

M. M. C.

C. GALENI
PERGAMENI DE COM
POSITIONE MEDICAMEN
TORU *κάρτα 744*, libri septem.

Ioanne Guinterio Ans
dernaco interprete.

PARISIIS
Apud Simonem Colinaeum
1 5 3 0

HYPOCRATES

GALENVS

ORIBASI

ASCLEPIAD.

DIOSCORID.

Tous ceulx qui ces presentes lettres verront Jehan de la Barre L'henau
Conte Dessampes Viconte de Brudiers Baron de Veretz seigneur dudit lieu
de la Barre de Villermartin & du Plessis / du Parc lez Tours / Conseiller
chambellan ordinaire du Roy nostre sire / premier gentilhomme de sa chambre
& garde de la Priuostie de Paris salut. Scavoir faisons que oultre la requeste
a nous faicte le iourdhuy en nostre auditoire criminel / ou Chastellet de Paris / par hono-
rable homme Simon de Colines marchand libraire iure en lumiere site de Paris / disant
par luy que puis aucun temps enca il auoit faict traſlater de grec en latin & imprimer a ses
propres costz & despens ung liure en medecine intitule Galenus de Compositione medica-
metorum lequel nauoit par cy deuant este mis en lumiere en quoy saiſant il auoit vacque
& perdu beaucoup de temps / requerant attēdu ce que dit est / ordonner inhibitions & deffenses
estre faictes a tous libraires & Imprimeurs de ceste ville de Paris de ne imprimer ou faire
imprimer ledit liure sur peine de confiscatiō diceulx & d'amēde arbitraire. Cōsidere la quelle
requeste / Nous audit Simon de Colines auōs permis & permetiōs de pouoir imprimer & fai-
re imprimer ledit liure par libraires & Imprimeurs. Et deffen dons a tous libraires & Im-
primeurs de ceste dicte ville de Paris de ne imprimer ou faire imprimer ledit liure sans le
voulōir dudit de Colines du iourdhuy in ſues a trois ans prochainemēt venans / ad ce que
iceuluy de Colines soit rembource de sesdictz fraiz par luy faictz tāt en l'impreſſiō que traſ-
lation. Et ce sur peine de confiscation desdictz liures & d'amēde arbitraire. En tesmoing de
ce nous auons faict mettre a ces presētes le seel de ladicte priuostie de Paris. Le fut faicte
Jeudi dixiesme iour de Mars. Lan mil cinq cens & vingtnenf. Ainsi signe.

p. Moifait.

Perpendenti mihi saepe animo, Rex Christianissime, tot excellen-
tes ingenio viros in omni doctrinarum genere superioribus ali-
quot seculis extitisse, illud in primis cum admirabile, tum mise-
ratione dignissimum videri solet, quod vix pauci in medicina ar-
tium prope omnium sacratissima restauranda industriam posue-
rint. Iacuerunt haecenus, & pro dolor, iacent adhuc permulta
egregia Asclepiadum artis monumeta, nostris hominibus intacta, idque cum ingen-
ti humanarum rerum dispendio. Nulla siquidem disciplina crudelius, letaliusque
vindictam honoris non sibi habita nobis quotidie sumit, quam medica. Primi
sane huius periclitantis vindices Copus ille tuus & Ruellus extiterunt, viri omni
praeconio maiores, siue eruditionem, siue alias ipsorum virtutes respicias. Succes-
sit his vnus & alter, qui & ipsi subsidium arti iam ex barbarorum castris, veluti in
Latium redeunti, praestiterunt. At nondum ornamenta sua omnia, vel Perfarum
Gazis plurimi olim aestimatis longe pretiosiora, ex hostili manu recuperavit. Res-
stant enim praeciosa indubie opera, quae partim Arabes a Graecis in suum regnum
translulerunt semilacera, partim adulterarunt, confuderunt, praecipitarunt, & in-
uerterunt. Iperantes mortalibus, vi conicio, foedissime se imposituros. Huius
generis est nobile hoc opus Galeni de compositione medicamentorum ^{notae yles},
quod ego, tanquam vnus e medio, nuper in Latinum sermonem conuertii: existi-
mans me omnibus syncerioris Medicinae cultoribus rem facturum non minus gra-
tam quam vtilem, necessariamque. Videbam enim huius penuria (nam mille iam
annis amplius in Graecia delituit) medicos simul & chirurgos ab exoticis, eisque
indoctis, inelegantibus ac parum fidei artis suae doctoribus inscriptiones, deum ima-
mortalem, quas pharmacorum mutare, quibus semel perditis, ipsi alias nequeat
componere. Vnde quis non miseram hominum conditionem, & plane deploran-
dam censeat? quando ut quaeque res plurimum in se fructus, ac cominodi ha-
bet, ita magna ex parte desiderari solet: ac vix longo tempore in communem vsum
prodire. Nihil certe vtilius, imo nihil aequae necessarium esse possit medico, quam
pharmaca probe, hoc est secundum cuiusque morbum, aetatem, sexum, ac vitae pro-
positum conficere. Quot putes ab egregijs scilicet medicorum chirurgorumque filijs,
mancois interim, claudos, ac ut semel dicam, miseros redditos, medicaminum, eo-
rumque compositionis ignorantia? Quin & Galenus ipse commemorat suo quoque
tempore extitisse medicos, qui ob pharmacorum confectorum inscitiam, complu-
rium salutem proderent. Hinc est cuius intelligere, quanto fructu Latini homines
caruerint. Ac nouerunt clarissimi tui medici, quantum miserae plebi ^{et quod vix yles}
quidam formulis suis imposuerint, sine discrimine, sineque iudicio omnibus
eas praescribentes, medicamentorum confecturae inscientissimi. Hunc igitur laborem
nostrum, quem in vertendo Galeno suscepimus, tibi Regum maxime consecramus:
non quod maiestate tua dignus sit (neque enim tantum mihi sumo, neque arrogo) ve-
rum quod tu nunc vnus inter orbis Monarchas existas, qui literas ac tuam vique
aetatem indigne exulantes, in patriam reuocare coneris: & veluti vocis tuae classico
omnes literatos ad fortiter agendum adhorteris, animasque. Argumeto est, quod ceu

alteras Athenas omnium linguarū, studiorūq; humaniorum in hac tua vībe cele-
berrima statuis erigere. Hoc iuare patriam, hoc vere regiū est. Hoc te decet om-
nibus fortunæ, corporis, animiq; dotibus cumulatifsimū, vtpote regni longe flo-
rentissimi principē, formā penē diuinā, eminenti corporis maiestate, perspicacissi-
mo ingenio, mirabili faciēdia, deniq; omnibus heroicis virtutibus insignem. Hoc
inquā te tali tantq; rege dignū est: hac isto nomine potissimū, quāquam & multis
alijs, vt prædixi, merito queas dicere: *ἡμεῖς οὐκ ἀνέστηκαμεν πρὸς ἀποθέσειν τοῦ πατρὸς ἀλλὰ καὶ τοῦ πατρίδος*. Quis
nanq; hæc optima instituta non fateatur à cælesti quodam animi tui iudicio profi-
cisci? Quis item non videt post tot reges gētis tuæ clarissimos, disciplinas omnes
grauiter periclitatas, ad te vnū tanquā patrōnū, vindicem, & vt ita dixerim alexi-
cacum, fatali aliquo instinctu venisse, spem, consiliū, & opem imploratēs: quibus si
pergas, vt coepisti succurrere, magnū doctissimorū hominum prouentū ætate tua
extuleris. Solent enim, vt Herodianus verissime ait, plerūq; homines vitā prin-
dis emulari. Hæc igitur causa est, Rex clementissime, cur hanc quātulamcūq; ope-
ram nostrā auspiciatissimo tuo nomini dicare volumus: haud etiam ignari maies-
tati tuæ iucundū esse, quicquid vel à mediocriter erudito in cōmunem vsum pro-
feratur. Cæterū quæ meæ partes fuerūt, laboraui quidem in hisce libris transferen-
dis non vulgariter: quoniā nihil adiuuētū ex veteri tralatione, quæ nulla adhuc mi-
hi visa est, quantūlibet bibliothecas disquirenti, capere poterā: sed omnia ex vete-
rum authorū codicibus petere necesse habere. Et si nec illi in hoc præsertim argu-
mēto, subdij tantū attulerint, quantū Plinius herbarum materiem duntaxat per-
tractātū. Iuerūt tamen plurimū Celsus, Scribonius, Columella, Varro, alijsq; Lati-
næ linguæ authores: sed ita vt quasi in mediam aciem interim productū, manibus
subtrahitis auxiliarijs, destituerint: nec aliqui Thesei, quibus nunc multi in suā glo-
riam vitūtur, auxiliū ostenderint. Auxerunt laborē exemplaria Græca passim de-
prauata: vel librariorū vitio, vel ipsius vetustatis, quæ non solum opera manu fa-
cta vt ait ille, sed etiam naturā ipsam paulatim exedendo perimat. Ea, dico, sic de-
generātia ab origine interim emēdare non minus operosum est, q̃ opus nouū ca-
dere. In his tamē difficultatibus vnū maxime curauī, vt omnia essent fida, aperta,
luculenta, & à Latino sermone quā licuit minimū abhorrentia. Stilum de inclu-
stria tēperauimus, nullā verborū inaniam pompam querētes, nec numerosos am-
bitus in re philosophica asciscētes, venusta simplicitate cōtēti. Versus, qui in hoc
cōmentario fere septingēti numerātur, omnes versibus reddidimus: imō verbū de
verbo expressimus, ne non essemus vbiq; fideles. Erūt tamen sycophāte, qui hæc
nostra calūniabuntur, homines ad maledicendū nati: vt inculta, rudia & impolita.
His ego respōdeo, maiorū me exēplo facere, qui prius opera rudiori mīnerua con-
dita, & ex tēpore potius q̃ à cura iuuandi studio consueuerūt adere, eadē postea di-
ligētius inspecta, & meliora, & auctiora reddere. Item de me pollicor, quicquid in
posterū tēporis à dijs immortalibus cōcedetur, id in his lucubrationibus corrigē-
dis, elimādīs, expoliēdis, si alibi errasse, quod humanū est, vel ab alio fuero candide
admonitus, vel ipse deprehendero, insumpturū: etiā nouis id genus, & forsan me-
lioribus cudendis, quō simul magis oculi sycophantis doleāt. Tu itaq; Rex opti-
me, hūc Galenū nostrū, non aliter q̃ iusti laboris præludiū, læta frōte excipias, dum
maiora in nominis tui gloriā cōparauero. Vale REGVM DECVS PERPETVVM
Lutecia: ex ædibus Tagantij, doctōris medici celeberrimi, XIII. Calend. Feb.

Vando mecum nōstri temporis cōditionem penitus animadu-
uerto (lector humanissime) in eam sanē adducor opinione, vt
preclarius longe, ac felicius nobiscum agi, quā cum veteribus
actum fuerit, existimem. Nam ea huius tēpestatis est felicitas,
& vere aurea cōditio, vt cum paulo ante homines, fœditate qua-
dam literarum, velut Prisci illi glandibus vterētur, & in magna
rerum pulcherrimarum ignoratione, tanquā in tenebris versarentur: nos ad au-
reas literarum fruges traducti, & ad clarissimam disciplinarū lucem reuocati fue-
rimus. Quādo enim bonæ literæ multis ante seculis, suam magis, quā hodie res-
titerunt dignitatē? Quid in clarissimis disciplinis (vt interim taceam de ijs stu-
dijs, quibus ad humanitatē informamur) desideratur, quod non prisca ornamen-
ta receperit? Quis non videt longe elegantissimis studijs, hominum ingenta, vbiq;
vigere? Nulla certē est natio tam longe dissita, nulla gens tam fera, tamq; barbara,
quæ nunc ingenij sui specimen aliquod non ædat, & ad literarum cultum non mī-
tescat. Quam sanē laudem, & si propriam omnium disciplinarum esse cernimus,
in eā tamen consequenda, medicina altera secundum Deum vitæ parens, & tutrix
potissimum se iactat. Quæ cū multis retro annis, cymmærijs (quod aiunt) tes-
nebris inuoluta, imō verius obruta, ne dicam extincta fuerit: sub clarissimis duci-
bus, Copo (inquam) Basiliensi, Linacro, Ruellio, & Leoniceno, veterem posses-
sionem, & pristinū nitorem, ijs nostris temporibus cœpit repetere, & veluti ex in-
feris eruta, ad limina vitæ reuocari. Nouissime autem his fortissimis Athletis, &
aceritimis peregrinæ illius, & confusæ, balbæ, & lacæ, mediūssidius pestilētissimæ
medicinæ (si medicina censenda erat, quæ tandiū humanū genus pessime habuit)
debellatoribus, successit Pugil non aspernādus Ioannes hic noster Guinterius, Iu-
uenis sanē, in vtraq; lingua, Græca & Latina supra ætatem suam doctus: qui non
ignauiter quoq; nec certē infelicitē aduersus ipsam balbam, & male sanā loquen-
do, nō medicinam, sed medicinæ nouercam decertauit: quicq; plurimū vigiliarum,
diligentiæ, & operæ in restituenda nobis synceriore hac disciplina impendit. Quo
factum est tādē, vt huius, atq; illorū (quos modo nominaui) doctissimorum vi-
rorum opera, labore, industria & persuasū, pleriq; omnes (qui saltē paulo huma-
nius educati, institutiq; sunt) Hippocratem, & Galenum, duo illa clarissima medi-
cinæ lumina & principes eminentissimos, hodie amplexentur, exosculenturq; et
neglectis scilicet, & proscriptis plebeis, fordidis, & blattarijs illis amedicis, quorū
egregijs (si dijs placet) conatibus effectum erat, vt medicinæ simulacrum, ne dis-
cam vmbra, tantum nobis remansisset. Alij enim inculta, squalētq; barbariæ ip-
sius medicinæ castitatem quasi polluerunt. Alij vero non tam interpretationibus
quā echinatis cauillorum, captionūmq; argutijs, & meris delyramētis totam
fere disciplinā hanc, quam incorruptam semper augustāmq; esse decebat, conspers-
erunt, ne dicā confurcarunt. Alij deniq; prauis suis dogmatibus (quod omnium
maxime dolendum est) eandē corruerunt. Ex quorum scriptis, inanis loqua-
citatis, & vento quodam turgidæ ostentationis nonnihil forsan reportare queas:
solide vero eruditionis, & verē methodi, vel parum, vel prorsus nihil. Cōtrā vero

ex Hippocrate (qui Græcis medicorum Alpha & Coryphaeus iure optimo dictus est) & eius ad miraculum vsq; docto interprete Galeno, meros, incorruptosq; liquores haurire possis: quibus humana corpora, (quorū gratia adinuenta est medicina) ab omnibus morboris affectibus, plane vindices, & inoffensam illis valetudinem concilies. Tantum est sequi bonos authores, & ex feraci agro messim facere. Cæterū cum in multis alijs, quæ nobis superiore biennio, quo apud me degit latina fecit Guinterius, tum vero maxime in hoc eximio Galeni opere, Chirurgia iuxta medicisq; apprimè necessario, ne dum vtili: boni (si quid iudico) interpretis munere functus est. Quandoquidē nulla vocum nouitate, nulla morositate, nulla (q; noterim) anxietate, sed facili potius, eleganti tamen & terso sermone vsus est: Cornelium Celsum latinū Hippocratem in multis secutus: in quibusdam Scribonium Largum vetustissimū medicinæ authorem, & vel Galeni calculo probatissimū. Breuiter, curauit, quæ ipsius est diligentia, vt omnia ex fide responderēt, vsq; idem utrobisq; sensus atq; indoles (vt ait ille) genuina seruaretur. In quo vno, doctissimos quosq; æquissimos habere velim æstimatores & iudices: non autē vituperones illos, & vt Catonis verbo vtar, vitiligatores: qui sine causa, sine discrimine, clausisq; (quod aiunt) oculis, aliorū labores & ingenuos conatus nunquam non eleuant, & obtreçant: sua duntaxat adamant, sibiq; nimis suffeni, alios propè omnes despiciunt, aspernanturq;. Ad quorum calumnias, sannasq;, & virulentam maledictiam Guinterio huic nostro, ac doctis omnibus istius militiæ sacramento inauthoratis planè conuincendum suadeo: verum de his hætenus. Cæterum tanta est operis huius vtilitas, tam exuberās fructus, tantæque necessitas, vt à nullo vnquā, nedum me, satis exprimi queat. Est enim veluti quoddam rei Medicamentariæ promptuarium, & seminarium foecundissimum. Ex quo generis omnis remedia facile depromi possunt, quibus humanæ saluti proficiant: & morbis ferè omnibus rectè cōsulant, tum Medici, tum Chirurghi. Quippe emplastra hic, cerata, pastillos, malagmata, perfusiones, illitus, vnguenta, acopa, myracopa, & eius notæ alia, fusillime explicantur: sine quibus pars ea, quæ Græce *ἱερωτάτη* dicitur mæca prorsus & mutila est. primū autem omnī in his cōmentarijs Galenus artificiosam cuiusq; medicamenti componendi methodum pro varia morborū, temporis, sexus, ætatis, vitæ instituti, totiusq; & partis affecte temperamenti ratione doctissime præscribit: mox vberem præsidiorum, quæ iam vsus multiplex, & experientia cōmendauit, sylvam ex optimis quibusq; & sui temporis probatissimis authoribus, ordine recefet. Proinde, si quid fructus ex hisce lucubrationibus, optime lector, retuleris, referes autem plurimum, interpreti omnia fausta preceris: qui Græcum hoc opus à mendis plurimis vindicauit, & primus tot seculis desideratum, latinum fecit. Vale Lutetia.

ANTONII GALLI MEDICINAE ARTIS PROFESSORIS
ad librum extemporaneum *Prædixip.*

Linque metas, de te est mihi nil nisi tuta locutus
Protheus, fatidico clarior eloquio.
Iunge tuum lateri ferrum, neu pelias hasta
Lacides Pythois sicca teratur agris:
Nec tibi sit poslus que necstat aculea cines
Dextera, neu molles ducat inepta colos.
Cassus ad impexam stringat cristata capillum
Egis, & aduersam verberet ista manum.
Fæ tibi sit consul Chiron, tamen ante recessus:
Sic poteris perygias tutus adire domos.

HVLDERICHI CHÆLII PHORZENSIS EPIGRAMMA.

Crememorant nobis moliti, Saturnia regna.
Secula sunt nobis aurea néone magis?
Quæquando dædypiam totus personat orbis,
Erras nec desunt, quæ latuere patres.
Quinctiam prisedm latitans medicina, nitorem
Antiquum recipit sordibus ex Arabum.
Hanc dum restitunt, Coos pater, atq; Galenus
Ipse, libertati, qua ratione tenei.
Nimine, multorum complent præcordia sacro,
Vnde capit clarus, tot medicina viros.
Inter quos iuuenis offert Guinterius ante
Que nunc Ausonio cômperit ore laquei.
Atq; eis, si meritam cernet completæ auram,
Que studeisse parat, vela repleta ferent.

CHRISTOPHORVS HEILMAN VVISBADENSIS.

Ἰστανυρότης ἡ γλῶσση πῆχτας ἔκρας τὸν αἶμα
ἔδιδ' ἀπερσύνουσι δὲ ἀπὸ λαβῆς ἰλίδας.
Τούτῳ λεγομένης ἀκαλθίνου δὲ, καὶ εὐτὸς
ἵστα πνευματικῶν πῶς ἐκείνη δόξας.
Ἐπὶ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
ὅς κἀκεῖν πάλιν ἰλίδας ἐκείναι ἰλίδας.
Ὅς μὴ δὲ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
Τούτῳ λεγομένης ἀκαλθίνου δὲ, καὶ εὐτὸς
ἵστα πνευματικῶν πῶς ἐκείνη δόξας.
Ἐπὶ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
ὅς κἀκεῖν πάλιν ἰλίδας ἐκείναι ἰλίδας.
Ὅς μὴ δὲ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
Τούτῳ λεγομένης ἀκαλθίνου δὲ, καὶ εὐτὸς
ἵστα πνευματικῶν πῶς ἐκείνη δόξας.
Ἐπὶ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
ὅς κἀκεῖν πάλιν ἰλίδας ἐκείναι ἰλίδας.
Ὅς μὴ δὲ τῶν τοῦτον τῶν ἐκείνη δικασίμων,
Τούτῳ λεγομένης ἀκαλθίνου δὲ, καὶ εὐτὸς
ἵστα πνευματικῶν πῶς ἐκείνη δόξας.

20 CLAVDII GALENI PERGAMENI DE COMPO-
SITIONE MEDICAMENTORVM KATA TENH, ELENCHOS
librorum omnium, septem.

Summatim hæc insunt libris singulis.

Libro primo præfatio operis.	Pagina	1
Quæ præscire convenit eum qui medicamenta probe compositurus sit.		2
Quis compositorum medicamentorum vsus.		3
De emplastro pharmaco <i>ὑπερμαρτυροῦς</i> .		4
De emplastris quæ ex argenti spuma præparantur.		10
De emplastro quod ex argenti spuma & hydrelæo conficitur.		11
De emplastro quod ex argenti spuma & oxelæo componitur.		12
De emplastro quod ex argenti spuma, & cene læo præparatur.		12
De crudæ spumæ argenti vsu.		13
Quomodo lauare oporteat argenti spumam & reliqua metalla.		13
De medicamentis quæ ex molibdena conficiuntur.		14
De emplastris albis quæ ex argenti spuma & cerussa fiunt.		14
Album emplastrum <i>ὑπερμαρτυροῦς</i> , id est ex pipere, Attalo, & Hera authoribus, ad se- num vlcera: tum eorum qui mollem habent cuticulam: item ad abrafa.		15
Attalici narratio & compositura secundum Andromachum, quod minus lædit rabiosis morfos, & nervos vulneratos.		17
De alijs emplastris albis.		19
Candidum Heræ ad rabioforum morsus, hominum canumque: ad abrafa, & vl- cera quæ cicatricem non admittunt.		19
Album aliud, suggillatis idoneum.		20
Quæ Asclepiades alba scripserit.		23
Album quod ad Mnafeum refertur: facit ad diurna vlcera & difficilia.		24
Quomodo candida emplastra componenda sint, aduersus vlcera cacoethæ, & quæ cicatricem difficulter admittunt.		25
Damocrates de albo emplastro.		27

SECUNDO LIBRO CONTINENTVR.

Quis scopus fuerit Galeno componendi operis.		28
Confectura simplicis emplastri viridis Andromachi, & virtutis ipsius explicatio.		29
Pag.		32
Viride Galli.		32
Viride quo vtor.		36
Aliud quo vtor.		36
Viride Hecatondrachmon ad magna vulnera glutinanda, fordida vlcera purgan- da.		37
Viride Epigoni.		37
Viride ex cyprino, Aphrodæ.		38
Aliud viride Lite quo vtor.		38

Communis sermo de emplastris colore similibus.	38
Quomodo viridia fiant.	38
De pharmacis valde abstergentibus.	39
Melina emplastra.	40
Melina Andromachi.	41
Aliud melinum emolliēs diaphantis Aphra: nominatur epispasticon, & exippoticon, quo articuli curantur.	42
Aliud melinum Heraclidis, interiores abscessus sine dolore discutiens.	42
Menceti melinum.	43
Melinum Serapionis ad vulnera & ad resoluendum pugilibus vtilissimum.	43
Hera melinum ad inueteratos sinus, & strumas, quæ in pueris nuper ortæ sunt: item ad artus & loco motos.	43
Menceti coloris aurei, ad teneros, maxime eunuchos: aptū est simul abrafis & omni inueterato, & recenti vlceri, itidem combustis, alijsq; multis.	44
Hygieni emplastrum ad multa boni coloris: curat vlcera vix cicatricem ducentia, & paronychia: hoc melius emplastrum non extat.	44
Critonis medicamentum.	45
Emplastrum ἡ ξανθὸν ad cicatricem ducendam vlceribus difficillimis callosis & inueteratis.	45
De rufis emplastris quæ λευγαί, id est incerti coloris dicuntur.	45
De ijs quæ cicatricem ducunt.	47
De epuloticis emplastris secundum Asclepiadem.	47
Emplastrum ἡ νεκρὸν ad cicatricem ducendam.	47
Aliud ἡ νεκρὸν.	47
Item aliud.	48
Aliud Euphranoris.	48
Aliud ἡ νεκρὸν medicamentum, non solum cicatricem, sed etiam callos exscindēs, & male curata restaurans.	48
Item aliud ad idem.	48
Aliud quod ἡ νεκρὸν dicitur, ex attalicis virtutibus medicamentū confectum.	48
Aliud medicamentum: facit ad vetera ac sanātū difficilia.	48
Candidum quod Magne dicitur: medicamentum ad diuturna vulnera, & quæ vix cicatricem recipiunt, item ad scabiosos affectus.	48
Aliud cui nomen est Pamphilion, ad idem: insuper sinus cōglutinat & fistulis cal- lum obducit. Valet ad vlcerum fluxiones: tum ad diuturna & dyssepulota, sca- biemq; sanat, tollit hypopia, benefacit caput dolentibus, & oculorum epipho- ris fronti imposītū, nec minus sedi conuenit, dilutum rosaceo vel myrteo.	49
Aliud Thelamonis pharmacum: facit ad carbunculos, sinus exccat immissum vel instillatum, ad hæc cicatricem probe inducit.	49
Aliud Moschionis celebre: ad quælibet callo & cicatrice obducenda. Idem & sedi prodest insigniter.	49
Epulotica Andromachi.	49
Aliud ἡ νεκρὸν.	49
Aliter vt Alcimion quod præparauit.	50
Aliud ἡ νεκρὸν.	50

Aliud ad ducendam cicatricem.

Aliud ad idem.

Candida Andromachi epulotica, album quo vtor.

Alia ad idem.

Agri dictum medicamen.

Andromachi panacia.

Candidum Telephanis.

Alia ad eisdem affectus.

Aliud *ἡ δὲ ἐν τῷ ποταμῷ*.

De catagmaticis & cephalicis emplastris.

De emplastris catagmaticis ab Asclepiade traditis.

Nigrum Aristen catagmaticum, hoc pharmaco in fracturis cum multi ossa implerent, omnesque replentia gestare adhortarentur, simile quid incredibili Ariste perfectit. Nam implentia & ab alijs ossibus separata ita copulauit, vt callum simul & alijs perduxerit.

Aliud Pithionis catagmaticum quo Helenus vsus est: valet etiam ad vulnera ex ictu, cum exhibebis, spōgia calida madefacta splenium relaxare oportet. Nam medicamentum valide glutinat: benefacit idem ad strumas & fistulas, in sinibus autem & fistulis splenium excindere conuenit hoc est in orificio, vt humor, qui exernitur, locum habeat. Item simul cum medicamento lauandum est.

Moschionis catagmaticum pharmacum, ad recentia vulnera, & neruos prædis confectum, item ad diuisa cum contusione, benefacit etiam fracturis cum vulneribus. Etenim vulneribus succurrit, & ossa cum deligatura conuenienti impostum ad callum perducit, nec minus incipientibus hydropicis, & testium contusionibus prodest, eminentias circa anum reprimi: & rhagadas butyro ditum sanat, & faucium tumores, quos Græci *ῥαγιδας* appellant: dissoluit omnem duriciam: in super valet ad luxatum, & peruersum articulamentum, itidem ad callosos excessus in manibus pedibusque, quos clauos appellamus, ita valet, vt sine exulceratione auferat. In summa, pharmacum est longe vtilissimum, potestremo ad hydropas incipientes efficax est.

Aliud Claudij Philoxeni *ἡ δὲ ἐν τῷ ποταμῷ* inscriptum, ad cruenta, & fracturas: facit etiam ad prædicta vitia.

Oenanthe catagmaticum pharmacum ad idem.

De emplastris quæ proprie cephalica nominantur, capitis fracturarum, quæ ad laciniam vsq; peruenere, emplastra cephalica dici consueverunt & reliqua.

De catagmaticis & cephalicis Heræ.

Aliud cephalicum, ad capitis fracturas facit, ossa promptissime educit, & squamas separat, reliqua que omnia facit, quæ ante ipsum pastillus.

Pastillus cephalicus triplici mistura constans. Facit ad capitis fracturas, item ad phymata, fistulas, podagras, callos, cōxendices.

Aliud *ἡ δὲ ἐν τῷ ποταμῷ*. Posuit aliud quoq; emplastrum ad fracturas priuatim conueniens in hunc modum. Emplastrum ad fracturas artuum cum vulnere, item ad male curata, & sinus.

Aliud Heræ emplastrum *ἡ δὲ ἐν τῷ ποταμῷ* ad punctus neruorum & fracturas.

Emplastrum catagmaticum, & ad hydropicos.

Catagmaticum Andromachi. Catagmaticum quo continue vtor.	56
Aliud Catagmaticum.	57
Nigrum Catagmaticum.	57
Aliud viride Cephalicum ex collectaneis Aphrodæ.	57
De emplastris glutinantibus.	57
De emplastris Barbarum.	58
Aliud nigrum.	59
Aliud ex emplastris Galli.	59
Aliud quod Aniceton dicitur.	59
Aliud Enzimum Iuliani.	59
Nigrum emplastrum. in quo ad diuisiones notatu dignas, maxime capitis, ad fistulas, sinus, fracturas.	59
Aliud barbarum Heræ.	60
Barbarum Galeni.	60
Simplicioris barbari temperatura.	60

HAEC IN TERTIO CONTINENTVR.

De vulneribus neruorum.	61
Quis communis vulneratorum neruorum curationis modus existat, & quæ medicamenta specialia.	61
Confectiones medicamentorum ex metallicis, ad neruorum vulnera.	73
De medicamento ali <i>ἑλκυστικόν</i> .	76
Medicamentum ex liquabilibus confectum.	78
De pharmaco ex columbarum stercore confecto.	80
De pharmaco ἑλκυστικόν , id est ex herbis composito.	80
De pharmacorum confecturis, quas Græci <i>ἑλκυστικὰ</i> , hoc est sumptuosas vocant, ad neruos vulneratos.	80
De medicamentis ab alijs medicis aduersus neruorum vulnera proditis.	82
Andromachi Aegyptia ἑλκυστικὴ ad vulnera, vt Asclepiades præscribit. facit ad neruos musculosq; præfossos item ad punctus, contusiones, attritus, artus fractos. Valet etiam ad abscessus: est item oculorum perturbationi, collyrium, iuuat capite dolentes, & ad omnes affectus vtile est remedium.	82
Claudij Philoxeni chirurgi Aegyptia, ad prædicta vitia.	83
Ruffum Haliæi.	83
Molchionis Catagmaticum.	84
Aegyptia.	84
Fulcum Nygmaticum, hoc est, ad neruorum punctus vtile, Andromachi.	85

QVAE LIBRO QVARTO CONTINENTVR.

Quomodo medicamentis siccis, modo commemoratis, in vlceribus ad cicatricem agere venientibus, & malignis, vtendum est.	89
Compositio emplastrodis medicamenti.	91
Temperatura mixturæ est talis. Mediocre medicamentum hoc modo efficitur.	91
Quæ medicamenta memoriæ prodidit Asclepiades.	92
De Andromachi emplastris ad vlcera maligna.	94

Medicamentum ὁ ἰατρὸς, hoc est, ex Ladano.

Aliud cicatricem inducens.

Epuloticum ad Chironia Dioscoridis.

Medicamentum ex collectaneis Primionis, ad desperata.

Quæ medicamēta Crito scripserit. Medicamentū ὁ ἰατρὸς, hoc est ex Ladano.

Pharmacum ὁ χαλεπὸν, hoc est ex Chamaleonte ad eadem, quæ Tyria inducit

cicatricem vlceribus periculosis, callosis, & veteribus. Medetur itidem digito-

rum rhagadijs, condylomatis, & duritijs.

Quæ medicamenta prodiderit Heracides.

Aduersus vlcera vetera.

Ad vetera & callosa plurimum hoc vtilicet.

Sicca Andromachi. Aridum cicatricem ducens.

Aliud aridum, ad idem.

Aliud cicatricem ducens, etiam malignis.

Aliud aridum ad excrescentia cicatricem ducens sine morfu, vt Harpocras.

Quæ scripserit Archigenes.

De vlceribus quibus callus obduci non potest, & veteribus.

Ad vlcera in quocunque corporis loco, quæ cicatricem ægře ducunt.

Aliud cicatricem inducens senilibus.

De putridis & nomis.

De Cancrosis.

De Callosis.

De emplastris quæ Asclepiades ad huiusmodi vlcera conscripsit.

Andræ emplastrum, omnem excrescentiam reprimens: item vlceribus cruentis,

ac vlcneribus conuenit. inflammationem arcet, facit ad pasta, sinus iungit: valet

ad vlcera fluida, diuturna, & quæ difficulter cicatricem admittunt.

Asteris medicamentum ad idem, item probe digerit.

Amphionis ad idem.

Vpelanon, quod philosophorum esse dicitur.

Ilis emplastrum ruffum.

Aliud Scribonij Largi.

Aliud Aphrodæ.

De secundo vix sanabilem vlcerū genere: de quibus Asclepiades hoc modo scri-

psit.

Medicamentum ὁ χαλεπὸν, hoc est, ex chamaleonte, quo vltus est Philoxenus

ad fluentia & ægře curabilia vlcera.

Aliud quod Thebæo ascribitur.

Aliud ὁ ἰατρὸς, hoc est, ex arundinibus, ad fluida, & chironia vlcera item ad cu-

iuslibet serpentis ictum.

Casti pharmacum, Gangtenicum nominatum.

Nigrum ὁ ἰατρὸς, hoc est, ex pyrite lapide, quod ad Lamonicum refertur.

Aliud, facit ad curatu difficilia.

Aliud nigrum, ὁ ἰατρὸς dictum, quod salices contineat, ad idem.

Medicamentum ὁ ἰατρὸς Tharsei chirurgi, ad eadem.

Aliud ὁ ἰατρὸς, facit ad diuturnos affectus, & neruōs præcisos.

Aliud ex collectaneis Philoxeni.	111
Ad Chironia, & quæ difficilem curationem habet, medicamentum confectum.	112
De medicamentis quæ nominantur Cephalica, hæc ad verbū Asclepiades tradidit.	112
Deleontis cephalicum.	112
Melachlori, hoc est, ex nigro, viride cephalicū, quo vsus est Tryphon Archæus.	112
Philoti cephalicum.	112
Dionysij Samij cephalicum.	112
Emplastrum <i>ἡ δὲ τῆς βοτάνης</i> , hoc est, ex herbis, Lucij Cathegetis.	113
Isis <i>ἡ ἐρυθρὰ</i> .	113
De emplastris Heræ, ad vix sanabilia vlcera.	113
Emplastrum Hygieni, ad multa vitæ, boni coloris.	113
<i>ἡ δὲ</i> Mantij.	114
Aliud <i>ἡ δὲ κίρκου</i> , hoc est, ex galla confectum.	116
<i>ἡ δὲ</i> , hoc est, absque cera, compositio nostra.	117
Aliud ad teneros & qui vocantur <i>δυσδαΐδες</i> , a moleste ferendo vlcera.	117

QVAE QVINTO LIBRO CONTINENTVR.

Quæ scripserit Heras.	118
Boni coloris, cruentis idoneum, epuloticum, seu cicatricem ducens.	118
Panacia Heræ, a nonnullis Hygia nominata.	119
Isis, à quibusdam Epigoni dicta.	121
Medicamentum a nonnullis Epigoni dictum, ab alijs Isis.	121
Emplastrum <i>ἡ δὲ ἀσκήνου</i> , id est ex dictamno.	122
<i>ἡ δὲ</i> ex Vulkani templo ad Memphim.	122
<i>ἡ δὲ</i> nigra.	123
<i>ἡ δὲ</i> .	123
Nigrum ex duabus Aristolochijs, hoc est, malis terra.	123
Nigrum ex duplici Aristolochia.	123
Emplastrum Azaniti.	124
Emplastrum Haliæi, <i>ἡ δὲ σινιπιδῆ</i> , id est, ex sinopide.	124
Quæ scripserit Crito.	125
Emplastrum Icelij.	125
Isis viridis.	127
Isis quam nonnulli Epigoni vocant.	127
Medicamentum Macharionis.	128
<i>ἡ δὲ</i> Damocratis ad verbum.	128
Emplastrum <i>ἡ δὲ ἱερῆς</i> .	129
<i>ἡ δὲ ἱερῆς</i> Lite Herodoti.	129
Quæ tradiderit Asclepiades eiusdem generis emplastra.	129
Haliæi rufum.	129
Galenii Haliæi.	129
Emplastrum venatorum.	129
Emplastrum Chalcidei.	130
Ex dictamno sacrum, virtute mirandum.	130

Diophanti chirurgi, quo vſus eſt Phylacus.	130
De emplaftris Andromachi, eiufdem generis.	130
<i>ἐν αὐτοῖς</i> Emplaſtrum.	130
Viride Epicuri, multa promittens.	131
Viride multa promittens Alcimionis vel Nicomachi, ad fiſtulas, nigritias, vel no-	131
mas: glutinat oſſa & educit, ſtrumas diſcutit.	131
Viride ad zonam, quam Græci <i>ἐξ αἰώνος</i> dicunt, item ad chironia, & difficulter ad ci-	131
catricem venientia vlcera, pharmacum Andromachi.	131
Iceſia nigra Andromachi.	131
Vt Tarentinus Heracides Iceſij nigrum emplaſtrum tradidit.	131
Heracididis Lite Iceſio.	132
Cyzicene Hera.	132
Cyzicene Aſclepiadis.	133
Aliud ex ijs quæ ad Philoxenum referuntur.	134
Emplaſtrum ex duabus Ariſtolochijs Andromachi.	134
<i>ἐκ δυνάμεως</i> Damocratis.	135
De paſtillis Aſclepiadis.	135
Ariſtarchi Tarſei paſtillus.	136
Paſtillus Neapolitæ.	137
Polydæ Sphragis.	137
Paſtillus <i>ἢ τῶν ποτῶν</i> id eſt ex ſtirpibus inſcriptus.	137
Paſtillus qui à Terentio inſcribitur, ſtipticos, hoc eſt, aſtringens. Facit ad quam-	137
libet Nomen, & digitorum affectus.	137
Paſtillus ad ſerpentia, <i>ἐξ αἰώνος</i> dicuntur. Paſtillus Arij ad zonam.	138
Alius <i>ἢ ἐξ αἰώνος</i> .	138
Ex collectaneis Largi medicamentum.	138
Aliud valde generoſum.	138
Paſtillus Threpti ad zonam, & vbi paſſione oportet ſiſtere, facit etiam ad oris vi-	138
tia, ad aures ſuppuratas: item cutis vitia tollit. Carnis excreſcentiam reſtimit.	138
Narium vlcera, & ſedis affectus ſanat.	138
Paſtilli ruſſi Hieracis Thebani <i>ἢ τῶν ἀλυσσάμενων</i> , hoc eſt, ex veſicaria, facit ad capi-	138
tis vlcera, epiniſtidas, & narium vlcera, iuuat rhagadas, & quæcunq; citra dolo-	138
rem ad cicatricem voles ducere.	138
Lucij Cathageta pharmacum.	138
Arij ad ſedes depaſtas, ſerpentia, carnem excreſcentem, pterygia, aures ſuppuran-	138
tes, vlcera periculofa, ſanat rhagadas & condylomata.	138
Magni Philadelphi ad prædictas diſpoſitiones.	138
Paſtillus ad cryſipelata.	139
Andromachi <i>ἐκ αἰώνος</i> .	139
Caſij Neapolitæ.	139
Ad rhagadas, & condylomata, curat etiam digitorū rhagadas & nomas. Mneſici	139
pharmacum.	139
Apollophanis, ad rhagadas & condylomata.	139
Magni ad rhagadas & condylomata ſiſtit nomas.	139
Paſtillus <i>ἢ τῶν χελῶν</i> , id eſt ex fuccis, inſcriptus ad nomas, & ſcabioſos affectus, Li-	139

cij Indici.	139
Petronij Aretæ medicamentum ad rhagadas, & condylomata : in magnis doloribus adhibitur, cito liberat.	139
Pastilli ab Andromacho cōscripti in libro de exterioribus. Pastillus Darij qui per anum immittitur.	140
Pastillus multiplicis vsus, & pus educens, & relaxans.	140
Musæ remedium.	140
Ad erysipelata, Agathocleis medicamentum.	140
Isidori ad nomas.	140
Pastillus <i>μαλ' ἀντισηπτικῶς</i> .	140
Pastillus <i>ἀντισηπτικῶς</i> .	140
Pastillus <i>μαλ' ἀντισηπτικῶς</i> .	140
Polyide Sphragis.	141
Pastillus Andronius.	141
Pastillus Achille.	141
Pastillus ad nomas Isidorei celebris.	141
Pastillus alius <i>μαλ' ἀντισηπτικῶς</i> .	141
Pastillus Apollonij Archistatoris <i>μαλ' ἀντισηπτικῶς</i> , vt Alcimion, in vsum multiplicem.	141
Glaucij <i>μαλ' ἀντισηπτικῶς</i> .	141
Ad erysipelata bonus.	141
Ad zonam Tiberij Cæsaris.	142
Ceranites vsus multiplicis.	142
Pastillus cognomento Bithinus in Sicilia confectus, ad nomas, fistulas, pterygia, cum duplici cerato ad zonam, erysipelata & alia.	142
Pastillus ad condylomata & digitorum inflammationes, & pterygia.	142
Arida polyida, id est variae speciei seu generis, à prænominatis authoribus indicata, quibus singula conueniunt. Quæ scripsit Andromachus in calce operis de exterioribus. Aridum <i>οὐκ ἔχον</i> , quod est exedens sine morfu.	142
Pastillus sanguinem comprimens <i>τοῦ χαλκοῦ</i> vocatur.	143
<i>τοῦ χαλκοῦ</i> magna, <i>αὐτὸν ἀγνὸν ἀπὸ τοῦ μέλιτος</i> <i>αὐτὸν βαλάντιον</i> .	143
<i>τοῦ χαλκοῦ</i> Aphrodisiæ, <i>τοῦ χαλκοῦ</i> <i>αὐτὸν ἀπὸ τοῦ μέλιτος</i> <i>αὐτὸν βαλάντιον</i> .	143
Aliud vt Harpocras.	143
Aridum Galli, varij vsus, ad pterygia.	143
Aliud <i>αὐτὸν ἀπὸ τοῦ μέλιτος</i> .	143
Aridum cicatricem inducens.	143
Maiz generosum, ad condylomata & rhagadas.	144
<i>αὐτὸν ἀπὸ τοῦ μέλιτος</i> ad omnia.	144
Aridum <i>οὐκ ἔχον</i> , hoc est exedens, Lecani Arij.	144
<i>τοῦ χαλκοῦ</i> , id est quod infessu curat hæmorrhoidas, Phaniij.	144
Aridum carnes cicatrice obducens citra erosionem, Harpocratis.	144
Pastillus ad nomas, dictus Asclepius.	144
Crispi <i>οὐκ ἔχον</i> , id est odoriferum, ad nomas.	144
Antipatri ad nomas.	145
Aliud vt Alcimion.	145
Aliud Publij, ad nomas.	145

Aliud recens efficacius ad nomas Philini: inalterat, & pus educit. 145
 Aridum *αριδου*. 145
 Aridum *αριδου* Melitonis. 145
 Aridum insigne ad hæmorrhoidas prædari Apollonij Tarsei. 145
 Quæ Asclepiades in libro quinto de exterioribus, cui Marcellas nomen est, *αριδα*
 conscripsit. 145
 Arida Cephalica. 145
 Medicamentum *αριδα τοῦ σιδηροῦ*, callosa consumit, & sordida purgat, caua replet, res-
 lictas tuniculas exedit. 145
 Medicamentum *αριδα τοῦ ἐρυθροῦ*, Xenocratis. 147
 Medicamentum quod *αριδα τοῦ εὐγενικοῦ* inscribitur, squamas tollit, carnem facit:
 ex ijs est, quæ valde resiccant. 147
 Triphonis cephalicon, aufert squamas. 147
 Arida cicatricem inducentia. 147
 Aridum cicatricem inducens Asclepiadis, *αριδα τοῦ αἵματος* à cinere nominatum: ex Magni
 medicamentis. 148
 Medicamentum *αριδα τοῦ κισσίου*, id est ex pumice. 148
 Aliud Ptolemæi celebris, ad curatu difficilia. 148
 Arida *ισχυροπικρα*, hoc est crustas inducens. 148
ισχυροπικρα Asclepiadis. 148
ισχυροπικρα inscriptum. 149
 Medicamen *αριδα τοῦ θ*, hoc est ex quatuor. 149
ισχυροπικρα valde generosum. 149
 Composito eunomi. 149
 Ad nomas, putrida vlcera cum ambientes partes depascunt, nomas proprie appel-
 lant, ac constat tales affectus, vehementissimis medicamentis indigere: sæpe
 etiam cauterijs. 149
 Ad nomas, Asclepiadis pharmacum. Lucij Cathegetæ ad nomas. 149
 Publij Cathegetæ. 149
 Medicamentum Arij ad nomas, quod etiam sordida purgat citra erosionem ros-
 faceo dilutum, facit etiam ad vuluæ exesum, dedit Theotropus. 149
 Apellis medicamentum *αριδα τοῦ χαλκοῦ* inscriptum: nomas non solum sistit, sed etiam in-
 cipientes prohibet, facit & colligationem, infusum rosaceo. Quum autem sit
 instillatum dysentericis, subest suspicio de nome. 150
 Moschionis medicamentum ad nomas. 150
ισχυροπικρα, id est odoriferum Lucij Cathegetæ. 150
 Ad carbunculos. 150
 Ad carbunculos medicamenta, ab Asclepiade prodita. 150
 Apionis ad carbunculos. 152
 Apoloni organici. 152
 Magni, ad nomas, & putredines, carbunculos, pterygia, aures suppurans.
 tes, valet etiam ad oris nomas. 152
 Aliud Diodori. 152
ισχυροπικρα Asclepiadis, Lucij Cathegetæ compositio. 152
 Dioscorides Tharseus tradidit Ario Asclepiadeo pharmacum mirifice sanguinis

profluvia comprimens.
 Heraclidæ medicamentum ad hæmorrhoidas, hoc vsus est ad sanguinis ex nari-
 bus profluvia, lanam intingens, & conuertens, tanquam elychinium.
 Hercules ad hæmorrhagias, hoc loco cauterij vsus est: crustam inducit, facit etiam
 ad pterygia, reprimat omnem excreſcentiam, ossa educit, sistit squamas.
 in capite compositum.

QVAE SEXTO LIBRO CONTINENTVR

Emplastrum	quo vtor	154
Medicamentum		157
Anticos quasi dicas insuperabilis		158
Quæ Heras eiusdem generis emplastra tradidit		159
Emplastrum Serapionis, hoc Crito in opere medicamentario ad istam sententiam		159
conſcripſit.		159
Emplastrum Andromachi.		160
Emplastrum		160
Alia emplastra ex eodem genere, de quibus scripsit Andromachus.		160
Fusca, id est multiplicis vsus pharmaca.		160
Quæ Asclepiades & Crito de prædicto emplastro conſcripserint.		165
Andromachi Aegyptia.		165
Aliud Andromachi fuscum.		165
Fusum Atheniæ.		166
Fusum Nygmaticæ.		166
Aliud Anodynon Ifidori.		166
Helleſpontia Andromachi.		168
Helleſpontia Andromachi, phlegmonem propulsans.		168
Quæ scripsit Damocrates vsus multiplicis medicamenta.		168
Emplastra ad digerendum & extrahendum, quæ græcè		171
minantur.		171
Andromachi emplastra ad digerendum, & extrahendum, id est ad multa sal-		172
sum.		172
Aliud Theudæ Sarcophagi ad cacoethæ, fistulas, & putredines, & strumas.		172
Aliud ad digerendum candidi quo vtor.		172
Aliud ad strumas auctore Nymphodoto.		172
Aliud ad discutiendum bronchocelen, hoc est, asperæ arteriæ tumorem, quo Cle-		172
mes Sertorius curatus est, & ad duritias.		172
Aliud ad discutiendum strumas, item ad podagras.		173
Aliud ad extrahendum Sarcheuti.		173
Aliud Ctesiphontis dissoluens, educens & detergens.		173
Aliud, id est ex sale, ad extrahendum.		173
Aliud ex terra pelagia, ad digerendum.		173
Aliud Cirti epispasticum.		173
Aliud		173
Aliud Harpali.		173

Aliud ad pus discutiendum.	
Aliud Codamij regis.	174
Aliud discutiens Meliceridas.	174
Aliud epispasticum & digerens, ad multa utile.	174
Aliud ad digerendum <i>ἡς τοῦ σπυγίου</i> .	174
Aliud ad digerendum, Scribonij.	174
Aliud epispasticum & diaphoreticum, id est trahens, & digerens.	174
Aliud ad strumas Minutiani, quo vtor.	174
Aliud Antipatri.	174
Aliud Zenocratis anodino. ad digerendum, vt castos, medicamen Polistonij ad podagram.	175
Aliud ad digerendum Meliceridas, Alexandri.	175
Aliud salubre digerens & extrahens ad mamillas <i>ἀπὸ ἰσίου</i> , id est ex visco.	175
Aliud pus vacuans sine ruptura, vt Asclepiades.	175
Aliud <i>ἡμεμελῆς</i> , humores & abscessus, maxime in genu, & articulamentis sine in- cisione extrahens: à phlegmone præseruat, vulneribus utiliter admoetur.	175
Aliud diaphoreticon cutem rumpēs, cicatricem ducit, humores euariat: quo vtor.	
Pag.	175
Quæ scripserit Asclepiades epispastica.	175
Aliud Lucij ad prædictas dispositiones medicamen compositum. facit ad vlcera rheumatica, diuturna & vix sanabilia.	176
Aliud salubre pharmacum ad prædictos affectus compositum.	176
Aliud Nigrum epispasticum. valet ad strumas, parotidas, & particulares absces- sus, dissoluit omnem duritiem, præstat item malagmatis boni vicem sicut vsus est Antonius Herbarius, item facit ad articulorum vitia.	176
Aliud quo vsus est Andromachus: facit ad strumas, parotidas, mammarum du- ritias, particulares abscessus, contentum humorem extrahit, sinus iungit, iunat fistulas, ægylopos, facit ad fluida vlcera vetera, & vix sanabilia.	176
Quæ scripsit Asclepiades diaphoretica.	177
Aliud quo vsus est Menecrates, præcipue in strumis & māmaram duritiæ. Quip- pe perforat eas, & contentum humorem excernit, sinus iungit, & ad cicatricem perducit.	177
Aliud <i>ἀπὸ τοῦ ἀφρονίτρου</i> , id est, ex aphronitro, à quibusdam Dionysia dictum: phar- macum ad prædictos affectus compositum, quo vsus est Largus.	177
Aliud <i>ἀπὸ τοῦ ασίου</i> , id est, ex asio, medicamentum ad prædicta vitia compositum.	
Pag.	177
Aliud asianum Neapolitæ, facit ad eadem.	177
Aliud ruffum quod ad Damocratem refertur, eadem efficiens.	178
Aliud <i>ἡς τοῦ μαστιχῆς</i> , id est, ex Mastiche, ad eadem.	178
Aliud Neapolitæ, ad eadem.	178
Diaphoretica Damocratis.	178
Aliud ad digerendum <i>ἀπὸ τοῦ σάλης</i> , id est, ex sale Damocratis.	179
Aliud præstantius, discutit enim duritias.	179
Aliud ad digerendum Damocratis <i>ἀπὸ τοῦ καλίου</i> , id est, ex calce viua.	179

De medicamento, quod quia liquidum est, <i>μαλagma</i> . Græci appellant.	182
Malactica, id est emollientia medicamina primi ordinis.	184
Malactica medicamenta secundi ordinis.	184
Asclepiadis malagmata. Amithaonis malagma.	186
Aliud Dioscoridis medicamentum.	186
Lucij Cathegetæ ad articulos recenti cicatrice contractos, quas <i>αγκυρας</i> nominant, inscriptum.	187
Aliud malagma Marci Telentij, Asclepiadis, valde generosum, ad idem.	188
Aliud Alcimionis titulo inscriptum.	188
Malagma pharmanum, ad prædictos affectus inscriptum.	188
Aliud Neapolitæ præparatum est Aciliæ secundilla.	189
Andromachi malagmata. Malagma durum & aridum.	189
Aliud Aristocleis.	189
Aliud ad artuum ligationem, quas <i>αγκυρας</i> , Græci vocant.	189
Malagma <i>μαλιδιότου</i> , id est ex meliloto.	189
<i>μαλιδιότου</i> , id est ex seminibus.	189
Aliud vt Harpocras.	190
<i>μαλιδιότου</i> , hoc est ex sampsocho ad multa.	190
<i>μαλιδιότου</i> , hoc est ex baccis Lauri.	190
Aliud malagma boni coloris, ad multa accommodatum.	190
Malagma Apollophean.	190
Malagma <i>μαλιδιότου</i> , id est ex alumine.	190
Ad ischiadicos generosum.	190
Ad lienosos.	191
Malagma vsus multiplicis.	191
Polarchion ex epistola.	191
Malagma ad multa vtile Apollonij.	191
Malagma ad Heraticos bonum.	191
Malagma ad rheumatismum stomachi & intestinorum.	191
Ad hydropicos, & flatuosos.	192
Aliud malagma ad ischiadicos aliâque multa.	192
Aliud malagma Andree multis vtile.	192
Aliud Amithaonis ad thoracis, præcordiorum, & stomachi dolores, item ad artus recenti cicatrice obductos, quas <i>αγκυρας</i> Græci vocant, ligationem vero Latini. Insuper valet ad abscessus, & durities emollit.	192
Malagma Antipatri ad colicos omniâque interiora.	192
Aliud malagma Gallinici ex collectaneis Paccij, ad omnia.	193
Aliud malagma leucopyron.	193
Aliud emplastrum, malagma generosum Crispi.	193
Aliud ad coxendicum, capitis, omnesque diuturnos dolores.	193
Aliud ad aquam inter cutem Cleophantæ.	193
Aliud anodynon Nicostrati ad podagram.	193
Aliud ad apellas, quos Græci <i>καταδύματα</i> vocant, authore Epidauro.	193

- Aliud malagma Asclepiadis anodynon, tensionem subito tollens. 193
- Aliud ad coxendicum dolores optimum Hera Cappadocis. 194
- Aliud malagma Banchij, quo Cæsar vsus est. 194
- Aureum aliud malagma ad arthreticos, hoc est articulari morbo laborantes. 194
- Aliud malagma ad laterum dolorem. 194
- Aliud malagma Cloniaci, boni coloris. 194
- Damocratis malagma. 194
- De relaxantibus. 195
- De Acopis. 200
- Quæ Asclepiades in quarto exteriorum Acopa & Myracopa conscripserit. 201
- Acopon *ἢ τῷ μύρτος*, id est ex melle compositum. 202
- Aliud vocatur lexopyreton. 203
- Aliud ex collectaneis Aphrodisei. 203
- Aliud Acopon, à fortore *ἀντισθης* dictum, ad idem. 203
- Aliud ad omnem neruorum dolorem. 203
- Aliud ad vehementes lassitudinum affectus, & neruorum contractiones. 203
- Aliud Acuntianum inscriptum. 204
- Aliud Chloracopon. 204
- Aliud ad diurnos affectus valde generosum. 204
- Aliud Bassi pharmacum. Hoc ipso vsus, cum neruorum resolutione prius tentatur, seruatus est. 204
- Aliud *ἢ τῷ καστορέω*, id est ex castorio solutis, & omni diurno malo auxiliatur. 205
- Aliud cuius vsu Bassus longo tempore paralyti infestatus, etiam ab hoc morbo conualuit. 205
- Aliud enchrifma podagrico, ac articulari morbo laborantium *ἀπὸ τῶν ἐλῶν*, quod est ex sale confectum: toto affectu liberat, vsus eius est quotidie. 205
- Aliud enchrifma, hoc est liquidū quod illinitur, Patrodo Cæsaris liberto compositum. Leuat toto affectu, vtendum est quotidie, & matutino ante balneum, & post ipsum: adhæc vespertino, sumentes ex pharmaco, quod satis est, soluentisque oportet pedes inungere, & citra contusionem infricare. 205
- Aliud Neapolitæ medicamentum, ischiadicis, arthreticis & podagricis confectum, toto affectu liberat. 206
- Aliud Dometius Nigrinus composuit: quod toto affectu liberat. 206
- Medicamentum ex populo, quod Græci *ἀπὸ τῆς ἀγγελίου* vocāt: benefacit ischiadicis, arthreticis, solutis, tremulis: valet item ad vsum quotidianum. 206
- Aliud valet ad molestias, ex perfrictione, & contusiones ex ictibus. 206
- Aliud Acopon *ἀπὸ τῶν ῥοῦβων*, id est ex rubetis ranis, hoc vsus vir Xysticus, & Acopopo & malagmate à toto affectu conualuit. 207
- Aliud Haliei pharmacum, quod ipse Halieus longo tempore conseruans cum affectu adeo infestaretur, vt corpore vndiq; molestaretur, vsurpabat, & toto malo liberatus est: data est confectio Gualerio Paulino. 207
- Aliud Haliei, à Gualerio Paulino confectum. 207
- Aliud Phlabij Clementis pharmacum, huius vsu nouimus homines toto corpore diuexatos, à podagra, chiragraque adeo conualuisse, vt citra noxam obambulant. 207

Aliud Pompei Sabini Pretiosum inscribitur, Aburnius Valens præparauit. vtile est ischiadicis, arthreticis, podagricis, tremulis, & ad omnem neruorum dispositionem. 208

Aliud Acopon *μαυρον γερμανικον*. Auxiliatur ischiadicis, arthreticis, solutis & tremulis. vtebatur Iulius Secundus. diuturnos affectus reficit, capite dolentes iuuat. 208

Aliud Orphitus composuit, cuius vsu thoracis affectu molesto, & iam inueterato liberatus est. 208

Aliud Neapolitæ quod Agrippa composuit. 209

Aliud Myracopon regium ad inueteratos affectus, item coctionem adiuuat. 209

Aliud authore Acilla Secundik. 209

Acopon viride Haliei. 209

Aliud Acopon bonum. 209

Aliud Bassi Stoici. 210

Aliud Acopon: quia foetet *αυσθιος* appellatur. 210

Aliud *αυτομαχικον*, id est ex sampsucho medicamentum. 210

Aliud Antimachi. 210

Aliud Philoclei. 210

Aliud Acopon authore Aphroda. 210

Aliud quod erat Asphalactesij. 211

Aliud Acopon Barbaricum *αυτομαχικον*, hoc est ex euphorbio, ad ischiadicos, alias multa. 211

Aliud Acopon quo Aruntius Acillas curatus est. benefacit coxendicum dolori, omnique neruorum distensionem. 211

Aliud Glyti vt Philoxenus grammaticus. 211

Aliud Acopon viride vt Clemes Sertorius, quo vtor. 211

Aliud Acopon calefaciens Casti, ad diuturnos affectus & conuulsiones. 211

Aliud Acopon Orionis Ctenesti bonum. 212

Aliud Myracopon bonum. 212

Glucini confectio iuxta Andromachum. 212

Glucini confectio Critonis in secundo *κορυμβικη*. 213

Glucini confectio secundum Dioscoridem libro primo de materia. 213

Glucini confectio Hera authore. 213

Que scripsit Heras Acopa. Acopon ad paralyticos, summatim ad omnem neruorum dolorem. 214

Aliud Chloracopon ad ischiadicis, & neruorum resolutionem. Hoc vsus sum in Phorte. 214

Aliud Acopon ad coxendicum dolores diuturnos, artuum ligationem, & paralytism admodum est efficax. 214

Aliud Acopon ad coxarum dolores, & in vniuersum ad omnia. 214

Democraſis Acoporum compositiones. 214

Quandoquidem res ardua plane est, græca bene latina facere, præcipue in disciplinis philosophicis ac medicis quæ multis etiamnum dictionibus Romanis careant fieri non potest, ut omnia ad regulam primæ editionis absolueret. Nam vixit neque difficultatibus ac mediis exemplariorum explices, restabant tamen nonnulla interim, in quibus ingenuitas non videretur satisfacienda. Quod sane in hoc opere mihi accidisse ingenue fateor, tunc exemplariorum vitium et temporis breuitatem quo hoc conserui. Quæ igitur excoxi iam libro corrigenda tunc erant, nunc rectius recensere, liquidem magno ingenio conuenient et simpliciter erroris confessio, ut ait ille, præcipiendi non in ministerio quod vtilitatis causa posteris traditur. Pa. 1. ff. 38. habes, crystals, etsi græcorum exemplar habebat ignis, &c. Et in eo quo pasci significati apud Isonem scriptorem inuenirem, apertius tamen significat, quia præcelsi sunt.

P.a.2.10. recentioribus, gratia est, minoris et fortassis legimus, minus ubi, hoc est, videremus, nos committimus.
m. P.a.3.9.micetas fac, cēfētras. 4.9.herbas fīccas. 4.16.spīgūlū laporem. Vīdēt, exaritate. 4.29. ver-
bis medicamētī cōpōitione. 4.32.quedam. 4.33.que crebro. 4.34.uniuersas. 4.43. quādo ligēs fēctas. 5.1.
omnino digitos non inquiet.Gratum est iuxta euēntus tepidiores, quod ad verum, conat vix ad consti-
tiam amylentum.Primum sanē in vno egi altero libroraddidit, omni parū medicamentū fuit, vel iniqui aliq̃ui
minis authoritate deceptus.Poster vero ex Scribonio, & Orfibio veritadū digitos, aut manus nē inquiri. Hic no-
que hac fēstūto medicamētum amylenorium media inter emplastre & liqūida cerata, apud emplastra dicit
funt & spīgulaquida vero mollior ut digitum immiffum communicet amylenū tantillum crassitudinem obtineat,
ut non cohaereat. 5.38.reliqua confringitur. 6.14.craffius vt tactū. 7.17.omnis, vel etiā vibratice. 7.2.

[illegible]

hyemen indidimus, non igna hyeme plus olei quam per estatem immiscendum. Considera igitur et noli tibi
parvo copiosius medicamentum quam oleum esse: precipue per estate: ut pondo videlicet abbasat olei vno
cum uncias interceffe possent. Pergamus ad reliqua. Pa. 8. 28. sepe, extremum. 10. 25. admissum. 10. 7.
quemadmodum nec feriles gignit. 10. 30. nega acidum. 13. 8. nimis odoratum: hoc insectatam ubi
esse potest: quibus & salernum insuper aliud Timothei vinum est simile et colore & substantia: verum nec dolo,
nec odorum. 13. 9. sed dulcedine. 14. 24. & his sorbon. 14. 30. quaedam itaque refine. 15. 4. medicu-
men profus amolyntum. 16. 7. dum digitos non inginet. 16. 24. constituitur. 17. 24. pharmaco oleo.
17. 25. extrahendum. & 18. 39. adiuncti. 10. 11. imiscendum. 18. 4. seprais impetigines. 19. 22. con-
f. 19. 25. videretur. certe terreflamine humorem exortem melle parum. 10. 18. 17. videretur. certe equidem ferit.

20. 30. mutat colorem in splenis; reddiditque nigram. 20. 45. vnita iam et non inquinata. 23. 7. co-
to dem manus non inquinat. 25. 43. praterquam quid non. 26. 31. medicamentum fere ad amoniacum
tiam. 27. 4. Atqui cerata alba & liquida, traxerique vocant. 27. 31. Et molle amoniaticumq. 31. 10.
nam hoc, quidem illo. 36. 38. pondo vncias decem posui. 37. 2. ennerides appellatas. A molle potissimum
quantumvis medico, quid esset transis. Postea ipse sedula cogitatione reperi grumes esse, qui sunt in cera, dum li-
quidi in frigore non vniuerim ex cacabo transfunditur. Hic ergo intelligit, ne grami veluti in cera sunt. 37.
16. acetabulis contenditur. 40. 28. duxit uero et dixit equos, quia dicis Imperator (nam bene allegit)
interius litoris descriptus. 40. 38. nam si largius coquis. 41- 39. duodecim, Semis. 42. 2. in quo chamelon
infunditur. 42. 3. extinguitur. 42. 4. nam si largius coquis.

ingredieretur. 42-44. quinquagesima autem amplexus engerat. 45-23. quatuor et quatuor eius partem. 47-37. 37. loci laemie. 41-11. glistemus, et amplexum. 44-24-44. nerorum pectus. 44-45. et senim ad amplexum
 crassitudinem docet. 46-5. asferri. polycreston igitur, loci quod interpretis licet, vbi multiplex, res in
 quibus sermone inter ea que sic. 46-30. donec manus non ingruit. 47-21. videantur. 48-36. quatuor. Medullis
 diligenter. 48-43. benecit. et aut vitis refocidit. 50-5. myrri. 50-7. ceres. argenti spume, cere singulis
 denarium pondo quinquaginta. 50-37. quinquaginta septē. 50-42. spume pondo minus tres. 51-3. marine ve-
 rit. 51-26. adipis pulli recentis. 52-43. libris quatuor; thuris tantumdem quame. 53-24. coctis ad amplexum
 festiuitatem. 53-27. polita domi manus non ingruant, coquuntur. 53-24. centum sexaginta. 53-26. centum sex-
 ginta. 53-40. centum sexaginta. 53-41. centē sexaginta. Ibidem, thuris denarium pondo octingenta, rursus
 53-41. centē sexaginta. 53-41. centē sexaginta. Ibidem, thuris denarium pondo octingenta, rursus

denarium pondo duodecim, olei ricini beminam, aceti quantum satis est, postremo thus, eruginem, opopanax, alumen, chrysothallam & id genus alia indito, prius aceto soluta, & curigle leuigata.

IN ALIA SCRIPTURA HABET HOC MODO.

IN ALIASCRIPTURA HABET HOC MODO.
Argentis spuma denarium pondo centum sexaginta, picis denari pondo centum sexaginta, fesi vitulini denarium

pondo centi sexaginta, manne thuris denarii pondo octoginta, resine terebintine tantidem, cere &c. 54. 3.
 pici quire denarii pondo centum sexaginta. 54. 8. papaveris liquoris. 54. 14. liquoris sicamin. 54. 25.
 assum squamas eximant, & fragmenta educant. 55. 9. ossa promptissime educit. 55. 14. quatuor, cere pondo
 quatuor, terebintine. 57. 19. pondo sexaginta. 63. 1. nuncupatur. 63. 4. qualitatibus amara. 63. 45. ita
 deserta, cautes. 65. 42. etiam ex pridiana coctione asseruatis. 68. 13. impura nec fricta. 68. 27. esse
 dicit. 69. 6. tithymalli coisiam liquoris medicum. 74. 24. Cyrenso magis liquere. 77. 26. pardalisus,
 hyeme, & vrsi. 83. 14. velus oleum ricinum & sicyonium. 89. 4. quod in vasis cretis calefactis adbe-
 ret. 89. 20. styrax & medulle. 89. 41. ex linteis, non laceris paniculos. 94. 13. myrti libras tres. 97. 29.
 DIO SCORIDIS magis quidem varium, non tamen valentius preposito confecti, in qua ceram vtriusque
 foral squame guta & eruginis, quadruplam temperavit. At in eo quo de nunc est sermo, ceram pro metallica-
 rum portione modicam immittens liquare ipsum myrteo, vel pondo rosaceo precipit, quantitate ipsorum omissa.
 Salsungam vero nunc tota eius seriem Andromachi verbis expressam. 97. 43. Aluminis scissilis denarium pon-
 do sedecim. 97. 44. calcis vine denarii pondo sedecim. 100. 42. pyrrhenica & plumbum coisum. 101. 31.
 coisum natura. 102. 41. argenti spume pondo minam, cere eius dimidium, eruginis quartam minae portionem,
 candentis octaua. 104. 7. ladanu denarii pondo quatuor. 106. 18. ostrea composita. 109. 22. singulorum
 denarii pondo vnius in alio, quatuor. 110. 34. vngitquing. 110. 35. quindecim, gutte ammoniaci denarii pon-
 do duodecim, galbani, aloes singulorum denarium pondo octo, eruginis, manne singulorum denarium pondo quing.
 olei &c. 112. 8. malicorij, vni singulorum. 112. 27. terebintine denarii pondo septuagintaquing. 113. 10. mar-
 rarij vridis singulorum denarii pondo quing. 116. 17. denarii duceti. 117. 6. eloto meliscato. 118. 28.
 propolis singulorum, ming dimidium. 129. 1. parulium ex feruente medicato. 139. 42. argenti spume pon-
 do minae. 140. 41. vtor vermiculari &c. Greece est χερς χερς indolens οκωδωτος, quasi dicas vitior sine im-
 positane solaciis. Nondum coperam, cum liber iam caderetur, quid sibi vellet οκωδωτ. incidi postea in librum
 Hippocrati τριγυ & πειρ, ubi instrumenta recenset, quibus ad emplastra in cruribus retinenda veteres uteban-
 tur, vnde & οκωδωτος, pro οκωδωτος legendum. Nam solene, ut etiam Galenus in Therapeutica testatur, cruribus,
 si quid laborabat, circumdabantur. Insuper, ut ita legendi putet, facit illud in sexto libro, pag. 58. 7. ονιε αωδω-
 τω οκωδωτος οκωδωτ, id est splens, & solenis impostum, quanguam codex manu scriptus οκωδωτ ha-
 beat. 135. 44. gutte fac quing. decem. 136. 29. Apponito, & terra malem lenissimam, Tum gestiana, nec
 non berum distemon. Et spatia medicamentorum ubi consutum est, manu subiget, in amplores rotundas vocat,
 Magdalis vitia ad que dixi, vten exhibe. D A M O C R A T I S tyria, ab ipso fuscis adherens, que hunc in
 medicum scripsi, (transier huc ex sexto libro, carmen, pag. 168. li. 4. 2.) Pagi. 137. 1. aluminis crocomag-
 matis, aloes 137. 8. galle & immature singulorum denarium pondo octo, vini dulcis heminas duas. Apud Hetero-
 dionem hic habet, Malicorij denarium pondo decem, mali terre, galle denarium pondo octo. * 137. 35. aceto
 tintiguntur. 138. 12. cum aqua terito. 139. 6. quatuor, hoc est semunciam. 139. 7. passio exceptum conti-
 ne in iugis. 142. 29. nitri denarium pondo unum, thuris tantundem. 143. 13. calcis vine denarium pon-
 do octo, alij quadraginta. 143. 19. arsenici denarii pondo quatuor. 143. 29. caricarum coisum. 143. 39.
 cinerum denarius quatuor. 144. 8. cadmie denarium pondo octodecim. 144. 8. cadmie denarii pondo octo-
 decim. 144. 22. deinde resicatis. 148. 34. inducentia. 149. 23. specillo apprimet. 151. 13. obolos tres
 &c. 154. 17. hoc in pilam coniecta * trahuntur donec commuantur, solianturque tantum ne ipsorum succum
 confusum deinde mortario insita terantur. 154. 24. auripigmenti scissilis. 154. 36. ex ijs que conuocantur.
 157. 18. squame eris pondo libram vnam, semissem. 158. 27. cyathos quatuor & dimidium. 159. 40. am-
 moniaci denarium pondo centum sexaginta octo, resine colophonie, pelyne singulorum denarium pondo centum
 sexaginta octo, cere tantundem. 159. 42. eruginis denarium pondo quing. 166. 39. singulorum dena-
 rium pondo centum quadragintaquatuor. 168. 6. denarium pondo septuaginta unum. 168. 7. cere denarium
 pondo triginta sex. 168. 18. spume denarii pondo centi, pici sicce. 171. 43. alto. 175. 33. enocat. 177. 26.
 vel sic. 177. 34. cineris fixine sex. 177. 37. thuris selibram, lapidis asij floris selibras, olei cyprini selibras,
 cineris fixine. 181. 18. coisum. 190. 2. seni tantum cerati. 190. 27. duodecim, gutte ammoniaci denarii
 pondo duodecim, cactyros denarii pondo duodecim, ameos denarii pondo duodecim. 191. 43. aloes pondo vncias
 quatuor. 192. 12. cocci, gmidij. 192. 25. sicce denarii pondo duodecim. 192. 44. centumquing. 192.
 194. 30. itidem in splens. 203. 20. medulle ceruine denarium pondo viginti quatuor, mellis colli totidem.
 204. 6. olei cineris pondo vncias sex. 206. 40. agrestis radici pondo libras quatuor. 208. 9. hircinum
 quindem. 215. 10. caustis.
 Illud quoque memineris lector, ubi hoc signum * inuenieris, exemplar manu scriptum à vulgari enariare,
 item cum offendis pondo 5, libram 5, & id genus alia, vnum addit vt, pondo vnum 5. In secunda epistola,
 sic q minus lege sicut quibus sufficit.

**DE PONDERIBVS ET MENSVRIS QVAE
DAM EX OPTIMIS QVIBVSQVE AVTHORIBVS TVM
Græcis, tum Latinis: ad præfens opus necessaria.**

Mina.	Mina quam Græci minan vocant, multiplex est: alia nāq; Romana, alia Attica, alia Aegyptiaca, alia Alexandrica. Romana, testibus Paulo & Galeno, viginti vncijs valet. Attica & Aegyptiaca, sedecim vncijs constat.
Libra.	Libra Romana, duodecim vncijs constat. Attica decem duntaxat vncijs continet.
Vncia.	Vncia, duodecima pars libræ est, octo denarijs siue drachmis constans, cuius dimidium vocatur semuncia.
Denarx.	Denarx, vnciæ vndecim: in quo sunt scrupula ducenta, & sexagintaquatuor: id est duæ tertiæ & vna quarta libræ.
Dextans.	Dextans, pars libræ dimidia & tertia, id est vnciæ decem: capit scrupula ducenta & quadraginta.
Dodrans.	Dodrans, pars libræ dimidia, & quarta, id est vnciæ nouē: scrupula ducēta, triginta.
Bes.	Bes, partes duæ tertiæ, id est vnciæ octo: continet scrupula ducēta & quadraginta.
Sextuns.	Sextuns, pars est dimidia, & vna duodecima, id est vnciæ septē: continet scrupula centum sexaginta octo.
Selibra.	Selibra, pars dimidia libræ est, quæ & Semis dicitur: scrupula habet centum quadraginta quatuor.
Quincuns.	Quincuns, recipit vncias quinq;.
Triens.	Triens, tertia libræ portio, id est vnciæ quatuor: scrupula vero centum & viginti.
Quadrans.	Quadrans, pars libræ quarta, id est vnciæ tres: vel scrupula duo & septuaginta.
Sextans.	Sextans, pars sexta est, valet vncijs duabus, scrupulis quadraginta octo.
Vncia.	Vncia, octo drachmas siue denarios capit.
Sextula.	Sextula, sexta pars est vnciæ, id est scrupulus additus drachmæ, quasi dicas scrupula quatuor.
Denarius.	Denarius siue drachma, constat tribus scrupulis.
Scrupulus.	Scrupulus, ponderis initium & quasi elementum est: duos obulos continens.
Obulus.	Obulus, siquas tres capit.
Siliqua.	Siliqua chalcos duos, hoc est vt volunt, lentis octo semina.
MENSVRÆ.	
Libra.	Libra liquidorum Romæ ex cornu constabat, quod lineas duodecim orbiculatim ipsum secantes habebat: singulas vncias significantes. vnde dicta est libramens furalis, nam alia est ponderalis.
Amphora.	Amphora, octo congios explet.
Congius.	Congius, senos capit sextarios.
Sextarius.	Dimidium sextarij, est hemina, siue cotyle: nominatur etiam triblion.
Chœnix.	Chœnix, quatuor sextarijs constat.
Hemina.	Hemina, sex impletur cyathis.
Sesquicyathus.	Sesquicyathus, acetabulum implet.
Cyathus.	Cyathus, duo Mistræ continet: Plinio auctore pendet per se drachmas decem.
Acetabulum.	Acetabulum, quarta heminæ pars est.

CAETERVM LIQVORES GRAVITATE INTER SE DIFFERUNT. Exemplum.

Mel, vino, quarta parte grauius est: continet enim integram ipsius mensuram, & trientem insuper.

Oleo, dimidia parte est pōderosius: quippe capit totum eius modū, & semissem. Vinum, nona parte oleo grauius est: nam integram ipsius mensurā cum dodrante continet.

Amphora Italica, capit olei libras septuagintaduas: vini octuaginta, mellis centum & octo.

Congius, complet olei libras decem.

Acetabulum, olei habet drachmas octodecim: vini sextantem: id est vncias duas, & scrupula duodecim: mellis quadrantem & scrupula nouem.

Cyathus, olei pendet per se drachmas duodecim: vini fescuntiam, & scrupula quatuor: mellis sextantem, drachmas duas.

Mistrum parū, olei drachmas sex recipit: vini scrupula viginti: mellis drachmas nouem.

Mistrum maius, olei quadrantem capit: vini tres vncias & octo scrupula: mellis trientem, id est vncias quatuor.

Sextarius Italicus, auctore Oribasio, mensura vini, capit vncias vigintiquatuor: in pondere libram, & bessem: mellis sextarius, duas libras & S, continet. olei sextarius, vncias octodecim pendet.

Artabe Aegyptiaca, modios quinque possidet.

Chenix, sextarios duos.

Sextarius, heminas duas.

Hemina, cyathos octo.

Medimnus seu modius Atticus, hemiecta capit duodecim.

Hemiection, chœnicas quatuor.

Culeus, viginti amphoras, siue vinas quadraginta.

Dolium selquiculare, sexaginta vinas capit.

Cyame, pars tertia mystri dicitur: quæ duo cochlearia capit.

ALITER DE PONDERIBVS.

Stater, asses signatos duos pendet, scrupula duodecim.

Drachma, scrupula tria, obulos sex, siliquas octodecim.

At hic magna inter auctores dissensio est. Plinius, idem scribit esse denariū, quod drachma est Græcis: item Celsus, & Scribonius. Attamen hi auctores, septē denarios in vnciā mittūt: vt videlicet octuagintaquatuor, duodecim vncias, siue libram absoluant: Galenus autē, aliq; scriptores Græci, octo drachmas vnciæ tribuunt: & nonaginta sex libras. Iam vero Galenus cū ex Scribonio medicamentum adducit, denariū semper drachmā reddit: etsi hic Romæ quoq; sicut ille, medicinam professus sit. In eo conueniunt utrobique, & Latini, & Græci: puta quod denarium, & drachmam continere sex obulos dicant.

Celsus libro quinto in hunc ferē modum scribit.

Denarius à me diuiditur in sex partes, id est sextantes: vt idem in sextatē habeam quod Græci in eo quem *σβολος* appellant &c. Quidam hunc locum corrupte legunt: in sex vncias ponentes denarium diuidi à Celfo.

Mel.

Oleum.
Vinum.

Amphora
olei, vini,
mellis.
Congius.
Acetabulum
olei, vini,
mellis.
Cyathus, olei,
vini, mellis.
Mistrum
parum.

Maius.

Sextarius
Italicus.

Artabe.
Chenix.
Sextarius.
Hemina.
Medimnus.
Hemiection.
Culeus.
Dolium.
Cyame.

Stater.

Drachma.

Obulus. Obulus, filiquas treis capit.
 Assarius. Assarius, habet binas drachmas.
 Scrupulum. Scrupulum, valet obulis duobus, filiquis sex.

ALITER DE MENSVRIS.

Amphora. Amphora Italica, congios octo capit.
 Congius. Congius, sextarios sex.
 Sextarius. Sextarius, heminas duas.
 Hemina. Hemina, sex cyathos.
 Cyathus. Cyathus, decem drachmas continet.
 Acetabulum. Acetabulum, cyathos tres complectitur.
 Coclearium. Coclearium, tenet fenos scrupulos.
 Nux iuglās. Nux iuglandis magnitudo dicitur, filiqua septuagintaduobus.
 Nux pōtica. Nux pontica valet filiquis octodecim.
 Granum lupini. Granum lupini, filiqua est & semissis.

ALITER.

Amphora. Amphora, libras nonaginta sex implet.
 Congius. Congius, libras duodecim.
 Sextarius. Sextarius, libras duas recipit.
 Hemina. Hemina, acetabula duo.
 Acetabulum. Acetabulum, cyathos tres.
 Cyathus. Cyathus, mistra parua quatuor.
 Hemina. Hemina igitur, continet cyathos sex, mistra duodecim, coclearia viginti, mistra parua vigintiquatuor, scrupulos centum quadragintaquatuor.
 Acetabulum. Acetabulum, selibram capit.
 Cyathus. Cyathus, sextantem, id est uncias duas.
 Mistrum paruum. Mistrum paruum, continet coclearia duo.
 Coclearium. Coclearium, tenet fenos scrupulos.
 Hemina. Hemina, libram.
 Mistrum magnum. Mistrum magnum, duodecim scrupulis constat.
 Metreta. Metreta, sextariis septuaginta duobus. Apud Syros centum & viginti.
 Medimnus. Medimnus, centum & duobus sextariis. Apud alios libras capit quadraginta octo.
 Semodius. Semodius, libras vigintiquatuor.
 Congius. Congius, libras decem.
 Chœnix. Chœnix, sex libras.
 Sextarius. Sextarius, selibram.
 Mina. Mina, libram, & trientem.
 Hemina. Hemina, dodrantem.
 Tryblion. Tryblion, tantundem.
 Acetabulum. Acetabulum, quod vocant ozibaphon, sextantem.
 Cyamos. Cyamos, semunciam.

Porro variant, vt prædixi, pondera & mensura, pro diuersitate nationum. Sed Græci & Romani, illo modo quem proposui, seruauerunt perpetuo.

PAVLVS SÆGINETA, DE PONDERIBVS ITALICIS SCRIBIT.

Mina Attica. Mina Attica & Aegyptia, uncias sedecim continet.
 Mina Romana. Mina Romana, uncias viginti capit.

Libra vncijs duodecim constat.
 Vncia, denarios, seu drachmas octo recipit.
 Denarius, tria scrupula possidet.
 Scrupulum, obulis duobus valet.
 Obulus, siliquas tres occupat.
 Siliqua, chalcos duos habet, & chalcī partes duas. Obulus enim chalcos octo continet.

DE MENSVRIS LIQVIDIS.

Amphora siue Cerameon, octo congios continet.
 Congius, sextarios sex, heminas duas, quæ & Tryblia dicuntur.
 Hemina siue Tryblion, Mystra magna tria capit, Acetabula quatuor: nam magnum Mystrum continet Acetabulum vnum.
 Acetabulum, possidet cyathum vnum, semissem.
 Cyathus chymas paruas vel Mystra parua duo. At si voles etiā liquidorum ponderum mensuram nosse, plus sanē alia alijs in aqua lance trutinata momenti habent: Exempli gratia: Dicemus de oleo, vino, & melle.
 Mel vtique vino grauius est quarta parte & adhuc decima, quæ est integra ipsius mensura, & præterea triens. oleo autē mel dimidia parte ponderosius est. continet enim totum eius modum, & semissem.
 Vinum oleo nona parte præcellit, quippe totum ipsum capit, & nonam eiusdem partem. Porro clarioris disciplinæ gratia, singulatum mensurarum pondus, ceu in tabulas subiungemus, communes omnibus liquores, puta oleum, vinum, & mel in medium proferentes.

Italica amphora, capit olei libras septuaginta duas, vini octuaginta, mellis centum & octo.

Congius, complet olei libras nouem, vini libras decem, mellis libras tredecim S. Sextarius, olei vncias octodecim, vini vncias viginti, mellis vncias vigintiseptem. Hemina, olei vncias nouem, vini vncias decem, mellis vncias tredecim S. Magnum mystrum, olei vncias tres, vini vncias tres, scrupula octo, mellis vncias quatuor S.

Acetabulum, olei drachmas octodecim, vini vncias duas, scrupula duodecim, mellis vncias tres, scrupula nouem.

Cyathus, olei drachmas duodecim, vini vnciam vnā S, scrupula quatuor, mellis vncias duas, drachmas duas.

Parum mystrum, olei drachmas sex, vini scrupula viginti, mellis drachmas nouē. Orbaius inquit Italicum sextariū mensura vini cōtinere vncias vigintiquatuor, in pondere libram & bessē, mellis autem sextarium duas libras & semissem.

DE MENSVRIS SICCIS.

Artabe, modios quinq; continet.

Chœnix sextarios duos.

Sextarius, heminas duas.

Hemina, cyathos octo.

Medimnus Atticus, hemiecta capit duodecim.

Hemiection, chemas quatuor, ita vt Medimnus minas capiat quadraginta octo, sextarios nonaginta sex.

Libra.

Vncia.

Denarius.

Scrupulum.

Obulus.

Siliqua, calcos.

chs.

Amphora.

Congius.

Hemina.

Acetabulum.

Cyathus.

Mel.

Vinum.

Italica, amphora.

Congius.

Sextarius.

Hemina.

Magnum.

mystrum.

Acetabulum.

Cyathus.

Parum mi-

strum.

Italicum se-

xtarium.

Artabe.

Chœnix.

Sextarius.

Hemina.

Medimnus.

Hemiection.

QVOMODO MENSVRÆ IN PONDERA REDIGANTVR.

Chenix.	Choenix, heminas Atticas tres capit: pondere autē drachmas centum octuaginta.
Congius.	Congius, mensura valet heminis Atticis duodecim, pōdere denarijs septingenti viginti.
Sextarius.	Sextarius, mensura pendet heminas duas, pondere denarios centum viginti.
Hemina.	Hemina, cyathos sex continet: pondere vero denarios sexaginta.
Acetabulum.	Acetabulum, mensura quidem heminae trientem capit, qui est cyathus vnus & s, pondere autem denarios quindecim.
Cyathus.	Cyathus, pondere denarios decem possidet.
Cheme.	Cheme, quarta pars est cyathi, pondere denarij duo s.
Magnū mystrum.	Magnum mystrum, heminae pars est decima octaua, pōdere valet denarijs tribus, scrupulo vno.
Paruū mystrum.	Mystrū parū, hemine portio est vigesima quarta, pōdere capit denarios duos & s.
Iustissimum mystrum.	Iustissimum mystrum, scrupula continet octo.
Cocleariū.	Coclearium, scrupula tria possidet.
Nux iuglās.	Nucis Iuglandis magnitudo, pendet denarios septem.
Nux pōtica.	Nux pontica, valet denario vno.
Glans.	Glādis magnitudo, denarij dimidium capit.
Faba Aegyptiaca.	Faba Aegyptiacae magnitudo, obulum habet vnum & s.
Erueu.	Erui magnitudo, capit chalcos duos.
	Notandum vbi hanc dictionem, pondo, solum citra alterius ponderis nomen possum fuit, verbi gratia, denarij, libra, semuncia, vncia, &c. librā notari: pondo dua, libras duas: trepondo, tres. At si alteri iungatur, pondus ipsum figat, vt pondo selibram, quasi dicas pondus selibrae: sic pondo denarij,

1
CLAVDII GALENI
PERGAMENI DE COMPOSITIONE ME-
DICAMENTORVM KATA TYNH, LIBER PRIMVS.

Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

Crispimus & iam antea commentarium, cuius priores
duo libri in publicum sanè prodierant: sed cum alijs in
apotheca, quæ ad viâ sacrâ est relictâ intercidere: quan-
do Pacis delubrū totum & ingentes Palacij bibliothecæ
incendio conflagrabant. Tunc enim & aliorum com-
plurium & mei libri qui illic erant sepofiti prorsus inter-
ierunt, idq; cum amicorum nullus qui Romæ degebât,
priorum duorum exemplaria habere se fateretur. Effla-
gitantibus itaq; familiaribus vt idem opus denuo cude-

10 rem, operæ precium mihi visum est prius editorum mentionem facere, ne si quis
antea in illos inciderit, causam quæreret cur bis de eisdē rebus tractauerim. Illius
igitur operis primi libri exordium in eos maximè direximus, qui sophistarum
modo compositorum medicaminum pollicita, seu professionem quantum licuit
eleuare, nonnullaq; simplicium calumnijs deprimere conabantur: disterijs eos pa-
15 riter incessentes qui scriptum de illis reliquerunt: alia iecur, alia lienem, alia renes,
vel vesicam, vel caput, vel pulmones iuuare. Vtrum enim (aiunt) præses quidam
eis imperat, quemadmodum in Tragœdijs:
Tu vise latas propere ripas Inachi,
Tu perge Thebas, modo quas Cadmus condidit.

20 Sic in his tu ad hepatis portas, tu ad vesicam, vel renes duos proficiscere? An
quod in ventriculū ingestum est iecur quidem excipit, inde verò per vniuersas
corporis partes defertur? At hoc scōma eos qui huiusmodi cauillantur tam esse
medicamentorum facultatis imperitos arguit, vt à marino lepore pulmonem ex-
ulcerari solum ex omnibus corporis particulis penitus ignorent: vesicam solam
25 à cantharidibus, ab alijs renum lapides conteri, ab alijs rursus pulmonis atque
thoracis promptas fieri excreationes: quemadmodum ab alijs alia in vna quadam
particula singulariter perfici. Atqui variè hunc sermonem in primo operis antea
nobis (vt dixi) conscripti volumine, sicut rursus in altero sumus executi, quod
alii putarent in compositione simplicium medicamentorum contrarias inter se
30 potestates omnino corrumpi. Etenim si aquam (inquiunt) seruentissimam cum
frigidissima temperaueris, neutra illarum, qualis prius extitit, permanet, sed ter-
tia quadam ab vtraq; diuersa generabitur. At hic quoq; vana ipsorum nugacitas
innōtescit, qui ignorent nonnulla corporis præsidia pro innata qualitate, alia pro-
acquisita functionem obire. Quis enim cicutam aut papauer refrigerandi vim ha-
35 bere dubitat? Quæ tu si recalefacta vehemèter corpori offeras, non secus ac caute-
rium, vlcus concitabunt. Quemadmodum rursus vbi sinapi in frigido aëre cum
aqua tritū frigidissimo hyemis tempore repete corpori raro ac imbecilli applies,
horrebit nihilo minus quàm si niue aut crytallo ipsum contigisses. Porro si lōn-
giore temporis spatio corpori nostro admota fuerint, primum sanè exigui caloris

Analysimus, ratio est quae ab omni
ti suspicatur, et offensu fallitur,
significans. Epilogamus et ratio est
tunc: et unum affertur opposita, ut
Cale. Invenit, per quod, aha,
et 10. pag. 127.

Frango
C. Galvez

1994

Resine, ac. valfarum.

ex calefacientium ordines statuimus: separantes à modicè calidis ea quæ euidenti
 eiusmodi qualitate præcellunt: tū quæ magna & vehemētī adeo, vt vrere videātur.
 In singulis autem illis quatuor ordinibus diuerfis quædam velut incipientis, nō
 nulla desinentis, & ei quæ post hanc existit, propinque differentia esse dicuntur.
 5 alia in illorum medio consistunt. Itaq; sunt ex his quæ propter caloris vim exul-
 cerant: quæ admodum etiā ex illis quæ exedentia latine, *excedentia* græcè nominātur
 alia simulatq; corpora contigerint, potestatem suam ostendūt. Quædam duabus
 tribusve, aut quatuor horis opus habent. nōnulla diem totum, vel etiam post eū
 noctem, vel maius desin spaciū requirūt. Hæc iam vt in calefacientibus, ita quoq;
 10 in refrigerantibus intelligere eum oportet qui medicamen aliquod confecturus
 est. Pari modo in ijs quæ humectant exiccantq;. Cæterum materia medicaminū
 quædam à plantis, quædam à metallis, nonnulla ab animantibus proueniunt. Quas
 omnes in commentario de simplicibus medicamentis definitè expressas didici-
 stis: nam cum familiaribus hic mihi sermo potissimum est, qui precibus me ad-
 15 egerunt, hæc propter librorū interitū denuo perscribere. Iam vero vt simplicium
 medicaminum vniuersorum facultates examissim vobis cognoscendæ sunt, quō
 vbiuis corporibus curationem desiderantibus idonea ex ijs quæ ad sunt facile pose-
 sitis remedia componere, ita etiam omnium præter naturam affectuum species
 ad vniuersum tenere expedit, quas primū in quidam libro de morborum, altero de
 20 symptomatum differentijs, tertio post illos de morborum causis comprehensas
 habetis. adhuc alijs tribus de symptomatum causis, vno insuper de plenitudi-
 ne necnon de febrium differentia commentario. postremo medendi methodo:
 in quibus affectiones actionem lædentes didicistis. Item curationem harum pri-
 mam esse, quemadmodum etiam præseruationē causarum eas parientium. Dos
 25 et pariter estis, primæ curationis cōsiliū à morbi dispositionibus suggeri: cum
 his vna patientis particule naturam indicari. Præterea æris nos ambientis tem-
 peramenta, constitutionem, ætatem, tempus, locum, vitæ propositum & mores,
 plures egregij medici inspiciunt: de quibus vbi eorum vsus fuerit, aliqua simul &
 hic nobis dicuntur. Hæc itaq; in memoria vos omnia sic exprompta habere ex-
 30 pedit, si quouis loco medicamentorum, tum simplicium, tum compositorum co-
 piam habere desideratis. insuper quomodo vnum interim aliquod pharmacum
 sponte natum, ac simplex, morbum curare possit; cur interim composita nos vsu-
 pemus, rationem deinceps explicabimus.

QVIS COMPOSITORYM MEDICAM- NYM VSVS.

S i tantum simplicibus medicamētis vniuersos præter naturam
 affectus curare liceret, nullus vtiq; compositi vnquam vsus fo-
 ret. At hoc nunc ita comparatū non est: nam dum corpus subs-
 40 inde aliquatenus calefacere cōiamur, simplex nullū, quod præ-
 stare id queat habemus. medicamentū enim affectioni cui ad-
 hibetur, potētia nimirū respondere oportet. Quod si affectus sit
 frigidus, quatuor numeris à naturali habitu recedens, pharmacū toti de gradibus
 45 à caloris mediocritate seu symmetria diuersum adhibendum quis ignorat? Por-
 50 cum interim tale simplex nō ad sit, si duo habeamus quorū hoc numeris quinq;

illud tribus calidius sit, temperantes ea, mediū efficiemus, quatuor numeris symmetron exuperans. Jam quaedam simplicia citra alterius mixturam ne in vſu quidem eſſe poſſunt: veluti cū emplaſtum pharmacon apponere cuiſpiam volumus: quippe ſimplex nullum ad talem vſum idoneum eſt, neq; bitumen, neq; cera, neq; reſina, ſicut neq; pix, neq; propolis ac ladanum: multo minus erugo & ceruſſa, vel ſpuma argēti, vel molybdēna, vel aliud quoddam metallicum medicamen. Simili modo nec herbæ ſolæ emplaſton pharmacum efficiūt. Quare primi emplaſtorum authores non temerē ex oleo quoq; metallica coquere conati ſunt, quæ liqueſci poſſint, liquefacere: ac herbæ contuſas cribratæſque eis adijcere. Rurſus in alijs affectibus vnum medicamentum ſolum ex ijs quæ ſuapte natura proueniunt vſurpamus. Cui tamen nonnulla adijcimus aliquando virum ipſius vehementer obtundendæ, interim inſuauitatis mitigandæ gratia. quemadmodum Hippocrates in libro de victus ratione in morbis acutis hiſce verbis inquit. Si ſub tranſverſo

ſepto dolor ſit, ad claviculam vero non aſcendat, emolliendus eſt venter vel nigro veratro, vel peplio: nigro quidem daucum, vel ſeſeli, vel cuminū, vel aniſum, vel aliud quid odoriferum miſcendo: peplio autem ſilphij ſuccum. Hac ratione manifeſto Hippocrates vſum quidem pharmaci purgantis eſſe oſtendit, ſed inſuauitatem eius in potu, morantē in ventriculo condimentum requirere, multa ſiquidem quæ bibuntur pharmaca tam ſunt aſſumentibus inſuauia, vt ſtomachi peruerſant, vomitumq; protinus cieant. Quædā licet paululum in ventriculo manere poſſint, poſtea tamen euomantur, prauas eructationes mouentia: quemadmodū ex purgantibus cū condimēta ſunt eiufmodi medicamina, quorum Hippocrates meminit ita ex ijs quæ *ἀνδρομα* appellantur Græcis, alia vehementiam mitigant, vt quum papaueris ſuccum, vel hyoſcyami ſemen miſcuerimus, vel mandragoræ radicis corticem. Quare & hic pharmacorum compoſitionis vſus eſt, maxime autem in morbis, qui diuerſas ſimul facultates deſiderant, expellendi videlicet & digerendi, vel detergendi ac leuigandi, vel in craſſandi ſimul & attenuandi humores: veluti multiplici vſus medicamenta, Græci *παρασκευα* vocant, & optima: diuerſas in ſe poteſtates vt indicabimus, continent. Verum iſ medicamenti miſtura vſus eſt, cum vnum aliquod illorum ad multas venenatas ſeras, vel exitialia pharmaca efficax habere volumus: qui vſus etiam theriacam, vt vocant, antidoton cōparauitatem miſthridation, aliasq; multas. Sunt porro & alia quidem vtilitates minores prædictis, at tamē qui crebrius ad remediōrum compoſitionem descendere cogunt: vniuerſos hoc in opere docebimini. Nūc enim poſt emplaſti medicaminis, & *παρασκευα*, id eſt ad plura vtiliſſimi à me cōfecti rationem ſuſus expoſitam inſtitutum aggrediar.

DE EMLASTO PHARMACO.

ΔΙΑ ΧΑΛΚΥΤΕΣ.

Va ratione ſeu induſtria compoſuerim emplaſtrum *διὰ χαλκῆς* quod à palma, græce *χαλκή* appello, medicamen glutinandis ulceribus, cicatrice obducendis, & phlegmonis curandis accommodum, (quia liquefactum humidi cerati craſſitudine obſinet) vos quoq; animum exercete, Empiricis ac Theſſali ſectatoribus cum inſcitia ipſorū relictis, qui optimā pharmaca à medicis in-

Continent, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

inducunt, v. gal. in morbis acutis, pag. 23.

nenta diuerſis conſtare facultatibus ignorant: exercete inquam ingenium, vt eiſ-
 dem mecum uſi methodis medicamenta poſſitis conficere: perſuaſi re ipſa maio-
 res noſtros ex ratione omnia illa compoſuiſſe: incidentiam uero Empiricorum,
 Græci uocant *μειωτική* eſſe nugatoriam. Dicenda itaque nunc eſt propoſiti me-
 dicamenti compoſitionis ratio. Oleum uetus, & adeps digerendi vim obtinent.
 5 *Chalcitis & palmæ ſuccus repellendi, aſtringendique.* Ex his igitur pharmacum
 compoſui, quo iam complures uſos eſſe nouiſtis: ideo quod omnibus ſui gene-
 ris melius eſſe uſu & experientia comprobauit. etenim ratio compoſitionem in-
 uenit: experientia de inuentorum uirtute decernit: vt etiam rationalium metho-
 10 dorum imperitis artiſicioſe conſecta fidem faciant. Porro cum ſuperioribus me-
 dicamentis, argenti ſpumam temperaui, quæ nihil magni adeo momenti adſer-
 re poteſt: neque repellentibus quod inſluit, neque digerentibus, quod iam par-
 ticularis phlegmone laborantibus infixum eſt: quippe ſiccandi uirtutem habet, ſed
 non validam. Quare ipſam ceu aptum medicamen in emplaſtri compoſitionem
 15 adiunxi: nam cum prædictis incoquitur, donec ſubſtantia eius omnino pura red-
 datur. Adipem uero infulſum, & quammaxime fieri licet uetuiſſimum eſſe con-
 uenit: tum oleum uetus ſimiliter: quod cum ſuſillo adipe propinquam uirtutem
 habere didiciſtis: licet adeps paulo maiorem emolliendi calefaciendique vim ob-
 20 tineat. Audiſtis autē uetuiſtate ipſa tenuioris ſubſtantię fieri, & digerere prom-
 ptius: eoque phlegmonis quæ magnum parti dolorem inferunt, magis blanda ac
 minia ſunt ipſa recentia. ijs uero quæ tales nō ſunt, commodiora uetuiſta. Et quo
 phlegmone diuturnior, & contumacior, hoc magis uetera proſunt, ac ſola cura-
 re valent: modo poſtea nihil aſſiſcitæ parti inſuat. Quod ſi inſluxerit, mixtam
 eſſe medicamenti quoque uirtutem oportet, cuiuſmodi habet à me compoſitum
 25 pharmacum, ac propterea chalcitidem & palmam digerentibus admixui: non
 ignarus paucas adeo phlegmonas diuturnas exiſtere, quibus nihil inſuat. Nam
 ob huiusmodi in eas conſtuentes diutina eſſe ſolent. Porro dum hæ incipiunt &
 accreſcunt, aſtringentium refrigerantiumque medicaminum uirtus recte præ-
 pollet: ideoque hoc emplaſtron pharmacum aduſque humidi cerati ſpiffitudinem
 30 liquefactum multis uſtile redditur: interim uino adieſto, uel aceto, uel aqua illi-
 queſcens: nonnunquam ex oleo crudo *ἀπυρρίβη* appellant, uel alio quodam aſtrin-
 gente, quale eſt hiſpanum, & hiſtricum: uel ex dulci aliquo aſtrictionis exper-
 te, uel etiam uetuiſto. Ego quoque myrtheo & melino, ubi validius aſtringere
 res poſtulabat, medicamentum liqueſeci. Hæc ipſius compoſitio tali tempera-
 35 tura conſtat.
 Vetuiſti adipis, quem inſtitores *axungiam* appellant, ſint pondo duo, olei ueteris
 pondo tria, argenti ſpumæ tantundem, chalcitidis pondo uincæ quatuor. Hæc
 ita coquere oportet. Adipis membranule omnes eximuntur: reliquum contun-
 ditur, vt liquari poſſit: mox ad ignem liqueſcit. deinde per colum diſtillatur vt prius
 40 rum fiat, niſiſque membranæ habeat, pondo duo prædicta pendens. poſtea chal-
 citidis leuigatæ pondo triens cum olei quadrante adipi miſcetur: his argenti ſpu-
 mæ pondo tria adiſciuntur. Ac omnia ubi ſimul in mortario coierint, conijciuntur
 in cacabum, ac *rudicula palmæ* mouentur. Sufficiet autem ramus uiniſcu-
 lus, vt ſolida ligni parte mouendo utaris in modum ſpathæ dictæ. uocant enim
 a. iij.

*Oleum uetus & adips
 Chalcitis & palmæ ſuccus*

Ratio, & Experientia.

Argenti ſpumæ.

Antidoti.

Spathæ.

sic quo confecturas mouent. & nos perspicuitatis gratia similiter nominabimus.
 Quod autem solida rami parti contiguum est, circunciditur, & tenelli proceden-
 tes ramusculi decerpti contunduntur, sed cortice prius exuto; vt segmenta in-
 cta pharmacum succo suo imbuant inficiantque. Proinde statim ab initio spa-
 tha vtendum est, sed tenuia palmæ fragmenta iniicere oportet vbi medicamen-
 tum cerati temperaturam habuerit. nam si prius immittas, succus ipsorum, quem
 manere volumus, ex decoctione consumetur. Insuper spatha qua medicamen-
 tum mouetur pars intincta postquam inarescit, vt proprium succum non am-
 plius seruet, amputata reijcitur; reliqua est vsui. Hac rursus quatenus medica-
 mento intincta siccata fuerit, simili modo absecatur. Constare autem vobis ar-
 bitror, quod palmæ ramum non multis diebus antè abscissum arbore esse ope-
 tet, quippe temporis intervallo arescit, & succum amittit. Prædie igitur per hye-
 mem auferatur: statè eodem ipso die quo cocturus es pharmacum. Vbi iam co-
 ctum puritatem, vt tactum non inquinet acquisierit medicamen, illitum facit ad
 vlcera, quæ cicatricem agere ducunt, *δυστροφία* græcè vocantur; ad cruenta valet de-
 leo liquefactum; benefacit phlegmonis, podagris, articulorum morbis, inguinum
 inflammationibus, phymatis, ambustis, pernionibus, fracturis ossium, contusio-
 nibus; omnibus denique affectibus quos appellant rheumaticos. Iam vero mul-
 ti qui hernias absecant, post manus operam statim ipsum cum fomentis & cata-
 plasmatis præparatum imponunt; si quidem chalcitidis vnciæ sex immittuntur.
 quæ est selibra, medicamen ad magna vulneta glutinanda promptius, atque ad
 ea quæ cicatricem agere ducunt, efficacius fiet. Sunt in hoc etiam alia eiusdem po-
 tentiæ medicamenta: ipsi tamen cum oleo liquefacto magis quam alijs omnibus
 in rheumaticis affectionibus fidentum est. Cum enim plurima eiusmodi Romæ
 existerent, nullum tam celebre probatumque fuit. Conducit, vt dixi, podagris,
 articulorum vitio laborantibus quolibet tempore, quum dolores intensi non
 sunt, qui totus & cataplasmata lenientia postulent. Incipientibus igitur atque
 augefcentibus etiamnum id genus vicijs, liquefactum pharmacum refrigerare
 finito, ac spathomela deradens pilæ inijecto: cui vinum superfundito: quod vt
 recipiat, manibus subigito. Erit autem vinum austerius, ætate quidem medium,
 substantia non crassum, sed quammaxime fieri potest lucidum. Nam huiusmo-
 di, vt pote substantiæ tenuioris in altum corpus penetrat, tantisper autem liques-
 facto medicamini ipsum infundito, manibus conterens, dum excipiatur tempe-
 returque nec humidum restet, quod non contrito ac emollito pharmaco mixtum
 sit. Ad hæc etiam si non prius refrigeratum medicamentum deraferis, liquefac-
 to & adhuc calido vinum superfusum permiscere licet. Itaque in phlegmonum
 principijs vim repulsoriam validiorem esse oportet. In incrementis vero hæc
 nonnihil imminuenda; quæ digerit virtus augenda est. Porro cum in statum pro-
 prium seu vigorem phlegmones tumor peruenerit, pares inuicem esse potestas
 tes conuenit repellendi & digerendi: nisi quis vehemens dolor pharmacum le-
 niens requirat. Cæterum inclinante phlegmone digerendi vim augebitis, vt proe-
 sus nihil vini eo tempore misceatis. Præterea dum id liquefcit, si quando altrie-
 ctioriam qualitatē euidenter excellere volumus, hispani oleum vel histricum vel
 quod omphacinum seu omotribes latine immaturū seu crudum appellant ini-

δυστροφία. φέβρα

*phlegmonis, quo adhibenda remedia
sunt & semper morbi differentias*

ciendū est. Vbi æquales vitæ scq̃ facultates habere cupias, oleo dulci, nec recenti, nec
 vetusto liquandum est. Si vt digerat experis, vetus oleum, vel cīdum cominodē
 sumitur. Itaque hoc emplastrum medicamen dum liquefit, in hunc modum tem-
 peratur. Oleum paulo copiosius quā medicamentum esto, vt pondo videlicet
 5 vnum absoluat: medicamenti vero decem vncias iniectisse abundē suffecerit. Cla-
 rum est cuiuslibet hoc efficacius reddi emplastrum quo plus medicamenti habue-
 rit: tanto lenius ac mitius, quanto liquidius fuerit ex rhodino liquefactum. At ce-
 rati quod inungi possit, temperamentum recipit, dum medicaminis pōdo in olei
 felibra liquatum fuerit. Tale vero phlegmonan inclinationibus ex vsu est. Item
 10 sedis, rectiq̃ intestini tumores phlegmonodas spontē abortos omnibus melius
 iuuat. atqui tūc liquefactum oportuit cum oleo copiosiore, vt per cornu recti fo-
 raminis, cui vesica suis alligata sit, immittatur, velut in eiusmodi vsurpare cōsue-
 uimus. Ad hæc frequenter ipsum in his ex rhodino liquefecimus, cacabo vasi, in
 quo liquefit prius subiecto, qui calidā contineat: prunis vero ardentibus incum-
 15 bat, aut flammę fumo carenti. Iam vero pro superioris temperaturę modo liqua-
 tum, vt liquidū cerati spissitudinem habeat, & naturalium & podicis vlcera persas-
 nat, imō & alia omnia vsq̃ ad ulceratos permiones, & ambusta. etenim vniuersa
 statim inflammatione liberat, puraq̃ue reddit, & solida implet carne, præsertim
 20 vbi plus chalcitidis adiectum fuerit. Insuper nemo ignorat vinum quoq̃ medica-
 mento id effecturo admiscendum esse. Quod si acetum acceperit, ambustis opti-
 mē facit, & statim, & postea quolibet tempore impositum: siue illa iam pustulas,
 siue non habeant. Constat idem facere medicamentum hoc, si quis in aqua feruēs-
 ti vsus fuerit: qui etiam affectus græce *τρυσσανός*, latine ambultum igne dicitur.
 Porro si pharmacum antē imposueris quā phlegmone sit orta, nihil adeo ipsius
 25 generationem impedit prohibetq̃. Quapropter vt dictum est, nonnulli qui her-
 nias secant, statim eo vtuntur, nec prius vulnere madefacto. Ad hæc contusioni-
 bus, fracturis, & qualibuscunq̃ plagis, si liquidum imponitur, præsens est reme-
 dium. Ligamentis autem circumditum fasciarum instar quibus rupturę deligan-
 tur, *απορρογιστρίδες* vocant, œdemata omnia & inflationes mirifice iuuat. Cum malo
 30 succo corpūs abundat, vel admodum sensile est, quā primum contusus & pers-
 cussis partibus illud impones, hyōscyamos recens adijcietur. qui si non est pro-
 pter anni tempus aut locum, nihilo magis desiderabis, si adiungas eum qui vere
 depositus est, qualis etiam singulis annis ex Creta Romam apportatur. Hoc ma-
 gis adhuc lenē ac blandum medicamen succus mandragoræ mistus efficit. Non
 35 autem vos latet & hunc a Creta optimum fīctilibus poculis huc afferri, cuius vne
 ciam vnam libræ olei emplastrū liquefacti miscere sufficit. Atq̃ interim amplius,
 interim minus impones, prout dispositio postulat. Conducit etiam in eiusmodi
 dicorporibus pharmacum ex rhodino liquefactum esse. Cæterum ex casu con-
 quassatis partibus, vel ligno vel lapide percussis, etsi ecchymosis quædam conti-
 40 gerit, protinus ab initio medicamen comodē imponetur ex vino vt docui lique-
 factum. Quod vinū inq̃ die tertio aut certē quarto, si particula inflammatione ca-
 reat, auferrī oportet: oleo autē veteri emplastrū liquare. Nam si plenius astringā-
 tur ecchymomata, vix queant per halitum digeri. Hoc medicamento etiam vtor
 aduersus erysipelata, præsertim phlegmonoda: adhuc lōge magis ad phlegmonas
 45 erysipelatodes. Principio igitur impono ipsum liquatum ex rhodino, quod oleo

*Clysteris Infundendi Inflammationem
 Cætera sunt Vicia per se ad rem*

Erysipelas affertur etiam

omnibribi, id est crudo & salis experte conficitur: cuiusmodi erysipelatis est accommodatissimū. Ita iam liquefacto, solani succus per totū accurate permixtus vniuersus & irriguus mortario superfundatur, qui si non adest, psyllij, si aestas fuerit, etiam vuae acerbæ cum portulacæ, vel semperuiui succo. Etenim vuae liquor per se plus quam oportet astringit, tanta autem astrictio erysipelata promouet, vt quæ calorem ipsorum cutē densando inducat. Rursus portulacæ succus, neq̃ is solus potest lentore nimio potest exprimi. Optimum igitur est qui ex vua acerbæ prius tassa exprimitur, portulacæ in pila committere, & sic iterum cōtundere. Deinde vbi mixtorum vnitas diligenter facta fuerit, liquorem elicere. Simili modo etiā semperuiui succū exprimes, nam seorsum neq̃ ex hoc, quemadmodū neq̃ ex cotyledone succum copiosum exprimere quisquam potest. At mandragorę pomotum virentium succus recens adiectus magis aptum medicamen efficiet, quem si tempus non admitat, illius quæ à Creta, vel alio quodam loco aduehatur, miscere non dubitabis, quin & hyoscyami succum temperare ei consueuimus: interim memento niui qui papaueris esse latinis dicitur. Satiū autē est vnā cū hoc glanci quippiam cōdire. At his multo imbecillior, sed acquisitu facilis lactucæ succus est, tum agrestis, tum hortensis: quam vniuersi Græci huius tempestatis nō ^{ex dicitur}, sed ^{ex dicitur} nominant agrestem solam ^{ex dicitur} appellantes. His tursus cicorij, polygoni, trifolij, & auriculæ muris succi minus ad refrigerandum efficaces sunt, quanq̃ & ipsi refrigerent. Sed euidentius lenticula palustribus locis proueniens. Horum omnium penuria, miscebis acetum & aquam, quæ ascititis qualitates frigidas habent: valis videlicet admodum frigida, aut niui insistentibus. Atq̃ ipsum Phoenicium medicamentum æque refrigeratum erysipelatis admoveatur, donec vehemens ipsorum ardor subsidat. Liqueat autem subinde ea quæ aduentitia qualitate frigida erysipelatosi affectibus succurrunt immutanda esse, maxime, vbi actum erysipelas citra phlegmonē fuerit. Posteaquam vero acris illa inflammatio quiescerit, aut nec perfectum planē erysipelas affixerit, sed vel erysipelato phlegmone, vel phlegmonodes erysipelas, non adhuc extremum frigus admodum, verum à succis etiam impense frigidis abstinemus: eos medicamini liquefacto miscentes, qui mediocriter refrigerant. Ab his iam & linosperi & chamameli succum temperamus, ex eoque solo postea medicamine liquato utemur, nihil aliud præterea immittentes. At si quando liuidum ex frigefacientium vi erysipelas euaserit, non id amplius erysipelas appellandum est: sed abstinere non à vini mixtura modo, sed rhodini quoque & astringentium oleorum oportet. Nam solum Phoenicium veteri oleo liquefactum, quod liuorem contrahit per halitum discutere potest: & tunc affectæ partes aqua calida fouentur, & scarificantur. Vobis si fuerit visum hoc interdum facere protinus Phoenicini liquefacti humidum medicamen, cui vinum adiectum sit, imponere conuenit: altero die vinum auferendum. si plus impendio erysipelas medicamentorum violentia refraxerit, vt iam quoq̃ nigricet, sotu & scarificatione utemur. Atque citra hoc calcis vuae quippiam liquefcenti pharmaco immitemus. Dum vero laborantes teneri sunt, lotam ipsam vsurpabimus, tūc prodest etiam succus coriandri pharmaco inditus: qui sanē cū cerato rhodino iuuat non mediocriter. Ad hæc quæ iam similes affectus alia pleraq̃ medicamenta curant, sequenti sermone dicentur: quædam pari virtute Phoenicini, nonnulla efficaciore prædita. Porro à diuersis fluxionibus

Erysipelas, refrigerantibus conficitur, quo modo tunc dicitur.

vicia, omnium facile optimum hoc remedium est, vt quod spe maiora frequenter
 præsterit. Quia itaque femur aliquando prope inguen cruda phlegmone totum
 id affligente suppurasset, crus ita nobis figurabatur, vt sanies ad inguen conflu-
 ret. Facto autem vlcere, dum hoc longiore intervallo contingeret, fluxio quæ in fe-
 mur decubuerat, euacuata est. Sed fistulosa quedam dispositio sub femoris totius
 ante orta est. vt ipsam iuxta patellam, quæ genu pars *in ueneris* Græcis dicitur, di-
 uidere cogitaremus, quò saniei vtriusq; liber esset exitus: medicamentis autè liqui-
 dis inditis altius penetrandi via promptior. Vbi iam femur soluisse postero die
 quo incidere ipsum decreuerat, inuenta sunt omnia cōcocta, arida, madorisq; expe-
 10 ritia. Nemo igitur nō nouit quod rationi consentaneū erat & postero die, & sequen-
 tibus similiter vti pharmaco: quādoquidē particula quotidie colorata ac sanior
 quā ante reddebatur. Curato itaq; hoc modo adulescente, postea multas rheu-
 maticas affectiones hoc medicamine sanauit, quæ quidē oras simplices haberēt, sed
 vt committi non possent, & fistulose intus essent. Non tamen ab ipsius pharma-
 15 ciu desistendum esse suadeo, etiam si multis diebus euiciens nullum prædium
 afferre videatur: vt quod postea vno interim die simul vniuersam vtilitatē maxi-
 mā ostendat. Quare bono animo hoc semper in rheumatis vtamini: in corpore tes-
 nero quidē in puero, vel muliere ad prædictam mixturā, quatuor vncias chal-
 citidis immittentes: in valido ac duro pro aliorum portione, vel vnciam vnam,
 20 vel duas apponētes, vt quinq; vel sex chalcitidis vnciæ sint, tres libræ vtriusq; nēpe
 olei veteris, & argenti spumæ. Duæ vetusti adipis, quem institores axungia ap-
 pellare diximus, diluatur in rheumatum vicijs oleo dulci nec nouo nec veteri: assu-
 maturq; vinum austerum ætatis mediæ. Hoc pharmacum coarguit Thessali nus-
 gacitate, efficacissimum auxilium à contrarijs potētis compositum ostendens:
 25 vnde si alteram adimas, nihil prædictorum fiet. Neq; enim ex astringentibus so-
 lum, si uelaxantibus ad rheumaticos affectus magnam comoditatem afferret, vel
 certè ad phlegmonas incipientes, & augescētes. Neque lenimentū, neq; discutiē-
 di vim ex solis relaxantibus sine astrictione confectura nanciscetur: quæ indurata
 habent emollire. Porro laxabit perfectè, & mediocriter emolliet, si nō admodum
 30 vetus oleum & adipem receperit. Quod itaque Mnaseus pharmacum condidit,
 æqualia inuicem continet tum oleum, tum argenti spumam, tum adipem: sed ma-
 ximè phlegmonis incipientibus incrementibusque est contrarium. Habet & nō
 solum hoc eadem, quæ Mnasei, argenti spumam videlicet, adipem & oleum, si ni-
 hil ex his quæ astringunt, acceperit, particulas eneruat, & robur earum dissoluit:
 35 ob quod etiam fluxioni sunt obnoxia. Didicistis enim non semper ob calorem
 immo dicimus, vt quidam arbitrat̃ur, corporis particulas fluxionibus laborare, sed
 hoc raro accidere: imbecillitatem vero illarū id genus vicij progignere, quæ vti-
 plurimū ex intemperie frigida proficiscitur. Itaq; si humectet eas quispian, cale-
 faciatq; medicamentis laxantibus, dissolutæ prorsus & infirmæ sunt. Rursus si tu-
 40 mores in rheumaticis morbis fortiter astringat, initio quidē proficere videbitur:
 ceterum qui restat, contumacē & scitrosū faciet. Nam tales affectus subinde ne-
 quidem ferunt nimis astringētium impositionem: vt à quibus dolore & tensione
 molestantur. At qui omnis dolor inflammata exacuit irritatque, & fluxionibus
 occasionem præbet: quantumis rheumatica intemperie ager non afficiatur. Sed miri
 45 nihil est Thessalum medicæ artis op̃erum in expertū, & qui morbos ratione inue-

*fluxione, non a calore, sed a humiditate
 in sede partibus recipiuntur. Iulius
 Galenus. Gal. ad finem. 2. de diff. feb.
 et in lib. 1. de ad. pass. 3.*

*De his fluxionibus prædictis et immixtis
 et de diff. feb. 2. cap. 15.*

nire nequeat, omnem phlegmonarum curationē ignorare. Vobis autem qui crebro tum Phœnicini huius, tum aliorum medicamentorum quę contrarijs cōstant virtutibus, efficacissima in multis morbis auxilia videritis, cōadū est interim, ubi iam cōposita desiderātur, eadem methodo ex illis quęcūq; regio præbet conficere: cū phlegmonem suspicamini futurā, vel incepisse modō, quę magis astringunt in augmento, quę minus in statu & inclinatione, quę magis relaxant & digerunt. Semper tamen vtraq; misceatur & repellendi & discutiendi facultas: nisi quando fluxio prorsus constitit, & corpus vacuum fuerit, tunc ad digerentem, sicut in primis incurtibus ad repulsiuam virtutem: tuta est accessio.

DE EMPLASTRIS QVÆ EX ARGENTI SPV.
MA PRAEPARANTVR.

Quoniam in emplastri mei Phœnicini confectura adipem vetustam & oleū, digerendi potestatem habere dixi, chalcitidem vero & palmam colligendi repellendiq; hæc autē medicamenta emplastrum sine argenti spuma procreare nō possunt, ob id vñsum mihi est de ipsius spumæ vñu deinceps verba facere. Si quidem Phœnicini viribus nec eam obesse, nec conducere, sed materiam ad emplastri pharmaci cōpositionem idoneæ rationē obtinere putandum est. Non absurdum itaq; mihi apparet, si de eiusmodi medicamētis, exempli gratia, de spuma argenti disputationem instituero. Sunt nō pauca quę potestatem aut nullam aut exiguam admodum pharmaco quod præparatur simul afferunt: cōmoditatem vero materię præbēt, vt vel emplastri, vel cerati speciem referat. Neque enim argēti spuma manifestō calida est, sicut nec frigida, nec humida, sed modicam siccandi habet virtutē in primo abscessu, ab his quę admodū media sunt inter humida & sicca. Non tamen vis eius est ferruminare, sicut nec aperire: item nec abstergere, quē admodum nec expurgare euidenter, sed paulum a medijs ad crassius recessit. Verum hoc quoque ex diuturna cōctione deponit fusa ob ignis potentiam, & alterata. Porro sola per se cruda femorum attritus ex itinere inpat, quo etiā modicē exicare cognoscitur. Ad hæc neq; acrem vel suauē, neq; aridam vel amarā, vel austerā, vel acerbā, vel omnino astringentem facultatē ipsā habere gustus abundē testis est. Quē admodum etiā vlcera nec ab ea derodi, nec calefieri, nec refrigerari, nec purgari, nec carne impleri, nec cum caro supercreuerit tolli percipimus. Licet itaq; nobis in varium vñsum administrare argēti spumam: interim ex oleo & aqua cōctionē eius ad usq; emplastri spissitudinem molietibus, interdum ex oleo & aceto: aliquando ex oleo & vino. Porro in quibuscūq; istorū coquatur, melius id medicamētū redditur, quod magis coctum fuerit, quod liquorū quę miscentur copia continget. Est enim ex ijs pharmacis, quę liquefieri possunt, etiā spuma argēti, dum tota funditur sicut resina & cera: sed non statim ubi ignem cōtigit. Vnde multis imponit, qui nullo modo ipsā fundere solent. Igitur cum oxaleo cocta, liquefit citius perinde vt cū erugine, quę & ipsa fundi solet: vt i chalcitis & misy. Omnium itaq; celerrimē chalcitis funditur: tardissimē argēti spuma. At in horum medio sunt erugo & misy, funditur & foris, sed longiore temporis intervallo, vt quod terrestre magis & saxeuū sit quā chalcitis & misy, sed de his iterum dicitur. Argēti spumam per oxaleū coquens cōtus

Ad steriles femora ex Vñsum.

Argēti spuma liquefit.

Diximus

liquefacies: per hydrelaū tardius: tamen funditur sic quoq; si duplū eius sit vtrūq; Sydenham
liquidum. Ego certē plus etiam q̄ duplum misui frequenter, vt paulō post expos-
nam. Atqui melius est statim ab initio hęc tria in mortario tēperare, argenti spu-
mam, aquam, & oleū. Quod si candidū medicamen esse cures, oleum purius luci-
dūque inijcito, atq; aquā similiter puram ac candidam, coquatūq; in loco sub dio
soli exposito: quia nubilus aēr pharmacū denigrat: syncerus magnum ad albedinē
adumentum adfert, sicut aqua in huiusmodi aëre aspersa. Caterum obseruato vt
coctionē lignis, aut carbonibus peruri incipientibus moliaris. Nam fumus ei fa-
cile nigredinem conciliat. Perustis igitur antea carbonibus cū exactē ardent, tunc
coctionem auspicare. Quod si illam protinus nō absoluant, in alio foco simili mo-
do carbonibus pręparatis cacabum superponito. Quę ergo medicaminis candidi
faciendi gratia obseruanda sunt, abundē satis indicatū est. Iam vero hoc fit glutin-
nantius, quo plus vt demonstratum est, liquoris affuerit. Quęadmodum si singulo-
rum triū pondo libramvnā inijcias, firmitus adherabit. At si argenti spuma nō illi-
quescat, causa est potissimū, cur id facili decidat. sicut diutius adheret, cū argēti spu-
ma cocta funditur, alteraturq;. Cādidius sane erit, citiusq; coquetur libris duabus
aque in tres vtriusq; puta spuma argēti & olei iniectis. Atq; hoc in paruis vlceri-
bus vti consueuimus. Medicamenti quod aqua coquitur, potestas nota est, si me-
merimus eorum, quę in cōmentario de simplicibus medicamentis dicta sunt.

DE EMPLASTRO QVOD EX ARGENTI SPVMA,

ET HYDRELAEO. CONFIGITVR. Cap. xij. p̄m singulis, medij

Qua peculiari substātia semper humectat & refrigerat. Ascititio Aque
autē calore assumpto, donec ipsum perferuat, excalefacit: frigida
facta refrigerat. Oleum sanē si recens sit, pharmaco nō renititur,
permanet enim humidū & modicē frigidū, qualī maximē tene-
ra corpora & vitiosis humoribus obnoxia indigēt. Mulieres itaq;
& pueri, atq; ex gradioribus mollē corporis habitū sortiti, nēpe,
candidi cutē, eius generis medicamenta requirūt. Porro coctū ostendimus ex oleo
copiosiore, & aqua reddi tā glutinans, vt ne quidē à lotis decidat. etenim vlceribus
quę ad cicatricē veniunt, multis diebus subsequētib; pharmacū immanere ex-
pedit, quō melius & citius ita cicatrix ducatur. Notum est huiusmodi pharmacū
pruritus, desquamata, & vt vno verbo expediā, praua vlcerā per sanare, in quibus
& subliquidū vt vocant ceratū, aliq; id genus vtiliora sunt ijs, quę validā potesta-
tē occupant, qualia magnis vulneribus imponūtur. De quorū omnium simul vir-
tute in tertio libro de morbis curādis dictū nobis est, in quo generales cōmunēsq;
sermōnes (vniuersales nūcpāt) de quaq; vlceris differētia tradidimus, ostēdentes
quales medicamētōrū, quibus illa curabūtur vires esse cōueniat. Hic vero particu-
lares materiās recensemus, tēperaturas eorū definiētes & modos, quibūsq; in prę-
paratione reddantur optima demonstrātes. Ex hydrelēo itaq; argenti spuma sicuti
cōprehēsum est, pręparata emplastrū tactu blādisimū & adherēdo pertinax effi-
cit: pręterea a spectu albū, refrigeratoriā vim habēs mediocrē: cuius auxilio exulce-
ratis partibus ne quid influat, impedit, & iā influxū denuō ad partes extimas re-
trudit, vt res fiat huiusmodi, qualis cū spōgiā aqua frigida humētē particulę cuidā
corporis imponimus. Nā illa rugosum cōtractūq; totū locū facit, nō tantū expel-
les quod influit, sed etiā quod in eo cōtinetur ad vicina extēdens. Atq; emplastrū

modo cōmemoratū nō ex prima facultate, sed per accidens exiccare dicitur, propriè nimirū & primariò ea quæ digerūt, & tēperamēta ad sicciorē statū perducūt, nominātur siccātia: ex accidenti verò etiā ea, quæ frigoris causa id quod infuit, remittūt: quod cōtinētur expellūt. In sūma nullū humectans vel primariò, vel ex accidenti vlcēribus cōmodū est: vt in tertio methodi medendi libro demonstrauimus.

DE EMPLASTRO QVOD EX ARGENTI SPVMA, ET OXELAE COMPOSITVR.

E argēti spuma quæ ex hydrelao præparatur etiā hæc sufficiūt. Digrediendū modò est ad eā, quæ oxelao cōstat. Itaq; mediocriter exiccans medicamētum sit, si vtriufq; nepe olei & a ceti duplo maior portio q̄ argēti spumæ miscetur. At si vetus oleū sit, multo magis exicat, copiosior verò duplo vtriufq; mēsurā valentiū facit pharmacū. Quapropter fistulas, quæ nondū callum durū habent, curat. Ceterum spumæ argēti vna pars iniicitur: illorum singulorum duæ s. Quinetiā tripla cuiusq; parte tēperata nonunq̄ toto die coxi medicamētū. Vnde quidē reddebatur nigrū, sed perinde ac bitumen probū splendescbat. Porro maxima siccādī potētia pollet, curatq; vlcera perdifficilia, & fistulas, quales dixi, iungit, tum vulnera cruetā glutinat: vno verbo, exicat sine morfu. Huius rei gratia etiā alia vniuersa vlcera sanat, maiora minoraq; donec ad cicatricē perueniant. Aequi est & alia quædā eius opera cōmemorare, quæ forsan ne quidē speraueris, quātum ad materiæ humilitatē attinet. Nam cū febris solutio ex parotide suppurata cuiusdam accidisset, fistulā fieri suspicati sumus, quā sex mēsis post principiū in agro mihi ostenderūt. Erat enim puer agricolæ annos natus circiter quindecim: huic cū ex emplastro illo, quātā tūc mihi copia aderat, imponendū dedissem, ipse in vrbe reuersus suū pluribus negotijs medicis occupatus, interea oblitus sū eius qui pharmacū acceperat: sed à bimestri præter animi mei expectationem venit incolūmis, immittebūbus enim nobis suillū pilū per fistulā, ad articuli cōmissurā vsq; procedere videbatur. Nō multo post, cū alius puer forte fortunā eiusdem cū priore gessisset, eodēq; morbo laborans mihi esset ostensus, emplastrū hoc imposui, quo ille pariter integræ sanitati restitutus est. Ab eo tempore plurimos simili vitio huius medicamēti virtute liberaui tū pueros, tū adolescentes, tū mulieres. Vos igitur si vti eo ad huiusmodi affectus volueritis, vetustissimū oleū, & acetū q̄ acerrimū ex vino videlicet solō cōfectū iniicitote: nō vt quidā aqua mixta ipsū præparāt, sed purū sit, & q̄maximē licet pellucidū. Tale siquidem tenuis cōmodiūq; is erit, ad quæ ipsū requirimus. Hoc pharmaco etiā mūsculos induratos subinde cutam.

DE EMPLASTRO QVOD EX ARGENTI SPVMA ET OENELAO PRÆPARATVR.

Eliguum est vt de argēti spuma dicam quæ ex oenelao componitur, & parem prædictis temperaturā ac virtutis excessus pro humorū copia respōdentes habet. Etenim equali portione tria mixta præparauī, & duplo maiore vtriufque liquidī mēsurā q̄ argēti spumæ: interdum triplo imposita. Confeci autem nonnunquam hoc modo. Per æstatem sole calido argēti spumā ex vino salerno conterebam singulis diebus quindecim continuis, vinū rursus, si fortè primum euaporarat infundens. Ab eo tempore coctum medicamen exiccans

Vlcera q̄ hanc habent formā, sicuti sunt, 3^a mēsi.

Quinetiā, mixturā olei & vini

abundè factum est: quo in rheumaticis constitutionibus perinde ac *Palmeo*, quod *genio* appellauimus vsus sum: ex oleo liquefaciens, vt in illo prædictū est. Ac femur iam diu induratum, cruentaq; vulnera eo sanauimus: in summa ad omnia fuit optimum. At qui si falernum ad manum non habeas, aliud sumito colore fuluum, sed tenue substantia vt pelluceat: cuiusmodi est Ariusium, quod in Chio nascitur, & odorū vehementer. Lesbium: in Mitylina paucū, in Erefo & Methymna copiosius meliusq; proueniens. Item quod falerno simile est, Tmolites. Est & hoc tenuissimum, fuluum colore, dulce mediocriter, nimisquam odoratum. Habet autem vim quandam astringēdi, sed suauitate multo inferius est. Hæc itaq; ex cocta spuma argenti sunt medicamenta.

DE CRUDAE SPUMAE ARGENTI VSU.

INCOCTA quidem per se, vt annotauimus, attritus emēdat. Ex oleo autem, seu vino trita siccataq; vlceribus medetur, quæ ob humiditatem vix cicatricem recipiunt. Quod si rosionis expertem esse cupis, elota vtitor.

QVOMODO LAVARE OPORTEAT ARGENTI SPVMAM ET RELIQUA METALLICA.

Acile eluitur, vt quæ statim propter innatā grauitatē liquoribus, in quibus leuigatur subfidat: vnde totam rosionem in aqua lota exiit. a cuti vero sensus homines, parū adeo mordacē percipiunt si ex aceto vel vino eluatur. Porro cōuenit, diligenter toto die contritam cū liquore per noctem relinquere: postero diē mane illum auferre: alium mox superfundere: postea rursus terere similiter: iterumq; loquenti aurora liquorem emittere. Quod faciundum est, donec simul cum liquido argenti spumæ velut tenuissima quædam portio appareat, quumque nihil sordicie amplius inest, nihil etiā magis effundendum est. Attamen cōterere diebus pluribus, etsi nihil ei insit, sole seruētī satius est. ita enim accidit, vt medicamentū exiccer valentius. Porro nouerūt omnes id æstate nō solū in argenti spuma, verū in alijs etiā quæ hoc modo præparantur, fieri cōmodius. Siquidem cadmia, æris squama, æs vstū item quod vocatur diphryges, cerussa, misfy, fori, stygmī, & omnes lapides præterea calx perinde vt argēti spuma ex liquore aliquo prædicto eluūt, leuigātūq;. interdum ex marina præparationē ipsorum molior, de quibus in sermōnis processu rursus agitabitur. Nūc enim propositū mihi est emplastra percensere, quæ iuniores medici cū æs in vltima syllaba & scribunt & enunciant, quæadmodum in Cētrio, & Milotride facere omnes cōsueuerūt. Siquidē in his prima nominū positio videtur sine æs facta fuisse à verbo quidem Cētrio nominato, vltima syllaba æs nō habente: Milotride vero cōposita ex mila & ote. At cū hoc tempore propē omnes ea cū æs efferāt nō peccaueris, si eodem modo cū illis pronūcies, præsertim in Cētrio. Quippe ostēdimus in opere quod cōtra illos, qui barbare loquentes corripimus, prodidimus, & ipsos atticos viros valescentem vsu & consuetudinē secutos fuisse. Nam alij quoq; ante me indicarunt Atticorū linguam permultū à proprietate sua decidisse: ac omnes, quorū eloquentie laus ac gloria maxima apud Græcos extat, suæ quæq; tempestatis morē imitatos fuisse. Et nos itaq; cum nullum non inueniamus nūc ^{apud} medicamentarios libros emplastri nomen cum æs scriptum habere, vsu prævalentem sequemur.

pag. 4. linea 41.

Mod. in. Glos. semper. sequend.

DE MEDICAMENTIS QVAE EX MOLIBDENA
CONFICIUNTUR.

Meloboris ad fragidius condit. 9. simpli
moder. pag. 222.

Relatū est superius quoq; molibdenam & argenti spumam in eundem ferē vsū adhiberi. Omnia enim quæ ex argenti spuma cōponūtur, etiā ex molibdena fieri possunt, sed facilitate inuicem differunt, tantum vt molibdena substantiæ crassioris frigidiore sit; argenti spuma tenuioris, & inter calidam ac frigidam mediæ. Cæterum colores medicamentorū, quæ inde præparantur, molibdena nonnihil euariat, quanto magis giluos ipsos efficit. Quare & alborum emplastrorum, quæ non modo cerussam, sed argenti spumam quoque continent, nullum ex molibdena constat. Cuius mixtura color albus, cinerius redditur, potestas autem vt in albo emplastro, quod ex hydreleō cōponitur, melior etiā erudit, præcipue in teneris corporibus, tantum abest vt pereat. Cum discutere quid volumus, argenti spuma quàm molibdena potior est. Pari modo in reliquis medicaminibus, quæ ex argenti spuma cōpositionis tituli sortita sunt, cū molibdena adiicimus, color & virtus immutatur, quantū paulo antè vobis indicauimus.

DE EMPLASTRIS ALBIS QVAE EX ARGENTI
SPUMA ET CERUSSA FIUNT.

VEl coloris causa medici cerussam argenti spumæ ad emplastrum alba conficienda miscent: vel ut quandam alstringendi, ac refrigerandi vim medicamentis concilient. Quippe videntes huiusmodi nigrescere, cum largius coctum fuerit: præsertim lignis, & ijs quoque humidis, nec in aëre puro, mox ab igne tollere coguntur: quod ipsum nec aquam copiosam: nec oleum temperant. Merito igitur resinam ei adiungere considerant, quod sequax ac sibi continuus fiat, viscosum quid assumens, maxime cum liquida resina immittitur. at ex tali mixtura deterius efficitur phæarmacum: etenim mordax aliquid resina representat: quod ficeret nihil adeo generosum: cuius usum priuatim vlceribus esse necessarium didicistis. Quædam itaque vel insigniter derodunt: de quibus vniversis iterum sermo futurus est. Mitissime vero duæ inter eas sunt: prima terebinthina, laryx *Seseli* nuncupatur. Has igitur miscere satius est, vbi id genus emplastrum conficere cogitas. At multo leniora tactu omnia fiunt, tum quæ resina constant, si ceræ quid adiectum sit: tum quæ ex cera, si resinæ nonnihil admixtum habeant. Quamobrem cera resinæ temperanda est, ut autem color emplastrum albus seruetur, albam esse congruit. Est sane alba, quæ suapte natura provenit, pontica: sic nominari consuevit, licet aliunde veniat: quod plurima in Ponto alba nascitur: alijs in regionibus paucissima. At candida quæ Thyrenica nominata est non sponte crescit, quare nullam eundem habet acrimoniâ. Quæ vero suo instinctu crescunt, nonnullæ acres sunt, quas prius eluere oportet in hunc modum. Liqueantur primò ad ignem, deinde in aqua fontis pura demerguntur: vbi permouentur, expurgantur. Similiratione & pix & resina, & quod phlegma dicitur, lauandum est, de quibus iterum cæctius commentabimur. In præsentia, quoniam albi emplastrum compositionem tradimus, reliquum eorû quæ præcepta sunt deinceps percontabimur. Posteaquæ ergo cerussa, spumæque argenti coctis prius, vsque dum medicamen ad amissum purum

appareat, cera simul cum resina fuerit adiecta, candidum emplastrum si placet, habebitis: interim aquam injicientes, interim oleum duntaxat: idque nunc recens, nunc vetus. Prius enim iam audiistis, quam virtutem aqua, & oleum vetus habeat. Nouistis item quod omphacinum oleum, & id quod colitur in Hiberia, quae nunc Hispania dicitur, astringens quippiam pharmaco adijcit. Hisericū non modo exiguam astrictionem, sed amaritudinem quoque refert. Proinde different tantum ex astringentibus confecturae, ab ijs quae dulci oleo constant, quanto initio vlcera & fini potiora sunt omnia quae non nihil astringens continent: in medijs, dulcia. Nam in principio medicamenta repellentia profunt vlcerebus, ne phlegmonae corripiantur. Inde quae magis relaxent, si non phlegmone adsit, transpiratus gratia: quod si affuerit etiam ob illam ut citius dissoluatur. Atqui clarum est de parua phlegmone verba fieri. si quidem exigua, vlcera in quibus albis hisce emplastris utimur, magna comitari phlegmone non potest, si error nullus accesserit. Ceterum vlcerebus quae ad cicatricem veniunt: astringendi qualitatem vitalem esse cui obscurum est: Tempus igitur iam postulat, medicaminum quae emplastrū album vtilissimum constituunt, temperaturam exponere.

PONDVS EMPLASTRI.

AEQVA. sit portio vtriusque metallici cerussae, & argēti spumae: & haec si videatur, esto singulorum pondo libra: olei vero mensura, amborum simul pondus absoluat, vel ut Romani dicunt sint pondo librae duae: ceram pondo sex librae: terebinthinam illius dimidiū, hoc est pondo vnciae tres. Quod si thus admisceas, primū lenius euadet seu ut Graeci dicunt *ἀποσπόμενος*, tum parua vlcera, quae phlegmone infestat, ocyus concoquetur: sed ad cicatricē ducendā erit imbecillius. Nam carnē supercrefcentē promouet, quoniam thus *συσπόμενος* est, ut in tertio libro de morbis curandis legistis. Satis itaque est injicere & aluminis paululum tum ad cicatricem ducendam, tum alterius causa, quandoquidem laxantia medicamenta plethoricis & viciōso succo obnoxijis corporibus adhibita affectis partibus fluxū concitant. Ex his itaque omnibus compositū medicamen, tumores praeter naturā in molli corpore, qui nec magni adeo, nec dolorifici sunt discutere poterit, praesertim cum thus abunde assumpsit. Erit itaque in praedictis copiosum thus, si aequale terebinthinam pondus accipiat: si eius dimidiū, minorē digerendi vim medicamentū habebit. Magis autē cicatrici ducendae erit idoneū, quam quod duplo copiosius id receperit. Iam si plenus adhuc digerere cupiatis, etiā piperis albi pauxillū adijcitate, quod vlcerū cicatrici obducendae nihil obesse potest. Sit igitur aluminis pondus vncia in piperis semuncia. Ratio siquidem est, huius tres denarios, illius sex injicere. Quoniam vero praestat alumen, & alias quod scissile nominatur, & colore candidū est: id immittere expedit.

ALBUM EMPLASTRUM KATA PIPEROS, ATTA

LO ET HERA AVTHORIBVS.

Iuvat senum vlcera: tum eorum, qui mollem habent cuticulam: denique omne vlcus curat, quod & humidum est, & non facile cicatricē admittit. Ad haec abrasa, quae *ἀσπόμενος* Graeci vocant, ut cutis suspensa sit interim nigricans in cubito, sura, & genu: quibus neque caro, sed membrana sola os ambiens, *σπόμενος* dicitur, subiecta est. Hisce igitur, ut omnia ordine recenscam, medicamenti

Libra Hymanis diphys.

cōpositio constat. Argenti spumæ, cerussæ vtriusq; pondo libra. olei duarū librarum mensura: nūcupatur enim à Romanis æquiuocè ponderalis, vt ita dicam, libra solidorum, & mensuralis libra liquidorum. quæ vt multū tota vrbe ex materia cornea constat. Præter hæc ceræ pondo selibra, terebinthinæ resinæ pondovncijs tribus: thuris vel dimidio ipsius vel aequali pōdere: aluminis pondo denarium sex, piperis pondo denarium triū. Coctio manifesta est. Initio quidem metallica in sole coquuntur, dū ad vnguē syncerum, vel etiam paulō durius fiat: immittuntur autem tunc cera & resina. Dein cū omnia coierint, thus primum, mox alumen & piper addentur. Iniscere autē conuenit cerussam, quarū vocant rhodiacā, si emplastrum candidum eximī fieri cupias. Quinetiam in ciuitate Dicarchia olim, nōc Potiolis vocata, nonnulli qui cerussam præparant similem rhodiacæ albam facere consueuerunt. Porro quod in sole conficiendū est emplastrū, & aqua admiscenda, vt album simul, & magis refrigerans fiat, antea discussum est. At si manus ad cicatricem ducendam cōmodius ipsum reddere, ab aqua in totum abstineto: olei autē veteris pondo vncias duas, imō etiam tres immittito. Hoc medicamentum non ex eorum numero est, quæ à me primum composita sunt, sed iam annis multis ante à rege nostro Pergamensi Attalo, viro omnigenorum medicaminum studiofo. Constat ratione prædicta. Ac magis adhuc admiraremur, si quod similis speciei, *ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἡμετέριον* græcè appello, potuisset conficere. Meminit eiusdem Heras quoque in medicamento rū libro, quem nonnulli *ἀνὴρ* inscribūt, alij *ῥίσις* & *ῥίσις* censens oleum vetus attribuentum: eique parē aquæ mensuram, vel dimidiam esse temperandam. Cæterum alia quæ ad misturam spectant, ita habent, vt à me scripta sunt, nisi q; ille heminas, non libras tum aquæ, tum olei posuerit: nō indicans, quot vnciarū heminā suæ ponderis, siue mensuræ constituit. Etenim ponderales vncie grauitatem corporū, mensurales molem decernūt. Cui igitur pharmiacum hoc senū vlcera, & tenerorum curare dicit, verus est: cum vero omne vlcus sanare scribit, amplius quā par est, ei condonat & tribuit. Siquidem humidiora, eoque minus ad cicatricem venientia curat, Cacoëthes nullum, sicut nec vulnus cruentum. Ille autem & hæc omnia promittit: attamen derafis ipsum mederi scribens non falsus est. Subinde enim tam derafum os, vt cutis inde cum subiecta quadam carne abscederet medicamento beneficio cum ipsa coaluisse vidit, & quod hoc maius est, interdum iam nigricāte. Rursus aliud hoc etiam admirabilius, in cubiti gibbero, fura, & genu, quibus nulla caro, sed mēbrana, vel latus tendo solus subiectus est. Quare ad abrafa optimum hoc medicamētum habueritis: ad sinus & abscessus, nec omnium optimū, nec bonitate optimorū secūdum. Verūm ad mediocres affectus in teneris, mulieribus, pueris, & senibus cōmēdatur. Quare & hic plus quā oportebat Heras medicamēto detulit: multo autem magis cum laudaret ipsum, scribens ad morsus vniuersos præsens esse remediū. Cur enim sermoni appositū esse vult vniuersos? an si etiam ferarum morsus fuerit, vel hominū vniuersorum tantum dicit? Atqui falsum est vtrunq;: in feris quidem clarū est, quæ enim ab efficacibus pharmacis vix curantur, hæc nemo ab illo sanari posse dixerit. Quod si de hominibus dicat, & sic oratio incerta est, adeo vt auditores magis offendat q̄ iuuat. Quippe persuasit aliquis cuidam medico, vt emplastrum hoc adulescenti indice morfo in pancratio imponeret: qui inde tā male habuit, vt in periculo esset, ne pars tota morfa cōputresceret oborta iam putredine. Vix tādē glutino accē-

pto curatus est. At cum nō in neruū, sed carnem lēSIONem acceperit, nihil mirum est huiusmodi medicamento saluum euasisse. Etenim hominū morsus alijs vlce-
ribus admodū similes sunt, nisi qui morsum acceperit, vitiosis humoribus abun-
det, aut diutius a cibo abstinuerit, aut ira correptus sit, vt vniuersum corpus, etiā
dentes bile madaent. In quibus etsi nihil mentione dignum medicamen facere vi-
debitur: tamē ei qui subito fuerit vsus satis erit, si nihil incōmodi accepit prius, q̄
pharmaci aliquid talibus curandis peculiariter dedicatū morsu particulā impos-
uerit, de quibus mox disputabitur. Nunc vero tantū dixisse sufficiet, siue homo
qualē diximus, siue simia, siue canis, siue id genus animantiū aliud momorderit.

ATTALICI SECVNDVM ANDROMACHVM ALBI
NARRATIO ET COMPOSITIO, QVOD MINVS
LAEDIT A RABIOSIS MORSOS, ET NERVOS VVL-
NERATOS.

Lba quæ oleo recenti & aqua citra piperis atq; thuris misturam
confici docuimus: vehementer corū morsas partes offendunt: il-
cet animantis spuma, quod momorderit, vel paucillum adeo vi-
rus contineat. At minus illis omnibus Attalicum ledere solet, si
terebinthina, oleum vetus, thus & piper adiecta fuerint. Pari-
etiam modo in neruorum vulneribus reliqua alba magis nocēt,
sed multo minor offensa est ex eo, quod oleum vetus habet, aquam non item. In-
super hoc magis eueniet, si treis vncias thuris integras, & non eius dimidium re-
cipiat. Dictum siquidem mihi est & antea, quod si hoc pacto præparemus, in hu-
iusmodi albis alumen pharmaco male congruere. Nam opus est hic nō astringen-
tibus, sed abunde extrahentibus in alto affligentes nervos p̄ictos, & venenatam
animalium saluam. Heras hoc medicamentum ex rhodino, vel myrteo, vel myr-
rhino dilutum, mædici ambustis igne tradit: & si plurimū abist etiam hic à phar-
macis quæ ambusta commodē sanant, de quibus ipsis rursus sermonem institue-
mus. Porro præstantiora in his sunt alia candida, quæ neq; thus, neq; resinam ha-
bent. Quin & hæc non parum ab ijs superantur, quæ ambustis igne propriē auxi-
liantur, quemadmodum à me compositum eadem sanare dixi, si acetum adiūgas.
Illud siquidem nullo non tempore commodum est. Quod autem ex pipere con-
stat, excoriatis adustionibus quum ad cicatricem perueniūt, vtile est, primum per
se nihil cōducit: dilutum vero ex oleo myrteo prodest, non tamen aequali virtute,
vt quæ ad ambusta igne propriē faciunt. Heras morsis etiā ipsum conuenire scri-
bit. Sed hic quoq; distinctione vtamur oportet: siquidem in duris & coctu diffi-
cilibus imbecillius est medicamētum: in mediocribus, maxime in senibus, pueris,
mulieribus, & vt breuiter dicam molli carne præditis abunde sufficit. Insuper va-
ris aptum est: quemadmodum & hoc verē prodidit Heras. At de pustulis quæ
Graecis dicuntur, indistincte pronunciauit. Etenim ex harum numero
mediocriter subduras persanat, quæ vero plus caloris, aut phlegmonodes imp-
piam referūt, irritat, præsertim initio. Post cōmemorata, in hanc sentētiā He-
ras dissertit. Fecit etiam ad duriciam trimestrem, quæ ex partu profecta erat: per-
spiratu discussit. Non impossibilia adfert, at conueniebat ipsum præscripsisse, cu-
iusnam duricies esset: totius ne vuluæ, an ceruicis solius, vel orificij, vel apicis, vel

extranei cuiusdam corporis ei incubentis. Iam vero id ipsum emplastrum impediō magis laudat aduersus fistulas, cum alias omnes, tum maxime quæ in digitis oriuntur. Sic enim appellauit ipse, quum illud curare adfirmaret. simili modo ad podagrā, carbunculos, epinyctidas, condylomata, lepras, vitiligines, fugillata propositum medicamentum Heras extollit. Si itaq; tanquam meliorum penuria eo vsus quispiam mediocre præsidium attulerit, verè prædicat, si in autem vt medicamen ad hæc optimū adducit, manifesti mendaciū arguitur, cū multa alia præstantiora inueniat. Cæterū post ipsius laudes hoc modo præcipit. Vt et hoc maxime, quum vlus ab acribus pharmacis, & ijs quæ Græci vocant *μαλιναι*, soluantur & phlegmonem recipiat, tum in abscessibus qui circa genu sunt. Hic quoque fidei illius erat apponere pro abscessuum quidem ratione tenera carne præditos, pueros, mulieres, & senes. In vlceribus autem, species eorum adscribere, vt nos facimus in cōmentario de malignis vlceribus. nā istud emplastrū nulli tam cacoethi seu maligno cicatrice obducit. Verum distinguenda sunt ea quæ cicatrice agere ducunt à cacoethibus. neq; enim omnia cacoethe difficultè cicatrice admittunt. At dicitur sermone procedenti de ipsorum differentia, & medicaminū, quæ vtriusq; sanandis dicata sunt. Quin & solis metallicis albū emplastrū præparare licet, vt paulō ante admonuimus. Si enim spuma argenti cerussæ committatur; deinde olei, & aquæ vtriusq; duplum tēperetur, & coctionē vt nuper est præceptum carbonibus antea perulsis in aère lucido peragas, glutinās, actenax, tū albū colore medicamenti erit, maiore refrigeradi virtute præditū, quā ex sola argenti spuma confectū. Quædam modū enim molibdena frigidioris crassiorisq; naturæ est, etsi argenteæ spumæ ei admisceas, sic etiā cerussæ, vel magis adhuc q̃ molibdena. quod si vetus oleū indatur, non parū lentioris & hoc medicamen habiturū est, ne videlicet à corpore fidei decidat, cuiuscūq; fuerit impositum. Atqui si emplastrū candidum fieri postulas, oleum quā fieri potest purissimū simul & lucidissimū inijcitorē. multa enim eius generis non sunt, blandum verō ac lenē, et vt Græci dicunt *ἀνὰ πνεύματι* phar-macum, si & adipis aliquid inieceris veluti ego facere consueui. Adeps verō anserinus sit, vel huius inopia gallinæus, si neq; hunc habemus, suillū inijciamus: non ignari quidem magnā esse anserini ad reliquos eminentiā: vt tēs tamen prioribus etiā, si quando optimi copia nō conceditur: vt pote cū cinnamomū desideratur, ad cassiā optimā descendimus. Verū in prædicta tēperatura adipis pōdus dimidio minus q̃ in vitroq; metallico erat, miscere sufficit: vt argenti spumæ & cerussæ singulorū pars vna addit, olei dupla, vel etiā paulō amplior, adipis pars dimidia. Cæterū quomodo dicā ijs, qui lance metiūtur, dupla, dimidia, & æqualia, ante paulū ostensum est, dum Romanæ libræ ponderalis cū mensurali cognominatiōe quam vocant homonomiam, interpretaretur. Pharmacum hoc varijs modis preparauit: si quidem quatuor pari portione mixtis dimidiam adipis, interim quoq; liquidorū cuiusq; vnam & dimidiam adiunximus. Porro fiet veluti exemplo temperatura talis: argenti spumæ pondo libra, cerussæ pondo libra, olei, aquæ vtriusq; pondo libra. s. secundum alios pondo selibra. Est cum & pondo trientem adiecerint, sicut & aquæ pondo libram integram, quod idiotæ frequētè dicere solent, & medici ipsis similes, obseruate interdum, quomodo dicant medicamentum quodlibet generosius fieri, si adiectum fuerit, quod eūq; nominauerint. Nōnulli ipsorum ignorare se factentur, rogantq; nos, qualinam compositio præparatioq; sit optima: ignorantes q̃

*Addeps Anserinus primū Inter oēs libet
habet Gal. q. m. d. p. pag. 160.*

aliam in alio affectu esse comodiorem, & simpliciter & indefinitè, ne vnā quidem optimam. Huius rei gratia simplicium pharmacorum virtutes accurate pernoscere operaprecium esse vobis puto. nam composito probe vti non possitis illorum ignari. Statim enim in proposito hic albo emplastro recēs adeps admixtus, medicamentū efficit minus dolorificū, vt si & inflammatione laboret vlcus, curet ipsum, at cicatrice obducenda minus reddet accommodatum. Quod citra adipem cōficiatur facilius quidem cicatricē inducit, verū nō ex æquo *deest*. Dicitū est mihi prius, q̄ aqua admixta euidentius refrigeret, sed oleo veteri magis discutiet. Itaq̄ qui eā facultatē adsecutus est, vt quo potissimū vlcus indigeat, scire possit, is optimè & componit medicamenta, & iam compositis vtetur. Atq̄ vidistis me subinde medicis in consiliū vocatis multa pharmacis curasse, a quibus illi sanitatis spem abiecerāt. Optimum igitur medicamen dictum est non sermone simplici, sed inter ea quæ huiusmodi quid facere prædicentur: quemadmodum Phœnicinum optimū esse retuli aduersus rheumatismos, si eo iuxta prædictas rationes vtamur.

DE ALIIS EMPLASTRIS ALBIS.

Alba igitur comēmorata quæ dixi ratione iam olim cōfecta sunt: post quæ alia diuersa medici posterius excogitarūt, quædā adimētes, addentes, & immutantes: de quibus ipsis præstat dicere, vt in varia medicamentorum cōpositione vos exerceamini. Scripsit itaq̄ Andromachus in libro cui titulū fecit, VIRTUTES AD EXTERIORA, hisce quodāmodo verbis. ALBUM QVO VTOR. Argenti spumæ pondo minā, cerussæ tantūdem, olei heminas tres, aquæ heminas duas, hæc tenus Andromachus. Nec quibus cōtēniat adscripsit, nec cōctionis eius mentionē fecit. Nonnulli viginti vncias minam cōtinere tradunt: quidam sedecim: atq̄ medicamentū utroq̄ modo preparari possit, nō tamē recteparē modū resinæ & ceræ injicere videtur: nam Attalici cōpositio melior est, quæ cerā resinæ duplo copiosior rem accipit. Cōstat autē si resinæ & ceræ æqualis portio adiecta sit, emplastrū fore glutinātius, nō tamen ex æquo suauē gratūmq̄ vlcēribus. Quinetiā eo q̄ indicare moluit, qualis esse debeat resina, parū recte fecisse videtur. Nos autem haud ignari esse meliorē per omnia terebinthinā colophoniam, tum ea quæ phryctē nominatur, illā injiciemus. At si laricē habeamus, quid vti prohibet, cū sibi inuicē propemodū sint adsimiles? Olei heminas tres: atticas puto ipsum scribere: aut certē scripsisset libras. Atqui miretur quispiā, quomodo Romæ degēs pro libris heminas nominauerint: nepe regionis illa sunt nomina, libra, sextarius, vncia. Ex multis pharmacis quōdā cōscriptis, prius q̄ Romanorum res eo accreuissent, cōieci quā illi vocauerint heminā, nepe æquālē vinctis nouē librarū Romanarū. Nunquid igitur Andromachus tres heminas cēset adijciēdas, tanq̄ singulæ vinctis nouē valeant? eadē ratione aquæ duas? Vos itā cū simplicis cuiusq̄ potestatem cognitā habeatis, quomodo oīq̄ preparato vti poteritis ad ea quæ cōpositiōis modus promittit, alijs permittētē inquirere, qualis nā cōfectio sit optima. Omnes enī optime sūt, & nō optime, quæ admodū nobis prius ostēsū est. Postea Andromachus aliud subiūgit huiusmodi.

ALBUM ALIUD.

ARGENTI spumæ pondo denariū centum sexaginta, cerussæ pondo denariū ducentorum, ceræ pondo denariū quinquaginta, terebinthinæ pondo denariū viginti quatuor, olei hemina dimidium, aquæ cyathos sex. Hoc igitur

emplastrum priori plus cerussæ, quàm argenti spumę habēs, candidius euadet, magisq; refrigerās. Sed facile decidit, minuscq; adherescit, licet sedecim vncias, & duas eius partes heminā habere statuamus, quemadmodum nonnulli aiunt. Iunat sanē ipsum ad hæc terebinthinę mistura, ne siccū fiat pharmacū: quoniam omnino idcirco, vt græci dicunt, id est pinguis, expers & aridum esset, paucō oleo, tū aqua addita, nō ascriptit autē per Iouē in hoc Andromachus, vel coctionē, vel quid promittat.

ALIVD ALBUM.

ALIVD post hoc ponit tertiū, quod eadē alia omnia, cū Attalico *quædam res præparatur* id est ex pipere albo confecto continet. Adiecta autē sunt ei hæc eadem duo orchis herbe pondo denariū octo, struthij pondo vncię duę: aquam vero nequāquam huic pharmaco adiūgit, sed thuris pondo denariū vigintiquinq; inmiscuit: olei tamen adhucille heminas duas imponit, eandem ob securitatē relinqūes, cuius supra memini. Accusauerit quis eum vehemētē, quod pharmacorum pollicita seu titulum nō præfixerit. Quippe secundum cum primo & tertio similem potentiam non obtinet: Herasque sanē laudandus est, qui medicamentorum virtutes adscripserit, vtendiq; modos, quos Andromachus in emplastris albis protusus omisit, raro ad quid valeāt apponens, quantū nec quo pacto coquendum medicamentū sit, indicauerit. Attamen nemo forsā eū accusare possit, qd iam exercitatis in re medica, nō idiotis scribat. Verū qd titulū præterijt, vel vniuersales eius potentias, nō mediocre peccatū est. Quid enim dicet, qui defensionē eius receperit forsā qd peritis simplicium medicaminū virtutum hæc tradiderit. Atqui illorū nullus Andromachum desiderat, qui & ipse simili modo possit componere.

CANDIDVM HERAE.

Vrsus ad Herā reuertatur, aliud candidū emplastrū post Attalici iisdem hisce verbis scribentē: CANDIDVM aduersus rabiosorū morsus, facit exacte etiā ad morsus rabiosi canis, præseruat statim à periculo vulneri impositū: item debilitatis valde catapotii, quātum nux auellana cōtinet ex eo dandum est: idq; diebus quadraginta. Mutat sanē colorē in lienibus, redditq; nigrum. valet contra morsus hominum canūmq; abrasa, & vlcera, quæ cicatricē difficulter admittunt. tollit etiā liuidos humores de oculis siliqua vna: vulnera conglutinat: aufert phymata & rhagadas. Est & pessus emolliēs. oportet tamen post diē soluere, & nigredinē vlceribus obortā spongia detergere. Idq; tantisper faciendum est, donec nigricies nulla appareat. Iam quoq; ipsum cicatricem ducit, & ad omnia bonū est. Hæc præfatus Heras: dein tēperaturam emplastri his verbis enarrat.

ALBUM.

CERAE albæ pōtica pondo libras duas; argēti spumę chrysididis pōdo librā, cerussæ tantundē, myrrhæ pondo vncias duas, medullæ ceruinæ tantundē, thuris atomi, id est insecti, pōdo vnciā, olei veteris sextariū, hæc sanē tēperatura eorū est, quæ emplastrū constituunt. coquendi verō modum deinceps ita scripsit. Argentī spuma ex oleo coquitur: vbi sordium crassitudinem habere videtur, cera, mox cerussa aspergitur, moueturq;. Vrita iam puraq; ab igne tollitur: medulla inijcitur: postquam refrixerit medicamētum, myrrha & thus alijs miscetur. Deinde emollitum, subactūque manibus vsui est. In hocigitur Heras commendandus est.

qui non reliquerit nobis quomodocunque lubet emplastrum coquendum, sed ipse apposerit. Proclius enim erat cerussam cum argenti spuma, ut in albis alijs statim ab initio coquere, & nos id plerumque facitare consueuimus, imò & ille ipse in alijs conscripsit. Verum in hoc secundum ipsam alia insicere posteris præcipit, non apponens causam cur id agere præstiterit, etsi ostendat, non vnum coquendi modum in omnibus esse similiter vtilem. Sed in quibusdam & duos & tres efficere possumus: non modo colorem, verum & medicaminum facultatem immutantes. Quemadmodum in hoc nunc proposito cerussam cum argenti spuma ex oleo coquere noliit, sciens indubiè ipsam, & exactum candorem ex coctione perdere, & 10 asfrictionem quam habet cum refrigerandi virtute deponere. Forasan igitur inquireret aliquis, ecquid cum emplastri author primus, quicumque fuerit, digerens id esse vellet, conatus tamen est cerussam crudam in eo perseruare? Mihi sane videtur huius gratia ad talem venire coëcturam, ut medicamentum repulsoriae virtutis quippiam habeat. Etenim tale quippiam non habetia pletoricis corporibus nequaquam 15 sunt. Vtergo conuenienter & his, cerussam crudam mistam esse ratio postulat. Ceterum neminem latet magna de se propositum medicamen promittere, inde quod myrrham & ceruinam medullam assumpserit, sicut & alia quoque eadem cum communibus his emplastris continet. Accepimus autem myrrham valide siccas, tenuisq; admodum substantiae esse medicamentum: medullam rursus nullo inter mollientia, quæ *μυαδες* graece vocantur, inferiorem. De hac facultate, quemadmodum 20 de alijs omnibus secundis in libro quinto simplicis medicinae dictum est. Videtur tamen non ijs tantum medicamenti compositor, sed etiam albæ ceræ potica, quæ vim habet medicamentoriam fideri: atque ideo plurimum eius immittere. Ceterum sextarii Romani Heram meminisse puto: nam apud Athenienses neque 25 mensura, neque nomen hoc erat. Nunc ex quo Romani imperare orbi coeperunt, nomen sextarii apud omnes, qui graeca lingua vtuntur, existit: ipsa vero mensura Romanæ aequalis non est. Quippe alij aliam sextarii mensuram vsurpant: apud Romanos sextarius libræ vnam semissem, & sextam illius partem pendet: ut omnes simul iunctæ vnciæ sint viginti, quas plurimum cornibus metiuntur: incisis extrinsecus lineis quibusdam orbicularibus. Nonnulli falso Romanum sextarium 30 opinati sunt octodecim mensuralibus vncijs valere. Videtur igitur & Heras cum heminam scribit, sextarii dimidium indicare, an vero nouem vncias ex libræ cornu, vel decem inuuant, etiamnum ignoratur. Item ad rabiosos morbus ne aptum sit pharmacum siue bibitum, siue extrinsecus impositum, ratione cognoscere nemini licet. Indicauimus enim tota substantiae proprietate eiusmodi medicamenta efficaciam habere, & ob id experientia iudicari. At experiri nunquam ausus sum: hoc pharmacum, quam vim in rabidorum moribus ostenderet, quod certo sanas haberet medicamentum *δρακονομαχον*, id est ex caneris coëctum. Cum autem hoc non 35 adesset, alia quoque nonnulla, quæ nunc prospero successu nos frustrantur. Quare in tanto periculoso affectu certis medicaminibus relictis curiosa experientie causa mortis saltem prodece graue, & iniquum mihi videbatur. Iam quid de rabiosis moribus hec quoque dicta sufficiunt. Reliqua vero quæ Heras de hoc emplastro retulit, ut de Atalico, partim sane vera prædicari, partim impendio magis ab eo extolli dixerim. Optimum enim est pharmacum, ut inter emplastra *δρακονομαχον* graece appellata, quæ frigilatis admoventur inter ea, vterque, quæ cruenta vulnera glutinat, non ite primum, nec optimè 40 b. iij.

Sebastianus Wormius

Obtinatus differtis.

mum est. summam permultos inuenio non modo huius tempestatis medicos,
 sed etiam veteres qui libros posteritati reliquerunt, hoc genus emplastra supra veri
 fidem extulisse: de quibus sequenti volumine agetur. Impresensiarum ad inflan-
 tum reuersi, iterum Heræ dicta examinabimus. ait enim phymatis medicamen-
 tum illud mederi, nulla distinctione eorum apposita, quæ ego de Phœnicino protuli.
 Quædam siquidem tam calida sunt phymata, ut cum vehementia quadam exsili-
 ant, quædam frigida sicquæ sunt: permulta alia inter hæc consistunt, alia quidem
 exacte media illorum quæ diximus, alia à medio in vtranque partem modice in-
 clinant: aliqua plus idem faciunt, nonnulla summis vicina, vel à medijs & summis
 pari spatio absunt. Quibus vniuersis emplastrum hoc conuenire non potest, nisi hu-
 midis quibusdā id velit liquefacere, ut fiat vsus multiplicis, quæ explicasse ipsum,
 sicut in alijs factitauit, oportebat. Proinde par esse puto, ut hunc laudemus ob ea
 quæ tradidit, Andromachum accusemus. Caterum de eo quod emplastrum illud,
 hominum canumque moribus conferat, easdem puta à me rationes audire, quas
 de Attalico pronunciaui. Similiter de alijs, quæ pharmacum commendant, ut hoc,
 ita illud quoque bonum esse medicamen dicens: sed multum ab ijs, quæ optime
 ad vnumquodque illorum faciunt abesse, ut quis eo confidenter utatur, ubi opti-
 ma desint, quod non paruum est in medicamentis, quemadmodum nec in victus
 ratione, & omnibus quæ circa artem versantur. Ego contempsit quidem id pri-
 mum, ut neque dignum esse iudicâre Hippocrate, qui adhortaretur nos ita omnia
 artis opera perficere, ut iuuent, vel non offendant: postea vero cognoui magnam
 vim habere, cum scilicet viderem nonnullos medicos in pharmacis se primum
 recte gessisse, ut in admiratione sui alios perducerent, eosdem postea in alijs pro-
 spero euentu frustratos, ut risui essent. Ideoque semper conatus sum eiusmodi
 vti presidijs, quæ an profutura essent, nonnunquam sanè dubitabam, quod autem
 nihil afferrent incommodi, certo sciebam. Quæ igitur in Attalico emplastro lan-
 dauit Heras, non quidem ut dixi magna sunt: sed ubi desiderantur, quæ id eiden-
 ter efficiant, nemo his vsus manifestam læsionem inferet, etsi nihil iuuerit. Atqui
 si quis hoc pharmaco uti volet in phymatis, ab illis quæ in Phœnicino docui, ipse
 intelliget, alias aliter ipsum liquefaciens. Tractabitur autem vberius deinceps &
 phymatum tota curatio, vnde spero vos methodum exactam, perfectamque medica-
 minum, quæ illos iuuare possunt, habituros. Vocetur nobis emplastrum hoc album
 ad rabiosos morsus, sicut Attalicum. Subiungit mox aliud em-
 plastrum Heras in hanc sententiam.
 A L B V M. ariabazanion, quod Xenocrates abscessum iam in alteram superi-
 riore pedis parte, *ῥαπὴ* græco dicitur, discussit. Deinde simplicium temperaturam,
 coquendiq; modum præfatus, ad hæc hæc verba apponit. Maxime facit ad caco-
 the, pasta, cõtumacia. breuiter ad omne vlcus. Porro cur eorum, quibus constat phar-
 maci, mixture tertiâ partē retineant, cõpertum nō habeo, cū alij integrâ his vtri-
 bus tradiderint. Argenti spumæ denarium pondo ducentorum, cere denarium pondo
 quinquaginta, olei veteris heminas tres, terussa denarium pondo octoginta, tere-
 binthina denarium pondo triginta duâ, cineris buccinorum denarium pondo decē,
 thuris denarium pondo decē & nouē, aquæ cyathos duodecim. Hæc omnia à me
 prolata pharmaca Heras ad tertiâ partē imminuit. Argenti spumæ denarium pon-
 do sexaginta sex, obolos quatuor, cere denarium pondo sedecim, obolos quatuor,

olei veteris heminā. cerussā denariū pondo viginti, sex obolos quatuor; terebin-
thinā resinā denariū pondo decem, obolos quatuor; cineris buccinorum dena-
riū pōdo tria, obolos duos; thuris denariū pōdo sex, obolos duos; aquae cya-
thos quatuor. postea coctionem ita subdit. Argenti spumam, cerussam cum aqua
& oleo terito: deinde recenti olla igne non acri coquito, ferrea spata sedulo mo-
uens, ne aduratur. Vbi semicocta fuerint, ceram immittito, hac liquefacta, resinam
& thus. ac tam diu coquito, dum purum abunde fiat. Posteaquā bene habere pro-
pmodum videtur, buccinis iniectis reliquo tempore incoquito. Cum perfecte
coierint, in mortariū demittito: ex aqua modica, quā prius inerat subacto, vtitor.
Hoc medicamentum, vt sine morfu discutiat, preparatū est: quōd & cerussā mo-
dicam ad argenti spumae portionem habeat: & cum hac ab initio cocta sit, valide
exsiccat ob buccinorum cinerem additum. Non dissimilis facultas est & purpuris
& ostreis concrematis. notū est autem sine carnibus horum animalium testas cō-
cremari. Ac Heras quidem vnum de facultatibus librum cōscripsit: Asclepiades
cognomento Pharmation decem, praeter theriacas & gynecia: apponens & ipse cu-
iusq; pharmaci titulum, in multis etiam coctionis, in quibusdam vtendi modum.
Porro Andromachus multas vires collegit, & fere non pauciores ijs quae in de-
cem libris Pharmacionis Asclepiadis habentur, tribus iplas libris cōprehendens.
Primo pharmaca docet, quae extrinsecus imponuntur, altero quae intus assumun-
tur: & tertio quae oculis adhibentur. Reprehendere ipsum iure possis, vt admonui,
quod nec confecturas, nec vsus rationem, nec vires nec quid promittat adiecerit.

QVAE ASCLEPIADES ALBA SCRIPSERIT.

Asclepiadem igitur iam transgressus producere in medium
cogito, quae ipse alba emplastrā iuxta finem tertij libro tradiderit. Nam appellat ea primum Marcellam, secundum, ter-
tium, quartum, quintum. veluti alia ex interioribus quinq; pri-
mum Mnasonem, secundum, tertium, quartum, & quintum. Ve-
rum in tertio Marcella ad calcem alba emplastrā adscripsit, pri-
oris tituli esse ait, ad ambusta igne, abrafa, cutē tenerā, quod viciū Acefin nominari
dicit. Omnia vero quatuor argenti spumam, cerussam, oleum, aquam pari ponde-
re incoqui commemorat. Constatque hoc pharmacum fragile & alipes effici, hoc
est pinguis expers, vt cuti sine deligatura adherere non possit. Nisi enim vt pra-
efatus sum ante, metallica plenius cocta fuerint, tale emplastrum fieri necesse est.
Coquuntur largius, dum maiorem liquidorum mensuram in mistura continent.
Huic aliud album emplastrum Asclepiades subdit, eiusdem quidem tituli, sed
non eiusdem confectura, neque enim aequale metalli pondus immittit, verum ce-
russam, argenti spumae sesquiplam. Quin & seuum vitulinum adiicit, totā mistu-
ram ita tēperās. Cerussē denariū pondo centū viginti, argenti spumae denariū
pondo octoginta, adipis vitulini denariū pondo triginta, cere denariū pondo
viginti quinq; olei heminas duas. Hoc pharmacū olei modicū habet, ceū ad me-
tallorum proportionē, si quis heminā statuat valere vncijs nouē Romanis, quae in
comibus cōsuevis liberalibus descriptae sunt. Quoniā vero cerussa pōdere superat,
eāq; magis astringens quā superius redditur, adipem author admisit. Sciens
autē bubulum adipem calidiorem esse suillo, & vehemētius digerere, curauit per-
b. iij.

Angis

Hemina.

Probatus adeo libris ex suillo

fecti bouis seuum indere. Quippe in omni animantiū genere iuuenilia perfectius humidiorē, minusq; calidum adipem habent. Erit igitur & hæc compositio, difficilior quidem, ac simplicis albi emplastri prædicti, sed nihilo vtilior. Ab his tertium aliud profert cicatricem ducens, albū: ex cerussæ argentiq; spumæ pari mensura: ceræ quarta illorum parte, & terebinthinæ rursus dimidio minore q̄ in cera. Oleum & aqua ferè aqua portione metallicis mensuris vtriusq; simul indita sunt. Voluit enim medicamētū author cerussæ, & argenti spumæ singulorum pōdo denariū centum miscere: ceræ denariū pondo viginti quinque: terebinthinæ denariū pondo duodecim: olei & aquæ cuiusque hēminas duas. Itaque Attalici memores emplastri, quod metallica perinde ac istud cōtinet, sicut etiam oleum simul cum aqua, ceram sescuplam eius, quæ in hoc medicamento additur, terebinthinā similiter: scietis manifeste, quonam discrimine medicamēta inter se variant. Adiectū namq; est illis thus, alumen, & piper. Quinetiam Asclepiades Attalici illius emplastri commemorat, non vocans id Attalicum, imò nec piper admiscens. Alia vero omnia pariter ita scripsit ad verbum.

ALBUM QVOD AD MNASEVM REFERTVR
FACIT AD DIVTIRNA ET DIFFICILIA.

Argenti spumæ, cerussæ cuiusq; denariū pōdo centū: ceræ denariū pōdo quinquaginta, terebinthinæ, thuris singulorum denariū pōdo viginti quinque: aluminis fissi denariū pondo duodecim: olei hēminas duas. Nō autē putetis differre, si drachmas centū alicubi inueniatis loco vnius librę scriptas, sed illud potius considerate, utrū qui scripsit centū denarios, dimidiū ceræ ipsis tēperet, siue huius dimidiū terebinthinæ, vt sint cerę quidem denarij quinquaginta, terebinthinę viginti quinque, an aliam quandam tēperaturam faciat. Si namq; prædicta, nihil referet dicere librā & sēlibrā, & tres vncias. Siquidem libra denarios sex habet ad nonaginta, sēlibra octo & quadraginta. Sic & huius rursus dimidiū quatuor viginti. Quapropter eadem proportio seruat nulla insigni differentia, siue centum drachmis metallicorū, siue nonaginta sex hēminæ duæ olei miscētur. In hoc itaq; non variabunt pharmaca siue libra nominetur, siue denarij centum. Illa vero Asclepiadis pharmacum ab Attalico emplastro diiunxit, quod sex quidem drachmas aluminis fissi, piperis vero albi tres habent. Asclepiadis albū piper non habet, sed duplum pondus fissi aluminis: attamen validius astringere, ideoq; proprius cicatricem ducere. Asclepiadis pharmacum: Attali magis digerere omnes norunt. Vnde quod dixi & prius, qui rogāt, vtrum ipsorum præstet medicamentis vti nesciunt. Etenim ad cicatricem ducendam Asclepiadis: ad digerendum Attalicum esse melius. In vniuersum meminisse oportet, quod apud Hippocratem scriptum est in libro de alimento: prauum videlicet, & non prauum nociuū & vtile relatione ad aliquid dici. Alia enim ratione pronūciaueris Attalicū hoc emplastro esse præstātius, alia ad multa vtilius illud esse. Denique Asclepiades ipse post hoc modo recitātū scribens illud ipsum *ἰσχυρὸν καὶ ἀναισθητικόν* non vocat Attalicū sed *πάπθιον*, ignorans opinor primū ipsius inuentorē. Apponit autē nomē viciatis, acieus vnde acceperit, tum quid valeat, his verbis præfixit. ALIVD *πάπθιον* dictum pharmacum, facit ad vetera, insanabilia, carbūculos, epīnyctidas, achoras,

pforicos affectus sinus glutinat, facit ad abscessus, condylomata, & ferè omnibus
 vtilius est. Confectionem eius tradit ex cerussa, argenti spuma, cera, terebinthina,
 & duabus heminis olei. eodem modo sicut & Heras. ad hæc fisco alumine, & albo
 pipere, aquæ vero non meminit in confectura, sed neq. thuris. quidam non quinq.
 5 & viginti, sed dimidium immittunt: quinetiam aquæ nonnihil. Cum enim olei
 veteris heminas duas infundi scripsisset, postea aquæ vnâ vel duas adiecit: ego &
 sine aqua medicamentū sapius præparavi: & ad omnia melius fieri apparet, præ-
 terq. in teneris corporibus, quibus aquam præstat adhibere, præsertim cum phle-
 gmone tentantur vlcera. Inde aliud Asclepiades cū superioribus albis emplastris
 10 profert, quod rabiosos morsus sanare promittit. quemadmodum & Heræ medi-
 camentum. Assumit idem præter simplex album quod ex argenti spuma, cerussa,
 thurè, cera constat, in super medullam ceruinam & myrrham. Porro misceat ei ar-
 genti spumæ denarium pondo quadraginta, cerussæ denarium pondo triginta,
 thuris denarium pondo decem, myrrhæ tantundē, medullæ ceruinæ duobus pau-
 15 ciores q. decē, ceræ albæ denarium pondo quinquaginta, olei veteris sextariū. Pri-
 mum horum omnium, quæ recitavi, prodidit Asclepiades Rhodiacū nomine, dis-
 gerens & curans in mammis duricias. ex his cōponitur: argenti spumæ, cera pon-
 ticæ singulorū pondo: adipis suilli elaborati cuiusq. selibra, hoc est vncijs sex: myr-
 rhæ pondo vncijs quat uor, ouorum tostorū vitellis duobus, olei hemina vna. s.
 20 Illud etiam sedi benefacere confirmat non apponens, quoniam liquefieri velit;
 sed nobis coniectandum forsan relinq. interim ex rhodino, interim myrtheo,
 aliis ex oleo quolibet liquandum esse.

QVOMODO CANDIDA EMPLASTRA COMPONEN-
 DA SINT ADVERSVS VLCERA, CACOETHÈ ET
 25 QVÆ CICATRICEM DIFFICVLTER ADMITTVNT.

30 **Q**uæ dysepulota, id est vix ad cicatricē venientia: quæ item κακοηθής
 id est maligna vocem, distinguendum modo est: quia nō solum
 in præsentem disputationē sed etiam in futurā commodū est.
 Quæ itaq. ex humorum confluxu, vel multorum, vel acriū ori-
 untur sine eo quod locus affectus huiusmodi iam dispositionē
 habuerit, vt licet bonum sit, quod influat, tamē ipsum corrumpit,
 pat. dysepulota nomīno. Porro quæ iam dictum obtinent affectum, singulari vo-
 cabulo cacoethè appello. Nunc igitur cum priores me emplastra quædam alba vt
 35 quæ dysepulotis cicatricem probe obducant, conscripserint, propterea ego quoq.
 alba scribo emplastra, quæ aduersus dysepulota omnia, & cacoethè nonnulla, quæ
 non prauum admodum habent statum, cōposui. Nam in illis denuo medicamē-
 ta accommoda dicētur. Primum hic methodum dicturus sum, qua id genū em-
 plastra quam plurima conficere discetis. Duplex eius scopus est: alter omniū quæ
 40 ratione componuntur medicamentorū communis: alter peculiaris, colore ab his
 differens. Quæ igitur in commentario de simplicibus medicamentis cognouistis
 sine rōne quidem ac morsu, valide tamē adeo exiccantia, hæc in memoriā redu-
 cite. Omnino autem referebat ea, præterq. non erodunt, vel astringunt, manifesto
 etiā detergere posse. Si quidem eua plurima eius generis vlcera tanq. ab exsicc-
 45 ne humorum malignorū facta apparent: cuiusq. rei gratia carne impleri deside-

δυσεπούλωτα. ὅθεν καὶ οὖν

κακοηθής

rant. Ostendimus in tertio therapeutices libro, omnia quæ carnem generant medicamenta, detergendi facultatem habere. Multa etiam alia siccam obtinent virtutem, huiusmodi vlcibus curandis accommodam. Sed age nunc repetamus ea, quæ candorem tueri possint, aut non adeo ledere. Hoc ex genere est cadmia, pompholyx, calx, ostrea cõcremata, purpura, buccina, & sepiæ pars ossæ. parum officit color & æris squama, & vltæ chalcitidis non fuluum, sed cinerium, vel subalbidum. quomodo autem huiusmodi præparandū sit, rursus in Theriacæ antidoti sermone dicemus. Porro dictorum quodq; si lauetur, totam rosionem amittet: quæ admodum cera quæ medicamini conficiendo admiscebitur, tum resina. ceterum quod cera tyrthenica, vel pontica dicta ad candidi emplastri præparationem sit idonea, prius explicatū est. resina vero & laryx, & terebinthina vti vocantur, aduersus vlcera maligniora magis valent. Thuris partem aliquam indere non abesse fuerit, ut vlcum maleficorum dispositio coquatur, & ad suppurationem veniat. At non solum ex prædictis medicamentis vnumquodq; lauandum venit, sed etiā metallica: tū quammaximè in loco soli exposito, vel aqua, vel aceto, vel mari na vel vino leuigare oportet. pura autem & candida, & perspicua singula erunt, candoris cuiusdam medicamento conciliandi gratia. De cerussa, oleo, coctionis modo, aere circumfluo, & igne, quomodo quodq; eorum albedinem adferat, exposuimus. At quemadmodum in alijs, ita in his quoq; facultatis aque acetæ, marinæ, viniq; albissimi peritum id in compositura temperare conuenit, quod insigniter curando morbo profuturum est. Etenim in vlcibus prætumidis, hæc æti appellant, quæ oras crassas, callosas, multamq; attenuationem requirentes habent, ex aceto, & marina curiose leuigata, magis q̃ quæ per aquā idoneæ sunt. In quibus autem acæ & mordax est humidum, quod in vlcera fertur, ex aqua terere potius singula metallica necesse est. Quæadmodū rursus ex vino magis, vbi copiosus humor vlcibus influens apparet. Hec igitur singula, quæ dixi in vnoquoq; iam nominato humore leuigata diebus pluribus inieci frequenter pharmacis, & omnium cicatricæ ductentium, quæ cerussa & argenti spuma cõstant expertus sum optima. Verū scriptiões quasdam amicis quoq; dedimus, qui huiusmodi pharmaca desideraret. à quibus ipsis in vsum ac experientiā producta, quod titulo promittitur tueri videntur. Itaq; argenti spumam cū cerussa prius cocta, & medicamēto ferè ad puram consistentiam perueniente iniicienda est laryx, vel terebinthina resina cū cera candida. His pulchre vnitis adde metallica, quæ huiusmodi temperaturā habent. Argenti spumæ & cerussæ pro cõsuetudine singulorū pōdo, coquatur cū olei libris duabus, frequenter etiā aquæ selibra addita. Liquefcit enim argenti spuma citius, tū coctio aquam cõsumit, ut nihil ad humiditatē pharmaco aperte proficit: resine pondo tres vnciæ, cere dupli sufficit. Quanc̃ si duas resina indideritis interim, quatuor cere, sic quoq; cõpositiones non adeo differre inueniētur. thuris pōdo vnciæ semis satifacit post cerā & resinā: deinde tres aliorū iniectionē quæ drachmæ quatuor sunt ad viginti. impones autē duorū, triū, pluriū, ac omnium quæ numerasti: quorū singulorū tibi copia contingat, ut si omnia habeas, æquam portionē cuiusq; iniicies, cadmiæ dico, & pompholygis, buccinorū cineris, vel ostreorū, & eris squamæ, singulorum denarij septē erunt, qui tres vncias absoluunt. Quod si calcem lotam misceas, singulorū drachmæ quinque ponētur. Si vltæ chalcitidis, singulorū drachmæ quatuor, ut ex omnibus sex cõmixtis tres vnciæ fiant. Verū chalcitis vltæ sit, elota, & colore

cinerio, nō qualem multi ex ijs qui vident eā, faciunt. veluti si dicas ex pallido flauā, si duo quēdā ex his habeas solū, tres vncias ex ambobus ponito: hoc est vtriusq; vnam semissem. Hæc in præsentia ad alborum emplastrorū constitutionē vlceribus dyssepulotis curādis cognoscere vobis sufficit. Atq; subhumida cerata: candida etiā ex ijs ipsis præparantur, differunt tamen ab emplastris quod neq; argenti spuma, nec cerussa coquatur. Adeps vero vel anserinus, vel gallinaceus, vel suillus vel vitulinus indatur. Quod si vinum interim habeas, vel acetum, quæ albissima lucidissimaq; sint, aquæ loco ipsa admiscebis.

DAMOCRATES DE ALBO EMPLASTRO.

Voniā pharmacorū virtutes metris trāscriptæ facilius memoria tenetur, & exactam ipsorū temperaturam perferuat: satius mihi visum est & harū meminisse. Cū itaq; Damocrates præter alia alba emplastra, etiā candidū scripserit, quod cōmēdat, apponam scripturā ipsē illius versibus, iambico trimetro expressis.

At cum his habere emplastrum medicis conuenit
Album, efficax aduersus abraſa ossium
Ambusta, nec non ad vlcera summa cute
Occasionem citra manifestam edita.

Ita constit. cerussa libra sumitur,

Lythargi, triphera: ejdem simul modi
Et portio præterea libra tertia

Cereq; puræ ponticæ quinq; vnciæ,
Terebinthina pondō vnciæ purissima,
Thurisq; manna, vel thuris quina vnciæ,

Candidi olei boni recentis sexlibras
Aque superfundetur his sextarius.

Oleum, cerussa, spuma argenti, aqua coquitur
Leui igne, agitur sedulo rudicula,
Quum tota pulchre desiccata sic aqua

Et leue medicamentum apparet, candidum
Et molle purumq; terebinthina inditur,

Deinde cera succedet, thus postea.
Ab igne cum depones ollulam mōue.

Cum mediocriter est refrigeratum pharvacū,
Mortario superfundas, atq; excipe

In mulieribus, vel delicatis puellulis,
In senibus aut malo habitu iuuenibus simul.

Contempera tertiam partem aluminis
Quam miscuimus emplastro non multo antea,

Ac vitior ad omnia recentia vulnera,
Rhodinon adde liquidum, & cere paululum.

Liparum & bonum fiet, vinum si candidum
Austerumq; modico affundas cum alumine.

Cuius meminit compositio in quinto huius operis commentario.

13
CLAVDII GALENI
 PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICA-
 MENTORVM KATA ΓΕΝΗ, LIBER SECVNDVS.
 Ioanne Guinterio Andemaco interprete.

Vm prior commentarius hunc quoq; cum alijs scopum teneat, vt si quādo librum, quo medicaminum confue- torū compositiones scriptas habemus perdiderimus, ipsi nos perditis similia possimus recuperare: necessarii est primum nōs in vniuersum formulam quādam imi- tationis didicisse, qua propositum inueniamus: deinde per hāc viā in multis particularibus exerceamur oportet, scientes citra talis studij exercitationem, nullum re- ctē opus perfici. Graue enim est, quod iam quibusdam

accidit medicis duobus mihi cognitis, quorū hic dolore ex taliū scriptonum in- teritu contabescens perijt, alter à rebus medicis destitit. Verum exercitatis indi- cio meo, præterq; pharmaca vtilia componere, etiam à veteribus medicis scriptu- rum arbitris esse licet, commodeq; hæc omnia vlturpare, tum illa quæ ipsi metho- do inferius posita inuenierint. Melius igitur est experimētis iam comprobata su- mere eum qui vsus ipsorū rationē didicerit: liceat quod dixi, necessitas frequen- ter nos cogat, vt incopertis quoq; nostro instinctu vtamur. Itaq; superiore libro quomodo ex argenti spuma sola emplastrum præpares docuimus, interim oleo tantum, interim aceto admixto, vel vino, vel huiusmodi alio: item ex quali ipso- rum temperatura emplastrum fieri candidum potest, si probē coctū sit. Cæterum ex his emplastris quædam ducendæ cicatrici accommodata fieri prædiximus, quæ- dam vulneribus cruentis glutinandis, quædam phlegmonis exiguis curandis, quæ- dam vlceribus quæ cicatricē ægrē admittunt, medendis, si non cacothē sint: quæ- dam ad tumores præter naturam, sed non magnos, neq; duos discutiendos. Scri- ptum simul est non multo post initium, emplastrum à mē composuitum. Phœni- cinum nomine: præfenti autem libro de viridibus, & melinis, & ruffis, & fuscis, & fuluis agetur, quibus etiā adnumerantur *θυσία*, id est coloris ambigui. Inter hæc alia quædā sunt vt ex candido melina, & ex nigro viridia, & à similitudine fordiū *ῥονδία* græce appellata, adde quæ aërem imitantur, & cerulea: quædam vero pro- fus anonyma. Itaq; similia inuicē viribus deinceps scribere cōmodum est, vt qui in plura incidit, vel librum legit, id quod optimū corpori, eiusq; curando affectui sit, eligat. At colore similia tradere nō est artificum: quoniam vero potentes quæ- dam viri interdum nos iubent emplastrum sibi melinum conficere: quod vlcera glutinet, vel cicatricē ducat, vel indurata emolliat, vel aliud huiusmodi facere posse sit, coacti sunt nonnulli recentiorum medicorum, vbi similia colore seriatim con- scriberent, proprias cuiq; appellationes apponere. Quāobrem ego mixtam quæ- dam disciplinam conabor effingere, à magis artificiosa auspiciatus. Scribo enim prius, quæ caua vlcera carne implent: quorum plurima colore viridia sunt: adno- tans, quot ex his glutinātia sint, quotq; malignis seu cōtumacibus medentur: tum quid huiusmodi aliud possint perficere: Deinde glutinantia nō modo recentium vlcera, sed etiam sinuum, ex his plurima sunt, quæ ad vltq; cicatricem vlcera per-

docant. Atqui horum omnium vnam seriem facturus sum: melinorū aliam, barbarorum vt vocant aliam, & fuscorum aliam: necnon in reliquis coloribus similiter. Producam in alio quoque libro sine colorū similitudine, quæ vlcera cicatricem *Χειρὸν Ἰκτερίαν* vice admittētia (dicuntur *Χειρὸν Ἰκτερίαν*) perfanāt. In alio rursus post istum quæ tum hæc, tum alia quadam curant. Hæc igitur vice procemij cuiusdam omnium emplastro-
 rum quæ commemorabuntur communis, præfati, ad ea quæ hoc libro scripta sunt, digrediemur: oratione quadā generali eis præposita, tanquā nihil etiam modo prædictum sit. Compositiones medicamentorum complurium laudabilium primus
 omnium, quorum memoria ad nos peruenit Mantias Herophileus scripsit, cuius discipulus factus Heraclides Tarentinus, nō solum in pharmacorum vsu videtur imitatus illum, sed etiam in ea artis parte, quæ victus rationem docet. Post
 quos alij sanè quidam non paucis voluminibus, sicut Mantias & Heraclides: sunt etiam qui vno aut altero tantum ea conscripserint, quemadmodum Cappadoces Heras, qui nec improbatū aliquod medicamen tradidit, nec confecturas ipsorum
 omisit, sed vniuersos particulatim vsus recepit. Per multa pharmaca pluribus libris studio se scripserūt, Musas, & Alcepiades, & Crito: verū Andromachus vni-
 colibro medicamenta ad exteriora corporis vicia, altero quæ interna curant moriæ prodidit. Item tertio his minore oculorū remedia. paucissimis autē ipsorū nec præparandi modus, nec vtendi præpositus est, neque enim horum quispiam,
 nec alius cuiusque pharmaci rationem docuit. Ob quod Empirici cōfidentius, licet absurda pronūciant, vt qui pharmacorū compositionis inuētionem ad *ἐμπειρίαν* referunt: inde nimirum cōfidentia occasionem sumentes, quod nemo ex dogmaticis medicis confectionis eorum regulam absolute scripserit. Nam cum dogmatici interrogati rationem, qua pharmaca singula composita sint, quibus vtātur, nihil quod dicant habent: perditis namque illorum scriptionibus, ipsi alia componere non possunt: hinc merito cōtemnūtur, & Empirici contradicendi maiore præbent audaciam. Quod si affectus cuiuslibet eorum quos curandos suscipiunt naturam scirent, methodumque cognoscerent, qua & simplicium singulorū medicaminum vires, & scopum curationis inuenirent, non vtiq; compositionis modum desiderarent. Exempli gratia, statim cauum vlcus, apertum (nihil enim mali est, vt quidam vocant breuioris disciplinæ gratia, sic nos quoque nominare) quomodo quis sanare queat, consideremus: tanquam si nondum aliquod ei curando aptum medicamen inuentum sit. Nam cum docuerimus à ratione cauorum vlcærum curationem subministrari, nascēte alia carne loco perditæ, ex ea videlicet quæ
 subiecta est, cogitauimus fieri non posse hoc, si in vlcere sordes, aut copiosa humiditas insit. Verum sordes medicamina detergentia auferunt, humorem exiccantia discutiunt. Conuenit igitur huiusmodi pharmacorum materias cognoscere non simpliciter secundum genus, vt Dioscorides alijs scripsit, sed vti nos in commentarijs de simplicibus medicamentis fecimus: nō tantū apponentes vel calefacere, vel refrigerare, vel huiusmodi aliquid aliud quoduis medicamentum facere: verū etiam quod primo ordine, vel secundo, vel tertio, vel quarto à medio tale existat. Frequenter etiam quod in horum medio vnoquoque vel incipiente, vel desinente sit, vt duodecim pharmacorū quæ per excellentiam quacunque proferuntur, ordines subsistant. Interdū enim vel mediocriter calefaciens, vel exiccans interdum quod vehementissimè quoduis horum facere possit, requirimus. Qui autem simpliciter

*Χειρὸν Ἰκτερίαν**Mantias Herophileus**Musa**Dioscorides*

particulam calefieri velle intelligit, non magis piper & sinapi q̄ thus accipiet. Hæc sanè prius ostendimus, tum in tertio Therapeutices cōmentario, quasi vero præscientes ea ex demonstratione cōuenienti, ad reliqua deducā, hinc sermonis sumpto initio. Quoniam vlcera carne implēda pharmaco exiccāre, & detergente mediocriter sine morfu indigere demonstrauius, conuenit eiusmodi pharmaco materiā quānam sit, in memoriā reducere. Indicata est in libro de simplicium medicamentorū facultatibus, insuper cōueniens singulorum ordo. Hoc etenim, sicut dixi, admodum vtile est, vt si quando fortiore quis pharmaco opus habeat, ad quod digrediat, cognoscat. Verum cum simplex nullum habemus, composito vtimur: atq; primū singamus nos habere ceram, & eruginē: aliud nihil, quod cauo vlceri manifestē conducatur: thus dico, irim, aristolochiam, farinam eruorum, radicem panacis, & quæcūq; ex hoc sunt genere. Cum igitur sciamus, q̄ cera sola imposita sordidū vlcus efficiat, quia neq; detergere, neq; exicare possit: erugo resolutionē inferet: præterea exedet atq; phlegmonē excitabit: quæ sanè vtrāq; deuitabimus: mediū ex ambobus aliquod conficiemus: imbecillius quidem eruginē, valētius autē cera. Sed quoniam hæc paululo inferior est eo, quod cōmode queat adijci, erugo autē multum præcellit, multæ ceræ modicā eruginem admiscebimus. Quæ tam autem quæq; hoc enim deinceps venit dicēdum, exacte quantitatem cuiusq; ante experientiam inuenire posse neminem: conijcere tamen & iudicare, & componere pharmacū, primum adeo nullum insigniter improspere successum habebiturū: quæ admodum ego aliquando feci in quodam vico, vbi neq; ipse quod me sequeretur habebam, neq; alius ex ijs qui ibidem agebant, copiam mihi facere poterat. Reperi solum ad compositionem idoneam eruginem & ceram: quibus acceptis, & ad ignem cera liquefacta cum oleo rhodino, vt liquidum ceratum fieret, miscui cerati librę, vnciam vnā eruginis, hoc est duodecimam partem: statui enim decimam, vel duodecimam temperare: suspicatus quidem maiorem, vt acriorem cera futuram, minorem tanquam imbecilliozem. experientibus autē nobis compositionem, visæ sunt partes decima & duodecima rectē pro corporū differentia commistæ. Ostēdimus enim, quod etiam vsus attestatur valida corpora validiora sustinere medicamina, imbecilliora huiusmodi nō ferre. Validiora dico corpora, quæ temperamento sicciora sunt, veluti agricolarum, nautarum, & venatorum, imbecilliora, molliora vel natura, vel victus consuetudine, cuiusmodi sunt mulierum, eunuchorum, puerorum, & qui naturali temperamento sunt humidi, candido molliq; corpore præditi. Dura igitur ex copiosiore erugine cerato admixta carnem recipiunt, mollia ex pauciore. Vnde vt frequenter dictū est: vnum pharmacū omnibus nequaquā conuenire potest, sed oportet medium esse. ceræ ad mediū temperaturam aptatū: ducere vero ad vtrāq; eius mediij partem, dum quotidiano vsu & experientia probatur: si vt res postulat, confectum sit, in eo manere consiliū est: si paulum deficiat, augere ipsius vires: quæ admodum etiam adimere, cum præter modum efficax sit: velut in ipso hoc proposito pharmaco, quod cerato & erugine constet, considerare prius oportet, vlciūne carne obductum sit an non dū, sed sordibus humoreq; madeat, vel præter quod carne impletum nō est, erosionis sensus aliquis laboranti ortus sit, & calidior, vel rubicunda magis pars vlcerata appareat. Quod si igitur imbecillius videatur, melle vel erugine admixtis, potetiam eius augebis: si validius, oleū vel rhodinon miscbis, resoluens pharmacum, quod lineat

Moderat' ex vicia, et absterge, et erugine

Corpora validiora

Corpora imbecilliora

mentis excipiendū est. Cōmode quidem ceratum & erugo sic temperantur, quē
 admodum a me nonnūq̃ esse mixta retuli. confectura autē medicantibus hec esto
 emplastri cōpositi (viride a colore vocant) sanātis quidem recentia vulnera, quā-
 cūq; non adeo magna sunt, sed quod ex rhodino simul ad mediocris pharmaci
 5 cōsistētiam potest liquefieri. quin & resina, vel colophonā, & phryctē nomina-
 ta, vel terebinthine nōnihil ipsum habere oportebit. Ostēdimus autē laricē voca-
 tā terebinthine quodāmodo esse simīle. Porro quātitas earū mīsturæ & hic conie-
 cturari potest: si enim plus resina q̃ ex vfu sit, admisceamus, donec manibus sub-
 10 igitur molle appareat in linteolum vero illitum paulo post instar pellis indure scit,
 facile a corpore decidens. Sin minus æquali portione resinæ cum cera mixtum sit,
 non habebit hoc quod glutinet, *Ex hoc op.* Græcis appellatur, vt pars vlcērata magis
 extendatur. Liqueat autem si alicui particule impoſueris, difficulter fore congluti-
 nans, & protinus ab ipsa relabi. Quē igitur mediocris temperatura, ceu emplastri
 cōsistētia cōueniens: Si qui dem mihi fidem adhibes, par vtriusq; portione ce-
 15 ra, nec resina siccitatem, vetustatemq; repræsentet. Optimū siquidem huiusmodi
 mixtionis temperamentum est, si ambo pinguis & mollia assumantur: si alterum
 excedat, resinam præpollere satius est: quare nonnulli duplam huius mēsuram
 fractæ ceræ admiscunt.

CONFECTURA SIMPLICIS EMPLASTRI VIRIDIS ANDROMACHÆ ET VIRTUTIS IPSIVS EXPLICATIO.

Viride nonnulli, sic enim ipsi nominant, ex dupla resinæ portio-
 ne confecerunt: duas quidem eiusdem libras, vnā verò ceræ, &
 binos olei cyathos immiscentes. Eruginis autem alij duas, alij
 15 tres vncias huiusmodi ceræ & resinæ mixtionī immittunt. Sed
 etiam in præparatione liquefactis, quæ liquari possunt, eruginē
 inspergunt. quidam vbi refrigerauerint, mox raserint, in mor-
 tario temperaturam moliuntur. Porro qui medicamentū cruentorū vlcērū glutinā-
 tius facere statuunt, eruginem in pila prius cum aceto leuigatam iniiciūt, ceratum
 20 adentes. Proinde si quis vestrum roget, quale horum viridum emplastrorum sit
 præstantissimū, succurrat id, quod identidem a me prædicatur: omnia esse optima
 ei, qui affectus, quibus singula offeruntur, cognoscit: sicut eos ignorāti omnia pes-
 sima. Mei etenim officij est dicere, id exiccare euidētius quod acetum pariter as-
 sumit. Constat autem quod plus eruginis continet, id tum validum esse, tum ma-
 25 gis exiccans, tum sordida vlcera rectius purgare. Finis ipsius est, vt hæc citra ero-
 sionē ac morsum efficiat. Nam adeo valens, vt iam puris vlcēribus impositū ero-
 sionē pariat, nec ea tandem carne repleat sed vtroq; modo humida, sordidaq; red-
 dat, simile est ijs, quæ parum integrē siccant detergentque. Iam vero ex acrioribus
 cauum magis vicus enadit, & rubicundius, calidiūque est, quum æger etiam ipse
 30 morsum eius percipit. Non igitur quoduis medicamentū simpliciter laudate ci-
 tra dispositionis, in qua cōmendatur, appositionē: nec in alio quodam pharmaco,
 nec in his, quæ modo nobis proponūt, id agendum est. Quos igitur viridia or-
 dine suo scribentes, affectus, quibus cōueniunt, distinguere nō piguit, minus pec-
 cant, q̃ ij, qui ne hoc quidem fecerunt. Qui vero sine distinctionibus ac indefinite
 35 promulgarūt, in eorū transitu ac obiter apponentes, Aliud viride, disciplinā red-

dunt prauissimam, si oportet omnino disciplinam vocare huiusmodi scriptio-
nes. Igitur Andromachus in libro, quē ^{pro} ~~pro~~ ^{teris} ~~teris~~ inscribit, paulo post principii pri-
ma sulca posuit, mox rufa, deinde nigra, postremo ad viridia conuersus discipuli-
na huiusmodi initium fecit: præfixo nomine, VIRIDIA, ac quod principem le-
cum habet, ita sonat.

VIRIDE GALLI.

Resinæ strobilinae ^{3 lb. 3 ss. 3 ss.} pondo trecentorum, cere denarium pondo centum,
eruginis rasæ denarium pondo quinquaginta, ^{3 lb. 3 ss. 3 ss.} thuris masculi denarii pondo vi-
ginti quinque, aceti, quantum satis est. Conueniebat igitur ipsum nonnihil de con-
fectura dixisse, siue etiam thus simul cum erugine in leuiorem redigi aceto affuso
velit, siue solam eruginem. Vtrunque enim licet, atque in alijs compositionibus
quidam illo modo scripserunt. Verum in hoc mentem eius coniicere difficile non
est, nempe ambo cum aceto velle conteri, thus putā & eruginem. Attamen in qui-
busnam affectibus medicamentū sit vtendum, significatum prorsus oportebat.
Nunquid igitur, quoniam ante hoc duo quædam emplastra præscripserat, quo-
rum priori præposuit, ad gangrenas, putredines, nomas vetustas, & cacœthes se-
cundo, ad nomas quo vtor, & alia pleraque, ideo in sequentibus viride istud sine
appositione protulit, ostendens, ipsam ipsum affectibus conuenire. Cæterū aliud
rursus huic subiungēs simpliciter dixit, VIRIDE POTAMONIS. Deinde aliud
tertium viride, & quartum quo vtor. Ad hæc quintum aliud, sextum, septimum,
octauum, nonum, decimum, vnde decimum, duodecimum, decim tertium, decimum
quartum, decimum quintum, decimum sextū recēsuit, vno duntaxat hoc nomine,
ALIVD, singulis præposito, differentia quidem inter se omnia viribus cōmemo-
rans: nō tamen vniuersa ad putredines, nomas & gangrenas idonea, quæma dmo-
dum ex ipsorū materia est cognoscere. vnde etiam constat pro coloris, nō viridū
similitudine inuicem hæc ipsum conscripsisse. Itaq; nos cuiusq; potestatem expo-
nemus, à simplicium medicamentorum natura sumpto principio. Nam hoc locū
ge vtilissimū fuerit ijs, qui non solum cōmunem compositionis viam, ac vsum te-
licum medicamentorum cupiant intelligere, sed etiam suomet ipsorū arte consi-
dere possent: & quæ à veteribus citra distinctionē tradita sunt, qualemnam potestā-
tem habeant, dignoscere. Quod igitur primum Andromachus prodidit inspicia-
mus, proponentes consideratēsq; simplicia singula, quibus confectū est. PRIMUM
resinæ strobilinae in eo meminit, quæ vt in commentarijs de simplicium medica-
mentorum facultatibus asserui, resinarum longe calidissima est: sicut terebinthina
ambabus qualitatibus omnium moderatissima. Omnes siquidem calefaciunt &
exiccāt: sed hæ magis, illæ minus. Validissima igitur est strobilina: moderatissima,
vt dixi terebinthina. quinetiam siccāt celerrimè strobilina, & quæ priuatim pi-
tynon phlysema dicitur: resina quidem & genere ipsa siccans, & calefaciēs: siccans
autem à strobilina non superatur: calefaciendo plurimum. Hæ ergo exiccate
pinguis expertes sunt, ideoq; emplastra bene adherentia conficere non habent, vt
viscosæ & liquide. Inter pitynon phlysema, id est piceam, & strobilinam medica-
lore abietina est: liquida tamen diutius perdurat: sicut etiā colophonia thuris re-
dolens, quæ nonnullis sola vocatur colophonia, odoratu suauitatem quandam re-
ferens, calore sicut abietina medio cri prædita, nascitur a modum modica, atq; ob
id præciosa est. Humidissima tamen omnium est altera laricis appellata: differen-

Lib. 8. pag. 188.

Colophonia resina

tia nam hac quoque duplex est. vna quidem similis terebinthina: altera hac acrior,
 calidior, magis liquida, & odoratu grauior, tum gustu amarior. Conditur hac li-
 quida resina vasculis piceam resinam continetibus, consistetia & colore te-
 rebinthinae admodum similis: odore & gustu diuersa, ingratior quidem olfactu,
 sicut etiam acrior & gustu mordacior. Quare satis est terebinthinam omnibus me-
 dicamentis, quae vlcera recte curabunt, admiscere: quoniam primus praecipuisque
 in eis scopus est, vt id quod offertur, non mordeat. Igitur ad compositum emplastrum
 reuertamur, in quo Andromachus strobilinae resinae denarii pondo trecentorum,
 cere denarijs centum temperatis iubet iniicere: neque consistetiam neque virtutem
 exacte assecutus vel ipse, vel qui id composuit, neque enim glutinans atque acris erit:
 auxilium vero ei ad vitia contulit, thus admiscens, verum pro illorum copia pau-
 cum adeo, praefertim cum eruginis denarios quinquaginta immittat, octaua pars
 tem quadringentorum: ex cera resinaque collectorum expletes. Atqui nemo hoc
 illi vitio verterit, vtpote cui consilium fuerit medicamen vehementer exiccans, vul-
 neribusque mediocribus glutinandis aptum, non modo sarcoticum efficere, ob quod
 recte quinquaginta denarij miscebuntur. Itaque lenius, ad carnem producendam com-
 modius, adherendo pertinacius, & multo vtilius fiet. Commendanda est thuris
 commixtio, quod emplastrum temperamentum iuuat: anodynon enim est, & cons-
 coquens. Quare si aqua ipsius portio erugini coniuncta sit, hoc est denarium pon-
 do quinquaginta, glutinantius vt dixi reddetur, & mitius medicamentum. Quo-
 nam vero viginti quique adiecit, siccitatem eruginis vim seruare curans, emplastrum
 ad glutinandum maiora vulnera, & vlcenibus vix sanabilibus curandis idoneum, fa-
 ctum est: quodque tale ipsum fore in animo habebat, aceti mixtura inuuit. penes nos
 itaque est & vehementius & lenius ipsum facere, vel plus aceti, vel minus temperas-
 tes: sicut immitius, vel minus mordax. Etenim ex acrioris temperatura, quae admo-
 dum etiam copiosioris, medicamen exiccabit fortius: & cruentorum erit glutinan-
 tius, si vinosum acetum sit adiectum. Porro praestat in compositione plulculis die-
 bus eruginem ex aceto acris, sole calido alleuigare: quod enim in eo mordax est, mi-
 tesceat, virtus nihilo fiet minor. thus autem initio admiscere necessarium non est,
 verum hic dies vnus satis est. Siquidem meminisse vos puto & huius quod to-
 ties repeti, fortium medicamentorum, cuiusmodi est erugo, misy, chalcitis, fori,
 anis squama, vel chalcantus, ex aceto diu contritorum, morsus seu erosionem obs-
 tundi, vires augeri. Quoniam vero metallica ceu crassiorum natura partium pos-
 testatem suam in altum vsque corporis, quod curatur, non extendunt, ideo vt te-
 nuisiora fiant conterere, & ex aceto ipsa dissoluere conuenit, quae curiose ita at-
 nata ad penetranda vsque penetrant. Accedit autem & aliud quoddam commo-
 dum in huiusmodi medicamentorum confecturis, quod diligenter elaborata cor-
 poris meatus, nusquam inter eundem retenta pertranseunt, eiusque gratia si calidioris
 naturae sint, sine morsu munere suo funguntur. Quin & inter humores ipsos in
 corpore generatos, tenues facile citra erosionem perspirant: crassiores retenti, ob-
 stractique molestant, vbi mordaces fuerint. Eadem ratio est in metallicis medica-
 mentis combustis, sed illa ex ignis commercio non nihil mordax, seu erodens per-
 seruant, quod elota deponunt, ac lenia prorsus redduntur. Quibus autem simile quip-
 piam vitioni ex frictione cum aceto ad sole facta ignis loco accidit, ea ne quidem
 ex igne calorem consequuntur: leuigata tamen ex aceto & combusta multo praestant

Aristoteles, multumque resorptionem vitiosam
 et vitiis dicitur et periculis eius
 sunt prout huius natura

Metallum, vel vitiis huius vel vitiis.

tiora fiunt. Hęc sanē multorū medicamentorū communia necēssariō cognoscenda sunt: tum vñs ipsorum similiter: alius quidem in alijs affectibus: in canis vero vñceribus, quū linamentis excepta imponūtur, p̄positō emplastro, ex rosaceo liquefacto, vñtor, p̄dest fordidis & humidis vñceribus, aperta, vero erodit: cuius rei causa miscendum ei est ceratū liquidum ex cera & resina confectum, vel ex rosaceo, vel oleo liquefactū. Poteris interim & myrtheo vñti atq; horum temperaturā methodum quandam intelligas oportet. Olei sanē nomē vñum est, qualitas & facultas diuersa. Nam omphacinum frigidius: ex maturis oleis pressum calidius est. temporis autē processu calefaciendi vim auget: sic etiā quod salē habet, q̄tum ex illo sumpserit tanto calidius est, magisq; siccāt q̄ quod ipsius expers est. Quod furculos oleæ, ^{id est} Græci nomināt, continet, valentius alstringit. Indicabit autē vñtilius & vñceris forma, & corporis egri naturā: vñceris quidem sanandi cōtrarij, corporis autē vñcerati similibus. Quapropter medicamentū, quod emmoton futurū est, myrtheo liquefacies: cū generata caro flaccidior, q̄ par est, appareat, p̄sertim vñcere ad cicatricem perueniente propemodū. Nam cum pauxillum quidā phlegmones in ambientibus particulis relinquitur, optimū est pharmacum ex rosaceo liquare. Rosaceum vero p̄stantissimum esse nouisti, quod solis rosæ pluribus oleo citra salem p̄parato plenius imbutis cōfectū est. Si iam hac quēpiam in memoria prompta semper habeat, nec oblitus sit, vt p̄cepimus, omniū simplicium potentias: & varia emplastra viridia cōponet; & singulis iam cōfessis cōtis optimē vtetur. Etenim emplastrū hactenus in sermone p̄positū, quod primum scripsit Andromachus, multifariā licet adaptare, partim pro strobilina reſina aliquam aliā adijciedo: partim thus augendo, vel cū eo siccū aliquid sacroſticū, vel ut irim, aristolochiā, erui farinā atq; huius generis alia admiscendo. Quin etiam quod oras vñceris induratas emolliat tēperando; cōpositionē variare licet. Vñdē nōnulli guttam ammoniaci, & galbanum, nōnulli medullam ceruinā, aut vitulinā, aut seuum admiscuerunt: sicut rursus alij repellens aliquid, dum influxus cōnat̄ur reprimere. Hac ratione igitur alij fissum alumen, alij rotundū, alij gummi omphacinū adiecerūt: quidam ladanū vtrāq; virtute p̄ditum molliēdū videlicet & repellendū, vt vñcera emolliat, & nihil ex superioribus influat. Insuper vix sanabilia curare studuerūt: vt multiplicis vsus medicamētū sit, adiūxerūt emmeratis chryfocollā, vel diphryges, vel æs cōbustum, vel squamā, aliqui aris, aliqui stomomatīs ferri. Et prope omnia modo enarrata, viridiū emplastrorū colorē seruant: iisdē facultatibus p̄dita mixta, corrumpūt. Quare nec ego omniū memini, quæ eandē vim obtinent, sed illorū duntaxat, quæ emplastri cōpositi colorē tenentur. Non enim de glutinantibus, & ijs quæ carni alendæ sunt, emplastris simpliciter, verum eisdem viridibus quoque dicere statuimus. quemadmodū hac modo narrata, atramentum sutoriū, & chalcitis cruda si modicē admiscuntur, colorē pharmacorū in sermone p̄cedentiū referuant. Itaq; de taliū cōpositione abunde satis actū est. vñm ipsorū quoniā Andromachus omisit, a quo maximē traditū esse cōueniebat, nos apponemus, cōmunē vñū de talibus medicamētis vsurpādis sermone planē necessariū p̄fati. Deinde vñuerſalē methodū interpretati: particulares, eorū causa, qui illā didicerūt, effingemus. At huiusmodi opus ad dialecticos pertinet, particulares de omnibus ipsis p̄scribere: sicut Heras, Criton, Asclepiades, alijsq; cōplures facitauerunt. Atq; etiā tertia disciplina species est, quam nos

Oleum rosaceum

Rosaceum p̄stantissimum

Siccum

Ladanum

tractamus, neq; in omnibus particularibus medicamentis vsum scribentes, imò nec
vniuersum cõmuni methodi disciplinæ soli totum concedentes, sed hanc quidem
primam docentes, inde vero vnũ vel alterum, vel etiam tertium exemplũ claritas
tis & discipulũ exercitiũ gratia accommodatẽs. Quemadmodum igitur nũc re ipsa
ostendimus, sic iam in prioribus quoq; fecimus. Nã quatenus medicamentũ exie-
cet detergatũ, cũ ex simpliciu facultate quẽ id cõstituunt inuenierimus, inde simul
dispositionis naturã cui conueniet, indispicemur. Vbi enim humiditas multa &
copiosa sordes est, desiccans euidenter purgansq; medicamentũ applicare oportet.
Vbi apertũ (Græci *emphorion* vocat) vlcus est, carnis indigũ, moderatissimũ inter ex
iccatia detergetiũ cõpetit. Verũ minoris maiorisq; in eo ratione ab egri natura su-
mere cõducit. Si quidẽ durioribus vel ex tẽperamento naturali, vel ætate, vel loco,
vel studiis corporibus magis exiccata exhibeda sunt; humidioribus minus. Quas
propter primus cuiusq; medicaminis linteolis excepti (*Emphorion* appellatur) vsum ex
prædictis nuper scopis coniecturali artificio sumitur, secundus vt etiã antea mō-
nimus ex signis in corpore curado apparẽtib; . Si nãq; cauũ vlcus citra phlegmo-
nem & purũ inueniatur, nihil nouũ tentare oportet: si humidius vel sordidius, in-
tendere desicans, detergensq; pharvacũ ratio postulat: si cauũ magis q; prius exis-
sit, solnere. Intẽditur itaq; mellis tẽperatura: mitigatur ex oleo & cerato, vel oleo
so quodã, cuiusmodi est rosaceum, myrtheũ, & cyprinũ, simpliciter preparata sine
spissamentis, *suppurat*. Græci vocat, quẽ addũt odoris gratia, vel vt cõfecta diutius ab
iniurijs immunia permaneant. Iam verò si contentiosus quispiã nos increpet, tanq;
præter institutũ initio ad medicamentorũ vsũ orationẽ deducamus, polliciti nos
de eorũ cõpositione verba facturũs, ille cõsiderato, q; in vsu etiam cõfectura quẽ-
dam sit, silentiũ sibi imponat. Prima enim pharmacorũ, quẽ cerato miscentur, in
eo cõfectio est altera rosaceo, vel myrtheo, vel cyprino, vel lentiscino oleo, vel mel-
le apposito cõstat. Atque de his satis, verũ ad emplastra, quẽ iam per experientia
abũde probata sunt, trãseamus. Hæc igitur Andromachus memoratu digna me-
dicamentũ vsurpare ipsa scientibus præscripsit. Vnde cũ talia sint, ea deligenda ve-
niant, quẽ paucioribus, paratũq; facillimis simplicibus cõponuntur, tum quẽ ad
plura valent, & proposito maxime scopo seruiunt. Res fiet exẽplo ita dilucidior.
Finge cauum vlcus apertum in sano corpore: tale vero ab emplastro viridi, quod
Liten vocatur, liquefacto ex rosaceo curabitur. appellat autem Liten quod ex eru-
gine, cera, & resina cõficitur. Ego sanẽ vt ostendi, æquam vtriusq; portionem mi-
sco, eruginis decimam vel duodecimam, vel octauam. Est videlicet duodecima,
si cere per pondũ, & resine tãtundem, eruginis vncias duas tẽperemus: decima, si dua-
bus eruginis vncijs, viginti ambarũ resina: & cera, hoc est vtriusq; decem adijcia-
tur. Quinetiam si octauam eruginis partem cerato ex cera & resina cõfecto ap-
ponamus, etiam sic bene habebit. Acrius enim magisq; deterges huiusmodi me-
dicamentũ erit, non tamen inutile. nam duris corporibus percommodẽ adhi-
bebitur. melior euadet cõpositio, vbi octauam portionẽ eruginis cõfecturæ ex
cera resinaq; immiscuerimus, erugine pariter æto quãmacerrimo diebus plura
culis ante in leuiorem redacta. Præstantior erit, si etiam thuris partẽ, dimidio ma-
iorem quàm fuit in erugine indiderimus. olei pares cyathos, eruginis vncijs ad-
iunges, cum sine æto & thure, medicamen cõficias. Quando autem thus, ac-
tũq; adijcis, si quidẽ fricta resina pinguior, molliorq; sit, ac ætate pharvacũ præ-
cip.

Medicamentum Emphorion.

Liten: quid sit.

paras, mifcebis nihil, fi vero dura, idq; per hyemem, cyathū vnū infundes. Quid
fi liquidam quādam refinam ceræ temperes, oleo prorsus carere licet: liquidū si me
quidem tertiā ceræ portionē, minus liquidā dimidiā. Porro si fiet huiusmodi quæ
dam cōpositio. Cerā refināq; liquatā vbi refrigeraueris, eruginis parti nūc oīa
uæ, nunc decimæ, aliās duodecimæ cōmisceto: cognoscēs duris corporibus primū
temperaturā conuenire: mollibus tertiā, medijs mediā. Eruginem ex aceto leni
gabis: si lenius medicamentū voles efficere, thuris pōdus dimidiū eius quod eru
go continet, adiunges: sin hoc mitius, thus & eruginē aequali modo cōmittes. At
qui refinam cū cera liquefactam sine rasura refrigerātes, eruginē thuriq; in pila ex
aceto tritis, superfundimus. Hæ igitur primæ cōpositiones sunt viridis empla
stri, quod cruetā quedam vulnera nō adeo magna glutinat, & reliqua ad usq; cic
atricē sanare potest, & carnē in eis producere, ex humido quodā oleoso liquatum.
voco autē oleosa, rosaceum, quo maxime ad illū, quē retuli modū confecto vtendi
est: statim myrtheo, cyprino, & lentiscino. Sed ipsum oleū, vbi medicamēto lique
fcenti calor is quippiā adiungere cordi est, cōmunē hoc mifcebis: in quibus refrige
rare studes, id quod omotribes appellatur: vbi astringere, myrtheū: vbi mixtæ fa
cultatis aliquod, cōcoquēs puta & repellens, rosaceū: in quibus modicū astringē
dū vim cū maiore caliditate desideras, cyprinum & lentiscinū. Porro plerūq; aliæ cō
positiones. erūt, dum medicamētis simplicibus iam cōmemoratis vel incāmatā,
vel emolliētā, vel astringētā, vel quæ difficilia vlcera curant, temperatur. Nōnulli
vero digerētia mifcerūt, sicut etiā cicatricē ducētia, alijs quidem omnia cōmifce
tibus vel confecturā inutīlē, vel medicamentū varijs accōmmōdū preparare con
tigit: quorū materiās cognoscēs, tum inuentis iam vti, tū similia cōponere ipsi
potuerūt. Adscribam tamē & ego nōnulla celebria: ab ijs denuo, quē Androm
achus tradidit auspicatus. Sunt itaq; a precedenti triginta or dīne: quæ vērō ab ipso
cōmendantur duntaxat ad ijs iam. Quartum post primum ita expressum est.

VIRIDE QVO VTOR.

Eruginis rasæ denariū pōdo nouē, chrysocolle denariū pōdo nouem: terebinthi
næ pōdo minā vnciarū sedecim: ceræ minā dimidiū, aceti modicū. Quid singula
emplastra pollicēatur nō (vt prius dixi) preposuit Andromachus, sed ex simplicib;
medicamētōrū materie, vnde primū cōstat, nulli obscurū est ipsum per se priusq;
liquefiat, vlceribus mederi possit: ac liquatū emmoton fieri, minā vero sedecim v
nciarū iniicit, nā quæ viginti cōtinet, ceu ad chrysocolle & eruginis æquā tēperie ma
gna est, inde alijs tribus seriatim productis: nūris huiusmodi ad verbū subiūgit.

ALIUD QVO VTOR.

Eruginis rasæ pōdo, mānæ vncias nouem: iegō pōdo librā addo: ceræ resinę tritę
resinę liquidę singulorū pōdo quinq; olei cyathū, aceti quantū satis est: ego etiā
guttē ammoniaci pōdo vncias nouē pono. Post hæc Andromachus cōstat. Lique
t autē si predictōrū meminimus, etiā hoc ipsum emplastrū per simile superiori fa
cultatē obtinere. Deinde aliud scribēs Andromachus, sic exorsus est. ALIUD MO
DO C HINYM, ac postea simpliciu pharmacorū temperaturā vnde ipsum cōstat,
his verbis subscribit. Eruginis rasæ pōdo, picis pōdo duo, mānæ pōdo, ceræ pōdo
duo, resinę pōdo duo, olei pōdo: aceti q̄tum libet. hoc itaq; superioribus respōdet.
Manifestū vero est virtutē & eruginis, & mānæ parē portionē ex aceto leuigan
dam esse. Duplā horū, ceræ, picis, & resinæ, hoc est cuiusq; pōdo duo, cū olei libra

*Omnes
Myrtheus
Rosaceum
Cyprinum
Lentiscinum*

Affrica & Argemone

in long. & lat.

liquida, & sic in leuorem ex aceto redactis admiscere oportet, vti frequēter nobis dictū est, refrigerantes magis & radentes q̄ infundentes, ne aēre iam frigido, ence-
nides appellatas fieri contingat. Aliud ab hoc celebre emplastrum subnequit.

VIRIDE HECATONDRACHMON.

Guttæ ammoniaci denariū pondo octo, squamæ denariū pondo duodecim, mānē
5 denariū pondo octo, resine siccæ denariū pondo duodecim, eruginis denariū pōdo
octo, seu vitulini denariū pondo quatuordecim, resine terebinthinæ denariū pō-
do octo, ceræ denariū pondo triginta, olei quartā cyathi partem, aceti quantū satis
est. Hoc & magna vulnera glutinare potest, & sordida vlcera purgare, vbi ceratū
inter liquecendū adsumpserit, carni producendā est. Priusq̄ vero liquefactū sit,
10 crassas vlcerū oras sanare, & sinus iungere : in totū digerere & repellere potest: nā
ex cōtrarijs facultatibus mixtū est. Quod succedit viride nūc cōmemorato simi-
lis & potētiæ & vsus, huiusmodi temperaturā obtinet. terebinthinæ pondo minā,
serapiadis herbæ denariū pondo vigintiquinq̄, eruginis rasæ denariū pondo decē,
seui vitulini denariū pondo vigintiquinq̄, ceræ denariū pondo vigintiquinq̄, thu-
15 ris denarium pōdo duodecim. Cyprinum aridis adijcitur. Ac emplastrū quod ab
alijs Iliis nuncupatur, ipse citra hanc appellationem in eum modum conscripsit.

VIRIDE EPIGONI.

Quāq̄ omnes eius meminerint, nihilominus & nunc simplicium in ipso medica-
mentorū temperaturā adducturus sum: quoniam nonnulli in eis dissentiunt. Iubet
20 enim immittere eris vsū, salis ammoniaci, aris squamæ, eruginis, guttæ ammoniaci,
d, mali terræ, quæ *ἀγριολεπία* græce dicitur, & thuris, singulorū denariū pondo octo,
hoc est vnciā, aloēs, myrrhæ, galbani, singulorū sesquiplū, hoc est vnciam semissem,
quod perinde est, ac si dicas omniū vncias vndeim, S. aluminis rotundi denariū
pondo sex, miscet etiā resine colophonie denariū pondo ducentorū, ceræ dimidiū,
35 hoc est centū, olei hemina dimidiū. Quosdā ait quintā partē miscere, aceti q̄tū sa-
tis est, dracontij radices vnciæ dimidiū, quod est denarium pondo quatuor. In fine
autē hoc adiecit, quod in Iſidis scriptura non continetur, nam Epigonus id appo-
suit, atq̄ hac ratione epigoni Iſis differt. Iam vero post nuper relata addidit Andromachus VIRIDE PASIONIS hac fere symmetria.

30 Resina colophonie denariū pondo trecetorū, ceræ denariū pondo centū quinquaginta,
eruginis denariū pondo octo, aluminis rotūdi tantundē, aris squamæ dena-
riū pondo duodecim, thuris denariū pondo sedecim, aris cōbusti denariū pondo
octo, salis ammoniaci denariū pondo octo, olei dimidiū cyathi, aceti q̄tū sufficit.
Hoc medicamentū, quia salē ammoniacū prius assumpsit, magis q̄ superiora ex-
35 trahit, digeritq̄: in alijs ōnibus cōuenit. Fortius autē magisq̄ vtile præscripto post
mediū vnū recēset Andromachus, quod VIRIDE ALGIMIONIS nominauit.
Terebinthinæ denariū pondo ducentorū, ceræ denariū pōdo centū quinquaginta,
aris squamæ denariū pondo decem & octo, eruginis rasæ denariū pondo sedecim,
aluminis rotūdi denariū pondo sedecim, galbani denariū pōdo vigintifex, thuris
40 denariū pondo decē, salis ammoniaci denariū pondo duodecim, aris cōbusti de-
nariū pondo sedecim, mali terræ denariū pondo decem, aloēs indicē denariū pon-
do duodecim, myrrhæ denariū pondo sedecim, guttæ ammoniaci denariū pondo
vigintiocto, galbani denarium pondo duodecim (alij octo) olei hemina dimidiū,
aceti tantūdem. Aliud inde scribit, cui titulus ΑΤΗΝΑ, sicut ipse ad calcem re-
45 fert. Porro simplicium eius temperatura vnde componitur, in hunc modū habet.

*Manna. vixit ut Bani gub. lib. 3
methad. et passio. Et et alia, mana
moderis in vfa = quibusq. mol. v. p. d. /
fuit p. d. v. d. q. gub. in lib. de
f. p. 1. alim. d. p. 1.*

Cera denarium pondo ducentorum quinquaginta, terebinthina denarii pondo ducentorum, fricta denarium pondo centum, seu vitulini denarii pondo quinquaginta, galbani denarium pondo viginti quatuor, mannae thuris denarium pondo vigintiquatuor, salis ammoniaci denarium pondo duodecim, aeris vsti denarium pondo duodecim, aloes denarii pondo duodecim, aeris squamæ denarium pondo vigintiquatuor, aluminis rotundi denarii pondo duodecim, & fissi denarii pondo octo, chalcanti denarium pondo octo, misyos denarium pondo octo, opoponacis denarium pondo octo, eruginis rase denarium pondo sex, guttae ammoniaci denarium pondo sex, minijs sinopici denarium pondo trii, acetii heminas tres, olei heminas duas; minium initio inditur. Athena vocatur hoc emplastrum vitulini mum multis, ut indicauimus. Quomodo autem vsti erit huiusmodi emplastrum in sermone de ijs futuro significabitur. Ab hoc aliud viride his verbis conscriptum.

VIRIDE EX CYPRINO APHRODÆ.

Cera denarium pondo vigintiquatuor, resina aride denarium pondo duodecim, eruginis rase denarium pondo octo: aphrodis denarium pondo duodecim, mannae denarium pondo octo, cyprini dimidium acetabuli: concisum est, & malis viceribus potest cōducere. Atq; hæc causa est, cur ipsum appenderit, tum quod paucis cōstat: tum quod vtilissimum est. Cum autem multa deinceps viridia alia varie misturæ & vtilitatis adducat Andromachus, visum mihi est ea relinquere, & quæ vocantur LITÆ, duntaxat percensere. Hæc igitur serie propemodum cōmemorat.

ALIUD VIRIDE LITE QVO VTOR.

Resina pondo libras duodecim, cera pondo libras octo, eruginis rase pondo libras octo, seu vitulini pondo libras duas, acetii pondo libræ. Ego autem manna libræ iniicio. Liqueat igitur acetum cum duabus eruginis & thuris libris leuigatum, sicut antea præcipi, deinde liquida his miscenda: dico autem seu libras octo cum cere octo, & resinae duodecim. Emplastrum hoc LITÆ adamussim foret, nisi adipem assumpsisset, & mēnam. Ita namque erugo decima amborum simul portio esset, resinae videlicet & cere. Quod si resina arida fuerit, omnino etiam olei quid addendum putabis, ut prius expositum est. Quoniam vero seu vitulinum recepit, nec amplius LITÆ omnino est, ut quod molliens, & cōcoquens medicamentum existat. Multo autem magis, si etiam mannam assumpserit: quæ cōcoquit purior mouēdo est, & incarnandi quandam vim occupat.

COMMVNIS SERMO DE EMPLASTRIS COLORE SIMILIBVS.

Quod sane emplastra non secundum coloris similitudinem, sed etiam facultatem unam scribi conuenit, manifestum est omnibus. Nam ut Andromachus, alij quoque nonnulli ordine tradunt emplastra viridia, item melina, fusca, & candida, quæ quomodo fiant, priori volumine dictum est. Viridium compositionis licet antea exposita, nunc quoque mentionem faciemus.

QVOMODO VIRIDIA FIANT.

Rugo non modica immittitur, ut & aliorum colorem vincat, & omnia in suum permutet. Porro conijcere oportet eam qui tale emplastrum confecerit, præter eruginis quantitatem, & colorem illorum, quæ ipsi commiscantur, ad hæc coctionis rationem: in simplicibus quidē colores pertinaces obseruare: cuiusmodi flaua & nigra, & ruffa medicamenta occupant. Dico autem flaua &

Manna effusa, Viridis

ruffa, qualia sunt melittis, chalcis combusta, auri pigmentum, sandaracha. Nigra vero, quod genus sunt, pix, bitumē, terra ampelitis, lapis gagates. At inter coquendum non oportet eruginem super ignem cōeuntibus cōmittere, verū ubi in mortario unitas facta est, admiscere, si colore viride medicamentū permanere desideras: sin autē melinum voles emplastrum conficere, intelligito in coctione eruginē primū in hunc colorem perducendam: postea in ruffum, vt emplastrum quod bis color græcē *διχρόμω* appellant, euadat. Etenim à coctionis tempore paucis diebus post, in summo quidē fuscū magis redditur, in imo ruffum simul apparet. Quoniam vero de ipsorū colore abundē satis diximus, rursus ad facultatis sermonem reuertemur, memores vnde primū hoc in libro exordium sumpserimus. Egimus autem in eo, nisi me fallat memoria, de medicamentis carnē generantibus: quorū potestatis scopus est, vt mediocriter, & sine morfu detergeant excicantq̃. At speciales confecturę pro diuersa simplicium pharmacorum materie differunt. Ceterum nemo ignorat ea, quę propriē & primariō *αφαιρούμε* nominātur, aperta vlcera carne implere. hoc est, quę caua quidem sunt, non tamen sordes, aut inflammationē coniunctam habent, insuper nec prauorū humorum influxionē, neq̃ carnē in cauo vlcere intemperatam. Nam prædictorum aliquo cavitati imposito prius illud curandum est. Consilia curationis ipsorum sunt, sordidis detergentia pharmaca adhibere, profluentibus exciccantia, atq̃ id quod influit repellētia. At si copiosum & contumax existat, fluoris causā prius amputanda est. Constat autem inflammationis phlegmonem sanandam esse: carnem intemperatam ad temperiem reducendam. Porro intemperatę iam factę, quatuor sane modis simplicibus, quatuor item compositis, per contrarias qualitates succurretur. Sed de his postea: nūc autem de medicamentis vehementer detergentibus agemus.

DE PHARMACIS VALDE ABSTERGENTIBVS.

QVod hæc ex prædictorum genere sunt, quę ob moderatam detersionem cauis vlceribus puris, apertis sine omni morfu admouebantur, antea cōprehendimus. Intensam vero detergendi virtutem obtinent, quę copiosas sordes auferunt. Quare nonnulla ex prædictis viridibus medicamentis vna re solū, nempe eruginis copia ab ijs, quę simpliciter carnem producant, euariant.

Quędam & aliorum insigniter detergentium mistura, sicuti vocatum Isis, & Machæronis emplastrum, quod nos pro more vsurpamus: oleosum ex vsu nuncupant. Vbi enim sinū implere proponimus, copiosiore oleo iam liquefaciētes per cornu rectū modo clysteris *πορδινæ* vesicę cōiuncti ipsū infundimus. Quin & pyulcis, hoc est pus trahētibus, in eo vtimur. Etenim inter clysteres etiā, quibus latius foramē est, ad huiusmodi administrationē cōmodi sunt, cui vero nō est perspicuū, sinus oppletos sordibus, ex meraciore hoc medicamēto purgari, id est oleo pauciore adhibito: rursus puriores effici ex humēte magis olei vberioris tēperatura. Itaq̃ si parū adhuc phlegmones sinum infestātis suspicio quędam existat, medicamentū ex rosaceo prorsus liquefiat. Sin à phlegmone fuerit liber: ex oleo & si citra erosionem veteris misturam sustinuerit, illo pharmacum liquatur. Ceterum in huiusmodi vsu nō solum hoc, sed Machæronis quoq̃ emplastrum & *ισις*, tum alia faciunt, quę maiores nostri perscribere, cerato mixta, cauis vlceribus carnem inducere. Omnia namq̃ huius notę sine cerati mistura ex oleo & ro-

faceo liquefacta sinibus immittuntur, eo quod consistentia quæ linamento exigitur (Emmoton vocant) sinibus illini non potest. Pari modo & medicamentum sic cum, quod coëbusta charta constat, rosaceo copiosiore diluente, ipsis infundimus. Quemadmodum vero sinus liquidioribus pharmacis indiget, dum crassiora imponi nequeunt, ita quæ in summo caua vlcera affligunt, crassius medicamentum desiderant, hac videlicet occasione, quod liquida statim ab eis decidunt, & linamenta sicca relinquuntur. Merito igitur in id genus vitij ceratū valde abstergentibus admiscemus in sinibus oleū, vel rosacei plurimum. Atqui hæc in eum modum abstergentia pharmaca omnino etiam digerunt, ideoque vehementer excoquantur, ac commune quoddam ipsorum genus efficitur, quod Græci *αλεξίφρον* appellant. Accedunt huic generi emplastra euidenter acria, qualia sunt *πικράνη*, quæ non ostenda sunt, vbi carnē quampiam progignere cogitamus. Nam præter alia hoc quoque sal eximium habet, vt astringat magis quam purget: siccare vero nihilominus quod nitrum, ac eius spuma potest. Sed illa astringendi facultatem non agnoscunt: sicut nec Asia petra flos. Atque huius rei gratia discutere, & ceratis admixta vlcerum sordes tollere nata sunt. Sal propter astringendi potestatem hoc efficere non potest. Proinde cum hæc in memoria habeatis, & methodum compositionis, vltimū omnium eiusmodi medicamentorum audieritis, deinceps illa, quæ à clarissimis medicis propter optimorum medicaminum cognitionem vsu atque experientia comperta sunt, enumerabo. Primū sanē Mantia atque eius discipuli Tarantini Heraclidis sectatorum permulta pharmaca, quæ subsequentibus annis per experientiam probantes distinxerunt, & præstantissima ipsorum denuo literis mendarunt, quæ vero minus efficacie habere videbantur, omiserunt. Iure igitur & ego maiorem facio mentionem eorum, qui illis successerunt, sunt autem inter hos, qui in medicaminū experientia rectissime se gessisse videntur, Petronius Musa, Heras, Andromachus, Asclepiades, & Criton. Iam vero Archigenis & Philippi Theodiosi non pauca medicamenta prodidere. Quinetiā liber vnus est Menecratis, cui nomen inditum est, insigniū pharmacorū *ἐν τριγέταις διατεταγμένων* quasi dicas completissimus thesaurus. Quæ ergo pulcherrima ipsis tradita sunt medicamina, & commendantur, quorumque nos inter omnia relata experientiā habemus, & quibus præceptores nostri vsi sunt, ad hæc si quod nobis inuentum sit, deinceps adducam, quo singula genere contineantur exponens. Nunc autem viridibus relatis, melina protinus subiungam.

MELINA EMPLASTRA.

Quemadmodum viridium emplastrorū plurima propter eruginem præpollentem talia fiunt, præsertim quæ sunt ex ipsis coloratiora, ita quoque melina. Sed viridia eruginem incoctam habent: melina vero coctam, sed mediocriter. Nam si coctas ambigui coloris emplastra quibusdam appellata, quibusdam ruffa effices. Solent medici viridia simpliciter melina & ruffa nominare, quæ non adeo magna vulnera glutinant, & vlceribus cicatricem obducunt, quæ mos est medicis appellare *ἀνεγίγνε* quasi dicas aperta. Item ex rosaceo liquefacta cauis carnem gignunt. Multiplicis vsus sunt inter ea, quæ plura pollicentur. Quædam multa non promittunt, sed vnum mentione dignum, videlicet vel vlceris a cacoethe bene curare, vel pus digerere, vel meliceridas, vel duritias emollire, vel

huiusmodi quid non contemnendum, aut curatu facile. Andromachus itaq; quatuordecim melina conscripsit, ex quorum numero quinque eruginem habet: reliqua sine hac confecta sunt. Porro ex his quæ erugine constant, vnum quidem primum inter quatuordecim positum est, alterum verò quartum, post hoc aliud sextum: inde septimum & decimum. Quibus ergo nihil eximij apposuit, omnia simili & conglutinant vlcera, & cicatricē inducunt. Quod si ex rosaceo liquefeceris, carnem procreant. Quin & mediocribus phlegmonis incedunt, sicut etiā duritias emolliunt, atque hoc euidentiū, quæ guttam ammoniaci continent. His adhuc magis, quæ copiosiores, quam pro reliquorum portione aestimetur, eam assumpserunt: in quibusdam verò apposuit ipse, tenerum, hoc est teneræ cuti conveniens: cui præfixit *temperamentum* & *hyemem* inuiv, innuit membrorum doloribus, synanchæ, & lateri beneficere, vel interiores abscessus discutere: magis quoddam testimonium his adferens, q̃ simplici sermone scriptis. Igitur omnia ipsa deinceps subiiciam.

MELINA ANDROMACHI.

15 Melinum quo vtor. Spumæ argenti denariū pondo centū quatuor, olei * hemina, hyeme tres cyathos, ceræ denarium pōdo quadraginta octo, colophonix denarium pondo quadraginta octo, guttæ ammoniaci denarium pondo vigintiquatuor, eruginis rase, galbani, myrrhæ singulorum denarium pondo octo.

ALIVD.

20 Spumæ argenti denarium pondo centum, olei tres cyathos, refinæ colophonix denarium pondo sexaginta quatuor, guttæ ammoniaci denarium pondo quadraginta, cerussæ denarium pondo vigintiquatuor.

ALIVD.

25 Spumæ argenti denarium pondo quadraginta, cerussæ denarium pondo sex, ceræ *tyrhénice* denarium pondo sedecim, refinæ pityinæ siccæ denarium pondo sedecim, guttæ ammoniaci denarium pondo duorum, olei heminam.

ALIVD.

30 Spumæ argenti denarium pondo centum, colophonix denarium pondo sexaginta quatuor, alij quadraginta octo, ceræ denariū pondo octogintaquatuor, galbani, myrrhæ, eruginis singulorum denarium pondo octo, opopanacis denariū pondo sex, olei heminam æstate, per hyemem verò tres cyathos.

ALIVD.

35 Spumæ argenti denarium pondo centum, refinæ pityinæ denarium pondo centū, ceræ denarium pondo duodecim, olei tres cyathos, spuma argenti ex vino levis sit, donec siccescat, deinde coquitur.

ALIVD.

40 Spumæ argenti denarium pondo centum, olei veteris heminas septuaginta *, ceræ denarium pondo centū, eruginis scoletix denariū pondo vigintiquinque, chamaeleontis nigri denariū pondo duodecim, chrysocollæ denariū pondo quadraginta.

ALIVD.

45 Spumæ argenti denarium pondo ducentorum, olei veteris heminas tres, ceræ denarium pondo centū sexaginta octo, guttæ ammoniaci denariū pondo centū, myrrhæ denariū pondo quatuor, eruginis denarium pondo octo *, refinæ colophonix denarium pondo centū viginti octo, galbani denariū pondo viginti, chamaeleontis ætri denariū pondo octo. Alij propolis denarium pondo octo pro chamaeleonte:

* Estate videtur adijciendum.

* Alias duas.

* Alias viginti.

ALIVD.

Olei veteris in quo chameleon combustus sit, vt copiosioris sextarium, spumę argenti pondo vbi ebullierit, argenti spumam inspergito, & coquito.

ALIVD AD NOMAS.

Sandarachę denarium pondo trium, aluminis fissi denariū pondo quatuor, thuris denariū pondo quatuor, myrrhę denariū pondo quatuor, guttę ammoniaci denariū pondo octodecim, cerę denariū pondo octodecim, terebinthinę denariū pondo sex, adipis suilli denarium pondo duum, mellis decimafextam hemina portionem.

ALIVD.

* Alius centū viginti.
* Alius centum viginti.
* Alius viginti.

Spumę argenti denarium pondo centum octo *, cerę pondo denarium centum octo *, alibi centum inuenio, guttę ammoniaci denarium pondo quinquaginta, terebinthinę denarium pondo quadraginta, mali terrę denarium pondo viginti quinque, zē radicis denarium pondo octo *, eruginis scoletię denarium pondo sedecim, aluminis scissilis denarium pondo sexdecim, olei veteris binas heminas.

ALIVD SIMPLEX.

Spumę argenti denarium pondo centum, axungię denarium pondo septuaginta quinque, olei veteris denarium pondo septuagintaquinque. Ad molli carne præditos conuenit & digerit.

ALIVD MELINVM EMOLLIENS.

Diaphantis aphra nominatur epispasticon & exipproticon, quo articuli curantur, hæc capit.

Visci elaborati pondo, cerę pondo, resinę terebinthinę pondo, galbani vncias tres, liquefactis vitior.

ALIVD.

* Alius vni

Salome ad omnem dolorem & anginā cum cucurbitula, & ad lateris affectū. Spumę argenti pondo duo *, olei veteris vncias octo, hæc simul coquito.

ALIVD MELINVM HERACLIDIS,
interiores abscessus sine dolore discutiens.

* Alius quinquaginta.

* Alius olei veteris heminam.

Spumę argenti denarium pondo centum, cerussę denarium pondo centum, cerę denarium pondo octoginta, resinę aridę denariū pondo sexaginta, guttę ammoniaci, denarium pondo quinquaginta, galbani denarium pondo sedecim, olei veteris heminas duas. Sic autem Rusticus ille celebris Iisidori. Spumę argenti denarium pondo quinquaginta, cerussę denarium pondo quinquaginta, guttę ammoniaci denarium pondo octo *, cerę denarium pondo viginti quinque, resinę aridę denarium pondo triginta, vlni in sacculis ex cortio reconditę denariū pondo quindecim, galbani denarium pondo octo, olei tres cyathos *. Inter hæc emplastrum talis coctionem scripsit Andromachus: ego vero ad colorem ipsorum pertinere dixi, scilicet neq; eruginē crudam esse oportere, vt in viridibus, neque nimis coctam sicut in his, quę incerti coloris & ruffa nominantur. Verū vbi iam cacabus ab igne auferendus propemodum est, injici erugo debet. Deinde cum mutet colorem, & melinum redditur, medicamentum tollere iam ab igne tempus est, quatenus purum iam euaserit. Sin minus, paululum super ignē lentum remorati sic tollemus. Nam in vehementi admodum flamma facili in ruffum degenerat. Cuius rei gratia

tia alia quoque duo insignia emplastra melina, alterum Meneceti, alterum Serapionis subiungam: quorum coquendi ratione plenius tradidere, & vos confectura eorum, quae Andromachus scripsit, exemplum habebitis.

MENOETI MELINVM

Spuma argenti pondo quatuor, olei pondo tria, terebinthinae pellucidae pondo duo, cere pondo, eruginis, thuris, galbani, singulorum pondo vncias quatuor, guttae ammoniaci pondo vncias sex. Argenti spuma ex oleo ad spissitudinem manifestam usque incoquitur. deinde resina, ceraque inijcitur. Cum pulchre soluta fuerint, cacabus deponitur, & refrigerari bene sinitur. post illa erugo immittitur: & ubi infra motum fuerit, denuo super ignem lectum coquitur, donec pomi figuram representet, postremo galbanus *, thus, leuia facta, ac in mortarii demissa, quando ammoniacum ex aceto in leuorem redactum est, ut sordium imaginem habeat, statimque manibus subacta excipiuntur, & aceto modico affuso in sequentem diem usque relinquantur, ac tunc rursus emollita reponuntur.

* Alias galbanus pinguis sumus.

MELINVM SERAPIONIS AD VVLNERA, ET AD resoluendum, pugilibus vtilissimum.

Spuma argenti denarium pondo centum, guttae ammoniaci denarium pondo viginti octo, cere denarium pondo quinquaginta sex, eruginis cypriae denarium pondo nouem, myrrhae denarii pondo vnius, colophoniae denarium pondo quinquaginta sex, galbani denarium pondo octo, olei tres cyathos: astate cyathum & dimidium. Argenti spumam, ac oleum coquito, cum inalterata sunt, ammoniacum, deinde cera: postquam deposueris cacabum, galbanum, eruginem & reliqua addito atque mollior incoquito. Huiusmodi coquendi modos melinorum emplastrorum me priores tradidere, iuxta quorum similitudinem etiam alia melina coquere poteritis. Argenti spumam sane primum inijcere conuenit, mox resinas & ammoniacum, deinde galbanum & eruginem, postea si vel thus, vel myrrham, vel aloem capiat haec immittenda sunt, cum medicamentum ab igne tollitur: quippe coctionem non ferentia. Praediximus autem lente coquenda esse, praesertim cum erugo indita fuerit. quin & ipsam miscendam, dum cacabum in terram deponis, ac modice refrigerabis, idque magis, si vas paruum sit, in quo coquitur. Nam efferverescit immixta erugo, frequenter ex ipso vase diffundi medicamentum cogit. Porro in Meneceti primo melino, *αλβανον* vocat, ideo quod pugiles eo utantur, ammoniacum ex aceto leue in mortario fieri posse, alijs omnibus in cacabo mixtis, deinde ipso affuso, prius instituti sumus.

HERAE EMPLASTRA.

Ad strumas Herae. Quae ab Hera conscripta sunt, huc in modum habent.

Melinum ad inueteratos sinus, & si in vacua perforati sunt. Idem etiam discutit strumas, quae in pueris nuper ortae sunt. Facit etiam ad artus e loco motos. Argenti spuma chrysididis denarium pondo centum, resinae pitynae tantundem, cere pontice denarium pondo duodecim, & scrupula duo, olei tres cyathos, vini phlegmatici tantundem: argenti spuma ex vino leuigatur, donec rursus siccet. Post vna cum oleo sic coquitur, quousque mutata fuerit, & tunc resina leuis additur, ac cera coquitur donec tangentem non inquiet.

MENOETI COLORIS AVREI

Ad teneros, maximè eunuchos benefacit. aptum est abrasis & omni inueterato, & recenti vlceri, itidem combustis. Est etiam malagma: discutit tubercula, parotidas, strumas, & omnes duricias. Valet etiam ad rhagadas, & ad condylomata valde generosum est.

* Aliàs centum quinquaginta.

Argenti spumæ denarium pondo centum, olei veteris denarium pondo centum, resinæ pityinæ aridæ denarium pondo quinquaginta, vel * cētum, ceræ denarium pondo quinquaginta. argenti spumam cū oleo coquito, donec unitas fieri inceperit: mox resinam leuem indito: hac liquata, ceram: vbi bene habuerit medicamen, in mortarium oleo prius inunctum demittito, & denuo tritum excipito. est autē glutinans & impollutum.

HYGIENI EMPLASTRVM AD MVLTAM

Boni coloris, curat vlcera vix cicatricem ducentia, & paronychia: hoc melius emplastrum non extat.

Argenti spumæ chrysitidis denarium pondo centū, ceræ tantundem, chameleontis nigri radicis denarium pondo triginta sex, eruginis rasæ denariū pondo octodecim, chrysocollæ denarium pondo quadraginta, olei veteris heminas tres. Argenti spuma cum oleo, igne non acri coquitur, dum effueriscat: deinde erugo inspargitur, cacabo deposito, atque iterum reposito emplastrū permouetur quousque proprium colorem recipiat: postea cera. quæ vbi bene se habuerint, chrysocollam & chameleonem assumunt. Dimissis iam in mortarium acetum superfunditur. Itaque prædictis affectibus bene facit etiam chrysocolla admixta, attamen sine hac mitillimum est, & præcipue ad nervorum iuncturas valet, itidem vbi à multisculis vel nervis ablueri quid oportet. Horum trium emplastrorum quæ Heras conscripsit: primum ex vino & confectionem & titulum habet. Multi nostri tam præceptores quàm amici, eo sine erugine videlicet præparato vtuntur: scripto autem ab Andromacho & ferè omnibus, qui varia emplastra composuerūt. Proinde non pauci illorum incuriose ipsum conficientes contemptum emplastro pariunt. Optimum verò est, si vti tradidimus, ex phalerno conficiatur, cuius penuria giluum vetus, tenue substantia, & quàm giluum inueniri potest immiscebimus. Nam candida hoc peculiariter habent, vt pelluceant. Porro præstantissima apud vos sunt in Asia tria, Thmolites vocatum, Lesbium, ac celebratissimum apud veteres Areusium in Chio natum, quo omnes ad omnia medicamēta præsertim antidotos, sicut nunc phalerno utebantur. Huiusmodi igitur vinum, si in argenti spumam sub caniculæ æstu, vel sole alioqui calido mittamus: deinde teramus, vel sine sole etiam diu hoc agamus, vt humor siccescat, ipsamque argenti spumam occupet, vel omnino madoris experta, & siccum, vel propè fiat, medicamentū generosissimum euadit. vnus sanè ex præceptoribus meis postquam in vino phalerno tritam exiccasset, hoc modo ipsum præparauit. Oleum alio, vinum item alio vase calefactum, paulatim argenti spumam superfundebat, interim vino, in quo leuigatā probe permiscerem, oleo adiciebat: interdum ab oleo auspicatus ad vinum transibat. Alternis autem vicibus hoc sæpius agendo vtrunque consumpsit, & sic ex mortario in cacabum dimittēs, pityinam resinam, quam propriè phylema Græci vocat, leuem adamussim factam addidit, mox ceram, & sensim ad puritatem vsque decoxit.

Vfus est eo ad sinus, illinens prius sanguine colubæ non domesticæ, sed ex eis quæ in turribus nidum collocant, *Siderosus* quidam nominant: apud nos in agris degit: *Colubæ agrestis* nonnulli has agrestes vocant. Pari modo magnis vulneribus, recetibus huiusmodi sanguine columbino illitum medicamentum imponebat, non mediocriter confidentia. Vini autem heminam s. indidit, non vt Heras & Andromachus semissim tantum. Atque huius occasione medicamen longè melius factum est. Cæterum vbi ipsum voles *inidit*, id est boni odoris efficere, opopanax semicium, quod est denarios quatuor miscebis. Coloris gratia ceram candidam ponticam adicies: atque hoc medicamentum vlcera ad vsque cicatricem probe perducit.

CRITONIS MEDICAMENTVM.

Que Criton melina scripsit, *Buxea* nominat, *Buxevm* ad recetia vulnera: idem cicatricem obducit, & extrahit.

Spumæ argenti pondo quatuor, ceræ pondo totidem, terebinthinæ pondo vncias octo, eruginis tantundem, olei veteris sextarios duos, aceti sextarii dimidium. Spumam argenteam, oleum, eruginem, acetum, vnâ super ignem lentum incoquito. Vbi vero coitura sunt, resina ceræque adiungatur, & in vnum redactis ad recentia vulnera vitior. Scripsit aliud ante hoc Crito, quod Buxeam vocat: simplex quidem quantum ad mixtorum numerum pertinet: magni vero pollicitis: quod huc in modum sonat.

EMPLASTRVM AIA XAMATAE ONTOZ.

Eadem facit que Tyriaci cicatricem vlceribus difficillimis, callosis, & inueteratis inducit. Medetur etiam rhagadijs digitorum, condylomatibus, & duritijs. Spumæ argenteæ pondo minas, ceræ pondo minas sex, eruginis pondo minas quatuor, chameleontis pondo minas octo, olei pondo minam. Oleo spumam argenteam coquito, *rudicula mouens, quam vnguentarii* *rudicula* nominant, donec consistat, & fiat melinum. post hoc eruginem inspergito, inde ceram adijcito. Porro vbi diligenter liquata ab igne tuleris, chameleontem inditoicum vnitas facta est, in mortarium demittito, vbi subacta excipito. Iam vero alia emplastra Criton tradidit in quarto medicamentorum volumine, buxea quidem vt ipse nuncupat, melina vero alij. Attamen nonnulla citra eruginem componuntur, nonnulla eruginem assument: Sed in alio pharmacorum genere profacultatis seu viriū similitudine dicuntur in Epuloticis Epulotica: in ijs que succis constant, ex succis composita, Greci: *τὰ δὲ χυμῶς* appellant: in mollioribus illa que molliore nata sunt: quemadmodum Mnasei emplastrum multifarum ab eo in hoc opere conficitur. Nunc igitur ad glutinantia ire tempus est: colore iuncem, & à melinis differentia.

DE RVFFIS EMLASTRIS QVAE AIXPAMA ID

EST INCERTI COLORIS DICVNTVR.

Vadam ex eadem materia prodeunt, qua melina: sicut prius quoque diximus, hoc solo discrimine, quod diutius coquantur. Omnia siquidem propter crudam eruginem viridia sunt melina, vbi mediocriter ipsa cocta fuerit: ruffa, vbi liberalius. Manifestum igitur melina ruffa: oleum copiosius quam viridia necessario habere: et si reliqua omnia eadem recipiant. Atque huius gratia, primum spuma argenti cacabo iniicienda est, in quo tantisper coquetur, dum sordium crassitudinem consequatur, mox erugo: deinde si metallicum aliquod, seu æs combustum,

eiusque squama, immittatur. ac quando spissitudinem acceperint, tunc ceram & res-
 sinam, (si hæc etiā medicamentum recipiat) indere conueniet: postremo thus, myr-
 rhā, aloē, aliāque id genus: sicut celeberrimū russū, quod *ῥῖζα ῥωσικῆ* vocatur,
 sacrum & ipsum appellatur: velut līis, quoniam aiunt ea ex sacris Aegypti locis adfer-
 ri. polychreston igitur hoc est, quod interpretes licet, vsus multiplicis, eoq; in se-
 quenti sermone inter ea quæ sic nominant, adnumerabitur. Impresentiariū de alijs
 russis omnino simplicibus, quæ inter hæc & polychresta cōsistunt, verba facituri su-
 mus. Vt igitur viridia emplastra ex cera, resina, oleo & erugine conficiantur iuxta
 dictam illic temperaturam, sic russa ex argenti spuma, & oleo copiosiore quā in
 viridibus, sumpto cōponuntur. Itaq; si emplastri largius voles coquere, argenti
 oleum, medicamen habiturus es, quod magis siccet, ideoq; vulnērum cruentorum
 glutinantius: si autem mediocriter, tantum olei mensuram, quantum argenti spu-
 mæ pondus esse sufficit, libram enim olei mensuralem Romanorū in argenti spu-
 mæ libram ponderalem iniiciemus. Iam si pharmacum plenius incoquere placeat,
 non vnam libram: sed etiam duas & plures temperabimus. Porro inter hæc
 russa emplastra sic parata, plus siccant, quæ nec resinam, nec ceram omnino ha-
 bent, sed ex solis vt vocant, metallicis conficiuntur. quemadmodum alij quoque
 nonnulli ex prioribus huiusmodi scripserunt. Ceterum quo ego semper mea in-
 dustria composito vtor in hunc modum coquitur. Argenti spumæ cum oleo prius
 coctæ metallica ex aceto leuigata immitto, & sic coquo, donec purum fiat. Adde
 his olei libras quatuor, hoc autem quanto vetustius, tanto erit melius: magisque
 si id fuerit Sabinum, argenteæ spumæ libras tres, aceti quamacerrimi libras duas.
 Horum trium metallicorum, squamæ aris nigri, eruginis, chalcididis vncias duas
 hoc est denarium pondo sedecim. At quum vetus oleum existit, crassiusq; ex ve-
 tustate, quatuor libras: s. immittito, nos quinq; interim, idque per hyemem indi-
 dimus, non ignari hyeme plus olei quā per æstatem immiscendum. At argenti
 spumam prius videlicet coques, donec sordium crassitudinem recipiat. Quod si
 oleum cicinum habeas, id pro vetere vsurpato, certè medicamentum hoc cruen-
 ta vulnera facile glutinat, magisque in duris corporibus quā mollibus: cuiusmodi
 sunt mulierum & eunuchorum, dilutum potius ex oleo cicini quā veteri. Item
 cum linteo exceptum imponitur, mirum est, quā vlcera curati difficillima con-
 coquat, quæ pus nequaquam reddunt. Ad hæc sinus cōglutinat, & fistulas implet,
 exiccāt, & prorsus claudit. Vbi iam ipsum hæc pulchre velis efficere, metallica pla-
 ribus diebus aceto longe acerrimo conterito, ac potius in sole: pari modo argenti
 spumam tritam exiccātamq; & oleo postea mixtam eo quo dixi modo incoquito.
 Attamē ad vlcera, quibus cicatrix difficulter induci potest, metallica sic elaborant,
 & argenti spumam conterere nō est necessum. Etenim sine his *ῥῖζα ῥωσικῆ* quasi
 dicas cicatricē ducende promptius illud euadit. Adijciatur autem tunc erugine cōmit-
 untur, vt nec vbi iam coctum medicamentum fuerit omnino, sed eo quod inter-
 cedit tempore. Tantam enim huiusmodi pharmaca coctionem requirunt, vt et-
 acē cum prioribus in vnum cōeant: quod mediocri intervallo accidit, neq; multo
 ante, nec paulo minus quā cacabus ab igne tollatur. Solum itaq; hoc emplastri
 fistulas, sinus, & magna vulnera glutinare potest. Iuvat ipsum spongia recens, non
 durā, veteri vino resperſa. Deligatura in sinibus ab imo fiat: ligamento ad orificiū

perueniente, sicut in sermone de fistulis clarius ostenditur.

DE IIS QVAE CICA-TRICEM OBDVCUNT.

Mplastr cicatricem inducentia, siue synolutica siue epulotica nominare velis, sicut etiā alia medicamenta epipasta, & quae linamentorum vsu apponuntur nihil ad curationes eorum differentiae adferet, si qualis quodque facultatis medicamentum esse debet mineris: quā simul cū reliquis omnibus in Therapeutices libris, explicauimus. Quanto enim glutinantia sarcoticis siccare magis

dicta sunt, tanto glutinantibus epulotica. Nam ipsorum beneficio carnem cauis vlcibus generatam, cutem reddere statuimus, ob quod tale pharmacorū genus siue *epulotica* siue *epulotica* sit, astringere oportet. Hic autem illorum duntaxat emplastrorum mentionem facere cogitamus, siquidem ea quae linamentis excepta imponuntur pharmaca, ex his rosaceo vel myrtheo liquatis fiunt. Atq; myrtheum rosaceo hoc magis conducit, quo vehementius astringit: at si neutrum habeas, ex cyprino, lentiscino & melino liquanda sunt: si his quoque careas, ex omphacino, vel eo quod ab Hispania portatur, *coriandri* Graeci nominant: vbi nec huius copia adfit, teneos oliuarum furculos contusos, alij cuiuspiam vulgari oleo admiscebis: quod si hos etiā desideres, praestat oleo vetere liquefacere. hinc enim medicamentum sic candi virtute augebis. Proinde pleriq; medicorum a pharmaciis, quae optimi quiq; *authores* longi temporis experientia satis probarunt, eoque nobilia reddiderunt, hac ratione solum abstinere, vt ipsi melius quippiam praeter maiores habere viderentur. Attamen ex medicamentis celebribus cognoscenda sunt, quae commendantur omnibus; nempe quod *Asclepiades* & *Asclepiades* inscribitur ad cicatricem ducendam, vtunque praestantissimum. Quamquam apud omnes mixtura simplicium *temperaturā* eandem non sit inuenire. Quapropter visum mihi est ea, quae cuique scriptori placent, describere, auspiciati a prodis Asclepiadi in tertio de exterioribus commentario: quibus titulus est Marcellas.

DE EPVLOTICIS EMPLASTRIS

Asclepiades huiusmodi memoriae prodidit.

Posteaquam vlcera particularia sine alia dispositione ad cicatricem iam tendunt, vtendum est ijs compositionibus, quae infra scribuntur.

EMPLASTRVM ΔΙΑ' ΚΑΔΜΙΑΣ.

Ad cicatricem ducendam, hoc Lucius Cathegetes vsus est.

Cadmia vltā & ex vino praeparata, chalcitidis tostae singulorum denarium pondo sedecim, cere denarium pondo octoginta, picis colophoniacae pondo uncias octo, vini phalerni quod satis est, chalcitis, & cadmia ex vino terantur, vt humidi cerati spissitudinem habeant: ceram & resina in vas fictile immittito, atq; his olei myrtei pondo libram adjicito: deinde carbonibus superponito *mouens* sine requie: cum soluta fuerint, ab igne tollito: vbi refrixerint, radito, leuigatisq; indito, ac mixta ex-cipito in vsu oleo myrtheo subigito. temperatura dispositioni respondeat.

ALIUD ΔΙΑ' ΚΑΔΜΙΑΣ.

Cadmia tostae, chalcitidis tostae, diphrygis, singulorum denarium pondo sedecim, cere, resinae frictae, olei myrthei, singulorum pondo semilibram, vini Italici quantum

fatis est. præpara quomodo dictū est, ac vitior nunc diluto, nunc mero pharmaco.

ALIVD.

Argenti spuma, cerussa, cadmia, diphrygis, resina, singulorum denarium pondo octo, chalcitidis denarium pondo duum, cere denarium pondo octo, myrthei olei quod sufficit, vini aminæ quod satis est.

ALIVD EUPHRANORIS.

Diphrygis, misyos tosti, singulorum denarium pondo octo, chalcitidis toste, molybdene singulorum denarium pondo duum, cadmia denarij pondo vnus, cere denarium pondo sex, colophonie pondo vncias tres, myrthei libras tres, vini lici quod satis est.

ALIVD ΔΙΑ ΑΛΑΝΟΥ ΜΕΔΙCΑΜΕΝΤΥΜ, ΝΟΝ

solum cicatricem ducens, sed etiā callos excindens, & male curata restaurans.

Chalcitidis, argenti spuma, ladani singulorum denarium pondo vigintiquatuor, bituminis denarium pondo octo, cere denarij pondo septuaginta duum, myrthei hemina, præparato in modū prædictum, cū res exigit & splenio, & diluto vitior.

ALIVD.

Argenti spuma denarium pondo centum, picis denarium pondo quinquaginta, ladani denarium pondo viginti quinque, eruginis rasa, aris combusti, singulorum denarium pondo octo, olei myrthei libras duas, aris squama denarium pondo quatuor, conficito ac vitior.

ALIVD QVOD ΠΕΡΙ ΚΑΥΤΟΝ ΔΙCΙΤΥΡ, ΕΧ ΑΤ-

talicis virtutibus medicamentum confectum.

Olei heminam, aluminis fissi, manna, thuris, argenti spuma, galbani, singulorum denarij pondo vnus, cere denarium pondo vigintiquatuor, anchusæ denarium pondo octo, medullæ ceruinæ, adipis suillæ, eruginis, cerussæ, singulorum denarium pondo duum ouorum trium lutea: quæ liquari possunt, siccis immiscentur. Hoc pharmaco aliàs diluto, aliàs mero vitior.

ALIVD ΜΕΔΙCΑΜΕΝΤΥΜ FACIT AD VE-

tera, ac sanatu difficilia.

Cerussæ, argenti spuma, aluminis fissi, manna, galbani, thuris, medullæ ceruinæ, & vitulinæ, singulorum denarium pondo quatuor, cere, anchusæ, ouorum luteorum, singulorum denarium pondo octo, olei heminas quatuor, adipem diligēter tundito, & liquato cū his quæ liquefieri possunt: mouēs anchusæ ex qua possint ea colorari, deinde ab igne sublata, & in aliud vas coniecta refrigerari sinito: de rasa siccis immisceto: deinde in vsum excipito.

CANDIDVM.

Candidum quod Magne dicitur, medicamentū ad diuturna vulnera, & quæ vix cicatricem recipiunt item, scabiosis affectibus bene facit rosaceo dilutum.

Argenti spuma denarium pondo centum, cere denarium pondo quinquaginta, cerussæ denarium pondo centum: terebinthine denarium pondo viginti quinque, thuris denarium pondo viginti quinque, aluminis fissi denarium pondo duodecim,

olei heminas duas. Composito simili modo, & vitior interim emplastro, interim diluto medicamine.

ALIVD.

Aliud cui nomen est pampillion, ad idem, insuper sinus conglutinat, & fistulis cal-
lum obducit. Valet ad vlcerum fluxiones: tum ad diuturna, & dyspepilotia: sca-
bitique sanat, tollit hypopia, benefacit caput dolentibus, & oculorum epiphoris,
fronti impositum, nec minus sedi convenit, dilutum rosaceo vel myrtheo, cete-
rum in hunc modum componitur.

Argenti spumæ denarium pondo centum, ceræ denarium pondo quinquaginta,
terebinthinæ denariū pondo vigintiquinq, thuris denariū pondo vigintiquinq,
cerussæ denarium pondo centum, aluminis fissi denarium pondo sedecim, piperis
albi denarium pondo trium, olei veteris heminas duas. Liquato vt dictum est,
nunc diluto medicamine, nunc emplastro vtens. Nam in capitis furfuribus, & fa-
ciei asperitatibus, vel in ijs quas epinyctidas vocant, vel anus vitij dilutum phar-
macum myrtheo, vel lenti scino illinitur.

ALIVD TELAMONIS PHARMACVM.

Facit ad carbunculos: sinus exicat immissum vel instillatum: ad hæc
cicatricem probe inducit.

Pityriæ, ceræ, calcis viuæ, argenti spumæ, singulorum denarium pondo quinquaginta,
cerussæ denarium pondo vigintiquinq, olei tres cyathos. Argenti spumæ
oleumque, dum in ynum coëant, incoquito, mox ceram, inde resinam. Porro cal-
cem & cerussam in leniorem tecta liquefactis adijcto. Dum vteris, oleum cali-
do cineri superpositum inijcto medicamini, vt resoluatur. Vbi incaluerit, morta-
rio superfundito, & diligēter subigito, donec sordium spissitudo fiat. Ab igne de-
posito vitior tanquā maximo pharmaco, alias pennis illinens, alias instillans. Cæ-
terum carbunculis lineto oleo illitum adhibeto.

ALIVD MOSCHIONIS CELEBRE AD QVAELI-

bet callo & cicatrice obducenda. Idem & sedi prodest insigniter.

Argenti spumæ, cerussæ, calcis, singulorum denarium pondo octo, medullæ cerui-
næ, ceræ, vtriusque denarium pondo sedecim, olei myrthei, quantū satis est. Quæ
liquari possunt, aridis immiscetur, & mollita curiose in pastillos digeruntur: quū
vri voles, prius aqua, vel lacte diluatur quantum lubet, vt sordium crassitudinem
habeat. Deinde rosacei quod sufficit, immittitur, vel myrthei. Confusum diligen-
ter in plumbeam pixidem reponitur: vsui est, quemadmodum prædiximus.

EPVLOTICA ANDROMACHI.

Cadmia pondo libram, chalcitidis vitæ pondo libram, ceræ pondo libram, resinæ
arida pondo libras tres, myrthei pondo libras tres, vinum siccis immiscetur.

ALIVD AIA AAAAA'NOY.

Argenti spumæ denarium pondo quadraginta, ladani denarium pondo triginta
duo, chalcanthi denarium pondo octo, aluminis scissilis denarium pondo duode-
cim, ceræ denarium pondo centum, squamæ denarium pondo octo, bitumnis de-
narium pondo triginta duum, myrthei quartam hemina partem. Vinum phaler-
num siccis adijcitur.

ALITER VT ALCIMION, QVOD PRÆPARAVI.

Ladani denarium pondo octo, hyssopi denarium pondo quatuor, propolis denarium pondo octo, bituminis denariū pondo octo, argenti spumæ denarium pondo quatuor, zris squamæ denariū pondo quatuor, misyos crudi denariū pondo quatuor, ceræ denarium pondo vigintiquatuor, myrthei octauam minæ portionem.

ALIVD AIA' EPIEON.

Cerussæ denarium pondo quadraginta, argenti spumæ denarium pondo quadraginta, hordei combusti nō triti sextarium, ceræ denarium pondo quadraginta, olei sextarium: postremum hordeum adjicitur.

ALIVD AD DVCENDAM CICATRICEM.

Cadmia pondo vncias duas, calcitidis, ceræ, terebinthine, singulorum pondo vncias quatuor, hyssopi pondo vnciam, myrthi pondo vncias quatuor, chalcanti pondo vncias quatuor. vinum siccis affunditur.

ALIVD AD IDEM.

Resinæ aridæ denarium pondo octodecim, diphrygis, denarium pondo quatuor, argenti spumæ denarium pondo sedecim, ceræ denarium pondo decem, olei heminas quatuor. Post hæc Andromachus alia emplastra sena percensuit cicatricæ agendis vlcenibus accomoda: quæ sanè hic nunc adscribere visum nō est. Dicentur enim simul cū illis, quæ vlcera curatu difficilia sanant, in quarto huius operis volumine: cum autē Andromachus ibidem ante prædicta epulotica alia quedā tradiderit, nō præpones, quod apertis vlceribus cicatricē induceret, præsertim in pueris, mulieribus & eunuchis: summam in omnibus, qui tenera habent carnē, statui hæc quoque adijcere. titulū ipsi a colore author indidit, vt qui de his in eū modum scripserit.

CANDIDA ANDROMACHI EPULOTICA.

ALBVM QVO VTOR.

Argenti spumæ pondo minam, cerussæ tantundem, ceræ, resinæ, singulorum denarium pondo quatuor, olei heminas tres, aquæ heminam.

ALIVD.

Argenteæ spumæ denarium pondo centum sexaginta, cerussæ denariū pondo ducentorum, ceræ pondo quinquaginta, terebinthine denariū pondo vigintiquatuor, olei veteris hemine dimidium, aquæ cyathos senos.

ALIVD.

Argenti spumæ denarium pondo centum, cerussæ, ceræ, singulorū denarium pondo quinquaginta, terebinthine denariū pondo vigintiquinq, aluminis fissi denariū pondo sex, piperis albi denarium pondo triū, orcheos herbæ denarium pondo octo, olei veteris cyathos duos (aliter denariū pondo duū) aquæ heminas duas.

ALIVD.

Argenti spumæ denarium pondo vigintiquinque, ceræ denarium pondo quinquaginta, adipis suilli denarium pondo triginta septē, myrthæ denarium pondo duū, ouorum coctorum vitellos quatuor: alij crudorum.

APETH.

Strigmenti puri heminas duodecim, argenti spumæ pondo minam, squamæ denarium pondo sex, alij denarium pondo sedecim, resinæ colephoniæ pondo minas sex (alij denarium pondo quinquaginta) ceræ pondo minam (quidam minas quadraginta quinque) marinæ heminas tres.

ANDROMACHI PANACIA.

Argenti spumæ denarium pondo centum quinquaginta, ceræ denarium pondo quadraginta, terebinthinæ denarium pondo quinquagintatrium, mannæ veteris heminas duas, strigimæti heminas sex, squamæ denarium pondo sedecim, ricini heminas duas, cerussæ denarium pondo octoginta, guttæ ammoniaci denarium pondo viginti quatuor, seu vitulini denarium pondo octoginta, calcis viuz denarium pondo viginti quatuor, mali terræ denariū pondo viginti quinque. Coquito vt didicisti.

CANDIDVM TELEPHANIS.

10 Argenti spumæ denarium pondo octoginta, cerussæ denarium pondo centum viginti, myrrhæ denarium pondo trium, obolos duos, sagapeni denarium pondo quinque, thuris denarium pondo sex obolos quatuor, olei heminas duas, s. omnia simul incoquito.

ALIVD.

15 Ceræ candidæ pondo libram, myrrhæ pondo vnciam, thuris tantundem, medullæ ceruinæ pondo vncias duas, adipis hianæ pondo vncias duas, coaguli cerui vel hœdi pondo vncias duas, nitri pondo vncias duas, galbani pondo vnciam, guttæ ammoniaci pondo vncias quatuor, argenti spumæ libram, s. cerussæ denarium pondo sex, olei veteris heminam, s. marinæ tres cyathos. Cauniæ dicitur.

ALIVD.

20 Argenti spumæ denarium pondo ducentorum, ceræ denariū pondo quinquagintaduum, olei heminas tres, cerussæ denarium pondo octoginta, terebinthinæ denarium pondo trigintaduum, buccinorum cineris denarium pondo decem, thuris denarium pondo nouemdecim, aquæ sextarium.

ALIVD.

25 Adipis suilli pondo octoginta octo, ceræ candidæ denarium pondo quadraginta octo, cerussæ denariū pondo duodecim, argenti spumæ denariū pondo duodecim.

ALIVD.

Ad herpetas, carbunculos, condylomata, rhagadas, phlegmonem prorsus arcet, vt 30 Heras Cappadox meminit. In hoc igitur rectè fecit, quod nō simpliciter ceræ scripsit, sed candidæ adiecerit. Nam sic fieri possit, vt vult colore candidū. Post hæc autem aliud commemorans, neque ceræ, neque vini candorem apposuit, sed nos adiungere oportet, si emplastrum candidum reddere statuimus. Porro cōpositio eius his verbis ab ipso Andromacho tradita est.

ALIVD ΔΙΑ ΟΙΝΟΥ ΡΟΥΠΑΙΟΥ.

35 Cadmiæ pondo libram vncias nouem, argenti spumæ pondo libras duas, cerussæ tantundem, vini græci sextarios duos, rosacei pondo libras quinque, ceræ pondo libras tres, oua cruda numero duodecim, thuris pondo vncias tres, hæc incoquito. Candidorum emplastrorum coquendi rationes, in priori commetario per 40 censui, simulque methodum non coquendi modò, sed etiam eorum compositionis ostendi. Et fortasse nihil eiusmodi emplastrorum doctrinæ adiciendum restat: sed quia hic liber non solum de sarcoticis emplastris, quæ tam vt plurimū vici- 45 dia sunt, verum etiam de glutinantium, & epuloticorum omnium ratione agit, quæ vlcera citra cicatrice obducunt, quoniamque melina ac ruffa percursi, ideo candida quoque emplastra, quorum in illo libro mentionem nullam feci

mus, in hoc producere visum est. Cæterum vt nihil præsentī commentario desit, non pigebit adijcere emplastra, quæ ab ipsis cephalica, & catagmatica nominantur, & magna vulnera, sinisque glutinant: cum diluta fuerint, linamentis excipiuntur & fiunt sarcotica.

DE CATAGMATICIS ET CEPHALICIS EMPLASTRIS.

Vi plurima ac optima pharmaca prodiderunt (antea omnes nominatim citauimus) genus aliquod emplastrorum cephalicum & catagmaticum vocat, à caluaria fracturis potissimum nominatis eis imponentes. Sunt autem talia astringendi, digerendi, & sciendi potestate prædita. Plerique paululum ex astringentibus, pharmacis eis admiscuerunt, idque duplicis vsus gratia sicut diximus: nempe vt id quod affectis partibus influit, repelleretur, & abstergentium facultas in altum vsque penetraret: docuimus nos antea, nisi astringentia frictione in puluerem redigantur, noxam magis quam præsidium allatura ijs, qui trahendi vim occupant. At optimè elaborari ostendimus, si ex aceto acri leuia fiant. Itaque huiusmodi pharmacorum seriem, ab ijs quæ Asclepiades tradidit, auspicabimur.

DE EMPLASTRIS CATAGMATICIS AB ASCLEPIADE TRADITIS.

Rimum medicamentum in tertio *τρίτῳ* iussu his verbis perscripsit.
NIGRVM ARISTEN CATAGMATICVM.

Hoc pharmaco in fracturis cum multi ossa implerent, omnem replentia gestare adhortarentur, simile quid incredibili Aristen perfect. Nam implentia & ab alijs ossibus separata ita copulauit, vt callum simul & alijs produxerit. Hæc recipit.

Argenti spumæ, bituminis, singulorum denarium pondo ducentorum, picis arida, ceræ, singulorum denarium pondo centum, resinæ, terebinthinæ, denarii pondo quinquaginta, aluminis scissilis, propoleos, singulorum denarium pondo triginta, guttæ ammoniaci denarium pondo vigintiquatuor, eruginis denarii pondo decem, olei sextarios quatuor, præparato vt prædictum est. Alia præposito generi similia identidem Asclepiades hac sententia conscripsit.

ALIVD PITHIONIS CATAGMATICVM quo Helenus vsus est.

Valet etiam ad vulnera ex ictu: cum exhibebis, spōgia calida madefacta splenium relaxare oportet. Nam medicamentum valde glutinat: benefacit idem ad strumas & fistulas: in sinibus autē & fistulis splenium excindere conuenit, hoc est in officio, vt humor, qui excernitur locum habeat. Item simul cum medicamento lauandum est, præparatur hoc pacto. Bituminis iudaici pondo libras quinque uncias quatuor, picis brusæ siccæ pares portiones, resinæ frictæ pondo libras octo, ceræ pondo libras quatuor, squamæ rubræ pondo libram uncias quatuor, olei per statem pondo libram, hyeme pondo libram s. aceti heminam. Quæ liquari possunt, liquefacito: thus & squamam ex aceto macerata reliquis admisceto, attente

*In vltis fractura grandis KATAGMA
Cephalica sunt Catagmatica medicamenta*

dens ne ebulliant, mouensque in mortarium demittito, confusa & subacta excipis-
to, ac vitior. In alio exemplari squamæ rubræ pondo libram s. offendi. Lique-
at autem efficacius esse, quod copiosiores squamam receperit.

MOSCHIONIS CATAGMATICVM PHARMACVM.

Ad recentia vulnera, & nervos præcisos confectum, item ad diuisa cum confusio-
ne bene facit etiam fracturis cū vulnere. Etenim vulneribus succurrit, & ossa cum
deligatura conuenienti impositum ad callum perducit: nec minus incipientibus
hydropicis, & testium confusionibus prædestinentias circa anum reprimat, &
rhagadas butyro dilutum sanat, & faucium tumores, quos Græci *εργαυλίδας* appel-
lant, dissolvit omnem duriciam: insuper valet ad luxatum & peruersum articula-
mentum: itidem ad callosos excelsus in manibus, pedibusque, quos clauos appe-
lamus ita valet, vt sine exulceratione auferat. In summa pharmacum est lōgē vti-
lissimum: postremo ad hydropas incipientes efficax est. Hoc modo conficiunt.
Argenti spuma pondo minam. Mina vero in hoc pharmaco habet denarios cen-
tum sexaginta, picis denarium pondo centum sexaginta, seui vitulini denarium
pondo centum sexaginta, resina terebinthina denarium pondo octoginta, man-
næ thuris denarium pondo octoginta, ceræ denarium pondo quadraginta, erugi-
nis denarium pondo octo, opopanacis denarium pondo octo, galbani denarium
pondo octo, olei cicini heminam, aceti tantundem, liquoris sycamini heminam,
picis liquidæ hemina dimidium. Argenti spuma leuissima & cicini oleum in vas
fistile æreumque iniecit, & super ignem posita incoquantur. Posteaquam ebullie-
rint, seuum & manna thuris adduntur, mouenturque continuo: cum spissantur,
pix, cera, resina admiscuntur, & coctis ad puritatem vsque galbanum aspergitur:
deinde erugo, & opoponax ex aceto resoluta, liquor vero sicomori, & pix liquida
in alterum vas transfusa coquantur: condensata priori pharmaco admiscemus.
Rursus supra ignem posita vsque ad puritatem coquantur, & in vinum demersa
triduum relinquimus: inde subactis vitimur in linteolum illinentes. Oportet au-
tem dum medicamentum imponitur, vittam respersam vino exprimere, & tunc
pharmaco circumdare. Quemadmodum vero noster Lucius Categetes præpara-
uit, ita habet. Adeps & oleum prius liquantur, vbi dissoluta fuerint: manna thuris
leuissima, & argenti spuma inspergitur. His in vnum coactis sequentia facimus.
Atque in hoc pharmaco, tum in eo, quod infra subscribitur, minam denarijs cen-
tum octoginta valere ait. Vnde clarum est Alexandriæ minam ipsum intelligere,
quæ vncias viginti pendet, & singule vncie denarios octo habent. Sic enim acci-
det minā centum octoginta denarios continere.

ALIUD CLAVDII PHILOXENI ΑΡΕΑΟYN INSCRI-

ptum, ad cruenta, & fracturas: facit etiam ad prædicta vitia.

Argenti spuma pondo minam, quæ valet pondo denarijs centum octoginta, seui
vitulini denarium pondo centum octoginta, thuris denarium pondo nonaginta,
ceræ denarium pondo quadraginta, opopanacis, eruginis rase singulorum dena-
rium pondo sedecim, chrysocolle, aluminis fissi parēs portiones denarium pondo
duodecim, guttæ ammoniaci denarium pondo sex, ciceos heminam, aceti tantun-
dem, vt catagmatica componito.

OENANTHE CATAGMATICVM

Pharmacum ad idem.

Argenti spuma denarium pondo centum sexaginta, picis ceniræ denarium pondo octoginta: hanc ex Italicis figulinis effluentem capimus: resina terebinthina denarium pondo octoginta, thuris denarium pondo octoginta, seu vitulini elaborati denarium pondo octoginta, medullæ ceruinæ elaboratæ denarium pondo octoginta, oenanthæ siccæ, symphyti radices, centaurij comæ, singulorum pondo libram, eruginis rasa, opopanax singulorum denarium pondo octo, papaueris succi, myrrhæ, aloës, galbani, singulorum denarium pondo octo, aceti heminas tres, olei cicini heminam, symphyton, oenanthem, centaurion, non minutim confusa in acetum injecta ad tertias coquimus, & humore expresso ad pharmaci consuetudinem vitmur. Prodest medicamentum etiam podagricis. Alibi sic scriptum est. Argenti spuma, picis ceniræ, singulorum denarium pondo centum sexaginta, medullæ ceruinæ, terebinthina, seu vitulini, thuris, symphyti radices, succi ficamini, singulorum denarium pondo octoginta, oenanthæ aridæ, centaurij, singulorum pondo, ceræ denarium pondo quadraginta, eruginis, opopanax, styracis, papaueris succi, mandragoræ succi, myrrhæ, aloës, galbani, chrysolæ, aluminis fissi, singulorum denarium pondo duodecim, aceti sextarios tres, olei cicini libram. Preparato quemadmodum prædiximus, & in vinum phalerum demergito vt in catagmatico Moschionis fecimus.

DE EMPLASTRIS QVAE PROPRIE CEPHALICA nominantur.

Emplastrum cephalicum

Apitis fracturarum, quæ ad laminam vsque peruenere, emplastrum cephalica dici consuevit. Eorum virtus est, vt ossium squamas regenerent, nutrimenta in caluaria & alijs corporis ossibus redcant. Nonnulli communi genere hæc etiam vocant catagmatica, quibus proprie nuncupatis fortiora sunt. Siquidem catagmatica ab eis dicta, purgandi, siccandique facultatem habent: hæc autem acrimoniam quandam fortita sunt, vt ex alto in superficiem extimam non per ossa modo, sed his multo magis humorem crassum aliquem, & viscosum, vel omnino deprauatum extrahant. Meminit huiusmodi emplastrorum Asclepiades in tertio libro de exteriorum medicamentis, quæ sanè in quarto huius operis libro tractamus. Quoniam vero ad cacoëthe vlcera, & chironia quædam ipsorum cõuenire dixit, tum quod ad Deleontem authorem refert cephalicum: tum ex agro viride cephalicum, tum Philoti cephalicum, tum Isin, quod & ipsum simul cephalicum appellat: aliæque nonnulla huiusmodi, quæ huc pertinere putandum, ideo nunc quoque ipsa non apposui, sed ad catagmatica & cephalica ab alijs medicis memoratæ mandata transgrediar, ubi generalem vtriusque potentiam exposuerim. Quæ vero & antea in hoc libro protulimus, tum in opere de simplicium medicamentorum facultate, in memoriam reducentes cognoscere vos expedit, cephalica nempe catagmaticis esse nobiliora, eoque cum cerato carnem producere. Quapropter & sarcoticis alio quodam modo similia sunt. Nam ubi ex cerato vinum remiserint, sarcotica sunt, quæ linamētis excipiuntur: adiecto videlicet interim oleo, aliàs rosaceo, nonnunquam alio quodam huiusmodi.

DE CATAGMATIČIS ET CEPHALICIS HERAE.

Rimum id genus emplastroꝝ Iſin vocatum, Heras ſcripſit, medicamētum ad ſatis multa idoneum: deinde quod *ſe pſenſit* appellant, hoc autem ipſum multiplicis iam vſus, etiam cephalicum eſſe atteſtatur. Quin & *ſe pſenſit* deinceps, quod cū polychreſton ſatis pharmacū exiſtat, idem ſimul pollicetur. Inſuper poſt hæc omnia, aliud manifeſto his verbis expoſuit.

ALIUD CEPHALICVM.

Ad capitis fracturas facit, oſſa promptiſſimè reducit, & ſquamas ſeparat: reli-
 10 quæque omnia facit, quæ ante ipſum paſtillus. Squamæ aris rubri denarium pondo viginti quinque, aluminis denarium pondo
 viginti, ariſtolochia daſtilidos denarium pondo viginti, gutte ammoniaci dena-
 rium pondo viginti quinque, thuris denarium pondo viginti quinque, myrrhe dena-
 15 rium pondo duodecim, ſeu taurini pondo libras quatuor, terebinthinæ pon-
 do libras quatuor, pitynæ ſiccæ pondo libras quatuor, olei heminam, aceti quantū
 ſatis eſt. Sicca terito diebus aliquot ſub ortu caniculæ, ammoniacum maſe factum
 prius aceto inſundit: demum quæ liquari poſſunt in vnum cogito, ac vitior. In
 quibusdam exemplaribus aſcriptū eſt, olei veteris. At cum hoc ipſum emplaſtrū
 dixerit efficere, quæ & ante ipſum paſtillum, viſum mihi eſt illius compoſitionem
 20 ſubſcribere, quæ ſecundum Hæræ ſententiam ita habet.

PAſTILLVS CEPHALICVS TRIPLICI

miſtura conſtans.

Facit ad capitis fracturas, item ad phymata, fiſtulas, podagras, callos, coxendices.
 Terræ eritriadis pondo minas duodecim, ſquamæ aris rubri pondo minas qua-
 25 tuor, ichtyocollæ ponticæ pōdo minas quatuor, eritria & ſquama ſeorſum teruntur,
 deinde ſimul acetum acce affunditur, vt mellis craſſitudinem habeant: & leui-
 gatur: reſicatis acetum rurfus admouetur. hoc fit diebus viginti quando canicula
 oritur: poſt ichtyocolla ex aceti hemina cōſtringitur, & lēto igne liquatur, mox ter-
 ra ſquamaq; additur: quæ in vas æris rubri cōiecta, ſoli octo diebus exponūtur, his
 30 quotidie mouentur, donec coſuerint: poſt hæc exēpta paulatim in mortario conte-
 rūtur aceto aſuſo, vſque dū ſpiſſentur: inde paſtilli ſingūtur, & collyria, tū longitu-
 dine, tū craſſitie inæqualia: & refrigerata reponūtur. In vſu ad vnā medicamētū par-
 tem ex aceto leuiſſimā factā, tres cerati roſacci portiones admixco, vt tior platyſ-
 mate primi: mox ſplenio in capitis fractura, de ſuper lanis fuccidis ex aceto adie-
 35 ſtis. Porro collyrio fiſtulis impoſito, ſplenū ex hoc cū cerato ſuperdandum eſt.

ALIUD POACHPHITON

Poſuit aliud quoque emplaſtrum ad fracturas priuatim conueniens in hunc mo-
 dum. Emplaſtrum ad fracturas artuum cum vulnere, & ſine vulnere, item ad mas-
 le curata, & ſinus.

40 Picis eridæ pondo minam, argēti ſpumæ tantundem, manna eius dimidium, ſeu
 vitulini pondo minā, ceræ tyrrhenicæ pondo minas quatuor, opopanax denariū
 pondo octo, erugnis rafe pondo minas ſedecim, æris cyprij decimam ſextam mi-
 na portionem, galbani denarij pondo vnus, terebinthinæ minā dimidium, ricini
 vel olei veteris heminam, aceti heminæ dimidium, tres obolos. Argenti ſpumam,
 45 oleum & ſequi lentō igne incoquito: vbi colorem mutauerint, picem, reſinā, galbā
 d. iij.

num adjicito, postea coquito donec coeant, & tunc subtracto igne sinēs paulū refrigerari, mannā: mox opopanax, & eruginem ex aceto trita in ollam funditorē ubi tantillum incoxeris, dum bene habet, tollito. Aestate frigus admoliri: hyeme idem deuitare cōtinuatur. Ceterū ubi medicamentum tenerius facere animus est, vel ut os maturius ad suppurationem petueniat, medulla cerui ipsū diluimus. Iam vero in hoc pharmaco Heras minam sedecim vnciarū esse innuit, aliās enim decimam sextam minā partem non scripsisset.

TALIVD.

Huic rursus aliud ad eadē hisce verbis Heras subdidit. **EMPLASTRVM** ^{aptes-}
^{maus.} Ad punctus neruorū, ac fracturas. Hoc frequenter ad articulos luxatos ipso die ubi sumus, tum in fracturis, item in cōtusione tali, vel genū, discitit humores superfluos ad genua in altum emergentes: praesertim si partes affectae duobus, vel tribus diebus, antē erui farina oximelite: madefacta iunctae sint. Summatim ad omnem cōuulsionem, & rupturam valet: nam mirifice phlegmonem arceat. Argenti spuma denarium pondo vigintiquinque, bituminis aridi denarium pondo centū, picis aridae denarium pondo quinquaginta, cera denarium pondo quinquaginta, resina pityinae denarium pondo vigintiquinque, guttae ammoniaci denarium pondo quindecim, aluminis fissi denarium pondo quindecim, eruginis denarium pondo quindecim, propoleos denarium pondo quindecim, olei veteris libras tres. Argenti spuma cum oleo coquitur, & ubi confluxerint, bitumen adijcitur, dum probē liquecat, incoquitur (liquatur enim pedetentim) dein pix, postea resina, cera, ammoniacū, propolis addūtur: singula autē adhibito postq̃ cacabū ab igne tollis: quibus sic pissatis, ut tactū nō amplius inquinēt, eruginē, ac fissile alumen adiūgit, tū feruore remisso in ollā, in qua frigida sit, transfundito. Hoc postq̃ fractura relicta callum cepit, assulis pluribus implentibus ubi sumus: paucisq̃ diebus eō perduximus, ut callus etiā dum assulas comprehendere t. Valde est ^{analogus} ^{analogus}, inde aliud simile praedictis emplastris in hunc modum Heras resensuit.

EMPLASTRVM CATAGMATICVM, ET AD HYDRÓPICOS.
Picis aridae pondo minam, picis liquidae hemina dimidium, liquoris sycomoris minam, argenti spuma pondo minam, thuris pondo minā, galbani denariū pondo octo, terebinthinae minae dimidium, ad ipis vitulinae pondo minā, cera pondo minam, opopanaxis denariū pondo octo, eruginis fasa denarium pondo octo, ricini nō adulterati heminas quatuor, aceti acris hemina. Argenti spuma, & thus cū ricino, & seuo probē incoquantur. deinde pix adijcitur, cera, resina, galbanum purgatū & modico aceto dilutū. Reliqui aceti tertia pars erugini, altera opopanaxi admiscetur, & haec immittuntur. In alia autē ollula, picis liquidae, sycomori, & ricini liquoris pars octaua seruat, ne erugo densetur, deinde mediocriter coquantur, ut vnitas fiat: cum bene habere videbitur, in vino reponitur pharmacū. Hoc multis hydropicis succurrimus, iniicientes ipsum, ac leuiter circundantes, solum, ut bene concōquerent, prouidentes. Cum verō profecti senos acri sentiant, deinde dimus ad emplastrum ei subiunctum, quod ^{ad} ^{ad} dicitur.

CATAGMATICVM ANDROMACHII. ^{ad ag. rescin.}
^{impia} Primum Catagmaticum Andromachius ita scripsit. ^{ad ag. rescin.}
^{impia} **CATAGMATICVM** quo continne vtor. ^{ad ag. rescin.}
Argenti spumae pondo minam, picis pondo minam, cera pondo minam, seui tauri

ricini pondo minam, thuris pondo minam, picis liquidae hemine dimidium, liquoris sicamini heminam, terebinthine pondo minam, opopanaxis denarium pondo octo, galbani denarium pondo octo, eruginis denarium pondo octo, ricini heminam. nonnulli etiam butyri pondo minam addunt, guttae ammoniaci denarium pondo vigintiquinq. ex vino austero diluitur. mox aliud hac sententia scribit.

ALIVD CATALOGMATICVM.

Argenti spuma pondo minam, cere minae dimidium (alij quartam partem) picis pondo minam, terebinthinae pondo minam. Si. seu vitulini pondo minam, opopanaxis denarium pondo octo, eruginis denarium pondo octo, galbani denarium pondo octo (alij sex) ricini heminam, aceti tantumdem. Gallus iniecit scissilis denarium pondo duodecim, chrysocollae denarium pondo duodecim. Aliud superioribus catalogmaticum hoc modo Andromachus subnechit.

NIGRVM CATALOGMATICVM.

Argenti spuma denarium pondo ducentorum, bituminis denarium pondo ducentorum, picis denarium pondo centum, cere denarium pondo centum, scissilis denarium pondo triginta, propoleos denarium pondo triginta, terebinthinae denarium pondo quinquaginta, guttae ammoniaci denarium pondo vigintiquatuor, eruginis rase denarium pondo decem, olei sextarios quatuor, alij duos adijciunt. Veteres etiam lapidis pyritidis denarium pondo octoginta. Hac igitur ab Andromacho ordine scripta sunt: seorsum inter viridia postremum aliquod emplastrum his verbis expressum inuenio.

ALIVD VIRIDE CEPHALICVM

ex collectaneis Aphrode.

Squamae denarium pondo quadraginta, terrae cretiae denarium pondo viginti, mali terrae denarium pondo triginta, ichthyocollae denarium pondo sedecim, salis ammoniaci denarium pondo duodecim, misyos denarium pondo duodecim, myrrhae denarium pondo duodecim, thuris, denarii pondo triginta sex, aris vsti denarium pondo sedecim, aluminis fissi denarium pondo duodecim, rotundi denarium pondo sedecim, Brioniae denarium pondo duodecim, chamelcontis nigri denarium pondo duodecim, resinae vstae denarium pondo octodecim, guttae ammoniaci denarii pondo octodecim, argenti spuma denarium pondo duodecim, sillyridis denarii pondo duodecim, calchati denarii pondo duodecim, fellis taurinae tres cyathos, aceti coctum. Sub canicula aestu pastillos fingito, qui singuli denarios quatuor pendeat, cere quartam partem misceto, aceti heminas sex, olei tantumdem.

DE EMPLASTRIS GLVTINANTIBVS.

Vidam hac *iniqua & temeraria* nuncupant. Opus eorum est coniungere, & diuisas partes coaglutinare, vt in pristinam vnitatem particula feducatur. Verum non modo cruenta protinus glutinatur, ubi sanguinem ex diuisione profluentem adhuc spongia deterimus, deinde futuris aut fibulis coarctauerimus: sed etiam sinus veteres, quum ab omni inflammatione immunes, & puros medimentis appositis effecerimus, committuntur, coeuntque. Dictum est in Therapeutices libris, medicamentum primario, atque ex sese, sordis deterforium appellari, altero significatu sarcoticon, id est carnem producens & glutinas. Non enim tanquam ipsum sarcoticon, aut vnies, neque tanquam hac naturae solius opera non sint, sed quod talibus

impositis medicamentis vlcera carne replentur ac coëunt, appellationem hanc sortita sunt. Opus ipsorum proprium est, affectam partem recrementis vacuare, ne videlicet sanies carnis generatione, glutinationemq; impediat. Indicatum est glutinatio sarcoticis esse ficciora, ite sarcotica detergendi vim omnis rofionis seu morsus expertem referre. Glutinantibus autem non absterforijs prorsus, verum de siccantibus solum esse licet. At cū cicatricem ducentia pharmaca multo his, præterquā quod abunde astringūt sicciora sint, statuamus demum & quæ glutinant & quæ coniungunt, moderatius istis exiccare: finis autē glutinantium est, nullam inter coitura subnascentē humiditatem permittere. epuloticorum vero non tantum impedire, sed etiam nunc consistentem in ijs quæ mox cicatricem ducent consumere: adhæc callo obducere, & astringendo indurare. Sarcotica sanguinem ad refectionem idoneum, tum pro quantitate tum pro qualitate tuerunt: actantum talēmq; quanto natura & quali ad carnis generationē indiget. Caterum lenissimum medicamē purum vlcus seruat, siquidem tale acceperit: sordidum vero necesse est illud tantum pro sua ipsius potestate detergere, quantum crassitudinis sordes habuerit: qui etiam carnem recens iunctam mordere & exedere debet. Vnde palam colligitur id, cum tale existat vlceri carnem nō esse inducturum, nec cautitatem repleturum, sed quod potius ipsa colliquabit imminuetur, nec huius rei causa medicamentum quod sordibus copiosis repurgandis est, quo de antea dixi, non semper carnem potest gignere, nisi vel ex vberiore oleo, vel rosaceo liquatum, sicut quod *Διαιτῆς & ἡς χέρον* inscribitur, deterfionis vehementiam remittat, vel ex cerati mistura rosione deponat. Huiusmodi multa multiplicis vsus vires ostendunt, quemadmodum Macharionis emplastrum: tum *Ἰσῖς*. Scopus igitur singulorū id genus in Therapeutice libris declaratus est: simplex facultatum materia in alio opere priori, composita in presenti tractatur. At primum in eo meminisse oportet, naturæ corporum, quæ curanda susceperis. Nam humida, coq; mollia, quemadmodum mulierum, puerorum, eunuchorum, & qui muliebiter degunt, imbecillioribus medicamentis indigent: virorum corpora, potissimum qui ex virilibus munijis & sole durum corporis habitum conciliarunt, ab imbecillibus nihil præsidij sentiunt. Quapropter nec glutinancia vtriusque sexus corporum communia sunt, sed quæ ex argenti spuma, oleo & aceto preparantur, (in priori libro de ipsis egimus) imbecillam mollēmq; carnem glutinant. Quæ bitumine, erugine, squama, aloë, & myrrha constant robustam & duram. Itaq; bitumen ipsum per se in harum virtutum scopo continetur: at nulla ratione solum ex oleo liquatum vsurpare poteris, vt quod frabilius sit, quā medicamētum emplastro di faciendo conueniat. Vt igitur emplastrum fiat, ceram & resinam ei admiscemus, à quibus denuo virtutem eius solutam iri scientes, interdum, vel eius squamam, saepe aloën vel myrrham, vel in summa siccans aliquid medicamentum non inepte adijcimus.

Αἰτ' ἀφ' αὐτοῦ BARBARVM.

Prima hic quoq; ab Andromacho scripta apponamus.

BARBARVM QVO VTOR.

Cere, picis, resine, bituminis, thuris singulorū denariū pōdo ducentorū, olei hemina, ALIVD. Picis pondo libras duas, bituminis, cere, singulorum pōdo libram, gutta ammo-

Glutinantia
Epulotica

Natura corporum quæ curanda susceperis
sunt significanda

niaci, mannae, singulorum pondo uncias sex, cerussae pondo uncias tres, olei heminae dimidium, aceti heminas quatuor, hoc Aphrodas admiratus est.

ALIVD NIGRVM.

Picis aridae, resinae aridae, bituminis, singulorum pondo libram, cerussae pondo uncias sex, mannae, atramenti futorij, eruginis rase, singulorum pondo uncias tres, olei heminae dimidium, aceti tantundem.

ALIVD EX EMPLASTRIS GALLI.

Semi caprini denariū pondo triginta, eruginis denariū pondo octo, cere denariū pondo quinquaginta, mali terrae, bituminis, picis, singulorū denariū pondo vigintiquinq; guttae ammoniaci denariū pondo duodecim, galbani denariū pondo duodecim s. filphij denariū pondo octo, māne denariū pondo duodecim: preparato,

ALIVD QVOD ANICETON DICITVR.

Cere denarium pondo centum, seui taurini denarium pondo triginta, bituminis denarium pondo vigintiquinq; picis denarium pondo vigintiquinq; terebinthinae denarium pondo vigintiquinq; nitri denarium pondo vigintiduum s. mali terrae denarium pondo duodecim, galbani denarium pondo octo, myrrhae denarium pondo octodecim, thuris denarium pondo duodecim s. ammoniaci denarium pondo octo *, cardamomi denariū pondo duodecim, opoponacis denariū pondo octo, medullae cervinae denarium pondo quindecim, eruginis denariū pondo duodecim, aloës denarium pondo octo, bdellij denarium pondo sedecim, olei heminas duas, ego vero adiecti propoleos denarium pondo duodecim.

* Alias viginti.

ALIVD ENAEMVM IVLIANI.

Argenti spumae, bituminis, cere, picis brustae, singulorum denarium pondo quinquaginta, resinae frictae denarium pondo quindecim, aris squamae denariū pondo duodecim, thuris denariū pondo quatuordecim, galbani denariū pondo octo, chalcididis denarium pondo quatuor, aloës denarium pondo sex, gallae denarium pondo quatuor, myrrhae denarium pondo quatuor, mali terrae longi denarium pondo sex, mali terrae rotundi denariū pondo quatuor, olei veteris heminas quatuor, nos olei heminas tres: Quod Heras conscripsit barbarum, sic habet.

NIGRVM EMPLASTRVM.

Ad divisiones notatu dignas, maxime capitis: ad fistulas, sinus, fracturas. Conuenit etiam hepaticis & lienosis: citra inflammationē glutinat, benefacit etiam nervis, cartilaginibus, & ossibus praecisis. Cohibet mirifice sanguinē erupentem. Insuper valet ad hypophoras & sinus, glutinat enim insigniter. Itē in abscessibus humore ablato hoc imponitur. Est etiam ad sanguinem cohibendum praestantissimum, praesertim in ijs, qui sanguinem reijciunt: duo vero in pelles illita, vnu per thorē & lateribus imposito, alterum dorso: praeter opinionem sanguinem sistit, valet insuper ad canum hominumq; morsus: in totum phlegmonem arctet. Idem quae vulneribus adhibentur superat, vi experientia indicauit. Hyeme diebus septem soluitur, per aestatem quinq; si vero necessitas urgeat, tribus.

Cere, picis, bituminis, pityinae singulorū pondo libram, mannae pondo uncias sex, cerussae pondo uncias quatuor, chalcanti pondo uncias quatuor, opoponacis pondo uncias duas, olei semunciam, alij s. libram, aceti heminas duas. Ceram, bitumen, oleum, acetū paululum relinquēs, in olla recenti liquato: deinde picem & resinam adiecto: in minima frusta diligētē concidito. Vbi semicoctū fuerit, tollito ollam,

& aliquandiu refrigerato inde attamentum futorium percollatum, leuigatumq; ex duabus aceti heminis paulatim inspergito, ne effervescat: effusum leniter sub-
 urito mouens: cum tactum non inquinat, cacabum deponito: opopanaxem antea
 in reliqui aceti parte madefactum infundito, vt dissoluatur: mox cerussam man-
 nam vna pariter trita inspergito: & paululum tepesciens, vt in vnum coeant vobis
 serua ne opopanax, & manna adurantur. refusa in mortarium, ibi refrigerari fini-
 to: ac rursus subacta reponito: atq; vtitor. Porro manifestum est etiam alia barba-
 ra, quæ tum Andromachus, tum reliqui tradiderunt, eodem modo confici oportere.
 Quidam opopanaxem cacabo non iniiciunt, sed leui ex aceto factio liquata in
 mortario superfundunt. Cum eo nonnulli miscent mannam & cerussam, quem
 admodum ego quoq; sepius feci in mortario terens ex aceto, & quæ liquari pos-
 sunt, liquefaciens. Subinde vero atramentum futorium duntaxat cum opopana-
 ce leue factum cacabo indidi: mannam cerussamq; inspergens.

ALIVD BARBARVM HERAE

Heras soli huic prescripsit barbarum: ego vero prius etiam similiter appellari, et
 si nigrum ab ipso nuncupatum, quoniam pleriq; ex recentioribus medicis empla-
 stra *q̄s̄ opopanax* barbaræ nomine consueverunt. Heras de ipso sic ad verbum. Bar-
 barum ad recentia vulnera, sinus, canum hominumq; morsus, condylomata, infir-
 mata, ad articulorum vitia omnia in principio, & podagram.
 Cera pondo minam, picis, resinae frictæ, bituminis iudaici, singulorum pondomi-
 nam, argenti spumæ denarium pondo decem, cerussæ denarij pondo quinq; opo-
 panacis denarij pondo quatuor, olei heminam, aceti cyathum, cera, pix, bitumen,
 resina incoquantur, donec illi liquecant. Deinde reliqua ex aceto trito admiscetur.
 His ablatis ab igne, & modice refrigeratis, ex aceto paululum instillatur. Talis se-
 ne barbarorū emplastrorū formula est. ego vbi paucis exposuero, quomodo ipse
 vtat, sermonem de eis finiam. Sunt autem duo, vnū ad maxima vulnera, alterum
 ad minora. Quod itaq; ad maxima adhibetur, hæc recipit.

BARBARVM GALENI

Picis pondo libras octo, cera pondo libras sex & uncias octo, pityinæ pōdo libras
 quinq; & uncias quatuor, bituminis pondo libras quatuor, olei pondo libram &
 uncias sex, argenti spumæ, cerussæ, eruginis singulorum denarium pondo viginti
 quatuor, thuris pondo selibram, aluminis liquidi denarium pōdo duodecim, fissi
 pondo uncias quatuor, opopanaxis, squamæ galbani, singulorum denarij pondo
 duodecim, aloës, apij, myrrhæ singulorum denarium pondo quatuor, terebinthe-
 næ pondo uncias viginti quatuor, mandragoræ succi denarium pondo sex, aceti
 heminas sex, quæ valent libras quinq;.

SIMPLICIORIS BARBARI TEMPERATURA EST TALIS.

Picis, cera, resina, pityina, resina frictæ, bituminis, singulorum pondo libram, ar-
 genti spumæ denarium pondo decem, cerussæ denarium pondo quinq;, eruginis
 denarium pondo quinq;, opopanaxis denarium pondo trium, olei hyemæ pondo
 uncias nouem, æstate pondo uncias sex. Quæ liquari possunt, siccis in mortario
 aceto acri leuigatis affunduntur. Quod si mitius voles medicamentum reddere,
 hyoschiami succi denarij pondo vnius S. item apij tantundem admisceto.

CLAVDII GALENI

PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICA-

MENTORVM KATA FENH, LIBER TERTIVS.

Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

DE VVLNERIBVS NERVORVM.

Haec amici commentaria vobis paro, qui iam ex ipsis
medicinis operibus comperistis, quae efficax sit nostra ner-
uorum curatio: nepe ex qua omnes seruati sunt, non autem
manci, nec claudi redditi: quae aliter curatis accidere con-
spexistis: quemadmodum etiam nonnullos conuulsos
ne correptos, vel cum dolore, vel putredine, vel febre
mortuos. Verisimile autem est hosce libros ad aliorum
quoque manus peruenturos, qui scriptis bene uti non pos-
sunt, vel quia a praecipite medicorum artis speculatione

non didicerunt: sed omnino rudes, quasi vix initiati & prorsus inexerciti perma-
nent: aut quia perperam edocti adhaerent ijs, qui composita medicamenta solo usu
contra rationem esse inuenta asserunt, manifesto contentione sua errantes: altero mo-
do non minus praedictis errant ij, qui nullum pharmacum ex simplicibus faculta-
te diuersis confici opinantur. Verum hos medicamenta superiore libro citata vae-
nitatis coarguant, ut quae magnas ipsorum vires ex contrariis inuicem simplicibus
temperatis ostentant: imò etiam in libris hunc subsecuturis praestantissima phar-
maca ex contrariis virtutibus composita indicabuntur. Nunc de nostra curandi
ratione, quam in nervorum vulneribus excogitauimus, toto hoc libro differemus:
ostendentes quātam eiusdem facultatis medicaminum copiam, tum ex generalis
sanandi scopi consideratione, tum ex simplicium virtutis cognitione inuenimus.

QVIS COMMVNIS VVLNERATORVM NER- VORVM CVRATIONIS MODVS, ET QVAE MEDICAMENTA SPECIALIA.

Peccauimus omnes praecipitores nostros praesidio, quod iam re-
centiores medici & glutinatorum appellare solent, uti.
Nam initio medicamentum aliquod ex enemis imponentes,
vulneris oras committere seu glutinare moliebantur. Si vero
phlegmone eas obsederat, calida aqua liberaliter fouebant: ac
tritici farinam ex hydrelao decoctam, cum oleo applicabant.

Quare etiam gladiatores in patella vulneratos, supra hanc in lato tenuius tendi-
ne, pari modo ab ipsis curatos vidi: forsitan melius dicas non curatos, sed perditos.
paucissimi enim illorum, & ij claudi superuixerunt. Quid? quod per multos in ma-
nu summa tendones, per quos digiti flectuntur extendunturque, vel contusos, vel
minimo punctu laesos, putrescentes adeo conspexi, ut coctis diutius in aqua si-
miles apparent. Non enim secus exoluuntur & substantia emollescunt superio-
rem sanandi modum experti: ut quo vulnera tam partem veluti putrefieri percepe-
rim. Quoniam vero omnia ex humiditate & calore putrescere cognoscebam, cu-

rationem per siccantia refrigeratiq; molendam esse deprehendi. Rursum apud me contemplatus, frigidum ferè ab Hippocrate nervis inimicum dici: optimum fore nerviorum vulneribus medicamentum intellexi, quod & siccaret, & caloris frigorisq; particeps esset: vel parum abhorum medio ad calorem recederet: calidum tamen esse satis posse, modo siccandi potestate polleat. Etenim calor citra humiditatem putrefacere nihil habet. Insuper illud quoq; premeditatus, multum refectis nudæ parti affectæ medicamentum offeras, an per alia corpora ei præposita, convenire a duertis alijs in nudato nervo uti pharmacis, alijs cum punctus fuerit, partibus, quæ ipsi præiacent, illas. Vbi etenim nudo nervo medicamentum adferas, hi prædicta auxiliorum integrâ indicatione assumi ratio est: præpositis autè partibus salvis, tenuius pharmacum inveniendû est: cuius virtus interiacentes particulas permeando non dissolvatur, sed in altum penetret. Quod efficere tale pharmacum potest, si valide siccet, & si non calore & frigidityte medium sit ac symmetron: non offendere, dum efficacia ipsius calefaciendi vel refrigerandi in particulis, quæ nervoso corpori præpositæ sunt penetrandis imbecillior est reddita. Atqui in eo iam præsidiorum scopo, quam videlicet tenuia esse conveniat, deinceps materie mentionem facere oportet. Plurima igitur quæ calefaciunt tenuiorum esse partium, permulta rursus quæ refrigerant crassiorum, in simplicium medicamentorum speculatione didicimus. quippe una solum qualitas actis cum tenui substantia nunquã ipsis accidit, eoque inter omnia, quæ refrigerandi vim obtinent, tenuiorum partium ætium est quæ certum, quod etiam caloris modici particeps esse demonstravimus. calefacientium vero liquores prohi tenuissimam habent substantiam: & apud omnes iam homines Cirenæus primas tenere cognoscitur: quo non præferte etiam Medico vitimur: & ijs quæ cum ipsis ab orientalibus plagis afferuntur: cuiusmodi est, quod Sagapenum appellamus. Hoc genere comprehenditur & liquor euphorbij iuxta occidentias orbis regiones natus: siue liquor è ipsum, siue aliud quid nominare velis: nobis in præsentî comentario euphorbium hoc medicamentum vocare sufficit, quemadmodum iam omnes consueverunt. Quinimò in nostra regione proveniètes & panacis, & tithymallorum liquores subtili facultate præditi sunt & quidem omnes nominati liquores generosi calefaciunt, opobalsami vero subtilis, & ipse non admodum calefacit. Atq; ex terrestribus nitri spuma tenuem substantiam habet, item quod ex aqua facile solvitur aphronitru, si ad corpora terrestria videlicet relationem fieri inaudiamus. Subsequitur nitrum nomine beronicum, & alia petra, cuius flos etiam omnium terrestrium est subtilissimus. Porro ex metallis auripigmentum & sulphur, tum subtilia, tum calida sunt: quibus succedit misy, æris squama, & chalcitis, paululum simul astringentia. Quare vsta quoq; chalcitide frequenter in subtiliorum medicamentorum compositionibus vitimur. Citra calorem vero manifestum tenuis essentia: metallica sunt, spodium & pompholiæ: adde quod vocatur psoricum, subtilis abunde est & chrysocolle. Cæterum inter succos laurini simul cum eo, quod calefaciendi virtute valida pollet, quæ sensibus percipi queat, tenuè esse didicimus. Nihil enim minus eo cedrinus excalcificat, calore tamen qui sensibus subijcitur, propter substantia: tenuitatem, illi cedit. Huius generis est lixiuia quæ stacte dicitur: atque hanc ipsam, quæ ex materia subtili vsta fit, cedrinum oleum virtute superat. Ex malo igitur & ficu eaq; magis agrestis vsta, quæ Græci vocat, item ex tithymallis combustis, huiusmodi lixiuiam conficimus.

5. apud 18.

Alia Pharmacata differtur nervi mudi
Alia sunt fortis

Acet. vit.

Liquor proveniens de vicijs
substantia
Sagapenum

Euphorbium

psorax
C. Minus

Opobalsamum

Aphronitru

Lixivia stactæ

Præstantissimus est ex tithymallis, qui ~~æsculæpi~~ nūcupantur. Cæterum ex semini-
bus frumentarijs, ~~strige~~ nominant, subtilissimus est eruius sine insigni calefacien-
di potestate: solium vero cū insigni hordeū nequaquā calfacit. Mediā interea mate-
riam obtinent, qualitatibus acerba, quæ multum tenuibus substantia cedunt, cras-
sæ tamen nihil habentia. Nonnulla ipsorum à medijs tantillum declinarunt: alia ad
calorem, alia ad frigiditatem: quorum omnium materias in opere de simplicibus
medicamentis executus sum: quemadmodum etiam omnium salganorū, (Gra-
cis ~~æsculæpi~~ dicuntur) in quorum numero sunt amigdalæ amara & pistacia. at stir-
pium materiæ in præsentia non memini: redire enim ad principium cogito, atque
exponere quando, quodque modo singula per rationem nobis inuenta vsurpaueri-
mus. Hinc enim putō bonæ indolis iuuenes incitatum iri, vt medicamentorū ma-
teriā cognoscant, ipsimet inspicientes, non semel aut bis, sed frequenter, quoniam
sensibilium rerum cognitio, sedula inspectione cōfirmatur: cuius rei indicium est
evidentissimum, quod didymi per omnia similes esse nobis visi sint, differētes au-
tem ijs, qui ipsos inspicere consueuerant. Itaq; herbarum, fruticum, & arborū ma-
teriam priuq; à terra eximantur, contemplari pulcherrimum est, dum fructus vi-
delicet futuri sunt, dum aduntur, dum augescunt, & dum vigent. Hæc siquidem
continua speculatio docebit te, quando potissimum ipsos commodè decerpas,
ac in siccis domūculis repositos custodias, ne à solis radijs exuratur, neq; ab humi-
ditate ex tecto vel muris madescat. Id optimè fiet, si domus neq; subterraneæ sint,
neq; alijs vicinæ, neq; sub tegulis, sed ostia ad meridiem spectantia habeant, pro-
pe quæ tamē medicamenta reponi nō debent. Amici hic quoq; vos admoneo, vt
me sequamini, si artis opera pulchrè obire volueritis, nouistis enim, quomodo ex
omni natione præstantissima quotannis medicamenta mihi adferantur, eo quod
perditi illi omnigenarum rerum cōemptores varijs modis ea contaminant. Præ-
stiterat forsan non hos solum, sed multo magis etiam mercatores, qui illa adue-
hunt, iurare, atq; his multo magis ipsos herbarios, item nihil minus eos, qui ra-
dicum liquores, succos, fructus, flores, & germina extra anni tempus in vrbes cō-
ferunt: hi siquidem omnium primi in eis dolum exercent. Quisquis igitur auxi-
liorum vndiq; copiam habere volet, omnis stirpium materiæ animalium, metal-
lorum, tum aliorū terrestrium corporū, quæ ad medicinæ vsum ducimus, exper-
tus esto, vt ex eis & exacta, & notha cognoscat, deinde in cōmentario meo, quem
de simplicium medicamentorū virtute prodidimus, sese exerceat. Nisi enim hoc
modo instructus ad præsentis operis præsidia veniat, verbotenus quidem meden-
di modum sciet, opus vero nullum ipsa dignum perficiet. Finge namq; ipsa, quæ de
netuorum vulneribus prædixi, quadam te cognoscere: adulterata vero medica-
menta per ignorantiam compositioni iniicere, vel neq; omnino exactè facultates
ipsorum intelligere: an non erit necessarium frequentius hic te errare quàm rectè
agere? mihi quidem admodū videtur. iam vero ad plenū virtutes cognoscere ab
eo multū differt, quod est cognoscere. Etenim solū cognoscere scire est, an medi-
camentum siccare, vel humectare, vel refrigerare, vel calefacere nos possit, accuratè
vero cognoscere, præter hoc etiam virtutis quantitatem sciuisse est. Quædam enim
pharmaca calorem tepidum generant, corporibus nostris admodum: quædam mo-
deratum, quemadmodum alia hoc paulo validiorem, nonnulla iam sic feruentem,
vt vire possint. Conuenit igitur medicum non modo affectus qualitatem, sed

In sed jam pharmaca alterum legimus
Dulcius

Quid differt cognoscere, et ad plenū
cognoscere.

etiam ipsius quantitatē, vt ita dicam cōiecturare. nam haud ita propriē quantitas in qualitate dicitur, quāq̄ dicatur tamē, vt febris magna & parua. ac tantus virus est eorum, quā sic dicitur, vt iam proprii vim obtineant ipsa, perinde ac pix, res, pictor, quereus incisus. in totum, quē ex grammaticorum vt aiunt abusu inceperunt inde vero propria dici credita sunt. Hæc quidem attulimus propter eos, qui parum opportuno tempore de sermonis proprietate arguantur. Quod autē dicere desij, tale est, nempe quod exicari desiderat, non simpliciter siccitate indiget medicamento: sed conuenienti mensura. Copiosa quidem humiditate autū, insigniter exiccante: parua, modicē hoc faciente: quemadmodum multa, admodum resiccante: non tamen exireme, neq̄ in summo, siccitatis enim quātatitem humiditatis copia respondere conuenit. Ego itaq̄ dum cōmunem neruorum vulnerū curationis modum immutare primum ausus sum, conieci in quantā humiditatem caloremq̄ affecta pars recidisset. Et quum adulescens quidam mihi ostendisset in primo articulo medij dextrae manus digiti, totum in ea circa neruum locum humentem adeo ex contusione habentis, vt iam computresceret: partem sene putridā lixiuua stacta & cataplasmate ex hordei farina (ὀρυζης ἀσπης Græci nominant) foui: non putrescentem, sed tensam dolentēque oleo calente liberaliter perfudi: inde quum lana sicca madorem exhaustissem, ceratum tam humidum illeui, q̄ in fracturis vsumur, cui Euphorbium sit admixtum. Confectum autem mihi est hoc quoq̄ mea industria, huiusmodi occasione. Profectus ad me quispiam hyeme vehementi, ostendensq̄ genu facile dicebat rigore se affici: statim vero calefactisibus iuuari. Volebam igitur huiusmodi aliquid medicamentum acciperet: vt qui profectus in frigore in algeret doleretq̄ vehemētius q̄ alias. Nunciatur, inquit, loturus discedo: mitte a balneo medicamentum. hæc cum dixisset abiit. at ego cum tale nullum medicamen ad manus haberem, euphorbium cum oleo triui, & ceram liquatam immiscui: paulo post cū amicus pharmaco ferendo perierum misisset, exhibui. Dolore protinus cessante, inde in alijs particulis similiter affectis vti præcepimus, de quibus mox dicitur. nunc ad nerui vulnerati sermonem redeo, propter eos, qui nihil a me nunc dictum intelligūt: increpant autem interpretes quos deprehēdūt (vt vaticinor) perperā nominare νευροτρώτους in tēdonibus vulneratos. Tendones enim ipsos puto vocari, qui extra inanum toti volē, & digitis circumtēsi sunt. Quāq̄ sanē non ignorem manifestius, magisq̄ propriē νευροτρώτους * ipsos nominari. tamen cū omnes neurototos nuncupare solcant & ego ne quis innouare me appellationē dicat, cōsuetam pro vera suscepi, est nec illa sine ratione fieri potuerit, plerisq̄ medicis tendones etiam nervos vocantibus. Verū siue neurototos, siue tenontototos appellasse manus, neq̄ ob has voces incolumes erunt, neq̄ conuulsione laborabunt, quemadmodum neque manci fient, nec morietur appellatio si quidem nec seruauit hominem vnq̄, nec perdidit, sed medicamentorum facultas vtrūq̄ efficit. Atq̄ ego hæc immutans, putrescentes, cōuulsos, mācos, nōnullos etiam pereuntes, sanos viuosq̄ reddo. nervos enim contusos habentes sicut illum neurototos, non neurothlastos nuncuparūt. Ceterum curatio cōmunis est, & periculum simile amborum: nempe contusorū & vulneratorum vel neruis, vel rēdinibus. Itaq̄ homo ille putredine iam circa primum medij digiti articulū orta, tensus dolorēq̄ ex superiacentibus concipiens, multo melius habere cōpit die postero, quo vice hordei farine, eriorū farinam stactz

* Αλίας νεγο
τρώτους.

Tendens, manus

Vesba, nō sunt eorū sed medicamentū

xini comiscuimus. Vnde tri duo similiter curatus est: iam quidem in alijs quoq;
 particulis dolorem omnino nō percepit, ex contusione verō nervosum quoddam
 corpus crasse membranae persimile inclinavit: quod mediocriter me comouente
 facile totum semiputridū excidit. Videbatur omnibus cōtemplantibus hoc cor-
 pus nervus totus esse putris, vt qui ignoraret quo pacto tēdones hi nervosis mē-
 branis conuclati, per volam procedunt, & in totam seriem digitorū extenduntur.
 Mihi vero putridum ex cōtusione attolenti tendo saluus apparuit. Cū igitur vel
 pastillo vno vel trochisco vel vtiūq; vocasse libet, quorum in numero est & po-
 lyda, ex epifemate soluto, vel syrāo, id est sapa, (nam & hoc pro arbitrio nomi-
 nare liceat) apparentem nervi particulam prius inūxissem: rursus eodem modo
 & cataplasmate, & vñctione ex euphorbio in ijsdem locis sicut prius, vtroq; v sus-
 sum. Quarto iam die omnia commissa circa contusum quidem antea, vlceratum
 vero tunc primū digiti articulum intuitus, considerabam quorsum à cataplasma-
 te transgredere- vilum igitur est si nervus inflammatione prorsus vacaret, ad cie-
 atricem ducentia transire, si vero phlegmonae ipsius scirrhosus tumor remaserit,
 abundē siccantia exhibere. Quoniam vero nonnihil ex ea reliquū esse videbatur,
 medicamentum ex dracunculi radice confectū vsurpauī, quod prāter alia, eadem
 cū aegypto pharmaco Iside continet: assumpsit autē dracunculi radicem. Ab hoc
 Athena dicta vsus: inde ad ea, quae cicatrice ducunt, perrexi. Ex altero pastillo sa-
 pa diluto nudatas vulneris partes illinens, euphorbium extrinsecus imponebam,
 tantū ceræ ac resinæ temperans, vnde emplastri crassitudo simul fieret, & euphor-
 bij vires conseruarentur. Ceterum quomodo his scopis consideratis medicamē-
 tum componas, postea declarabimus. Etenim aliud ex aceto pharmacum conse-
 cimus, hoc spectantes, vtī ipsius spissitudo, & subtilis aceti virtus, cum refrigerā-
 di vis interim exoluitur, incolumis permaneat. De his sanē quomodo prāparata
 sint, post paulum tractabitur. Nunc quia nervus vulneratis medendi modum ex
 rationali indicatione, nugatoria illa Empiricorum peripetosi repudiata, inueni, to-
 tam cogito ipsam dicere, sed ita vt nullam distinctionem prāteream, sermonem
 ab initio rursus repetens. Quando igitur vulneratum aliquem protinus offende-
 ro, interim per liquida pharmaca curationem molior, interim emplastris: lanam
 extrinsecus q̄mollissimam oleo calente imbutam applicans. Quod si medicamē-
 tum ex aceto vsurpem, aceti modicum oleo admiscēs, bis tēre quotidie soluo, &
 oleo calente foueo. Si noctes longae fuerint, etiam in his * soluere consueui, idq;
 magis, dum vlcus à medicamentis eroditur. Nā vbi initio tali medicamento vte-
 ri ager nec se morderi, nec dolere, nec tensionem percipere mihi dicat, die soluo, &
 foueo, mane semel, & vesp̄i iterū: oleū vero, quo fouemus, satis calens esto, verū
 ita ne vulneratam partem offendant, sicut enim frigida huiusmodi affectibus ma-
 ximē est contraria, sic tepens non omnino vtilis. Quoniam in primo de simplici-
 bus medicamentis volumine didicimus, vt aqua calens aut frigida maximē con-
 traria facere nata est: ita quoq; oleū. Nam frigidū corpori admotum, perspiratum
 ipsius obstruit, imō prohibet: calidū vero digerit, ac extenuat. quod tibi etiam ex
 carnibus in eo coctis licet condiscere: similiter enim pridie decoctis, friabiles effi-
 cit: estū protinus cū animans macerātū est, coquas, aut in sartagine frigas: propter
 quod & ego fomentū ex oleo calente satis vsurpare malui, tepidū semper vitans:
 hoc autem magis, frigidū. Porro aqua vsum in tota curatione ita tempero, vt ne

* Noliq

frigidum /
Calidum

attingat quidem vlcus, proinde cū sanguis initio statim à vulnerata parte detegendus est, ex oleo id facere expedit. Vbi iam agri mediocriter habentes, lanacro vtūtur, neq; tunc affectū locum in aquam demergere ipsis cōcedendum, magna scilicet quidem ex parte nerui in manibus vulnerati sunt. Memini cuiusdam ex huiusmodi vulneratis, qui cum diem quartum citra omnem dolorem ageret, partemq; affectā absq; phlegmone videret, multo in frigore domo egressus ad opus quoddam necessarium, scilicet diu immoratus domum redijt, membro vniuerso ad ceruicem vsq; tenso, idēq; cum ingenti ipsius dolore. Postq; vero quodam me accersente, profectus ad eum, vidi quibus in malis esset oleum ex itinere refrigeratū à patricula auferri iussu calente vero totum membrum foui, deinde cervicis partem rectam lanis oleo respersis, & medicamēto liquido ex euphorbio, simul cum calorio hominem statim mitigavi: & somno accedēte vsq; ad vesperam omnia cessarunt symptomata. plurimum igitur confert lanam permanere calidam, siue oleo tantum, siue oxelæo, hoc est aceto & oleo quoq; imbuta fuerit: fiet hoc si alia sanesicca extrinsecus circūponantur, & ager intra testū, modo hyems fuerit, ad quintum vsq; vel septimum morbi diem sese contineat, nam si eousq; nec phlegmone quadam tentetur, vacetq; prorsus dolore, & nullam sentiat tensionem, in posterū tutus erit. Curabis autem ne in aceto vinosum aliquid appareat: quemadmodum oleum quoque, vt omni a strictione vacet. Neq; igitur crudum quod *διπρόλις* vel *διπρόλις* duplici nomine græce dicitur, adhibebis: neq; id quod ab Hispania venit: imō nec aliud quodlibet ex his, quæ oleæ furculos habent. Optimum olei est tenuissimum, quale in Italia sabinum. alibi vero in nationibus Romano imperio subiectis, quæ nullam obstringendi vim occupāt. Iam vero qualis res sit rationalis indicatio, & quanto potior nuda experientia citra methodum hinc condiscas. Cum permultis nervorum vulneribus sæpe in itinere in nauigio, in agro, vel in ciuitate, sed procul à meis ædibus incidissem, nec medicamenti ex euphorbio copia adesset, nec illius quod ex aceto conficitur, nec alterius, pharmaci, quorum eo loco facultas erat vulneri imponentes, id quod tendimus semper sumus afflecti. Noui etenim me in agro propolim recentem, liquidam & pingue, quam agricola habebat, vulneri imposuisse: interim fermentum solum, interim ambo commixta. At fermentum quam vetustissimum esse: propolim vero secus habere conuenit, quantum ad tempus attinet. Sin autem vetustior sit, ex oleo iuxta ignem, vel in sole emollitur. Rursus in aliō quodam rustico succum tithimali fermento mixtum imposui, quem prope ipsius anam succreuisse conspexeram, quippe fermentum vt recens deprehendi: nonnunquam propolim ex oleo liquesfactam fermento immersi, sed prius aceto quam acerrimo dissoluto. Præstat oleum esse vetus in huiusmodi temperaturis puta ex oxymelite & fabarum farina, vel eriorum, vel lolij, vel cicris, vel lupinorum amarorum, vel tenuiori polenta puluere, vel hordeacea farina: quibus in urbibus vsus sum cataplasmatibus, solum in his, quos iam phlegmone prehenderat, sed etiam pro tinus ab initio. In agro quum picem liquidam apud fabrum inuenissem, fermento temperatam imposui, item apud alium eruorum farinam illo imbutam: cuius penuria etiam prædictorum quodvis misceri potest. Quinetiam oxelæum solum quod caleret lana exceptum, statim dum aliud nihil haberem obtuli, confusus aceto abunde acris & vetusto. In alio refrigerato, quod ante horam vnā, vel longius etiam tempus

Propolis

Quintus scilicet in agro, nonnunquam in ciuitate

neruus confusus esset, quousque aliud quoddam idoneum medicamen dilutum adferretur, partem oleo foueri præcepimus, interim aceto prius admixto: cum ær per ætatem calidissimus erat, temperatura ex utroque diutissime foui, nec aliud medicamentum asportaretur. Singulis autem prædictis farinis permissam statim saepe illui, & mox à principio, & postea, quum homo medicamine quodam enamo non probè vsus esset. Hæc itaque omnia quomodocunque applies, calida qualitatibus offeras. Ego sanè cum nullum domi meæ aliquando medicamentum compositum in promptu haberem, festinabundus dedi cuiusdam familiari vetus euphorbium iniunxiq; leue factum ex oleo veteri, donec huiusmodi cerati spissitudinem haberet, tendinis pûcturæ in manu admoveo. Reuersus igitur, interrogavi vulneratum, multumne caloris in parte affecta sentiret: ille mediocrem aliquem respondit se percipere. Rursus igitur querebam, an rosionem à medicamento iuxta vulnus sentiret: ille cum se non rodi, sed veluti pruritum quandam sentire dixisset, pharmacû ad noctem vsq; adherere permisit. Quoniam vero dum imposita auferrem, calor in affecto loco mediocri mihi apparuit, neque punctus hians: statim visum est eodem vti medicamento. & cum vulneratus altero die prospere haberet, item tertio & quarto, ad finem vsq; idem pharmacû vsurpauit: quod cõtemplatus aliquis, in alio vulnerato similiter recenti euphorbio in eundem modû vsus est. Quare necessario calor ægrum multus, & cõmorsus, & dolor in vlcere subsecutus est: adeo vt homo ad me deductus sit, tanq; hoc præter omnium opinionem accidisset. Ego statim re intellecta, quod impositum erat, abieci: totum autem per oleum ipsi adhibito medicamentû ex aceto imposui, quod si non in procinctu fuisset, pharmacum ex euphorbio copiosioris ceræ particeps admouissem. Quapropter nõ oportet, vt paulo antè diximus, probatorem medicamentum facultates ac species ignorare, nec quæ celeriter virtutem mutant: tum quæ rursus diutino tempore conseruant. Nam ex his, quæ caducæ ac statim enascentem calorem occupant, euphorbium est. Id autem cognosces, etiam si non manduces colorem contemplatus: quippe non vt ab initio cinerium, verum super pallidum & subflauum redditur inueterascens. Statim etiam siccum abundè videtur tunc, & vix inter leuigandum ex oleo recenti protinus imbibitio dissoluitur. At subito ipsum oleo miscendum non est, sed prius in mortario sensim terendum, ne dilatescat. Quid verbis opus est: quod etiam gustanti tibi recens, percipitur feruentissimum, vt linguam adurat, vetus autem modicam efficere caliditatem: iam alijs multis pharmacis exilium adeo potentiam pauculis annis retinet: te contingit, attamen euphorbium tapsiam excellit: hæc enim ab anno admodum imbecillis redditur, vt bimula prius expiret: euphorbium sanè cum principio bonû fuerit, & probè vrat, etiam anno tertio adhuc vim aliquam retinet: interim anno quarto: quinto autè & sexto iam exoluitur: inde procedente tempore in totum elanguescit. Sic ego dixi oleo me nonnunquam vsum esse vetusto sine cera, quod annos ferè quinq; vel sex natum esset. Vnde vsum ipsius euphorbij mensura comprehendere nemo potest. Nam recens oleo decuplo cum cera tripla commiscetur, veterascens copiosius ei immittendû est: trinum vero & quadrimum, vel duplicatû prioris pondus, vel æquale ceræ. Cû igitur pharmacû consistentia simile acopis dictis vnctionibus habere volueris (quæ spissitudo liquidi etiam cerati est) oleû ceræ quadruplû esse curabis. Vbi vero emplastri speciem referet, ceram omnino

*Diutius statim in medicamentis
dependenda est
Euphorbium*

æqualē oleo tēperare oportet, maxime si sicca fuerit, & vetusta: sicut recens & pinguis pauciorē oleo indiget, vt ceratum emplastrodes efficiat, idq; magis adhuc per ætate. Itaq; si ceratū emplastrodes facere statuis, cera ex oleo liquefacta, qua diu tēperatura sextam recentis euphorbij partē admiscebis, vt illius vna sit drachma, ceræ sex, olei itē sex vel quinq;. Sed quoniā cera glutinans ac viscosa nō est, quēadmodū resina & pix: ideo hanc, vel illā, vel vtriusq; partē cerato admisceo. Cera igitur est, dum hæc miscentur, non amplius oleum pari illi portione affundendū. Etenim cera ad liquiditatē multo pingui indiget: resina quæ quidem arida potius sunt, modico: liquida & siccam quandā substantiā ad emplastri crassitudinem assumere postulant. In cera igitur non magna humiditatis ac siccitatis differentia est: inter resinas, sicut etiam in picis genere contrario modo habet: aride præsertim ab humidis permultū differunt. Omnium vero siccissima est, quam nōnulli frictam, alij colophoniam appellant. Huic succedit, quæ ex figulinis impura, nec despumata sumitur: quam si purges, in frictam mutabitur. His ambabus siccior est, quæ dicitur pityon non phylema, ac si dicas picea germinatio. Hæc sanè ceu squalidam, in præsertim emplastri compositionē non esse idoneā ratus, abiici. Vfus autem sum fricta & liquidis. Iam vero ex his nonnulla diutius liquida permanēt, quæadmodum terebinthina: aliæ cito inarescunt, sicut strobilina: media vtriusq; est abietina. Quinetiam facultate calidior est quidem strobilina, mox vero abietina, deinde terebinthina: cupressi resina miscere nō ausus sum, vt quæ non nihil astringeret. Putabit forsā aliquis nobiscū dissentire Dioscoridem Anabarzeū in sermone de resinis hūc in modū scribentē, primo de medica materia cōmentario. Ex omnibus resinis principatus terebinthina datur, post eā len tiscina, tum ei quæ de picea datur, & abiete: vltimū locum pinea, strobilinaq; obtinet. In his enim Dioscorides tanq; de infima strobilina, optima vero terebinthina sentire videtur. Verū ego ex his tribus resinis strobilina, abietina, terebinthina, principem certe strobilinā calore, secundā abietinā, postremā terebinthinā esse diximus. Quemadmodum igitur, qui inter Italiæ vina austerā optimum ponit vinum Italicum: aliud ad qualitātē vnā sermonē referens, aliud absolute de tota ipsius substantia pronūcians, verus deprehēditur. Eadem ratione etiā inter resinas optimā, tanq; medicamentū in multiplices vsus accommodatū, merito terebinthinā affirmaueris, nō tamē caliditate primās obtinere. Itaq; vt aiebā, licet tibi quālibet resinā cōmisceti simplex ceratū glutinantis efficere, quod ex oleo & cera dūtaxat componimus. Hic vero experientiæ quoq; utilitas est, quæ de coniectura nostra decernat. potes enim vbi triplicatā ceram terebinthinæ cōmiseris, intelligere, emplastri ne spissitudo medicamentū acceperit, an eā adhuc siccius, copiosiorē in super resinā desideret. Quapropter vbi hūc in modum experienti tibi mediocriter habere videatur, miscebis tūc medicamentū, quod cōficies, duodecimā partē euphorbij. At si ignores euphorbiū exactē sit calidum, an nōnihil ab eo discedat, post confectionem linteopaulū medicamentū illud tuū ipsius tibie vel cubito horis aliquot imponent postea si modicē calefacere deprehēdis, temperatū esse medicamentū arbitaberis. Quod si, vel nullū sensibilem calorem edat, vel iusto feruentiorē, integrū est aut phlegma remittere, aut intendere: remittere quidē mistura cerati, intendere appositio euphorbij. Atqui si propolim pingue habeas, eā omnibus resinis aptiorem fore tibi intelligito, vt quæ vaporosam spiritus crassitiē, humoresq; superfluos eliceret.

Cera
Resina

Dioscori Anabarzeus
Olibanum

Colonia

propolis huius imagine

ac ex alto foras ductitare soleat. Siquidē resina cū cera emplastri spissitudinis gra-
 tia, nō tanq̃ curationis cōsilio assumūtur, propolis autē curationis ipsius scopo cō-
 tinetur, atq; hac sola vt dixi recenti, q̃tum ad humiditatē attinet, vsus sum in agri-
 cola quodā duro corpore: ac mirū est, quomodo sola ad usq; sinē adhibita adiuue-
 rit, adeo vt nullius pharmaci præterea venerit necessitas. Alteri qui pūcturā ner-
 ui profundiorē haberet, tithimalli cuiusdā modicum admisit: mollioribus vero
 corporibus medicamētū tactu durius apparet, nisi olei mistura vehemētē ipsum
 molliat. Quin & alia medicamenta omnia, quę neruorum vulneribus adhibētur,
 liquida & mollia esse conuenit. molliciem igitur quoduis oleum conciliare, robur
 vero medicamenti vetus oleum tueri potest. sicut propolim in agro nōnunquam
 accommodaui tanq̃ melius pharmacū ijs, quę tum affuerant eligens: ita fermentum
 rursus admoui alterius medicamenti inopia, quoniā hoc quoq; in alto fixa extra-
 here & discutere sciebam. quanto autem vetustius, tanto est prætantius. Porro
 huiusmodi non solum facili in agris reperiuntur, sed etiam sulphur viuum, quo
 nōnunq; & ipso sum vsus temperans cum tetrapharmaco. Huic igitur & aphros-
 nitrum, & beronicium litrum, & aphrolitru non lapidosum, sed verē aphrolitru,
 quod spumę consistentiā habeat, adiciens frequenter vsurpauī, nō modo in agris
 aliorum penuria, sed etiam præsentibus enumeratis medicamentis hoc nomine,
 vt animi sensum experientia explorarem, probarem: quia vulneratus talis rei solo
 vsu cōualuit, fotus videlicet oleo. Hoc enim commune tibi esto in omnibus me-
 dicamentis, quę hic dicūtur, neruorum vulneribus cōducere. Iam vero quod a me-
 dicis vocatur arsenicum: ab his qui atticē omnia volunt proferre arrenicum, ad-
 iunxi tetrapharmaco, rationem experientia volens cōfirmare, rursus cum id non
 adesset, sandaracam vti vocant, sicut calcem restinctā & viuam, lotam & illotam,
 minus autem viuā, plus restinctā, & hac plus adhuc lotę adieci. Cæterum de ex-
 acta cuiusq; compositionis quantitate paulopost dicemus, vbi hæc simplicia om-
 nia, vsusq; ipsorum distinctiones retulerimus. In hoc enim sermone propter Em-
 piricos, qui ex peripatetis id est incidētia seu casu plurima compositorum medica-
 minū inuenta esse putant, visum mihi est cōmemorare neruorum vulnera curādī
 rationem a me citra illam peripatetis repertam, inde q̃ sanationis ipsoꝝ scopū,
 & simplicium pharmacorū facultates cognoscerem. Etenim ex casu vnū aliquod
 simplex medicamētum inuenitur, rationalis autem methodus plurima simul in-
 uenit, & varias ipsorum compositiones. Quę iam ex alto humores educere digere-
 retq; possunt, neruorum vulneribus ex vsu sunt. Quandoquidem vero nōnulla
 caliditate immoderatam, vel mordacem vehemētē acrimoniam, vel acutiem cō-
 iunctas habet, alia ipsis pharmaca admisceri ratio est, quę prædictos excessus sinē
 virtutis offensa tēperare queant. At hoc fieri non potest, nisi cuiusq; medicamenti
 nō modo qualitatis genus, sed etiā quātitatem in ea cognoscas. Quādam nāq; vt
 ostendimus in cōmentario de simplicibus medicamētis in primo calefacientium
 ordine collocātur, a tēperatis paululū abscedentia, alia in secūdo magis inde decli-
 nātia, alia tertio, nōnulla quarto, quę vrere iam quēāt. Igitur ex vehemētiē virtutis
 cuiusq; pharmaci portione, mistorū facultas inuenitur, modo simplicium omniū
 temperamenta intelligas. Empiricorū hæresis sola homogenia propter vniū
 cuiusq; medicamenti naturę ignorantiam temperat: & qui hanc nouerunt, sola
 homogenia miscēt, quia excessus quantitatē certo nō cognoscunt, quod itaq; ipse

*Approbatur quod ab Aphroditis diffinitio
 unde Galienus, 9, methodus simplicium, modus, p. 17.*

primū præparauī medicamētum, ex multis eiusdem generis compositū est, quoniam nondum cuiusq; virtutis q̄tatem exactē pernoscebam. Inieci etenim nonnihil arsenici, sulphuris, misyos, calcis lotæ & illotæ & pompholigis, similiter spodiij, item squamæ aris, chalcitidis vstæ, lotæ & illotæ: ad hæc non vstæ. Hæc igitur prius in aceto q̄accerrimo diebus multis, sole æstiuo leuia reddidi. Quæ fundi ex his debebant, cæra erat necessario, & mellis nonnihil prius expurgati: resinz prope modum omnes, propolis, pix, & ladanum. Liquida, oleum ciprinum, fusuū, opobalsamum, amaracinum, gleucinū, cedrinum, ricininum & vetustum. Ex singulis autem liquoribus, quos non multo antè recensui paulum aliquid, postremò aliàs aliud auferens experientiæ gratia, nihil simpliciora singula quibus in hæc diem vtor, à virtute pristina abscedere animaduerti: at qui temperatūræ ipsorum mox ponentur. Itaq; ex aceto, & liquoribus talia confeci, cæra, resinarū, propolis, & picis nōnihil adiungens, pari modo ex columbarum stercore & herbis tertium partium. Minus ergo molesta sunt liquida phārmaca cum alijs, tum neruorū maxime vulneribus, quibus vtimur etiā emplastri modo cōpositis propter eos, qui se lauare volūt. Lanis enim ablatis, ac tali pharmaco solo adhærere lauant minus duriter, sed liberius. Prædictum est neq; tunc læsam partem aquis respergendam si in manu vulnus contigerit, pedem vero si is læsus sit, non madesieri qui potest: sed tunc à balneo primis quatuor diebus abstinedum est. Quoniam vero omniū huius pestis hominum, & eorū etiā qui ruri degūt fortitudo perijt, qui lauare se quotidie cōsueuerūt. Equidem qui non adeo delictijs affluūt (sunt hi maxime pauperes) vt plurimū obtemperantes nobis habemus: diuites vero & presertim potentes illos, vel ægrè obtemperātes, vel profus immorigeros experimur. Optimū igitur fuerit nec ipsis mederi: verū cum nescio quo modo alius ob aliam causam, quidam nostrum inuiti, quidam vtrō ipsorum molliciem tolerare cogitur, tale quippiam facitare cōsueui: vulneratæ parti pharmacum aliquod emplastrum imponēs, extrinsecus iterū multiplices pannos oleo tinctos plures superijcio: quibus rursus extrinsecus fasciā ex linteis accōmodo, quam deinde in ipso balneo, cum eger in solū ingredietur, oleo ptius perfundo: & loto iam omnia imposita aufero, vtrōq; prædicto totius curationis genere. At vero patet omnibus, p̄ eū qui pulchre neruorū vulneribus prospectus est, etiā particularum nature peritū esse oportere. Nam antea comprehensum est, tendines pariter in quos musculi cōplures desinunt, nō mediocriter condolēcere, primū quidem cōmulsionē tentatos, dein putrescentes & ipsos, vicinas simul partes vniuersas inficere. Nonnulli eorū ceu membranæ tenues latiq; sunt, quales in femorū terminis ad genas spectantibus, tum intra manūs, infraq; pedes subtenſi sunt. Omnes enim qui in manibus pedibusq; cernūtur, satis quidē coēntes cutē contingūt: qui vero in patella perueniūt, à circūposita cute iuxta tarsum abscedūt. Mihi etiā hoc forte fortuna contigit: etenim neruorū vulnerum curationē iuuenis adhuc cū primū ex Alexandria in patriā reuerterer annos viginti octo natus, excogitaui. Quia vero singula phārmaca quæ adinueneram medicis amicis nō solum ciuib; sed etiā vicinis exhibuerā, vt omnia vsu ac exprimētis firmaretur, visumq; erat haud noui quomodo ciuitatis nostræ pontifici gladiatorū curationē mihi soli tradere quāuis iuueni adhuc (nō enim vigesimū nonū attigerā) tūc vulneratos in priore infernaq; femoris parte inuēto præsidio curauī: in ijs sanē qui per trāsuerſum percussī erāt reliquū

Quibusdam formidat huius diffidit

Quod perit

Quod est

tendinis ipse amputans, ut tuta esset mihi curatio: qui vero partium vel per di-
rectam vulnus acceperant, cum securitate simul & metu totam sanandi metho-
dam exercebant. Nam cum omnes ante nos medici plurimum aqua calente foue-
rent, & hordeaceam farinam ex hydreleo modice decoctâ illinirent, ego sanè aquâ
omnino non obtulioleo autem frequenter respergens simul cum predictis phar-
macis, statim omnes sanitati restitui. Quandoquidem vero multi superioribus an-
nis tribus perierint, mihi tamen ne quidem vnus vel ex neruorū vulnere, vel alio
mortuus sit, alter pōtiffex succedens illi, qui mihi tum medendi officium commi-
serat, similiter & ipse à septem mensium interuallo gladiatorum curationem fidei
meæ concedidit. Siquidem primus autūnali solstitio, secundus vigente vere pon-
tificatum gesserat. Rursus post hunc omnibus à me seruatis, tertius, quartus, &
quintus pari modo gladiatores mihi curandos tradiderūt, ut iam permultū illam
medendi curationem explorauerim. Quinetiam hoc tempore tale quid industria
inuenimus, cui animum aduertere maxime illos medicos conuenit, qui vulnerum
curationem recte administrare cupiunt. Contēplatus enim gladiatorem quēdam
ex his, quos equites nominant, transuersam diuisionem in priore ac inferiore fe-
moris parte habentem, eamq; satis altam: tum vulneris labrum intuitus, sursum
alterum reuulsum, infra alterum quasi ad patellam detractū, non dubitauī distan-
tes inuicem musculorum partes futuris contrahere, curatione illa quæ græcè à la-
titudine *κατὰ πλάτος* dicitur neglecta. Itaq; veritus tendines ipsis cōfuerē, denuda-
tis prius illis, sic altioribus futuris vsus sum, haud ignarus carnosam ipsam mus-
culorum partem periculo vacare, tendines vero non item, quanq̃ hoc nullum ex
præceptionibus facientem viderim. Quidam siquidem ipsorū in huiusmodi vul-
neribus solas cutis oras consuebant, nonnulli in carnosis partibus musculos ipsos
suere ausi, id in superficie ipsorum facere solebant: proinde si quando vulnus infi-
gnerit altum, non secundum membri longitudinem cōtigerit, summam quidem
musculi partem glutinabant, reliquā vero totam inglutinatam relinquebant.
Etenim in vulneribus iuxta mēbri longitudinem factis deligatura vulnerati mu-
sculi partibus inuicē contrahendis sufficit. Per transuersum vulnere accepto, cum
deligatura nihil prodesse posset: ex sola futura totū absoluitur. has igitur nisi quis
altas faciat, musculi in eo partes inglutinatae permanent. Caterum nonnulli opus
à me confectum imitantes, anathomes imperiti, ab omnibus musculis subiectas
membranas auellunt, nescientes has simul cum musculis tutò consui: tendines au-
tem similiter ipsis dilatatis non mediocri cum periculo. Verum quomodo cunq;
illi dilatati fuerint, tamen crassiores adhuc, durioresq; mēbris sunt. tennes abū-
de illos vides in omnibus iuxta abdomen musculis, præterq̃ duobus rectis, quib;
obliquorum membranosae neruorum tenuitates incumbūt. Alius tendo nū-
lus præter enumeratos membranae modo dilatatur. Quippe seruant omnes lati
crassitudinem magnam satis, ut neminem latere queant. Atqui sympathia super-
positarum partium vsq; ad ipsam neruorum principium nō minus q̃ ad femoris
terminū musculis tum in cubitis tuberū, tum in calcaneū insertis accidit. Dila-
tatur itaq; vtriusq; tendinis, sed ita ut crassitudine notandā retineat, calcis tendo ex
sura descendens magis adhuc robustus crassusq; ceu ex tribus neruosis tenuitatis
bus compositus apparet. Latuit autem hoc etate nobis maiores anatomicos, si-
cut pleraq; alia in totis musculis, ac multo magis in venis, arterijs, & neruis. Multi

vero ex meis sodalibus etiamnum hæc omnia nouerunt: & discipulis ostendunt,
 libris, meis anatomicis perlectis. Memini sanè ex anathome euidentia nihil ut
 quis putauerit cõmune cum opere de medicaminibus cõponendis habetum: ti-
 mens ne ex huiusmodi inscitia errâtes vel vniuersam curandi rationē suspectam
 haberent, vel frustra mēbranas tollerent, fugiētes inde sicut falso existimant noxiā
 futurā. Quemadmodū alij quidā, cū non valent ligamenta cognoscere, tanq̃ ner-
 uos & tendines vulneratos suspecta habent, à periculo alioquin remota, quomo-
 docūq̃ afficiātur: quippe insensilia, & ex ossibus nō musculis orta sicut tendines,
 vel ex cerebro spinaliq̃ medulla ut nerui. Optimè igitur velut alia pleraq̃, etiā in
 his permulti medici clarissimi dixerūt, medicinā putantes mutuā opem require-
 re: tum quæ manu, tum quæ medicamētis, tum quæ victu medetur. primam Græci
 χερουργίαν: alterā φασγανουργίαν, tertiā ἀσπαστρίαν nomināt: maximè illa quæ manu cu-
 rat, reliquis duabus indiget. Itaq̃ si frequenter in simijs cutisq̃ tendinis, & nerui
 positum ac magnitudinē contēpleris, exactè memineris, etiam si humani corporis
 incisionem moliaris, singula ut vidisti celeriter inuenire. Quod si in exercitatus
 omnino facias, nihil inde promouebis. quemadmodum nec medici bello germa-
 nico, vbi barbarorū corporum infectionis potestatem habent, amplius quippiam
 didicerunt ijs, quæ coqui intelligunt. Etenim Empiricorum anathome secundum
 peritiosum nugamentum est maximū simile capris, iuncis manualibus, punctis,
 hoc inepior est ex libris anatomicis institutio, non absimilis ijs, qui, secundū pa-
 roemiam, ex libro gubernare dicuntur. Quandoquidem enim cõtēmplati palam
 à præceptore ostēfos in corpore neruos, & tendines ipsorum, nisi deniq̃ eos vide-
 ant, & tertium, & sæpius deinceps, loci accuratè, in quo positi sunt, nō meminere,
 multo minus ex lectione poterūt addiscere. siquidem huius tempestatis Empiri-
 corum optimus, cū libros omnes anatomicorum perlegisset, puerum stilo iuxta
 interiorem brachij regionem, supra medias ipsius partis in schola quādoq̃ pun-
 ctū pharmaco emplastico curare aggressus est, cuius experiētiam ex nerui vulne-
 re curatio acceperat, puerūq̃ ob id ab inflammationis dolore immunem vidēs,
 putabat in totum conualescere, ve, cum repente sexto die conuulsus perijt. Ille igitur
 factum quasi cuius ratio, aut causa dari nō posset, nobis recensebat: ego quum
 medicamenti compositionis scripturam postularem legere, eiq̃ statim obtempe-
 ranti, hæc protinus subieci, nunquid recensendo, quæ puero nuper vulnerato con-
 tingerunt, maius aliquid narrationi adieciisti, q̃ quod medicamenti miscicæ puerū
 recens vulneratum curantis experimentum habueras: ille cõfessus est nil se aliud
 sermōni addidisse: rursus igitur inquam, audi à me, quid ex istum sit. Notabile val-
 nus erat nerui percussū, quod medicamento huiusmodi curatum esse dicis: & qui-
 dem audacter in id genus vulneribus iterum vtor: punctus autem neruorū an-
 gustiam cutis diuisionem habentes tale pharvacum sanare non potest. sicut nec
 id quod puncturis medendis dicatū est, ipsi neruo nudo adhibetū. Quippe multo
 calidius est, magisq̃ mordet, quā ut nudus neruus erosionē eius, & ardorem so-
 stineat. Vbi vero & cutis, & membrana sub ipsa, item caro alicubi præposita est,
 mordax medicamentum, si tenuium partium sit, eadem ratione neruo medetur,
 qua pharvacum tuum, quando nudum neruū affectum cõtigerit, plurimū autem
 refert, oras angustiorū punctuum apertas esse, ut calidum medicamen extrinsecus
 applicatum per eas vapores educat: attrahens humiditatem circa affectum locum

Quemadmodum puer, dicitur inuenire.

Ex libro gubernare

in alto latentem. ob quam rem in id genus puncturis orificium duabus in cutem
 sectionibus rectis diuidere oportet: atque hæc, tum alia multa prius relata dixi ei,
 qui in pueri neruo vulnerati curatione errauerat, adeo vt ex praua medendi ratio-
 ne, ipse conuulsus interierit. Itaque omnes norunt etiam punctæ partis naturam
 5 indicare nonnunquam vulnus absque periculo, nonnunquam suspectū esse, quum
 neruum subiectum viderimus, vt in puero iuxta brachium puncto: non enim ser-
 monelocus potest exprimi, vbi quæ per alam in totam manum pertendunt, bra-
 chio inferūt. Et sanè hic demirari est Empiricorum litigandi studium, qui qui-
 dem in alijs omnibus medicinæ opera qualibet subinde contēplātū, melius ipsum
 10 imitari cōcedunt, quàm si raro viderit: itidem melius eum quolibet opere perfun-
 gi, si frequenter illi adfueuerit, sola vero quæ ex corporum incisione cognoscūt
 posse quempiam firmiter assequi, modo anathomicorū historiā perlegerit: quum
 vel ex ijs, qui à præceptore ostensas corporis partes conspexerunt, nemo semel vel
 iterum speculatus adamussim memoria tenere possit: sed frequenter illum conspi-
 15 cere conuenit, neruos non modo magnos in alto particulas quasdam permeantes,
 sed in cutem quoque, tanquam radices quasdam distributos: in quibus vulnerati
 nisi probè curentur, subiacentium magnorum sympathiam sustinēt: vnde hi pro-
 cedunt, quos in anathomicis institutionibus acurate pertractauimus: ab omnibus
 qui me præcesserunt omisos. Atq; has radices nisi crebro in simijs intuearis, fieri
 20 non potest, vt cū in humani corporis anathomen incideris, exactè deprehendas.
 quæadmodum multo minus in anathome fortuita, quā Greci *νεκρῶν ἀνθρώπων* & *νεκρῶν
 ζώων*, id est speculationem vulnerariam nominant, locum ex sola lectione inue-
 nire queas, quanquam nec aliquis permulta vulnera ipsemet inspicere poterit, si
 ea excipias, quæ in bello contingunt, vbi ipsorum nemo dum faucium cito curare
 25 studet, contempletur, vbi vulneratis partibus nervi, vbi arteriæ, venæq; subiacent,
 videntur itaq; in huiusmodi affectuum curationibus anathomes imperiti similes
 ijs, qui inter inlectica cæci faciūt, eorū vehemēter errant. Verū qui inter ipsos & par-
 tium experientiam ex incisione cognitā, & methodum confectionis, vsq; me-
 dicamentorum coniunxerit, is semper neruorum vulnera vti nos sine omni pe-
 30 ticulo curaturus est, vt nec principalior quædā pars condealeat, nec vulneratus ner-
 uus, aut conuulsus inflammatione laboret: vbi iam hæc sunt, multo minus vel pus-
 tredo, vel claudicatio, vel conuulsio, vel ipsa mors comitabitur.

CONFECTIONES MEDICAMENTORVM EX

metallicis, ad neruorum vulnera.

35 **R**X metallicis medicamentis astringentia vitare cōsultum est, præ-
 sertim vbi cōpositi pharmaci vsus in punctura eueniat: quæ vero
 detergēdi vim occupant, sicut æris squama, ex vsu sunt. Ceterum
 40 omnia metallica, cum crassiorum partium existant (multū enim
 terrestris substantiæ in se continent) artificij nonnihil in præ-
 parando requirunt, quo tenuiora fiant. hoc igitur ex aceto fieri
 quàm acerrimo consideravi, præsertim quod ex vino non aultero confectum est.
 at si ex tali non sit, sed vetus, eo vitior. Attēde tamen diligenter in gustu, ne ti-
 bi vel minimam vini qualitatem referre videatur, tale quippe acetum validā ex-
 45 edendi, secandique vicina potestatem habet. Iam vero metallica ex acerrimo, &

Inter, in lectica facere

Melatum via rassaia sub pili

Anchus

quàm fieri potest vetustissimo, substantiâque tenuissime leuigare oportet, quo felicius spissitudo auferatur. Præstiterat id in sole æstiuo perficere, quadam enim ex metallis ne vel scindi possunt, nec cōtinui in aceto ad dissolutionem facilia, sicut chalcitis, & misy. Nonnulla & contundi & concuti & postea leuigari desiderant, quemadmodum æris squama. Cū igitur primū præparare medicamentū, immiscui ei & Arsenicū appellatum, postea superfluum esse putavi. etenim ex æris squama & misy, & chalcitide medicamen compositum iri abundè satis videbatur. temperavi autem prima confectioe etiam eruginem combustam: nam quæ ignem experta non erat, tanquam iusto mordaciorem suspicatus sum: deinde tamen non vltæ pauxillum simul adieci, quantum aliorum portio ferebat. Pari modo chalcitidem, crudam sanè paucissimam: vltam vero æqualem misy & æris squamæ indidi. Præstantius autem omnibus compositis fore speravi, imò etiam vfu deprebēditi in quo copiosa æris squama inesset, dein chalcitis combusta, postea misy. Quocumq; igitur misceribus pharmaca ad solem vt domi verno tempore, multis diebus in puluerem, ex aceto quàm acerrimo rediguntur. quanto enim longiori tempore trita fuerint, hoc tenuiorem substantiam cōsequuntur: ideoque angustis vulneribus aptiora: sicut in neruis carne denudatis, ad modum tenuia exedentiâq; canenda sunt, ob quod prædicti pastilli omnibus id genus cōueniunt: siquidem nonnulli astringentia quoque assumpserunt. Porro celebres ex illis sunt, qui ad Andronē, Polydam, & Passionem auctores referuntur. sunt & alij quidam quartus, & quintus illis valentiores, quibus ego subinde vtor. Temperatura vero ipsorum perfectæ sermonis processu dicentur, nūc de eorundem vfu tantum explicasse sufficiat, quod tritos ipsos aridos, postea rursus, siccō (id est sapa) adiecto ita terere conuenit, donec sordium spissitudinem recipiat medicamentum & æqualiter leue fiat, vocant autem nunc omnes siccōn, ex musto decocto natum: id autē nihil vini habeat, quale nō ex austerarum vuarum, sed quammaximè dulcium musto præparatur, neque ex primo fluente sed postremo. Si igitur tale mustū extiterit, coquendum est, dum ad dimidiam partē mensuræ consumatur: sin minus, ad tertias concoquendum est. Huiusmodi quidem decocto pastillos soluere expedit, vt melis crassitudine linamentis excepti, neruis denudatis imponantur, maximè temperatiores, qualis Polydæ est. Atq; hoc multo magis, si corpus sit tenerum ac molliusculum: in quo prorsus à pastillorū vfu te abstinere tutius est, alijs videntē phar-macis, de quibus iam sermo factus est, iterumq; fiet. Nervo autem cooperto, qui nudus erat, linamentis extrinsecus vnū aliquod ex ijs, quæ ad angusta vulnera conueniunt, superdandum est. Sūt huiusmodi quatuor genera, vnum quod ex metallicis conficitur, alterum ex liquoribus: inter quæ refertur & illud, quod ex euphorbio cōstat, tertium ex columbarum stercore, & quartum mite à nobis appellatum quo etiam ad neruos tenerorum corporum omnino denudatos vtimur. Ex his quatuor vnū quoddam toti affectæ particule circundandum est ita vt sanas quoq; partes vnā comprehendat præsertim superpositas: quas bis die, vel ter si necessitas incidit fouere oportet. Quinetiam nocte interim, linamentis quidem denudato nervo impositis: cæterum eo quod extrinsecus ad motum erat ablato. Porro cum præmagna humanorū corporū sit differentia, tum in temperamētis, tum ætatum mutationibus, in super vltæ studiis, nulla ratione quodq; medicamētum omnibus conuenire potest. Quamobrem duo in promptū habeto, alterum valentius ex si

Siccō sive Sapa

milibus genere cōfectū alterum mitius, quæ inuicē mista dum vsus postulat, per-
 multa inter hæc iuxta misturæ quantitatem cōstitues. Si nanque parē vtriusq; por-
 tionem temperaueris: mistum exactē medium amborum erit: quod si altero plus
 adicias, tantum à medio ad illud summum recedet, quanto mistura superauerit.
 5 Est igitur valentissimum metallicum ex his constructum: vnā partem crudæ
chalcitidis habeat, duas misyos similiter crudi: tres æris squamæ: inualidissimum
vnā itidem misyos & chalcitidis: sed vtriusque combustū: squamæ quatuor.
 At vero amborum medium quo subinde vsus sum tale esto. Misyos, chalcitidis,
 eruginis cuiusq; vsti partem vnā, æris squamæ partes tres. His sicut prædixi cō-
 10 tritis, ceræ inualentissimo duplum, in altero duæ partes & s. miscentur in medio,
 quod intra hæc consistit partes duas & quartā sicut in primo triū quod valentissi-
 mum esse dixi, omnes partes numero senæ ex misy, chalcitide, & squama collectæ
 nascuntur, quibus ergo duodecim ceræ partes adijciuntur. At in medicamento in-
 ualidissimo si metallicorum sex partes existāt, ceræ duodecim * apponas: in me-
 15 diocri amborum medium. Sūt autem inter octodecim & duodecim media quinq;
 & decem. Quod si denarius vnū statuas, vnā omnium esse partem, tot dena-
 rios adijcto quot partes, siue vncias, siue librā. Sicut enim apud Romanos cōsue-
 tudo est nominari, tot vncias vel libras. Porro mensura apud ipsos est, qua oleum
metiūtur, infecta discretāq; lineis, totā in duodecim partes diuidentibus: atq; inte-
 20 gra mēsurā ab eis libra nominatur: duodecima eius portio vncia. metallica igitur
& cerā in lance alijs vncijs consistunt: oleū cornu metiūtur. Itaque prædictis phar-
 macis omnibus iuxta ceræ portionē oleum immittatur, superetque in singulis di-
 midio: vt si cerā vncias octo compleat, oleum duodecim, hoc est integram libram
 pendat. Esto autem id sabino simile, essentia tenuioris, minimēque astringens:
 25 si vetus sit, præstat. Crudum vero, & quod ex oleæ furculis confectum est, nequaquā
 conuenit. Cæterum omnibus medicamentis cōmemoratis vbi metallica ex aceto
 pluribus diebus in mortario trita fuerint, thus candidissimū & pingue admiscea-
 tur: deinde rursus vnā cum metallicis diebus aliquot leuigetur, priusquam cera-
 tum eis temperes. Quāta vero ex omnibus metallicis copia colligitur, huius par-
 30 tem dimidiam thus contineat: si mollius medicamentū facere postulas, amplius q̃
 dimidiam: sicut vbi actius expetis, minus dimidio adiungas. At vero cerā cū oleo
 liquata: resinā quandam misceas licet, sciens actius ipsum adiecta strobilina fieri:
 mollius terebinthina: mediū vtriusque abietina. Ex harū genere larix quoque est,
 prædictis planē humidior: substantia vero similis liquidæ piceæ, quā loco terebin-
 35 thine institores vendunt ignorantibus eas discernere: est autē talis odore, gustu, &
 facultate quā terebinthina acrior, cum hac igitur & terebinthina, larix perfissi-
 lem potentiam obtinet, sed tenuiori substantia, maiorēq; discutiendi virtute præ-
 dita est. Miscebis igitur ceræ sextam superiorum resinarum partem volens medi-
 camentum emplastri figurā induere. Nam vni ceræ pondo resinæ vncias duas
 40 adicies: sin autem liquida insigniter fuerit, vel vnā tantum miscere satis est. At-
 tamē si vt emplaston pharvacū fiat, nihil curas, resinam addere nō admodū opus
 est: galbani vero æquale thuri pondus indes, vbi mitissimū reddere statuis: dum
 valentius, dimidium: quando ipsorū medium id quod inter æquale, & dimidium
 est. Verbi gratia, si quatuor thuris denarij fuerint, duas galbani impones, validum
 45 permanere medicamentū postulas: imitē, quatuor: medium tres. Vt enim molle &

* Alijs
octodecim.

Libra mensuralis

anodynon quippiam habet, ita quoque *anodynon* hoc est exedens: quod sanè plurimis mollientibus accidit. Quare cum nervo denudato pharmacum adhibes, nō adeo galbanum esse commixtum oportet. Quod si nudus ille nō est, haud mediocriter ipsius temperatura dolore auferendo conuenit: ideoque tale etiam medicamentū acuto sensu præditis, teneris & cacochymis paratum habere expedit: in quo plus galbani adiectum sit. Omnia siquidem metallica aspera sunt, dolorēque concitant, ex liquidis acetum: unde merito ex illis confecta pharmaca aspera videntur, & dolorifica, ob quā rem fots ex oleo & galbani mistura similiter ipsis idonea est: nihil autē minus tenuium partiū adeps galbano lenis est. Quare velim aliud quoque medicamen ex his præparatum habere: quod ex metallicis composito temperare poteris, tum in dictis corporibus, tum in his quæ asperū & dolorificum quandoque medicamentū percipiunt: deligendus autem adeps, qui tenuioris essentia existat, cuiusmodi sunt agrestium animantium, maxime leonis, pardī, apri, & vrū, ad hæc volatiliū, maxime anserum: horum inopia agrestium gallorum gallinarumque, ita vero anserum quoque syluestrium. Nam animalium, quæ in vrbibus aluntur, & tanquam in ocio conclusa sunt, humidior est adeps & crassior. Quando pharmaci substantia cerati spissitudinem habebit, ceræ tertia vel quarta pars admisceatur, vel si adeps humidus nimium esse tibi videatur, licet & ceræ dimidiā adijceres: quæ admodum, vbi sicca fuerit, quartam: cum mediocriter habet, tertiam. Quod iam ceratum multis vtile futurum est, *ἀναισθητικόν*, id est, ex sensu nominetur.

DE MEDICAMENTO ΑΝΕΥΣΘΗΤΙΚΟΝ.

Dicitum mihi est & antea vetus euphorbium, recentiori multo inferius: si igitur anniculum sit, etiā Cyrenæo magis succo exalascit: præsertim eo, quem nūc habemus: ex quo per aquæ irrigationem stirpes augent, & ad liquoris copiam generandā conficiunt. Nam post annum vnū abundē calidum est: deficit autē non mediocriter à recentibus: bimū adhuc magis à nouo degenerat, quem admodum trium aut quatuor annorum etiā hoc magis. Vetustioris virtus omnino resoluitur. Cognosces autē vt dixi quam ætatem, quāque vim obtineat, & colorem & substantiam eius respiciens. Colore quidem vetus nouo fluidius, pallidiusque apparet: substantia durius & siccius. Iam si gustu voles discernere nō conlecturalem eius dinotionem sed firmā habiturus es: quod vero dixi calfactoriam vnctionē ex eo me confecisse, exactissime pharmaci facultatem tibi indicabit. Cōstat hac tēperatura. Vna pars est euphorbij, tres ceræ, olei duodecim: cerā quidem euphorbij triplicatā, oleum vero ipsius ceræ quadruplum esse cōuenit. Vbi igitur in hunc modum medicamentū cōposueris, fricata quadam eius parte manifesto licet dinoscere, quantam virtutem obtineat, maxime autem in balneo innotescit. Siquidem ab aëre moderatur, sed magis adhuc validē ab aqua, cum euphorbium sit calidum, recens, & forte. Tale igitur consecutus, & hanc ipsam commemoratam vnctionē auctacter puncturis imponito: vbi oras hiare metus est. Si imbecillius fuerit, auge mensuram euphorbij pro imbecillitatis ratione, interim partem dimidiā iniiciens, interim duas, nonnunquā pares ceræ, & plures, si vetus nimium extiterit. Primus sanè vsus in puncto nervo, vel tendone, ad secūdum te deducet. Si nanque vulneratus ipse, erosionē sensisse dicat, tibi partes puncturam

ambientes calidæ appareant, tum ipsa punctura magis ac par est elata, & oræ inflā-
 matione nonnulla afficiantur, vel olei copiosioris mistura, vim medicamēti remit-
 tes, vel cōpones aliud ad priorem tēperaturam, aut euphorbio vetustiore mode-
 ratum ita efficies. Quod si e contrario quā dīxi eueniat, virtutē pharmaci adau-
 5 gebis. Si mediocriter omnia habere videbuntur, seruabis. Itaque confectura cerā
 euphorbij triplicatam continens, aliarū est valentissima: cum illud (quemadmo-
 dum diximus) recens additur: quincuplam habens, inualidissima: quadruplam ca-
 piens, medio inter vtrasque ordine consistit. at si vnguenta proponis efficere, qua-
 lia à medicis ^{dicuntur} nuncupantur, oleum ceræ quadruplum immiscebis. Si vero vt
 10 in fracturis liquidum ceratū parare, duplum: quando cerā & sicca & pinguitudi-
 nis expers fuerit, duplo etiam amplius: plerunque vero sufficit vnus partis dimi-
 dium duplo apponere, vt tota ceræ mensura, duarū partium & s. fiat. Atqui em-
 plastron medicamen cupiens componere: oleum pari mēsurā ceræ miscebis, si qui-
 dem ambiēs fuerit calore temperatus: si cerā vetus & arida & illud frigidum est,
 15 paulo amplius: sicut cum cerā est pinguis, ambiens calidum, paulo minus. Id au-
 tem minus duodecima in vtrisque medij portio est, etenim & vndecim & trede-
 cim nonnunquam olei vncias ceræ libræ temperavi, pro eius consistentiæ quanti-
 tate, tum aëris circūflui calorīs frigorīsq; raro autem paulo plus, vel minus: verū
 vt deligari posset, pinguitudinē viscositatēque haberet, nec friabile esset, aut faci-
 20 le solueretur, aut à cute decideret, adiunxi resinam ei, potissimum, si aderat, terebin-
 thinam veram: sin minus, paratissimam vbique, quam frictam & colophoniam
 appellant, eamque pari cum cerā pondere. conseruat enim medicamenti quibus
 iniecta est priorem consistentiam, vbi & ipsa mediocriter habeat: quippe notū est
 vt in omnibus alijs, sic in resina quoque, maioris minorīsq; rationē consistere. Itaq;
 25 si pinguior, liquidiorque nōnunq̃ appareat, sciendum est, ceratū quod ex cerā cum
 oleo quatuor proueniet, liquidius multo quā erat, euasurū. Sūmatim in neruorū
 vlnibus, cū interim ab exacta, mediāque medicamentorū emplastrī modo con-
 sectorum substantia errauerit, ad molliorē potius tendere, etiam si inquinatum
 sit: simili ratione & quod substantia mediocri est. Pix autē ceratī consistentiā ser-
 30 uat optima vero sicut dictū est, in talem misturā pinguis conuenit, quæ admodum
 & resina. Si liquidam resinam inicias, quali substantia est terebinthina, tertiā ipsius
 partem ceræ esse oportet. Atque ipsa terebinthina recens, veteri longē est liquidior. *Euphorbia*
 Cogitate igitur, quod de cerā & resina audiistis, id in omnibus obseruandū esse.
 nec enim ex siccis, & aridis vel tēpore, vel ex primaria natura, verum ex medicorū
 35 bus cōsistentia, tantum cuiusque miscendum est in medicamentorū compositio-
 ne, quātum à me scriptū inueniatur. fingamus iam quod vim & substantiā prædi-
 cti medicamēti mediocre habeat, cerā, resinā frictā, & olei pares portiones conti-
 nere, ipsius euphorbij sextam: vt singulorum sit libra, euphorbij vnciæ duę. Quod
 si mollius reddere vouerimus, octauā euphorbij partē inijcere sufficit, hoc est vn-
 40 ciā s. inrecente & calidissimo velut præcensui, euphorbio temperatura hac de-
 finita: nam si vetustius sit, eoque imbecillius, copiosius hoc aliorū portione esse de-
 bere, prius indicauimus. At si non resinā duntaxat, imò etiam picē inijcere est ani-
 mus, scilicet vtriusque miscebitur: vt modus ceræ sit æqualis, quanquā multo
 præstat medicamentū: si resinā picēsq; loco propolim cerā parē adiungas. Quod si
 45 ipsa pinguitudinē non habeat, similiter resinis: si adherens pharmacum, vt fascijs

ligari non opus sit, esse curemus, terebinthinam, vel laricē nominatam, vel etiā syncomisten pineā indemus: voco syncomisten, quā ex fodinis & figulinis accipiunt: ligna multa, ac lapidosa corpora in se habentem: quae liquata, dum percolatur paratū, sicut colophonia, & fricta dicta redditur: quin & resinas ^{diversas} quasi sponte fluentes admiscere licet, nominat ipsas in Lacedemone, ac plerisque alijs regionibus ^{in Cilicia vero} nuncupant talem capnaeon, omnibus resinis tū liquidiorē, tum calidiorem, tum substantia tenuiore praeditam: quare potentia medicamenti, quod componis conferet, tum maximē iniicienda, cū euphorbium roboris expers fuerit. Porro inter alias resinas odoratiores est, sicut terebinthina, & abietina: ostendimus antea terebinthina abietinam esse calidiorem, hac strobilina. Dissert autē strobilinum phryfema, & pityniū, sic cum, pinguedinis expers, arefcens vtrunq; celeriter, vt in pila cōtundatur, & cribro secernatur, quale ad propositi medicamenti cōpositionē ne utiquam cōuenit. vsus tamen sum frequentissimē, cū euphorbium anniculum existeret. Porro dum componitur, olei, cere, resinae frictae, singulorum pondo libram misce, plicis pinguis selibram: & his liquefactis, euphorbij pondo vncias duas: si imbecillius sit, tres: si terebinthinā cerā adijcere voles, vnam: medio crē pharmaci consistentiā facies, si cera terebinthinā liquidam & recentē triplo superet, huius exiccatae tēporis spacio dimidiū pondus oleo tribues. Totum autē ex tribus mixtū, oleo inquā, cera, & terebinthina, cū sit, iuxta vnius semissis, euphorbij anniculi vnciā vnam accipiet: si tale non extiterit vna semissilem. vnde sicut iam subinde dicētiāmus, euphorbiū pro tēporis ratione augere nobis est integrū. Quinetiam, si vulnēri impositū pharmacum primo vsu videtur imbecillius, euphorbiū oleo leuigatū, medicamini emplastro, manibus antē subacto licet admiscere. sic enim nobis facientibus, promptē vnitatē accipit. Ceterū iuxta primā pharmaci cōpositionē satius est ceratū rasum seorsim vbi praepraueseris ita leui facto euphorbio cum oleo admiscere. Quippe ijs, quae liquata sunt, ipsis superfusus in mortario, plerūque sunt encerides: praesertim ambiēte frigido. Aquam vero cere liquefactā cū resina cōmittere nō est necessariū: sicut ego ab initio facitabam: tantū ei temperans, quantū in ipsa coctione consumendum erat.

MEDICAMENTVM EX LIQVABILIBVS CONFECTVM.

Liquabilia voco medicamenta, quae ignis cōmertio colliquantur, tum quae ex humidis quibusdam velut aqua, aceto, & vino constant, ex aceto itaque citra ignem liquefit gutta ammoniaci, sive gapien liquor & panacis, quem appellatione cōposita opoponacem vocant. Igni vero liquecunt propolis, cera, resina, ladanum, seuū, galbanū, quae in duplici vase colliquare melius est. Nominamus autē sic, cum in cacabo, qui aquā calidam habeat (prunis enim incubit) vas alterum consistit, praeter liquabilia etiā galbanum continens. Habeto autem tale quoddam medicamentum saltem vnum, & si duo habere praestaret, inter quae validius erit huiusmodi. Opoponacē ex aceto dissolutū diutius conterito, postea liquefacto super ignem propolim, galbanum, resinā terebinthinā misceto: singulorum itaque pars vna esto, propolis recentis pinguisque sexfui vero sicca vetulq; contigerit, praestat omnino ea non vti. At si aliam non habes, duas portiones, non

Liquabilia munda

Vas duplex

vnam miscebis: si ab sit propolis, eius loco picem pingue, qualis est brusia, & quæ
 ex regionibus circa Pontū asportatur: pinguis simul, & odorata, quam in nigrum
 amaricinum iniiciunt, quale prius totum conficiebatur: nunc etenim subalbidum
 amaricinum componunt, quo si carcas, alio vititor, terebinthina sicut prædiximus,
 duplicata. Ego nonnunquam vel solum medicamentū ex pingui picē confectum
 imposui, quo etiam ad canum morsus vitimur. hoc namque solum picem pinguem
 ex aceto acri coctam huiusmodi symmetria continet: sextarium vnum Romanū
 aceti, libram vnam picis, opoponacis trientem, quod est uncias tres. hoc pharmacū
 vlcus ex rabiosi morfu cicatricem ducere non sinit, sed punctis in nervosa quadam
 particula idoneum est: quippe quod puncturæ oras coniuere nequaquam permit-
 tat. Quoniam vero durum est, in duris solum corporibus eo vitimur: qualia sunt
 aurigarum, & messorum. Sin autē puero, vel muliere, vel molliore corpore pūcto,
 hoc tantum quispiam vestrum præsens habeat, idem cū vnguento aliquando di-
 cussorio, amaricino maxime & opobalsamo colliquare licet, deinde cum irino &
 comageno, hec si non adsint, leucino, susino, & ciprino: his quoque desideratis, oleo
 veteri liquefaciat: & si in Alexandria degat, ricinino & raphanino: hæc siquidē co-
 piofissima in illa ciuitate habentur, sicut etiam in vniuersa Aegypto. Atqui in illis re-
 gionibus sinapinum oleum haud facile reperiri potest: cuius & ipsius parte mixta
 pharmacum longe a cerninum fore, nemo ambigit: vt ad puncturas coniucentes
 aperiendas cōducatur. patere autem cuilibet arbitror ex prædictis, si loco opopana-
 cis sagapeno prius in pila ex aceto trito liquefactam resinam, propolim & adipem
 quampiam acriorem adicias, eiusdem generis medicamen futurū: alterum vero
 mollius est genus pharmacorum liquabilius, sed acetum non habet, quod propo-
 li & sevis tantum præparatur, cera quoque propter spissitudinem adiecta, ex cuius
 mixtura pharmacum tactui blandius redditur. Adeps tennium partiū acrisque esto
 sicut leoninus & pardalinus, suillus & vrsinus. Sed de anserino quid attinet dicere,
 præsertim cū anseres rustice fuerint? Quin & tauri vetustus adeps & hircinus hūc
 conuenit, nam mixtæ naturæ tum facultatis adipēs temporis intervallo (quia ter-
 restres acresque sunt) in maiorem acrimoniam declinant, similiter videlicet plu-
 rimis quæ vetustescunt: sic namque & ipse porcine adeps omnium cum sit mollissi-
 mus, temporis processu acrimoniam acquirit. Idem vino, aceto, & melli accidit: in
 horum genere sunt etiam medullæ: longe vero præstat ceruina, & vitulina: coagu-
 lum his acrius, & iam vehementioris pharmacorum generis propemodum existit.
 Itaque & huiusmodi aliquod pharmacum habere vos consulo, vt quum a forti
 quodam medicamento supra modum morsam partem offendas, oleo prius eam
 fotam huiusmodi quodam contegamus. sic namque placata rursus ad acrem cu-
 randi modum redire poteris. Ego itaque dum partem in nervo vulneratam quæ-
 doque soluisset, vulnus irritatum contemplatus, pharmaco liquido forte fortu-
 na præsentī, quod ex adipe constat, ad aures inscriptum, eoque in vase duplici cal-
 facto illeui: ac subito inde auxilium ægotanti accedere percepi: quippe statim
 omnis dolor quieuit: ac deinde vulnus soluentī secundum naturam habere vi-
 sus est.

Ad vnam, miscebis

Sinapinum oleum

DE PHARMACO EX COLYMBARVM

stercore confecto.

Colymbarū in turribus rusticorum agētū stercus acre est, quo interim ruri vsus sum in adolefcēte nerui vulnere affecto. atq; hoc agricola cū vidisset loci consideratione, erat enim nō imprudens, imitatus semper vsurpat, & neruis vulneratis medetur. Porro compositio, tum vsus idem omniū medicamini ex euphorbio & alijs, qui similem confecturam habēt: sed euphorbij loco stercore indito. Verum stercus hoc subtilitate euphorbio cedit, eoq; e duris corporibus ex vsu est. Temperaui aliquando ipsum metallicis simul, experiundi gratia, statim a principio cū eis terens ex aceto ad solem, sicut nuper docui, multoq; acrius medicamentum euasit, quemadmodum & cum eruginem viuam acceperit.

DE PHARMACO AIA BOTANON ID EST

ex herbis composito.

Nsuper ex subtilibus herbis ad neruos vulneratos medicamentum cōposui: initio quidem ex dictamno, amaracō & malo teria, id est, aristolochia tantū, postea vero ex alijs: mei ipsius periculum faciens, an recte compositionē ipsorū coniectura affequeratq; omnia, quō volebam perduxī. Idonēia vero ad id herbe amaritudinē sine astrictione gustu referant, vel acrorem non tamē immodicū. tales sunt præter prædictas, maron, amaracū, polium, argemone, chamæpitys, centauriū, quæq; eius notē in simpliciu medicamentorū doctrinā commemoratae sunt: quæadmodum etiam radices omnium aristolochiarū, dragunculi, ficus agrestis, brionia, altheæ, iridis, acori, mei, asari, phou, gentianæ, & panacis. Omnium siquidem id genus materiā in simplicium pharmacorum commentarijs exposui: at radices herbasque totas non modo intelligere oportet, sed etiā accuratē cōtūfas tenuibus cribris secernere, imō etiam denuo exactē leuigare: vt arida collyria vsque in puluerem redigātur. nam crassa essentia neruos vulneratos nihil inuat, qui subtilia, vt diximus, pharmaca requirunt. Ceterum percolatum medicamen, leuigatumque ceratū modo excipiat ea temperatura, quæ in euphorbio prius indicata est. Quantū enim in illo bimuli euphorbij, tantū ijs dictamni, mei, & acori iniiciendum est, tum quæ his similiter calida gustu percipiuntur: quātum vero illis trimuli, tantum ijs aristolochiæ, iridis, dragunculi, gentianæ, aliorūq; id genus, quæ perinde ac illa amara sunt, immittemus.

DE PHARMACORVM CONFECTVRIS QVAS GRAECI

μελιτριάς, hoc est, sumptuosas vocant, ad neruos vulneratos.

Non abs re fuerit etiā eiusmodi pharmaca cognoscere. vsus enim ipsorum quandoque, sed rarius incidit, quæadmodum simpliciu frequenter. vbi enim quispiam pharmacorū, medicorūq; studiosus non plura quingentis myriadibus haberet, nullo simplici putabat vti: multo magis vel diues aliquis, vel monarcha odoratum simul & quod multa constet pecunia, volet habere pharmacum. Porro diuitis quem citavi in primo de pulsuum prænotione, suppressio no-

mine memini, quemadmodum & nunc: qualis autem erat, ex duabus ipsius actionibus eiusmodi condices. Vlcus famuli malignum ipse sanare conabatur, ubi autem nihil promoueret, mihi hominem tradidit: ac cum videret curatum, medicamenti scripturam postulabat: nesciens multas quidem malignorum ulcerum esse differentias, multas item medicamentorum, sed arbitratus vnum pharmacum omnibus posse mederi.

Cum igitur qui offerebat, neque artificioso ipso vteretur, postquam audiuit, quibus constaret, essentque omnia vilis pretij, hoc inquit mendicis serua: me autem sumptuosius aliquod doceto. quinetiam puello diu ex auribus laborante, ubi ipse multis, quibus usus erat medicaminibus citra methodum, nihil attulisset praesidij: nobis illum quoque curandum adduci praecipit: posteaque audiens ex quodam sibi obuito puerum sanatum, non postulauit pharmaci scripturam accipere. Hic igitur ipse cōtemplatus multis, quibus nervi vulnerati erant, digitos & abscessos, & putrefactos: quosdam vero perijisse, vel mancos redditos: deinde intelligens nullum ex eis, qui a me curati essent, periclitatum, omnes vero celeriter sanos euasisse, pharmacum cupiebat alius.

quod a me accipere odoratum simul & sumptuosum, quo neruorum vulnera posset sanare: ego sane multas iam saepe tum familiaribus, tum amicis medicis scripturas iuxta praedictam methodum extempore compositas tradideram, ut experimētis compositionis ipsorum ratio confirmaretur, sumptuosum vero, cuiusmodi ille volebat pauperculus hominibus nullum utique dedi: ratus melius esse remedia ex parato facilis componi. Cum igitur diues ille odori sumptuosiusque medicaminis compositionem aliquam accipere petisset, plures ei scripturas donauit praedicta methodo factas: quas cum experiri festinaret, tum liberis, tum seruis nervis vulneratos sibi conquirere iniunxit: medicamentis autem supra omnem spem operatis, primum sanum me laudauit, ut qui citra inuidiam scripturas ei communicauerim, postea etiam donis prosecutus est. etenim ad huiusmodi officia promptus erat. Porro medicaminum, quae ei dederam, confectura est talis. Cinamomi, dictamni, mairi, singulorum denarium pondus quadraginta: haec namque odorata sunt & subtilia: at amarum quasi non boni odoris nequaquam miscere cogitavi, deinde quoniam Romae aegre poterat inueniri, sicut & marum. videbam autem illum aegre parabilibus gaudere, quemadmodum & sumptuosius, apposui scripturam etiam illius paucillum quiddam partis vnius ut puta quartam vel quintam portiunculam: haec confusa, cribroque subtili secreta temperare iussi, cerato ex opobalsamo optimo, & cera tyrhenica facto: temperatum vero esse coniecturaui, si ceræ partes octo, opobalsami decem receperit, at ne friabile medicamentum foret, sed sibi coherens vnitumque etiam resinae terebinthinae, quae & ipsa odorata, modo sit optima, partem vnā adieci. Verum si generosius, ut dixi, medicamentum facere proponas, non vnam cuiusque herbae commemorata partem immittas, sed amplius, ut vna & semissis fiat. Hoc igitur ab experientia probatum est medicamen: alterum ex eodem cerato, & liguore caryneo compositum, mistura pro portione euphorbij facta: tertiumque aliud ex vtriusque temperatis confectum: quartum deinde, quod statim myrrham accepit: in quibus autem nervus nudus est, ibi ceratum ex cera quae vocatur *μυρολιν*, & vnguentis apud Romanos dictis spicato & phulario composui: duodecimam partem pompholygis ei admiscēs siue eloti masculino genere, siue clote femineo malis dicere, nihil enim, quomodo cumque dicas, vel praesidij vel nocuenti pharmaco adferēs: licet autem & ex tyrhenica cera ipsum preparare, nec prohibet quicquam, sine pra-

Sumptuosius medicamentum

dictis vnguentis tyrrhenicam cerā ex nardo vsto liquefacere, in duplici nempe vasculo, quod in omnibus vnguentis cōmune est, at raso cerato spicā nardi, amomi, folij malabathri, & pōpholygis eloti pares singulorū portiones misceris, etenim in puncturis, sicut praeceptū est, aciora pharmaca profunt, quae vulnus aperitū perseruent: denudatis autē mediocri attrictione, cū digerēdi virtute absq; mortis praedita offerre conuenit. Quancūq; & amomum attrictionis sit particeps, magis autem ipso nardi spicā, & malabathri folium.

DE MEDICAMENTIS AB ALIIS MEDICIS

aduersus neruorum vulnera proditis.

Niuerſam neruorū vulnera curandi rationem, quā ego decorum quadam prouidentia cōposui, nullus ante me cōscripsit: medicamenta tamen quae neruorū vulnera quaedā curare promitterent, cōposuerūt sine distinctione, & vario vtendi modo: neq; in angustis pūctibus sanandi rationē, qualis futura esset, indicantes: neq; in latioribus vulneribus: vel denudato neruo, vel tendine, vel cōtuso: multo minus si pars affecta phlegmone infestaretur, vel etiā gangrena prope modum. Porro vnū nostrae etatis medicum pharmaco vtentem vidi, perinde ac meis ex metallicis preparatis: sed indistincte: quoniā vero ex paucis sponte nascitibus ipsum componi audieram (quod autē multis cōstat, illo tēpore preparaueram) cogitavi pluribus adēptis aliud rursus ex paucis cōpositum inspicere, ac ex peritiā inquirere, multūmne ab eo, quod varia mistura paratur abscedere videretur, an parū. Quouis igitur modo curavi etiā medicaminis, quod medicus nostrae etatis habebat scripturā accipere: & statim preparatū simile habui, eadēq; prestare ac variū illud cōperi. Huius igitur compositio in hunc modū scripta erat. Cerae pondo vncias sex, olei vncias nouem, misyos pōdo vncias sex, chalcitidis denarij pondo vnus, squamae artis pondo vncias duas. S. thuris pondo vncia. S. galbani pōdo vncia: quae liquari possunt, hoc est cera & galbanum liquefacta metallicis in aceto acri prius accuratē tritis superfunduntur. hoc pharmacū haud scio quis cōposuerit, neq; enim apud Aesclepiadem pharmacionē scripturam inueni, nec apud Petronē, nec Andromachum: etsi omnes antiquiores medici optima medicamenta cōscripserint. Nouistis autem nec apud Heram Cappadocem, nec Manthiam, nec Heraclidem Tarentinū reperiri, qui magnā pharmacorū experitiā habuerūt, imō nec apud Archigenē, aut Philippum, aut apud aliquē eius discipulū: nisi per Sorani libris de medicamētis perfectis omnibus, itē Menecratis, Critonis, Democritatis, & aliorū qui medicaminū cognitione clauerūt, apud nullum hoc modū citatum pharmacum comperi. Quae vero apud viros iam dictos habētur, deinceps scripta indicabo, ac initium à pharmacione Aesclepiade facturus sum, qui in tertio interiorū medicaminū, quae etiā Marcellas inscribit, hunc in modum docet.

ANDROMACHI AEGYPTIA ENAIMON AD VVLERa

ra, vt Aesclepiades praescribit, facit ad neruos, musculōsque praeficos. item ad punctus, contusiones, attritus, artus fractos, valet etiā ad abscessus. est item oculorum perturbationi collyrium, suauat capite dolentes, & ad omnes affectus vtile est remedium.

Argentī spuma, cera, singulorum denarium pondo centum quadragintaquatuor, guttae ammoniaci denarium pondo septuagintaquatuor, terebinthinae denariū pon-

do triginta sex, lanæ succide combustæ denariū pondo duodecim *, squamæ aris, squamæ stomomatis, thuris, mali terræ rotundi quæ græcis ἀρωματιστικὰ ἐσπρίγια dicuntur, singulorum denarium pondo octo, olei ricini heminas tres, argenti spuma, & oleum, incoquantur: ac ubi mutata fuerint, cera resinæque adijciturque cum digestis non inquinant, ammoniacum manibus dilatatū recipiunt, & tunc lanas succidas, ac reliqua. Hoc medicamentum quanto vtilius ex stomomatis squama euasit, tanto deterius ad neruorum vulnera factum est. si namque punctus solum fuerit, etiam aris squama superuacua est. Quippe nullum metallicum his conducit, nisi prius ex aceto acri pluribus diebus leue factum fuerit: quanquam in nudis neruis & tendonibus bonum fuerit remedium: at si iam phlegmone cōiuncta est, liquare ea ex rosaceo conuenit, & sic emmoto, hoc est in linteolos illito vti. Vbi vero nō adest phlegmone, molliora humidioraque statim ab initio potiora sunt medicamentis durioribus ac sicciorebus, præstatq; liquata ipsa in digerente quodam, vel mitigatorio medicamine vsurpare. voco digerentia quidem vetus oleum & sic cyonijum: mitigatoria autem rosaceum, chamæmelinum, & quod ex althea conficitur. his fortiora, eoque durioribus corporibus magis idonea sunt, quod ex ficis aggregatis radice oleo decocta exprimitur: & quod ex iride, brionia, aro paratur. his valentius est ex dracunculo, malo terræ, & panace factū. Porro nos frequenter etiā ex abietis semine, oleo, itē ex populi flore cōfecto. vti sumus nam hæc diutius sabis

10 in oleo intingimus. Cū igitur, quæ de eiusmodi medicamentorum vsu dicta sunt, in memoria habeatis: ad alia, quæ explicanda veniunt, vos traducere cogitamus. Quod autem nobis institutum erat facere, aggrediemur, apponemus enim & alia eiusdem facultatis medicamina, quale est ab Asclepiade post prædictum his prope verbis scriptum.

* Alias octo decim.

CLAVDII PHILOXENI CHIRVRGI AEGYPTIA

ad prædicta vitia.

Argenti spuma, cera, singulorum denarium pondo centum sexaginta, gutta ammoniaci denarium pondo octoginta, propolios denarium pōdo quadraginta, resina sicca, terebinthina, squamæ aris, thuris denarium pondo sedecim *, lanæ succide combustæ, squamæ stomomatis, singulorum denarium pondo octo, opoponacis denariū pondo quatuor, ricini heminas tres. hoc igitur pharmacū superiori esse simile omnibus apparet, & vtendi modum eundem cū nuper à me citato habebit: quin etiam in his duobus emplastris, aliud tertium Asclepiades in hac sententiam tradidit.

* Alias octo decim.

R VFFVM: H A L I E I.

Facit ad cruenta vulnera, & neruos præcisos item ad vetera cicatrice agreducetia & fluida vlcera: quin & probe emollit duritias, maxime in mammis oborientes: vitumur eo ad canum hominumque morsus: summe facit ad pastinacæ, draconis, aliorumq; fauorum piscium ictus: in totum virtutem habet mirabilem.

40 Argenti spuma, cera, singulorum denarium pondo centum, terebinthina, manna, thuris, galbani, minij synopici, singulorum denarium pondo octo *, olei sextarium, nec ipse Asclepiades hoc pharmacum ad punctus tendinum: ac neruos nū sed ipsi præcisi vtile esse promittit: cum videlicet maius vulnus extiterit, & neruus nudus appareat. Quippe aptiora tunc sunt medicamenta, quæ mitigatio-

* Alias centum.

hæc tria emplastra in medio ferè libro Asclepiades produxit: superius etiam aliud multiplex quidem vsus emplastrum, melius autem ijs tribus ceu ad neruos præcisos, corruptosq; tradidit. Verba Asclepiadis ita habent.

MOSCHIONIS CATAGMATHECVM.

Valet ad recentia vulnera, neruos præcisos, & cum contusione diuisos: facit etiam ad fracturas cū vulnere: etenim vulneribus auxiliatur, & ossa callo obducit conuenienti deligatura impositū. prodest hydropicis incipientibus item facit ad testiculorum contusionestollit circa anum eminentias, sanat rhagadas butyro dilutū: ad hæc gutturis tumores quas *βρογχιτιδας* appellant: soluit omnem duriciem: curat atritus, & fractos articulos, item pedum, manuumq; callosas excrescentias, quos dauios vocamus, vt etiam exulcerationem auferat. Sumatim, medicamen est vtilissimum. Conuenit etiam ad hydropas incipientes. confectio hæc recipit.

Argentī spumæ pondo minā, quæ continet denarios cētum sexaginta, picis aridæ, denariū pondo centum sexaginta: seu vitulini denariū pondo centum sexaginta, resinæ terebinthinæ denariū pondo octoginta, mānæ thuris denariū pondo octoginta, ceræ denarium pondo quadraginta: seruginis, opopanacis, galbani, singulorū denarium pondo octo, olei ricini heminam, aceti parem mensuram, liquoris siccamini heminā, picis liquidæ tres cyathos. Argentī spuma tenuissima & cicinū oleum in vas fictile vel æreū coniecta, ignique supraposita coquantur, cum effuerint, seuum & manna thuris adijciuntur, mouētūq; assidue: vbi confluerint, pix, ceræ, resina induntur, & donec non amplius manum inquinant, incoquantur, deinde galbanum, post erugo & opoponax ex aceto soluta insperguntur: liquor sycamini, & pix liquida in aliud vas transfusa coquantur, & cum densata fuerint, seu confluerint, priori pharmaco immittuntur: & rursus supra ignem posita, quousque digitos non inquinant, incoquantur: ac in vinum dimissa triduo reliquuntur, postea subactis manibus, in linteolūque illitis vtimur. Oportet autem post medicamen impositum linteum vino madefactum exprimere, & tunc medicamento circumdare. Porro nostri Cathegetis Lucij confectio sic habet. Seuum ac oleum prius liquefacimus, ac vbi soluta fuerint, mannam leuissimam factam, & spumam argenti inspergimus: postquam confluerint, reliqua facimus. Cæterum laude dignus est hic Asclepiades, qui confecturæ medicaminum rationem ascribat, non vt Andromachus omittat, qui nec quam virtutem habeat apponit, denique primum è tribus ab Asclepiade scriptum emplastrum egyptiam, quod & ipse Andromachi esse confirmat, neque cuius sit virtutis, nec quomodo præparandum sit, aut vtendum, Andromachus indicauit. Verum simpliciter tanquam vulgare quoddam pharmacum, libro de exteriorum virtutibus secundum collocat. Primo enim omnium scripsit, quod ipse nominat *πρωτοεργαστον*, deinde egyptiam, aliud vt dixi nihil adiungens: habet enim eius dictio in hunc modum.

ÆGYPTIA.

* Aliis tres

Argentī spumæ denariū pondo centū quadraginta quatuor, recini heminas sex, ceræ denarium pondo centum quadraginta quatuor, guttæ ammoniaci denarium pondo septuagintaduū, terebinthinæ denariū pondo triginta sex, lanæ cōbustæ denarium pondo octodecim, squamæ stomomatidis denarium pondo octo: squamæ

aris denarium pondo octo *: mali terre denarium pondo octo. nonnulli myrrhæ
denarium pondo quatuor, opopanacis denarium pondo duū, his ad finem adscri-
pta sunt, marinæ ad irrigandam cerā heminas octo. Quid sibi velit, cum dicat, ad
irrigationem ceræ, manifestò nō scimus: cōsiderare enim plura licet, intrandū vero
5 quomodo in alijs omnibus cum Andromacho cōueniat, mensuram ricini parem
non ponat. Andromachus enim heminas sex: Asclepiades tres scripsit non appo-
nens, quod in fine Scripture ab Andromacho adiectum, nonnulli myrrhæ denarium
pondo quatuor, opopanacis denarium pondo duum. Rursus adiūxit ipse in com-
bustis lanis succidis, quod in Andromachi scriptura non habetur, post dictā ægy-
10 ptiam theriaca emplastra quinque retulit Andromachus, deinde aliud fuscū, quod
ad Embulum auctorē refert: postea rursus aliud fuscum, cui nomen indit Athenę.
Post hæc iterum alia fusca simpliciter duo, quibus subnectit aliud: vbi sic ad verbū
scriptum est.

15 FVSCVM NYGMATICVM, HOC EST AD NER-

uorum punctus vtile Andromachi.

Guttæ ammoniaci denarium pondo octo, ceræ nouæ denarium pondo octo, teres-
binthinæ denarium pondo octo, aris combusti denarium pondo octo, picis aridæ
denarium pōdo quadraginta, vt Zeno ait, minæ dimidium, aut quartam partem.
20 Argenti spumæ denarium pondo quatuor, aloës indicæ denarium pondo duum,
mali terræ denarium pondo duum, galbani denariū pondo duum, eruginis dena-
rij pondo vnius (alijs denarium pondo duum) thuris denarium pondo duum, olei
hyeme quartā heminæ partem, æstate octauam: aceti tres cyathos, quibus ammo-
niacum dissoluatur. Hoc verisimile est ipsum nominare nygmaticū, vt quod ner-
25 uorum puncturis ex vsu esse queat.

TERTII LIBRI FINIS.

CLAVDII GALENI
 PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICAM-
 ENTORVM KATÁ TĒNH, LIBER QVARTVS.
 Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

Primus sanè liber in alborum emplastrorū confecturis, alijsq; : tum eorū quæ vlceribus cicatricem ægre ducen-
 tibus cōueniunt, finitus est: vbi distinximus cōmuniter
 appellata dysepulota, id est cicatricem difficulter admit-
 tētia, ab ijs quæ propriè cacoëthe hoc est maligna dicū-
 tur, & ipsa nimirum dysepulota. Quoniā vero quedam
 saniei humorūmq; vlceratis partibus influentium vitio
 cicatricem ægre admittūt: quedam ipsa affecta sede in-
 fluentē succum quamlibet probum corrūpente, secūda
 ratione vlcera dysepulota & cacoëthe, propriè nominātā in quibus interim totam
 partem affectā excindere, vel adurere nonnulli coguntur, aut medicamētis crustā in-
 ducentibus, aut igne vtentes. At cū ampla sit latitudo vtrinq; in eo, quod alterū al-
 tero magis minusve dysepulotū, malignūmq; est, tantum medicantiū pharmaco-
 rū esse numerū oportet, quātus ipsorum quoq; vlcerū extiterit. Merito igitur om-
 nes, qui vnū duntaxat medicamētū vlceribus malignis cicatricē inducere promit-
 tēs habent, successu crebro frustrātur. Nā duo (minimū) quæ idem pollicētur, ean-
 demque facultatē ostendunt, diuersa alioquin inter se nō simpliciter maioris, mi-
 norisq; verū vt apertissime dicam, maximi ac minimi ratione, in promptu adesse
 illi conuenit, qui omnia id genus vitia curare proposuerit. Quemadmodū cōmen-
 tario Therapeutices in vniuersis affectibus primā omniū cōmunem auxiliōri po-
 tentiam inueniri docebamus, dein materias, quibus illa cōtinetur: ita nūc quoq; in
 vlceribus dysepulotis generalē pharmacōrū, quibus illa cura buntur facultatē, quæ
 tandem sit, vel prius inuentā esse oportet. Indicata mihi est & hæc in illo opere, cū
 quidē nullus vitiosus habitus vulneratas partes infestat, duos scopos habens: vnū,
 vt id quod influit, repellat: alterū, vt quod affectæ parti inhaeret, infixūq; est, dis-
 cutiat. Atq; hæc contrariæ vires præstant. Siquidem influxū reprimunt, quæ sunt
 astringentia pharmaca. Digerūt impacta iam exceptaq; trahendi potestate prædi-
 ta. Porro quæ astringunt (vt plurimū) exasperant, atq; hac occasione molesta sunt.
 Trahentia vero, ac digerētia ex alto humiditates, nō citra acrimoniam id efficiūt.
 At acrimoniam dolor aliquis necessariō sequitur vlceratam partē erodens. Atq; sic
 propter dolorē, quam exasperantia erodentiaq; cōcitant, humores vlceratis partis
 bus influentes irritari cōtingit. Vnde quoq; vlcus phlegmone obsideri exedique,
 ex quibus dictis colligitur, vlceribus dysepulotis præsidia inueniri nō posse: multo
 minus adhuc malignis. Quare talis pharmacōrū materia, quoad eius fieri possit,
 inueniēda est, vnde vlcus citra dolorē siccificat: quod accurate fieri nulla ratione
 cet, medico ignorāte, quem affectum medicamen exhibitu ostenderit. Quippe ex
 ambobus cōpositum erodente puta & astringēte, necessariō validum existit. Verū
 fordes & humiditatis copia id genus vlceribus incumbens, veluti propugnacula
 quædā vlceratis particulis facta rosionē valentibus pharmacis adimūt soluitiq;
 Itaq; attendendū est, quantū primus vsus humiditatis in vlcere desiccauerit: vel si

Dysepulota blanda

*Medicamenta astringentia
 et calidiora*

etiā sordes habeat, quantū inde absterferit. Ac ita secundum, tertiumq; vti illo debemus donec purū & siccū vlcus apparuerit. Vbi vero id tale conspexeris, ad aliud medicamentū te cōferes, eiusdem quidē speciei, sed priore imbecillius. Nam validiora, dū mordendo vlcus dolorē inferunt, fluores mouent, & phlegmonas concitant. Quod si rursum aliquod multo imbecillius priore pharmacū adhibeas, vlcus humidum innititur, melior est, quod sciat vlcus non alia medicamentorū virtute curari, q̄dum affecta pars eā siccitatē cōsequatur, quam in naturali statu sita possidebat. Quod factū intelligimus, vbi neq; tenuis amplius sanies influat, neque pus producat. Hanc dispositionem vlcera nanciscuntur, quo dixi modo sicciscentia, hoc est alitica, disculsiq; idē vbi sicca quidem fuerint, verū sordida adhuc appareat, deterforis pharmacis repurgātur, quæ & ipsa in opere de simplicibus medicamentis cōmemorauimus, in quo prius exercitū esse cōuenit, qui hinc omnino frugē reportaturus est. Hoc vobis amici, quibus ista scribūtur, cōstare manifesto admodū noui, idē rationē sine operū exploratione probabilē nō esse, dicta iā mihi demonstrant. Etenim vidistis subinde medicos quosdā, illis ipsiis pharmacis sine via ac ratione vsos nihil promouisse: me vero multa eius generis vlcera persanasse. Quamobrē in memoriā reducite medicamēta citra demorsum exiccātia: qualia sunt, permulta metallica. Atqui hoc etiā meminertis, q̄ cōbustis elotifq; erosio, quæ prius abfuit, edomatur ac interit. His igitur impræsentiarū vti vobis licet: elotis quidē in pueris, eunuchis, mulieribus, & qui molli natura carne sunt præditiitē qui ad sentiendū habiles admodū sunt, & vitioso succo laborāt. In alijs corporibus etiā illa vsurpare pōueritis, manē primū ipsa partibus, quæ curantur probē distatis adhibētes. Si vero corpus totū præparationē quādā requirat, & hāc prius factū esse oportuit: præcipimus de his in cōmentario de morbis curandis. Nōnullis siquidem vel purgatio sola sufficit: quibusdā sanguinis detractio: alijs vtraq; hæc adhibere profuerit. Sunt in quibus superiacentē varicē exscindere satis est: vel licet nū vel iocinoi prospicere: aliquibus ambientes vlcus partes præcidere: quēadmodum interim labororū callos amputare. Si horū quid experiri oportet, humoris copia simul cū sordibus inspicieda est: atq; ita ad idoneū medicamen veniemus, rursus simplicū memores, quæ desiccant, nō tamen vlcis sordes abstergunt: itē quæ abstergūt quidē, non tamen probē desiccāt. Porro quæ vtrūq; possunt efficere, prospectiorem ex quo quodq; ordine existat, quod maximū inter ea censeo, quæ ad curationē pertinet, neglectū tamē medicinalis materiæ scriptoribus. Nam hi solas vniuersales ipsius vires dicere studuerūt: sicut etiā Dioscorides, quē nulli eorū, qui in eadē quasi arena defudarūt, secūdū esse quisq; dixerit. Ego igitur deinceps ōnia pharmaca recēbo, quæ vlcera citra demorsū & manifestā exasperationē exiccare possunt. Incipiā a metallicis, quibus etiā terræ species adnumerātur. Porro cū varis inter se differāt, in eo q̄ magis minūsq; siccet, à medijs orsus ad vehemētia, vel rursus exiccantia me conferā. Siccāt igitur modicē Lemnia spragis, & cadmia: præsertim quæ sua sponte nascitur, præter q̄ in torréribus aut riuīs quaritur, ac in Cypriorū mōtibus alijsq; locis inuenitur, maximē vbi metalla sūt. Cōsueui eā magis siccantē reddere, per estatē in sole, pluribus deinceps diebus terēs ex aceto, aut vino planē gilio, substantia pellucida. Cuiusmodi est in Italia falemū in Asia Tmolites, quod multo maxime siccare natum est. Hoc genere cōprehēditur Ariusū in

Batis intra experimentum

admir

J. Gregorius, & J. Gregorius, p. 100

Dioscorides

Modest. summa vna p. 100

Lemnia spragis

chio naturam: item odoratū Lesbium in cresso & mithymna. His succedūt omnia vetera, cum ex albis & astringentibus inueterata sunt. In Italia signinū, burtinū, & marsium: in Sicilia vacatum ab incolis animarum: in Asia aphrodisiū, & misyū. Sufficit enim mihi horum facultates vniuersales veluti paradeigmata exposuisse. Iam vero cadmiam ex aceto acri, similiter multis per estatem diebus in sole prepa- ro, siccataque repono, vt vlcibus malignitatem assumentibus inspergi possit. Valentius hoc pharmacum est, chalcitis combusta eodem modo prius in puluere redacta: post hanc ignem nō experta tam valens medicamentum est, vt crustas faciat. Lotā igitur ipsam, deinde tuniam habere satius est. Minus enim lota, q̄ visa desiccatur, tum longē melior est minusque mordax. Persimile medicamentum est etiam erugo combusta: quā ignem nō experta est, fortissimum medicamentum est, sicut chalcitis. Verum hæc non nihil etiam astringit, & ea multo magis chalcantum, quod inter metallica maximē siccatur. At erugo huius potētia omnino participes nō est. Misy autē & fori chalcitidi genere cognata sunt: ex vna, vt dicam radice produ- cta: tenuius tamen misy apparet, tum minus mordax & vrens: crassius fori est, & vtrisque siccatur imbecillius: quēadmodum & sibi maiorē astringēdi, siccandiq; vim ac fori possidet. Porro diphyrges appellatum pharmacum vlcibus ægre humi- ditatis vitio ad cicatricem venientibus, aptissimum est: valide namq; siccatur, est mo- dice mordax. Ad hæc præter acrem tum qualitatem, tum potentiam, vim habet astrictoriam: quas tamen vtrasq; fortiores & chalcitis cruda, & chalcātum repræ- sentat: siue id masculino genere, siue foeminino, siue neutro appellasse quis malit. Nam hoc vobis interim succurrat, de nominibus contendendum nō esse, vbi spe- culationem ipsius artis vsui necessariam ediscere statueritis. Porro alumē quodli- bet vlcera satis exsiccat, generose astringit, vnde nemo solis his ad vlcera vitetur, se- cut nec cruda chalcitide, & erugine: vtra vero & hæc & misy vtilia sūt, vt elota mor- sum quidē remittūt, verū minus siccant. Itaq; lotis vti tutius est: quoniā perma- ta corpora, quibus mederi cogimur vnā quandam dispositionē habent, quæ ve- hementem cōmorsum ferendo nō sunt. Audiuitis hæc frequenter, & nūc iterum cōmentationis gratia in toto subsequenti sermone repetere conabor. Quæ igitur plethora vitiofoque succo laborāt corpora: ad hæc quæ tenera carne prædita, & ad p- sentiendum insigniter habilia sunt, facile ex morfu, seu rosione phlegmonē reci- piūt. In horum numero cōtinentur mulieres videlicet candidæ, pueri, eunuchi, vici- cute alba: insuper qui regionē frigidā incolūt, humidi hi quoq; & pituitosi, eorū molles & albi: quēadmodum ij, qui calidum tractum inhabitāt, vt Aegyptum & Arabiam, duos corporū habitus, & siccos sortiuntur. Itaq; hæc veluti in mentē re- uocādo appositurus sum & aliam pharmacorū simplicium materiē: quæ malignis vlcibus curandis sit idonea. Arco colla igitur & ichtyocolla, his magis adhuc chy- socolla tali facultate prædita est: huc optime facit & plumbum cōbustum: post hoc fori, sibiq; eaq; combusta: insuper plumbi recrementum. Græci oxaplay puāpōs vo- cant, probe siccatur: quēadmodum & ferri squama, euidentius tamen stomomatis. Porro æris squama, præter quod siccatur, etiā abstergit purgātq;. Vnde pura quoque vlcera efficit, quod reliquæ squamæ nō possunt. Quare si hæc omnia medicamēta arida vlcibus malignis ac contumacibus inspergis, mirifice videbis citra erosio- nem ea desiccari, sicut vbi buccinorum testas concrematas, purpurarū, ostreorum aliorūque id genus adhibueris. Quin & lapis specularis græcè σπάργης, Roma: 4

Cadmia

Egalitis

Erugo

Chalcitidis

Misy & Fori

Sibi

Diphyrges

Alumina

Squamella, pelgionella, & hyssopella

Squamula, pelgionella, & hyssopella

Sori Squama

Sibi Squama

Squamula, pelgionella, & hyssopella

nis olim *specularium* dictus ex ijs est, quæ leniter ac sine morfu exiccant: qui vltus
 vlcerebus dysculotis, non item malignis ac rebellibus conducit. quippe minus
 exiccat, quam illa requirunt. Idem potest *vitrum vltum*, ac ignitum illud, quod in
 calfactorijs fabricorū officinis cōstitit. Caterū *egyptiæ spinæ* fructus, *galla ompha-*
 5 *citis* hoc est immatura, *rheon*, *malicoriū*, tum radices, tum herbæ nō pauca vltra
 siccandi etiam astringendi potestatem habent. nam & *malum terræ*, *iris*, *acorum*,
arthemisia, *panacis radix*, *argemone*, *chamæcontis nigri radix*, *ciperum*, *dracum-*
calus & *gladiolus* affatim exiccant, his euidētius adhuc *centaurium*, & *polium*:
 10 quibus paulo imbecillior est terra nomine *cretrias*, vt valētior est *ampelitis*. Ta-
 lis sanē medicamentorum simplicium ad vlcera maligna ac contumacia materies
 existit, extrinsecus autē nonnulla ipsis apponūtur, quæ quidem per se vehemētis
 potentia gratia nō admoueri, sed alijs temperari solent, veluti *erugo* ignē nodum
 experta, *calx viua*, & *illota*, & *molle aphonitru*, quod reuera *aphronitru* est. Quā-
 15 to enim spumant tanto pręstantius est vtrāq; facultate, tum quod minus mor-
 det, tum quod magis digerit. Didicistis enim in opere de simplici *medicina sub-*
tilliora crassioribus hac virtute inter omnia, quæ simili specie cōprehendūtur prę-
 cellere. Porro nihil tam nobis cuitādum est, q̃ pharmaca generis oleosi, quæ *Hip-*
pocrates *pidemides*, id est mollia nominat: cuiusmodi sūt omnes adipēs, pręsertim
 20 porcorum, dein *resina*, postea *cera*: alia vero ratione & quæ indurata remolliunt,
 Item alio modo, *acria piper*, *gingiber*, *synapi*, *canchri*, multaq; eius generis alia.

Vitrum vitru
Galla pumatura
Rheon. Malicoriū
Aphronitru

Aphronitru

Hippocrates. pidemides

QVOMODO MEDICAMENTIS SICCAIS MODO COMME-
 MORATIS IN VLCERIBVS AD CICATRICEM AEGRE
 VENIENTIBVS, ET MALIGNIS VTENDVM SIT.

Viusmodi vlcera vitioso plena humore necessario existunt: ple-
 raq; vero ipsorum etiam sordes copiosas sustinet. Quoniā ergo
 sicum aliquod pharmacū ipsis sumus inspersuri, conuenit prius
 ea linteolo molli, puro & sicco exprimere, vbi vlcereis cauitatem
 medicamento impleueris *platysma* labris attenuandis accōmo-
 10 datum, extrinsecus superdandum est: hinc rursus linamentum
 vndiq; equale foris iniiciendum: cui spongiam ex aqua, aut vino tinctam, applica-
 bimus. At permultū referre existimabis, vt spongia frigida maneatur: quod ex faci-
 li fiet, si frigida continuē citra deligaturæ solutionem foueas: sed hanc ei impone-
 15 re, ac circumdare debes, vt *Hippocrates* in commentario de fracturis edocuit, ma-
 ximam offensam fore ratus ex deligatura, quæ ad elegantem formam, non vsu-
 m conducit. si igitur fasciæ vna fuerit, sursum tēdet, siue sura, siue genu, siue talus, siue
 cubitus, siue manus summa, siue alia quæuis pars laborauerit. Quod si duabus vt
 20 velis vt in fracturis, altera a parte affecta sursum feretur: altera deorsum prius,
 mox in superiore parte desinet: dum ipsa priori coniungatur. Quamobrem hasce
 fasciæ ex linteis, non pāniculos esse, vt omnes nouistis, expedit. Tercio quoq; die
 non singulis soluendum membrum est, sic vt aqua non adhibita, quo dixi modo
 25 nuper, molli, puro, & sicco linteo sanie vlcere abstergas. At si ambiētes vlcus par-
 tes phlegmonodes quippiam repræsentent, humidum medicamentum extrin-
 30 secus *platysmati* superaccommodandum est ex meo *Phœnicino*, non simpliciter

liquefacto, sed cui plurimū vini astringentis adiectum sit. non tamen cum refrigerante oleo liquare ipsum conuenit, verum si rubor quispiam, vel omnino calor in circumpositis vlceri partibus exuperet, astringente, & refrigerate id faciendū est. Sunt huiusmodi *myrteum* & *melinū*: si hæc non adsint, adhibito quod omphacium, & omotribes nominant. Si durities maior extiterit, oleo veteri, vel ricinino ipsum Phœnicinum liquefacies. Sed tutius fuerit, si nihil in ambiente vlcis loci vitiosū appareat, superpositę regioni liquidum medicamentū admouere, quod repellat, si quid prius vel prauū, vel plus quā par est, influat, maxime cū in crure vlcus abortum superpositam venam varicosam habeat, quæ dum magna est ac colore nec rubrum, nec probum sanguinem, sed atrioiorem, magisque melancholicum continere videtur, excidenda venit. Interim vero contingit, vt vena tali excisa vlcus statim ad cicatricem veniret: etsi iam animum durarat, verum ipsius loco iuxta diuisionem, vbi erat excisa, vlcus malignum ac contumax oriretur, cui cicatrix induci non potuerit. Igitur in id genus vitij præstat, vitibus ægri consultis, a venæ incisione auspiciari: deinde pharmaco purgare melancholicū humorem, & cum hoc etiam pituitosum educere: quoniam is quoque vnā nonnunq̃ cum melancholico influat, dum varices generatur. Postea ipsam venam vlceri supra positam in longum scarificare commodum est. vbi abunde vacuatis, ei ipsi venæ sectæ prius medendum: postq̃ exacte iam cicatricem ducere videtur, tunc maligni vlcis curationem, vt prædictum est, aggredere. Iam vero lien interdum male affectus, vitiosus talis humoris author est, sicut & iecur, quibus antea prouisus, sic tādē ad vlcus curandum venire oportet. pari modo, si vniuersum corpus cacochymum vel plethoricū existat, prius expurgare vacuareq̃ expedit, q̃ medicamentū vlceri admoueas. Porro intra vlcis per arida medicamenta curationem, quotiescūq̃ solueris, aduertendū est qualēnam in particula effectū ediderint. sciendūq̃, ac in memoria habendum nonnulla desiccare, non autem detergere, cuiusmodi sunt illa, quæ astringendi qualitatem obtinent, vlcus purum non efficiunt. At quæ præterq̃ quod siccant, adhuc etiam detergunt, ea non modo siccant, sed puram quoque totam partem exulceratam efficiunt. Præterea notandum venit pura vlcera ab ipsi medicamētis, vnde prius cum essent sordida, nihil rosionis percipiebant, nūc erodi, morderiq̃. Quæ causa est vt à valentioribus absterforij pharmacis ad mitiores, lenioraq̃ digrediamur, vbi vlcus adamussim purum inuenerimus. Quemadmodum rursus in sordidis ad magis abstergentia transimus, nisi ex rosione sordida apparuerint. Hoc siquidem medicis etiam bonis existimatis, nonnunq̃ imposuit, vt ad absterforium valentius, acriusq̃ se conferrent: vnde iterum vlcus erosum, ex æquo sordidum, vel etiam magis adhuc, altera solutione visum fuerit, cur neque id foeda, à medicamento colliquata: nam ita in prauū saniem degenerat, cæterum quicquid in his ipsis tenuioris substantiæ est, à pharmaco diffilatur, reliquum ibidem vlcibus infixum, sordes ipsis redditur. Quare animum attendere oportet, vtrum vlcus carne quæ subest excisa, ac colliquescēte sordidum euaserit, an quia medicamen sordidis auferendis aptum requirat, impositum vero tale nō sit. Quod indicat vlcis maior facta cavitās, tum oræ rubentiores, calidioresq̃, cū medicamēti acrimonia abstergentiur. forsan igitur superuacaneum fuerit in præfati commentario, compositorum medicaminum vsus rationē modūq̃ ascribere: quippe in methodo curandi explicatum. Quæ vero necessaria sunt, & ma-

Sanguinis, melle purgationis, præstat.

Quædam, q̃a, crassa, & q̃a.

gnam noxam adferunt neglecta, satius est bis terve, vt fidelis memorie inhæ-
rent, eadem repetere. Ponamus igitur & hoc in talium vlcerū curatione, si quidem
citra totius corporis offensam fieri poterit, agrum à balneo abstinere: perficari
linteris largiri, mox oleo, deinde ferulis exerceri, si crus fuerit affectum: vel cursu,
si partes superiores male habeant. Quod si à balneo temperare sine totius corporis
ris noxa non poterit, soluere deligaturam non oportet: verum, vt ligatū est mem-
brum lauare, & aquam calidam ex spongia exprimere, aliāq; mox frigidam in-
fundere, vt nullus in deligatura calor sit reliquus. Iā si curatio succedere videatur,
etiam absq; spongia alligata sanari potest, si Phœnicinum liquefactum vt dixi, ex-
trinsecus imponas, vel citra spongiā, quæ fascijs comprehensa velut in fractu-
ris, ægrota corporis parti orbiculatim circumdatur.

COMPOSITIO EMLASTRODIS MEDICAMENTI.

Quoniam malignorum, & difficulter cicatricem recipientium vlc-
cerum curationis summus est scopus, vt medicamentum citra
morsum exiccet: aqua vero & oleum maxime omnium humes-
cent, ab eis abstinendum est ita, vt nec per se adhibeantur, nec
alijs siccis temperentur. At cera deligenda est, neq; natura, neq;
vetustate sicca: verum recēs & pinguis: quam in sole emollitam
aridis medicaminibus dictis, quibuscunq; voles, excipere licebit: sin autem sol ab-
sit, apud ignem calefacta subigatur: & in calidam aquam demergatur. Non enim
aqua per totam miscetur, sed statim ab ea emollescente defluit: antequam vice-
ri fuerit imposita.

TEMPERATURA MISTVRÆ EST TALIS.

Mediocre medicamentum hoc modo efficitur.

Quarta pars metallicorum ceræ adiicitur: valentius erit, si tertia sumatur. Porro
cum ipsa metallica minus magisq; lenia siccatq; existat, virtus in ijs quæ magis sic-
cant, intendetur: quæ minus, remittetur: quemadmodum rursus tutior leniorum
vius est: mordaciorum periculiosior. Dictum namq; frequenter est, nonnullas na-
turas corporum, tum cutem, tum carnes magis sensorias habere: quibusdam has
minus esse sensiles. Item pro maioris minorisq; sensus ratione, doloris etiam af-
fectus sequitur: vt & phlegmones. Accedit huc nō medicis differētia quod quis
molli sit carne, vel duriore, boni maliq; succi, vel plethoricus, vel vacuus, vel medio
quodam modo inter enumeratos affectus: vnde colligo vnum omnibus medica-
mentum præparari non posse: sed quaecunq; ex similibus specie consecutum fue-
rit, hoc vti sciet ille, qui methodum isto libro traditā artificioso didicerit. Exem-
pli gratia in subiecta materie, si pares vtriq; eruginis, & aris cōbusti partes mi-
sceas: aluminis scissilis partis vnus dimidiū, vt totū tribus, vel duobus denarijs S.
vel vncijs totidem cōstet, sufficiet ceræ denarios adijcere denarijs: decem vero vnc-
cias, vncijs, in temperati & medij facultate pharmaci compositionem, melius fiet,
minuq; mordebit, si loco aluminis scissilis diphryges accipiat: cuius vno denario
integrali iniecto, erit præstantius. & si eruginē mordacius facturam suspicatis, lene
proflus ipsum fieri postulemus, cōbustam apponimus. Insuper si expurgare for-
des statuerimus, aris squamæ denarij dimidiū addetur, vt tota medicamenti tem-
peratura talis euadat: aris, eruginis vsta, diphrygis singulorū partes æquales, hoc
est cuiusq; denarij pondo vnus, aris squamæ denarij dimidium. Hęc pingui cera

*Aqua & oleo omniū, maxime
humescit*

angetur

angetur

vt dixi excipiantur, vbi sicior paulo fuerit, q̄ vt commemorata excipiat temperandum est, oleum myrteum quo mollescat, vel melinum, vel lentiscinum vel ricinum, vel cyprinum, vel omotribes vetus, vel recens hispanum, vel quod apud nos ex olea succulls conficitur. Aut si omnino nihil oleosum medicamento adhibere placet, laricem resinam admisceto: cuius si copia non est, terebinthinam in locum restituito. Ceterum hoc semper in memoria tenendum est ijs, qui hæc legunt, maxime ad primum nuper dictum, tanq̄ prestantissimum veniendum esse, mox ad secundum, & tertium: deinde ad alia, ceu pro pharmacorum virtutis & potentie portione, sermonis ordinem nobis vsurpantibus. His igitur auditis quampiam, & simplicium medicamentorum viribus intellectis, discernere poterit, quæ maiores nostri ad vlcera cacoethe pharmaca conscripserint. Sicut mox Asclepiades cognomento Pharmacion in tertio *τρίτῳ βιβλίῳ* in hunc modum tradidit.

QVAE MEDICAMENTA MEMORIAE PRODIDIT
ASCLEPIADES.

D chironia & difficilia vlcera medicamētū. Aeris squamæ pondo vnciam, eruginis rasæ pondo vnciam, ceræ selibram, resinæ laricis pondo vnciam. S. ea quæ liquari possunt, aridis affunditur. Quibus exceptis, ac curiose mollitis vtitor: item platysma exiguum soli affectæ parti, vt vlcus tantum comprehendat, iniungo. Ceterum ambientes particulas pharmaco, quod phlegma

nem arceat, circumdare oportet. Inter curandum tertio quoq̄ die solueret: deinde fomentis mitigare, ipsūq̄ emplastrū, quod à latitudine platysma vocatur, ablucendo emollire, ac rursus imponere, donec cicatrice inducere incipiat. Hæc est medicamētī scriptura. Pulchrè vero author ipse adiunxit, ad chironia, nominatim sic vlcera, nō mediocriter sed maxime maligna, cōtumaciataq̄, generosum hoc medicamen est, vt quod ex tertia ceræ parte metallica cōtineat: eruginem sanè pharmacum valentius: aeris squamam, multo illā moderatius, attamen & ipsum generosum. Mediam ac symmetram habet temperiem, vt etiam modice maligna curet, si non triplex, sed quadrupla ceræ portio alijs cōmixta fuerit: moderatius adhuc extiterit, si quincupla adiciatur, vt nondum cacoethe, sed ægre cicatricem ducētia perferat. Quemadmodum etiam, si metallicorum sex partes ceræ capiat, vt sit eruginis, & squamæ vtriusq̄ denarius, ceræ duodecim, laricis quot exigit portio quæ erit, si tres ipsius denarii imponantur. At vbi cera pinguis est, et minus resinæ addatur, spissitudinem, quanta sufficit, medicamētum habebit. Si quidem huiusmodi pharmacis resina ob crassitudinē inditur, veluti & myrteū oleū, vel lentiscinum. Ego certè attico nonnunq̄ æsypo cera emollitam temperavi, ac vsu didici, vel nihil, vel parum adeo medicamentum ab illis, quæ sine his preparata sunt, superari. Atqui manifestum est me hæc ad futuri medicaminis robur referre. Nam auxilium ad aliquid spectat: quippe mollius pharmacum ad moderatiora cacoethe, id est malefica, magisq̄ vehementius cōducit. vbi igitur vlcus ipsum minus malignum est, ora vero prætumida, Græci *ἐκτομα* appellant, potior, in his est æsypus. Benefacit etiam his cerui, vitulique medulla: quam leuē prius factū, ceræ admiscere oportet. Dein in vitatē coactis metallica trita, vt in puluerem redigantur, excipienda sunt: vt quæ rosionē pariant: omnia vero sicca, ac terrestria pharmaca, quantum satis est, antea leuigetū, vt est galla, cytinus, malicorū, ægyptiæ

Platysma

Cyprinum Glycerum

spinæ fructus: quoniam id genus omnia egre fiunt leuia, sicut facile, quæ ex succis
& liquoribus rescificatis proueniunt, myrrha, aloë, acatia, & quæ his sunt finitima.
Recte me hercules ad finem superioris medicamenti scripti hæc verba adiecit. Et
hæc triduo soluit, fomentisq; mitigato ipsumq; emplastrum ablutum emollito,
nisi si que apponito. Nisi enim diutius cuti pharmacum adhæserit, nihil efficit.
Quod plerisque medicos latuit, arbitantes si ter die saniem ab ulcere deterferint,
melius se facturos ijs qui bis idem faciunt. Qui vero semel soluiunt, ab ipsis quoq;
ægris tanq; negligentes male audiunt. Cōuenit hic quoq; meminisse quod in ple-
risq; nostris commentarijs dictum est, qualitates videlicet omnium viciuorum cor-
porum mutuo in se agere: etsi alterum ipsorum multo sit validius. Item annotan-
dum est, ubi qualitas medicamenti curando corpori similis specie fuerit, maius fe-
qui momentū. his igitur rationibus, qui primus emplastro ante imposito vti sta-
tuit, iusta laude dignus est: & nos ipsum sequi multo magis decet, cū quod ratio-
ne inuenit, experientia comprobatum cognouimus: nec temerè triduo ipsum fo-
neri, singulis videlicet solutionibus præcipit. Nam, quia valens medicamentū est,
lenitionem desiderat. Satiū igitur est in vkeribus non ita malignis, ceram quæ
druplam, vel quincuplam amborum simul metallicorū esse. Post hoc pharmacum
aliud Asclepiades tradidit, quod his cōstat. Eruginis pondo vncijs duabus: squa-
mæ pondo vncijs duabus, diphrygis pondo vncia, ceræ pondo libra, laricis pondo
vncijs tribus. Hæc rursus temperatura simplicium medicamentorum eadem est
quæ superioris, solo diphryge superans: alia certè omnia priorum duplicata sunt.
In illa enim scriptura eruginis, & squamæ vtriusq; pondo vnciam adiciebat, ceræ
modum ambabus triplo maiorem: siquidem omnes vncias sex eius admiscen-
das censuit: resina vnciam S. metallici cuiusque vnciam. Secunda scriptura, illius
quidem, loco vnciæ, semissis, tres imponendas iubet: metallicorum vero pro vna
vncia, singulorum duas: ceræ libram in priorē scriptura mutat in selibram. Cla-
rum itaque est diphryges solum in secunda eum apposuisse. Ac si vnciam ipsius
inmittendam alijs duplicatis præcipit, modo simplicibus vniuersis in priorē scri-
ptura mistis diphrygis semunciam addideris, talem medicamenti confecturam
habiturus es. Squamæ pondo vnciam, eruginis pondo unciam, ceræ selibram, resi-
næ laricis pondo vnciam S. diphrygis semunciam. Similis omnino hæc est priori, si
diphryges exicipias: quod tam moderatum est, vt etiam solum inpersum vkeri-
bus, quæ cicatricem difficulter admittunt, probe medeatur. Item & æs combustū
valentior autem longè erugo, vt sordida admodum & humida curare nequeat,
si solum eā inpersgas. Exedit enim, & mordet insigniter. Porro in chironijs vlc-
eribus, alijs temperata pharmacis tantum de vehementia virtutis suæ remittit:
auget autem illorum, vt compositum ex omnibus pharmacum fiat præstantissi-
mum. Quæ iam ratione prædictis medicaminibus erugo mista fuerit: hac & vi-
ua calx, exigua proportionē aliorū à quibusdam adiecta: extincta medicore est
pharmacū: elota prorsus leue, & mordacitatis expers. Hoc igitur emplastrum
exempli gratia adscriptū: quod inuenies in particularibus exerceri velim, non vni-
uersalibus solis cōtentos. Rursus autem ab exordio sermonem repetens, ad An-
dromachi medicamenta digrediar.

DE ANDROMACHI EMPLASTRIS AD VLCERA
MALIGNA.

Pponam igitur causa exempli, quæ ex compositis medicamentis ad cacoethe vlcera conuenire vsu probata sunt: ab ijs exorsus quæ scripsit Andromachus quem non iniuria queas accusare, quod citra distinctione pharmaca tradiderit. Hac enim omnia, per multos medicos male ipsi vti contingit ideoque nonnulli scopum mirifice adsequi interim ab illo errare, alio delabentes.

Cum igitur validissimum aliquod recensere cõueniret, omnia ordine protulit Andromachus. Ab hoc rursus aliud moderatissimum: imbecillimum vero scripsit, nulla distinctione apposita. Auspicatur enim ipsa hoc titulo: CICA TRICEM INDUCENTIA. Mox ita subdit. Cadmiæ tostæ pondo libram, chalcitidis viæ pondo libram, cere pondo libras quatuor, resinæ aridæ pondo libras tres, myrti pondo libras quatuor, vinum aridis miscetur: statim in hunc modum pergit.

MEDICAMENTVM DIA AKAKNOV hoc est ex Ladano.

Et temperatura appositâ, iterum deinceps ait. ALITER VTI CATION. Deinde hic quoque temperaturis expositis, infert, PHARMACVM inquitens, hoc est ex hordeo. Post huius compositionem in eam sententiam iterum scribit.

ALIVD CICA TRICEM INDUCENS.

Resinæ siccæ denarium pondo octodecim, diphyrgis denarium pondo quatuor, spuma argenti denarium pondo sedecim, cere denarium pondo decem, olei cyathum & dimidium: vt hoc sit medicamentum ab initio sextum. His subiungit iterum alia sex, vnicuique præponens, ALIVD, volens nimirum CICA TRICEM INDUCENS, nos inuadire. Quinque igitur sunt epulotica, quibus nos vti soleamus: nec malignis, nec ægre cicatricem ducentibus idoneis. Sextum ad vlcera quidem dysepulota, id est quæ cicatricem difficulter recipiunt, non tamen ad cacoethe, quæ nobis maligna dicuntur, valet. Reliqua vero sex adiecta malignis profunt: virtute tauricem diuersa: quibus alterutrum ab eo adscriptum esse oportebat, qui rationalem, ac methodicam disciplinam proficitur: nempe vel vehementia differentiam, tanquam nobis intelligentibus ad maligniora vlcera valentioribus vtendum remedijs: ad mediocritatem, imbecillioribus: vel Empiricorum more posuisse: quædam ex his medicaminibus phagedenicis, in summâque exesib, ac pastis esse vtilia: quædam causis quædam vehementer sordidis, ijs vero, qui phlegmonodem simul, aut scitrosolum affectum habent, aut labra vlcis dura, vel prætumida, vel nigra, vel alterius coloris, singulis propria. Horum autem nihil ille effecit. Postea sex facultates cicatricem inducendi ordine retulit: quarum ego compositionem cum proprijs distinctionibus narraturus sum. Primum itaque ab eo scriptum, eruginem, & squamam cepit: remittit autem minuitque vim ipsius, cere mixtura: quæ octo partes amborum, quatuor vtriusque explet. Etenim eruginis, & squamæ, cuiusque vnciam miscere præcipit: cere vncias octo. Admodum commodè obseruabit, qui id componit temperare aliquod molle, græce *μαλακωδυνον* dicitur, oleum dico, & seuum, & æspum & resinam. At si pinguis cera non adsit, metallica ægre miscebuntur. Ac si iuxta ignem vel in sole calido temperare ipsa cogamur, paulo post pharmacum indurefct. Quapropter cum vlceri fuerint imposita, sagum suum æger durum contingere putabit. Quippe eiusmodi medicamenta omnia talem habent vsum. Si vero calidis ma-

inbus tractes, tatum magnitudini ipsius adimes, quantum emollitum dilatatumque
 in toto vlcere imponetur, vt etiam oras cõtegat. Cum autũ vlcus extiterit, totum
 ipsius cauũ medicamine indito replebitur. Post hoc rursus aliud platysma super
 accommodabitur, quod & labra comprehendat. Hinc deinde pannus frigidus ma-
 dens tantus vndiq; obijciatur, vt medicamentum occultet, postremo sponsia mol-
 lis fascia ex linteo excepta, vel semel, vel bis adfectam partẽ orbiculatim ambi-
 te tate magnitudinis, quò totum vlcus cum labris, ac superposita ipsis, subiectaq;
 complectatur. Deligatio à duobus principijs fiat, vocant sic quoties tota pars me-
 dia vinculi affecto loco incumbat, crus autem vtrunq; in oppositum dedicatur.
 Postremo si pannus tam sit validus, vt semel iniectus spongiam tuto contineat, il-
 lic terminis consuetur, superfluo forcipe adempto, sin imbecillis, rursus vtrunque
 crus dolebit, simili robore ad id, quod affectum est, attractũ, quod imprimis ob-
 seruare conuenit, tum in primo fasciæ traiectione, tum maxime in secundo, Quin nec
 illius obliuisci te oportet, cuius primus quorum ad nos memoriæ peruenit, Hip-
 pocrates inuenitor extitit: olim ab omnibus ante ipsum medicis, nunc ab his, qui
 artem parum legitime didicerunt, neglecti, putant enim satius esse, partem exul-
 ceratam incompressam seruare, vtrinq; vero ligamentum ei circumponere, quod
 quam sit incommodum ac noxium, Hippocrates demonstrauit. Igitur vbi hæc pri-
 mo die pergeris, altero aquam frigidam per spongiam irrigato. Si ambiens aer
 calidus, & siccus fuerit, bis hoc tẽrve in dies singulos faciendum est, ac deligatura
 tertio quoq; die soluenda, per hyemen etiam quarto. Ceterum inspicienda est, à
 medicamenti virtute facta inalteratio, tum in vlcis cavitatẽ, tũ in labris, tum in lo-
 cis ea ambientibus. Porro vnde hæc discas, libri de Tẽperamentis suppeditabũt;
 necnon in opere Therapeutices de his vlcibus tractatum est, vel cum siccus, vel
 humidus, vel calidus, vel frigidus, q̃ prius & totum membrum affectum, & sin-
 gule eius partes apparuerint. Insuper cõsiderabimus, num quid ex oris ademptũ
 sit, vel emollitũ quodam modo vel attenuatum, item colorne mutatus sit, & for-
 dium copia eadem remanserit, vnde cognoscēs vtrũ fortius, vel mollius, vel simile
 priori medicamen imponendum veniat. Poteris sanẽ & primum ipsum ex facili
 immutare, si mollius viles reddere misto inter molliendũ paululo cuiusdam olei
 alstringētis, aut myrtel, aut rosacei, aut melini, aut lentiscini, aut mastichini, aut cy-
 priini, sin validius, aut squama, aut erugine: ex quibus vtriusq; modicũ adamussim
 leue reddes, vt subigendo adicias, nos, vt i nouistis, vel mite aliquod pharmacum
 vlcis inpergimus, eiq; medicamen emplastroides superimponimus. Nulli dubiũ
 est mitia pharmaca mihi dici, sarcocollam, chalcitidem vltam; item as, eruginem
 combustam & chalcantum; quæ ignem non experta acria omnia sunt: combusta,
 moderata: lota post combustionem lenia, rosionisque sunt expertia. Præstat au-
 tem sicut prædiximus, emplastrum mistioni adaptare: tum aliquod ex alijs medi-
 camentis imponere, quorum deinceps meminit Andromachus: idq; non modo
 simplicium vires, sed mensuram quoq; inspicietis, vt in eo quod iam commemo-
 rauius. Quatuor enim partes ceræ, cum eruginis & squamæ, vtriusq; vna mis-
 centur. Tres fortius ipsum efficiet: sicut quinq; imbecillius. Eodẽ modo in alijs
 agendum est: puta in eo quod prædictum sequitur, octauum ordine, tali tempera-
 tura, Chrysocolle denarium pondo duũ, squamæ denarium pondo duum, ceræ de-
 narium pondo sex, diphyrgis denarium pondo duum, squamæ argenti denarium

An illi
 de emollimento
 dicitur

pondo octo, rosacei, vel myrtei, modicum in hoc pharmaco chryso colla, & diphryges ipsa per se inspersa, malignis vlceribus curandis sufficiunt. Squama validius, asperius, mordaciusq; medicamentum est, eoq; argenti spumam auctor admiscuit subiectus squamæ violentiam, cupiensq; ipsam mollioris pharmaci mistura mitigare, ac resolvere. Sin absque cera quatuor illa iuxta dictam temperaturam misceas, medicamentum inspersile, Græci vocant *ἰσχυρὸν* habiturus es ad meligiosum vlcus curacionem non inefficax. At ubi emplastrum facere conaris, cera temperanda est; & propter metallicorum copiam, necessario etiam liquidorum meminit Andromachus, rosacei nêpe, & myrteicera namq; modica nimis est pro metallicorum modo. Cum igitur chryso colla, squamæ, & diphrygis binos denarios, argenti spumæ octo misceri iubet, quatuordecim videlicet vniuersos efficiens, vel ceram pinguem insigniter, vel oleosum quoddam pharmaco affundere debebat. In superiore medicamento cera metallicorum erat quadrupla, vnde spuma argenti ablata, ex alijs licet pharmaca componere, quæ ad modum ego non nunq; tacitavi. Quod si fiat, myrteo non opus erit, cera vt dixi, pingui adhabenda sit, liquidum aliquod miscere oportet. Quæ obrem nonnulli in id genus pharmacis ceræ præposuisse videntur, alij recentis, alij iuuenilis non per leuem ipsas ætatem, sicut in alijs medicaminibus, sed humiditatem requirêtes. Est etenim tæuera melior iuuenis, sed nō vt bimulam, trimulamve reijcias. Caterū ad sequens emplastrum ire tempus est: quod habet in hunc modum: Diphrygis denarium pondo octogintaquatuor, argenti spumæ denarium pondo ducentorum quadraginta, ceræ denarij pondo trecentorum octodecim, olei heminas sex. Poterit & hoc pharmacum vlceribus nondum malignis, verum dyspulis cicatricem obducere, quoniam exicat, sed non valide, vt quod post ipsum scribitur: minor ita, men temperatura conficiendum est: simile enim ei hoc est. Diphrygis denarium pondo quatuordecim, argenti spumæ denarium pondo quadraginta, ceræ denarium pondo quinquagintatrium, olei myrtei pondo vncias decem. Nam Andromachi pharmaca, horum seculi sunt. Quod cicatrici obducenda omnino est, respondet ex cadmia confectum glycyæ nominatæ: de quibus sequenti sermone dicemus. Huic subscriptum, validius quidem est, non tamen primò ex hisce sex, verum septimo ab initio primore finitimum: in quo squamam, & eruginem ceræ quadrupla commiscuit. Diphrygis enim adhuc denarium pondo sedecim, argenti spumæ denarij pondo quadraginta octo, ceræ denarium pondo sexaginta sex adijcit. Inde horum copie gratia coactus est & myrtei olei heminam S. affundere. Numeretur ergo hoc quoq; inter ea, quæ cicatricem generant. Quod statim subiungitur, eiusdem generis est: mitissimum vero, lenissimumq; ex plumbo combusto & eloto, spodio, cadmia, diphryge, & terebinthina compositum. Zenonem autem galbanum quoq; miscere, quod mihi in prædictis videtur superfluum. Scribit ipsius misturam talem: Eloti plumbi denarium pondo duos, spodij denarium pondo quatuor, cadmiæ tantūdem, diphrygis denarij pondo vnus. Excipit ea terebinthina denarij sex. Zenonē dicit addere denarij dimidium. Si quidem ceu molliendis labris callosis, ac duris, eoq; græce *ἰσχυρὸν*, id est prætimidis appellatis id facit, probe admiscet; sin ad vlcus malignitatē & cōtumaciā, non item. Nisi enim galbanū adhuc receperit, etiam sic a malignorū vlcerū prauitate vincetur. Magis autē verisimile videtur duodecim hæc ordine se cōsequētia pharmaca

* Alijs tricentorum viginti.

ad cicatricē ducendā idonea scripsisse. Etenim præter duo ex ipsis, puta septimū,
& a principio, & octauū alia omnia vlceribus agrē ad cicatricē venientibus, sed nō
dum malignis medētur. Item duodecimū inter ea cicatricem obducit: imbecillius
autē q̄ vt cacoethē persanet. Cōpositio hæc capit molibdenæ denariū pōdo cens-
tum, diphrygis denariū pōdo sedecim: sorios denariū pōdo decem, cyprij tolli
denariū pōdo octo, resinæ terebinthinæ denariū pōdo octo, ceræ denariū pōdo
quadraginta, myrti denarium pōdo quadraginta. Porro minoris temperaturæ
quæ huic respondeat, omnia eiusmodi pharmaca conficere oportet: scientes ipsa
confestim laxā duritiē acquirere. Tantum igitur cuiusq̄ preparare satis est, quā-
ti vsus fuerit: præsertim si hyems vsum ipsorū excipiat. At si quartam singulorū
partē capias: molibdenæ quinq̄, & viginti denarij erūt, quatuor diphrygis, duo &
semis sorios, tolli misyos duo, terebinthinæ nouem, ceræ & myrti pares por-
tiones, vtriusq̄ decem: amborum videlicet viginti. Porro in omnibus eius note
pharmacis illa quæ liquari possunt, liquefacta, & refrigerata, deinde rasa siccis dili-
genter in puluere reductis admisceto. Nā si liquida ipsis affundas, sæpe sient gru-
mi ceræ modo: maxime cū frigus fuerit. In sole feruenti si mistura fiat, licet ea su-
perfundere: mouendo vehemēter rudicula primū: deinde cochleario: præstat au-
tem in hisce omnibus, rudiculam palmæ esse ramusculum. Hæc Andromachus
indistincte, sicut diximus, duodecim pharmaca tradidit: hoc singulis tan tū præpo-
nens, Epulotica, hoc est ad cicatricē ducendam idonea. Ego differētia ipsorū mani-
festo (vt arbitror) exposui: quæ cordatū virū ad dextrum particulariū vsum velu-
ti manu ducere queat. Insuper aliorum polychreston, id est multiplicis vsus me-
dicamentorū meminit, vt ad alios plerosq̄ affectus ita ad vlcera dyssepulota, id est
agrē cicatricem ducentia aptorum: quæ nos sermone procedente percrebimus,
& vbi pharmaca, propter variam vtilitatē *απολύτῳ* Græcis dicta, aggrediemur. Im-
presentiariū peculiari ter de ijs scribemus, quæ ad maligna, & dyssepulota faciunt:
ea potius maligna, quæ chironia nonnullis appellātur, quemadmodū Androma-
chus ipse, ordine duodecim medicamenta modo relata prodidit: duo ad carbun-
culos, vnum ad herpetas, quartum aliud post tria hisce verbis conscripsit.

EPVLOTICVM AD CHIRONIA DIOSCORIDIS.

Chrysocolle denarium pōdo duū, eruginis rasæ denarium pōdo duum, ceræ de-
narium pōdo sex, diphrygis denariū pōdo duum, spumæ argenti denariū pō-
do octo, rosacei, vel myrti modicum, vt liquefiat. Hoc pharmacum inter duode-
cim illa epulotica adamussim superiori cōuenit: si quod squama, & erugine cōstat,
excipias: ordine veluti dictum est, octauū, sola erugine illud superans: quod ideo
cicatricem inducentibus ascripsit. Maiora tamen de ipso pollicetur, ad chironia
cōuenire dicens, quancūq̄ & hic optimi medicaminis mentionē faciat in istū modū.

MEDICAMENTVM EX COLLECTANEIS PRIMIO.

nis ad desperata.

Hoc nomen desperata, vlcera illa, quorum curationem pleriq̄ aggressi non absol-
uerunt, sed tanquam ab insanabilibus desistere, significat. Fidendum huic me-
dicamento, quod præter alia vsu quoque probatum est. Hæc capit: sorios dena-
rium pōdo viginti quatuor, aluminis scissilis denarium pōdo septemdecim,
malicorij denarium pōdo sedecim, calcis viuz denarium pōdo septemdecim,
thuris denarium pōdo trigintaduū, gallæ denarium pōdo trigintaduū,

cera denarium pondo centum viginti: seu vitulini denarium pondo centum sexaginta, olei veteris heminam. His simplicibus medicamentis, compositum illud temperatur, at quomodo illud preparandum sit omisit: vt in alijs multis, quę cōfēcturę narrationē requirūt, facillē alioquin vt paulo post dicemus. Ceterū vos scite imprimis velim, vt si quādo vitulinū pingue desideretur, eius locō vetus suillū, quod non mināt auxiliū admisceatis: verū salis experti, & nō multorū nimis annorū. Na vetus oleū abūdē satis digerit: sic adeps citra rōsionem hoc efficit: bubulus similiter quidē digerit: sed nō aquē morfu caret: mediū locū obtinet vitulinus, quod porciō acrior, hoc bubulo mollior. Itaq; pharmacū, quo de sermo institutus est, validissimā cōtinet, sori, alumē scissile, malicoriū, gallā, nō digerēdi facultate, sed astringēdi vt vocāt, eximia prädita. Atqui clarū est gallā semper adiciendā esse, quę vocatur omphacitis: alumē vero egyptiū, & scissile: cuius penuria, rotundū scissili crassius, sed minus astringens. Quod autē malicoriū putamē mali granati vocatur, omnes nouerūt. Breui adeo tēpore floret, si velis aridū cōtundere, & in puluierē redigere, seu leuigare. Nempe dū arefcit, imbecilliorē vim sortitur, cū humore eius dissolūto pereuntē. Quare tutius est succosum prius ex vino decoquere, donec fiat friabile, vinū autē austerū prius, sed nō recens esse oportet (nam austerā nisi vetera sint, crassiorū partiū existūt) neq; vetustū vt iam acfcit. Etenim recens penitiora corporis nō permeat: vetus acē & mordax est: ergo etate mediū potius est: quod phrimū intra quinq; & decē annos cōsistit. Postulat locus hic in memoriā reducere, quod multi sępe dictarūt, de austeris, acerbis, in totū de astringētibus vinis, cibis, & pharmacis: ac primū de harū vocū significationibus agendū est. Austerū enim idē sibi vult, quod Gręcis mediocriter astringēs acerbū, quod valide ac vehemētē id facit, genus vtriq; cōmune astrictionis vocabulo signatur: sed valide an obscure, nō itē. Omnia igitur astringētia cōtrahūt, ac dēfāt meatus: adhęc vincūt, ac cōtinent partiū sibi coherentium substantiā: atq; minis magisq; hoc pro astrictionis cūitate efficiūt. Ceterū astringēdo ac densando summā corporis, quod astringitur cutē virtus illorū recluditur, & in altū ire prohibetur, ob quā rationē pulchrē nō nulli medicorū huiusmodi phārmacis aliā subtili, & acri potestate prädita indere cogitarūt: a quibus veluti ductę astringentiū vires in profundū corpus perueniūt. Hoc nimirū phārmaci propositi author cōsiderauit: qui calcē viuā ei addiderit. In Andromachi libro calcis vox omīssa est: viuę nomē ascriptū: medicis compendij gratia pleraq; alia sic interpretātibus. Proinde statim in ipsīs medicamētis ad vlcera dyspepūta, & maligna cōpositis squama simpliciter apposita, citra ascriptionē eris: & scissile, sine vocabulo aluminis: & terebinthina absq; adiectione resing, subaudimur, quę ipsi sic in dictione omiserūt: tiquē admodū & nunc in vocabulo viuę, calcē, nūciupant enim per excellentiā, ipsam relictā, & viuā, Gręcis *resing* & *berpesis*, appellatione nō minus alijs quę vrūtur, accommodatā. Itaq; viuę calcē tēperata emplastri huius author, acerbis medicaminibus validā reddidit cōpositionē, vt virtus eius in imū vsq; penetrēt. Quoniā vero ex valētissimis cōfectura est ac nullū mitigatorium, nec leniēs, nec concoquens aliquod continet, merito tūc, quod puri mouendo pharmacū est, admiscuit. Si igitur sicco cōposito vteremur, vlceri ipsum inspergens, indubie vehemens admodū esset, mordax, asperū, & exedens. At quia emplastrū id facere proponimus, perspicuum est vnicuiq; resingam, vel cerām vel adhuc adipem, vel medullā miscendam fore: aut si nondū ex his em-

Dulcis Gręci

Malicoriū

Austrium, Austerum, Astringens

Medici antiquissimi hanc vim fuisse
suntis, multa subindivisa voluerunt

Ergo,

platri spissitudine acceperit oleum quoddā affundendū: cum autē addo, quoddā,
 inaudiendū est præterq̄ quod propriē, & simpliciter oleum dicitur etiā cum adie-
 ctione dici rosaceū oleū, vel myrteum vel cyprinū, vel eius generis aliquod. Distin-
 ctum nāq̄ est iam sepius, quid discriminis, rosaceū vnguētum dicas, an oleū rosā-
 ceū, & vnguētū cyprinū, an cyprinū oleū, aliāq̄ similia. Merito eiuscemodi phar-
 macorū temperaturā nō eandē omnes fecerūt: qui id genus emplastra composuere,
 nam q̄ plures huius differētiæ causæ existūt nō ratione, sed mea ipsius experētia
 deprehēdi. Nōnūq̄ enim ex paucis numero simplicibus medicamentū subito præ-
 parauit: interim ex pluribus: aliās ex plurimis, vel omnibus eiusdē generis. Insu-
 per, quia nōnulla apud nos abūde copiosa, quedā ex toto nō essent aut paucissima,
 ex ijs, quæ habebat medicamentū cōposui, vsu ita postulatē: deinde cū experimēto
 probatū inuenissem, ita semper vsurpauit. Interdū fortiora quedā pharmaca cōpo-
 sita: quædā imbecilliora vltro facere instituit, vt varijs affectibus accommodata ha-
 beret, diuersas compositiones aggressus sum. Præterea hac ratione motus, q̄ pars
 exulceratione laborās plures requirat facultates: vt quū simul & caua est, & fluida,
 & sordida, & oris prætumida, & fluxione ex superioribus recipit. Si namq̄ phar-
 macū, ad omnia quæ exulceratis partibus accidūt, valere cupias, diuersarū virium
 materias adijcere necessariū est. At si vnū prius quod vrget, sanare studeas alijs ne
 glectis, nō est quod pharmacorū varietatē requiras. Clarū est igitur illos qui ante
 me eiusmodi medicamēta cōfecerūt, ob prædictā rationē dissensisse, veluti mox in
 superiore pharmaco, vitulinum pingue author cepit, q̄ oras induratas emolliat.
 Proin duplicē ei vsū adhibere debebat: vnū vt molliuscūlo medicamini, *(per hanc
 & appellauimus)* ad vnitatē siccōrū faciendā quæ primum erāt vitilia alterū, vt &
 ipsū aliqua partis affecte symptoma ta seu accidētia persanaret: verū multo vti-
 lius medulla ceruina induratis oris adhibetur: quæ si non adit, vitulina, sin vtraq̄
 desideratur, humida quedā, & nō acris resina. Nā omnes resine humiditatis gratia,
 & viscositatis quā habet cognatam, sicca medicamēta veluti colligāt, quia vero nō
 euidentē habet acrimoniam, vlcus nequaquā irritat. Quapropter nōnulli merito talibus
 medicaminū cōfecturis, admiscuerūt, vel terebinthinā, vel laricē nominatā resinā.
 meminisse autē eos inter cōponēdū oportet illius etiā, q̄ a plerisq̄ medicorū negli-
 gitur: a quibuscūq̄ per ignorantiā cōmittitur. Credūt enim insistoribus, vetus oleū
 dare scāssimātibus: ignari, quo modo ipsius loco vēdāt adipē suū illi veterē, ex oleo
 cōmuni liquatū, reparatūq̄, sed membranulis prius exēptis. Apparet enim sic crassū
 inspiciebū: si odoris, vetustatis graueolentiam representat. Similitudo igitur
 est factoris: qui veto vtriusq̄ advnguētū meminit, manifesto discernit. Alia siquid-
 em est odoris adipis, alia veteris olei proprietas. Accedit huc, q̄ crassitudo ipsius
 adulteratū cōtinua nō est, nec similis, quæ admodū olei veri. Quin & crassius in
 vasis alto, tenuius in fumo euadit: ob quod etiā id adulterantes, permouēt, dū em-
 ptoribus tradūt. At si reuera sit oleū, sine tali astu sua spēte natū, nomē quidē hoc
 obtinet vetus: vis autē trimuli nō est propinqua trigenario: aut quod annorū qua-
 tuor est, nullā cōsistatē eū quinquagenario habet: siquidē tēporis spatio, cū inue-
 teratū tum oleū, tum adips, rosionem quandam acquirunt. Atq̄ hoc ego expertus
 sum ideo, quod oleum ac adipem, vetustissima habere a patre multis annis ob-
 seruata: quæ ipse iussim ambo iuuenis adhuc, copiosa reposui, vt iam inueteratis
 eis vti possem, vbi patris essent cōsumpta, ac etiā post hec iterū ambo sepe recodi,
 g.ij.

Obstaculo videri aduersionem

*Galenus Insuperioribus de phlegma
vaporibus, unde in dani apparet
A parva tractat /*

vt vetustescerent, tantāq; mihi nunc illorum copia est, quanta centū annis victuro
sufficiat. Propterea pharmacum suprapositū, oleum & adipē quadraginta annorū
recipiēs, semper apud me vlcera diuturna prater modū maligna, opinione melius
sanant. Sunt huiusmodi vlcera, in quibus ipsa affecta pars in tā vitioso habitu cō-
sistit, vt quāvis sanguis nutriendi causa ad eam perueniens facile coquatur, matet
ipsum, corrūpatq; siue id quod influit adeo existit cacochymū, vt etiā si pars nihil
passa fuerit ab illo certe ipso solo erodatur. Egregiē igitur medicamentū cōpositor
astringētia pharmaca repellēdi facultate praeclata assumpsit, vt nihil parti affectae,
dū cureretur, influat: quaedā digerentia, vt sanies in laborante particula cōtenta per
halitū digeretur, vacueturq;. Temperatura ipsorū ita habet. Aluminis scissilis, &
malicorij q̄ validdissime astringentiū, minus exiccantiū singulorū denariū pōdo se-
decim miscuit: sorios fescuplū, hoc est denariū pōdo viginquatuor: minus quidē
astringētis, magis autē siccātis: scissilis, malicorij aequales vtriūsq; portiones indi-
dit, gallā ad triginta denarios duos apponēs, vt omnes ex pharmacō colligerentur
octoginta octo. His opposuit valide digerens & siccans medicamentū calcē viā,
cōtētus sedecim denarijs: qui astringētū vires queāt deducere. Centū sanē & qua-
tuor denarijs ex metallicis medicaminibus collectis plus thuris adijcere cōueni-
bat: & hoc mitius euasisset pharmacū, quo copiosius illud receperisset. Ceterū si ve-
hemens seruare cures, minus addito. Licet autē bifariā cōponere: nam vbi priora
quinq; cōtineris: omniāq; simul cōmiseris, aceruo in duas portiones diuiso, alteri
parti sedecim thuris denarios: alteri duplū indito: deinde liquato, postq̄ refrigera-
ueris radito ceratū ex liquidis cōfectū: quod & ipsum in duas partes seingito alte-
rā ei quod plus thuris habeat, alterā reliquo admiscēs. Atq; de cere & adipis tēpe-
ramēto prior cōiectura latitudinē magnā satis obtinet: ignorantibus nobis plane,
quale tandē crassitudine medicamē futurū sit. At postq̄ omnia cōtemperata fue-
rint, clarū sit, tenerius an durius aequo sit redditū. Quare in altera cōpositione dis-
gentius nobis coniectandū est de his ipsis, & praterea oleo: sicut enim citra ratio-
nalē methodū medicamēta cōponere, ita vim illorū certō & accurate cognoscere
sine experientia nemo potest. Hoc itaq; medicamentū Andromachus ipse despe-
ratis auxiliari dixit: deinde ad paronychias aliquot tradidit: post hoc rursus in eā
sententiā scripsit, ad cacoethe vlcera in Ballaria Secunda. subaudiendū nimirū est,
vltus sum. Materia sanē pharmaci, innuit curationē quidem a vehementibus re-
linqui, sed dolorē inde mitigari. Compositio haec capit, tyrhenicæ denariū pondo
octo, subaudi videlicet cere, seu taurini denariū pondo quatuor, terebinthine de-
nariū pōdo quatuor, plūbi vlti denariū pōdo quatuor. Linamētis excepto vitor.
Hec ipsius verba sūt. Male autē omisit, ad cacoethe id cōuenientē vhemēs esse
& mitigatoriū. Alia nāq; sūt mitigatoria pharmaca, quēdā tantillū affectus iuuāt
nonnulla vero paululū offendunt: aliqua nec iuuāt, nec offendunt, sed dolores tantū
leniunt, de quibus mox agemus, multa eius generis longo vsu explorata adiecturi.
Ad haec quaedā mirifice a deo tēperaturis cōposita sunt, vt omnino inuenirentur: interim
etiā ipsos tantū affectus agrestū, vt ita dicā, vlcerū perfanēt. verū ex illorū materie
est, cera tyrhenica: notā tē terebinthina, & taurinū seuū, porro de eiusmodi vlceri-
bus ac pharmacis sermo vti dictū est peculiaris in posterū differatur: nūc de curatu
difficilibus vel chironijs, vel quomodocūq; appellasse velis, differere propositū est:
ex quorū numero sunt & haec quinque vniuersa in quarto Critonis libro cōscripta.

QVAE MEDICAMENTA CRITO SCRIPSERIT.

MEDICAMENTVM ATATAAAA'NOI, hoc est ex ladano.

Ptimū medicamē Epuloticū, quod *Epuloticū* inscribitur: cōuenit pręfūmidis vlcēribus, & cauis: deligatū vero mēbrū, in diem quartū continendū est: spicis aride denariū pondo centū, eruginis rasę denariū pondo viginū quatuor, aris cōbusti denariū pondo quindecim, squamę rubrę denariū pōdo viginū quatuor, ladani pondo vncias nouę, argētę spumę pondo libras tres, olei sextarū

riū s. vini optimi sextariū vnū s. Hoc emplastrū preparauī & ego, materia, quę

nullū *pharmaceuticū*, hoc est molle pharmacū cōtineret. Sic enim vocat Hippocrates

omne genus medicaminū quę cōnatā humiditatē habēt, qualis in pingui est, singu-

lisq; oleosis medicamētis, & quidē in ipso oleo & aqua. Quin & resina, ceraq; molle

quippis occupant. In medio ipsorū, dico autē siccōrū temperamētō & molliū, pix

cōstitit: eoq; ambobus generibus citra offensam admiscetur: quę admodū tum ar-

genti spuma, tū arida pharmaca, quę circa mediā materiē versantur, etiā si nōnihil

ad vtriusq; excessum interim declinēt. Hoc genere cōprehēditur pix quoq; secūdū

siccitatis ac humiditatis oppositionē manifestō iā a medijs recedēs: secūdū alterā

oppositionē calefaciētū, & refrigeratiū nō itē. calefacit enī modice, atq; ideo medi-

camētis quę pus mouēt, admiscetur. Quāobrē i proposito medicamine arida pix

medijs attribuitur: atq; hac magis argētī spuma, tū alia quę siccandi vim obtinent.

Porro cū hūc error cōmitti possit, disputationē de ipsa instituiā, theoremate primū

ad multa vtili in memoriā reuocato: quānq; in alijs operibus maximē de simplici

medicina, & Therapeutice satis abūdē sim executus. Calidū enim & frigidū, humi-

dum & siccū medicamē appellamus, quod corpus nostrū calefacere, vel refrigerare

vel siccare vel humectare queat, ad optimū hominis tēperamentū collatione facta.

Mediū vero hoc est inter alia tēperamēta vitiosa, quę etiā calida, vel frigida, vel hu-

mida, vel siccā nominamus i prępollente in ipsis siue qualitate, siue facultate, siue

substantia siue tēperie malis dicere, denominationē faciētes. Eadē ratiōne neq; si i su-

perite in mixtura elemētō vniuersam tēperie denominare velis, rerū sciētia offens-

des. Ostēsum enim est in medēdi methodo pręsidia ex indicatione ab ipsis affecti-

bus cōtrarię illis tēperaturę inueniri: itē a tota animātis cuiusq; figura, tū i singula

rū rursus partū propria & simili. vnde si vlcus simplex, cauiū habeat quis, ab ipsis

generalibus, sed quę nō mediocrē differentiā in particulariū speciebibus habēt, cura-

tio sumetur: atq; ob id demonstrauimus vlcērū omnino similiū quēdā a medicamē-

tis, quę ad plenū siccant, per sanari, puta, radice panacis, aristolochia, acoro, iride nō-

nula a solo thure. licet hoc carnē nō inducat: sed illas naturas ad suppurationē per-

ducat, quas aristolochia carne replet. Sicut autē in corporibus curādis differentiā

particularis permagna est, ita quoq; in vlcēribus. nā cauiū & purū vlcus a mediocri

ter siccitibus, curatur: fordidū vero, & malignū, & oris pręfūmidis quidē, sed car-

ne cutis fluida, validissime siccātia requirit. In his igitur vlcēribus, quoniā de ipsis

verba facimus, thus est imbecillū medicamē, vt ne pus quidē concoquere, vel mo-

uere possit. argētī spuma hoc est validius, sed medijs tamen & ipsum inferius. At

pix arida mediōrum gregi annumeratur: quę admodū hāc superat exiccando as

combustū, chryfocolla, & diphryges. Euidētē siccāt & chalcitis combusta, erugo,

misq; & aris squama: atq; alio modo acerba quę Graci *σφραγίς* vocāt, galla ompha-

citis, malicorium, alumen. Exedunt autem, non vsta, chalcitis, erugo, misy & calx. Quæ iam fortissimas facultates habent, in omnibus corporibus eandem actionem ostendere videtur. Imbecillia manifestam differentiam indicant: in super si mentem adhibeas, neque minus in valentibus pharmacis magni actionis discrimen deprehendes, quam in mollibus & duris corporibus obeunt. Etenim mollia citius accendunt, vehementius molestant, & maiores phlegmonas concitant. Cum igitur hec non modo ad præsentia, sed alia quoque multa quæ hoc commentario continentur, vtilia dixerim, rursus ad suprapositum pharmacum digrediar: in quo picis aridæ denarium pondus centum, à Critone scriptum fuisse retulimus: argenti spumæ pondus libras tres, cum neutrum propria facultate vlcus cacoëthes persanare queat, verum medicamen quod componitur, emplastri speciem induat, recte prædijis admixta sunt, quantitas ipsorum artificiali coniectura sumpta, dicto nuper pondere constat: canente hoc illo qui composuit, ne tam exiguum utriusque validis medicamentis temperetur, ut demorsum, erosionemque agris partibus molestum conciliet, vel tam multa mole, & pondere, ut ipsorum virtute dissoluant, nam æris squama admodum siccata abstergitur, hac etiam magis erugo: quæ duo simul carnem generant, & exedunt: æs coibulum nec à quoque intendi, nec resolui postulat, mediocti facultate præsentibus commodum. Constat autem olei mensuram ex his, quibus cum mixtum est, ex coctionis quantitate coniecturari, nam quæ metallica præparas ad siccandum sine vlllo morfu, coquere diutius oportet. Atque hæc ratio est, cur C R I T O coctione ipsis hisce verbis apposuerit. Argenti spumam & oleum coquito, donec aliquam spissitudinem accipiat, deinde spumam æris, eruginem dum confluerint & color bonum acquirat, mox picem adijcito. Posteaque refrigeratum fuerit, ladanum ex vino tritum obseruans ne ex hoc adiecto, effluat. Postremo supra ignem lenem unita confundito, subigito. Hæc quidem coctionis scriptura est: licet etiam copiosius oleum adiectum, diutius coquere primum argenti spumam: deinde his iniectam eruginem, squamam & æs. Etenim ubi diutius coquuntur, duplicem in huiusmodi vlcibus potentiam consequuntur. Quippe magis siccant, & minus erodunt. itaque de alijs simplicibus pharmacis, quæ in superiore emplastro Crito percensuit: satis mihi dictum est, obseruari in ladanum sermone quod etiam solum ex vino tritum vlcibus ægre ad cicatricem venientibus conducit: non quia vini potentiam requirat, sed si oleo admixto id coquas, pharmaci vim obtundes. At non tam validum est, ut obtundi desideret quæ admodum erugo vel chalcitis, vel squama, vel tale quippiam, & propter id mollius est, aut tale reces vlcibus diffusculter cicatricem ducentibus, accommodatissimum. In Cypro igitur ubi plurimum nascitur, medicus quidam reces adhuc & molle id genus vlcibus imponebat: quæ si paulum induruerat, ex myrteo emollebat. Huius inopia, ex cyprino, vel rosaceo. Aliud medicamentum non multo post hoc in quarto volumine Crito hisce verbis conscriptum.

PHARMACVM ΔΙΑΧΑΜΑΙΛΕΟΝΤΟΣ hoc est ex chamæleonte ad eadem, quæ Tyria inducit cicatricem vlcibus periculosis, callosis & veteribus.

medetur itidem digitorum rhagadijs, condylomatis, & duritijs.

Argenti spumæ denarium pondus centum, ceræ denarium pondus quinquaginta, eruginis denarium pondus viginti quatuor, chamæleontis denarium pondus duodecim, olei misnam, oleum & argenti spumam incoquito, rudicula mouens donec crassitudine accipiat, & fiat melinum. Quod ubi feceris, eruginem inspergito: deinde ceram diligenter liquatam adijcito, & ab igne sublato, chamæleontem indito. Cum in unitatem co-

ierint, in mortariū fundito, ibiq; subactum excipito. Hoc medicamen vice ladanī, chameleontē eiusdem sanē virtutis acceperit. Ambō nāq; vlcēribus vix sanabilibus cicatrice inducunt, differūt tamenq; illud as combustū habeat, minime vero cerā: hoc cerā quidem, sed as non cōtingat. Atq; hic recte author fecit: qui in illo cerē loco, ladanū, ad siccorū medicaminū vnitatē faciendam vsurpauerit: ibi vero nihil tale habēs, cerā miscuit, quā sanē remollit mediocriter, nō tamē cicatricē generat: quāq; potuisset hic plus olei infundere, sicut vetus, vel ricinimū. Ego tamē huiusmodi pharmacis lentiscinū, quod pluriū facultatū est particeps, siquidē emollit nōnihil, digerit & astringit: quibus omnibus difficilia vlcera cū oris induratis indigent.

QVAE MEDICAMENTA PRODIDERIT HERACLIDES.

oportunū iam est etiam pharmacorū Heraclidis Tarētini in tertio libro aduersus Astydamandem scriptorū meminisse. vir nāq; fide dignus est, si quisq; alius, qui sola experimentis ipsius probata commemoret. In hunc igitur modum conscripsit.

ADVERSUS VLCERA VETERA.

Squamæ pars vna, eruginis rasæ partes quatuor, cerati myrtei partibus octo excipiūtur. Heraclides itaq; tanq; medicis commentariū scriberis, adiecit ceratomyrteo excipito. Sunt autē pleriq; huius tēpestatis tam audaces, vt priusq; a preceptoribus habitum quendā medicum acquisierint, huiusmodi libris confidentes, optimis pharmacis citra methodū vtantur. Ideoq; frequēter de prospero successu frustrētur. Iam verō myrtei cerati plus minusve adijcientē, nūc hu midiore & molliore medicamēto, nūc duriore & sicciore vti licet: in primo quidem vsu latiore coniectura, sicut dictū est, in secundo propius accedēte. nam vlcus intuentes; num minus q̄ par est exiccātū sit, vehemētius pharmacū reddemus, vt magis siccet: sin plus ac cōuenit, mollius ipsum, copiosioris myrtei cerati tēperatura faciemus. Quia metallicorū vis, nō solum ab hoc, sed etiam quouis cerato re soluitur. Ab hoc, cū scripsisset, A L I A (inaudire autē oportet virtus) istud subiūxit. Squamæ tritæ acetum affundito, cū caniculę sidus oritur, leuigato mellis spissitudinem faciens, vel incoquito, postq; siccum fuerit, in puluerem redactum, cerati partes octo misecto, ac vti tor ad recentia vulnera & similia vlcera, rasa, attritus, & chymethla nō nimis vlcerosa. Hęc vobis de pharmaco illo sunt intelligēda: ad alia quidē mediocriter, si octo partes cerati, squamæ adieceris: ad vetera nimis, hoc est curatu difficilia, si partes sex, aut quinq; illius apponas, nihil peccabis. valentioribus enim indigēt. Hęc de medicamēto scripsit Heraclides ad verbū. Potes insuper squama super ignē resiccata vti. nā hoc illius sermo innuit, Si alio tēpore medicamentū cōficiamus loco caloris ex sole, ignē vtendū est: quāq; huiusmodi omnia aestino sole meliora fiant multis diebus trita, quādā ex vino, quādā ex aceto. Subtiliora igitur sūt, quæ ex aceto leuigātur. atq; ob id melius purgāt, attenuant siccātq;. Verū ad cicatrices dūcdas ex vino trita meliora in vsu sunt, his prius exiccatis: deinde vlcēribus quæ cicatricē egre recipiūt, antea purgatis. Siccabūtur itaq; ex his, quæ valide siccāt: purgātur per detergētia: cicatricē dūcēt ex astringētibus.

A L I V D.

Deinceps aliud pharmacū scripsit Heraclides, eiusdem quidē materiæ, sed non ita validū: quia argētī spumę multū cū diphyrgē cōtēparatū est. Etenim argētī spumę triginta denarios, diphyrgis octo in id cōficiendas esse cōsulit. Atq; hęc cerato ex-

cipit, quod ceræ denarios quadraginta, olei tres heminas capiat. Ego subinde vinum
 sum sólo diphryge cū tali cerato: in quidē ad phagedænicā, & chironiā, & putridā
 (multū enim virtute separatur ab his, quæ talia curāt) sed ad illa quæ citra magnā
 malignitatē agrē cicatricem ducūt. Quare si argenti spumā admiscueris, eamq; co-
 piofam, medicamen reddes imbecillū. Post hoc, aliud ad eadē ita scriptum est.
 Cere denarium pondo duodecim, resinę terebinthinę denariū pondo trium, squa-
 mę denariū pondo quatuor, ladanū denarij pondo vnius, bituminis denariū pondo
 trium. Ladanum & squama separatim teruntur: deinde alia liquefacta ex myrteo
 oleo temperantur. Quod si molle ladanū fuerit, liquefacito. Hac scriptura palam
 indicauit Heraclides ladanum durum mortario esse subigendū, humidum simul
 & molle, super ignem liquandū, vel solum vel cum oleo modico: quod me nō mo-
 dō in hoc, verum in gutta ammoniaci quoq; faciētem vidistis. Est itē aliud medi-
 camentum Tarentini, priori cōtiguū, ad eadē, hisce misturis temperatum.
 Chalcitidis denarium pondo vigintiquatuor, cadmię denarium pondo duodecim
 seorsim terūtur: vinum originale, quod Græcis dicitur *ῥοῖνον*, miscetur: ubi ef-
 ferbuerit, superfunditur, vt hæc modice irrigentur: postea leuigantur donec sic-
 cescant, adhæc ceræ liquatę denarij quinquaginta, resinę terebinthinę denarij
 triginta, myrtei heminę pars octaua, cerato, & siccorum denarijs viginti miscetur.
 Hoc medicamentum nihil habet ex ijs quę malthacodē nominauimus. Attamen
 qui exercitatus est methodis rationalibus a me propositis, conuenientem singu-
 lis vlcibus cerati temperaturam faciet. Pulchrē autem vinum *aparachyton* hoc
 est cui marina non addita est calidum chalcitidi, & cadmię affunditur: vt qui chalc-
 tidis acrimoniā caloris ipsius beneficio auferre studeat. Aliud huic proximū in-
 sine pharmacū scriptum est ex tot & talibus simplicibus compositum. Squamę
 stomomatis denarijs quatuor, eruginis rasę denariū pondo duum (in quibusdam
 exemplaribus scriptum est denarij pondo vnius) chryfocollę denariū pondo quin-
 decim. Leuigatis alijs ceram cum resina modica liquefacito, ne pharmacum dure-
 scat, ubi commiscueris, vt itor: de super autem spongiā aceto madentem imposi-
 to. Demetrius Bithynus aiebat ipsam chryfocollam solā calente admodum cera
 exceptā se vsurpare, ostendit itē Heraclides hoc in medicamine resinam nō pri-
 mo vsu eiusmodi pharmacis misceri, sed vt lentorem quandam ad emplastri spū-
 situdinem cōciliandam ipsis exhibeat, presertim cum cera nec natura pinguis, nec
 recens, sed dura atq; arida fuerit: & quidem stomomatis squama præterq; quod
 alstringendi vim habet, etiam validē exiccat. Demetrium Bithynū dicebat chry-
 focolla sola cera excepta vti: quod nimirum rectē faciens Demetrius in hunc mo-
 dum vsurpauit: quemadmodū ego quoq; sæpe non chryfocollam sed alia singula
 ipsa per se molli cera resoluens, ad huiusmodi vtor. Nemini vero dubium est, ex
 alijs quæ dixi prius vnumquodq; id genus vlcibus prodesse, & terere in singulis
 quæ curo, periculosis vlcibus talia medicamenta cum cera præparantem. Inter-
 dum enim chryfocollam cera excipio, nōnunq; æs cōbustum, vel squamam, eamq;
 vel stomomatis, vel ferri, vel æris, interim eruginē viuam, vel cōbustā: sicut etiam
 misy & chalcitidē aliquando ex austeris aliquid tēperamus, quorū supra memini-
 mus, quoties id quod influit, repellere conamur: ex quorū numero est alumen, ma-
 licerū, galla, cytini, balauistiū, aliq; his similia. Itaq; si fidē mihi adhibueritis, nullū
 hæctenus cōmemoratum medicamen repudiabitis: exercebitis vsus eorum viam.

Simil. aparchyton

& ratione qua voti compotes fiat, quæadmodum ego. Cæterum quæ sequuntur deinceps, pharmaca Tarentino prodita & alia duo adijcere non absurdum videtur.

PRIMUM HOC PACTO SCRIPSIT

Squamæ denarium pondo quatuor, mannæ denarium pondo quatuor, aluminis scilicet denarium pondo duum, misyos denarium pondo duum. trita ex aceto in partibus stillos digerito, qui singuli pendeant denarios duos, & reposito. cum usus possit, ceræ denarium pondo quatuor, resinæ pityinæ denarium pondo duum, seu taurini denarium pondo quatuor: liquata refrigerare finito, pastilloque misceto, utitor ad vulnera, tanquam glutinatorio, & quod inflammationem atceat. Hæc quidem Tarentinus. nos sane sic temperato ad vlcerà comode vsurpari dicimus: verum ad cacoethæ tale ceratum miscendum non est. Quippe cerâ sola veluti in prioribus declaratum est, hic sufficit. At si ex mollibus quippiam miscere oportebit, id modicum myrtei, vel cyprini, vel rosacei esto. Nihil item lædes, si resinam larycem appellatam adiungas: nec si terebinthinam: quæ licet minus idonea sit aduersus hoc genus vlcerà, non tamen reiicienda est. Alias vero resinas nisi prædictarum magna sit inopia, temperare non oportet. Sic de pingui intelligendum venit. neque enim hoc apponere debemus, nisi vlceris oras emolliiri cupiamus. Porro quod taurinum pingue inter alia omnia, quæ mansuetorum animantium sunt, maxime ficecet, non semel audiuitis: quippe superat ipsius subtilitas, tum leonis, tum pardii, tum & hyenæ adipem. Potius igitur est, ubi adipem miscere oportet, anserinum indere, vel magis anserum agrestrium, quos *uapides* Græci appellat. Satis enim est tenuis, & mitigans. Iam cum adhuc restet medicamentum superiori vicinum, in quo disciplina principii fecit, ita fatus Heraclides, Hippoterion præsertim ad teneros (quoniam alterius tum matèriæ, tum virtutis quam diximus conuenire ijs, qui valida medicamenta non sustinent, sed eroduntur, exagitantur, & fluxionem acquirunt) differemus, quum de id genus medicamentis agemus, exposituri. Nunc ad similia præscriptis descendam, tantum insuper de his apponens, quod etiam altero dicta libro, quem Stratiote Heraclides inscripsit eadem pharmaca repetijt in tertio, sibi ipsi duntaxat dissentiens. Hic enim simpliciter scripsit. ceræ denarium pondo quadraginta, verum in Stratiote, appositum est, alij denarium pondo sexdecim: atque hoc rectius est: quia multa ceræ mistura medicamenti vim aufert. Præterea in libris quos aduersus Antiochidem condidij, horum ipsorum medicamentum meminit, atque imprimis primi, quemadmodum in his, ita in illis commentatus. Ad nimisquam inueterata & callosa hoc vteris. Squamæ parte vna, eruginis in quibusdam exemplaribus. id est quatuor: in alijs lineam superscriptam habet oblongam. ut vel quatuor partes, vel vnius quartam partem significet. Item in prædictis exemplaribus varie ipsum scriptum inueni. Quare in hoc quoque utilitas propositi operis est, ut pharmacorum differentias possis pernoscere. Nā ille solus ipsis prædicta ratione usus est. Hoc igitur ipsum medicamentum quod proponitur, nisi quatuor eruginis portiones capiat, admodum acre futurum est. At si quartam eruginis partem iniicias vni squamæ portiuncula, mediocri pharmacum habebis, puta ad maligna: potissimumque si non ex sola cerâ, sed cerato ipsa temperes. prædiximus ceram, & mollem & nouam esse oportere: si ea non sit, apud ignem paratum, calefaciendam, vel in sole, & cum myrtei pauxillo emolliendam: itaque eruginetur, & squamam ei commiscendam ostendimus, huius commentarij principio

optimum hoc esse pharmacum, quod ex squama & erugine confectū sit, cetera quæ drupla adiecta. Atque hæc ratio frequenter ipso vti me cogit, cum aris combusti æquali pondere, plurimum admixto. Apposuit autem medicaminis huius vsui in libro, quem aduersus Antiochidem Tarentinus adidit ea, quæ commentarijs supra nominatis omisit. vniuersam igitur ipsius seriem adducam: habet autem in hunc modum.

AD VETERA ET CALLOSA PLVRIMVM

hoc vti licet.

Squamæ parte vna, eruginis quarta. Hæc leuigata, myrteo cerato duro, quod octo partes contineat, excipiuntur, vsuique sunt: sed prius aqua vlus eluitur. Modò producam quæ ex Andromachi pharmacis eadem promittentibus omiseram. Antea namque emplastra duntaxat retuli. Quæ veto medicamēta ex pastillis præparata, ceratis admixtis dum vlus postulat, epulotica, hoc est ad cicatricē ducēdam apta, esse dicit, vel quæ sicca insperguntur, ea impresentiarum subiungā, ab illo quod inter arida iuxta finem scribitur, exorsus.

SICCA ANDROMACHI

Aridum cicatricem ducens.

Sfrum combustorum denarium pondo duū, manne denarij pondo vnius, cadmiæ obolorum pondo quatuor, (alijs denarij pondo quatuor). Tritis vtitor etiam ad nomas.

ALIVD ARIDVM AD IDEM.

Pini corticis denarium pondo sex, mali terræ denarij pondo sex, pumidis denarium pondo quatuor, resinæ siccæ denarium pondo quatuor, manne denarium pondo sex: clarum est, colophoniam ipsam dicere, iris illyricæ denarium pondo duum. Leuigatis vtitor.

ALIVD CICATRICEM DVCENS, ETIAM MALIGNIS.

Pini corticis denarium pondo sex, cornu ceruini combusti denarium pondo quatuor, cadmiæ denarium pondo octo decim, manne denarium pondo quatuor, eruginis rasæ denarium pondo duum. Tritis vtitor.

ALIVD.

Gallæ denarium pondo quatuor, cerussæ denarium pondo octo, myrti denarium pondo quatuor, spumæ argenti denarium pondo octo, retrimenti plumbi denarium pondo quatuor. Tritis vtitor. Hoc quatuor medicaminum, primū simplex est admodum sine morfu, ac rosione siccans: obscure astringit. Secundum ob pini corticem adiectum, sensibilem astringendi potentiam obtinet, qualem habere conuenit ea, quæ cicatricem probe ductura sunt: tertium non modo corticem pini, sed eruginem quoque capiens, ijs conducit quæ sordiciē facile vlcera adnascens tem fouens: quippe sordes ipsorum tollit, & cicatricem nō impedit. Quartum loco pinei corticis myrrum habet, aliāque citra erosionem exiccantia. Post hæc, vbi alia tria scripserit, quartum in hanc sententiam subdit.

ALIVD ARIDVM AD EXCRESCENTIA CICA-

tricem ducens sine morfu, vt Harpocras.

Sandaracæ, chrysocolle, arsenici pares singulorum portiones. Hoc pharmacum simul ad maligniora facit, nihil cū prioribus similitudinis habēs, sed vlcibus propter nimiam humiditatem excrescētibus cōuenit, vt quæ repurget. Nam talis pos-

tentis est sandaraca, & arsenicum, quibus vnū ex his quæ mirifice maligna iuuant adiectum est, nempe chrysocola.

QVAE SCRIPSERIT ARCHIGENES.

Væ Archigenes de his vlcenibus in secundo medicamentorum libro scripsit, sic ex illius sententia ad verbum sonat.

DE VLCERIBVS QVIBVS CALLVS

obduci non potest, & veteribus.

Vlcera vetera ita cicatricē ducunt; cōmuni quodam oleo expurgatis vetustissimum cum linamentis imponitur: erugo rasa cū

cerato rosaceo, quod paulum resinæ habeat excepta imponitur. Item squamæ æris rubri quamplurimum cerato myrteo exceptum, vsurpatur, vel amyli eloti partes

tres, seu vitulini partes tres, ceræ tyrrhenicæ pars vna. Liq̃uatis amyllum misceatur, & vsui est: vel diphrygis & squamæ æris singulorū denarium pondo quatuor,

mannæ denarium pondo octo, ex aceto probè leuigentur, dum mellis spissitudo

fiat, ceram denarijs triginta duobus cū olei hemina s liquefactam superfundito, ac vitior. Emmoton vel pauciore oleo splenion facito, vel chalcitidis cerussæ parem

mensuram, salis cōmunis duplam, argenti spumam duplicatam salis, vino oleoq̃ iunice leuigans, vt liparo hoc est pingui medicamēto vitior; vel argenti spumæ, cerussæ, diphrygis æquale pōdus, calcis viuæ duplum cum myrteo oleo vsurpato.

Vel diphryges, squamam, gallam pari modō, eruginē dimidio, cū cerato myrteo; nonnulli pityinam resinam admiscēt: vel ficus agrestis radicem inspergito. Desuper linamentum filatim excerptum repurgat, & cicatricem obducit.

AD VLCERA IN QVOCVNOQVE CORPORIS

loco, quæ cicatricem agrè ducunt.

Erysimi (semine leigato, mixtoq̃, dum sordidū habeat speciem, splenij modo imposito, celerrime vlcera ad cicatricem perueniunt, vel maligna.

ALIVD CICATRICEM INDVCENS SENILIBVS.

Ad senilia retrimento plumbi cū myrteo cerato vitior. Si vetustū ipsum cupias, adipem porcī addito. Quæ nigricāt vlcera, prius pane hordeaceo fouebis, & postea

ne cocto; butyrū & cerussam pari pōdere diligenter in vnitatē rediges, & vteris.

DE PVTRIDIS ET NOMIS.

Vtridis & nomis erui farinam, alumen liquidum, panis similaginei micam, porci veteris, vel alterius carnis salsam, vetustā, illotā,

terebinthinam liquidam, mel optimum pari mēsurā vniuersim imponito. Vel mali terræ, cicinorum foliorū succi æquales partes,

eruginis dimidiā ex aquā, sed mellis spissitudine illinito, paululum liquoris assumens: si crusta nō decidat, elaterij, eruginis par-

tem modum adijcito. Benè facit ad putredines fori tritum crassius inspersum, & supra sicū pāniculū, vel malū terræ rotundū, & gallam equali pōdere ex oleo inun-

gitos: vel ficus agrestis radicem, vel brassicæ, vel betæ, vel lapathi cum folijs illigatam calido cinere recodito: cum autem emollierit, cōtritā imponito, valide purgat, vel summi germinantis olei sūrculos in vino coctos cū melle aspergito. Vel chalcitidē

inspergito: idē super pāniculos siccos filatim excerptos accommodato, elateriū, vel lini semen tritū cū calchātō imponito, vel thymo, & staphide agresti aut satiuā, cum

ficis coctis aspergito, vel ficulneis folijs in puluerem redactis cū melle, vel nitrum

cum cumino, & farinam cum melle, vel ficus agrestis radicem cum melle, vel squilla cocta ex melle: vel veratri cum melle: faciunt itidem hæc ad phagedenas, nigritias & nomas: vel sorios denarium pondo duodecim, chalcitidis denarium pondo decem, mysios denarium pondo quatuor, cum aceto longe acerrimo tribus cyathis conterito donec inarescant, & sumito: in vsu vero specillum ex eis tinctum vlceri orbiculatim imprimito, deinde linteolum simplex ex ceneleo madens superimponito. Quod si phlegmone adest, alteri semen quod *borragin* dicitur, cum polenta, vel brassicam cum melle inspergito. Quibus autem vermes adsunt, cerussam, & polium aequali pondere cum pice liquida inungito.

DE CANCROSIS.

Ad videretis marmarum affectus
Canceris, & malignis vlceribus cancri fluiatilis coibusti, cadmie pares portiones tritas inspergito: aut cinerem cancrorum cum cerato imponito: aut erysimi semen leuissimum ex melle feculentum faciens, splenij modo imponatur. Summe facit ad chironia, vetusta, & cicatricem agere ducentia: item ad contumaces & malignas nigritias tibiærum, & que in mamillis sunt: strumas, ac parotidas extrahit, si inspergas seu bubuli pondo libras tres (vt quidam aiunt quinq) terebinthina pondo uncias quinque, manna pondo semunciam, terre sardæ dictæ quæ tinctores vtuntur pondo uncias quinque. Quæ liquari possunt, aridas misceto, ac in vnu coactis vtitor. Aut lentem coctam cum melle, aut olea virëtis furculos aut vitruque inspergito.

DE CALLOSIS.

Ipsa quæ callum contraxerunt, & prætumidas oras habent, Greci vocant *pharynges*, bene facient & vrentia, Greci *pharynges* ex vsu sic minant, propriè vero litrum torrefactum, calcè viuam cum vna pueri impubis circulinito: aut eruginè, thus, salem, mel inigito.

DE EMPLASTRIS. QVAE ASCLEPIAS.

des ad huiusmodi vlcera conferipsit.

Præstantissima de id genus vlceribus Asclepiades tradidit cognomento pharmacion. cum enim vnum omnibus commune, vt difficulter ad cicatricem veniat, quædam quod male curantur vel molliuscule tractantur cicatricem non ducunt, nullam de se malignitatem habentia: quædam vero suo vitio agere sanantur, vel quod prauis humores influant, vel quod exulcerata pars talem iam affectum habuerit, vt quauis probus qui influit, sanguis existat, ipsum corrumptat. A sclepiades igitur eiusmodi vlcera tribus distinguens generibus, de singulis proprium sermone instituit: quæ ego illius verbis deinceps ascribam, enarrans decernensq; si ambiguitas quæpiam in sermone appareat. Itaq; de primo horum vlcerum ac medicaminum genere ita Asclepiades disserit. Vbi callum partes contraxerint, & agere ad cicatricem veniunt, confecturis infra positis vtendum est.

ANDREAE EMPLASTRVM, OMNEM EXCRESCEN-

tiam reprimens: item vlceribus cruentis, ac vulneribus conuenit, inflammationem arcet, facit ad pasta, sinus iungit, valet ad vlcera fluida, diuturna, & quæ difficulter cicatricem admittunt.

Argenti spuma pondo tria, squama aris pondo unciam, aceti heminam, olei veteris pondo libras octo, præparatur sicut prædictum est.

ASTERIS MEDICAMENTVM AD IDEM

item probè digerit.

Argenti spumæ pondo libram, olei veteris pondo libras duas S. eruginis pondo vnciam, chalcitidis pondo vnciam, squamæ rubræ pondo vnciam vnâ, aceti heminâ.

AMPHIONIS AD IDEM.

Argenti spumæ pondo libras duas, olei veteris pondo libras quatuor, chalcitidis pondo vncias nouem, squamæ æris denarium pondo quatuor, aceti heminam, conficito in eundem modum.

VPELAENON QVOD PHILOSOPHORVM ESSE DICITVR:

Facit ad vlcera fluida, & diuturna, agræ cicatrice sumetia, ossa corrupta reducit.

Argenti spumæ pondo libras tres, olei veteris sextarios tres, chalcitidis pondo libras duas S. æris squamæ denarium pondo vigintiquinque, aceti heminâ. Argenti spumam, & oleum vsque ad consistentiam incoquito: deinde squamam leuissimam factam adijcito, assidue mouens. Ac cū bene habet, chalcitidem ex aceto tritam paulatim medicamēto satis refrigerato immittito, deinde ponēs supra ignē incoquito vsque dum manum non coinquinet: cū in pilam demissum rursus contuderis, ac dissolueris excipito, & ad supradicta vitia vtitor.

ISIS EMPLASTRYM RVFVM.

Ad fluida, diuturna, maligna valet, maxime in partibus extremis. conficiendum est mollius ac tenerius, densatur enim repositum, & siccius euadit ita habet.

Argenti spumæ denarium pondo centum, minij sinopici denarium pondo octo, diphrygis, ceræ, chalcitidis combustæ singulorum pondo denarium quatuor, chalcitidis crudæ denarium pondo duum, olei heminas duas. Argenti spuma & oleū coquuntur, dumiterum ac tertio effuerescant: Hoc facto, aquæ modicum digitis infillatur, mox diphryges, chalcitis tosta, leuis facta inspergitur sub manu aquam instillando, donec nō amplius medicamen inter coquendum strepat: vbi constiterit, ceram indito. Sint autem chalcitis cruda, & minium ex oleo modico contrita: cum bene habet pharmacum, hæc immittito, continue mouens. His ritè peractis in pilam conficito, ac rursus tundito, subigitoque: excipiens vtitor.

ALIVD SCRIBONII LARGI.

Ceræ denarium pondo centum, argenti spumæ denarium pondo quinquaginta, olei myrtei heminam vnam, misyos combusti, chalcitidis vltæ, aluminis scissi, ceræ, resine terebinthinæ singulorum denarium pondo duodecim, cōponitur eodem modo, quo superius.

ALIVD. Extēit in oculis staphylomata: valet ad vlcera difficilia.

Minij sinopici denariū pōdo quindēcim: argenti spumæ denarium pondo centum, ceræ denarium pondo quadraginta, pityinæ denarium pondo viginti, chalcitidis denarium pōdo triginta, salis ammoniaci denarij pondo vnius, thuris denarij pondo vnius, olei heminam. preparato quo dixi modo.

ALIVD APHRODÆAS.

Facit item ad condylomata, & rhagadas contumaces.

Argenti spumæ denariū pondo quadraginta octo, terebinthinæ denarium pondo viginti octo, misyos tosti, chalcitidis tostæ singulorum denarium pondo octo, minij sinopici, chalcanti singulorū denarium pondo quatuor, olei veteris heminam,

dictum, quod salices contineat, ad idem.

Misyos peregrini, aluminis rotundi, chalcitidis, cretae futoria, quae *μυστρίκη* graecis dicitur, eruginis rase, aluminis scissilis, gallarum immituratarum, cerussae, singulorum pondo seilibram, cerae, resinae siccae, picis brusae, bituminis, singulorum pondo libras duas, aceti acris sextarii dimidium, olei omphacini pondo libras duas, salicis furculorum tenerorum foliorum pondo libras duas, folia salicis in acetum mittito, ignique supraposita coquito mouens sine requie, dum tertia liquoris pars relicta fuerit, sicca tundito, & cribro tenuissimo secernito: deinde in mortarium coniecta his adijcto, humore expresso terito diligenter, tanquam cephalica medicamina. Quae liquere fieri possunt, usque dum digitos non coinquinent, coquito: postea aqua refrigerata traseris, leuigatis immisceto, ac in pilam coniecta excipiens vititor.

MEDICAMENTVM INAH THARSEI CHIRVR-
gi ad eadem.

Cerae, resinae frictae, picis aridae, bituminis liquidi, bituminis zacinthi singulorum pondo libras duas, cerussae, eruginis, chalcitidis, misyos peregrini, cretae futoria, aluminis & scissilis & rotundi, gallae omphacitidis, hoc est immitaturae, malicorij, thuris, singulorum pondo seilibram, aceti quantum sufficit. Quae liquantur, eo spissitudinis ut non manus inquinent, coquito, sicca tundito, tenuissimo cribro cernito, aceto perfundito, & liquidis excipito.

ALIVD KYZIKHNON, FACIT AD DIVTURNS
affectus, & nervos praecisos.

Thuris quam optimi, myrrhae, mali terrae, chalcitidis, illyricae, galbani, singulorum pondo denarium quatuor, terebinthinae, argenti spumae singulorum denarii pondo octo, olei heminam, omnia in vas aereum conijcto, super cinere molliusculum coquito, mouens donec in frigida descendens mellis habeat spissitudinem. Deinde tollito mouens. Hoc in pelliculam illitum imponito, & soluto hyeme post septimum diem, aestate quinto.

Ad nervos praecisos

ALIVD EX COLLECTANEIS PHILOXENI.

Thuris optimi, myrrhae, croci, illyricae, bdellij, squamae zris, calchanthi, chalcitidis, aluminis rotundi & fissi, misyos peregrini, guttae ammoniaci, propolis, visci quercini, opopanaeis, malicorij inclusi singulorum denarium pondo quatuor, mali terre denarium pondo octo, cere denarium pondo centum (quod minam inscribit) seu taurini, denarium pondo centum, resinae terebinthinae denarium pondo sexagintaquinque, quod graece *κνερσίτης* nuncupatur, resina in ollam fictilem non quam coniecta coquatur, donec odorem amittat: deinde seuum & cera purgata adijciuntur, liquenturque: sicca tundantur, & tenuissimo cribro percolentur, deinde ab igne deposita, quae liquefacta sunt aliquandiu refrigerari permittantur, quibus sicca inspergito, curiose mouens: myrrham vero, & thus, bdellium, opopanaxem ex aceto trita ijs quae in olla sunt, committere oportet, & lenigare ne in grumos cerae modo coeant. Cum bene habuerit pharmacum, pixide lignea irino prius illita reponitur.

DE TERTIO GENERE VLCERVM, QVAE VIX
ad sanitatē perueniunt, Asclepiades in hunc modū scripsit.

DVlcera quæ non coeunt, aut si coeunt rursus soluntur, vel car-
ne, vel etiam ossibus subiectis, hisce confecturis vtendum est.

AD CHIRONIA ET QVAE DIFFICILEM
curationem habent, medicamentum confectum.

Squamæ aris, eruginis rase singulorum pondo vnciam, ceræ pon-
do selibram, resinæ laricis pondo vnciam S. Quæ liquantur, aridis
misceto excipitōque. dum vsus exigit curiose subigito: latiusculum ceratum soli
affectæ parti iniiciens vt vlcus tantum comprehendat: ambientes particulas me-
dicamine quod phlegmonen propellit, circundare oportet: tertio curationis die
vlcus soluere: dein fomentis lenire, ipsumque linamentū ablutum emollire, ac rursus
imponere, donec cicatrix appareat.

ALIVD.

Eruginis, squamæ aris singulorum pondo vncias duas, diphyrgis pondo vnciam
vnam, ceræ pondo libram, laricis pondo vncias tres, præparato ac vitior, sicut præ-
dictum est.

DE MEDICAMENTIS QVAE NOMINANTVR
cephalica, hæc ad verbum Asclepiades tradidit.

DE LEONTIS CEPHALICVM.

Diuturna, & quæ difficulter curantur ossa corrupta educit: res
squamæ, manne, thuris, resinæ siccæ singulorum denarium pondo
centum, aceti heminas duodecim. Terito squamam ex aceto, &
cum leuis facta fuerit, thus in minutissimum puluerē redactum
adijcto, & resinā. pastillos fingito, quos in vmbra deficcabis: in
vsu, cum callum auferre conaris, medicamenti partem vnam, ce-
rati ex rosaceo confecti æqualem sumito. In alijs vero sit medicamēti portio vna,
cerati partes tres vel quatuor. Nam temperamentum subiectis affectibus con-
uenire oportet.

MELANCHLORVM, HOC EST EX NIGRO VI-
ride cephalicum, quo vsus est Tryphon Archegus.

Facit ad diuturna, & vix sanabilia, ossa corrupta educit. Aëris squamæ pondo de-
narium duodecim, manne, thuris, guttæ ammoniaci, resinæ pityniæ siccæ, seu vis-
tulini curati, resinæ terebinthinæ singulorum pondo denarium sedecim: ceræ, olei,
vtriusque quartam minæ partem, aceti heminam: conficito ad modū prædictum.

PHILOTI CEPHALICVM.

Ad diuturna, difficiliaque sanata: ossa corrupta educit, & callos consumit. Terræ ere-
triæ denarium pondo cētum, aris squamæ denarium pondo quinquaginta, ichthyo-
collæ denarium pondo viginti quinque, aceti heminas duodecim. Ichthyo collam mi-
nutim confusam, in vas vitreum conijcere oportet, acetum affundere, vt irrigetur:
dissolutam medicaminī præparato immittere: vbi miscuerimus, pastillos effor-
mare, quoties vsus postulauerit.

DIONYSII SAMII.

Tetereetriæ pondo minam, aris squamæ pondo minam S, ichthyo collæ quartam
minæ partem, thuris octauam, eruginis rase octauam, myrrha: decimam sextam,

aceti congios duos, cōponito dum canicula sidus oritur, in sole omnia cū aceto simul terēs. ichtyocollam vero tenuem faciēs aceto modico in vase vitreo imbuito: deinde cum miscueris, ijs quæ sunt in mortario pastillos fingito quatuor singulos denariorū: quosdā octo, & desiccato. vbi vīdum erit, medicamēti partē vnam cū tribus cerati ex rosaceo cōfecti sumito: splenis lanā succidā aceto madentē superdato: fistulis pharmaci partē vnam, cerati rosacei duas, collyria faciēs imponito.

EMPLASTRVM ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΟΤΑΝΩΝ, hoc est

ex herbis Lucij Cathegetis.

Anagallidis flore ceruleo denariū pondo quinquaginta sex, papaueris agrestis denariū pōdo quinquaginta sex, hyosciami viridis foliorū, marrubij viridis singulorū denariū pondo sexaginta, squamæ æris denariū pondo vigintiquinq̃, mānæ denariū pondo viginti, resinæ pitynē sicca denariū pōdo sedecim, aloës denariū pondo sex, aluminis scissilis denariū pōdo quatuor, rotundi tātundē, salis ammoniaci denariū pondo quatuor, ceræ pōdo minā, olei veteris heminas duas, aceti q̃tū satis est. Herbis diligēter confusis, acetōq̃ solutis, humore ad medicamenti cōfecturā exprimito.

ISIS ΚΕΓΑΔΗΚΗ.

Ad chironia, & difficilia. Est item cruentis idoneū, vnde Græci *ἰσχυρὸν* appellāt, ceræ denarium pondo centū, resinæ colophoniacæ denariū pondo ducentorū, guttæ ammoniaci, squamæ æris, thuris cōbusti, mali terræ tenuis, eruginis, salis ammoniaci singulorū denariū pondo octo, galbani, myrrhæ, mānæ, aloës singulorū pōdo denarium duodecim, aluminis rotundi denarium pondo sex, olei veteris heminā, aceti quantū sufficit, preparato ac vitior interim mero, interim diluto medicamine.

DE EMPLASTRIS HERAE AD VIX SANATA

bilis vlcera.

Alia sane quedā emplastra *ἰσχυρὰ*, hoc est vsus multiplicis tradidit, quæ vlceribus agre cicatricem ducentibus, & malignis esse accommodata affirmat. vnius verò propriè ad ea sola conducentis meminit: sic ferè de ipso scribens.

EMPLASTRVM HYGIENI AD MVLTATA

ta vtile, boni coloris.

Facit benè vlceribus, quæ ad cicatricem agre perueniunt item ad poronychia: quonullum extat præstantius. Argenti spumæ, chrysididis pondo minam, ceræ pondo minam, chamæleontis nigri radices denarium pondo triginta sex, eruginis rasæ denarium pondo octodecim, chrysocolle denariū pondo quadraginta, olei heminas tres. Argenti spumam, cū oleo leni igne coquito, donec inferuescat: deinde cum ab igne deposueris, eruginem inspergito, iterum reponens moueto quousq̃ colorem proprium recipiat: mox ceram indito: cum benè medicamētum habet, chrysocolam, & chamæleontem in mortarium dimissis acetum instillato: valet ad eadem, chrysocola etiā aucta: quanquam & sine hac longe lenissimū est: in summaq̃ inuāt nervorū punctus: item cum a neruis, vel musculis eluere quid oportet, quæ admodū fecit Heras, ad finē sermonis de emplastro scribēs, chrysocola addita nō esse mitigatoriū, seu leniēs: quippe astringēs aliquid pharmacū hoc cōtinet: at quæ ob dolorem videlicet mitigātur, relaxantibus indigēt. Nā in hoc solū accidens mitigari postulat: & subinde mitigatiā dolorificū ipsum affectū offendūt. Attamē vebemētiōri malo succurrētes, dolorem primo lenimus: deinde sic ad morbi curationē

properamus. Itaq; chrysocolle, sicut & prius dictū est, medicamen est ex his quæ ad
 vlkera vix curabilia mirificè faciūt: quæ admodū pleraq; alia, quæ præterq; quod ve-
 hementer siccant, etiā nonnihil astringunt. Porro nullum huiusmodi medicamen-
 tum est mitigatoriū. Quoniā vero minæ, & hemina meminit, spumæ argenti mi-
 nam vñam injicere præcipiens, olei hemina (dictum nanq; est etiā in superioribus
 cōmentarijs, nonnullos viginti vñcijs, quodam sedecim minā æstimare: vt hēmi-
 nam, alios vñcijs octo, alios duodecim) distinguenda hæc veniunt. Sumetur autē
 distinctio ab ijs quæ pharmacū promittit, & metallicorū mēsurā. etenim propter
 illā coqui affatim postulat, eorū plus olei accipere: ob hæc, quæ non pauca sunt ad-
 mīsta, oleosam humiditatē exigit. Cū igitur nec pingue, nec medullā, nec resina li-
 quidam capiat, oleū augere, ratio est. Itaq; si minā quasi viginti vñcijs æstimemus,
 olei certē tres heminas infundemus, singulas vñciarū duodecim. Sin autē sedecim
 reputauerimus, olei hemina ceu vñciarū nouē licet immittere. Potest etiā si vñcias
 duodecim pēdat, propter cōctionē magis cōducere. Nā id talibus medicamentis
 est vtilissimū vel metallicorū causa, quorū nō mediocris copia existit. Si enim dia-
 maleōtis denarios triginta sex, adnumeres eruginis quidē octodecim, chrysocolle
 quadraginta denarijs, fient vniuersi nonaginta quatuor, qui & ipsi copiosi olei mē-
 surā requirūt, maxime cū cera simul denarios centiā addi præcipiatur: omnino liqui-
 dē hic multo oleo erit opus. Hoc emplastrū Heras cōscripsit, adfirmās vlceribus
 dyssepulotis ex vsu esse. Alia vero *medicamenta* eodē in libro interpretatus, post multa
 ipsorū opera subdidit, cicatricē agrē sumentibus, vel malignis quoq; vel chironijs
 idonea. Nā Aribarzanion ab ipso dictū cōmendat aduersus maligna, pasta, & diffi-
 cilia. Itē Isim ad gāgrænas, deinde tertiū his verbis auspicatur. **BONI COLORIS**
 cruentis idoneū, cicatricem inducens, quod chironijs simul auxiliari dicit. Insuper
 cruentū, cui nomen indidit *Panacea*, adhæc quintū Icesij. De emplastris igitur, va-
 rio vsui accōmodatis sequēti libro disputabimus, vbi simul ea quæ Heras cōmen-
 dauit, ascribētur: hic autē, quæ vix sanabilibus (chironia nonnulli vocāt) medentur,
 lōgo vsu tū a præceptoribus nostris, tum a nobis ipsis explorata: quæ dā ipsorū ab
 antiquioribus vītis præclaris approbata sunt: quæ admodum & illud, quod in libro
 cui titulus est **MANTII PHARMACOPOLA DE RE MEDICA**, scriptum
 inuenio, **VERBA** ipsius ita sonant.

PREPARE MANTII. Aëris vñti pōdo minas quatuor, resina pityinæ siccæ denariū pōdo octo, ceræ dena-
 riū pōdo octo, eruginis denariū pōdo decē, olei hemina, terræ cimoliz denariū
 pōdo quatuor, thuris denariū pōdo quatuor, squamæ aris denariū pōdo qua-
 tuor. Sicca leuigata in mortario finito: cera liquefactā cū oleo tritis superfundito,
 finitōq; panxillo tēpore cōbibere: aceti hemina addito: per triduiū terito q̄tū aceti
 excipiat, immittēs, vt liquidi cerati fiat spissitudo. vtitur ad omne vulnus, & ve-
 tera & dyssepulota vlkera, tū canerosa, cū panniculis filatim cōceptis: supra spleniū
 vero lanā succidam vinō oleoq; madentē leuiter alligare oportet. biduo per æstātē
 soluerē: hyeme triduo, ac vlcera tepēte aqua abluerē: in profundis vulneribus ipsas
 oras leuiter linamentis intercipere. Quippe medicamen in linteū illitum etiā pus
 mouet. Hac ratione pura fient vlcera & crusta exciderēt: ceram miscendo æqualem
 erugini ad cicatricē perueniet. Exterit carbunculos citra dolorem, omneq; passum
 malignū sistit, perlanatq; vtitur quoq; ad Herpetas, & vngues putridos: similiter

ad omnia vino & oleo vtendum est. Præterea dentes erosos medicamine repleto.

BONVM, NOSTRVM.

Ceræ, picis, bituminis, singulorum pondo librā, manna, eruginis, cerussæ singulorū pondo sēlibrā, malicorij, gallæ, spinæ ægyptiæ, iridis illyricæ, mali terræ rotundi, calchathi singulorū pondo trientē, hoc est vncias quatuor: mali terræ vero longi, & æris combusti, vtriusque pondo sextātem, hoc est vncias duas. Sicca ex aceto pluribus diebus terito vt etiam prius ostensum est, probè elaboratis, heminā liquefactorū quæ liquari possunt cum oleo superfundito, mannā inspergens, vbi liquefacta refrigerint, cumq; deraferis aridis ex aceto leuigatis sic admisceto, ne inter fundendum grumos ceræ modo facias, idq; potissimum ambiente nos aëre frigido.

ALIVD, NOSTRVM.

Bituminis, aluminis liquidi, singulorum pondo librā, picis, resinæ pityniæ, ceræ pōdo libras duas, mali terræ rotundi, gallæ, spinæ ægyptiæ, singulorum pondo vncias octo, malicorij, æris vsti, manna, mali terræ longi singulorū pondo vncias quatuor, olei, ricini aut veteris, si illud non adsit pondo libras duas, quarū singulæ vncias duodecim contineāt, vt omnes simul collectæ sint viginti quatuor. Preparato hoc quoq; modo prædictorū: metallica ex aceto terūtur: deinde sicca adiunguntur: rursumque leuigantur. Postea cum luti spissitudinem habuerint, liquata temperātur, vt prædiximus.

ALIVD.

Bituminis, resinæ, terebinthinæ, picis brusæ singulorum pōdo, olei denariū pondo viginti quatuor, argenti spumæ, cerussæ, manna, eruginis, squamæ, opopanacis singulorum pares portiones, olei denarij viginti quatuor, ladanij pondo vncias duas, quæ valent denarij sedecim, acetij heminas duas. Hoc quoq; pharmacū, perinde ac superiora duo, conficitur.

ALIVD.

Chrysocolle, squamæ stomomatis singulorum denarium pondo quatuor, eruginis, & calchathi vtriusq; dimidium, hoc est singulorum pondo denariū duum, ceræ denariū pondo viginti quinque, hoc est vncias tres, & denarium vnū, resinæ terebinthinæ pōdo vncias duas, hoc est denarios sedecim: cerā cum terebinthina liquefacto, deinde alijs admisceto, bifariam medicamentum conficiens: interim vt prius citata, aceto conterens arida: interim sine hoc curiose leuigata, liquefactis misceto. Esto autem terebinthina liquidior, sicut plerumq; larix appellata. In summa, omnibus his pharmacis quæ chironijs conuenire palam est, laricem resinam si loco terebinthinæ temperes, non peccabis.

GVILIA

Ceræ pondo vncias tres, hoc est denarium pondo viginti quatuor, æris vsti, squamæ, eruginis singulorum pondo denarium duum, vt trium horū simul denarij sex existant, cera esto pinguis, vt quæ cum rosaceo vel myrteo modico emollitur: arida probè leuigata excipiantur, quemadmodum in omnibus medicamentis, quæ ad chironia parantur, vehementer est necessarium. Quinetiam, vbi sicca ceræ fuerint admixta, melius est ea magis in mortario contundere.

ALIVD.

Ceræ pondo vncias sex, eruginis partem sextam, quæ est vncia vna, æris combusti, resinæ, laricis singulorum pondo denarium trium, vt ambo simul habeant denarios sex, cerā pinguis esto: inq; aquam calentem proiecta quo mollior sit, manibus

subigatur, erugine & are in eam receptis: postea contusis in pila, ubi resina quoque temperabitur paulatim subsidens.

ALIVD.

Cadmia pondo uncias tres, dimidio chalcitidis ponderi misceto, quod est uncia semissi, tritis probe vinum austerum affundito, & rursus leuigato. ubi mellis temperamentum habuerit, cerati ex cera, & resina fricta compositum immittito. Sint autem cuiusque pares portiones unius uncia, ut ambae duas uncias efficiant, myrtil liquefacti paraxillum adijcto.

ALIVD.

Olei veteris, vel ricini hemina, cera, picis, bituminis singulorum pondo, manna, eruginis cerussa, dimidio minus quam in superioribus erat quod est cuiusque selibra, mali corij, gallae, spinae aegyptiae, iridis, mali terrae rotundi, calchati singulorum trientem, qui valet uncias quatuor, aris combustis, mali terrae longi cuiusque sextantem, qui pedet uncias duas. Quae liquantur, aridis antea leuigatis, ex aceto commiscebis, ut praedictum est.

ALIVD.

Cadmia, chalcitidis singulorum pondo denarium, quadraginta sex vino tritis pluribus diebus ceratum, quod ex oleo & cera constat, immittes. Sint autem olei librae duae, cere denarii trescenti. At satius est hoc minori temperatura consistere. Cadmia & chalcitidis singulorum denarium pondo decem, cere & olei cuiusque denarios quinquaginta in iocando.

ALIVD.

Cadmia combusta, chalcitidis vltra, terebinthina, cera singulorum parem mensuram. Arida ex vino conteres.

ALIVD.

Eruginis denarium pondo decem, aluminis liquidi pondo libra, malicorij, aris combustis, manna singulorum quadrante, qui valet uncias quatuor, gallae duplo maius adijcto, quod est uncias octo, picis, pityrae singulorum pondo libras duas, bituminis dimidio minus, hoc est pondo unum, quod aluminis liquidi etiam indideris, mali terrae rotundi, gallae singulorum pondo uncias octo, logi mali terrae dimidium, hoc est uncias quatuor, olei ricini pondo libras duas: metallica ex aceto conteruntur, ut in superioribus.

ALIVD.

Cera pondo uncias tres, aris combustis, squamae, eruginis singulorum pondo duoscenti prius aqua calente calcificies, manibus rosaceo admixto emollies, deinde arida recepta in mortario contundes diutius, ut verè omnium fiat unitas. Tertio quartode die hoc & alia eiusmodi soluto, spongia extrinsecus ex aqua vel posca imponens.

ALIVD.

Cera pondo uncias sex, resinae laricis eius dimidium, hoc est uncias tres, eruginis triplo minus quam laricis fuit, hoc est unciam, picis brustae pondo uncias tres, chalcitidis vltra similiter denarium pondo trium. Conficito & hoc ut praedicta.

Aeris combustis, squamae, eruginis parem cuiusque mensuram, cera sescupla temperato. Ceram ut praedictum est, calente prius aqua madidam subigito, ac interea dum hoc agis, vel rosaceum, vel myrteum adijcto, deinde in pilam immittito. Praestat autem trium pondo ceram aequalem miscere, quam recentissimam, molliissimam, pinguisissimam, ne multo humore oleoso indigeas.

ALIVD.

Eruginis, terebinthinae, pares utriusque partes, cera triplo plures, aluminis scissilis,

cadmiz, squame singulorū quadruplū, vt eruginis pars vna sit itē terebinthinē vna
 cere tres, squamæ cadmiz, aluminis scissilis vniūscuiusq; quatuor. vbi arida cōtu-
 deris, percolaueris, in puluerem exactē redegeris, & in mortariū conieceris, cerā &
 terebinthinā cōtundito sicca a spargēs: pistillum myrteo, vel rosaceo madesaciēs in
 aëre calido: nam in hoc facile tudentur, maximè si id estiuo sole fiat. vsus est alio-
 rum quoq; vlcere prius detergo aphrolitro, & postea eloto, tum per spongiā probē
 purgato, vt maioris sit expers: deinde super id platysmate hoc est latiore linteo,
 cui emplastrū illitū sit imposito, postea duplici linamento aqua frigida tincto ex-
 trinfecus superdato: præterea noua spōgia molli: tertio ac quarto die id resolues.

AKHPOT; hoc est absq; cera compositio nostra.

Argenti spumæ pondo libras duas, olei ricinini veteris pondo libras quatuor S;
 aceti quā acerrimi libras duas, æris squamæ nigræ, chalcitidis, eruginis singulo-
 rum pondo vncias duas. argenti spumam cum oleo prius coquere oportet, donec
 strigenti spissitudinē accipiat: deinde metallica plusculis diebus ex aceto tri-
 a adijcere: atq; sic incoques, quousq; digitos non coinquinet. Licet etiā statim ab
 initio argenti spumā cum oleo & aceto, diligenter temperatam coquere: ac vbi se-
 micocta fuerint, squamam, chalcitidem, & eruginē immittere. Voco autē nunc li-
 bram olei & aceti Romanā, quæ vncias duodecim peculiare cōtinet. Quin & sex
 olei libras tribus argenti spumæ pondo interdum cōmitto. Et tūc nimis diutius
 incoquitur. Cū præparas hoc pharmacū, præstat argenti spumam cū solo oleo esse
 coctam: deinde metallica cū aceto iniici. Vbi vero tria fuerint, cuiusq; vncias duas
 dixi immittendas, aceti libris duabus: argenti spumæ tribus, olei ricinini veteris
 libris sex, vel vt prius dixi quatuor S. Hoc medicamentū & fistulas iungit, & cal-
 losas iam exicat, cōtrahit & claudit. At si bona victus ratione vsus quis fuerit, nō
 resoluuntur. Plenitudine vero insigni collecta periculum est ne pars ex fluxione in-
 festante phlegmone rursus tentetur, & fistula aperiat. Inueteratis vlcerebus, &
 dyspneutis, hoc est cicatricem agrē ducētibus, quæ chironia nominant, nō solum
 id pharmaci imponimus, sed etiam liquefactum oleo veteri, vel ricinino, linamēto
 excipitur, etiam si puris vel minimū nodum in vlcere antea fuerit: cōcoquit ipsum
 & educit, & crassum efficit. Cæterum vlcus triduo solues, si nihil prohibet. Quod
 si stomomatis squama fuerit, præstat: sin minus eam habeas, nec nigram, cyprii
 æris squama iniicietur. Confeci aliquando hoc emplastrum, phrygi quocq; lapidis
 vncia admixta, interdum etiam chrysocollæ vncia, sicut & amborum nonnunquā,
 item glutinat magna vulnera.

ALIUD AD TENEROS ET QVI VOCANTVR

dundatū a moleste ferendo vlcera.

Cere pondo, rosacei pondo, cerussæ pōdo vncias octo, salis ammoniaci pondo vn-
 cias quatuor, squamæ cypriæ pondo vncias duas, thuris pōdo vnciā, calcis viuæ pō-
 do vnciā, aluminis scissilis pondo vnciā, eruginis pondo vnciā, malicorij pondo vn-
 cia. Vfus prædictis idem est: nouē impræsentiarū sunt pharmaca citra rosaceū cō-
 posita, decimū enim illud. Ex nouē quinq; sunt pari pondere, calx viuā, malicoriū,
 thus, alumen scissile & erugo. Squamæ duplo maius pondus est, & hāc sal ammo-
 niacus duplo exuperat: hūc cerussa; huius sciscupla rursus cera in libram vnā re-
 ducta, quam & rosaceum habet.

QVARTI LIBRI FINIS.

CLAVDII GALENI
 PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICA-
 MENTORVM KATÁ TENH, LIBER QVINTVS.
 Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

E medicamentis polychrestis futura hic est disputatio: vocant autē Graeci *indigestas*, quae multis affectibus conueniunt: et si nonnulla ipsorum non modo speciem, sed etiā genus diuersum obtineāt: omnia vero ex contrarijs constant medicaminibus, etiā iuxta secundas qualitates, ac vires, nō tantū primas. Patēre arbitror cuius primas me appellare caliditatē, frigiditatem, siccitatē, & humiditātē, tum ex harum coniugatione quadam cōpositas secundas, quae ipsas sequūtur, vt in quinto libro de sim-

plicibus vberius percensui: ostendens nonnulla nō solum ex cōpositis, sed simplicibus vt nascuntur emollire, quaedam indurare, quēadmodū alia obstruere, alia reserare, alia sordes gignere, alia abstergere, alia attenuare, alia incrassare, alia desiccare, alia rarefacere, alia carnē inducere, alia repurgare, alia cicatricē ducere, alia exulcerare, alia trahere, alia repellere, aliāsq; similes eorū differētiās. Dictū mihi est superioribus commentarijs, quae cōtrariorum facultate necessaria esset tēperatura: cuius etiā nūc paulopost mentionē facturus sum. Melius enim videtur duo quaedam triāue medicamenta celebria, quae multiplicē vsum exhibeāt, praescribere; deinde cōpositionis ipsorū rationem interpretari. Exordiar autē ab his quae nemo nō nouit, quippe in Herē libro, cui titulus est *de vicijs*, proditatum apud alios quide medicamentis aliquid tradiderūt. At quia superiori libro de virtutibus, quae vicerā dyspepilotā, hoc est, vix cicatricem ducentia curāt, verba fecerim, animus est nūc emplastra illa multiplicis vsum primū exponere, quae causa malignorū, (nonnulli chironia nomināt) cōposuimus. Porro alia, *indigestas* dicta, q; multis affectibus diuersis conferant, non tamen chironijs, ea rursus seriatim referre proposuimus.

QVAE SCRIPSERIT HERAS.

Taq; cum opere medicamētorū Heras Cappodax emplastrum quoddam ad huiuscemodi vlcera mirifice faciēs tradiderit, inde sumā exordiū, verba ipsius ascribēs, quae hunc in modū sonant.

BONI COLORIS, CRVENTIS, IDO-

neum, epuloticum, seu cicatricem ducens.

Conglutinat purē, implet, atque cicatricem ducit: solutum cum cerato magis adhuc circa cicatricem inducendam efficax est. valet etiā ad chironia vlcera, aliāq; similia insigniter. Nam callos consumit, deinde genuinā carnē generat. VAL DE ALBYM, cerā pondo libras duas, frictā pondo libras tres, eruginis rāsā pondo vncias sex, mānā pondo vncias tres, olei heminas quinq; acetī sextarium. Liqubilia, siccis admiscētur: vsum est emplastri ad vulnera: cū rosaceo temperatum, pusē ducit: cerato solutū ad cicatricis vsq; generationē repurgat: quidam tamen resinae frictā libras duas, & terebinthinā tantundem ingesserunt: atque sic praeparatum, erugine rāsā ipsum assumpsērunt, vt collyrij tenorem haberet. Atq;

De vicijs indigesta

De vicijs pō

De vicijs pō

hoc imposuerunt, ubi callos consumere studerent, prompte enim hæc facit, ut etiã ossa separet. Merito igitur emplastrum hoc Heras commendat, ceræ ex eruginis, & acetici copia efficac, si quid in superiore libro dictorum meminimus. Laudat item Panaciam ab eo vocatã, quam deinceps verbis illius apponamus.

PANACIA HERAE. NON NVLLIS HYGIA

nomine.

Ad omnem passionem, & malignitatem, hæc Græci, illam vñ appellantes, sistit autem nomas, neque crustas facit, neque circumpositis partibus demie conciliat, rumpit ac tabefacit omne corruptum, ut nihil aliud a staphido differat, eos habet sanguinis eruptione, tum aliam, tñ quæ per hæmorrhoidas fieri solet, myrteo dilutum, item hæmorrhoidas ipsas tabefacit, & consumit, insuper fistulis miedetur, & carbunculis, sanat agilopas, & chironia, vt vocant. In summa vix sanabilia sunt, & diuturnior genus, latentibus locis, veluti vtero, vnguento ciprino liquatu, exterioribus præstat, vt alia singula apponere. At omni vlceri impositum, quis agrestis, mitius statim id efficit, labores minuet, & vigilias. Hec eius virtus est. Chamæpitoyos denariũ podo quatuor, symphyti denariũ podo quatuor, chamæleontis denariũ podo quatuor, marrubij denariũ podo quatuor, apud alios sex, polij denariũ podo sex, cætarij tenuis denariũ podo sex, helenij denariũ podo quatuor, mali terre denariũ podo quatuor, thuris denariũ podo duodecim S, myrrhæ denariũ podo trium, aloës denarium podo sex, galbani denariũ podo sex, obuli vnus S, olei denarium podo centum octoginta, mellis triginta, propolis denariũ podo duodecim S, aluminis fissi denarium podo sex, obuli vnus S, cerebintina denariũ podo sex, obuli vnus S, chalcitidis denariũ podo sex, obuli vnus S, bituminis denarium podo quinquaginta, terre ampelitis denarium podo

quinquaginta, argenti spuma denariũ podo quinquaginta, gallæ denarium podo triũ, pulueris iridis denariũ podo trium, contusa pridie herba & radices oleo immittuntur, ubi nocte tota in eo durauerint, mane argenti spuma, ampelitis, bitumen inijcitur, supra igne leuiem incoquuntur, ubi spissitudine adepta fuerint, ossa ab igne tollitur. Sint autẽ in alio vase melle, resina, galbanũ, propolis colloquata, quæ oportet simul cõmiscere, in ollam fundẽdo, deinde arida, quibuscũ medicamen coquitur, donec digitos nõ coinquinet. Rursus ab igne deposito myrrha leuis facia, & thus inspergitur, sed ita ne quãdo effluat, & quantũ fieri potest amplo intra ollam spatio coquatur, difficulter enim restringi potest, si quid attingat. Hæc quidẽ Heras, de Panaciamos materiẽ ipsam a medicamentis, quæ priore libro scripta sunt, ad vlcera vix sanitatem recipientia differre indicabimus. Nam illa solis constant metallicis, quædam paucis, quædam pluribus. Pauca illorũ radices ac herbæ continent. Panacia hæc secus habet, recipit enim malum terre, & iridem, imbecilliora quidem centaury, & chamæleonte quantũ ad malignorum vlcerũ curationem attinet, nõ tamen repudianda, herbæ autem valentes assumit, easq; frequen-

ter solas chamæpityn, polij, & symphyton, quibus valentius est marrubij, & helenion. Itaq; marrubio etiã solo, vt queas in his, quæ carnem abundẽ humida circa vlcus habent, & sordidiorẽ, helenion vero, neq; his cõuenit solum inspersum, sicut nec aliud quoduis acre. Si quidem didicisti in opere de simplicibus medicamentis acrium, & amarorum medicaminũ discrimen, nempe acia irritare, mordere, cales-

facere, & fluorem in affectis partibus cõcitare, amara vero exiccare citra morlum

hij.

hij.
Damen

& calorem, eoque exulceratis conducere. At quoniam ex herbis istis compositionem paranti institutum erat, emplastrum inde non siccum quod inspergi possit, ^{variis} Græci vocant efficere, verum ad emplastri confecturam vel ceram, vel resinam, vel omnino argenti spumam diutius coctam temperaturus, unde virtus herbarum solueretur, miscuit ipsis nonnulla medicamenta tam valida, ut vlcibus per se exhiberi non queant. valida autem hæc duplicem communem vim, & qualitatem obtinet: nonnulla austeram, acerbamque, alia acrem, & acerbam. Huius igitur gratia ex ijs quæ acrimoniam sortita sunt, helenion miscuit, ex valide astringentibus (hec enim austera, & acerbæ nōnītamur) alumen, & gallam immaturam. Qualitates autem utraq; valentes habent, quemadmodum & vires in ipsis, chalcitis cum sit acris, & astringens. Dictum est superius necessariam esse malignis vlcibus, & præsertim cum fluori sint obnoxia, qualitatem austeram. His ergo omnibus, quæ dixi admissa argenti spuma est, resina & thus, quod pharmacum emplastri formam accipiat. Sed argenti spuma ex media materia est: thus concoquit, & pus mouet, si tanquam ad temperatam naturam respiciamus. Nam id humidioribus corporibus carnem producere ostendimus. Quinetiam ex medicamentis quæ concoquunt, quæque vim a pure mouendo, ^{in maiore} græce dictam, habeant, nullum valenter digerit, sicut nec acetum. Siquidem eiusmodi mediocriter excalefaciunt: immo & emolliunt magis, & exsiccant. Quare thus etiam recte admissum est in superioris emplastri compositione, uti mitigatorium quid & lene accipiat. Huius potentia: oleum quoque est, emplastrum coquendi causa secundum primam rationem temperatum in quo duæ facultates simul existunt, mitigatoria videlicet & quæ valida pharmaca obtundit, siue hæc acris siue austera virtute sint prædita. Certè ampelitis terra siccatur, & digerit nihil manifesto acre continens. propterea malignis vlcibus idonea est, & si soli per se tritam inspergas. Galbanum vero eoque concoquit, emollit, mitigat, & dolorem sedat, prædictæ compositioni adiectum est, quāvis thus eandem vires, sed inbecilliores quæ galbanū habeat: quod utraq; facultates valentiores possidet. Terebinthina resina simul cum detergendi, discutiendiq; facultatem habeat, etiam affectus tales quodammodo concoquit. Bitumen vero cum eo, quod calefacit, non vehementer siccare nouimus. Quibus omnibus emplastri author medicamentum tractatque virtutis propolim nimirum admiscuit, quoniam eius visum multiplicem esse voluit, omnia vero ^{quælibet} maxime varias potestates habere necessitas est, ut pluribus vitijs medeantur. Sic non parum mellis addidit, sciens ipsum siccatur, digerentque putrescentibus esse familiarissimū. Quippe ex ijs est, quæ non putrescunt, & mixta eiusmodi à putredine referuat, præterquam extreme ad putrescendum idonea, quæ humida sunt, & calida. Atque mel copiosius alijs, medicamenti compositor indidit. Nam si tria quæ coqui desiderant, excipias, bitumen, argenti spumam, terram ampelitim, alijs maius est, atque his ipsis bitumini, argenti spumæ, & ampelididi, tantum adiecit olei, quantum putrefactioni commodum est, coniecturam ab alijs fumos, quæ sic a pharmaco immittitur. Insuper ex omnibus perfecte coctis, myrrham & aloem voluit inspicere, quæ duo citra rosionem siccant: verum differunt, quod aloem astringat, myrrha tenuiorum partium sit, magisque siccet. Haud scio cur Heras visum fuerit minoribus temperaturis Panaciam hanc conscribere: quam alij maioribus conficiunt. Siquidem nonnulli omnia duplicata habere ipsam tradiderunt: alij quæ druplo copiosiora, galbani sanè denarios sex, obulum vnum s, Heras numerant.

Ita ampelitis

Myrrha et Aloem

alij decem & semissem, quæadmodum alij rursus vigintiquinq; augētes simul alia ad portionem vt nūsq; dicatur in temperatura, obulus vel semiobulus. Itaq; aduertere vos oportet, Panacias apud alios scriptas huic conferentes vtrum omnia duplicata, vel quadrupla habeant. Ac si respondeant omnia aucta, nō putabitis illas, ab hac esse diuersas.

ISIS A QVIBVS DAM EPIGONI DICTA.

Multiplicis vsus est medicamentū, quod Isidem appellant, ab omnibus cōmendatum. Ego certē apponam modō, quæ Heras de illo memoriæ prodidit. Hæc illius verba sunt.

MEDICAMENTVM A NONNVLIS EPIGONI DICTVM, ab alijs Isis.

Acit ad omne vulnus, ad capitis affectus cum ossium præcisione, sanat citra reparationem, valet ad punctus neruorū, quos *νεῦματα* Græci vocant; item scolopas & hominum morsus; venenum trahit viperæ, scorpij, draconis marini, pastinacæ. curat fracturas artuum cum vulnere, callum obducit citius, tutiusq; fistulas omnes recētes, veteres, hypophoras, sinus, phymata, parotidas, abscessus in mammis & alis futuros aut factos sanat. Aduersus fluxionē nobis veniētibus strumas adhuc aufert cum tunicis, celerrime pus educens, sistit oculorum fluxiones fronti impositum, tollit liuorem; gangrenas non patitur latius serpere; putredinem purgat, in summa ad quodvis bonum; hæc recipit.

Ceræ denarium pondo centum, terebinthinæ denarium pondo ducentorū (secundum alios centum) squamæ æris rubri denarium pondo octo, eruginis rase denarium pondo octo, mali terre rotundi, quæ *ἀρωαλῆα τεργυλλῆα* græce dicitur, denarium pondo octo, thuris denarium pondo octo, salis ammoniaci denarium pondo octo, guttæ ammoniaci denarium pondo octo, aluminis combusti denariū pondo sex, æris vsti denarium pondo octo, myrrhæ denarium pondo duodecim, aloës denariū pondo duodecim, galbani denarium pondo duodecim, olei veteris heminam, acetis æris heminas duas. Quæ liquari possunt, siccis in mortario superfunduntur. Sic quidem Heras Isim scripsit, non adhuc particularem omnē vsū ei apponens, vt in alijs cōsuevit. Insuper quod ad Epigonū illud refert, à plerisq; dissentit, quos ex actius de Epigono scripsisse arbitror. præterea veluti in carcere cōclusus, curansq; aliquem ex potentibus, ab hoc abstinuit. Adiecit ille ipsum aiunt præscripto medicamini, dracunculi radicem, atque ego semper ita vsus sum. Quoniam & præceptorum meorum vnus vsurpabat, apponens in prædictam temperaturam Heræ, dracunculi denarios octo, insuper olei cyathi dimidiū, acetis heminam, ad hæc colophoniam resinam, nōn vt Heras terebinthinam, sed in emplastri cōfectione ab illo dissentiebat: galbanum aceto cū alijs in pila macerans, atq; ita admiscens, quæadmodum & Heras inquit, liquabilibus, deinde medicamentum manibus plurimum emollebat: attingens acetum quæcerrimū. postea in vase æreo reponebat: & infusum lōgo tēpore seruabat: atq; ita excipiens utebatur. Appellauit ipsum, velut alij quidam Hermonis Hierogrammatei: alibi scriptum inuenias ex adytis templi Vulcani in Aegypto hoc quoq; esse: quæadmodū & illud quod *Θία Πυρράμου* hoc est ex dictamno. Temperaturā vero simplicium medicamentorū quæ id cōstituant, omnes propemodum æqualem scripserūt: proinde titulus licet diuersus

existat non opineris aliud esse atq; aliud, & quod ex adytis sacri dicitur, & Hermonis Hierogramatei, & Epigoni. Nam omnes has appellationes habet: liquatum cum cerato liquido purgat, & vlcera cicatrice obducit. Quidam ex cerato triplicato dilui tradiderunt: nonnulli duplicato, utiq; temperaturam indiffinitè distinguentes. In quibus etenim vlcus purū satis efficitur, si tribus cerati partibus temperatum fuerit, non oportet duplicatū adijcere. In quibus minus purgatur, ibi ceratum duplo maius assumendum. Nouimus enim efficacius omne id genus medicamentū esse, quod non multo cerato miscetur imbecillius, quod multo. Nihil mali est autem dracunculi quoq; tantillam mentionem facere, quod per estatē caule exiccato, & herba tota, radicem amputare oportet: deinde in domo siccā, solē non habente, paulo post dies sex vel septem ipsam in orbiculos diuidere, eosq; filo traiectionis in sicca domo & a sole remota rursus suspendere, ac sic ubi medicamentum preparare voles, radicem contundere: quæ seorsum tula & leuigata probè, ut puluis fiat, malignis vlceribus medetur.

EMPLASTRUM AIA AIKTA' M NOT, ID EST EX DICTAMNO.

Tem quod ex dictamno emplastrum conficitur, Hieram, id est sacrum appellant: dicentes & hoc in Vulcani tēplo iuxta Memphim inuentum esse: omnes ipsius huiusmodi tēperaturis meminere, vel parum adeo ab his differētibus. Sufficiet hic verba Hæ de ipso ascriptisse, quæ in hunc modum habent.

RECEP'TA ex Vulcani templo ad Memphim.

Facit ad recentia, cruenta, fluida: ad neruorum præcisiones, vetera vlcera, suppurantia, contusa, putredines, carbunculos, nigritias, vlcera fluentia, dyssepulota, parotidas, chymethla, abscessus, strumas, furunculos, duritias: tela educit, acutos, quos *scorpionum* Græci nuncupant, ossa ex capite: sanat ferarum ictus, scorpionum morsus, phalangiorū, muris aranei, hominū, valet ad omnem colli dolorem, humeri, articularum, vice malagimatis. Sistit oculorum fluores, non modo recentes, sed etiam veteres, tollit capitis dolorem inunctum: ro faceo dilutum & vteri dolorem sedat, tum illitu, tum suffitu. necat insuper feras suffitu. Hæc recipit.

Olei veteris heminas duas, argenti spumæ denarium pondo centum, eruginis tæfæ denarium pondo octo, squamæ denarium pondo sex, colophoniz liquidæ, (alijs piceæ) denarium pondo quinquaginta, manne denarium pondo duodecim, guttæ ammoniaci denariū pondo sedecim. * æris cōbusti denariū pōdo octo, diphyrgis denariū pondo sex, gētianæ denariū pondo sex, aloës denariū pondo octo, galbani denariū pōdo duodecim, propolis denariū pondo octo, ceræ denariū pondo viginti quinq; *. mali terræ denariū pondo decem, dictamnii cretici denariū pondo decem, argenti spumam, oleū nouo fictili nigro supra prunam incoquito, ut omnino aut fere fiat amolynton, hoc est digitos non inquinet. Deinde cacabum deponēs eruginem indito squamamq; & coquito, ut non prorsus amolynton fiat. postea rursus auferens, resinam, ammoniaci guttam inijce, percollata, moueas donec fere uere designat: mox repones iterum paululūq; fines, cum tollis, æs, diphyrges inspergito, rursus coquens ut mantis nō inquinet. Interdum enim his iniectione diluitur. postea deponēs, ceram addito, iterum coquito, dum amolynti habeat temperamentū: quod celeriter accidit. postremo propolim immittes, ac reponēs paulisper fines, cum deponis, addes aloē, niannā, dictamnū, malum terre, gentianam.

* Alias viginti sex.

* Alias viginti.

His abunde refrigeratis, singula leuissima insperges: si amolynton sit, tolles: sin minus, leni igne coques. Hæc quidem Heras de emplastro scripsit. Composuimus id nos interdum & sine combusto ære, & diphryge: vnde quæ in alto latebant, magis attrahebat, emolliebat, & discutiebat. non tamen vlcibus 5 ægre cicatricem ducentibus idoneum. Quinetiam citra dictamnum confecimus, rursus pro ipso alijs apponentes, chrysocolle denarium pondo sex, vt maligna vlcera felicius sanaret.

IKKIZIOZ NIGRA.

Edicamen titulo Icesion, vsus multiplicis, quidam gignendi casu scripserunt, Icesij. Heras itaq; de ipso hæc tradit.

IKKIZIOZ.

Ad vulnera, canum morsus, duritias, parotidas, condylomata, & maligna. Item *κατακυσσιν* est, quasi dicas trahens, & glutinatorium, quod Græci vocat *κατακυσσιν*, valet in super ad

15 aquam inter cutem.

Argenti spumæ denarium pondo centum, bituminis Iudaici denariū pondo centum, ampelitis denarium pondo centum, mannæ, propolis singulorum pondo denarium viginti quinque, galbani denariū pondo duodecim, scissilis denariū pondo duodecim & S, terebinthinæ denarium pondo duodecim S, iridis denarium pondo sex, olei crudi *ἀπὸ τῆς ῥίζης* appellat, heminas sex, mellis heminam vnam, chalcitidis denarium pondo septem S, gallæ omphacitidis denariū pondo sex, myrt hæ denariū pondo sex. Argenti spuma, bitumen, ampelitis cū oleo incoquantur. vbi semicocta fuerint, propolis, resina & galbanum, cocta ex melle separatim miscensur, postq; confluxerint, reliqua adiunguntur. mouentur autem spatula ex tede ligno 20 confecta. Huius emplastri mistura pondus non eadem omnes, vt in sequentibus ostendetur, tradiderunt.

NIGRVM EX DVABVS ARISTOLOCHIIS,

hoc est malis terræ.

30 Elebre emplastrum, vsus multiplicis, ex duabus aristolochijs compositum, quod ipse Heras quoq; in eam sententiam scripsit.

NIGRVM EX DVPLICI ARISTOLOCHIA.

Facit ad articulos solutos, fluori obnoxia repurgat, implet ex altero dilutum.

Picis pondo libram, ceræ pondo libram, bituminis pondo libram, 35 terebinthinæ pondo libram, mannæ pondo selibram, vel vncias septem, eruginis rase pondo selibram, cerussæ pondo selibram, chalcanthi pondo vncias quatuor, mali terræ longi pondo vncias quatuor, illyricæ pondo vncias quatuor, malicorij pondo vncias duas, gallæ immature pondo vncias duas, æris combusti pondo vncias duas, spine pondo vncias quatuor, mali terræ rotundi denarium pondo quatuor, aceti heminam, ricinini vel olei veteris heminam. Quæ liquefieri poterunt, simul liquato: deinde cerussam, eruginem & chalcanthum, cum aceto leue factum inspergito: mox supra ignem ponens, vt coeat arida indito igne subtracto: postea infundens subigito. Hæc tum Heras, tum alij de ipso scriptum reliquerunt. ratio eius qui id composuit, non obscura est, recordantibus, quæ hic & in prioribus compositarijs dicta sunt. Constant enim ex contrarijs facultatibus, attractrice, & re- 45

pultrice, quæ cōmune habent, vt exiccent. Superat autem in eo repellendi virtus, quæ adest astringentibus, chalcantio, malicorio, gallæ, æri combusto, & spinæ. ob hoc etiam ad solutos, id est laxatos articulos conuenire ipsum affirmat: malū ter-
 ra & iridem astrictorij admiscuit, vtpote rarefaciendi & digerēdi potestate præ-
 dita. vt autem emplastrum fiat, nec siccum, sed vt inspergi possit, medicamētum, ^{trahentes} nūcupant, oleum & cera tēperata sunt, cera quidem ceu materies solum, sicut & oleum, si commune fuerit hoc, nec ricininum vel vetustum. Quippe didi-
 cimus hæc calefacere & digerere: terebinthina vero resina præterq̃ quod emplastri
 temperaturam medicamento conciliet, cum cera hoc tantū non possit, etiā emol-
 liens quid, & digerens, detergēsq; obtinet. At cum thus eadem præstet, manna a-
 stringendi vim totam & qualitātē assumpsit. Vocant enim sic micæ concussū eli-
 sas, thuris participes: parum item corticis. Iam & bitumen abunde siccatur: ad em-
 plastri confectiōem idoneum medicamen. Atq; hæc de illius compositione suffi-
 ciunt. Porro emplastri author, cū vellet medicamenta valenti virtute prædita mi-
 scere, ruginem, & acetum ipsis adiecit: quæ siccare, exedere, & in altū corporis pe-
 netrare, tum alijs viam ostēdere possunt: tēperantur autē hæc cum digerētibz, vt
 humores crassos particulis quas curamus, infixos attenuent. Restat igitur de ce-
 russa quippiam dicere, quam ceu ad emplastrum conficiendum aptam, non vt ali-
 quid cooperaturam admiscuisse illum, est perspicuum. Ego vero argētī spumam
 potius adiecissem, quæ emplastris conuenit, & refrigerat cerussa salis quibusdam
 vtilis, ad propositi emplastri vires nihil prædij affert.

EMPLASTRVM AZANITI.

Emplastrū azaniti varij vsus, & nobile, de quo Heras ita scribit,

EMPLASTRVM AZANITI.

Picis aridæ pondo vnciā, ceræ pondo vncias tres, adipis suillī pō-
 do vncias tres, seui taurini pondo vncias tres, ceſſypī pōdo vncias
 tres, resinæ picæ pondo vncias quinq;. Facit ad maligna omnia,
 gangrenas, fistulas, recentia vulnera, ambusta igne, perfrictis pro-
 dest vt acopon, item pessulus est emolliens. conuenit ad vteri vlcera, phymata, &
 parotidas. cum vlcera caua fuerint, copiosiore vtitor medicamento, vbi ad cicatri-
 cem inclinare vidētur, partiore. Porro medicaminis proprietas est humorem for-
 didum gignere: benefacit lippientibus, palpebris suprapositum: oleum medica-
 minis affectui opponitur, quare obseruato ne infundas. cū autem preparabis, pi-
 cem, resinam, seuū taurinū injicito. vbi fuerint liquata, adipem suillū: mox resinā
 postremo cēſypum refrigeratum. Totū autē igne non flāma liquefacito. maxime
 valet in quibus nerui, vel musculi percussi sunt: item ad maligna.

EMPLASTRVM HALIEI ΔΙΑ ΣΥΝΟΡΙΑΟΞ,

id est ex synopide.

Aliēi celebre, & multiplicis vsus emplastrū nihil minus q̃ prius
 ra Heras ad verbum ita tradit.

HALIEI.

Ad vetera, & quæ cicatricem agrē ducunt. itē digerit, præſer-
 tim in mamillis duritias. vtimur eo tanq̃ optimo ad plurima.
 Ceræ pondo minam, argētī spumæ pondo minam, manne pō-
 do denarium octo, terebinthina denarium pondo octo, galbani denarium pondo 4

octo, synopidis denariū pondo, olei veteris heminas duas. Oleum, argenti spuma dum manus non inquinēt, incoquūtur; deinde cera resinaq;. Liquefactis ipsis, sub latiq; ab igne synopidem immittito, & galbanum: postea mannam. Idem facit ad marinorum ictus summē, vsus quādoq; sum in quodam a pastināca percusso, summoq; dolore vexato, & mirifice profecit. Similiter in ijs qui a scorpione mor fuerāt. Hactenus Heras. Deinceps CRITONIS emplastra inspiciamus.

QVAE SCRIPSERIT CRITO.

Heras librum vnum de medicamentorum compositione fecit, cui titulus est Narthex. Quinq; vērō tales CRITONIS prater cosmeticos seruantur. In quarto illorum emplastra prae dictis similia specie cōmemorat: quādā vt Heras in totū simili modo confecta nōnulla, insuper quorum Heras nō commemorat: quē ego mox apponā: nō etiam si cuiusdam aliter ab Hera descripti mentionem facit, omittens: quēadmodum in Icesij emplastro factitalse apparet. Alia namq; pondera & mensuras huius emplastri CRITO scripsit sicut alij quidam, nō vt Heras posuit. Incipiam igitur a primo Icesij: in cuius simplicium medicamentorum pondere inter omnes non conuenit.

EMPLASTRVM ICESII.

DE ICESII medicamento hac CRITO: ICESII ad omne vulnus, recens, vetus, cōtusa, luxata, fracturas, phlegmonas, & omne dolorē, quē protinus sedat. Facit ad abscessus, phymata, strumas, carbunculos, parotidas, phygetla, condylomata, impetigines, clauos, nigritias, hemorrhoidas phlegmonē tētatas, fistulas, ambusta igne, dilutum myrteo vel rosaceo, valet ad vlcera, aculeos, tela, canū hominūq; morsus, ferarum ictus, item ad sanguinem cohibendum vtitor, & loco malagmatis ad omnia. Oleum vero non adhibendum est: iam lippientibus in lineolo collaryum adhibetur. sint autem splenia maiora, iuuat quoq; hydropicos.

Tertæ ampelitis, bituminis, argenti spumæ singulorum pondo minas duas, cera, thuris, terebinthinæ, propolis singulorum pondo minas sex, galbani, fissilis, singulorum pondo minas quinque, myrrhæ, galle, iridis singulorum denarium pondo duodecim, chalcitidis denariū pōdo sex, mellis heminas duas, olei omphacini congios duos (quidā heminas duas). Ampelitis, bitumen, argēti spuma cū oleo coquūtur, humore prius expresse, vt fiant leuia. Incoquūtur autem igne non acri, spatha ex tedarū ligno assidue monentur, ne subdant: nam citissimē comburunt. Quæ liquari possunt, in alio vase liquefacito, melle prius seorsim cocto, vt similitudinē accipiat, ac in cacabo pulchrē densatis temperato: rursus enim soluitur, his præmissis; deinde arida inspergūtur satis refrigerata: postremo thus ac vbi in vitatē coierint, vtitor. Hanc scripturam ab Herodoto accepi. Hac sanē CRITO de Icesio scripta reliquit. Videtur autem in simplicium medicamentorum vnde totum componitur, temperamētō ab Hera dissentire, ac partim hæc discordia manifesta est: partim diiudicari vix potest. Etenim Heras rectē faciēs omnium pharmacorum pōdus in denarios redegit. CRITO autem ampelidem terram, bitumen, argenti spumam non pro denariorum pondere scripsit: sed duas singulorum minas iniiciendas censuit. At ab ijs dissentit qui de ponderibus & mensuris scripserunt, quāntis videlicet minæ pondus existat: nonnulli enim sedecim vnciarum esse dicunt: quidā viginti, alij etiam distinctionē faciunt, Alexandrinam

ponentes viginti vncias pendere: aliam sedecim, atq; hoc adhuc minimū est, verū ex his qui minam in denarios redigunt, alij centum, alij plurium denariorum esse cōfirmant: quia & vnciam pleriq; septē denarios & semissem valere malūt alij septem duntaxat: reliqui octo. Hæc cum ita se habeant, quot denariorum minam CRITONE positam æstimare oporteat, inuenire operosum est. Apparet in alijs quoq; centum denariorū minam esse velle, ac si ita res habet, duplicatam CRITON compositionem ab eo scribi putabimus, cum Heras trium horū medicaminum prorum terre ampelitis bituminis, & argēti spumæ singulorū denarios centū posuerit: CRITONE pondus in ducentos redigente. Videamus igitur an sequentia duplicato consentiant: quædam namq; apparent, quædam non item. meminisse autem post tria prima, ceræ, thuris, terebinthinæ, propolis: singulorū minæ dimidium, hoc est denarios quinquaginta immittendum præcipiens. Etenim præposuimus tanq̃ mina centum denarijs valeat, temperaturam esse scriptam. Quod si est, in thure, pro manna videlicet posito, CRITON cum Hera cōueniet. Pari modo in propoli, non tamē terebinthina. Quippe vigintiquinq; denarios CRITONEN scripsisse oportebat: cū Heras duodecim, & S, statuerit. Porro in cetera maxime viri cōtrouerfantur, discordantq; quippe cū Heras ceram omnino nō iniiciat. Didicimus enim illius vim esse, mediocriter emollire. Cæterum apud CRITONEM deinceps scripta est, galbani, scissilis singulorum quarta minæ portio. Atq; in hoc vir Heræ suffragatur. Nam quarta pars minæ, quæ centum pendet denarios, vigintiquinq; denarios efficit: qui duplum sunt duodecim S, ab Hera scriptorū. Iam vero à minæ vocabulo digressus, in sequētibus CRITON myrrhæ, gallæ, iridis singulorū denarios duodecim cum prædictis temperandos iubet. Hæc cōsentans. Si quidem ille sex cuiusq; adiiciendos præcipit. Inde rursus CRITON chalcitidis denarios sex tradidit: hic quoq; non multum ab Hera discordas. Nam cum omnia duplicata sint, conueniebat & chalcitidem non sex, verum quindecim habere, vbi Heras septem & S, scripserit. In melle quidem viri concordēs sunt, Heras heminam vnā, CRITON duas posuit. Restat autē de oleo quæstio magna, non solum inter duos illos, sed alios quoq; qui medicamentū hoc vsurparūt, sicut procedente sermone dicemus. Hi igitur inter se hactenus differunt, etenim Heras olei crudi heminas sex scripsit: melius enim sic q̃ vt alij quidam dixerunt, cyathos sex. Quippe in cōctione argēti spumam, bitumen, terram ampelitim, vbi semicocta fuerint, tum aliās singula Heras immittēda existimat. At qui semicocta esse non possunt, cyathis sex immisissis. Scimus enim plerosq; ex his qui pharmaca componunt, subinde centum argēti spumæ denarijs, duas heminas indere. Atq; hoc iam totum antea in primo huius operis volumine cōprehensum est: nempe metallicorū quoq; vncias nouē, heminam vnā esse licere, sicut alij quidam putarunt. Quin & duodecim iniicere possumus, vt alij præcipiūt probē docti, si medicamen diutius coctum fuerit (licebit autem hoc ipsum copiosiore oleo imposito) maiorem sicandi vim acquirere. Quod si ab igne statim sublatum fuerit, minus propter olei paucitatem exiccabit: emolliet autem magis, & mitigabit. Quare sex cyathi omnino repudiandi sunt: sex autem heminæ, quæ singulæ vncias nouem faciunt, iniiciendæ. At si largius medicamentum voles incoquere, quod fietet euidentius, nihil obstat etiam duodecim vnciarū heminas infundere. Itaq; Hera sex heminas scribente, liquet CRITONEM duodecim heminas immittere.

oportere, vt simul in hoc, sicut in alijs duplicata mensura existat. Verū scripti sunt ab eo, olei omphacini congiij duo. iterū hic damnandi sunt, qui heminas duas posuerunt. Ergo si congium sex heminarum esse statuamus, virorum cōsensus manebit: si vero non heminas sex, verum sextarios sex ponamus, nō parua dissensio orietur: multa nanq̃ erit copia, vt ad portionem aliorum, si olei sextarios duodecim infundas. Hec quidē in pręsentia de Heræ & CRITONIS in superiore phar-maco discordia. Cum vero ad Andromachum venerimus, dicitur itidem nōnihil de illius cum vtroq̃, partim consensu, partim controuerſia.

ISIS VIRIDIS.

Sidem hic quoq̃ scripsit, quemadmodum alij prop̃ omnes. at quia diligentius tum vsum ipsius vniuersum, tum præparatio-nem tradidit, ac nōnihil ab Hera discesserit, visum mihi est etiā ab hoc scripta ad verbum subiungere.

ISIS QVAM NONNVLLI EPIGONI
vocat.

Per se ad squamarū abscessus, facit: item crassorum ossium fracturas iuuat, linamēto vel splenij modo imposita: valet ad aculeos, omniumque ferasum ictus, & morsus, sanat omnes punctus, & vulnera ferro facta in bello, & aliter: curat etiam fistulas impositum: & collyrium, discutit callos, & conglutinat, alteri temperata
 20 ab omne vulnus linamento, & splenij instar adhibita valet: prodest ad maligna & diutina, ac ab alijs corrupta: in quibus derasis prius medicamento diluto vtor: mirifice facit ad sinus conglutinandos, dum magni fuerint. Nam exiccandis illis coniungendisque conuenit, tum linamento imposita, tum per se, tum alteri mis-
 30 sta, in quibus adenes quosdam, vel membranas eliquare volumus: vtor etiam ad fracturas cum vulnere & sine hoc. Callum enim ducit celerrime, & partes affectas alstringit. Insuper in quibus aliud malagma non proficit, ipsum exacte prodest & vagues ex lēſione vacillantes, vel confirmat, vel extrudit: & dentes ex ictu motos stabilis. Summatim infinita sunt, quibus indifferenter adhibutum, conducit. Item
 40 ex alio diluitur. intemperati pars vna sumitur, cerati partes duę nōnunq̃: atq̃ ad huc magis diluitur: sed vsum & exercitationem requirit. Fit nanq̃ ceratum inte-rim & per resinam pitynam. Compositio talis est.
 Gutta ammoniaci, eruginis rasa, salis ammoniaci, squamę aris, aris vsti, alumina-
 50 nis rotundi, mali terrę, thuris singulorum pondo denarium octo, myrrhę, aloës, galbani, singulorum denarium pondo duodecim, cerę pondo denarium octo, resinae colophonizę pondo denarium sex, nonnulli terebinthinę tantundem, olei vēsteris heminas duas, aceti heminas duas. Epigonus vero & dracunculi radicis succi denarium pondo duodecim & marrubij succi tantundem, serios succi denarium pondo octo, omnia diligenter confusa ac cribata mortario inijciuntur: pau-
 60 lo post acetum in sole affunditur, donec terendo totum consumatur. vbi leue factum fuerit, liquefacta & refrigerata rasaqua diligenter ijs, quę in mortario sunt, admiscuntur, ac subacta excipiuntur. Hęc scripsit CRITO. Ego sine liquore serios, ipsum præparavi & nonnunq̃ alumen ademi. Vfus sum in neruorum vulneribus medicamēto: nam valentius efficitur, aceto acerrimo vndique circumsusum-
 70 reponitur, & diebus circiter quindecim emollitur.

Elebre simul & multi vsus est. Conuenit affectibus vlcera, de quibus totus hic liber scribitur. Sic autem CRITO ipsum protulit ad verbum.

MACHAERIONIS.

Ad omnia recentia vulnera: conglutinat, & phlegmonem arceat praesertim vbi contusio fuerit. rabiosi canis morsum summè curat ampliori loco impositum: alterat continuae pilula inde sumpta fabae magnitudinis, diebus triginta ad omnem passionē facit, maxime phagedenicam. item ad aurium vitia, naturaliumq; vlcera: in ossibus denudatis carnem producit. marium vlcera sanat. Est etiā viride: diluitur rosaceo vel omphacino: mali terrē rotūdi quae *λεγερων* graece dicitur, pondo vnciam, galbani pondo vnciam, opopanaeis pondo vnciam, eruginis rase pondo vnciam, iridis illyricae pondo vnciam, guttae ammoniaci pondo vnciam, myrrhae pondo vnciam, terebinthinae pondo vncias sex & S. ceræ vncias sexaginta S. olei omphacini pondo vncias sex & S. Dimidium olei cum erugine teritur: reliquū cum cera & terebinthina coquitur.

ΔΥΣΠΑΧΙΤΙΣ ΔΑΜΟΚΡΑΤΙΣ ΑΔ ΥΕΡΒΥΜ.

T hoc ex celebrium lateq; vsu patentium pharmacorum nomen existit: scribit de eo Crito hunc in modum.

ΔΥΣΠΑΧΙΤΙΣ

Eximie facit ad sinus callos vndiq; circumdatos, & fistulas, impositum: si orificium sit, quod linteolum medicamento illitū quæ excipere, imposito, ac citius proficiet. Vitor eius virtute in humetis, fluentibus, & diutinis dispositionibus: tertio quoq; die vt plurimū ipsum mutans: podagricos iuuat mirifice in accessionis principio illitum ac in latum cito compositum: qui & ad consuetas ambulationes, & vitæ vsus dimittantur: citra balneū ad triduū, diēsq; aliquot permaneat: non enim materiae dat accessum cum affectus increfcit. Conuenitq; omni vlceri sex cerati partibus admixtum: inueterascens, melius euadit. Aluminis rotundi denarium pondo octo, squamæ denariū pondo duodecim, æris combusti denarium pondo quatuor, mali terræ denarium pondo nouem, galbani denarium pondo decem, guttae ammoniaci denariū pondo duodecim, alij decem, thuris denarium pondo nouem, myrrhae denarium pondo nouem, styracis denarium pondo quindecim, myseos denarium pondo trium, chalcitidis denarium pondo trium, scyllæ medullæ denarium pondo octo, picis liquide denarium pondo quatuor, iridis illyricæ denarium pondo nouem, secundū alios quatuor, terebinthinae denarium pondo decem, alij septem, pityriae denarium pondo decem, alij sex, ceræ denariū pondo septuagintaquinque, olei pondo libram S. Quidam etiam medullæ cerui denariū pondo octo adiiciūt. squamam, æs, mysi chalcitidē, scyllā, ex aceto prius q̄acerrimo in sole terito, vt leuia hāt leuigatis malum terræ, & iridem adi cito. Hæc prius confusa, tenuisq; cribro discreta, rursus aceto circumfusa terantur. Atq; hoc tandiu facito, quā alpredinem sentias, cuius interim ne acetum consumatur. Postq̄ leuia fuerint, alumen addito, facitoq; hæc, donec & illud in puluerem redigatur: deinde myrrham, mox thus, ab hoc ammoniacum, postea styracem, postremo picem indito. Hæc in calido fole vruntur, quod styrax elaboretur. Vbi iam leuitatem & fordiū crassitudinē nacta fuerint, ceram,

resinas, & oleū liquefacta, & paululū decocti, galbano superfundito, idq; cōgregatū in pila terito, ac quā liquefuit modice refrigerata indito, tūc galbanū deponēs dissoluentq; in vas fictile perecolato, ac vbi deraferis, cū ijs quā in pila sunt, tēperato.

EMPLASTRVM

Quod ex falicibus cōstat, præclarū & in multos vsus idoneum, similiter prædictis CRITO hisce verbis recensuit.

EMPLASTRVM

Prodest cruetis viceribus impositū. Idem articulis solutis cōuenit, fistulis, flaccidis carminibus, præsertim quā sūmo corpore extāt. Valet itē ad erysipelatā, aliōsq; plurimos affectus sine vlturis.

Misyos, chalcitidis, eruginis, cerussa, galla, aluminis scissi, & rotundi, cretē futoria, singulorū pōdo vncias sex, cerā, resinā pityinē, picis, bituminis, falicis foliorū, singulorū pōdo vncias duas, olei heminas quatuor * vñ

* Alias duas

cias quatuor, chalcathi pōdo vncias sex, malicorij pōdo vncias sex, acetī sextarij sex, falices ex aceto incoquantur, donec relicti fuerint sextarij duo, deinde erugini, cerussæ & cretē futoria prius tritis, folia immittito, simulq; terito, deinde sicca vbi

leuiganeris, rursus exprimito, postea liquefacta superfundito. Hoc Asclepiades sine chalcantho & malicorio præparat, sicut in secundo huius operis commētariō docuimus. Aliud post hoc

CRITO in istam sententiam ædedit.

LITE HERODOTI

Cretē futoria, gallæ omphacitidis, aluminis scissi, rotundi, singulorum pondo vñ

cias sex, ceræ, bituminis, picis aridæ, falicis foliorum, pityinæ, singulorum pondo libras duas, olei pondo libram, acetī sextarij dimidium.

QVÆ TRADIDERIT ASCLEPIADES EIVSDEM generis emplastra.

Superioribus annumeratur, tum quod ad Asclepiadē refertur ab omnibus cognis, tum tū quod ex dictamno cōstat, sed quia Asclepiades manifesto de ipsis scripsit,

etiam nūceorūdem mentionē faciā. Porro commodū ex eo quod bis vel ter scribitur, aliud in super accedit: puta vt cognoscamus in quibus simplicū misturis, ac ipsorum pollicitis, scriptores illorū inter se cōueniant, in quibus item discordent.

HALIEI RVFFVM.

Ad cruetā vulnera & neruos præcisos valet, itē viceribus vetustis cicatricē egre du

cētibus & fluidis cōducit, quin & emollit optime, præsertim in māmīs ortas duris

tias, medetur canum hominūmq; moribus insigniter: valet ad pastinacē & draco

nis, aliorūmq; sæuorū pisciū ictus. In summa, virtutē habet ministrā. Argenti spumæ, cere, cuiusq; denariū pondo centū, terebinthina, manna, thuris, galbani, minij synopici, cuiusq; denariū pōdo octo, olei sextariū, præparato sicut prædiximus.

GALENI HALIEI.

Argenti spumæ, ceræ, cuiusq; denarium pondo centum, terebinthina, myrrha, synopici, eruginis rasa, squamæ, singulorum denarium pondo octo, mali terræ, denarium pondo octo, thuris denarium pondo viginti quinque, dyphrygis denarium

pondo sex, galbani denarium pōdo duodecim, guttæ ammoniack denarium pondo duodecim, olei heminas duas, conficito quemadmodum superiora.

EMPLASTRVM VENATORVM.

Facit ad quadrupedū ictus, morsūsq; & ad reliqua venenata. Argēti spumæ pōdo

tria, olei veteris, squamæ eris rubri, cere, resinæ frictæ, singulorū pōdo guttæ amoniacki pōdo trientē, galbani, minij synopici, singulorū pōdo vncias duas. Argēti spumæ, squamæ, & oleū ad spissitudinē vsq; incoquito: deinde cerā ac resina inijceto. Cū li

quata fuerit, ab igne tollito, & amoniacū dilatatū imittito, vbi refrixerint galbanū,

& ammoniacū indito, sinopiciū aspergēs, ac in mortario subactis mollitq; vitior.

EMPLASTRVM CHALCIDEL

Cōglutinat, inflāmationē arcet, fissuras cū cōtusione iuuat, sinus cōiūgit, resicat & abiceſsus prohibet, ossa corrupta educit, maxime in superficie. In vniuersum mirabilis ei virtus est. Argēti spumæ, squamæ æris, resinæ pityinæ, ceræ, singulorum denariū pōdo cētū *, guttæ ammoniaci, galbani, cuiusq; denariū pōdo sedecim, diphrygis denariū pōdo duodecim, mali terræ leuissimi, denariū pōdo quadraginta, olei veteris sextarios tres. Argēti spuma, squamæ ex oleo coquuntur: ac ubi colorem mutauerint, diphryges immittitur: deinde ceræ, resina pityina, vel picea. Liguatū vt digitos non inquinat, ab igne tollitur, ac ammoniacū elotum inijcitur. Postquam liqueſceris, malum terræ, pharmaco iam refrigerato inſpergatur, & continue moueatur: deinde in mortarium immittito, ac subigito: excipiens vitior.

EX DICTAMNO SACRVM VIRTUTE MIRANDVM.

Benefacit neruis musculisq; præcis & contusis, vetustis & sanatu difficilibus, ossa corrupta educit, aculeos & quæ infixæ sunt corpori eximit, nec minus digerit, iuuat capitis dolores & oculorū fluxiones. Est etiā malagma pleuriticis & hepaticis idoneū: efficax est ad cuiuslibet virulēti ictus. Argēti spumæ denariū pōdo centū, colophoniz denariū pōdo quinquaginta, ceræ denariū pōdo viginti quinque, guttæ ammoniaci, mali terræ singulorū denarium pōdo sedecim, mannæ, galbani, vniuiusq; denariū pōdo duodecim, æruginis, dictamni, æris vsti, propolis, singulorum denarium pōdo octo, diphrygis, æris squamæ, gētianæ radicis singulorū denarium pōdo sex, olei veteris hyeme heminas duas, per æstatem vnciā S. preparatur quo dixi modo. Huius scriptura ab Hera in illorum pondere variat: nam Asclepiades dictamni denarios octo, Heras decē inijcere præcipit, atq; etiā mali terræ, & guttæ ammoniaci, ille cuiusq; denarios sedecim: Heras sex quidem * guttæ ammoniaci, mali terræ vero decem. Cæterū Hera oleū indistinctē scripsit, solū heminas duas eius iubens inſundere: Asclepiades autem hyeme tantum, æstate vnam & S.

DIOPHANTI CHIRVRGI, QVO VSVS EST PHYLACVS.

Argentī spumæ denarium pōdo centum quinquaginta, ceruſſæ, picis, squamæ æris, ceræ, singulorum denarium pōdo octodecim, æruginis, resinæ pityinæ sicce *, mannæ, thuris, propolis, singulorū denarium pōdo duodecim, galbani, mali terræ *, cyperi singulorū denariū pōdo sex, dictamni, trifolij, guttæ ammoniaci, singulorū denarium pōdo trium, jillyricæ, artemisiz, polij, marrubij, singulorum denarium pōdo duum, olei veteris heminas duas: ad dictum modum preparatur.

DE EMPLASTRIS ANDROMACHI EIVSDEM GENERIS. Emplastra varij vsus, simul & cicatrice ægre ducentibus idonea hoc in libro perſe re statui, ex quorū grege sūt decē lōge optima, inter ea quæ scripsit Andromachus.

VIRIDE EVANGEL.

Resinæ terebithinæ secundū alios sicce denariū pōdo quinquaginta, sicut alij vero cētū, ceræ denariū pōdo viginti quinque, thuris, squamæ galbani, aloës singulorū denariū pōdo triū, salis ammoniaci, opopanax, æruginis rafa, æris vsti, mali terræ, guttæ ammoniaci scissilis, secundū alios rotūdi singulorū denariū pōdo duū, ichthyocollæ denariū pōdo trium, acetī heminas quatuor, olei quartā hemine partē, secundū alios octauā. Vtor vermiculari nō imposito.

HYPOCRAS EMPLASTRVM QVO VTOR.

Ichthyocollæ pōdo vncias tres, sarcocollæ pōdo vncias tres *, eretrix pōdo scilicet, terræ samiz pōdo vncias quatuor, myrrhe pōdo vncias quatuor, thuris pōdo vncias sex, squamæ æris pōdo vncias octo, salis ammoniaci pōdo vncias tres, æruginis rafa

* Alias novæ

* Et vigin-
ti. alias addi-
tur, & recte

* Alias mali
terre singu-
lorū denariū
pōdo sex.
* Alias mali
terre, nec hoc
loco eodem
pōdere scri-
bitur.

* Alias addi-
tur lapidis
asij pōdo vnc-
ias tres.

ſe pōdo vncias ſex aluminis ſciſſilis pōdo vncias duas, aloēs indicæ pondo vncias quatuor, galbani pōdo vncias quatuor, ceræ pōdo libras duas, terebinthinæ pōdo libras duas, olei pōdo libras quatuor, * aceti quod iſchyocolle irrigadæ ſufficit, ſicca leuigata, liquidis inſperguntur. **ALIVD VIRIDE.**

* Alias vncias quatuor

Reſine pityniæ denariū pōdo ducentorū, guttæ ammoniaci denariū pondo quinquaginta, opopanax denariū pondo octo, ceræ denariū pondo centū, * propolis denariū pondo octo, galbani denarium pondo octo, ſquamæ aris denarium pōdo duodecim, eruginis denariū pondo duodecim, aluminis rotūdi denarium pondo octo, miſſos denariū pōdo ſeptē, ſalis ammoniaci denariū pōdo octo, chalcitidis denariū pōdo quinq, ſulſuris ignē nō experti denariū pondo octo, thuris denariū pōdo duodecim, * fellis taurini ſicci denariū pondo ſex, vel humidi denariū pōdo duodecim, cyprini heminas ſex, alij quatuor, aceti quod ſatis eſt.

* Alias quinq.

* Alias duodecim 3.

VIRIDE EPICVRI MVLTA PROMITTENS.

Ceræ denariū pōdo ducentorū, colophonie denariū pōdo trecetorū, ſquamæ denariū pōdo ſedecim, eris vſti denariū pōdo ſedecim, eruginis denariū pōdo ſedecim, mali terræ tenuis denariū pōdo ſedecim, aloēs denariū pōdo viginti quatuor, aluminis rotūdi denariū pōdo duodecim, myrrhæ denariū pōdo viginti quatuor, galbani denarium pōdo viginti quatuor, ſalis ammoniaci denarium pondo ſedecim, aceti heminas quatuor, olei heminas duas, interim pauciores.

VIRIDE MVLTA PROMITTENS ALCIMIONIS VEL NICOMACHI ad ſiſtulas, nigritias, vel nomas, glutinat oſſa & educit, ſtrumas diſcutit.

Galbani denariū pōdo ſedecim, eris vſti denariū pōdo octo, ſquamæ denariū pōdo viginti quatuor, ceræ denariū pōdo quinquaginta, ſeui caprini vel vitulini denariū pōdo triginta, thuris, reſinæ ſiccæ, guttæ ammoniaci, terebinthinæ, nitti, mali terræ, ſingulorū denariū pōdo viginti quinq, bryoniæ denariū pōdo duodecim, orcheos herbæ denariū pondo duodecim, iridis aridæ denarium pondo quatuor, aloēs Indicæ denarium pondo duodecim, ſciſſilis denarium pondo octo, fellis taurini denarium pondo octo, aceti heminam, cum vti voles, roſaceo diſſolues.

VIRIDE AD ZONAM, QVAM GRAECI DICVNT, ITEM

ad chironia, & difficulter ad cicatricē veniētia vlcera pharmacū Andromachi.

Hordei cōbuſti denariū pōdo decē, eruginis denariū pōdo octo, ceræ denariū pōdo octoginta, cyprini heminā. Hoc medicamē eruginē multā cōtinet, pro ceræ, & cyprini tēperaturā hordeū cōbuſtū ſi per ſe inſpergitur, chironia vlcera iuuat, neq, intēdit ceræ, & cyprini vires, neq, eruginis reſoluit, ablato ipſo ſimile pharmacum redditur, multis quæ ſuperiore libro ad huiusmodi vlcerū curationē ſcripta ſunt: nō tamē multū cyprini aſſumetur, præſertim ſi cerā pinguis exiſtat, ſed q̄tū ad cerā erugini admixtā emolliendā capere neceſſariū eſt, ſuperiora omnia emplaſtra hoc nomine vario vſui ſeruiūt, quod medicamēta emolliētia, trahētia, digeſtoria cōcoſtoria, in ſuper citra roſionē ſiccātia aſſumperint, plurima ipſorū etiā valide aſtringetia, quorū virtus eſt humores affectę parti inſuētes repellere. Porro dictorū medicaminū poteſtatis materias nominatim in operis de ſimplicibus ſexto, ſeptimo, octauo, nono, decimo & vndecimo libro, expreſſas habetis. Multorū enim hoc cōmetario nominatim meminī, ac iterū meminero. Quinetiā hoc pharmacū in præſentia appoſui, eorū quæ nuper dixi mētionē facere deſiderās, tū quia id ſuperiore libro cōmemoratis ſimile eſt, tū q̄ propriū magis videbatur illis ſimul appēdere.

ICESIA NIGRA ANDROMACHI.

Hoc emplaſtrū Andromachus nō vbi viridia tractat, ſed ſuperius prope initū, in

temperatura permultū euarians vt prius Critonē & Herā prodidisse indicant.

SCRIBIT V.R. HOC PACTO.

Bituminis denariū pondo tercentū, terræ ampelitis denariū pondo ducentorū, argenti spumę denariū pondo sexaginta, galbani denariū pondo triginta sex, terebinthinę denariū pondo triginta sex, scissilis denariū pondo triginta sex, propolis denariū pondo septuaginta duū, mānæ denariū pondo quinquaginta, myrrhę denariū pondo duodecim, iridis denariū pondo duodecim, chalcitidis denariū pondo sex, gallę denariū pondo decē, olei congiū vnū & dimidiū, mellis hemina dimidiū, recte fecit, qui de mina ambiguitate relicta omnia per denarios cōscripserit, vt de solo cōgio quæstionem instituiamus. In hoc enim melius egerit, qui sex heminas posuerint, ac triplicato bitumine pro portione illius quod Heras immiscuit, scripturā exoriri sint. Etenim Heras centū denarios, hic trecentos posuit: etsi in quibusdā exēplaribus nō fide dignis ducetos inuenerim. terra sane ampelitis dupl. eā quā Heras scripsit, exuperat. Argenti spuma quā & ipsam ampelitis pondere æquale esse cōueniebat, multo minor ab eo iniecta est. Nā denarios sexaginta miscet. Galbani vero triginta sex denarios immittens proportionem cum Hera & Critonē nō seruat, quæ admodū in alumine scissili, paululū enim hic ab ætata portione declinat, quæ triginta septē & S; inijcere iubeat: quod pro aliarū ipsius misturarū portione, ad quinquaginta denarios excedit, iam vero in propoli nō nihil discordat, quum ad duplicatā portione spectat. Itē in manna a Critonē & Hera recedit: quippe centū denarios, ceu ad illorū portione imiectos esse oportebat. In chalcitide etiā multo magis a portione subtrahitur alijs parua cōtrogessia est, nisi in melle cuius heminas tres tanq̃ ad illorum portione immittisse ipsam conueniebat, dum hemina dimidiū adijceret. Ita quoq; in oleo tres cōgios miscuisse debebat, si nō a Critonē discrepare voluisset: si vero cum Hera conuenire, octodecim congiū, congiū & dimidiū conscriberet.

VT TARENTINVS HERACLIDES ICESII NIGRVM emplastrum tradidit.

Domne vulnus, maxime quæ in summo corpore sunt, leuia facit & cōglutināt. Itē canū morsus, & furūculos sanat, duritias dissipat, præsertim māmillas obfidetes, digitorū condylomatis succurit. Argenti spumę denariū pondo centū, bituminis tantundē, terræ ampelitis idem pondus, mānæ denariū pondo viginti quinq; propolis totidem, galbani denariū pondo duodecim S; aluminis scissi, resine terebinthinæ pares mēsuras, iridis denariū pondo sex, chalcitidis denariū pondo septē & S; gallę denariū pondo octo, myrrhæ tantundē, mellis hemina vnā, olei crudi heminas sex, argenti spuma, bitumen, & terra cum oleo coquuntur, & spatula ex tedarū ligno mouetur. Cū spissitudo fuerit, propolis, resina, & galbani adduntur. Hæc autem prius melle incoquuntur. Quibus mistis, olla statim ab igne tollitur, & sicca insperguntur. Hæc cū Heracides tradiderit in libris aduersus Antiochidem, demiror quomodo nōnulli post eū scripturā ipsius nō obseruauerint. Heras sane vbique Heracidē imitatus esse videtur, præterq̃ in myrrha & galla. Nā dū Heracides cuiusq; horū denariū pondo octo miscet, Heras singulorū sex temperat. Insuper Asclepiades in secūdo libro de exterioribus, omnia portione quadruplo maiore q̃ Heras tradidit, addit q̃ olei omphacini heminas duodecim, Critonē cōgios duos temperauerit, etsi omnia duplicata cōpositio ipsius habeat. Quare nos

nulli mihi videtur adscripsisse heminas duas. Quod ipsum prorsus tum veritati,
 tum Heræ & Tarantini scripturæ magis aduersantur. siquidem Heras centū octo-
 ginta denarios posuit, in pondus non mēsuram oleum deducens tantū hemina de-
 narios sexaginta pendente. nam Attica nouē Italicas vncias conficit, pēdent enim
 nonem Italice vncias, quas in cornibus infectis metiūtur septē vncias ponderales
 & 5. quæ sexaginta denarij fiunt singulis vncijs octo denarios recipiētibus, quare
 etiam hic cū Heraclide Herā cōsentire videas, quū trēs heminas iniiciat, Asclepias
 des duodecim: quoniā omnia in ipsius compositione quadrupla sunt. Heras autē
 quoniā pharimaci in Tarantini scriptura magna mōles fieret, videtur mihi quantā
 10 omniū portionē posuisse. Nam in myrrha vt dixi, & galla paululū mutare oportet
 bat, cū aliqnoq; hoc emplastrū tradiderint. Qui exactius, in eo cuius preparatio
 nem ex cōtione cōieciimus, Tarantino cōcordes facti sunt, quī autem negligē-
 tius, vel in vno solū, vel in pluribus simplicibus dissonasse ab Heraclide videtur.
 Proinde superflūū fuerit de ijs mentionem facere: preparandū enim medicamen-
 15 tum est vt Heraclides iussit, vel vt Heras: qui parum a deo inter se differunt.

HERACLIDES LITEN ICESSION HANC ESSE DICIT.
 Bituminis denarium pondo quinquaginta, argenti spume denariū pondo quin-
 quaginta, olei heminas decem, coquito. Vbi coierint, ceræ denarium pōdo quinq;
 injicito, galbani, myrrhæ, singulorum denarium pondo quinq;.

CYZICENE HERAE.

Hoc quoq; inter celebria emplastra refertur, ab omnibus prope cō-
 scriptū, magno in simpliciū medicamentorū tēperatura cōsensu.
 Nonnulli tamē discordāt, vt innotescet, cum subiungemus, quo-
 modo quisq; componendum censeat. Heras igitur de præsentī
 emplastro ita ad verbum scribit.

CYZICENE.

Facit ad recētia vulnera, & vetera depascentia, duritias præsertim in māmīs discuti-
 tit, extrahit, repurgat, implet, glutinat, cicatricē ducit, tollit callosas durities, male
 curata reficit, & in quibus scalpello vtī nō licet, vt in ceruice, collyrij loco vitior, ab-
 cessus furētes mitigat, phymata discutit, ganglia & cōtractiones siue coitis auellit
 10 abrupitq; tela, ossa, lignorū fragmēta educit, crustas citra dolorē deiicit: inde pasce
 ubus, magnis emplastris quæ splenia nomināt, vtī oportet. Insuper strumas exte-
 mpāt, hemorroidas cohibet, & vesicæ morbis sume prodest. Hec autē recipit. Thu-
 ris, myrrhæ, croci, iſidis, jlyricæ, bdellij, chalcāthi, aluminis scissi, rotūdi, guttæ amos-
 niaci, misyos, putaminū mali granati dulcis, chalcitidis, singulorū denariū pondo
 35 quatuor, liquamē denariū pōdo duodecim, mali terre, galle, omphacitidis, chalciti-
 dis singulorū denariū pōdo octo, visci quercini, poponacis, eruginis rase, acaciæ,
 floris rosarū, singulorū denarium pōdo octo, aristolochiæ, gallæ, singulorū denariū
 pōdo sedecim, terebinthinæ pōdo minā, alij denariū pondo quinquaginta, liquoris
 papaueris denariū pōdo sex, ceræ denariū pōdo minas duas, secundū alios denariū
 40 pōdo quatuor, seu vitulini curati denariū pōdo minā, alij denariū pōdo cētū quin-
 quaginta, aceti cōmunis heminas viginti. Vini quod sufficit in sicca immittitur.
 Hæc de Cyzicene. Hera ab Andromacho scribētibus, videbitur quibuscūq; magna
 esse dissentio: iū Hera thuris, croci, myrrhæ, & eius quod deinceps positiū est, dena-
 riū pōdo quatuor imiserit, Andromachus octo. Verū quod iā prius obseruādū nō
 45 bis esse dicebā, id etiā nūc dicturus sum, si ōnia simplicia pharmaca licet duplicata

horum quæ alij temperarunt, misceas, eadem fiet temperatura, quemadmodum si triplicata omnia iniicias: ac nunc Andromachus omnia fere duplicata miscuit, cū Ceræ simplicia ipsa indiderit, ac etiam hic discrepant; ille aloē addat. Hæc secus facientes; quinetiam q̄ panacis radicem adiungat: cum Heras opopanacem tantum scripserit; Andromachus non hoc solum, sed etiā panacem, solent autem sic vocare radicem herbe quam panacem appellant. Ad hæc Andromachus papaveris liquorem temperavit, doloris evitandi gratia: accicam vero & rosarum florem, tanq̄ astringentia. Porro coctionē pro more Heras adiunxit, Andromachus omittit: quippe qui raro illam soleat apponere. Cæterum quod aceti cōmunis herminas duas & vinum siccis infundat, innuit scarida ex vino vel aceto leuigari vel: deinde liquefacta his superfundere. Heras autem ne vel aceti aut vini meminit. Ad calcem coctionis ita adscripsit. Cæterum arida, & opopanacem in cacabi cōiuncto, & vbi vnita fuerint, affundito, mollitoq̄ irino vnguine manus inquina, Ego ipsū Andromachi more conficio; opopanacem cum siccis in mortario terens: si valentius & quod magis digerat, medicamentum facere desiderem, acetum inter leuigandū admiscuo: si magis astringēs repellēsq̄, vinū quē admodum rursus id nūc austerū, nūc giluum, nūc vetus, nūc etate mediū assumēs. Nam quod austerū est nec vetus, magis astringit: quod vetus nec austerū, valentius digerit.

CIZICENE ASCLEPIADIS.

Criptum est hoc emplastrum iam etiam in quarto, vbi omnia ordine, quæ ad malignitatem pharmaca habere consuli, commemorauimus. Et nunc quia ipse pariter ab Hæra, & Andromacho euariet, satius mihi videtur ipsius verbis in tertio libro de exteriorum pharmacis tradita subiungere.

CIZICENE.

Facit ad diutinos affectus, & nervos præcisos. Thuris q̄ optimi, cere, myrrhæ, mali terræ, chalcitidis, illyricæ, galbani, singulorum denarium pondo quatuor, terebinthine, argēti spumæ, singulorum denarium pondo octo, olei heminam. Omnia in vas æreum coniecta, supra leuem prunam coquuntur, mouenturq̄ donec in aqua figida demersum, mellis spissitudine acquirat, postea mouēdo tollitur: hoc illinum pelliculæ imponitur: hyeme post septimum diem, æstate post quintum soluitur.

ALIUD EX IIS QVÆ AD PHILOXENV

referuntur.

Thuris, myrrhæ, croci, illyricæ, bdellij, squame aris, chalcanthi, chalcitidis, aluminis rotundi & scissilis, mysios peregrini, guttæ ammoniaci, propolis, visci quercini, opopanacis, malicorij præclusi, singulorum denarium pondo quatuor, mali terræ denarium pondo octo, ceræ, seui taurini singulorum denarium pondo centum, quod minam inscribit, Resinæ terebinthinæ denarium pondo quindecim, quod tres quartas appellat. Resina in ollam fictilem coniecta, donec odorem amittat concoquitur. Deinde seuum & cera commacerata iniiciuntur, & liquefiunt, arida cōtunduntur, & cribro tenuissimo incernuntur, postea liquida ab igne tolluntur, quibus abunde refrigeratis arida insperguntur, & curiose mouentur. Habere autem oportet ex aceto trita, myrrham, thus, bdellium, opopanacem his quæ in olla sunt, adijciuntur, terūturq̄, ne grūmi ceræ modo fiant, vbi autem recte habuerint, in lignea pixide irino vnguento prius illita reponuntur.

EMPLASTRVM EX DVABVS ARISTOLOCHIIIS

Andromachi.

E hoc in eam sententiam scribit Andromachus.

Emplastrum ex duabus Aristolochijs.

Resina fricta pondo libram, cerea pondo libram, picis pondo li-
bra, galle, vel olei veteris hemina vnam & cyathos duos, cerussa
pondo uncias sex, eruginis pondo uncias sex, chalcathi pondo vn-
cias quatuor, mannae pondo uncias sex, mali terre logi pondo vn-

cias quatuor, rotundi pondo uncias quatuor, crethriae pondo uncias sex, illyrica
pondo uncias quatuor, gallae uncias duas, aceti heminam: ego amplius: malicorij
pondo uncias duas. sicca ex aceto teruntur, deinde liquida.

EX AIKTAMNOY DEMOCRATIS.

Eximus frequenter mettricas scriptiones non solum ad memoriam,
sed etiam ad misturas exacte temperandas solutis esse comodios-
res. Cuius gratia etiam nunc medicamentum quod ex dictamno
perfectum in Damocratis scriptis temperaturam perferuet ap-
posui.

Insignium emplastrorum numero ascribitur

Vnum, quod accipit dictamnium creticum

Dictamnium, medetur prospere serpentium

Percussibus virulentis atque moribus,

Et omnium quadrupedum rabidorum. iuuat

Sic veterum callos & nervos perditos,

Et musculos & alto chathilaginibus

Corpore putrescentes, quae incumbunt ossibus.

Colli, mammillarum, ceruicis vlcera

Per sanat, & si diu iam durauerint,

Ac omnia simul quae facere dixi prius.

Emplastrum Aegyptium nomine scilicet.

Hoc cum sit exacte bonum, quidam omnibus

Vnum bonis reputant vsu praestantius.

His temperatur misturis: lithargyri

Denarij bis centum: quibus additur

Olei vetusti libra quarta portio:

Alij malunt quartam partem heminae.

Et quinquies cerea decem pontica,

Denarij, colophonae bis totidem.

Alij vero terebinthinae parem modum,

Aeruginis, ac eris, aloes indicae

Aerugis combusti, diphrygis & boni

Cuius sedecim, semissemque ponito

Et galbani rursus vigintiquatuor,

Manna duodecim, atque thuris totidem,

Ammoniaca guttae sumantur ter decem,

Et sexdecim iungantur propolis atticae,

Terræ mali prælongi rursus bis decem,
 Aeris cyprij squamæ drachmæ duodecim,
 Et gentianæ radices siccissimæ
 Aequale, cunctis herbæ dictamni quoq;
 Aridæ, sed habentis florē, bis decem,
 Leuissylthargyrum cum oleo demittito
 Ollæ recenti, cui patulum os figulus dedit.
 Pruna leni coques, mouens rudicula
 Quousq; spissitudo mellis attici
 Fiat, paribus squamæ commissis partibus.
 Rursus magis coquas, ac postq; pharmacum
 Ruffum fuerit, æs misceas & diphryges,
 Faciēsq; amolyntum & crassum pharmacum
 Ceram, resinamq; vnā dictis addito.
 Quibus liquatis, vbi probè coierit
 Emplastrum, ab igne tolles, inde conferes
 Propolin, aloē, mannam, galbanum,
 Ammoniacumq; dum feruor subsiderit,
 Apponito, si pharmacum sit durius
 Multo resolues oleo, temperiem parans,
 Ita bonam, post refrigeratum molleq;
 Factum manibus, in vas aliud reponito.

DE PASTILLIS ASCLEPIADIS.

Quemadmodum emplastra à colore, non à facultatis appellatione nominant, quidam medici, melina, candida, fusca, & ruffa, si pastillos, græce *τροχιλους* ab efformationis figurâ vocant, non id vnum affectum sed admodum multos conferentes. Nos igitur ipsos imitati, deinceps omnes præclaros, siue pastillos, siue orbiculos, vtroq; enim nomine appellantur, describemus. Recte autem illi singulis quid possent efficere, præposuerunt: præsertim Asclepiades, cuius etiâ primi pharmaca quæ in tertio de exterioribus libro prodidit, apponam.

PASTILLI ASCLEPIADIS.

Pastilli à multiplici vsu græce dicti *τροχιλοι*, tribus endiuturnis, Facit ad recentia vulnera, & vetera: prodest putredini & fauis, curat fistulas, aures suppurantes, ossa corrupta, nomas, reprimi omnem carnis excrescentiam: tollit pterygia, valet ad vteri affectus, sanat ozanas, phagedenas, cōdylomatata in ueterata & quæ difficilem curationē habent: utilis est principio pthificis, lienosis, coeliacis, dysentericis, tribus obulis in potu familiari datus: succurrit synanchicis, ginginarū nomis: in summa exterioribus & interioribus vitij auxiliatur. Myrrhæ denarium pondo sex, croci denariū pondo triū, crocomagnatis denariū pondo trium, citinorum denarium pondo sex, calchati denarium pondo sex, aluminis viridis denarium pondo sex, aloës denarium pondo sex: vino falemo excipiuntur, suntq; orbiculi seu pastilli, & in ymbra desiccantur: vbi vsus necessitas est, humido inter se diluuntur ad commemoratos affectus.

Pastilli sunt trochisci

PASTILLVS NEAPOLITAE.

Myrrhæ, thuris, singulorum denarium pondo sex, gallæ, lycij, aluminis, aloës, æris singulorum pondo denarium octo, cytinorum denarium pondo duodecim, vino falerno excipiuntur.

ANDRONIVS INSCRIPTVS.

Cytinorum denarium pondo decem, scissilis denarium pondo quatuor, chalcæthi denarium pondo duodecim, myrrhæ denarium pondo quatuor, thuris, mali terræ, gallæ, singulorum denarium pondo octo, salis ammoniaci denariū pondo quatuor.

ALIVS.

Thuris, scissilis, myrrhæ denarium pondo quatuor, chalcæthi, denariū pondo duum, hæc passo excipiuntur.

POLYIDÆ SPHRAGIS.

Malicorij denarium pondo sex, myrrhæ denarium pondo octo, aluminis scissilis denarium pondo quinq, thuris denarium pondo quatuor, chalcæthi denariū pondo trium, fellis taurini denarium pondo sex, vino dulci excipiuntur.

CORACINÆ SPHRAGIS.

Facit ad tonsillarum phlegmonas, & vnas laxatas: gingiuas madentes resecat, nomas curat, & sedis affectus: fistulas ad callum perducit. Mali terræ cretici, longij, citinorum, chalcitidis tostæ, thuris, myrrhæ, chalcæthi, crocomagmatis, aloës indicæ, fellis taurini singulorum pondo denarium octo: passi quantum satis est.

PASTILLVS AD NOMAS.

Brathyos denarium pondo quinquaginta, myrrhæ denarium pondo trium, sorios, cyperi, chalcæthi, thuris singulorum denariū pondo duum, vino excipiūt. Aliæ scripture habent, oleæ foliorum denarium pondo duum, myrti siccæ, orcheos herbarum, myrrhæ singulorum denarium pondo quatuor, arsenici, quod auripigmētum vocant, denarium pondo vnius, myrrhæ denarium pondo quatuor.

EXSCRIPTIS HERACLIDÆ.

Orcheos denarium pondo duum, arsenici denarium pondo quatuor, gallæ denariū pondo octo, squamæ denariū pondo sex, sorios denarium pondo octo, myrrhæ denarium pondo duum, thuris denarium pondo duum, acaciæ succi denarium pondo duum, vino excipiuntur.

PASTILLVS AIA TON AYTA, id est ex stirpibus inscriptus.

Malicorij, myrti foliorum, nucis putaminum siccorum, spinæ fructus, singulorum denarium pondo octo, gallæ denarium pondo quatuor, salis fossitij denarium pondo octo: omnia comminuuntur, friabilia in aceto macerantur, ac in vas fictile coniunguntur, deinde torrēt, & cū aceto lenigantur. Vbi bene habuerit, myrrhæ denarios quatuor, thuris denarios duos iniicito, & pastillos fingito, vsus eius est cū aceto.

PASTILLVS QVI A TERENTIO INSCRIPTVS

stipticos, hoc est astringens: Facit ad quamlibet Nomen & digitorum affectus.

Sandaracæ, misyos, calchæthi, aluminis scissilis, singulorum pondo denariū duum, myrrhæ, squamæ æris, aloës, chalcitidis singulorum pondo denarium trium, rus citinorum, rosarum floris, gallæ singulorum pondo denarium quatuor, acaciæ succi pondo denarium octo, mali granati putaminum pondo denarium octo, excipiuntur, myrti coctæ ad dimidias decocto.

PASTILLVS AD SERPENTIA, ΕΡΡΗΘΗΚΑ dicuntur.

Pastillus Ariad Zonam.

Terræ cimolix pondo denarium octo, misyos torridi denarium pondo sedecim, minij synopici pondo denarium trium, singula cum aqua terito, deinde simul miscens in pastillos digerito, vsus est ex aceto.

ALIVS AT ΟΡΡΗΘΗΚΑ.

Origani, oleæ foliorum, acatix, chalcæthi, salis hispani, singulorum denarium pondoduum, aceto excipiuntur.

EX COLLECTANEIS LARGI MEDICAMENTVM.

Argenti spumæ, vel cerussæ pondo denarium triginta octo, aluminis fissi pondo denarium duodecim, acatix pondo denarium octo, croci, thuris, diphyrgis, optij singulorum pondo denarium duum * ex aqua diluito.

* Alias vni-
cias duas.

ALIVD VALDE GENEROSVM.

Aluminis rotundi, chalcitidis, cretæ futorix, vel soris singulorum denariū pondo quatuor, calcis viux denariū pondo sedecim. Mali cortex in acetisextario vno decoquitur, donec madescat; deinde teritur acatia aceto eodem, macerata nocte & die, admiscetur, & vnā teritur, postea cætera adijciuntur, & fiunt pastilli: cum opus est, diluuntur aqua.

PASTILLVS THREPTI AD ZONAM ET VBI

pactionem oportet sistere, facit etiā ad oris vitia, ad aures suppurantes, item cutis vitia tollit. Carnis excrescentiam reprimit. Nariū vlcera, & sedis affectus sanat.

Corticis malorum pondo denarium decem, gallæ omphacitidis pondo denarium octo, mali terræ tantundem, aloës pondo denarium quatuor, myrrhæ pondo denarium octo, fissi pondo denarium duum, thuris pondo denarium quatuor, chalcæthi pondo denarium quatuor, passo excipiuntur.

PASTILLI RVFFI HIERACIS THEBANI,

id est ex vesicaria facit ad capitis vlcera, epinitidas, & narium vlcera. iuuat rhagadas, & quæcunque citra dolorem ad cicatricem voles ducere.

Cerussæ pondo libram, spumæ argenti pondo libras decem, aluminis fissi, aliacæ bi, hoc est vesicariæ corticis, chalcæthi, synopidis, singulorum pondo selibram, aceto assumuntur.

LVGII CATHAGETÆ PHARMACVM.

Aluminis, aeruginis corinthiæ, minij synopici singulorum mensuræ hemine aquæ leni, aceto diluuntur.

ARIJ AD SEDES DEPASTAS, SERPENTIA, CARNEM excrescentem, pterygia, aures suppurantes, vlcera periculosa, sanant rhagadas & condylomata.

Scissilis, minij, synopici, aeruginis rassæ, gummi, gallæ, citrinorum singulorum pares portiones, aceto diluuntur.

MAGNI PHILADELPHI AD PRAEDICTAS

dispositiones.

Aluminis fissi, aeruginis corinthiæ, chalcitidis, minij synopici singulorum pares partes mensuræ, aceto subiguntur.

PASTILLVS AD ERYSIPELATA.
Crocij pondo denarij vnus, opij tantundem, cerussę pondo denarium duum, passio diluuntur, alia lectio habet, glauci pondo denarium octo.

ANDROMACHÆ REPERTORIUM

Argentis puma, pondo denarij quadraginta octo, hoc est vncias sex, cerussę vn-
cias quatuor, sulfuris ignem non experti pondo vnciam, crocij, opij, singulorũ pon-
do vnciam vnā, succo strupini excipiuntur, cum opus est, passio diluuntur.

CALIPOLITAE.

Cerussę, acacię, glaucij, opij cuiusq; parem mensuram, passio subigito, & continue
perungito.

ALIVD.

ad erysipela

Cerussę, acacię singulorum pondo denarium octo, gutta ammoniaci pondo de-
narij quatuor, crocij pondo denarium duum, opij pondo denarium duum, succo po-
lygoni, vel serios, vel strichni, vel cynoglossi.

AGATHINI.

Cerussę pondo denarium sex, manę, thuris singulorũ denarij pondo vnus, croco-
magmati, sulfuris ignem non experti singulorum pondo denarij duum, ex omni-
bus coctis vitellorum pondo denarium sex, passio excipito.

AD RHAGADAS ET CONDYLOMATA CYRAT.

etiam digitorum rhagadas & nomas, Menesthei pharmacum, re non
Aloes pondo denarium sex, crocij pondo vncias tres, aluminis fissi pondo vncias
tres, vino diluuntur, & sunt pastilli. * in vsu liquor dispositioni respondeat.

APOLLOPHANIS.

Ad rhagadas & condylomata.

Stimmius denarium pondo octo, acacię denarij pondo sex, eruginis denarij pon-
do vnus, opij denarium pondo duum, thuris denarij pondo vnus, myrrhę de-
narium pondo duum, gummi denarium pondo quatuor, vino maris experte pas-
tillos fingito. * hæc in vulgari exemplari non habentur.

NICOLAI.

Stimmius pondo denarium octo, acacię tantundem, eruginis pondo denarij vnus,
opij pondo denarium trium, myrrhę pondo denarium quatuor, gummi tantun-
dem, vino excipito.

MAGNI AD RHAGADAS, ET CONDYLOMATA.

fissit nomas.

Aloes pondo denarium octo, acacię pondo denarium quatuor, gallę pondo dena-
rium duum, crocij pondo denarij duum, thuris pondo denarij vnus, vino subiguntur.

PASTILLVS AD ANTONIARIUM, ID EST EX SVC-

cis inscriptus ad nomas & scabiosos affectus, Licij Indici.

Aloes indice, myrrhę, eris, aluminis fissi, chalcantii, citinorum, thuris, singulorũ
pondo denarium quatuor, succi myrti hemina dimidium: composito, & in pas-
tillos digerito.

PETRONI ARETAE MEDICAMENTVM AD RHA-

gadas, & condylomata in magnis doloribus adhibitu, cito liberat.

Stimmius, acacię, plumbi combusti & cloti, singulorum pondo denarij sedecim,
cineris cyprij, ericę fructus, aluminis fissi, thuris, chalcantii, myrrhę, opij singu-

* Alias quatuor.

* Alias de quatuor.

hinc separabilis, primo lavanda.

lorum pondo denarium octo, vino excipiuntur & sunt pastilli. cum utendum erit passo diluuntur.

PASTILLI AB ANDROMACHO CONSCRIPTI IN LIBRO DE EXTERIORIBVS.

Pastillus Darii, qui per anum immittitur.
Stimmius pondo denarium sedecim, acacia tantundem, alij octo, arguinis pondo denarium quadraginta, succi papaueris pondo denarium duum, gummi pondo denarium quatuor, myrrhe pondo denarij vnius, thuris pondo denarij trium, alij vnius, vino vel aqua diluuntur.

PASTILLVS MVLTIPPLICIS VSVS ET PVS educens, & relaxans.

Corticis thuris pondo denarium duum, aris squamæ pondo denarium quatuor, cum vino factos ex melle diluito.

MVSAE REMEDIVM.

Aluminis scissi, aloës, myrrha, chalcanti pondo denarij sex, croci, crocomagnatis singulorum pondo denarium trium, citini pondo denarium quatuor, melle ex falerno facto assumentur.

AD ERYSIPELATA AGATHOCLEIS MEDICAMENTVM.

Cerussæ pondo denarium octo, aluminis rotundi, crocomagnatis, sulfuris ignem non experti singulorum pondo denarium duum, tritis strichii succus superfunditur, & pastilli, dum vsus postulat, vino austero formantur.

ISIDORI AD NOMAS.

Lanae succidæ pondo denarium quadraginta, scobis plumbi squamæ, bituminis singulorum pondo denarium decem, aluminis scissi, rotundi, mali corticis, gallæ, misyos, chalcitidis, thuris singulorum pondo denarium quinq, myrrhe pondo denarium duum, amurcæ * hæminas octo.

PASTILLVS NIGER QVO VTOR.

Malicorij denarium pondo decem, mali terræ * gallæ singulorum pondo denarium octo, aluminis scissi, aloës singulorum pondo denarij quatuor, myrrha, chalcanti pondo denarij duum, thuris pondo denarium quatuor, vino excipiuntur, & cum res exiger, vino dulci diluuntur.

PASTILLVS

Argenti spumæ pondo denarium vigintiquatuor, cerussæ pondo denarium duodecim vel vigintiquatuor, alicacabi radices pondo denarium octo, chalcanti, aluminis scissi singulorum pondo denarium quatuor, minij quantum ad colorem accipiendum satis est, ex aqua subiguntur.

PASTVLLVS

Olea foliorum viridum pondo denarium octo, mali corticis pondo denarium sex, origani pondo denarium quatuor, acacia pondo denarium duodecim, chalcitidis, aluminis scissi, misyos, singulorum pondo denarij quatuor, vino austero diluuntur.

PASTILLVS

Gallæ pondo denarium trium, acaciæ pondo denarium quatuor, chalcanti pondo denarium quinque, chalcitidis denarij dimidium, aluminis scissi pondo denarium octo, rotundi pondo denarium quatuor, misyos pondo denarium trium, malicorij pondo denarium quinque, squamæ pondo denarium quatuor, myrrha, aloës,

mali terræ singulorum pondo denarium duum, taurocollæ pondo denarij trium, rhus excoriarij heminam vnam & S, alij duas, acetii heminam vnam & S, ex quo rhus madefiet ac teretur.

POLYDÆ SPRAGIS

Aluminis fiffi pondo denarium trium, thuris pondo denarium quatuor, myrrhæ tantundem, vel pondo denarium octo, chalcanti pondo denarium duum, citinorum pondo denarium duodecim, fellis taurini pondo denarium sex, aloës pondo denarium octo, vino austero excipiuntur.

PASTILLVS ANDRONIVS

Citinorum pondo denarium decem, gallæ pondo denarium octo, myrrhæ pondo denarium quatuor, secundum alios octodecim, mali terræ pondo denarium quatuor, chalcanti pondo denarium duum, aluminis fiffi tantundem, alij pondo denarium quatuor, misyos cyprij pondo denarium duum, passo diluuntur. vtor ad multa polychresto pharmaco.

PASTILLVS ACHILLÆ

Spumæ misyos, aloës singulorum pondo denarium duum, mali terræ pondo denarium octo, aluminis fiffi pondo denarium quatuor, myrrhæ pondo denarium duum, thuris pondo denarium quatuor, gallæ pondo denarij octo, chalcanti pondo denarium duum, corticis mali pondo denarium octo, fellis taurini pondo denarium duum, aceto subiguntur.

PASTILLVS AD NOMAS ISIDOREL CELEBRIS

Mannæ thuris pondo denarium triginta, citinorum, aluminis fiffi, gallæ cuiusque pondo denarium octo, chalcanti, mali terræ, myrrhæ, misyos cyprij, calcis viue singulorum pondo denarium decem, acaciæ pondo denarium octo, assumuntur vino, vel aceto, & leuigata vsui sunt.

PASTILLVS ALIVS

Gallæ pondo denarium octo, citinorum pondo denarium duodecim, aris combusti pondo denarium octo, æruginis pondo denarium sex, aluminis fiffi pondo denarij octo, chalcanti, acaciæ, fellis taurini, thuris, aloës, licij, myrrhæ, alijs & misyos, singulorum pondo denarium octo. Sub canis ortu multo aceto teruntur.

PASTILLVS APOLLONII ARCHISTATORIS

vt Alcymion in vsu multiplicem.

Cerussæ pondo denarium decem, argenti spumæ pondo denarium quinq, aloës pondo denarium quinquaginta, aluminis fiffi pondo denarium quatuor, thuris pondo denarij quatuor, myrrhæ pondo denarij vnus, cymoliæ pondo denarij vintiquinq, vino excipiuntur interim, cum vino, & rosaceo vtor.

AD ERISPELATA QVO VTOR

Argentij spumæ pondo libras septem, cerussæ pondo denarij vnus, opij pondo vncias tres, sulfuris ignem non experti, croci, singulorum pondo vncias tres, passo excipiuntur. Cum vsus est, passo diluuntur.

GLAVCII

Aluminis liquidi pondo denarium centum, myrrhæ pondo denarium octo, croci pondo denarium octo, passo diluuntur.

AD ERISPELATA BONVS

Acaciæ pondo denarium octo, misyos pondo denarium quatuor, opij pondo de-

narium duum, thuris pōdo denarium quatuor. cum aceto excipiūtur, facit etiam ad zonam.

ALIVS AD EADEM.

Opij pondo denarium quatuor, acacię pondo denarium quatuor, diphyrgis pondo denariū quatuor, aluminis filii pondo denariū quatuor, ex aqua diluuntur, cum vti voles, ex aceto.

ALIVS AD ERISIPELATA.

Cerussa pondo denarium octo, sulphuris ignem non experti pondo denariū quatuor, papaveris pondo denarium duum, rutę foliorum pōdo denariū duum, aluminis filii pondo denarium quatuor, cymolię pondo denarium duum, amyli pōdo denarium duum, melle vel aceto diluuntur.

AD ZONAM TIBERII CAESARIS.

Diphyrgis, meconij, aluminis filii, acacię singulorum pondo vncias tres, aceto vel aqua diluens vitior.

GERANITES VSVS MULTIPPLICIS.

Arfenici denarium pondo triginta duum, * mali terrę denariū pondo triginta duū, alij octo, iridis denariū pondo triginta duū, * gallę pondo denariū sedecim, alij octo, aluminis rotundi denarium pondo sex, chalcitidis denarium pondo sex, squamę aris denariū pondo sedecim, chalcanthi denarium pondo octo, resinę siccę denarium pōdo octo, aceti congios quatuor. cū caniculę sidus onitur, in aereo mortario & cochleario leuigātur. Quod si aretum mortariū non habeas, squamę minam inijcito, quę valet denarijs centum.

PASTILLVS COGNOMENTO BITHINVS IN

Sicilia cōfectus, ad nomas, fistulas, pterygia, cum duplici cerato ad zonam, erisipelata & alia.

Mali corticis denarium pondo sex, gallę denarium pondo sex, iridis illyricę denarium pondo quatuor, mali terrę denarium pondo sex, chalcanthi denarium pondo trium, aluminis filii denarium pōdo sex, chalcitidis denariū pondo sex, mlyos denarium pondo trium, nitri denariū pondo trium, thuris denarium pondo triū, cadmię denarium pondo sex, aris squamę denarium pondo quatuor, chrysocolle denarium pondo duum, * ex aceto sub caniculę ortu preparato.

PASTILLVS AD CONDYLOMATA ET DIGITO-

rum inflammationes, & pterygia.

Thuris, acacię, stimimios singulorum denarium pondo duū, * eruginis, mymbę, opij, papaveris, gummi, nardicelticę singulorum denariū pondo duum, * ex vino austero trita inunguntur.

ARIDA POLYIDAE ID EST VARIÆ SPECIEI

seu generis, ap̄nominatis authoribus indicata, quibus singula conueniunt.

Quę scripsit Andrōmachus in calce operis de exterioribus.

ARIDVM HPTON, QVOD EST EXEDENS

sine morfu.

Sandaracę denarium pondo duum, arfenici denarium pondo duum, calcis viuz denarium pondo quatuor, mannę denarium pondo quatuor, tritis vitior.

* Alijs vni

* Alijs quinquaginta.

* Alijs vni

PASTILLVS SANGVINEM COMPRIMENS.

torrefactus vocatur.

Chalcitidis, misyos, manna, singulorum denarium pondo quatuor, alij duum, tritit vititor.

XANTHE, QVA VTOR.

Chalcitidis pondo denarium centum, atramenti futorij, græci vocant, denarium pondo quinquaginta, misyos torrefacti denarium pondo vigintiquinq, aris combusti denarium pondo duodecim & s, leuigatis vititor.

PHARMACUM MAGNA.

Misyos cyprij denarium pondo septem, atramenti futorij totidem, corticis pinus denarium pondo quatuor, manna, thuris denarium pondo quatuor, squamæ aris denarium pondo quatuor, aris vlti denarium pondo quindecim, chalcitidis denarium pondo quindecim, calcis viuz, denarium pondo octo, gypsi torrefacti denarium pondo quatuor, alij quinque, tritit vititor.

PHARMACUM APHRODÆ.

Chalcitidis denariū pondo sex, manna, thuris denariū pondo duum, resina teretibintha, frictæ singulorū pōdo quatuor, vtter tritit ad hæmorrhoidas.

ALIVD VT HARPOCRAS.

Sandaracæ denariū pondo duū, arsenici denariū pōdo duum, calcis viuz denarium pondo octo, pastillos fingito ex aqua diebus quadraginta terēs, & sic inungito.

ALIVD AD HAEMORRHOIDAS, QVO VTOR.

Arsenici denarium pondo octo, sandaracæ denariū pondo octo, elaterij denarium pondo quatuor, thapsiæ denarium pondo duum, chrysocolle denarium quatuor, calcis viuz denarium pondo quatuor, tritit vititor.

ARIDVM GALLI, VARIJ VSVS: AD PTERYGIA.

Argentij spumæ denarium pondo octo, æruginis denarium pondo decem, leuigatis vititor: commendatur.

AD PTERYGIA BONVM.

Chalcitidis, nucum combustarum, malicorij, squamæ aris singulorum pares portiones, cū opus est, mel coctum misceto. emplastri modo imposito: quotidie soluto, expurgans: non madefaciens, nec respersgens.

ANTHERA QVA VTOR.

Sandaracæ denarium pondo triginta duum, alij sedecim, aluminis fissi, myrrhæ, fescis croci, singulorum denarium pondo sedecim, iridis totidem, cyperi denariū pondo sexaginta sex.

ANTHERA MAGNI.

Acaciæ denarium pondo vigintiquatuor, aluminis fissi, gallæ, sorios, misyos singulorum denarium pondo quatuor, sandaracæ denarium pondo octo, malicorij denarij pondo vnus, myrrhæ obulos quatuor, cinamomi denarium pondo duū, croci denarium pondo duum, miricæ fructus denarium pōdo duum, tritit vititor.

ARIDVM ΚΕΡΑΑΙΚΟΝ.

Iridis denarium pondo quatuor, thuris, panacis, mali terræ singulorum denarium pondo duum: tritit vititor, etiam ad nomas.

ARIDVM CICATRICEM INDVCENS.

Ostreorū combustorum denarium pondo duum, manna denarij pondo vnus,

cadmiæ obolos tres. contritis vtitor simul ad nomas.

ALIUD ARIDVM CICATRICEM INDVENS.

Pini corticis denarium pondo sex, manne denarium pondo sex, mali terræ denarium pondo sex, pumicis, refinæ, singulorum denarium pondo quatuor, iridis purpuræ denarium pondo duodecim. leuigatis vtitor.

ALIUD CICATRICEM DVENS, ET AD CACOETHEN.

Pini corticis denarium pondo sex, cornu ceruini combusti denarium pondo quatuor, cadmiæ denarium pondo duodecim, cerussæ, manne singulorum denarium pondo quatuor, æruginis rasæ denarium pondo duum, contritis vtitor.

ALIUD.

Gallæ denarium pondo quatuor, cerussæ denarium pondo octo, myrrhæ pondo denarium quatuor, argenti spumæ denarium pondo octo, retrimenti plumbi denarium pondo quatuor, trita assumuntur.

MAIAE GENEROSVM AD CONDYLOMATA

& rhagadas.

Gallæ, molybdænæ, singulorum denarium pondo octo, myrrhæ, cerussæ singulorum denarium pondo quatuor, tritis vtitor.

ONHTAR AD OMNIA.

Iridis loco molybdænæ, argenti spumæ duas partes inijcito, reliquorum cuiusq. vna.

ARIDVM

hoc est exedens, Lecanij Arij, Arsenici pondo libram, calcis viuz denarium pondo duum, in aqua terito diebus triginta, mutans quotidie bis aquam in sole, deinde refecatis vtitor.

exedens pax id est quod in fessu curat hamorrhoidas, Phanijs.

Atramenti sutorij, aluminis fissi, chalcitidis, misyos crudi, sandaracæ singulorum denarium pondo quatuor, trita omnia habeto. vbi vsus venerit, veterem urinam salfam viri vnius sextarij mensuras duas in fictilem testam inijcito, medicamenti vero denarium pondo duodecim, superfundito urinæ, vt semper duo sextarij feruentur, hoc vtitor insidens diebus septem, nam in his actione promouet, vbi fordidum in fundo substituerit, digitum circumlinito.

ARIDVM CARNES CICATRICE OBDVENS

citra erosionem, Harpocratis.

Sandaracæ, chrysoColle, arsenici, pares singulorum portiones, item ad cacoethen facti.

PASTILLVS AD NOMAS, DICTVS ASCLEPIVS.

Chalcitidis, arsenici pares portiones, calcis viuz duplum. Habet etiam sandaracæ æqualem reliquis portionem ad digitorum vitia, alumine liquido nucis magisæ dine cum mellis cyathis duobus, cocto vtitor.

ALIUD AD NOMAS QVO VTOR.

Squamæ, arsenici, chartæ combustæ, plumbi vsti, singulorum denarij pondo quatuor, sulphuris ignem non experti denarium pondo quinq, leuigatis vtitor.

ALITER.

Squamæ, arsenici, sulphuris, plumbi combusti, æris singulorum denarium pondo quatuor, sandaracæ denarium pondo quatuor, æruginis denarij pondo vnius, chartæ combustæ denarium pondo quatuor, vtitor cum rhodino vel melle.

CRISPI

id est odoriferum id est odoriferum ad nomas. Squamæ, arsenici, sandaracæ denarium pondo duum, gallæ denarium pondo quatuor.

tuor, myrrhæ denarij pondo vnus, thuris tantundem, atramenti futuri denarium pondo duum, chartæ combustæ denarium pondo quatuor. leuigatis vtitor.

ANTIPATRI AD NOMAS.

Chryfocollæ pondo vncias sex, arsenici pondo vncias sex. arido vtitor & cum rhodino.

ALIVD VT ALCYMION.

Arsenici denarium pondo duum *, squamæ denarium pondo trium, chryfocollæ denarij pondo vnus. sicco & cum rhodino vtitor. aqua dilutum cicatricem ducit cum cerato rhodino.

* Aliàs sex.

ALIVD PVBLII AD NOMAS.

Calcis viuz denarium pondo quatuor, arsenici, squamæ, chalcitidis, sandaracæ singulorum denarij pondo vnus. tritis vtitor. nonnulli sandaracæ denarij pondo vnus *.

* Aliàs decem.

MEDICAMEN AIA' TAN EYTON AD NOMAS

generosum.

Mali corticis, chryfocollæ, aloës, singulorum denarij pondo quatuor, arsenici, sandaracæ singulorum denarium pondo duum, aluminis fissi denarium pondo quatuor, chalcitidis denarij pondo quatuor, myrrhæ siccæ denarium pondo octo, oleæ siccæ foliorum tantundem. tritis vtitor.

ALIVD ALCYMIONIS.

Oxymirti denarium pondo octo, malicorij, oleæ foliorum, myrti nigrae, testarum singulorum denarium pondo duodecim, spinarum cineris denarium pondo octo, ficum cineris denarium pondo sedecim *, orchios herbæ denarium pondo octo. arido cum melle vtitor.

* Aliàs decem.

AVREVM QVO VTOR.

Malicorij denarium pondo viginti quinque, aluminis fissi denarium pondo decem, atramenti futuri, misyos singulorum denarium pondo octo, squamæ denarium pondo sedecim, gallæ denarij pondo quindecim, cretæ futuriæ ex clauis confectæ denarium pondo quinque *, chalcitidis, aris combusti, singulorum denarij pondo octo. leuigatis plurimum ex aceto vtitor.

* Aliàs quatuordecim.

ALIVD RECENS EFFICACIYS AD NOMAS

Philini: inalterat, & pus educit.

Aphronitri pondo libras duas *, mellis tantundem. aphronitri maceratum cum melle vrito, deinde leuigato, admisceto iridis illyricæ pondo vncias sex. trito vtitor, & cum melle.

* Aliàs viginti.

ARIDVM IHPTON.

Arsenici, sandaracæ singulorum denarium pondo duum, calcis viuz denarij pondo quatuor, alij trium. leuigatis vtitor.

ALIVD.

Calcis viuz, arsenici, atramenti futuri, singulorum denarium pondo quatuor. ex aqua calida plurimum terito, resiccatis ac tritis vtitor.

ARIDVM IHPTON. MELITONIS.

Auripigmenti, sandaracæ, calcis viuz, pumidis singulorum denarium pondo qua-

tutor. in aqua triginta diebus cōterito, sed quotidie illa mutata. vbi inaruerint tritis vtitor.

ARIDVM INSIGNE AD HAEMORRHOIDAS

prædari Apollonij Tarpei.

Chalcitidis vitzæ, squamæ, arsenici combusti, atramenti sutorij singulorum denarij, ruim pondo quatuor, diphrygis denarium pondo duum, sorios combusti obolos quatuor, argenti spumæ combustæ obolos quatuor, aluminis fissi denarium pondo quatuor, aris viti tantundem, leuibus facis vtitor.

QVAE ASCLEPIADES IN LIBRO QVINTO

de exterioribus, cui Marcellas nomen est, arida conscripsit.

Ndromachus arida, quæ affectui conueniunt, ijs quæ affectis profunt, admisit. Verum Asclepiades in quinto seorsum quæ ad affectu conducunt, seorsum ite quæ parti affectæ utilia sunt, exposuit. Nam parte omisâ, tradidit cicatricæ ducentia, crustas interuentia, ad nomas conuenientia & carbunculos tum quæ vocant sanguine continendo. Cum loco affecto, quæ ad polypodem, ozenas, & sanguinis profluvia ex naribus, ad oris nomas, gingiuas humidas, in genis tumidos excessus, ad paronychia, pterygia, rhagadas, & hæmorrhoidas. Quædam à parte affectæ denominationem sortiuntur: conueniunt tamen & alijs partibus: cuiusmodi quoque cephalica à medicis appellantur, quæ eximie ossibus conducunt: quamquam & totius corporis exulcerationes carne repleri possunt: nam quatenus caput est, prodesse maxime possunt. Postremo etiam nudi denudatum sit, vsum ipsorum non requirimus: sed in nudatis, quoniam pinguis pharmaca vitamus, siccis solis vtimur, fugientes à medicis græce appellata, quæ linamentis inunctis offerantur. Quemadmodum ossibus in capite denudatis vsum ipsorum aptissimum est, ita etiam in alijs omnibus denudatis ossibus, siue brachij, siue cubiti, siue radij, siue femoris, siue tibie. Quare nos etiam arida Asclepiadi scripta, deinceps subiungemus, cum ipsum primum cephalica scripsisse inueniamus. Ac nos prima ponemus, quod non solum ossibus in capite denudatis, verum & alijs omnibus, simili modo affectis ipsa sint accommodata. Deinde quæ cicatricem ducunt, perensebo. Omnia his interiecta prætergressus, quæ affectum locum attingunt: postea quæ prædicto iam mihi ordine sequuntur, omnia aggrediar. Nonnullis sanè ex siccis ipsis medicamentis duplicem vsum obtinent, vt & siccis ipsis vti possimus, & cum alijs quibusdam temperatis, sicut idem Asclepiades quoque indicat.

ARIDA CEPHALICA

Ridum cephalicū, quo vsum est Lucius Cathegetes, tollit squamas, ossa corrupta educit, caua implet. Medicamentū est ex Iridis illyricæ panacis singulorum denarium pondo quatuor, mali terre denarium pondo duum, manne tantundem, alij sine malo terre, omnia cotunduntur, & cribrantur, vti licet per se & cum melle.

MEDICAMENTVM AIA' TOXIASOTY CALLOSA

confumit, & sordida purgat, caua replet, relictas tuniculas exedit.

Resinae pityinae sicca, denarium pondo duodecim, sorios * torrefacti vino restin-
di, iridis illyrica, mali terrae singulorum denarium pondo octo, silphij denarium
pondo quindecim, aris squamæ denarium pondo duum, thuris denarium pondo
quatuor, arido & cum melle vitior. alia scriptura, silphium non habent.

* Alias pu-
micis, & re-
stin.

MEDICAMENTVM AIA' TON OPOBAN

Xenocratis.

Eruorum rufforum farinae denarium pondo octo, illyrica denariū pondo decem,
manne denarium pondo quinque, mali terrae denarium pondo quinque, squamæ
tantundem, tritis & cum melle vitior. Alia lectiones habent, brionyæ radicis de-
narium pondo octo, manne denarium pondo duodecim, squamæ, iridis singulo-
rum pondo denarium duodecim, erui denarium pondo decem, mali terrae longi de-
narium pondo quindecim.

MEDICAMENTVM QVOD AIA' THE SEPATIAOZ

inscribitur. Squamas tollit, carnem facit: ex ijs est, quæ valde
reficcant.

Serapiadis, orchios, iridis illyrica, marrubij singulorum denarium pondo octo,
erui farinae pondo denarium decem, mali terrae denarium pondo quinquaginta *
siccio & cum melle vitimur.

* Alias octo

TRIPHONIS CEPHALICON AVFERT SQVAMAS.

Pinus corticis, squamæ aris, pumicis combusti singulorum denarium pondo sex,
manne, thuris, mali terrae, iridis illyrica, resinae pityinae singulorum denarium pondo
quatuor, myrrhae aloës singulorum denarium pondo duum, sicci, & cum melle
vitas est. in Atheni scripturis sine pinus cortice medicamentum est, habet autem
& gallegares manne portiones.

ARIDA CICATRICEM INDVCENTIA.

E omnibus vlceribus recentibus & vetustis curatu facilibus, &
difficilibus in medicatorie methodi libris, tertio & quinto disse-
ruimus. Quinetia in huius operis prioribus, canorum vlcera sine
omni circumstantia pharmaca *Agavina*, id est carne repleta, virtu-
tem terrosiam sine villo mortu occupare docuit. Quæ autem cica-
tricem inducunt, *inductoria* vocant, cum eo, quod citra erosionem
attingunt magis exicare: quæ vero supercrecentem carnem tollunt, calida esse &
acuta. Quinetiam optima quædam esse inter ea quæ cicatricem ducunt in comen-
tario de morbis curandis prædiximus: ubi omnium affectuum curationis metho-
di, tum prius in hoc præfenti opere vlceribus conuenientium ostensa sunt. Ascle-
piades pharmaca sicut & Andromachus cicatricem inducentia conscripsit, nō dis-
tinguens, utrū desperata vlcera, an quæ proprie *diuina* dicuntur, op. ægre ad ci-
atricem veniant, quæ permultum inuicem differre ostendimus, cum singula pro-
prium curationis scopum habeant. In quibuldam tamen adscripserunt ad caco-

tha, vel rursus ad condylomata & rhagadas, vt quāquam Asclepiades magis Andromacho distinguere solet, tamen in his quæ cicatricem ducunt, distinctionem nullam posuerit. Verū quæ ego recēsi, tū in medendi methodo, tum in hoc opere, indicabunt, si mentem adhibeas, quomodo singulis vtendum sit.

ARIDVM CICATRICEM INDVENS ASCLEPIADIS *ars. 1. c. 1. 2.* à cinere nominatum ex Magni medicamenti.

Calcis viuz denarium pondo sex, mannae, thuris, squamæ singulorum denarium pondo quatuor.

ALITER.

Calcis viuz denarium pondo duodecim, squamæ, mannae singulorum denarium pondo quatuor, sed vt Archibius vult, squamæ, mannae singulorū denarium pondo octo, vel quatuor, in alijs scripturis calcis viuz denarium pondo octo.

VT HELIODORVS.

Calcis viuz, mannae, thuris singulorum denarium pondo octo, squamæ denarium pondo quatuor.

RUFFVM CICATRICEM DVCENS.

Misyos torrefacti denariū pondo octo, squamæ aris denariū pondo decem, mannae denarium pondo sex, tritis vñtor.

MAGNI CICATRICEM DVCENS.

Diphrygis, squamæ singulorum denarium pondo quatuor, illyridis, mannae singulorum denarium pondo duum, contritis vñtor.

MEDICAMENTVM AIA THE KIZIPEOS,

id est ex pumice.

Pumicis torrefacti vino restincti denarium pondo octo, squamæ, mannae singulorum denarium pondo quatuor, iridis, resinae ptyiinae siccae singulorum denarium pondo quatuor, tritis vñtor.

ALIVD PTOLEMAEI CELEBRIS AD CVRATV

difficilia.

Pinus corticis denarium pondo sex, cadmiae tosta denarium pondo octo, squamæ, cornu ceruini combusti, mannae singulorum denarium pondo quatuor, tritis vñtor. In alijs exemplaribus habet plumbi combusti & eloti denarium pondo quatuor, molybdene denarium pondo octo.

ARIDA EXAPATIKA, HOC EST CRV

stas inducens.

Diximus hæc acris & adurentis esse potētiæ. Quare etiam vsus ipsorum est, tum in his, quæ propter nimiam humiditatem acinēperiem partis affectæ, tum propter putredines partibus quibusdam imatas proueniunt.

EXAPATIKA ASCLEPIADIS.

Melnon Lucij cathete quod crustas inducit, callos excindit inpersum, & inditum scalpri penicillo, quin & reprimat, & difficilibus curatu cicatrice inducit, si quis in tenuibus pharmacis vtatur, dictum puluerem assumēs, chalcididis cruda,

cadmiz singulorū denarium pondo quatuor. ieiunus cū salina excipito tantum, vt
solum ipsum pharmacū humectet. Deinde collige, & operculo cludens, sine meli-
non fieri vbi in vmbra desiccaueris, leniter circumferēs pistillū, trita excipito, sicut
predictū est. Apud alios vocatur medicamētum *excep.* excipitur aceto quāzcerri-
mo, & siccatur leuigaturque. in alijs scripturis, sicut Eunomus Asclepiades vsus
est. Habet autem sic. Chalcitidis denarios duodecim, cadmię denarios sex, sanda-
raz tantundem. aceto excipiuntur.

Chalcitidis, chalcāthi, cadmię singulorum tostorū paria pondera. excipito salina.

RYTONON INSCRIPTVM.

Chalcitidis tostę *, chalcanthi, sandaracę, cadmię singulorum pondo denarium
octo, sica inspergito.

MEDICAMEN ΔΙΑ ΤΟ Δ, hoc est ex quatuor.

Chalcitidis tostę, misyos, diphyrgis singulorum pondo denarium quatuor.

ΕΞΑΡΩΤΙΚΟΝ VALDE GENEROSVM.

Aluminis fissi, atramenti futorii, gallarū, misyos cyprij singulorum denariū pons
do sedecim, sorios denarium pondo quatuor *, contritis vtitor.

COMPOSITIO EVNOMI.

Misyos peregrini denariū pondo sedecim, sorios denariū pondo duodecim, aris
combusti denarium pondo duum *, lapidis fissi combusti denarium pondo octo,
atramenti futorii, sandaracę, aluminis fissi singulorum denarium pondo quatuor.
titis vtitor inspergens, & spicillo comprimens.

AD NOMAS PVTRIDA VLCERA CVM AM-

bientes partes depascunt, nomas proprie appellant, & constat
tales affectus vehementissimis medicamentis indigere: sape
etiam cauterijs.

AD NOMAS ASCLEPIADIS PHARMACVM.

Lucij Cathegetę ad nomas.

Sulfuris viui, auripigmenti, squamę singulorum denarium pondo duum *, aris
combusti, quantum color exigit, arido & cum melle vtitor.

PVBLII CATHEGETAE

Auripigmenti denarium pondo quatuor, squamę denarium pondo duum, elate-
rij denarij pondo vnius, chartę quantū ad colorem satis est. vt aut Eunomus vsus
est, arsenici, squamę singulorum denarium pondo quatuor, sulphuris viui, elaterij
singulorum denarium pondo duum, chartę combustę quantum ad colorem suffi-
cit. * In alijs scripturis est, sandaracę denarium pondo quatuor, squamę denariū
pondo sex, arsenici denarium pondo quatuor, elaterij denarium pondo duū, char-
tę combustę denarium pondo quatuor. *

MEDICAMENTVM ARII AD NOMAS QVOD

etiam fordida purgat citra erosione in rosaceo dilutū, facit etiam
ad vuluę exesum, dedit Theotropus.

Arsenici, chartę combustę, plumbi viui & eloti, squamę aris, singulorum dena-

* Alias dena-
rios quinq.

* Alias sex,
decim.

* Alias octo

Nome.

* Alias vni?

Lucij.

rium pondo quatuor. Singula per se teruntur. postea simul miscentur. vitor ad predictos affectus. Ptolemæus autem ita usus est. plumbi combusti, arsenici, squamæ chartæ combustæ singulorum denarium pondo quatuor, sulfuris viui denarii pondo duum. tritis vitor.

APELLIS MEDICAMENTVM

inscriptum: nomas nō solum sistit, sed etiam incipientes. prohibet. facit & colligationē, infusum rosaceo. Quum autē ait instillatū dysentericis, subest suspicio de nome.

COMPOSITIO ITA HABET.

Chartæ combustæ, plumbi combusti, æris combusti & eloti, arsenici, squamæ momatis, singulorum æquas portiones, sulfuris viui dimidium. tritis vitor vel cum melle, vel rhodino.

MOSCHIONIS MEDICAMENTVM AD NOMAS.

Elatery, chartæ combustæ, squamæ æris singulorum denarium pondo duum, anni pigmenti denarium pondo quatuor, æruginis scoleticæ, salis ammoniaci, singulorum denarij pondo vnius. tritis vitor, & cum rhodino.

ΕΥΔΑΕΣ, ID EST ODORIFERVM LVCI

Cathageta.

Squamæ gallæ, vtriusque denarium pondo quatuor, sandaracæ, arsenici singulorum denarium pondo duum, myrrhæ, atramenti futorij, elaterij singulorum denarij pondo vnius, thuris denarium pondo duum, chartæ combustæ quantum colorem efficit.

NOSTRVM.

Squamæ gallæ, myrrhæ, singulorum denarium pondo octo, sandaracæ, arsenici, elaterij singulorum denarium pondo quatuor, thuris denarium pondo trium, atramenti futorij tantundem, chartæ quo colorem acquirit.

ΠΥΡΡΑΝ ΠΡΑΣΙΟΝΙΣ ΕΞ ΑΜΟΝΙΑ

Arsenici, squamæ singulorum denarium pondo duum, chalcanti denarij pondo vnius, sandaracæ denarium pondo duum, myrrhæ, thuris, gallæ singulorum denarij pondo vnius, chartæ denarij pondo quatuor, tritis & cum rosaceo vitor. Heracides hanc scripturam habebat. Gallæ denarium pondo sex, arsenici, sandaracæ, squamæ singulorum denarium pondo quatuor, thuris denarium pondo trium, chalcanti tantundem, myrrhæ mince denarium pondo duum, chartæ denarium pondo octo.

ΚΛΕΟΒΥΛΛΙ

Squamæ, sandaracæ, arsenici singulorum denarium pondo duum, myrrhæ, thuris, atramenti futorij, gallæ singulorum denarij pondo vnius. chartam vt colorem accipiat.

ΑΔ. CARBVNCVLOS.

Carbunculus vlcus est crustam cito cum inflammatione totius partis circumdatæ valida faciens vt febres vehementes & periculosas inferat. Quare ipsi crustæ vlcus medicamentum imponere oportet, & ex his quæ ad nomas conducere dictum est. circumpositas autem partes cataplasmatibus fouere quæ æqualem vim occupent, vt repellant & mediocriter refrigerent, & digerant. Verū de cataplasmatibus in proprio libro dictum est. Nunc Alectoradiis pharmaca persequemur.

AD CARBUNCVLOS MEDICAMENTA AB

Asclepiade prodita.

Medicamentum Massalioti. hoc extulit supra vires, quod carbunculos ad superficiem perducit, & multos auferat.

Chrysocolle, nitri tosti, lapidis asij, arsenici, sandaracæ, misyos tosti, chalcitidis, aluminis fissi, diphrygis singulorum denarium pondo quatuor. trita omnia simul in vas æreum cyprum reponimus: dum vsus poscet, imponimus, apprimentes penicilli latitudine, donec carbunculus nigrescat. Deinde supraponimus infra scriptū viride, quod ita habet.

Thuris, æruginis rase, squamæ artis singulorum denarij pōdo vnus, aluminis fissi obulos quatuor, salis ammoniaci obulos quatuor, ceræ denarium pondo septem obulos quatuor & S, resinę pityinæ aride denariū pondo sedecim, olei veteris heminam vnam, arida in sole cum aceto teruntur. quæ liquefieri possunt, liquantur, & immittuntur: vbi rursus contuderis, assumens vtitor. apud Demosthenem massaliotam qui pharmacum composuit, olei habet duas heminas.

APIONIS AD CARBUNCVLOS.

Nitri rubri, arsenici, sandaracæ, chalcitidis, atramenti sutorii, diphrygis singulorum parem mensuram. aceto leuigentur, & exiccatis, rursusq; tritis vtitor.

APOLONII ORGANICI.

Chrysocolle, aluminis scissilis & rotundi, sandaracæ, ochræ, misyos crudi, atramenti sutorii singulorum denarij pondo vnus. tritis vtitor.

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΜΑΓΝΙ ΑΔ ΝΟΜΑΣ, ΕΤ ΡΥΤΡΕΣ
dines, carbunculos, pterygia, aures suppurantes. valet etiam ad
oris nomas.

Aluminis fissi denarium pondo octo, chalcitidis denarium pondo sex, sandaracæ denarium pondo trium, mali corticis sicce denarium pondo duum, atramenti sutorii denarij pondo vnus *, misyos denarium pondo duum, nitri, omphacini sicci, singulorum denarium pondo duum: sicco & cum melle vtitor.

* Aliis dicitur

ALIVD DIODORI.

Gallæ omphacinæ, misyos, chalcitidis, auripigmenti, sandaracæ, aluminis fissi, atramenti sutorii singulorum denarium pondo duum, lapidis asij, diphrygis singulorum pondo denarij vnus. tritis inspergito comprimens scalpelli penicillo.

ΓΕΛΙΜΟΣ ΑΣΚΛΕΠΙΑΔΙΣ

Lucij Cathegetæ compositio.

Chalcitidis denarium pondo sedecim, mannæ denarium pondo duodecim, terebinthinæ aceto tinctæ, ficis consperge locos, vbi sanguis profluit. in alijs inuenimus duo magis, chalcitidis denarium pondo octo, mannæ denariū pondo sedecim, terebinthinæ siccæ tantundem *.

* Aliis dicitur
sicim.

DIOSCORIDES THARSEVS TRADIDIT ARIO

Asclepiadeo pharmacum mirifice sanguinis profluvia comprimens.

Chalcitidis denarium pondo octo, mannæ denarium pondo sedecim, resinæ siccæ denarium pondo octo, gypsi tantundem, alia contunduntur, cribrantur, miscetur,

k. liij.

in area pyxide reponuntur. vbi vsus postulat, pares portiones medicamentum
gypso temperantur.

HERACLIDAE MEDICAMENTVM AD HAEMOR-
rholdas: hoc vsus est ad sanguinis ex naribus profluuiis, lanam in-
tingens & conuertens tanquam elychnium.

Actis mali corticis pondo uncias tres, **aluminis aegyptij** pondo uncias quatuor,
chalchitidis pondo unciam. **tritris vitior**. naribus lanam medicamento repletam
imponito.

HERCVLES COGNOMENTO AD HAEMORRHAGIAS,
hoc loco cauterij vsus est, crusta inducit, facit etiam ad pterygia, re-
punit omnem excrementiam, ossa educit sistit squamas.

Sorios, atramenti futorij, chalchitidis vitae, * rhus coriarij * singulorum dena-
rium pondo quatuor. **tritris vitior**.

PEXAIMON COMPOSITVM.

Misyos peregrini denarium pondo sex, **atramenti futorij** totidem, **pinus corticis**,
chalchitidis singulorum denarium pondo quatuor, **manne** denarium pondo vigin-
ti, **gypsi** denarium pondo quatuor. **tritris vitior**.

Thuris podo unciam, **misyos peregrini** pondo denarium quatuor, **galle omphacae**
denarium pondo quatuor, **chalchitidis** denarium pondo quatuor, **suberis cobulz**
denarium pondo octo, **rhus coriarij** denarium pondo quatuor. **tritris vitior**.

QVINTI LIBRI FINIS.

ALIVD
Thuris podo unciam, misyos peregrini pondo denarium quatuor, galle omphacae
denarium pondo quatuor, chalchitidis denarium pondo quatuor, suberis cobulz
denarium pondo octo, rhus coriarij denarium pondo quatuor. tritris vitior.

ALIVD DIDORI
Thuris podo unciam, misyos peregrini pondo denarium quatuor, galle omphacae
denarium pondo quatuor, chalchitidis denarium pondo quatuor, suberis cobulz
denarium pondo octo, rhus coriarij denarium pondo quatuor. tritris vitior.

ALIVD ASCLEPIADIS
Thuris podo unciam, misyos peregrini pondo denarium quatuor, galle omphacae
denarium pondo quatuor, chalchitidis denarium pondo quatuor, suberis cobulz
denarium pondo octo, rhus coriarij denarium pondo quatuor. tritris vitior.

ALIVD TRADIDI ARIO
Thuris podo unciam, misyos peregrini pondo denarium quatuor, galle omphacae
denarium pondo quatuor, chalchitidis denarium pondo quatuor, suberis cobulz
denarium pondo octo, rhus coriarij denarium pondo quatuor. tritris vitior.

ALIVD
Thuris podo unciam, misyos peregrini pondo denarium quatuor, galle omphacae
denarium pondo quatuor, chalchitidis denarium pondo quatuor, suberis cobulz
denarium pondo octo, rhus coriarij denarium pondo quatuor. tritris vitior.

CLAVDII GALENI

PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM KATA IENH, LIBER SEXTVS.

MENTORVM KATA IENH, LIBER SEXTVS.

Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

Vperiore commetario emplastra dicta græce *malaxia*, quod multis cōueniant affectibus distinguentes, ea potissimū collegimus quæ præter alia ipsorū pollicita etiā vlceribus ægre ad sanitatē peruenientibus mederi queant: in presentia vero ad aliud emplastrorum genus *malaxia* digrediar: quæ tum ad alia multa singulatim faciūt, tum ad particulas putrescētes, aliter affectas q̃ vlcera proprie *putrilago* a curatione difficili nuncupata. Etenim illas putrilago depascitur, eoq̃ turba medicorum hos affectus nomas appellat; illa vero vno loco sine putrilagine circumscripta sunt, vt & phagedenæ dictæ, vicina quidem depascunt, nō tamē ea putrefaciūt febresq̃ inferunt, quod ijs quæ depastionem cū putrilagine sustinent accidere consuevit. Summa curationis erat in prædicto vlcere ægre curabilem genere (chironia quodq̃ vocant) medicamēta inuenire, quatenus licet rationis expertia, valide autē exicantia. Porro hæc quæ nunc scribētur omnia, mordacia sunt, si quis ipsis solis nō cerato tēperatis vtatur. Quæ cerato miscentur purgare quidem vlcus didum & carne replere possunt; atq̃ etiam duritiem quandam & tensionem discutere, non autem difficilia curare. Indicant ipsorū virtutem affectus quibus bene adhiberi credita sunt. Quod iam superius admonui & nūc dicturus sum; memisse videlicet oportere illorum quæ in opere de simplicibus medicamentis prodita sunt. In cuius primo libro methodum seu rationem exposui, qua medicaminū facultates inueniantur: tum pluribus exemplis eius exercitationē proposui; in sequentibus singulorum nominatim mentionē feci. Nam illorum memor ex facili rationem eorum qui hæc pharmaca à nobis modo propōita composuerunt, assequeris; & videlicet ipse alia conficiēs, quocunq̃ tempore prius expertorum inopia laboraueris: multa siquidem huiusmodi non paucis cōtingunt in itinere, cum alio tum maxime nāuali. Quandoquidem etiam in patria quidam manentes, phar-macorum structuram, vnde ægros curabant, amiserunt, vt præ tristitia ipsi tabescēti perierint. Optimū igitur medicamenta iam explorata secundum dictam methodum vsurpare: sin autem vt dixi, nonnunq̃ hæc desideremus, habitū talem nos habere; quo similia iam abunde compertis, possumus componere; quæadmodum me sæpe agentem & in itinere & alibi vidistis. Nonnulla siquidem quæ proprio Marte in huiusmodi temporum occasionibus condidi; postq̃ experientia probassem, nihilo peiora vel celebratissimis apparuerunt. Nam primū ipsorum compositionem ex coniectura artificiali molimur: postea vero, cum nonnulla post experimentum probatissima visa fuerint, nonnulla à scopo absint, denuo rursus corrigimus, & tertio nonnunq̃ ad perfectionē eius quod præstare volumus, ipsa redigimus, at sine methodo, & in prioribus & in Therapeutices libris exposita vti prædictis recte nemo potest; tantū abest vt similia ipsis conficiat. Iā igitur huiusmodi

Memor

emplaftra exordiar. Medicamentū ab herbis ^{hīs} ~~hīs~~ ^{botanis} appellatum, prope omnes, qui insignia emplaftra in vno libro vel pluribus collegerūt, tradidere: nō nullam in miltura simplicium pharmacorū temperatura difcrepātes. Incipiam modo & hic, à CRITONE emplaftra prius illa commemorans quæ in quarto de simplicibus medicamentis ita ad verbum literis mandauit.

EMPLASTRVM AIA BOTANAN, QVO VTOR.

Ad carcinomata, putredines strumas: ad suppurationem perducit, & exprimit: lepras sistit, carbunculos soluit, podagricis prodest, callosas durities emollit. Idem capitis fracturæ medetur: sine foratione, squamas tollit, ossa quantūvis educit: idem ad neruorum vulnera & ad nomas linamēto exceptū valet, repurgat, implet cū rosa ceo cerato: vna ipsius parte ad duas cerati, interdum tres vel quatuor adiecta. Cum myrtheo cerato duabus partibus vel tribus cicatricem ducit.

Herbarum ex siccis locis maritimis anagallidis, quæ ceruleum florem habet, paueris ceratitidis, marrubij, alterci foliorum tenerorum singulorū denariū pondō sexaginta sex. hæc in pilam seu mortarium coniecta teruntur: in alio autē mortario habentur squamæ æris rubri denarij vigintifex, mannæ denarij octo, resinæ pityinæ siccæ denarij sedecim, aloës totidem, fusti aluminis denarij quatuor, rotundi totidem. Hæc in sole leuigantur, vt sordium crassitudinem cum aceto habeant. Deinde herbæ mixtæ, donec probe coeant, terūtur: postea ceratum fit ex chizæ ceræ denarijs centum: secundum alios mina, olei veteris feruētis heminis duabus. Heras ita. Quidam vero duas anagallidas immittūt, aliqui chrysocolle, terre eretriadis, salis ammoniaci, & auripigmēti, & scissilis singulorū denarios quatuor. Pōnd quæ Asclepiades de hoc emplastro præceperit, tum quia in præcedenti libro indicata, tum quia his fere similia sunt, superuacuum mihi videtur dēno de ipsis scribere, cōmunē omnibus sermonē nunc aggressuro. Primus sane, qui medicamentum hoc composuit, herbis acribus vsus est, vt humores prauos afflictis partibus infixos vehemētē digereret. Atq; ideo ex siccis & maritimis locis esse iubet. Contrario autem ipsis alias frigidæ virtutis vsurpauit, ad acrium vehementiam leniendam mitigandamq; quales sunt altercum, & papauer. Habēt enim quippiam doloris mitigatoriū, puta stupidā refrigerationē propinquis partibus inferentes. Stupor enim mediocris, dolorē soluit, ait Hippocrates. Apposuit autē ex metallis quoq; æris squamam, & alumen scissile, sicut prius diximus: quod vtrūq; medicamen vlceribus malignis conuenit. Aloën vero miscuit ex ijs quæ astringūt, & sine morfu exiccant. Item mannā ex ijs, quæ digerunt, leniūt, & ad suppurationem perducunt: pityinam ceu materiā emplastro conficiendō idoneā: sicut & ceram & oleum, at simul cum hoc acrium medicaminū vehemētiam ipsa mitigat: pityina tamen etiam siccare potest, & quo sicior, hoc magis, qualem iniicere præcipit. Nonnullos ait miscuisse pharmaco chrysocollam & terram eretriadem,ambo difficilium vlcerum remedia. Ecōtrario sal ammoniacus & quod auripigmētum vocatur, propter acrimoniā vlcera solent irritare: quanq; etiam putridis conueniant. Cuius gratia non ad modū vtile est propositum nobis pharmacū ad vlcera chironia. In quibus verō putredo subest, hāc cōprimere idoneū est, saniem quæ illam facit, discutiens. Eadem medicaminis potentia, strumis medetur. verū quia

deterforia quædam continet, ideo quoque lepras purgat, etenim consiliū in hoc as-
 scitum est, cutem induratum veluti in summo dera dere, quod exiccantia detergen-
 tiâ efficiunt. Nam si cutis vitium in naturalem habitum redire possit, nemo ex-
 iccatâ supra modum siccaret. Quoniâ vero quod leprosum est, curationē nullam
 5 habet; proximum fuerit, qui in omnibus insanabilibus scopus cōmunis est, incu-
 rabilem partem ex corpore excindere. Excinduntur autem nonnunq̃ ferro, inter-
 dum igni, nonnunq̃ medicamento, vel adurentibus, vel digerentibus, simul & de-
 tergentibus, quale est modo commemoratum. Quemadmodum igitur hic ser-
 mo omnis lepræ communis est, sic & ille qui de carnis repletionē tractat. Nā quia
 10 ^{expers} dicta medicamenta, sicut in tertio libro de morbis curandis ostensum est,
 virtutem habent deterforiam citra erosionem; quæ vero huius sint materiæ, in hoc
 præfens pharmacum suprapositū, partim abstergendi vim, partim lenitatem ad-
 ferunt. Ideo humidum ceratum ex cera resinâq̃ in oleo liquefactis cōfectum ipsis
 miscemus. Siquidem cera & oleum, vt acrimoniam obtundunt, ita sunt empla-
 15 stica, eorū sordes producant. Resina vero morfus expers, emplasticam virtutem
 non habet, sed deterforiam: quæ vlcibus quidem mordax est, non vlceratis blan-
 da & sine morfu. Cæterum mixturæ temperamētum coniectura quidem ante ex-
 perientiam, verum scientificè in illa deprehēdemus noscensq̃ purum vlcus de-
 20 terforiam vim sine morfu requirere; sordidū validius, quippe cuius propugnaci-
 lum est sordities; purū autem nudum contingenti occurrit. Quinetiâ ex corpori-
 bus ipsis nonnulla sensibilem magis substantiâ habent, quædam minus, alia mol-
 liorem, alia duriorē, quæ ratio est, cur CRITO in medicamēto superiore ad vnam
 partem ipsius, nonnunq̃ duas cerati, aliquādo tres vel quatuor misceri iubeat; nō
 tamen distincte pronūciauit, quando duas, quando plures adijcere oporteat: tan-
 25 quam qui pharmaco vtetur, versatus iam in arte sit, & quæ à me dicūtur, intellectu
 queat assequi. Rosaceo præparari ceratum præstat, non tamen insignis excessus in
 huiusmodi vlcibus est, etiâ si oleo liquefiat: attamen in his, quæ ^{quædam} quædamque quip-
 iam habent; rosaceum oleo potius est. Porro quæ carne implebuntur omnino à
 phlegmone tuta sunt. Pulchre sane CRITON adscripsit in vlcibus, quæ ad cicā-
 30 tricem veniunt myrteo oportere ceratum præparari: tum de medicamentis sâr-
 cotidis, tum de his quæ cicatricem inducunt. Etenim vsus, & compositionis ipso-
 rum methodus, in medendi methodi libris exposita est: in particularibus autē ma-
 terijs exercitatio, cū huius sit operis, sequenti libro exponetur. Aliud deinde eius-
 dem generalis potentiæ emplastrum his verbis CRITO conscripsit.

35 Scillæ mali terræ rotundi singulorū denariū pondo triginta, alij quindecim, iridis
 denariū pondo triginta, alij quindecim, pitynæ denariū pondo triginta, alij quine-
 decim. Gutta ammoniaci, myrrhæ, styrcis, squamæ aris rubri singulorum pondo
 denarium quindecim, scillæ tostæ denarium pondo centū & octo, aceto acerrimo
 40 diebus quadraginta terito, quando caniculæ sidus oritur. Squama primum, & sty-
 rac, paululū ex utroq̃, deinde gutta ammoniaci & scilla iniiciūtur, vt elaborentur.
 paulo post resina, inde myrrha, cum leuia facta fuerint, reliqua siccā miscantur. Ex-
 45 pletis autē diebus, eiusmodi ceratū fingitur. Cera pōdo quinq̃, alij denarium pon-
 do ducentorū quadraginta, terebinthinæ pōdo librā, alij denariū pondo triginta,
 olei sextarios duos & S; alij hēminas sex, galbanū denariū pondo triginta, picis li-
 50 quida tantū de, postremo galbanū indito, deinde refrigeratū curioso excipito. Hæc

quidem medicamēti compositio de vſu eius in hanc ſententiam CRITO ſcribit. Dum res exigit ſyncero medicamine vtitor, in capitis fracturis, fiſtulis, nomis, & excreſcentiſ, item ad oras venarum adaperas, & hypophoram, ſin ex altero vobis diſuere quo ſarcoticum hoc eſt carni generandæ idoneū fiat, & cicatricem inducat, parti vni medicamenti duodecim cerati rhodini adijcitor, in ambuſtis vni parti octo immittito. Hæc ſane de vſu pharmaci CRITO tradidit: tanq̃ acri ipſo & aperiūti & digerenti, ideoq̃ exiccati vſus in fiſtulis, ſupercreſcentia carnis, putredine, hoc eſt nome, & orarum adaperitionibus, quemadmodū ſunt in ſinibus anguſtiſ oriſcijs. In capitis autem fracturis cum ſine foratione curationē molimur, ſunt tales, quæ aduſq̃ membranas cerebri non perueniunt. Verum carnis producendæ gratia rhodoni cerati partes quatuordecim miſcemus, donec ad cicatricem peruenierint. Melius autem eſt dicere, donec vlcerum cōcūitas repleta fuerit. Neceſſario enim de paſcētia vlcera, *νοπέδα* Græci vocant, quod dixi eſſe in putrilaginoſi, à validis medicamentis curantur, quale eſt modo propoſitum. Primum quidem putrefcentes particulæ auelluntur, atque hinc cauæ redduntur. vbi vero putredo ceſſauerit, purgationem repletionēque requirunt, poſteaquam repleta fuerint, tunc etiam cicatricem inducentia deſiderant. Ipſum autem pharmaci, cū ceratō nondum miſtum fuerit, quia acceſt, non ſolum carnē generare nō poteſt, ſed etiam ſupercreſcentia auferit, quæadmodū ipſe CRITO dixit. Atq̃ huius meminiffe maxime oportet, quod dictū eſt & in ſuperiori emplaſtro *ἡ τῶν βοτάνων* appellato, multa videlicet ex calſaciētibus & abſtergentibus compoſita, licet admodum acia, ſi cum cerato temperantur, ſarcotica fieri. Nonnulli deſperant de ipſis, cum vel duplo copioſiore ceratō miſto mordere adhuc conſpiciant: adeo vt carnem producere non poſſint, quemadmodum in hoc emplaſtro habet. Nam cum multo acrius, magiſq̃ mordax ſit, eo quod *ἡ βοτάνη* inferibitur, ad carnem creandam, inutile eſt, quanuis quadruplo miſtum ceratō fuerit. Prudentis igitur eſt, & in huiusmodi medicamentis experiundis verſati, initio quidem ſtatim cōſiderare, quot partes ceratō miſceri oporteat: ſi autē poſt vſum primū medicamentū acrius adhuc apparuerit, q̃ vt carnem generare queat, cōijcere quātum adhuc ex ceratō adijciendū veniat: ſicut CRITO in propoſito faciitauit. Non enim videtur primū ſtatim cōiecturā inueniſſe duodecim cerati partes miſceri oportere, ſed copioſius q̃ quod emplaſtro *ἡ τῶν βοτάνων* immittitur tēperati ſciebat: quātō vero copioſius poſt primam cōiecturam reperit. Si namq̃ octo partibus miſtis mordax etiamnum apparebat, decem admiſcuit: quemadmodum ſcitam decem, ad duodecim peruenit. Quoniam vero, vt dixi, pro ſordium copia, & vlceris humiditate, tum eorum quæ compatiuntur ſentiendi acūmine & prauitate, item mollicie & duritiē corporis habitus, cerati quantitatem immutare cōuenit: quod ſæpe dictum eſt, cōſiderare nos expedit, recordantes quāntitatem vſus in huiusmodi deſcribi, cum omnibus vtroque facilis illinc via ad alia vſq̃ ad ſumma fiat: ſumma dico omnīū eiſdem generis ſcoporū completiones, de quibus ſi vnū exemplum propoſuerim, vos ſemper ipſius meminiffe oportet, neq̃ ſapientius deo velle audire. Dico ſcopos homogeneas eſſe, hoc eſt ſimili genere cōprehendi plurimum cerati temperate, vlcus purū & ſiccū eſſe: corpus eiſ, qui curatur bono ſenſu & molle: huius pauciſſimam humiditatē, multa in vlcere ſordiciem: corpus ægri durum parūq̃ ſenſile. Bene tamen omnibus, qui id cōponunt, digerētibus,

galbani squama temperata est, medicamentū exiccās, sed quod parum astringat. Non solum autē in hoc emplastro cognoscendū vobis est propter cerati copiosam temperaturam, sarcoticū, & vlcibus malignis cicatrici obducēda idoneum euasisse: sed etiā in alijs omnibus, quā eiusdē virtutis sunt. His subiūgit CRITO medicamentum *σικαίνης* quo se vti affirmat, ita componendum præcipiens.

MEDICAMENTVM AIA' AKONHE.

AIA' AKONHE pharmacū, quod nobis in vsu est, facit ad omnia diuturna, & peculiariter ad capitis dolorē, fronti impositū: valet ad laterū dolores longos, iuuat podagricos, ischiadicos, scapularū dolores, dētium cruciatūs, atritis partibus impositum: educit etiam & extrahit mēses pēctini suprapositum, auxiliatur stomacho laborantibus, tum ijs qui fluxu vexantur, & cibum nec alimenta retinent. Est etiam vtile sine aduersione, & ijs quā acie medicamentum non sustinent. Cōuenit etiam ad duritiem iocinoris, & lienis, necnō ad strumas & ischiadicos. Proprie iā vsus in ipsis fiat diebus septē, si molles sunt quinq; aquā partē vel olei non attingat, donec vlcus fecerit, & saniem crassam attraxerit: deinde albo cerato solues ex aqua vitior. sin efficacius voles, medicamēto acone quod ex pipere cōstat. Cerz galbani, terebinthinā, ptyinā frictā, olei laurini, olei veteris, singulorum pondo librā, squamę aris pondo libras quinq; S; æruginis pondo vncias sex, gutte ammoniaci pondo vnciam, synapij, adarcę, sulfuris singulorum pondo vnciam, abrotani, centaurij, atramenti sutorij, salis ammoniaci, thūris, salis cōmunis, aluminis rotundi, argenti spumę, propolis, cocci gnidij singulorū pondo vncias tres, omnia simul contunduntur, & cribrata astringentibus cum oleis excipiūtur. Hęc sanē propoliti emplastri compositio est, non parum à superiori differens caliditate, synapium enim habet & adarcen, sulfur, & coccum gnidium tanto calore prædita, vt vlcus faciant, quibus diutius affuerint, iam laurinum ex his est, quā abunde calciant: deinde atramentum sutorium, & sal: quā etiam nonnihil astringere didicistis, sed multum atramentum sutorium, verū de astringentium medicaminum mixtura cū digerentibus antea in emplastris quā à multo vsu *ισχυρότερον* nominauimus, expositum est. Omnino enim quippiam, varijs vtile esse non potest, nisi contrarię virtutis participet. Si enim digerens virtus simpliciter sola esset, ad vnā speciem affectuum conduceret, quā digerere cōueniret: siue astringens, ad aliam quāpiam vbi quod influit, reprimendū est. Quare incipiētibus ex humorū influxu generari affectibus astringentia conueniunt: digerentia verō sine astringentiā mixtura, vbi nihil propter euacuationē prius factam influere potest. Nam si superfluitas quādam humorum existat, nō solum digerit humorem in affectis partibus contentū, sed etiam ad ipsa accedit digerētia, quā ad se trahere nata sunt, sicut ambientes & contiguos humores, ita etiam in corporis profundo repositos. Misceat digerentibus sistentia & reprimentia, merito, qui ad ipsum corpus positionē descendit ratione hac vsus, experientia verō attestante rationi. Quare nō iniuria, licet consiliū habeat in proposito calefacere & exicare, eoq; etiam vlcera concitare, mixta sunt & astringentia, sed quā non sufficiant ad multā vehementer calefacientia pharmaca: duo hæc atramentum sutorium, & sal: quin etiam aris squamę pari ratione mixtum est, etiam alumen, quod à vehementer astringendo græce *σικαίνης* appellatur. Aliud emplastrum scripsit CRITO, quod *ισχυρότερον* græce appellatur, diuersum materię genus habens q̄ superius, & illud quod mox à me

ordine suo describetur, *anacetum* vocat ex acribus pluribus medicamentis compositum, cum *purior* talis non sit, ut postea suo tempore demonstrabitur. Quinetiam cephalica alia nominans, quorum generalis virtus paulopost explicabitur, post mesianen, anicetum appellatum subiungit, eiusdem virtutis cum praescripto, quod *anacetum* vocitabat. Verba CRITONIS in hunc modum sonant.

ANICETOS, QVASI DICAS INSVPERABILIS, *anacetum*.

Extrahit, rumpit, purgat, glutinat, pus educit splenij modo, & cum canalibus impositum, ac dilutum ex oleo & aceto, constringit vndique, discutit duritias, & nervorum contractiones iuvat, sine fotu impositum, ne refrigerentur, & vnguenti vice dilutum facit ut *anacetum* sistit enim morborum principijs lassitudines, & eas quae sine causa manifesta proveniunt. Est etiam malagma extremarum corporis partium in magnis splenij impositum. Item cruenta glutinat, futuris vel fibulis excepta: fascea ex solo aceto imposita splenio, estate quidem frigido, hyeme autem calido, facit ad plantae vitia, ad contusiones, putredines, & digitorum affectus, item fracturas cum vulneribus: licet neque sarcotico, neque quod cicatricem inducat alio vi, sed soli credere, valet ad hominum, canum, & ferarum morsus: maximum hoc est quod pollicetur, nempe abscessus latentes in colo & peritonaeo prohibere ne fiant, antequam in vomica exierint, aut factas extenuare, & in intestina conijcere. Imponendum autem est splenij modo, & supra constrictionem ex aceto & oleo calente etiam fovere bis quotidie, non solvetur autem nisi triduo vel quadriduo. Deinde post fometa, madore rursus imponito, vocatum est *anacetum* propter miranda & multa ipsius opera. Squamae artis denarium pondo quinquaginta octo, pyretri, staphidis aegriae, cocci gnidij, synapij spermatis, cachreos, colubini stercoreis, mali teretis tenuis, eruginis, cyperi, eufomi seminis, cumini, singulorum denarium podo sedecim, nitri, salis ammoniaci singulorum denarium podo trigintaduum, lauri baccarum, manae, iridis, singulorum denarium podo centum viginti, aceti acris sextarios sedecim, decocti caricarum cyathos quatuor, tonsa cribrataque omnia simul cum aceto teruntur, sub estu canicule, ubi siccum & aridum evaserit, ficuum decoctum adijcitur, & simul emollita tolluntur, & in olla artis rubri reponuntur. Decoctum caricarum ita habet. Caricarum pinguium pondo libras quinque, aquae sextarios sex, coquuntur donec sextarii duo reliqui fuerint. vsus est, una pars medicamenti aceto diluti, ut sordes repressent ad sex partes resinae cum cera iunctae. Est autem synceri, quod inde constat: cere pars una, resinae frictae tres, cum oleo modico liquefacto: medius, cere pars una, resinae duae, dilutum vero & temperatum: cere pars una, resinae tantundem, dissolutum: cere partes duae, resinae una: quod supra quod dilutum: cere partes tres, resinae una. Scribitur etiam impetigini agresti convenire purum iniectum. Haec CRITON ad verbum prodidit. Ego a fine eorum quae dixit, sermonis principium statuam, feras impetigines nominant, cum a medicamentis imbecilliter secantibus nihil iuvati vident, a validis autem irritari. vsus igitur in ipsis est medicamenti efficacia abunde, non tamen vehementer motu dactis: quod ut dixi, ex artificiali coniectura conscriptum experientia probatur. Constat propositum pharmacum ex multis acribus tenuiorum partium & digerentibus habet autem quaedam citra rationem detergentia, & nonnulla modice astringentia. Itaque acta ex his quae continet, sunt pyritrum, synapium, coccus gnidius, colubini sterces, erugo, baccae lauri, salammoniacus, item acetum acre, tale namque iniiciendum censet. Detergentium summe quidem lenia sunt, iris & mali terre, atque ipsae adhuc magis, ut ex genere, 48

concoquendum, modo lit, manna. generosius autem cachrya & staphis agria. His adhuc præcellit cuminū, & eulomi spermacyperū sine morfu quidem exiccat, sed nonnihil etiam astringit, quemadmodū & aris squama, validum & ipsum medicamen. Oportebat enim, vti prius demonstratum est, medicamentū hoc astringere & de virtutis vtiq̃ue esse particeps, eodē squamia copiose temperata est. Si vero & manna tenera manna sit & non thūs, ipsa quoq; aliquantulum astringit. Iniecta est autem multo copiosior q̃ squama merito, vt acrium pharmacorum vehemē-
tiam leniat, simulque humores in afflicta parte contentos coquat. Potrō carica-
rum decoctio lenissima est & maxime coquit, simul & digerit. Hæc igitur omnia
temperata nullius medicamentū iure effecerūt. Acetū vero efficaciam eorum
plurimū iuuat, in quo pharmaca estivo sole conterī precipit. Omnia enim sic præ-
parata, tenuē substantiā acquirunt, eodē in corporis altum virtus ipsorū penetrat.

QVAE HERAS EIVSDEM GENERIS EMLPA-
stra tradiderit.

Emplastrum ^{§. 30. de morbis} quomodo CRITO præparet prius posui,
& ipse Heras similiter conficit sicut CRITO eius meminit: dif-
fert tamen in confectiōe per scillam: nam ammoniaci, myrthe,
resinæ pitynæ, styracis, squamæ & scillæ tantū cum alijs CRITO
temperat, quantum Heras: sed in malo terræ & iride discordat.
¶ Quippe Heras scripsit mali terre rotundi denarium pondo tri-
ginta, iridis siccæ tantidem, alij quindecim: acturus post hæc * CRITO sic præ-
tulit, mali terræ, iridis singulorum denarium pondo quatuor. Hera autem * ius-
ta confectiōis finem tradit. Expletis diebus ceratum huiusmodi facito.
Cere pondo libras quinq; alij denariū pondo quadraginta * terebinthinæ pondo
libram, alij denarium podo triginta, olei veteris sextarios duos & S, alij heminas
sex. Mihi vero non placet pro quinq; libris cere denarium pondo ducentorū quā-
draginta medicamento miscere. Interim namq; loco libræ centū denarios ipsi scri-
būt, interdum loco minæ: at qui nullus libram tam exiguā posuit, ut denarios qua-
draginta penderet. Hoc enim accidit; dum pro quinq; libris, denarij ducenti quā-
draginta immittuntur, sic neq; pro libra terebinthinæ denarios triginta.

* *Aphis* *decidua*
torii *quadra-*
ginta.

EMPLASTRUM SERAPIONIS. ET HOC CRITO IN
opere medicamentario ad istam sententiam conscripsit.

Bmplastrū Serapionis, quod nonnulli *serapionis*, alij *serapionis* vocāt, facit ad omne vulnus, cui innitendū est, omni desperatione abiecta. Valet ad punctus, aculeos, parotidas, perforationem, phymata, pus educit, conglutinat, tollit omnem duritilem, iuuat epistictidas, articulum epiphoram, aurium contusiones, sanat & vlcera fenilia, chironia & quæ crassas oras obtinent. Olei veteris heminas tres, argenti spuma denariū pondō ducetorū, guttæ ammoniaci denariū pondō centū septuaginta octo, resine colophonie, pityne denariū pondō septuaginta octo, ceræ denariū pondō centū septuaginta octo, galbani denariū pondō viginti, myrris denariū pondō centū quindēcim, alij viginti, myrris denariū pondō quatuor, alij octo. Argenti spuma coquitur ex oleo, donec medio cræ spissitudine accipisse videatur. Deinde cū olla ab igne tollitur, guttæ ammoniaci immittitur. postea cardina, postremo cæra, vbi singula curiosè liquata fuerint, ne a durantur, olla ab

igne rursus sublata, galbanum aspergitur & ærugositer super ignem ponitur, donec melinum fiat, & iustam crassitiem nanciscatur: postremo myrrha adijcitur, mota superfunduntur, pelle exceptum reponitur.

EMPLASTRVM ANDROMACHI.

Res huius emplastri confectioes tradidit Andromachus primam à præscripta CRITONI nonnihil dissentientem: deinde alias duas magis euariantes. Titulus medicamenti & præparatio recte prius à CRITONE scripta: Andromachus in hanc sententiam de ea præcepit.

EMPLASTRVM *de ruy boruq.*

Anagallidis ceruleum florem habētis, marrubij, papaueris agrestis, alterci viridis singulorum denarium pondo quinquaginta sex, squamæ denarium pondo viginti quinque, thuris denarium pondo octo, resinæ siccæ denarium pondo sedecim, aloës tantundem, aluminis fissilis denarium pondo quatuor, ceræ pondo minam, olei veteris heminas duas, aceti. multi quidem, vtriusq; anagallidis, Theocritus autem terræ etriæ, chrysocolle, salis ammoniaci, & auripigmenti, singulorū denarium pondo quatuor in emplastrum *de ruy boruq.* coniecit.

ALIA EEMPLASTRA EX EODEM GENERE, de quibus scripsit Andromachus.

Dgægrenas, putredines, nomas veteres & cacoëthas, Ilidori Antiochi. Argenti spumæ denarium pondo quatuor, æruginis rasæ denarium pondo octo, olei cyathos sex, Talius Aelius cyathos duodecim, & æruginis scoletie, argenti spuma & ærugo in cacabum leuigata mittuntur: oleum tribus cyathis superfunditur: coquitur pruna non nimis acri, moueturq; spata lignea, donec viride fiat. postea ab igne sublata, ac mortario superfusa contiunduntur, dum calidius est. Deinde statim rursus tres olei cyathi in ollā fundito, moueturq; ne aduratur: quousq; melinū fiat, incoquito, ac rursus exempta terito, vt collyria iterum excipiens in olla coquito, quousq; rubrum colorem accipiat. Quinetia tertio ex cacabo in mortarium defusa magis subigito, atq; iterum quarto in olla coquito, atq; ita vt in vnum coquant: rursusq; dum calet, soluta tritaq; excipito, & rubra pixide reponito, ad prædicta vtitor. Post commemoratum emplastrum alterius his verbis Andromachus meminit.

Humidum emplastrum ad nomas quo vtor, & ad alia multa.

Ceræ, resinæ terebinthine, singulorum denarium pondo octo, adipis taurini curati denarium pondo quatuor, chalcitidis denarium pondo duum, squamæ aris denarium pondo trium, manne, thuris denarium pondo duum, gallæ immaturæ denarium pondo quatuor, olei myrtei heminas quinque, arida cum aceto & melle funduntur, deinde sic liquida superfunduntur.

EVSCA ΠΟΛΥΡΡΗΤΑ, ID EST MULTIPPLICIS
obdormientis vsus pharmaca.

Quod auxiliorum quædam ratio sola inuenit, quædam experiētia, quæ & ipsa rationem requirit, nonnulla vtriusq; opem postulant, subinde vobis demonstratum est. Ad hæc q; ratione & vsu comperta coniecturali viâ ad eorum, quæ inquirentur inuentionē perueniūt: quæ vero per rationem sperata sunt, vsu confirmantur.

Quinetiam illic, quo spem animarumq; dirigimus, non medio crē, quemadmodum
 in vniuersa vita, maioris minorisq; esse differētiā: non enim pluuiam hyemali sol-
 stitio, & caniculæ ortu futurā similiter speramus: quæ hyemali frequenter, sub ca-
 niculæ astu, raro accidit. Porro quum omnia artium opera frequētī firmentur ex-
 5 ercitiō, non satis est, generalia ipsorū addiscere, sed etiā in particularibus exer-
 cēti subinde oportet, nam actionū vsus seu exercitatio, ad perfectorū possessionē
 via est. Quare ego quoq; in omnibus commentarijs quos vobis amici, ita cupietis
 bus cōposui, non modo cōmunibus theorematīs contentus fui, sed exempla per-
 multa exercēdi gratia adieci, quibus ipsorū cognitionē vobis euidentiorē, magisq;
 10 firmitatē fore speraui. Quēadmodum igitur in alijs omnibus medicinarū partibus,
 ita in nervorum vulnerum curatione scripsi: primū vobis ostendēs, quā ratione ad
 præfidiōrū inuentiōē perueniatis: deinde materias, quibus vires a ratione inueni-
 untur cōtineri didicistis: siquidem in cōmentarijs, qui vndecim numero sunt de sim-
 plicium medicamentorū facultate, particulariū vires vniuersas, vel plurimas easq;
 15 vtilissimas exposui. nam vt præfidijs nunquā distitueremini, hoc esse necessarium
 demonstrauimus, non solum vt vos ipsi quoq; præparatorū ab alijs medicaminum
 inopia, auxiliōrū copiam habereitis. Erasistratus etiam, quū stomaticū medicamen-
 in illo profectiōis loco ad manū non esset, interdum herbarū succos quibus abū-
 dabat, vsurpauit. Porro vt si illorum authorū scriptiones perierint, ipsi queamus
 20 similia perditis, conficere: insuper, vt ab alijs recte inuētis vtamur, superiore libro
 exercitatos esse profuerit. Quid opus est verbis: tantum asserit vtilitatis, vt quæ su-
 perius iniecta sint, & cōtra quæ primi illorū authores omiserint, discernere possi-
 mus: sicut in tertio libro ostendimus, sermonem de medicamētis ad nervorū vul-
 nera idoneis, facientes. Ita vero & nūc indicabimus, exercētes vos in ijs quæ me se-
 25 niores medici inuenerunt. vniuersalis etenim methodus, neq; cū exacta distinctio-
 ne, neq; imperfecta, a quoquam priorū tradita est: imō nec medicamentū quod cu-
 rare promittit nervos ab acuto quodā puncto, cuiusmodi sunt acus, & puerorum
 stili. Ego certē eorum quæ hoc ipsum solū optime facere possint, innumerabilem
 copiam prædicto libro percēsi. Quidam tamen ipsorum cū multi vsus pharma-
 30 ci notati digni scripsissent, præter alia quæ facere ipsa pollicētur, adiungere, inter-
 dum quidem nervorum vulneribus esse accōmoda, interim nervorum, & muscu-
 lorum præcisionibus: aliquando etiam puncturis ipsorū, vel contusionibus auxi-
 liari: vobis autem ex ijs, quæ didicistis licet cognoscere ante experientiam possibi-
 lia ne, an impossibilia de quibus scripsit, polliceatur. Præterea vbi medicamentis
 35 scriptis vtendum est, intelligere sine his quæ nata sunt agere, vobis est integrū. Vt
 igitur cū exempli gratia exordiar emplastrum quoddam, pharmacum multipli-
 cis vsus, quod Andromachus in libro de medicamentis extrinsecus corpori adhi-
 bitis, ordine secūdum posuit: haud indicans ad quæ maxime ipso vtendum sit, ex-
 40 ercere rursus vobis licet, quomodo ex commemoratis simplicibus medicamentis
 cōpositi vires sint cognoscendæ. Andromachus enim ita ad verbum prodidit.

ÆGYP T I A.

Argenti spumæ denariū pōdo quadragintaquatuor, ricini hēminas sex, ceræ dena-
 riū pondo centū quadragintaquatuor, guttæ ammoniaci denariū pōdo septuagin-
 taduum, terebinthinæ denariū pondo trigintasex, lanarū combustarū denarium
 45 pondo octodecim, squamæ stomomatis, squamæ æris, mali terræ, thuris, singulorū
 l. j.

denariū pōdo octo, nonnulli myrrhæ denariū pōdo quatuor, opopanacis denarium pondo duum, marinæ denariū pondo quinquaginta ad ceram cōspēgēdam. Hæc quidē scriptura pharmaci boni, & reuera vsus multiplicis est. Verū ipse dicendum omisit, in quibus cō utendū erit. Si igitur cuiusq; simplicis virtute exposita, quæ admodū nos in vndecim libris factirauimus, & methōdo quadā vniuersali ipsorū cōpositionis scripta, sicut à nobis quoq; præcedēte libro factū est: viuētibz amicis huiusmodi scriptiones exercitij gratia protulisset, vt ad quos affectus vtile esse possent, de cernerent, nimirū hominis institutū laudassēmus. Quoniam vero nihil huiusmodi cōatus est, quis non ipsum omnino accusatiōe dignum cēseat: vnde medicamētōrij ipsius libri, qui cōplurium optimorū medicaminum cōpositiōnes habēt, merito à medicis neglecti sunt. Nam inter sexcētos, vix vnus artis abso-
lutionem habere videtur: alij idiotarū modo satis habent, si medicamētis manifesto scriptis recte vti queant. At quid oportet dicere de huiusmodi medicis? Cum etiam Empiricorū nonnulli, vt vocāt, quātis celebres ex artis operibus cōspiciuntur, tamen ignorare se fateantur, quanam ratione vllum huiusmodi inuētum esse, pronūciant. Inutilis igitur ipsis est fuscū huius emplastri scriptura, quæ colorē tantū in titulo docet, vires nō item, quas ante colorē scriptas esse præstiterat. Quoniam itaq; Andromachus virtutē ipsius dicere neglexit, nos ex misthorum specie & facultate inuenire conemur. Argēti spumam, mediij temperamētū calfaciedo & refrigerando, paulū ad siccitatē inclinare didicistis. Præterea vsū eius in emplastris esse duplicē: si non liqueat ceu materiæ momētum ad ferre: si liquata fuerit etiam siccare posse, idq; magis si diutius cocta fuerit. Nunc tamen quæstio est: quatenus incoqui debeat, cū Andromachus sex heminas ricini, quod est olei ricini, miscen-
das esse tradiderit. Quot enim vnciarum Romanarū librarū, heminam esse velit, non explicauit: & si melius erat hominē qui Romæ degerat, librarū, sextariorum, & vnciarum meminisse, relinquere autē heminæ vocabulum, Græcis ciuitatibus extra Italiam sitis vñtatū. Si enim in omnibus ipsis idem nomē heminæ esset, nulla vtiq; foret quæstio. Nunc cum per magnā quātitatis inter eas sit differētia, conueniebat ipsum dicere, vel atticā, vel alexādrīcam, vel ephesiā, vel aliam quāptam heminam. Nam permulti, qui de mēsuris & pōderibus scripserūt, nouē vncijs Romanorū libræ heminā medicos in pharmacorū libris æstimasse prodūt, alij duodecim vncijs ab eis reputari affirmant, sicut Romæ olei libræ ex more appellant. Jam vero quēdam audiui qui heminam à medicis in pharmacorū cōmentarijs sedecim vncias Romanas pōdere, traditam esse diceret. At non parū refert ad medicamētū virtutē, vel magnas, vel paruas heminas iniicere. Ego sanē olei librā Romæ voco: tam, quā per dissecta cornua metiūtur, metitus sum quādoq; discere cupiēs quantum grauitatis pōdus cōtineret: inueni duodecim olei mēsurales, decē vncijs ponderū æquales. Quare medicos in libris de medicamētis accuratius scribere oportebat: quales videlicet vncias, vel libras medicaminū liquidorū immitti vellēt, mēsurales, ne an pōderū: perspicuū enim est, liquidorū horū corporū, sicut etiam solidorum, alia grauiora, alia leuiora esse. ac singulorū liquidorū, quæ in pharmaca mittuntur, pōdus alio libro declarauimus, in præsentia id quod propositū est repetamus. Etenim si nouē vnciarū mēsuraliū singulas heminas esse statueris, ex tribus, septē & viginti vncias produces. Si in octo denarios quāq; vnciā diuidas, denarios ducentos & sedecim habebis: si duodecim vncijs singulas heminas æstimes, sūt nimirū

sex, & triginta vnciæ, denarii vero ducti octoginta octo, singulis vnciis in octo de-
 mariis diuisis. Expertus sum plerumq; cū argēti spumam ex oleo coxissem, tēpera-
 tam ipsius misturam libræ quidem argēti spumæ pōderali æqualē: mensurali vero
 olei parem fieri: quod si copiosius iniicias, & coctam videlicet diutius maiorē vim
 5 siccatā assumere. In cādidis emplastris coloris gratia cerussam argēti spumæ tem-
 peramus: omnino æqualem pondere. immittitur autē hemina nouē vnciarū, iuxta
 pōderalem argēti spumæ libram, colorē seruare volētibus, eō q̄ diuturnior coctio
 nigriore spumam efficiat: sed oleo modico indito, medicamētum minus glutinās
 10 emittit: proinde quidam vel terebinthinā, vel colophoniam, quantū licet, pellucentem
 miscuerunt, cōnates neq; colorē offendere, neq; medicamenti virtutē adijcerēq; re-
 sine misturæ, quo non facile deciderat: quippe medicamentū si tāto oleo tantū argen-
 ti spumæ & cerussæ coquatur, infirmīter adhærescit. Nōnulli eadem ratione cocto
 medicamini albam ceram indiderūt: spumæ sanē oleū duplex: vnde si nihil resinos-
 sum, vel ceraceū immittas, ex coctione glutinās erit, & multo magis, si cum argen-
 15 ti spuma oleū triplum misceas, hoc est, si tres olei mēsurales vncias cū tribus argē-
 ti spumæ ponderalibus tēperes. Consentaneū igitur est, Andromachū nouē vnciis
 mensuralibus oleū ricini immitti iubere, vt sex heminæ vncias quinquagintaqua-
 tuor expedit mēsurales: quod idem est, ac si dicas, mēsuræ Romanæ libras qua-
 tuor & s. At darū est ricini inopia, interim vetus oleum eius loco assumendū esse.
 20 Ego subinde sicyoniū iniēci emplastris digerētibus: & cum illud non adesset, aliud
 meū ipsius industria, simile illis effeci: radicibus ficus agrestis bryonia & altheæ in
 eo decoctis. Quod vero præscriptum medicamen digerēs, emolliensq; Andromach-
 us esse cupit, ricinini olei, & guttæ ammoniaci copiosa mistura palam indicat.
 Nam argēti spumæ ceram pōdere parem, ammoniacū dimidiū esse præcipit. Et si
 25 in multis nobilibus emplastris nō dimidiū, sed quarta eius pars vel quinta: crebro
 septima, & octaua, nōnunquā decima pōdere iuxta argēti spumam medicamento
 huic immittatur. De cera didicimus q̄ in huiusmodi pharmacorū cōpositionibus
 materiæ locū obtinet, non virtutis efficaciam adiuuat. Adest ei vis quædam emolliē-
 di exigua, sed non illius ergo citato medicamini admixta est: quemadmodū nec te-
 30 rebinthina resina, quanquam multo viribusq; cera præstantior. Etenim illa magis
 mollit, item calfacit & digerit: ex quibus quidem ne alterū quidem hæc efficit. Ve-
 rum gutta ammoniaci sola imposita, squalidum aridumq; reddit medicamētum:
 quantū vero ad emplastri cōfectionem, quā Græci vocāt *ἰσχυρὰς ἐπιπλάστους*, attinet (neq;
 enim ita appellasse nocet) vtilis est tum cera, tum resina. Quippe mollit digeritq;
 35 medicamen solius ammoniaci beneficio: quod quidē inter emollientia principatū
 occupat: in digerētibus mediū est. Porro si quæ in libro quinto de simpliciu medi-
 caminu facultate dicta sunt, in memoriā reuocauerimus, ad intelligendū qualenam
 huiusmodi medicamētis tēperamentū esse oportet, nihil adhuc recentiori discipuli
 na indigebimus. Nam primæ facultates effectiuæ medicamētis sunt: in calore, frige-
 40 gitudine, humiditate, & siccitate. Secūdæ mollientes, digerētes, reperiussorie, attra-
 ctices, coctrices, deterforiæ, & exedentes: quemadmodū Tertiæ dicuntur quæ glu-
 tinant vulnera, cicatricē inducūt, & carnē generant. Compositū igitur ex oleo rici-
 no, & gutta ammoniaci medicamentū abunde potest digerere, emollire, & nimirū
 45 etiam siccare, vbi materiā idoneam assumpserit, ceram, resinam, & diutius coctam
 argēti spumam. Ad hæc iubet iniungere lanas cōbustas, malum terræ, medicamenta

quæ plurimū digerunt, & exsiccant. Præterea meminit pharmaci quod concoquat & digerat, nempe thuris. Si iam myrrhæ nōnihil & opopanaxis adjicit (quosdam enim ait & ex ijs aliquid temperare medicamento) illam sanè scimus non ignanter calefacere & exicare: opopanaxē vero & generosius adhuc hæc vtræq; efficacius influ per attenuandi digerendiq; facultate præstare: sed huius quidē paucillum inditur, timēte opinor eo qui ipsum apponat, medicamēti acrimoniam: tum quia non solum velit digerens, emolliēsq; emplastrū, sed vulneribus quoq; idoneum efficere. Propterea & squamā aris & stomomatis cū ea miscuit, quæ præterquā valide stringant, astringendi etiam vim sortita sunt. Ergo propter horū mixturā propositum nobis emplastrū, *ÆGYPTIA*, cruētis vulneribus, vlcerebusq; alijs multā propositum num medicamen redditur: quinetiam ad abscessus, & omnia quæ discuti possunt. Subinde audiui medicamēta quæ simul cū digerētibus etiam astringentia capiunt, tutiora fieri: quæ vero sine astringentibus digerāt, efficaciora quidē sed non perinde tuta. Sæpe enim fluxiones attrahunt dum corpus quod curatur plethoricum est, vel prauo succo obnoxium. Si autē vacuū corpus esset, ac superfluitatibus liberum, promptius medicamēta, quæ discutiuntur, sola sine astringētibus assumpspta, ad finē peruenirēt. At cum pauca id genus corpora quibus medicamēta efferruntur, reperias: securius esse videtur, miscere etiam nōnulla repellētia. Ita sanè & emplastro digerenti, quod ex sale cōfictur quidam adiecerūt chalcēthi paululum, quanuis sal ipse astringēs quippiam possideat: igitur præscripti medicamen fortiter digerere cōpertū est, vt etiam pus iam admodū copiosum sine cutis perforatione discutere queat: emollire callosa & quomodocūq; indurata. Item magna vulnera conglutinare: quemadmodū & vlcerebus iam ad malignitatē declinātibus & catricem obducere, alijsq; omnibus affectibus, qui digerēdi simul & repellēdi vitæ desiderāt. In quibus sunt & quæ frōti, dum oculi fluxione laborāt imponuntur, vocata à medicis *denudatio*. Idem hoc pharmacū conueniet neruis simul denudatis: etsi in parte quapiam absecti fuerint. Etenim prædicti si ex cōsensu non perdiditantes, adhuc etiam subiectis sibi partibus, in quæ inseruntur, sensum adimunt, indigent tamen hi quoq; tali pharmaco. Nam quæ humectant, facile eos putrefaciunt, ob quod & pastilli siccatēs, etsi abūdē astringāt, tamen denudatis neruis conueniunt, qui nōdum ad phlegmonē vigorem peruenerūt. Hi namq; irritantur exagitātq; ab huiusmodi pharmacis, sed de his postea: quæ in superiore emplastro dicere omissa sunt, apponamus. Quoniā plerūq; medici ex incitā id genus emplastra dura imponūt, cum liquata linamētis excipere præstaret, vel etiam in cōfectione statim molliuscula reddere: postea cū in magnis diuisionibus vbi nerui denudati sunt, experimētum de ipsis faciunt, sperāt in puncturis multo vtiliora fore: ignorantēs & hic maximā quandam speculationē, de qua disserui modo, docēs vos quæ ratione inuenerā, inde per experientiā confirmata cognouisse. eōq; etiam nūc etus admoneo. Sæpe namq; calidiora, & quæ digerant magis pharmaca, pūctus neruorū requirunt: vel cū omnino denudati fuerint, vulnere insigni facto. Quippe nudi acris calidq; admodū medicamēta propter erosionē morsuūq; non ferunt: verū relaxātia digerētiaq; mediocriter astringētibus mista postulant. At vero melius est ambientes vulneris particulas acris & tenuibus, multūq; digerētibus quale est, ex Euphorbio cōfectū, circundare. Nos sane propositū emplastrū satis posse, quæ prædicti efficere, cōficturauimus: præparato autē experitiā testimoniū

accessit. Postea interim in Asclepiadis & Critonis libros medicatorios incidēs, deprehendi ipsos non solum ut Andromachus confusē vniuersimq; sed cū manifestā distinctionē virtutē ipsius scriptitasse. Huius igitur tū illius grātia q̄ in confectione alibi ab Andromacho dissentiat, potius visum est mihi etiam eorundē verba subiungere: deinde ita de ipsorū discordia in medicamētī cōpositione nōnihil dicere.

QVAE ASCLEPIADES ET CRITO DE PRAEDICTO
emplastro conscripserint.

Emplastro Aegyptia ab Andromacho tradito, Asclepiades in hunc modum disserit.

ANDROMACHI AEGYPTIA.

Enamos, vulneraria, facit ad neruorū, musculorūmq; p̄disiones, pūctūs, cōtusiones, iuuat attritus, artuū fracturas. Est & lippiētis, collyriū, coheret capite dolētibus, summātim ad multos affectus vtile est pharmacū. Argenti spuma, cera singulorū denariū pōdo centū quadraginta octo, guttē ammoniaci, denariū pōdo octoginta duū, terebinthine denariū pōdo triginta sex, lanē succidē cōbustē denariū pōdo sedecim, squamē aris, squamē stomomatis, thuris, mali terē rotūdi denariū pōdo octo, ricini heminas tres. Haec praefatus Asclepiades, deinceps coquēdi modū tradit, Andromacho neq; hāc partē cōmpositionis in emplastris obseruāte, siquidē in omnibus fere omisit, verū de cōctioe ne dicta sunt nō pauca in libro quarto, & nūc paulo post dicitur. Aequū autē est inspicere controuersia, quā Asclepiades in simpliciu quātitate cū Andromacho suscepit. Non enim sex heminas ricini ut Andromachus, sed tres iniscere p̄cepit. Ceterū in malo terrena illa Andromachus distinctionē fecit, ipse rosū dum adiecit, sicut & in lana succida cōbusta: quanquā idē pōdus, quod Andromachus, immittat. Hec igitur ipsius verba sunt. Lanē succidē cōbustē denariū pōdo duodecim, mali terē rotūdi denariū pōdo octo. Quē verō ad calcē posuit Andromachus, neq; omnino Asclepiades meminit, neq; de myrrha, neq; de opopanace quicq; locutus, multo minus de marina: quē manifestō Andromachus p̄posuit, māne inquis ad cerā irrīgandā denariū pōdo quinquaginta. Hoc siquidē nec Asclepiades, nec Criton adiunxit: attamen, malū terrē rotūdu, Crito aequē ac Asclepiades indidit, quē ad modū & lanē succidē denarios octodecim, olei ricini, ita enim ad verbum scripsit, heminas sex. Cōctioē emplastri Asclepiades his verbis docet. Argētī spumam, & ricinū incoquito donec spissentur, ac in vnū cōeant: deinde squamas: vbi color bonus apparet, reliqua immittito. Apud Critonē hoc modo traditur. Argētī spuma cū ricino coquitur dum mellis spissitudinē habeat, hoc facto, squamā in spēgitur, abundē incoquitur, quousq; digitos non iniquetis postea terebinthina & cera: vbi in vnū cōeierint, ammoniacū prius apud ignē digitis emollitū, cū iam ab igne deponitur, lanē succidē puluis inspergitur, postremo thus: deinde ita tollitur. Porro ad quā medicamentū valeat, accuratius Crito in hāc sententiā exposuit.

ASCLEPIADES AEGYPTIA.

Quem diuisionem cōtusionēmq; a phlegmone praesertat. Valet ad quolibet ferarum morsus: iuuat etiam phlegmonas sine vlceribus factas, benefacit neruorum & musculorum doloribus sine causa obortis.

ALFYD ANDROMACHI FVSCVM.

Scipsit alia quoque fusca Andromachus superiori genere similia: vocat alterum

Athenen: alterum nygmaticen: Athene quidē ad plures affectus, quān nygmaticē cōuenit, præsertim cum vlcenibus confistētes, quoniam magis varia est, & alitrim genibus insuper pharmacis participat. Nygmaticē vero magis laxat, & hoc minus dolorifica est. Itaq; de priore medicamento ita ad verbum scriptum reliquit.

FVSCVM ATHENE.

Argenti spumæ denarium pondo centum, terebinthinæ denarium pondo triginta sex, ceræ denarium pondo vigintiquinq; minij sinōpici denarium pondo vigintiquatuor, guttæ ammoniaci denarium pondo triginta sex, galbani denarium pondo duodecim, aloës denarium pondo octo, diphrygis tantundem, aris combustæ, mastiches, singulorum denarium pondo sex, mali terræ denarium pondo quinq; propolis tantundem, mannæ denarium pondo sex, squamæ aris denarium pondo sex, lapidis alij denarium pondo trium, trifolij seminis denarium pondo duum, symphyti radices denarij pondo vnus, obulorum quatuor, olei heminas quatuor. De altero fusco in hanc sententiam Andromachus scripsit.

FVSCVM NYGMATICE.

Guttæ ammoniaci, ceræ recētis, aris combustæ, singulorū denariū pondo octo, terebinthinæ denariū pondo trium. *picis aride denariū pōdo triginta, vt Zeno vult minē dimidium, & quartam portionem, argētū spūmē denarium pondo quatuor, aloës indicæ, mali terræ, galbani, thuris denariū pondo duum, æruginis denarij pondo vnus, alij duum, olei per hyemem heminas quatuor. *per æstatē octauā partē ammoniacū ex tribus aceti cyathis diluitur. Iam verō alia multa, cū his emplustra prodidit Andromachus, nihil aliud ipsis apponēs q̄ coloris nōmen cōstant quidē ex contrarijs facultate medicamētis: sed alia ipsorū laxandi & doloris tollēdi vim, & dūm vocat, maiorem obtinēt, quādam digerēdi, & detergēdi. *nōnulla alitrim genitū. Quare nos etiam omnibus fidentes cōmōde vti cōuenit, ad vlcera quæ vix cicatrice recipiunt, & cacoethe, fortius astringētibus: vbi lenite & laxare propolueris, quæ magis relaxant, vbi trahere & discutere conaris, ijs quæ calcificiendi virtutē præpollentē habēt, quæ præciosos humores in malo statu ad sese trahunt. Quibusdam & hoc adiectū est, FVSCVM LITE, quo vtor. Triā enim deinceps talia variegimisse citauit: quorum confectionem ipsiusmet verbis allegare melius esse videtur.

FVSCVM LITE QVO VTOR.

Argētū spūmē denariū pondo vigintiquatuor, ricini heminam vnā, aris combustæ, mannæ, resinæ, singulorū denariū pondo quatuor, colophonisæ denariū pondo octo. *resinæ, colophonisæ denarium pondo vigintiquinq; squamæ aris denarium pondo nouem, mannæ denarium pondo quinquaginta. *incoquito.

ALIVD QVO VTOR.

Argenti spumæ, resinæ siccæ singulorum denarium pondo quinquagintaquatuor, squamæ denarium pōdo vigintiquatuor, olei heminas tres. Quemadmodum his commemoratis tribus adiuxit, alijs quod ipse vsus sit, alijs quod anodynon sit, de alijs ita testimonium perhibuit, theriacas ipsa nominas. Tertium igitur ab initio his verbis traditum est. Theriaca quæ vtor. Hanc sequitur alia rursus, cui præscriptum est. Eupatorios Theriaca. De Theriacis postea dicemus: nunc autem de fuscis adhuc, quæ prodidit Andromachus, dicere cogito, quorū quod vires ille &

* Aliās octo

* Aliās quæ
tam hemine
partem.* Aliās tra-
hendū.

* Aliās tria.

confecturas neglexit, accusandus est: Statim igitur primo omnium amicus quidam
 medicus usus est, permulta faciet: etenim vlcera, quae cicatricem aegre ducunt, pra-
 sertim ubi callosa & dura labra contraxerint, claudit: prodest etiam putredini, si-
 stulis: sinus iungit & magna vulnera: summatim multiplicis usus est: temperatu-
 ra haec recipit. Argenti spumae denarium pondo cetum quadraginta quatuor, olei
 heminas quinque, calcis viue, thuris, aris combusti, terebinthinae, mali terrae, singulo-
 rum denarium pondo quadraginta octo, picis, cerae, ammoniaci, singulorum dena-
 rium pondo nonaginta sex, ita quidem Andromachus scripsit: licet etiam minori
 mixtura ipsum praepararet singulorum quae numerauimus quartam partem milien-
 dosiet enim compositio talis. Argenti spumae denarium pondo triginta sex, calcis
 viue, aris combusti, thuris, terebinthinae, mali terrae, singulorum tertiam argenti
 spumae partem, hoc est, denarium pondo duodecim. deinde picis, cerae, guttae am-
 moniaci, singulorum duplo maius pondus quam in dictis quatuor medicamentis erit.
 malo terrae dico, terebinthina, thure, aere combusto, & calce, quam viuiam & recentem
 esse oportet. Ita pharmacum etiam ad putrida vtile fiet: cum autem Andromachus
 omnia medicamenta per denarium scripserit, melius in ipsa temperatura egisset,
 si & olei meminisset: ut quod iniiceretur, totidem denarios penderet: si non hoc, cer-
 te conueniebat Romanorum librae mentionem facere. nunc autem heminam scri-
 bit, consuetam de hac mensura ambiguitatem nobis relinquens, an nouem videlicet
 cet mensurales uncias, siue duodecim esse heminam velit. Mea sententia, perfecta
 quidem temperatura sex uncias ponderis capiet: quia Romanorum libra duode-
 cim uncias pendet. Si ex quarta parte componis, nota est proportio, nec latere ar-
 bitror: si denarium quis dicat, ad absolutam temperaturam quadringetos octogin-
 ta assumi, eo quod ponderalis uncia octo denariis valeat. Insuper aliud quoddam
 inter fusca Andromachi positum est, quod & ipsum calcem viuiam recipit, eius-
 dem cum superiore generis, preponit ei, *¶ V S C V M* Eubuli, & secundum hanc tem-
 peraturam praeparat. Argenti spumae pondo libram, cerae pondo minam, aris com-
 busti, aeruginis, terebinthinae, thuris, singulorum denarium pondo duodecim, resi-
 nae siccae denarium pondo sedecim, guttae ammoniaci denarium pondo octo, opo-
 panacis tantumdem, olei heminas quatuor, acetii totidem. In quibusdam exempla-
 ribus scriptum est hemina dimidium: & nimirum dupliciter consicere ipsum licet,
 scilicet copiosius acetum valentissimum in medicamen efficere. Quinetiam aliud fu-
 scum, cui hoc ipsum praeponebat, Aliud fuscum, refert Andromachus singulorum
 conexam, hoc est pharmacum ex marina praeparatum similibus vitis, ut prescri-
 pta accommodum. Compositio eius talis est. Argenti spumae, cerae, singulorum mi-
 nae dimidium, chalcitidis quartam minae portionem, squamae aris, denarium pon-
 do sedecim, thuris denarium pondo octo, terebinthinae quartae partis octauam, (mi-
 nae videlicet) guttae ammoniaci quartam partem, marinae heminam, alij heminae
 dimidium, ricini heminas tres. ammoniacum marina diluitur. haec sane Androma-
 chus retulit, eatenus confectionis mentionem faciens, ut diceret ammoniacum
 cum marina prius diluendum. De chalcitide vero & squama nihil posuit, quanquam
 haec ex marina leuigari queant, sicut etiam coqui cum argenti spuma, cera, & tere-
 binthina. Ut igitur nullum fuscum a quouis alio queratis, adijciam alia duo eiusdem
 authoris. Vocat alterum ipsum Phthyrophagi, quod haec recipere dicit. Argen-
 ti spumae denarium pondo centum, resinae denarium pondo quinquaginta, guttae

* Alias octo

ammoniaci denarium pondo triginta, cere denarium pondo quinquaginta, eruginis rase denarium pondo duodecim, squame aris denarium pondo duum, mali terre denarium pondo octo, centaury radices tantundem, olei heminas duos. IRIONIS medicamentum ex his constare ait.

Argenti spume picis sicce, seu vitulini singulorum pondo denarium centum quadraginta octo, terebinthina guttae ammoniaci, singulorum pondo denarii sexaginta duo, mannae thuris denarium pondo centum duum, cere denarii pondo sexaginta sex, mali terre, aris combustis, eruginis rase, galbani, opopanax, singulorum denarium pondo nouem, acetii hemina dimidium, olei ricini, vitruisq. heminam vna & s. perspicuum est, terebinthina guttae, & thuris partes duplicatas in argenti spuma picis, feno vitulino, esse vellent in cera quadruplas, in malo terre, ere vito, erugine, galbano, opopanax sexcuplas decuplas, atque hoc pharmacum abunde est polydresion, quemadmodum alia precedentia, quibus omnibus auidacter vtendum est.

HELLESPONTIA ANDROMACHIA

Celebre & hoc emplastrum inter fusca retulit Andromachus hac temperatura. Argenti spume denarium pondo centum, picis denarium pondo quinquaginta, ladanii denarium pondo vigintiquinque, eruginis rase denarium pondo octo, aris combusti tantundem, squame denarium pondo duum, olei veteris denarium pondo sex. Quoniā vero Andromachus ab Hera in pharmaci compositione differt, visum mihi est Hera prodita adiungere: quae ad verbum ita sonant.

HELLESPONTIA PERSPIRATV. DIGERENS

Phlegmonem propulsans.

Valet ad strumas, panos, parotidas: impositum splenium attrahit, pus maturat, cutem rumpit, conglutinat. In summa, omnibus igne combustis benefacit, mitigat etiam podagricos. olei veteris denarium pondo centum, argenti spume denarium pondo quinquaginta, picis denarium pondo quinquaginta, ladanii denarium pondo vigintiquinque, eruginis rase denarium pondo octo, galbani denarium pondo quatuor. Argenti spuma ex oleo trita coquitur. Cum autem coeunt, pix & arugo immittuntur: deinde ladanum, galbanumq. atq. sic in mortariū transfusa, molliuntur, & vsui sunt. Quidam vt boni coloris sit, & fuscum, miscent etiam squame denarium pondo octo: nam alioqui fit nigerrimum. hoc in podagris non semel vsus sum & cessit feliciter. Oportet autem tedas lignorum loco vsurpare. Manifestum est viros inter se dissentire in alijs paululū, in olei vero mistura plurimum. Nam duplo magis q. Hera Andromachus immittit. Potest item preparari aliter, cum sciamus, si plus olei iniectum fuerit, diuturniorem fore coctionem innuit ipsūq. medicamen magis exicans futurum: sin minus, remorari coctionem futuram, & pharmacum inualidius exiccaturum.

QVAE SCRIPSIT DAMOCRATES VSVS MVLTIPlicis medicamenta.

Ost hac referam emplastrorum adhærescentium. Sine fascijs, quis vsus & confectio. Diuisionibus exiguis faciunt bene, Sed carnis ipsius ampliora vulnera Medicantur: a quadrupede morsos corpore Summo: recentes discutiunt furunculos:

- Quibusq; iam pus est, per halitum digerunt.
 Item auferunt crustas ipsis celerrime,
 Citra manus operam cicatrix ducitur
 In fronte posita, fluxus quam promptissime
 Oculorum cohibent sola quanuis caperis.
 Huius generis, præstantius primum efferam
 Emplastrum facile inuentu, cui color bonus
 Atq; efficacia, nos vocamus Tyriam,
 Nam purpuras capit colore tyrias
 Si quo decet modo, fiat sic præpara.
 Sit libra quinquies lithargyri
 Boni, semel ceræ capiatur, insuper
 Ter pityinæ, præterea pinguis azyli
 Aeruginis, præstantis aris, galbani,
 Acrisq; combusti, pariter squamæ bonæ
 Cuiusq; misceto quaternas vncias,
 Pinguis olei sex, & decem pondo addito.
 At curiose emplastrum coquito in hunc modum.
 Lithargyrum ex oleo leuem demitto
 In ollulam nouam, sed hanc maiusculam.
 Vbi conteres manibus, mouebis spatula,
 Deinde flamma acri atq; continua coques.
 Cum mellis accipit iam spissitudinem
 Aerugo, squama misceantur, incoqui
 Permittito satis, statim as adiungito:
 Rursus coqui paruo relinquens tempore,
 Paulum refundes ex cacabo medicaminis.
 Atq; refrigeratum, manibus, & digitis teras.
 Boni coloris atq; durum vbi conspicias,
 Sic pityinam, ceramq; reliquis indito,
 Deinde cunctis ritè coctis paululum
 Stillato, rursus & colorem si bonum
 Et temperamentum vides, mox tollito
 Abigne fictilem, & subactum galbanum
 Apponito, si pharmacum sit durius
 Multo resolues oleo faciens sic bonam
 Temperiem: in aliud inde vas transfundito
 Frigidum, & subactum manibus ita reponito.

ALIUD SUPERIORI SIMILE SVBICIAM.

- Medetur ante, quos citavi, affectibus:
 Nec est, quod vlceribus, malis, diutinis
 Callisq; pressis applicet feliciter
 Cicatricem, etiam fronte natas pustulas
 Perfanat absq; rosione, rhagadas
 Ani, nodosas durities, callos demit.

Sic prepara lithargyri minam boni
 Sed mina libra est, eius & pars tertia,
 Cera probata pontice minam semis,
 Aeruginis minæ quadrantem rasilis
 Atri chameleontis vncias duas.
 Radix bona est regione nascens Cretica
 Primum Cilicia, deinde præter hæc
 Olei vetusti quam mina minus paululo.
 Quod si non fuerit, vsurpato vel recens.
 Lithargyron leuem simulq; oleum, noua
 Totum siglina conditum, rudicula
 Mouens coquito: vbi constiterit, & melinon
 Videas, adijcito, æruginem, ceram statim:
 Quæ dum liquecit ab igne tollens ollulam
 Chamæleontis paululum conspergito,
 Vnita necnon refrigerata quod satis
 Transfundito pile, post sic reponito.

ÆGYP TIA.

Ægyptia omni seruat absq; phlegmone
 Diuisa qualibet, contusq; omnia
 Morfus quadrupedum, pariter & serpentium,
 Item subortas absq; vlcibus phlegmonas
 Nervos dolentes citra causam, & musculos.
 Hoc laudat Andromachus in pharmacis
 Diligenter, ipsius impartijt amiculis.
 Aiebat esse ter quadraginta quidem
 Denarios lithargyri, & duodecim
 Bis alteros, cera quoq; albæ ponticæ
 Totidem, ammoniaci ter viginti lucidi
 Et duodecim alios, thuris & bis quatuor
 Squamæ æris, & squamæ stomomatis,
 Cuiusq; rursus misturæ bis quattuor
 Puræ terebinthinæ, ter addas duodecim,
 Octodecim ricini olei, sed heminas,
 Combustæ totidem fordide lanæ heminas.
 Docebat ipsam isto modo comburere
 Ollæ recenti, quæ sit ore latior
 Impone lanam copiose succidam,
 Operculum gypso prius vel glutino
 Vel terra figulari cui sit commixta aqua
 Illinito, sed largo igne, mox comburito,
 Cum sit facilius tunsâ decernere, bene
 Videtur, & in clibanis, & fornacibus
 Ignitis nimium similiter exurere.
 Ita capiebat tritorum, quem est par modum,

Coquere lithargyron iubet leuissimum
Totumq; ricinum, temperatis inuicem
Mellisq; facta tandem spissitudine
Squamam aspergere, concoquere quantū sufficit

Dum non digitos inquinet, & tunc addere
Terebinthinam, ceramq; dum coierint
Ammoniacum confectum, digitis mollius.
Cam ponis ollam ab igne tritum inspergit
Thus, pulueremq; succidæ lanæ vltimum,

Sed ante thus pauxillulo vel tempore
Quidam volentes istud proprio pharmacum
Dici titulo, cum depositus est cacabus
Squamæ decem vnius iniiciunt denarios
Vtuntur æris squama vice stomomatis.

ACTV.

Nihil priori petus agit ægyptia
Eadem, melius quandoq; si confecerit
Diligenter crassum medicamentum quispiam
Vtetur ipso ad eadem non improspere.

Libras olei & ricini quinq; continet
Chrysididis, argenti spuma quatuor,
Squamæ æris octo & quadraginta denarios,
Terebinthinæ præstantis ter duodecim,
Manna; thuris tantundem, pondo duo

Ammoniaci synceri, ceræ pontice
Albæ duas pondo libras, adhæc semis
Incoquito oleum, squamam, lithargyron.

Durumq; fiat emplastrum satis, statim
Terebinthinam ponēs & ceram, hinc mollius
Ammoniacum digitis confectum, postea
Ab igne fermenti cacabo deposito

Mannam iniicies iam refrigerato pharmaco.
Frequenter hoc citra lithargyron

Fecit, molybdemæ pari sumpto modo
Libenter vsus sum ad quæ dixi prius,
Verum color multo fuit probator.

EMPLASTRA AD DIGERENDVM ET EXTRAHENDVM
dum, quæ græce *diapaperynæ* & *various* nominantur.

Vi compositorum medicaminum virtutes descriperunt, em-
plastra quædam ab extrahendo *various*, sicut alia à discutien-
do *diapaperynæ* nominantur alijs vtrinq; extrahendi, & digerendi
facultatem adesse testati sunt. Etenim vicinæ sibi virtutes sunt;
eorum quæ in alto latet, attractrix, & attractorū digestrix. Nam
quæ trahunt etiā nonnihil plane discutiunt: & quæ discutiunt pari-
ter trahunt. Verum in digerentibus medicamentis disculforia virtus, in trahentibus

*Marmata afflicta
Vni Dignissima*

attractrix præpōlet. Constant itaq; attractrices simplicibus pharmacis, quæ humorum superfluitates in cutem extimā possunt extrahere. Discussoria ex his constant, quæ attractum possunt digerere. Vt autem emplastrum fiat quemadmodum supra dictum est: huic argenti spuma, illi resina, alij cera, alij oleū, reliquo pice temperatur, quæ nec insignem digerendi potentiā, nec extrahendi continent, sicut vel propolis, vel calx, vel medulla, vel galbanū, vel alia: petra flos, vel spuma nitrī, vel aphronitrū, vel acetum, vel lixiua itactis, piper, synapi & struthium, salēq; tum qui edi possunt, tum amnomiaci. Ad hæc pleraq; alia, de quorum facultate in commentario simplicium dictum est. Nunc autem emplastra, quæ iam experimento satis probata sunt, exequar: Tantum adhuc ipsis adiciens, quod nonnulli etiam astringētia pharmaca extrahētibz misceuerūt, veriti quod accidit, vbi humorum superfluitas fuerit, trahūt siquidem plus interim ac conuenit, vt non solā ex particula quæ curatur, attractionem in alto, sed etiam ex omnibus vicinis moliantur. Comprehensum est & antea, cum de sarcoticis ageremus extrahentia & digerētia velut omnia quæ magis q̄ oportet detergunt, sarcotica fieri cerati mixtura. In quibus virtus quidē valida, copiosioris: in quibus imbecilla, paucioris. Quod si vero compositum extrahendi vel digerēdi medicamentū, astringens quoq; aliquid habeat: itali pharmaco ad carnem generandā, propter vim astrictoriam vtendū non est, quæ ad vulnera glutinanda & sinus tum ad vlcera cicatricē ducendam vtilis est: ad carnis productionem non ita. Dictum mihi est abunde iam de hoc.

ANDROMACHI EMPLASTRA AD DIGERENDVM

& extrahendum *id est*, id est salsum ad multa.

Salis communis pondo libras quatuor, squamæ aris pondo vncias quatuor, magmatis pondo sēlibram, manna pondo libram, cera pondo libras quatuordecim, olei cyprini pondo libras sedecim, acetum adijcitur.

ALIVD THEVDÆ SARCOPHAGI AD CACOTHE

fistulas, putredines & strumas.

Resina terebinthina, thuris, ceræ, squamæ rubra, singulorū pōdo vncias quatuor, argenti spumæ pondo vnciam, quidam auripigmenti æquale pondus pro argenti spuma ponunt, squamæ rubra pondo vncias quatuor, æruginis rasa pondo vncias octo, salis ammoniaci pōdo vncias sex, aceti heminā. Ego amplius capio, nempe olei heminam, vini heminam, aceti scillitici tantundem.

ALIVD AD DIGERENDVM CANDIDI QVO VTOR.

* Alias offic.

Terebinthina pōdo libras tres, ceræ pondo libras quinquaginta, galbani, nitrī, alij singulorum pondo vncias duas, thuris pōdo libras quatuor, medulla ceruina pondo vncias quatuor, gutta ammoniaci pondo sēlibram, propolis pondo vncias tres, olei taurini pondo vncias sex, seu taurini pondo sēlibram. Quæ dura sunt, liquis admiscuntur.

ALIVD AD STRUMAS AYTHORIS NYMPHODOTO.

Asilapidis denarium pondo octo, aphronitri tantūdem, seu vitulini, calcis vitæ, singulorum pondo denarium sedecim, ceræ denarium pondo vigintiquatuor, terebinthina denarium pondo trigintaduū.

ALIVD AD DISCVTIENDAM BRONCHOCLEN HOC

est asperæ arteriæ tumorē, quo Clemes Sertorius curatus est, & ad duricias. Argenti spumæ denarium pondo quinquaginta, resina pituinæ denarium pondo

quadraginta, olei veteris heminas decem, galbani denarium pondo quatuor, aris combustis denarium pondo viginti, guttæ ammoniaci denarium pondo quadraginta, aluminis fissi denarium pondo quatuor, manne thuris tantundem, ceræ denarium pondo quinquaginta: postremo galbanum & mannam inijcito.

5 ALIVD ^{ῥῖξ ἁγῆς ὁσωνδῖος} AD DISCVTIENDVM STRVMAS,
item ad podagras.

Terebinthina, lapidis asij, bituminis, singulorū denarium pondo tricentorū sexaginta, aphronitri, vitulini, ceræ, baccarū lauri, guttæ ammoniaci singulorū denariū pondo tricentorum quadraginta, lapidis pyritis denarium pondo octoginta, calcis vine denarium pondo centum octo *, aspidū cineris podo denarium centum quadraginta, olei veteris heminas duas: postremo cinis pharmaco refrigerato in-
10 spergitur, sin minus, perit.

* Aliis vi-
ginti.

ALIVD AD EXTRAHENDVM SARCHVITIL

Terebinthina pondo minam, ceræ tantundem, nitri pōdo minas duas, bdellij de-
15 narium pondo trigintaduū, guttæ ammoniaci tantundem, olei, manne vel mu-
ria cuiusq; heminas duas, minij denarium pondo trigintaduū.

ALIVD CTESIPHONTIS DISSOLVENS, EDVCENS

& detergens.

Aphronitri pondo libram, mānæ thuris pondo librā, lixiva stactæ pondo libram.
10 quidam etiam aceti libram addunt.

ALIVD ^{ῥῖξ ἁγῆς} ID EST EX SALE AD EXTRAHENDVM.

Salis communis denariū pōdo octoginta, cerussæ tātundē, olei veteris heminas qua-
draginta *, atramenti futorij denarium pōdo vigintiquatuor, aceti cyathos tres.

* Aliastres

ALIVD ^{ῥῖξ ἁγῆς} ALITER.

25 Cerussæ, salis communis, singulorum denarium pondo quinquaginta, olei vete-
ris heminas octo *, mali terræ denarium pondo octo, propolis denarium pondo
decem, hoc Silo commendabat.

* Aliis duas

ALIVD EX TERRA PELAGIA AD DIGERENDVM.

Argenti spumæ pondo minas quatuor, terræ pelagiæ, salis ammoniaci, cerussæ, ce-
30 ræ, singulorum quartam minæ portionem, aceti heminam, olei heminas quatuor.

ALIVD CYRTI EPISPASTICVM.

Iridis illyricæ, manne, terebinthina, aphronitri, pumicis singulorum denariū pon-
do quinquaginta, guttæ ammoniaci denarium pōdo vigintiquinq; galbani dena-
rium pondo sedecim *, chrysos denarium pondo duodecim S, ceræ denariū pon-
35 do centum, alij octo, olei heminam.

* Aliis sex.

ALIVD ^{ῥῖξ ἁγῆς ὁσωνδῖος}

Resinæ, nitri ruffi, ceræ recentis, baccarū lauri, colophonie, seui vitulini, guttæ am-
moniaci singulorum denarium pōdo septuaginta, ^{ῥῖξ ἁγῆς} cyprij ^{ῥῖξ ἁγῆς} dedecim sextam hemi-
næ partem, nonnulli autem visci denarium pondo quinquaginta.

ALIVD ^{ῥῖξ ἁγῆς ὁσωνδῖος} HARPALL

40 Guttæ ammoniaci denarium pondo octo, ceræ, iridis, manne, piperis, sulfuris vis-
ui, pumicis, singulorum denarium pondo quatuor, terebinthina denarium pon-
do octo, olei modicum.

ALIVD EPISPASTICVM HERPALL

45 Terebinthina pondo minas octo, pumicis denarium pondo quindecim, nitri de-

narium pondo sedecim, guttæ ammoniaci tantundem, ceræ denariū pondo quatuor, minij quod possit ea colorare arida cum aceto subiguntur.

ALIUD.

Synapeos denariū pondo quatuor, nitri tantundē, ceræ denariū pondo octo, terebinthinæ denariū pondo triginta, baccarū lauri, calcis viue, singulorū denariū pondo quatuor, olei decimam sextam hemina portione, cyprij denarium pōdo octo.

ALIUD AD PVS DISCVTIENDVM.

Ceræ terebinthinæ, resinæ picis siccæ, seu vitulini, nitri ruffi, baccarum lauri, calcis viue, pumicis, guttæ ammoniaci singulorum æquale pondus.

ALIUD CODAMI REGIS.

Ceræ, nitri ruffi, resinæ frictæ, guttæ ammoniaci, propolis singulorum denarium pondo viginti quinq, visci quercini denarium pondo duodecim s. olei sextarium, lixiuæ stactæ tantundem.

ALIUD DISCVTIENS MELICERIDAS.

Olei veteris denarium pondo centum, argenti spumæ denarium pondo nonaginta, tanyius, guttæ ammoniaci, galbani, vtriusq; denarium pondo nouemdecim.

ALIUD.

Argenti spumæ denarium pondo centum, salis communis denariū pondo sexaginta, olei veteris heminas lex *.

ALIUD EPISPASTICVM ET DIGERENS AD MVLTATV TULE.

Argenti spumæ, cerussæ, galbani singulorum pondo libram, salis fossitij, æruginis rarsæ, singulorū s. libram, olei sextarios tres, atramenti futorii pondo vncias duas *.

ALIUD AD DIGERENDVM

Argenti spumæ pondo libras duas *, olei pondo libras tres, cerussæ, picis, terebinthinæ singulorum pondo vncias quatuor, ceræ pondo vncias duas, mannæ pondo vncias tres, mali terræ pondo vncias duas, struthij tantundem, gallæ pondo vncias tres, vini boni heminas tres, vinum vltimum infundito.

ALIUD AD DIGERENDVM SCRIBONIL.

Argenti spumæ pondo quinq, olei pondo quinq, pitynæ siccæ pōdo quinq, propolis pondo octo, visci de quercu lecti, pondo quadrantem.

ALIUD EPISPASTICVM ET DIAPHORETICVM, IDEST TRAHENS & DIGERENS.

Ceræ nouæ, resinæ pitynæ siccæ, nitri, thuris, singulorum denariū pondo centum, olei heminas tres, lixiuæ stactæ tantundē. Ad duritias, guttæ ammoniaci denariū pōdo duodecim misceto, galbani, æruginis rarsæ, visci de quercu lecti paria pōdera.

ALIUD AD STRVMAS MINVTIANI QVOTOR SUBINDE.

Terebinthinæ pondo, ceræ pondo octo *, propolis pondo vnum, galbani pondo octo *, visci de quercu lecti pondo octo *. His liquefactis, fecis combustæ vncias duas temperato, aphronitri pondo octo *. Deinde carbonibus impositis, olei heminas tres inijcitur: postea sublati, ficus agrestis radices vnciam inspergito, gladioli radices vncias quatuor, asij floris tantundem.

ALIUD ANTIPATRI.

Nitri, terebinthinæ, olei veteris, singulorum pōdo libram, aquæ sextarium, & amp.

pilus. ubi cocta non ebullierit, immittito, guttæ ammoniaci pondo vncias duas, galbani pōdo vnciam, bdellij pōdo vnciam vnam, thuris pōdo vncias duas, sandaracæ pōdo vncias duas, lapidis asij pōdo vncias duas. Alius & sandaraca ex oleo modico leuigantur, liquida rursus raduntur, & aridis miscentur.

ALIVD AD DIGERENDVM ANTIPATRI

Molybdenz pondo denarium tricetorum, ceræ denarium centumquinquaginta, terebinthinæ denarium pondo triginta, chalcitidis denarium pondo sex, galbani denarium pondo octo, myrrhæ denarium pondo octo, mannæ denarium pondo octo, olei per hyemem heminas quatuor, per æstatem tres.

ALIVD ZENOCRATIS ANODINON AD DIGERENDVM

ut Castos, medicamen Polistomi ad podagram.

Cerussæ denarium pōdo centūquinquaginta, ceræ pōdo tria, terebinthinæ denarium pōdo triginta, aphronitri denariū pōdo triginta, olei veteris heminas tres.

ALIVD AD DIGERENDVM MELICERIDAS ALEXANDRI

Salis hispani, argenti spumæ, cerussæ singulorū pōdo libram, ceræ pōdo vnciam, terebinthinæ tantundē, galbani & * opoponacis pōdo vncias duas, synapeos pōdo vncias sex, olei veteris pōdo tria, aceti sextarios * octo.

ALIVD SALVBRE DIGERENS ET EXTRAHENS

ad mamillas *duas*, id est ex visco.

Argenti spumæ pōdo libras duas, olei pōdo libras duas, visci queruini pōdo tridentem, gallæ tantundem.

ALIVD PVS VACVANS SINE RYPTVRA

ut Asclepiades.

Resinæ pōdo libras duas, ceræ pōdo libras duas, nitri pōdo libras octo *, būri pōdo libram, adipis leonini pōdo libras sex, olei veteris pōdo libras simul liquefacto, quotidie formans medicamentum, vitior.

ALIVD HYMERIDIS, HYMORES ET ABSCESSVS, MAXIME

in genu, & articulationis sine incisione extrahens: à phlegmone præferuat: vulneribus vtiliter admoetur.

Plumbi stercoris, terebinthinæ singulorum denarium pōdo centum, olei veteris heminas duas, postremo resinam.

ALIVD DIAPHORETICON CVTEM RVMPENS

cicatricem ducit, humores euariat: quo vtor.

Visci queruini denarium pōdo sexaginta, picis denarium pōdo quinquaginta, guttæ ammoniaci denarium pōdo centum *, ceræ denariū pōdo quinquaginta, resinæ frictæ denarium pōdo quindecim, lapidis pyritis denarium pōdo decem, galbani denarium pōdo octo, mannæ, iridis illyrice, cachryos, stercoris columbini singulorum, denarium pōdo quatuor, alibi & mellis heminas quatuor.

QVAE SCRIPSERIT ASCLEPIADES EPISPASTICA.

Lbum epispasticū facit ad strumas, & particulares abscessus, curat fistulas, & ægylas, ut sine incisione inalteret. valet ad rheumatica, & curatu difficilia. benefacit hydropticis.

Argenti spuma, cerussæ, salis singulorum denarium pōdo octoginta, olei veteris sextariū. Sal, cerussæ, argēti spuma ex oleo ipsius adiecto teruntur, deinde curiose mista, & in vase fictili coquantur.

* Alius vel.

* Alius sextarium.

* Alius duas

* Alius quinquaginta.

tur: moueturq; assidue, donec non inquinēt. Dehinc in mortario trāsufa, rursūq; tunsa excipiuntur, & vsui sunt.

ALIVD.

Argenti spumæ denarium pondo centum, salis denarium pondo quinquaginta, olei heminas tres, ceræ denarium pondo quinquaginta, terebinthinæ denarium pondo duodecim.

ALIVD.

Mannæ denarium pondo duodecim, aluminis scissi denarium pōdo octo, olei veteris heminas duas, argētī spumæ pōdo libram, cerussæ pōdo libram, salis fossilitij pōdo libram, ceræ denarium pondo quinquaginta, terebinthinæ denariū pondo vigintiquinq; mannæ denarium pondo sedecim, aluminis scissi denarium pondo octo, olei veteris heminas duas & S.

ALIVD LVCI AD PRAEDICTAS DISPOSITIONES medicamen compositum. facit ad vlcera rheumatica, diuturna & vix sanabilia.

Argenti spumæ, cerussæ, salis ammoniaci, atramenti sutorij, pityniæ, singulorum pondo denarium centum, olei veteris sextarios tres, aceti sextarium vnum, ceræ pondo denarium quinquaginta: preparato vt supra dixi.

ALIVD SALVRE PHARMACVM AD PRAEDICTOS affectus compositum.

Argenti spumæ, cerussæ, salis, aluminis liquidi singulorum denarium pondo centum, olei veteris sextarios decem, aceti sextarium vnum, ceræ pondo selibram, terebinthinæ pōdo selibram: conficito ad modum prædictum.

ALIVD NIGRVN EPISPASTICVM, VALET AD strumas, parotidas & particulares abscessus, dissoluit omnē dūritiē, præstat item malagmatis boni vicem: sicut vsus est Antonius Herbarius: item facit ad articulorum vitia.

Salis fossilis pōdo libram, argenti spumæ pondo librā, strigmenti purissimi pondo libras quatuor, galbani denarium pondo quinquaginta: salē & argenti spumam conterito, deinde stigmatum adiectum studiose rursus tundito: in vase fictili coniecta, igniq; supraposita coquito, mouens sine requie. & cum non amplius digitos inquinet, ab igne deposito, galbanū ligneo pistillo tūsum addito. vbi soluta fuerint, in pilam transfundito, ibiq; cōtulis vtitur.

ALIVD QVO VSVS EST ANDROMACHVS. FACIT ad strumas, parotidas, mammarum dūritias, particulares abscessus, contentum humorem extrahit, sinus iungit, iuuat fistulas, ægyloplas, facit ad fluida vlcera vetera & vix sanabilia.

Cerussæ, salis fossilitij, singulorum denariū pondo octoginta, atramenti sutorij denarium pōdo duodecim, olei veteris heminas tres, aceti heminas quatuor. salē, cerussamq; ex oleo leuissimo coquito, ac dum manus nō inquinet moueto. Vbi bene habuerint, depositis ab igne, atramentum sutorium aceto tritum immittito, & egiugum continue inspergens, caue ne effervescat: deinde in mortariū trāsufa, rursusque tunsa excipito, & vtitur.

QVAE SCRIPSIT ASCLEPIADES DIAPHORETICA,
in hunc modum sonant.

Vmoribus dissolutis, & in humore digestis, infra scripta com-
positio conuenit.

CERINE CTHESIPHONTIS. VALET AD

strumas, ganglia, parotidas, mammarum abscessus, vt
nullum aliud pharmacum tumores resoluit, & quic-
quid humidi continetur, per raritatem elicit. Sinus glu-

tinat, suat fistulas & agyloas, vt citra incisionem liberet. Est etiam mas-
tagma vtile coxarijs, podagricis, arthreticis, post accessiones impositu
roto affectu leuat. Hæc recipit.

Cerae terebinthinae, nitri, olei veteris, singulorum pondo libram, aquæ heminam,
nitrum & aquam terito, vt ex toto soluantur, & in vase fictili coniecta igni im-
posito, vase cooperto coquito, ex interuallis moueto. Cum autē strepere adeo desie-
rit, liquida injecto, mouens assidue, donec non inquinentur, in mortarium transfusa
rursus tundito, inde excipiens vitior: vel hæc ratione preparatur, quæ liquari pos-
sunt, liquefacimus: & cum dissoluta fuerint nitrum ex aqua leuigatu adijciemus;
idq; paulatim mouentes assidue, cauentesq; ne effuerescat.

ALIUD QVO VSUS EST MENEKRATES, PRAECI-

pue in strumis & mammarum duntic. Quippe perforat eas, & con-
tentum humorem excernit, sinus iungit, & ad cicatricem perducit.

Cerae, resinae, terebinthinae, resina lignosa, galbani, olei veteris, aphronitri singu-
lorum pondo libram, myrrhæ cineris sextarium, qui pendet uncias tres, resinas in
vase aereo aut fictili iniectas, igniq; impositas liquefacito. vbi colaueris quantum
satis est, galbanu emollito, postea liquida simul mista quouisp; digito non inqu-
nent, coquito, deinde ab igne reposita, refrigerari sinito, & his aphronitrum adia-
gito, moues cotinue, & contundens, cineribus leuissimis injecto, postq; permiscue-
ris excipito, & vitior. quinto quoq; die soluito, deinde tertio donec tumores fora-
ti fuerint: postea, quotidie inter curandum soluito.

ALIUD ID EST EX APHRONITRO, A

quibusdam Dionysia dictum pharmaci ad praedictos affectus com-
positum, quo vsus est Largus.

Cerae, terebinthinae, mannae, aphronitri, singulorum podo libram, olei sextarium,
aquæ lixiuæ sextarium, myrtos crudi pondo uncias duas, composito sicut dixi.

ALIUD ID EST EX ASIO MEDICAMEN-

tum, ad praedicta vitia compositum.

Cerae, terebinthinae, nitri singulorum pondo libram, thuris selibram, aquæ lixiuæ
quod satis est, arida cum aqua lixiua dissoluitur, vt fordiū crassitudinem habeat,
& studiose leuigatur: quæ liquari possunt, liquefiunt, & refrigerantur, tritis immi-
tuntur: vbi contuderimus, excipientes vtimur.

ALIUD ASIANYM NEAPOLITAE. FACIT AD EADEM.

Cerae pondo libram vnam S, nitri rubri pondo libram, lapidis asij floris pondo li-
bram S, mannae pondo selibram, myrrhæ pondo uncias tres, olei veteris pondo li-
bram, aquæ lixiuæ heminam: preparatur superiore modo.

ALIVD AD IDEM.

Cere, terebinthine singulorum pondo denarium, centum, nitri, spuma, olei veteris, mannae thuris, singulorum pondo libram, lapidis alij floris pondo selibra, galbani, propolis, guttae ammoniaci singulorum denarium podo duodecim, aqua lixiua quod sufficit.

ALIVD RVFFVM QVOD AD DAMOCRATEM REFERTUR, EADEM EFFICIENS.

Argenti spuma, cerussa, salis fossitij singulorum pondo libram, minij synopici pondo selibra, cere pondo uncias duas, terebinthine totidem, olei veteris heminas tres, aceti quantum synopico soluendo sufficit: conficito vt superiora.

ALIVD AD EADEM.

Argenti spuma, cerussa, salis fossitij, singulorum pondo libram, minij synopici podo selibra, cere podo uncias quatuor, galbani podo uncias duas, resinae terebinthine tantundem, olei veteris heminas tres, aceti, quo rubrica dissoluitur, facito vt dixi.

ALIVD ID EST EX MASTICHE, AD EADEM.

Cere pondo libram, masticha, manna, synopidis aphonitri, singulorum pondo selibra, olei myrteti pondo uncias tres, marinae uncias tres.

ALIVD NEAPOLITAE AD EADEM.

Argenti spuma, cerussa, salis fossitij singulorum pondo libram, minij synopici, cere pityinae singulorum pondo selibra, galbani pondo uncias duas, olei heminas tres, aceti quantum satis est.

DIAPHORETICA DAMOCRATIS.

Ad digerendum melinum emplastrum efficax

Infantium strumas non veteres, insuper

Et musculorum, & cutis item durities

Tum phlegmonas, quae durant paruo tempore,

Carnem replet, ducit cicatricem probe.

Sic conficitur. Excellentis lithargyri

Plerumq; libram, cerussa pondo, Semis

Ad haec receptat, pondo libram quoq; noui

Pinguis olei, caca bo immixtus lithargyrus,

Ex oleo coquitur, sordis spissitudinem

Habens, leuem cerussam tunc capit.

At cum vides amolyntum & temperie bona

Pauloq; durius quam fuit, immittitur

Cera, & pityina liquatis quibus ollula

Ab igne feruens, tollitur sic protinus

Ammoniacum, tum cera manibus vt solet

Atq; digitis subacta iuxta ignem inditur.

Postea mouetur pharmacum rudicula,

Rursusq; mollior manibus, sic conditur.

ALIVD AD OMNIA HAEC: STRUMAS VERO.

Magis resoluit, & laborantes iuvat

Quibus metus est, abscessus ne praecordia

Tumore quodam tum grauitate exerceat,

- Hanc obtinet confecturam, nigrum quia est.
 Picis humidæ, sicæ, pondo libras duas
 Denarij, vitrei duas bituminis
 Fritæ pityinæ quattuor, ceræ capit
 5 Tres, thuris vnam libram & partem tertiam,
 Squamæ aris vncias pariter bis quattuor,
 Recentis olei communis quinq; vncias.
 Thus, squama, teritur, quibus aceti apponitur
 Mensura. postquam curiose trita sint
 10 Et crassitudinem mellis habeant, coques
 Ceram, reliquaq; tum simul oleo nouo:
 Et sic leuigatis calida suprafundito.
 Vbi diligenter manibus omnia robore
 Commiscueris, contextum pelle condito.
 15 Hæc namq; reddit concretum, atq; exasperat.

ALIUD AD DIGERENDVM ^{id est} ID EST EX SA-
 le, Damocratis.

- Hoc præparato simul, vt præstans pharmacum.
 Bonæ cerussæ, & argenti spumæ bonæ
 20 Cuiusq; pondo, denarij salis vncias.
 Est alius albus totus, multum pharmaco
 Futuro utilis, atqui longe præstantior
 Ammoniacus, item purus thalassius.
 Et ter vetustilibras olei pondere.
 25 Oleum coquito, reliqua & trita simili modo
 Quousq; duriora sint malagmate:
 Nam seposita multo remollescunt magis.

ALIUD PRÆSTANTIVS. DISCVTIT ENIM DVRTIAS.

- Cunctis melius, inueteratas etiam nimis.
 30 Et bronchocelas, & magnas meliceridas.
 Et contumaces strumas, necnon ancyas.
 Sic conficitur. Libram salis leuissimi
 Vniq; pondo cerussæ, tum galbani,
 Fac vncias duas propoleos totidem,
 35 Aristolochiæ, binas pariter vncias,
 Præstantis olei vetusti pondo duos:
 Crassissimum si fuerit, addes alterum.
 Coquito similiter, & vstum probissime
 Ab igne tollito, leuigatam tunc quoq;
 40 Aristolochiam insperges, adijcies simul
 Mollita, propolim scilicet atq; galbanum.

ALIUD AD DIGERENDVM DAMOCRATIS

- ^{id est} id est ex calce viuæ.
 Valde bonum, per halitum strumas discutit.
 45 Omnem tumorem reprimat, nec non hepatis

Vel splenis affectus aquosos, itidem
 Excretionem vrinae valde promouet,
 Et inueteratos dissoluit coxendices.
 Hoc Vlpianus adulescens indutritius
 Vtens, auxiliatur ægris quamplurimis.
 Sed continet libram ceræ vnam ponticæ
 Vnamq; frictæ, præterea vnam pityinæ,
 Calcis recentis vixæ quoq; pondo vnciam,
 Aluminis fissi similiter vnciam,
 Aequale pondus arsenici, sed pontici,
 His super acetum vinosum confundito.
 Paulisper in mortario leuiga, satis
 Ceræq; resinæq; miscens, paululum
 Olei, liquato flamma ignis quamacerrimi,
 Ac temperans omnia simul malagmata
 Faciens amolynti, crassitiem medicaminis
 Reponito, vtens excipe nouo splenio.
 Aiebat optimus medicamenti pater
 Morbis diuturnis præsidium suscipi
 Istud bonum, quibus item longa viscera
 Cuiuslibet inflammatio præcordia
 Indurauerit, auxiliari vel maxime.
 Quippe sudores excitat, præcordia
 Liberat duritie, morbos soluit protinus.
 Retenta naturalia diu menstrua
 Paucis diebus ad eò impositum prouocat.
 Nos cake dempta, duplum alumen indimus.
 Et melius pharmacum erat, haud faciens pustulas.

SEXTI LIBRI FINIS.

CLAVDII GALENI

PERGAMENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM KATA TETHN, LIBER SEPTIMVS.

Ioanne Guinterio Andernaco interprete.

Alagmata vocat medici, quæ partes supra naturam induratas emolliunt, calido omnia reperimento medicis prædita, non tamen exiccantia, quemadmodum nec manifesto humectantia. Nam cum exacte malactica medium quendam ordinem inter humectantia siccantiaque sortiantur, indurêscantium substantia veluti fusionem quandam molliuntur. Nominantur autem malactica, licet in alijs paululû ad siccadi humectandique virtutem inclinent, si modo subiecta partium quas contingunt, sub-

fomenta, seu fomenta,

stantia queant diffundere, quod nimirum propter moderatû in eis calorem accidit. Ac quod ubi durities diffusa discussaque fuerit, digerētium medicamentorum vsus veniat in tertio de simplici medicina, tunc in decimoquarto Therapeutices libro comprehensum est. Indurêscētia igitur quæ ex methodica seu rationali arte non curata scirrûm cōtrahunt, optime curabuntur, si medicus spectet quātum ægri corporis substantia à mediocri humiditate, ac siccitate recesserit, quemadmodum si affectus ipsius incrementû inspiciat, præterea cōsideret inter ipsa pharmaca alia magis, alia minus emolliere. Huc namque spectati primus vsus emollientis medicaminis, cōnecturalis quidem erit, sed cum artificio. At post vnum aut alterû diem siue intendere medicamenti virtutē, siue remittere cōueniat, intelliges, vt in prioribus & medendi methodo dictum est, quapropter medici digerentia pharmaca cōposuerunt, ceu ambo sibi proponentes, tum vt partis duritiem, quæ iam in scirrûm degenerat, diffunderent: tum & per halitum digererent, non vicissim, vtrūque cōnantes, quemadmodum me frequēter facere cōspexistis: imò etiam duo cōposito medicamine molientem. Notû est omnibus, in mistura vel emollientia, vel digerentia esse copiosiora, tum maioris minorisque rationē, in ipsis esse non exiguā. ceterum constat subinde varia facultatibus misceri: ac necesse est, sicut in alijs medicamentis, ita in his, si probe mederi cupias, plura eiusdē generis pharmaca vel certe duo temperari, validissimum puta totius generis, & moderatissimû, vt ex ipsorum mistura conuenienti multa quæ intra summa contineantur medicamina efficias. Non enim pingue eadem virtutē obtinet, quâ bdellium, styrax, & gutta amomaci: quemadmodum nec inter ipsos adipēs asferinus, & gallinaceus, vel pardidi, vel leoninus, vel hyenæ, vel alterius cuiusdam animalis. Nam secundû animalis temperamētum, etiam adeps calidiorû magis exalfacit, sicciorum vero euidentius siccit. Ac vulgus medicorum nouit leoninum adipem in vtroque, calfaciendo dico, & digerendo longe esse valentissimum. Proximum locû habet pardidi adeps, vt qui modicè emolliat: pari spatio ab hoc recedit adeps gallinaceus. hi igitur omnes tenuiorum partium substantiam inter quadrupeda animantia occupant, at differentia prorsus permagna in illis est, cum suillus quidē mollissimus ac humidissimus, eoque aliorû imbecillissimus sit, vt teneris corporibus cōueniat, cuiusmodi habet mulieres,

m. iij.

pueri, eunuchi, & viri delicatiores, in vmbra, ocio, & frequentibus potabilis aque balneis, effeminati. caprarū vero & boum pingue quāto suillo est validius, tanto magis corporibus, & natura durioribus, & inter duriora scirto opportunioribus cōuenit: taurorū hircorūq; in validioribus, tum corporibus, tum affectibus proficit. Eadem vero & alijs in minoris maioris ratione inter se est differentia. Porro ab imbecillioribus auspicabor, si prius de duritie, ac scirri affectu quā dā preliba-
 nero. nam cum phlegmone laboratibus & indurēscētibus cōmune sit, digitis premētibus reniti, distinguūt affectus, doloris sensu & indolētia: hæc enim nondum vtriusq; cōmunia sunt. quēadmodū vero in alijs omnibus quæ sibi mutuo possunt accidere inest vicinitas vtriusq; aliquatenus particeps: ita quoq; vlcērū, phlegmonē laboratium, cum scirris absq; phlegmone, quales induratis accidūt, media quēdam est dispositio, doloris quidē expers, si nō digitos imprimas, dolēs autē si id faciās: q̄ clarioris breuiorīsq; disciplinæ gratiā, vel phlegmonē scirrosam, vel scirrū phlegmonodē dicemus, nō hic tumoris magnitudinē animū attēdentes. Nā phlegmone & scirrus formę affectuū non quātitatē in altero ipsorū nomina sunt. Nā phlegmone vel propter partis infāmāte magnitudinē, vel ob tumorē præter naturam magna euadit: parua autē cum aut parū locū possidet, aut exigū tumorem habuerit, dicitur nunc mihi, parua phlegmones scirriq; parui curatio, sicut & magni vtriusq; pro affectuū figura. hinc enim & aliorū quæ magna & parua dicuntur curationis notio sumetur. Itaq; magna phlegmone cataplasmatīs ac humidis quibuscumq; medicamētīs sanatur: parua cum scirrosa durities mista fuerit, idē cataplasmatīs: interim vero medicamentis cerati modo cōfectis, & liquidis, insuper emolliētibus emplastris: talibus autē & parua durities tollitur. Atqui in hoc quidē simplex scopus, quēadmodum & phlegmone cōsistente est: cum vero durities phlegmonodes quippiam habuerit, ad composita quoq; animum dirigimus.

DE MEDICAMENTO QVOD QVIA LIQVIDVM

est, *μεγαν* Græci appellant.

C ideo medicamē quodammodo compositum est, veluti & hoc quod *μεγαν* nomināt omnibus cognitum: magnifice vero cum ab alijs quibusdam, tum Hera cōmendatum. Medetur autē id particulæ parua adhuc phlegmone cōsistēti, non multo post cōfectionem tēpore, sed protinus impositū: vbi vero duritiā a dolore alienam pars affecta acquisierit, paulo recenti vetustius vtile est: quemadmodum si phlegmonodī affectu omnino sit libera, melius in ea vetustius medicamentū proficit: verū medicamenti tēpus pro duritie intentione videlicet equaliter augere cōuenit, & si partē valde induratā ne vetus quidē pharmacum emollierit. Quippe varia hoc *μεγαν* dictū medicamentū & promittit, & potest: quoniā materiē mistam quoq; seu variā obtinet, siquidem adeps suillus & cera mollientiū sunt imbecillima: argēti spuma vero & cerussa nihil habent malitiosū, quemadmodū antea didicimus. Porro Heras qui pharmacū hoc omnium maxime laudauit, ex hisce ipsum ita cōficit. Adipis suilli recentis curati pōdo vncias quadragintaquatuor, ceræ pōdo vncias viginti quatuor, cerussæ pōdo vncias sex, argēti spumæ tantūdem, quæ liquari possunt, siccis superfunduntur: tēporis autem spatīo medicamentū cōsistit, spissaturq;. Sicut cerā & adipem suillum imbecille molliendi virtutis esse dixi, ita si oleo pauxillum ceræ misceas id quod a medicis

cerebrum dicitur, efficiens. Atqui oleū videlicet esse cōuenit, nec quod vocāt ompha-
cinū & omiotribes, quasi dicas immaturū & crudū, nec quod olea furculos in con-
fectione assumptit. Itaq; tam imbecillia malactica etiā paruis medicatū inflāma-
tionibus. His autē fortiora modicā duritiē sine phlegmone persanāt: his adhuc va-
5 lidiota maiores, quēadmodum & quā duritiē in scirrū prope degenerantē curant,
efficacissima sunt, cuiusmodi est medullarū genus, in maioris minorisq; ratione in-
ter se differentū, vt deinceps explicabo. Item bdelliū vtrunq; arabicū & scythiū,
insuper styraces: siquidem horū efficacissimusest colore pallidus, qui etiā optimus
in Paphylia nascitur: qui vero hoc magis fuscus est, vbiq; prouenit, potētia multo
10 pallidiorē inferior: at tēporis processu aureū colorem acquirit. Hoc itaq; in anti-
dotis propter caritatē vtimur: ac tu propterea principi quodcūq; ex styrace prae-
parans, semper hoc vteris. item si familiarū quis in pharmacorū sumptibus ma-
gnificus existat, illi quoq; ex huiusmodi styrace medicamentum cōpones: in alijs
optimū ex fusco genere deliges, & odore potissimū & colore iudiciū eius sumens:
15 nam niger deterior est. Ceterū ijs quā indurefcētia valide emolliū, gutta ammo-
niaci altribitur, eaq; magis pinguis & noua. His minus sed tamen & ipsa efficacia
sunt caprarū, boumq; pinguis: inter ea ipsa hircorum ac taurorū, validiora sunt:
boum vero & caprarū his quidem imbecilliora, quanquā ne ipsa actionis sint ex-
pertia: hircorum autē & vitulorū his ipsis adhuc imbecilliora sunt, porcillo tamē
20 efficaciora, porro leonis, pardī, hyenē & canseris euidentius, his digerunt, non magis
emolliū: quanto etiā subtiliorē substantiā caprino & bubulo seuo habēt. Ceterū
gallinacū mediā intra anserinum & suillum sedem occupat: quemadmodū &
medullarū optima est vitulina: ac resinā quā non acrem odore habēt si dictorum
cuiusq; miscētur, glutinādū vim quē grācis *ἔλκηθος* dicitur, medicametis cōpositis
25 apponit, emolliēdi virtutē non auferūt. aptissima est quā Chia vocatur & laryx:
post has picea, inde abietina: strobilina vero vehementer acris est: pityna seu pī-
nea, quā proprie phisema nominant, pinguetudinis expers admodū exiecat. Has
igitur fugere, Chia vero & abietina vti oportet, non ipsis per se, verū cum cera &
quodā alio, quod affectui cōducere videatur. Ceterū pix non miscēda est, sicut nec
30 bitumen, vtpote iusto sicciora: quippe ea quā exiecat, mollientibus esse contraria:
quoniam verē piceam & frictā resinā, & colophoneā appellare, consueuerūt, sciē-
dum venīt alia quandā esse colophoneā, Chiae mastice perisimilem, molliēs aliquid
habēs quēadmodum illa & thus: insuper ægyptia mastice nōnihil emolliūt, sed mas-
ior virtutis ipsius portio cōcoquit, digeritq; item thus modicū molliēdi vim ob-
35 tinet, verū hoc quidem coctū ex vsu est, veluti & scenigræci semen, etenim & hoc
probe coctū emolliūt, ac magis adhuc pingui temperatū. At quā citra coctionē ob-
cōsistentiā siccitatē dilui, liquari, mergiq; desiderāt, oleoso quopiam indigēt: cuius-
modi sunt, oleū ipsum cū nihil astrictionis habet, item balnearū strigmēta, præter
ea quod vocatur susinū: adhuc multo magis comagenū, huius ordinis est butyrū,
40 rum althæ & scenigræci decoctum. Porro inter tam mollia & validissima, quod ge-
nus sunt bdelliū & styrax, gutta ammoniaci, idem potest quod & propolis: atqui,
hoc in bdellio distinguendū est, qd scythicum altero arabico multo ad hac sit præ-
stātius, præcipue nouū & molle, quod etiā pingue nomināt: consuetudo siquidem
hæc est inter recētiore medicos in huiusmodi pharmacis, quod mollius est, idem
45 videlicet humidius quoq; appellasse. Ceterū galbanum & quā opopanax dicitur,

præterquam quod digerunt, etiam quid molliens occupant: opopanax autê digerendo, galbanum molliendo coquendoq; præcellit. Talis sanè mollietium pharmacorum facultas est. Tu cum vel scriptum aliquod in libris medicamentorij discutias & examines vel ipse cõponas, auditis nuper pharmacorũ secundũ maioris minorisq; rationem differentijs: intellectis item corporum affectuumq; diuersitatibus, valida validis, imbecillia imbecillibus adhibebis. at vbi post primã medicamenti impositionem denuo ipsum applicas, oleo pingui partem affectam fouere conuenit. Porro ex ijs quæ a glutinatione *ex uisâ* nominantur, nullum auferendum est priusquam sua sponte abcessus proueniât: atqui si laueris, permittenda sunt, vitanda autẽ medicamentosarum aquarum lauacra, præsertim quæ auripigmento, *in* sa, aluminosa, & sulphureosa sunt. Hæc quidem sufficiunt viris cordatis ac prudẽtibus, tum in medicinz operibus quodam modo exercitatis: quoniam vero omnes eiusmodi non sunt, & proposuimus hoc commẽtario non vt in opere de morbis curandis methodum solam exponere, verũ simul cum particularium vno atq; altero exemplo pharmaca vñu comperta subiungere oportet, quæ maiores nostri in medicatoria artis parte celebres, literis mãdauerunt, ad speciales mollietium pharmacorum differentias perueniemus, a mollissimis quæ & paruis inflammationibus medetur, exorũ: ex compositis malacticis alia quidem (vt ita dicam) imbecilliora primo ordine statuuntur, quædam non multo his validiora, secundo: & quædam alia, tertio: hæc nonnulla quarto. Ceterũ primi ordinis malactica ad exiguas diu- *in* rities & in mollibus seu teneris corporibus vñ, sicut prædictũ est, expedit: ad fortiora his corpora & affectus, secundis: quemadmodum & tertij, & quarti, pro illorum qualitate, subscribunt autem singula illorum ordinum separatim.

MALACTICA, ID EST, EMOLLIENTIA MEDICAMENTA.

in primũ **Prima primi ordinis.**

Butyrum, vel resina colophonia & cera candida non vetusta, singula potere equalia, inuicem liquata, primi ordinis malactica sunt. Et liquidum medicamentum quod *in primũ* appellatur, eorum numero ascribitur, cum recens fuerit: vetus autem maiorem digerendi vim repræsentat. At emollientium imbecillissimũ est, cera cum butyro liquefacta: aut ex fusino, aut commageno. Atq; his imbecillius est, quod dicitur græce *in primũ*, quasi ex cera oleoq; confectum, cum in libram olei laxantis nulla attingendi virtute præditi, ceræ vncias duodecim, vel sedecim iniecerint. Iam ex ouis cerata facta, exiguum quandam relaxandi potestatem possident, valentiora his, verum imbecilla adhuc & ipsa, cerata ex œsypo, resina, & cera pari pondere liquefactis: si namque vetustiora quodammodo ipsa fuerint, olei cuiusdam laxantis, vel fusini, vel comageni, vel adipis suilli, vel gallinacei, vel anserini misturam requirunt.

MALACTICA MEDICAMENTA, SECUNDI ORDINIS.

Quemadmodũ in simplicibus medicamentis factitauimus, quarti ordinis homogeneia pro maioris minorisq; ratione distinguẽtes, aliorum ambiguum esse virtutem diximus, siue ad primũ ordinem, siue secundũ initio ipsorum facultas locanda sit. Ita de secundo, tertio, & reliquis deinceps. In quibus idã vero audacter pronuncians, alia in principio huius, alia in termino huius ordinis consistere dixi: sicut nonnulla citra appositionem, vel primi, vel secundi, vel tertij, vel quarti ordinis esse retuli. Atqui multũ experientia particularis in varijs & corporibus & vitijs seu affectibus huiusmodi pronuntiata desiderant. Quare si quis post me æque studiosus

& veritatis vehemens amator extiterit, non temere ac subito, vbi bis tēve vsus ex-
 pertus sit, ferat sententiam: frequenter enim ex longa experientia, quemadmo-
 dum & ego, deprehendet, videbitq; in secundo ordine dicta, in tertium incipien-
 tem transponi oportere: vel mista, in principium tertij, absolute. Cum enim cor-
 5 pora quibus medicamenta adhibentur, ipsiq; affectus non exiguum differētiā ex-
 cellum in maioris minorisq; ratione obtineant, difficillimū est de omnibus eadem
 pronunciare. Accedit huc, quod ipsa simplicia medicamenta non paruo diuariant
 discrimine. At ego cum in praestantissimis virtutem pro vnaquaq; specie ac gene-
 10 re ostenderim, si quis in deterrimo per experientiam examinationē molitur, exa-
 minabit quidem falso, non autem facultatis ipsorum ordines distinxerit. Itaq; lon-
 ge tutissimum est medicaminum ipsorum inter se differentiam secundum maios-
 ris minorisq; rationem accurate scribere, quemadmodum & in alijs feci, & nūc fa-
 cturus sum. sanē quidem emplastrū Mnaseo auctore compositum rectissime ses-
 15 cundo malacticorum ordini ascripseris, omnibus certe qui eius meminerunt, con-
 venientibus, ex oleo veteri, argenti spuma, & adipe suillo componi: in quantitate
 vero singulorum discrepantibus: tum eo quod nonnulli ex recenti adipe, quidam
 ex veteri quem iam omnes vocare solent a xungiam, composuerint. In his quidem
 imbecillimum fiet ex argenti spuma, suillo adipe, & oleo, neutro veteri validius:
 oleo quidem inter ea veteri, altero autem recenti addito: his validius ex ambobus
 20 vetustis. ex eo igitur q̄ recens aut vetus oleum adēpsq; immittitur, quatuor diffe-
 rentia prodibunt: alias quidem ambobus recentibus, alias vetustis: nonnunquam
 oleo quidem veteri, adipe vero recenti: vel contrā, oleo quidem recenti, vetusto au-
 tem adipe indito. at ex trium ipsorum simplicium medicamentorum mutua tem-
 peratura alia: plures differentiae emanabunt: vel enim pari pondere & mēsurā hac
 25 tria miscentur: ac multi affirmant, ab ipso Mnaseo confectum tribus paribus con-
 stare, vel duobus quidē paribus, tertio non pari: sed minori, aut copiosiori, vel tri-
 bus imparibus temperatis: vnde clarum euadit multas fore differētiās, copiosa si
 quidē argenti spuma injecta, medicamen potestate mollius fiet: pauciore, validius:
 ac magis emolliet si plus adipis immittamus: digeret fortius si oleum augeamus.
 30 praeterea aliud quidem accedit copiosiore oleo imposito, quod magnā vim ad me-
 dicamen vt magis digeret efficiendum occupat: est autem hoc sicut primo libro di-
 ximus si magis incoquas. Si igitur solam argēti spumā in oleo copiosiore coquas,
 medicamentum euidentius exiccabit: in vberiore vero oleo coques, vbi plus indi-
 35 deris, si emplastrū spissitudinem habiturum sit, q̄ si id non cures, sed aequali tempo-
 re tum id quod minus olei cōtinet, tum quod plus habet, incoquas, liquet potesta-
 te mollius futurū, cui oleum vberius temperatum fuerit: quēadmodum si & crus-
 da argenti spuma oleo cōmista acopo. vti velis. Quare quod iam sepe dixi, semper
 ipsius meminisse volo, non sicut quidam sententias absolute de pharmacis ferunt,
 & sic nos facere: absolute dicentes, hanc medicamenti compositionem illa esse po-
 40 tiorem. Nam vtraq; ad diuersos specie affectus cōponi potest: interim ad eosdem
 diuersis temporibus. Haec igitur omnia modo à me relata, praemeditatus, non di-
 ligens modo vel memoria promptus, sed natura prudens vtiliter & cum fructu le-
 get ea quae distincte, & scripsi, & scripturus sum. ac in propositis medicamentis di-
 45 stinctiones ibi exponam, trium quatuorve syllabarum appositione comprehensas:
 qualem inquam appositionem in pharmaco praesenti libro prius exposito Mnaseo

fei, Andromachus appendisse videtur: nam in melinorum emplastrorum catalogo vndecimum ordine cum id scripisset, non simpliciter dicere contentus fuit, vt in prioribus comemoratis, Aliud atq; Aliud ipsis præponēs, sed Tenerum adiecit. Itaq; hoc volebam ipsum in omnibus fecisse, & in ipsis melinis à tenerimo incipere: inde vero digressum ad paulo fortius, innuere ascribendo paxillo quodam secundum hoc esse valentius, hoc rursus tertium esse fortius: deinde hoc quartum, veluti rursus si aliqua æqualem putaret habere potētiam, id ipsum admoneret, vel si periculum timeat in eiusmodi pronunciatis, certe simplicita emollientia pharmaca prædoceret, maioris ac minoris ratione in ipsis definita, vt qui mollientia emplastra multa deinceps ab ipso scripta legit, validius quidē esse intelligat quod ex styrace, ammoniaco, bdellio, propoli, galbano, sēno taurino, hircinōq; & medullis confectū est: imbecillum, quod nullum ex his continet, sed vel omnia inualida virtute, vel hisce quidem ipsis valentiora: media vero temperaturis, viribusq; vel quod vnum aliquod validum aut duo, imbecillis mista sint. Constat enim interpolatam maioris minorisq; latitudinem, omnibus medicamentis non exiguum inesse, in cōmuni vniuersorum ipsorum virtute, generatim æstimata: iuxta quam phar-maca *hypocistis* & *hypocistis*, id est similis generis, ac similis speciei dicuntur, quæ admodum & alia generis, vel speciei differētis euariantia. Cum igitur hæc mihi distincta sint, quibus instructus non magno negotio, & valentiore virtute & imbecilliore prædita quæc dignoscere, narrationem ipsorum aggrediar, inde conscripta ab expertis simis medicamentorum viris, siue emplastra, siue malagmata voles appellare, perscensebo: auspiciatus à medicaminibus Asclepiadis in quarto libro Exteriorū, quibus titulum indidit Marcellas, editis.

ASCLEPIADIS MALAGMATA. AMYTHAONIS MALAGMA

D præcordiorum tensiones: soluit omnem duritiem, facit etiam ad difficiles articulo-
rum motus. Gutte ammoniaci pondo vncias
triginta sex, cere tantundē, terebinthinæ pondo vncias octo, bdellij pondo vncias octo, galbani pondo vncias octo, thuris, myrrhæ,
pondo vncias quatuor, cyprini heminas quatuor. Myrrhæ, thus,
bdellij, vino madefiunt: ammoniacū aceto diluitur: omnia cōm-

dantur pistillo, cyprino, inuncto, quousq; perfecte dissoluantur. Hoc medicamentum,
est veterū, nobiliūmq; sicut & quod Asclepiades deinde in istum modū tradidit.

DIASMYRNON APALOPHONION MEDICAMENTVM.

Ad præcordiorum tensiones: soluit omnem duritiā: benefacit hepaticis, nephriticis, valet ad omnem neruorū sympathiam, articulo-
rum dolores, contractionesq; leuat. Cere, terebinthinæ, guttæ ammoniaci, bdellij, myrrhæ, propolis, iridis, thy-
racis, singulorum pondo vncias sedecim, irini vnguenti fecula, quantum sufficit:
vini odorati quod satis est: præparato, sicut prædiximus. Quod succedit huic, ab
Asclepiade scriptum generosius quidem ac commodius existit: verum ad indura-
torum solutionem illis inferius.

ALIUD DIOSCORIDIS MEDICAMENTVM.

Ad difficiles artuum motus, & ligationem hoc est recentis cicatrice contractos arti-
culos, Græci vocāt *εμπυρεας*, tollit omnem duritiā, facit ad interaneorum affectus,
abscessusq; profundos. Cere pondo minam, resine frictæ, galbani, iridis illyricæ sine
gulo-
rū minæ dimidium, irini fecula quod satis est, vini quantum vis. Medicamen

hoc Græci vocant *conficetur* sicut priora. Pharmacum Asclepiadis, illud subsequens, simile est ei, quod Heras ad calcem medicatorij ipsius libri conscripsit: paululum vero quiddam in tempera tura quatuor simplicium pharmacorum euariat, ut innotescet cum ambobus scribemus. Prius autem ab Asclepiade proditi mentionem faciemus, quod ad verbum ita habet.

Λ. CII. CATHEGETAE AD ARTICULOS RECENTI
dicatrice contractos, quas *articulos* nominant, inscriptum.

Facit ad abscessus in alio corporis, abortos item ad nervorum contractiones, & articulorum ligationes, quas *articulos* appellant: succurrit opii hypotonicis, id est cum cer-

nix in posteriorem partem reflexa est, valet ad omnem nervorum dolorem. Est etiam acopon bonum irino, vel cyprino, vel lautino solutum, emollit veteratas, con-

tumacesq; duritias. Bdellij, seu vitulini, guttæ ammoniaci, iudis illyricæ, singulorum pondo denarium sedecim, opopanax, galbani, cachryos, styracis, thuris singulo-

rum pondo denarium octo, piperis grana numero centum sexaginta, cera, terebin-

thine singulorum pondo selibram, vini quod est fatis, copton est medicamen: super-

riorum modo conficitur. Vbi igitur Heras ab Asclepiade in simplicium tempera-

tura dissenserit, quod pollicitus sum, iam indicabo. Primum omnium scripsit Ascle-

piades medicamentum: bdelli denarium pondo sedecim: Heras autem non bdelli,

sed bdellij pondo denarium octoginta, qui quinquies sedecim adæquant: deinde

seu vitulini denarios sedecim scribens Asclepiades, Heras quinquies totidem po-

suit, sicut & bdellij: nam octoginta denarij, quinquies sedecim comprehendunt.

Tertium ab his medicamentum Asclepiades subiūxit guttam ammoniaci, & hu-

ius sedecim denarios iniiciendos censuit. Itaq; iuxta priorum portionem Heram

quoq; octoginta denarios scripsisse conveniebat: posuit autem non octoginta sed

centum, quare viginti plures illo indidit. Aliud post commemorata pharmaca pro-

tulit Asclepiades hisce verbis, iris illyricæ denarios sedecim. Heras huius propor-

tionem servavit, octoginta scribens: post prædicta medicamenta opopanax de-

narios octo, Asclepiades scripsit: Heras autem hic quoq; proportionem servavit,

quadraginta ponēs, galbani denarios octo Asclepiades iniecit, Heras etiam in eo

proportionem repræsentat: quintuplam censens immittendam. Quippe quadra-

ginta denarij, quinquies octenos absolunt. Septimum medicamen Asclepiades

ita exposuit, cachryos denarios octo: oportet igitur Heram, si proportionem ob-

servabat, quadraginta indere: nunc autē non sic, verum duplices, puta sedecim ipse

conscripsit, octavi, styracis Asclepiades meminit, denarios octo iniiciens: Heras

proportionē huius, quintuplo immisso, observavit. Nonum pharmacum posuit

Asclepiades, thuris denarios octo miscens: Heras non duplū, sed quintuplum su-

mere præcipit. Decimi, piperis meminit Asclepiades, cētum sexaginta granis: cui

Heras rursus consentiens, quinquaginta iniecit. In quibusdam exemplarijs haud

novi quomodo viginti scripta sint, quemadmodum in alijs cētum & octo. Vnde

cū tradidit ceram, sicut & duodecimum resinam, vtriusq; selibram immitten-

dam existimans. Ratio igitur exigebat Heram, si proportionem volebat referre,

quintuplum vtriusque indere, quod erat singulorum libras duas, insuper libræ di-

midium. Ille vero non ita, sed libras & uncias quatuor miscere iubet, vnde clarum

evadit, Heram duplum ad proportionem imponere, sicut & thuris. Ammoniaci

guttam quadruplo copiosorem adiecit, quemadmodum & terebinthinæ, ceræq;

triplo. Etenim in his tertia parte exuperavit. Atq; hac re totam medicamenti compositionem, Asclepiadis confectura similem efficit. Exuperans enim in temperatura cachrys, molle nihil habentis, sed digerens duntaxat, adauxit ei, & emollientia, thus, puta, ceram, & terebinthinā. Hoc igitur medicamentū Lucij quidem casithegeta nominat Asclepiades: ubi vero differt ab Heri, petrensius, ceterum extremi mollientium seu malacticorum ordinis est, ut quo nullum indurētia magis emollire comperias. Porro medicamenti author huc etiam animi intentionem direxit, ut quod in scirro induratis continetur, digerat discutiatq; Reliqua pharmaca præcedētia momentū iam dicta superant. Habent enim amplius incraffiatoium viscosorumq; humorum incisoria, quæ sepe tumoribus scirrulis ex usu sunt, cum viscosi humores illos produxerint. Itaque opopanax, & aloes attenuat, vocat hoc maxime radicem panacis, & cuius caulis liquore expresso opopanaxem faciūt: est enim deterforis non incisoris virtutis. Acetum cum stercore caprino secat, detegit, vehementer digerit, non modo humores incraffatos ac lentos, verum solidas etiam partes, quæ appositæ sunt medicamini superius scripto, cui Alcimionis titulum indidit, scripsit ergo de priore hunc in modum.

ALIUD MALAGMA MARCI TELENTII ASCLEPIADIS, VALDE GENEROSUM, AD IDEM.

Præcipue valet ad uteri inflationes, inscribitur Asclepiadem medicamentum, quod ad Asclepiadem Bytinum auctorē refertur. Myrrhæ denariū pondō triū, opopanaxi pondō selibram, ceræ pondō libram S, galbani pondō vncias tres, mænanæ pondō selibram, guttæ ammoniaci pondō selibram, resinæ frictæ pondō libram S, aceti heminam. Utendum est eo, etiam ad omnem nervorum dolorem.

ALIUD ALCIMIONIS TIEVLO INSCRIPTUM.

Ceræ pondō libram S, resinæ colophonice pondō libram S, guttæ ammoniaci pondō libram S, galbani pondō vncias tres, myrrhæ pondō vncias tres, opopanaxi pondō libram S, propolis pondō vncias tres, aceti sextarios duos, stercoreis caprini pondō vncias tres. Ammoniacum teritur, aceti sextario infecto. Deinde his myrrhæ, thus, opopanax adduntur, rursusq; leuigantur. Propolis post galbanum continditur, ceræ, resinæq; coquitur, olei heminis duobus affusis: ubi cofluxerint, propolis & galbanum adjecto, movēs continuē: postquam solueris, ab igne sublata refrigerare finito, & derafa leuigatis indito: cū vnā miscueris excipito, ac vitior, post nominatum malagma, aliud in Asclepiadis libro scriptum est, quod quidem mollienti facultatis modicum, calfactoriē vero plus obtinet: habet autē non gentianæ succum modo, sed peucedani & sagapeni etiam liquores, calida admodū pharmaca: ceterum mistum ei est aphronitrum & lapidis asij flos, attenuatis incidentisq; potestatis medicamina. iam sulfur viuū calefacere omnes norūt, quemadmodum & vinum pyriten, subiungam hoc medicamentum ipsius Asclepiadis verbis.

MALAGMA PHARMIANVM AD PRAEDICTOS

affectus inscriptum. Summē facit pleuritici: quippe dolores subito in ipsis accessionibus soluit, oportet autem ubi ipsum imposueris, rubore in parte affecta excitato splenium auferre, ac rursus intervallo temporis imponere: item diuturna vitia dissoluit. Ceræ pondō libras quinq; guttæ ammoniaci libras tres, frictæ tantundem, terebinthinæ pondō libram, thuris pondō libram S, myrrhæ pondō vncias sex, aloes totidem, celypi,

gentianæ succi, peucedani liquoris, singulorum pondo uncias tres, sagapeni pondo uncias quatuor, aphronitri pondo uncias sex, lapidis asij floris pondo uncias sex, propolis pondo uncias tres, sulfuris viui pondo uncias quatuor, vini pythis sextarios quinq; pyfitem & gentianæ succum incoquito: quæ liquari possunt, vbi liquefeceris, refrigerari finito: guttam ammoniaci, thus, myrrham, & aloen, conterito, in pilam coniectis liquidum affundito: soluta studiose coterito: arida vero tunsa, cribrataque, lenigatis indito, ac rursus diligenter tunsis, liquida non grumis vt in cera nascitibus seruetur: adiungito: cum misueris, excipito ac vtitor. post prædictum pharmacum aliud deinceps in malagma persimile Asclepiades hisce verbis conscripsit.

ALIVD NEAPOLITAE, PRAEPARATVM EST ACILIAE SECUDILLÆ.

Vini pythis sextarios sex, ceræ pondo libras sex, guttæ ammoniaci pondo libras tres, frictæ tantundem, terebinthinæ pondo libram s, thuris pondo libram semis, myrrhæ, aloës, aphronitri, lapidis asij floris, gentianæ radices succi, singulorum pondo uncias sex, sagapeni pondo uncias quatuor, sulfuris viui pondo uncias quatuor, propolis pondo uncias quatuor, panacis radices pondo uncias tres, sampuchi pondo uncias tres, piperis albi pondo uncias tres: præparato ac vtitor vt prædictum est.

ANDROMACHI MALAGMATA.

Malagma durum & aridum.

Picis pondo libras tres, ceræ pondo libras duas, resinæ pondo libram, galbani pondo uncias duas, guttæ ammoniaci tantundem, manæ pondo uncias quatuor, aceti sextarios tres.

ALITER.

Picis pondo libras quatuor, ceræ pondo libras duas, resinæ pondo libram, guttæ ammoniaci pondo libram, galbani pondo uncias sex, alij pondo libram, aceti sextarios tres.

ALIVD ARISTOCLEI.

Picis pondo libras quatuor, ceræ pondo libras octo, resinæ frictæ pondo libras quatuor, terebinthinæ pondo libras quatuor, guttæ ammoniaci pondo libras duas, vncias octo, galbani pondo libram uncias quatuor.

ALIVD AD ARTVVM LIGATIONEM, QVAS

Græci vocant.

Bdellij denarium pondo sedecim, thuris denarium pondo sedecim, guttæ ammoniaci denarium pondo octo, opopanax denarium pondo octo, galbani denarium pondo octo, seu vitulini denarium pondo sedecim, piperis grana centum sexaginta, styracis denarium pondo octo, eachryos denarium pondo sedecim, iris illyricæ pondo sedecim, terebinthinæ minæ dimidium, ceræ minæ dimidium, cyprini heminas quatuor, vini quod satis est.

MALAGMA, ID EST EX MELILOTO.

Nardi celticæ denarium pondo decem, cyperi denarium pondo octo, cardamomi denarium pondo octo, iris illyricæ denarium pondo octo, myrrhæ denarium pondo octo, croci denarium pondo quatuor, meliloti denarium pondo viginti quinq; guttæ ammoniaci denarium pondo octo, terebinthinæ denarium pondo quinquaginta, ceræ nouæ denarium pondo centum, cyprini hemina dimidium, aceti quod satis est: quidam guttæ ammoniaci denarium pondo centum: ad interiora omnia.

ALIA, EPHEMATON, ID EST EX SEMINIBVS.

Guttæ ammoniaci denarium pondo quinquaginta, ceræ denarium pondo quin-

quaginta, terebinthinae denarium pondo quinquaginta, foenigræci denarium pondo vigintiquinq, seui taurini denarium pondo vigintiquinq, iris illyrica denarium pondo vigintiquinq, nitri denarium pondo vigintiquinq, mellis heminas sex, acetii heminam, panacis denarium pondo vigintiquinq, cyprini modicum.

PHYLONIDIS.

Foenigræci feminis, anisi feminis, styracis, bdellij inquinati, mannae, thuris, cardamomi, cyperi noui, panacis radices, iris illyrica, aphronitri, singulorum denariū pondo vigintiquinq, guttae ammoniaci, terebinthinae, singulorum denariū pondo quinquaginta, seui taurini denarium pondo sexaginta, meliloti denariū pondo sexaginta, cere denariū pondo duum *, mellis hemina dimidiū *, vini hemina vnam *.

* Alias centum.

ALIVD VT HARPOCRAS.

Foenigræci, nitri, panacis, iris, singulorum denarium pondo octo, terebinthinae, guttae ammoniaci, cere, singulorum denarium pondo centum, seui taurini denarium pondo centum, mellis pondo libram, acetii sextarios duos, selini feminis, cumini, marathri, singulorum denarium pondo quinquaginta, meliloti denarium pondo quinquaginta, alij vigintiquinq, sampfuchi denarium pondo quinquaginta, cardamomi *, ameos singulorum * denarium pondo quinquaginta, cyprino excipitur.

ΔΙΑ ΣΑΜΨΥΧΟΥ, QVOD EST EX SAMPSYCHO; AD MVLT.

Cere nouae, baccharum lauri, foenigræci leuis, sampfuchi, singulorum denarium pondo centum, terebinthinae libras centum quinquaginta, nitri denarium pondo triginta duum, piperis denarium pondo triginta duum, alij sedecim, cyperi denarium pondo sedecim, cyprini heminas duas, vel styracini.

ΔΙΑ ΒΑΚΧΑΝ, HOC EST EX BACCIS LAVRL.

Cere denarium pondo septuagintaquinq, picis brusae denarium pondo septuagintaquinq, baccharū lauri denariū pondo septuagintaquinq, nitri denariū pondo septuagintaquinq, resinae frictae denariū pondo septuagintaquinq, galbani denariū pondo duodecim, piperis albi denariū pondo sedecim, cyprini denariū pondo sex *.

* Alias feminas sex.

ALIVD MALAGMA BONI COLORIS, AD MVLT.

Cere pondo libram, resinae frictae pondo libram, guttae ammoniaci pondo uncias sex, aluminis liquidi pondo uncias sex, salis floris pondo uncias sex, quidam visci pondo uncias sex.

ΔΙΑ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΙΣ.

Cere denarium pondo octoginta, guttae ammoniaci denarium pondo octoginta, bdellij denarium pondo octoginta, iris illytica denarium pondo octoginta, resinae terebinthinae denarium pondo quadraginta, mannae thuris denarium pondo quadraginta, iirino contunduntur.

ΔΙΑ ΑΛΥΜΙΝΗΣ, IDEST EX ALVMINE ALITER.

Cere denarium pondo centum, picis denarium pondo quinquaginta, aluminis liquidi denarium pondo vigintiquinq, ego autem quinquaginta, visci denarium pondo quinquaginta.

AD ISCHIADICOS, GENEROSVM.

Rutae agrestis feminis, silphij, baccharum lauri, aphronitri, abrotani, colocynthidis, cardamomi, ameos, singulorum denarium pondo quatuor, rutae viridis, picis, terebinthinae, guttae ammoniaci, cere, seui, singulorum denarium pondo octo *.

* Alias ming octanā partē

galbani denarium pondo sex, opopanacis denariū pondo quatuor, sulfuris ignem non experti, denarium pondo quatuor.

AD LIENOSOS.

Cerae pondo minām, resinae pondo minām, guttae ammoniaci minae dimidium, aluminis liquidi denarium pondo quinquaginta, strigmeti heminam, capparis radicis denariū pondo quinquaginta, calamynthe radicis denarium pondo quinquaginta, mirobalani facis, quod magma vocant, denarium pondo quinquaginta, aceto aridis, oleo liquidis, adiecto vititor.

MALAGMA VSVS MVLTIPICIS.

Sinapios denarium pondo quatuor, mannae denariū pondo duum, ruta denarium pondo quatuor, aphronitri denariū pondo quatuor, capparis radicis denariū pondo sex, guttae ammoniaci denariū pondo quatuor, myrobalani denariū pondo vigintiquinq, cetaurij minoris denariū pondo quatuor. * lapidis asij floris denariū pondo quatuor, fenigraci denariū pondo quatuor, cardamomi denariū pondo quatuor, cere denariū pondo septuagintaquinq, resinae denariū pondo centū, mellis heminas sex, vini sedimenti heminam. acetū ammoniaco duabus heminis superfunditur.

POLIARCHION EX EPISTOLA.

Cyperi, cardamomi, mānae, cerae, singulorū pondo minām, terebinthinae frictae pondo minā, liquidae pondo minas tres, cyprini quod satis est ego bdellij pondo minā.

ALTERA SCRIPTURA.

Cyperi, cardamomi, bdellij, thuris, balsami singulorum pondo minām, cerae pondo minām, resinae frictae pondo minas quatuor, cyprini heminas sex, vini odorati heminam vnam.

VT EGO VTOR.

Cyperi, cardamomi, amomi, bdellij singulorum pondo minām, cerae pondo minām, resinae frictae, terebinthinae pondo minas quatuor, cyprini heminam, cassiae, cinamomi, guttae ammoniaci, nardi indice, croci, myrthae singulorum quartam minae portionem, vini odorati quantum sufficit.

MALAGMA AD MVLTA VTILE APOLLONII.

Cerae, picis, resinae frictae singulorum denarium pondo centum vigintiquinq, nitri, thuris singulorū denariū pondo quinquaginta, seui taurini, butyri singulorū denariū pondo septuagintaquinq, cefypi denariū pondo quindecim, aquae cyathos sex.

MALAGMA AD HEPATICOS BONVM.

Guttae ammoniaci denariū pondo centum quadragintaquatuor, alij centū duum, bdellij denarium pondo centum quadragintaquatuor, croci denarium pondo duodecim, myrthae denarium pondo duodecim, cerae denarium pondo centum quadragintaquatuor, alij centum, aceti quartam partem heminae, cyprini heminam, ego autem pono heminas decem.

MALAGMA AD RHEVMA TISMVM STOMACHI

& intestinorum.

Oenanthe pondo vnciam, omphacij pondo vncias quatuor, phoenicobalani carnis pondo vncias duas, acaciae pondo vnciam vnam, rosarū pondo vnciam, omphacij pondo vncias quatuor, aloës pondo vnciam, gallae pondo vncias quatuor, aluminis rotundi pondo vncias quatuor, picis pondo vncias quatuor, cerae pondo vncias tres, alij thuris, myrtei pondo vncias tres, vinum aridis affunditur.

* Aliis se-
ptem.

* Aliis vna

AD HYDROPICOS ET FLATVOSOS.

Picis liquida pondo libram, ceræ pondo libram, nitri pōdo uncias sex, sulfuris viui uncias sex, aluminis filii pondo uncias sex.

ALIVD MALAGMA AD ISCHIADICOS, ALIAQVE

multa.

Ceræ denarium pondo septuaginta duum, terebinthinae denarium pondo quadraginta octo, guttæ ammoniaci denarium pondo trigintaduum, propolis denarium pondo quadraginta trium, galbani denarium pondo triginta sex, bdellij denarium pondo viginti quinque, croci denarium pondo quinque, popanacis denarium pondo duodecim, nitri, spumæ denarium pondo triginta: irino vngue tundens vitior.

ALIVD MALAGMA ANDREAE, MULTIS VITILE.

Pyrethri denariū pondo octo, croci gnidij denarium pondo octo, salis ammoniaci denarium pondo octo, ficus agrestis radices denarium pondo octo, resinæ pyrethri denarium pondo octo, terebinthinae denarium pondo octo, ceræ denariū pondo triginta, liquoris sycamini denarium pondo duodecim, alij decem, aphronitri denarium pondo viginti, thuris denarium pondo sexaginta quinque, bdellij denarium pondo decem, guttæ ammoniaci denarium pondo decem, alij viginti, myrrhæ denarium pondo decem, mali terræ denarium pondo decem, alij viginti, piperis albi denarium pondo decem, & longi denarium pondo decem, xylobalsami denarium pondo decem, cardamomi denarium pondo decem, cespiti denarium pondo quindecim, hebisci radices denarium pondo decem, gladioli radices denarium pondo decem, styracis denarium pondo decem, capparis radices denarium pondo decem, iris illyricæ denarium pondo decem, aloës indicæ denarium pondo decem, galbani denarium pondo decem, visci de quercu lesti denarium pondo decem, alij duodecim, adipis asinerini denarium pondo octo, resinæ siccæ denarium pondo sedecim, sedimenti iridis quod satis est.

ALIVD AMITHAONIS AD THORACIS, PRAECORDIORUM, & stomachi dolores: item ad artus recenti cicatrice obductos: quas Græci, ligationem latini vocant. Insuper valet ad abcessus, & duritias emollit.

Guttæ ammoniaci denarium pondo quinquaginta, ceræ denarium pondo viginti, bdellij denarium pondo quinquaginta, resinæ terebinthinae denarium pondo viginti, iris illyricæ denarium pondo decem, galbani denarium pondo quinque, bdellium, & ammoniacum vino perfunduntur, deinde etiam liquida miscentur, & inno adiecto simul lenigantur.

MALAGMA ANTIPATRI AD COLICOS OMNIAQUE INTERIORA.

Silphij denarium pondo duum, helesiphaci denarium pondo quatuor, calis denarium pondo quatuor, melanthij denarium pondo quatuor, staphidis agris denarium pondo quatuor, galbani denarium pondo quatuor, struthij denarium pondo quatuor, sulfuris viui denarium pondo quatuor, panacis denarium pondo septem, propolis denarium pondo septem, pyrethri denarium pondo septem, guttæ ammoniaci denarium pondo septem, nitri denarium pondo septem, alij floris denarium pondo viginti quinque, ceræ denarium pondo centum quadraginta, resinæ denarium pondo centum quinquaginta, olei heminam.

ALIVD MALAGMA CALLINICI EX COLLECTA.

neis Pacci; ad omnia.

Ceræ nouæ denarium pondo centum, guttæ ammoniaci, terebinthine, bdellij pellucentis, singulorum denarium pondo quinquaginta, alterci seminis denarium pondo triginta, liquoris papaueris denariū pondo viginti, meliloti, myrrhæ, mali terre, piperis, gentianæ, styracis, singulorum denarium pondo quindecim, thuris denarium pondo octo, croci denarium pondo octo, olei heminam, papaueris albi seminis denarium pondo quadraginta octo, nucleorū pineorum denariū pondo viginti.

ALIVD MALAGMA LEUCOPYRON.

Terebinthine pondo libras quatuor, ceræ pondo libras tres, guttæ ammoniaci pondo uncias sex, galbani pondo uncias duas, opopanacis pondo uncias duas, mannæ pondo uncias duas, seui taurini pondo uncias duas, cyprini modicum.

ALIVD EMPLASTRUM, MALAGMA GENERO-

sum Crispi.

Myrrhæ, opopanacis, galbani, singulorum pondo uncias sex, panacis radices, mannae, thuris, guttæ ammoniaci, singulorum pondo libras duas *, ceræ, resinæ frictæ, singulorum libras tres, aceti heminas duas *.

* Aliàs vna

* Aliàs sex
exteriori duos

ALIVD AD COXENDICVM, CAPITIS, OM-

nēque diuturnos dolores.

Ceræ denariū pondo vigintiquatuor, guttæ ammoniaci denariū pondo septem, terebinthine denariū pondo septem, thapsiæ succi denariū pondo octo, olei heminam.

ALIVD AD AQVAM INTER CVTEM CLEOPHANTÆ.

Ceræ, resinæ picæ, aphronitri, singulorum denarium pondo centum, galbani denarium pondo duodecim, propolis denariū pondo duodecim, guttæ ammoniaci denarium pondo duodecim S, cyprini heminas duas, aceti heminas duas.

ALIVD ANODYNON NICOSTRATI AD PODAGRAM.

Ceræ pondo librā, guttæ ammoniaci pondo uncias sex, opopanacis pondo uncias quatuor S, meconij pondo uncias tres. cyprinum ad contusionem illorū adhibetur.

ALIVD AD APELLAS QVOS GRAECI

vocat, autore Epidauro.

Thapsiæ radices pondo denarium trium, piperis nigri * denarij pondo vnus, seui vitulini denarium pondo duodecim, thuris denarium pondo quatuor, xyloballami denarium pondo duum, resinæ denarium pondo sedecim, ceræ denarium pondo octo: liquida siccis superfundito.

* Aliàs ligi.

ALIVD MALAGMA ASCLEPIADIS ANODYNON,

tensionem subito tollens.

Ceræ tyrrhenicæ pondo minam, seui taurini *, adipis anserini, medullæ ceruinæ, terebinthinae, singulorū pondo minam, galbani minæ dimidium, æscypi pondo uncias quatuor, rosati heminas quatuor, vnguenti telini heminam, olei boni tantum dem, hæc igne non acti liquefacito, mouens sedulo: sint autem leuia in pila conculsa, iris illyricæ denarium pondo tercentum sexaginta, mali terre denarium pondo centum octoginta, hypocyttidis leuigatæ denarium pondo centum & quinquaginta, gallæ leuigatæ denarium pondo tricentorum sexaginta, mannæ, bdellij singulorum denarium pondo centum octoginta, cinamomi, croci cilicij, myrrhæ, caliz, nardi indicæ, iunci floris, calami aromatici, amomi, piperis, rei succi, hircinis

* Aliàs vis
tatum.

marinæ sanguinis, androsæmi herbæ, pyrethri, singulorum denarium pondo trigintaquinque, aceti veteris heminam, in quo omnia medicamenta iniecta, emolliuntur, tundunturque, quousque lentum ac elaboratum sit medicamentum, deinde reponitur: valet etiam ad thoracis, ac pulmonis rheumatismos, item syncipitis dolores confestim liberat: vocatur autem Asclepion.

ALIVD AD COXENDICVM DOLORES, OPTIMUM HERÆ CAPPADOCIS.

Picis liquidæ heminas tres vel duas, ceræ pondo libram, pityniæ pondo libram, sulfuris viui pondo libram, nitri pondo libram S; staphidis agræ sextarium, pyrethri pondo libram, facis combustæ pondo libras duas, cardamomi sextarium, galbani pondo selibram: liquida sicis commiscetur.

ALIVD MALAGMA BANCHII QVO CAESAR VSVS EST.

Adipis suillæ pondo minas duas, ceræ pondo minas duas, helenij, calami aromatici, panacis radices, salis fossitij, vel ammoniaci, singulorum denarij pondo quinquaginta, bdellij pellucis, guttæ ammoniaci, singulorū pondo minas duas, iunci floris, iris, singulorum pondo minam, thuris, piperis, galbani singulorum denarium pondo viginti quinque: coquito vt Cardamelum.

AVREVM ALIVD MALAGMA AD ARTHRETICOS, hoc est articulari morbo laborantes.

Resinæ strobilinæ pondo libras duas, axungie, galbani, singulorum denarij pondo duodecim, ceræ denarium pondo viginti quatuor, baccarum lauri, denarij pondo duodecim: incoquito vt nouisti.

ALIVD MALAGMA AD LATERV M DOLOREM.

Cyperij, cardamomi, marinæ, guttæ ammoniaci, terebinthinæ, ceræ, irini, singulorū pondo librā. ammoniacū seorsum coquito: liquida leuigato, ac cū irini cyatho liquesciēs, ammoniacum aspergito, deinde arida misceto, irino manus inquinans.

ALIVD MALAGMA CLONIACI BONI COLORIS.

Auripigmenti pondo vncias tres, aluminis fissi pondo vncias tres, calcis viue pondo vncias tres, resinæ frictæ pondo libras tres. acetum aridis, oleum liquidis additur: vt itidem in lienosis.

DAMOCRATIS MALAGMA.

Voniam metris conscripta & memoriæ facile commendantur, & medicamentorum temperaturas, exacte conseruant, ideo Damocratis quoque pharmaca apponere consueui, inter quæ & hoc infra scriptum numeratur.

At vsus omnino malagmatis boni Subinde veniet medicinæ cultoribus

Ad musculos conuulsos, articulos quoque Ruptos, & artuum fracturas: in super Ad crassitiem neruorum: necnon musculos Cum phlegmone induratos: & morsus adhuc Est efficax, impetigines, lepras demittit Vt plurimum decem diebus additum: Quotidie mutatur, vel sæpe biduo. Picis nitidæ, siccissimæ libras duas

Vnam pityinæ pones, & cere bonæ
 Ammoniâ, rursus liquidi & aluminis
 Facsingulorum vnañ, duos accerrimi
 Sextarios acetiraro galbani,
 Quidam viciâs duas miscent, diutinas
 Citius durities emollire qui expetunt.
 Sic præparato. Partem acetî tertiam
 Ammoniâ, & alumini superaddito,
 Ac leuâ reddens, in magno mortario,
 Mellis recentis liquidi crassitudinem
 Fingito, picem cum cæteris in fictili
 Novo incôquas, vt totum deficcaueris,
 Ad portionem minimam vsq; superfundito.
 Sic lentibus in mortario factis probe,
 Et rursus ipsa tundito: donec receperint
 Flauum colorem, perquam similem melino.
 At si statuis prorsus miscere galbanum;
 Post certam id facies, & resinam pityinam,
 Absigne postquam cacabum deposueris.
 Quidam iniiciunt contra manne parẽm modum,
 Alumen auferentes ex medicamine.
 Vt autem ad id vitij genus, & glutinant
 Diuisiones his recentes viribus;
 Tu hoc vitior vel à primo statim die.
 Ad quos retuli affectus; quando prehenderint, citius curari ni
 Ad pustulas, nec non hâs consequentiar.
 Sed splenio madentem aceto spongiam
 Desuper inieito, vinculo coarctans molliter;
 Sic & lienosis ipsum perutile.
 Vbi suspicaris scitrum cuiusdam viscere
 Futurum, intrepidus vitior malignates
 Post hoc pharmacum Damocrates scripsit quod ac
 Cum dicitur, hunc in modum exoritur
 Si in horum aliquo mancas diebus plusculis;
 Ethoparato medicamentum vt optimum
 Deinde aliud quoque ex sale commemorat, rursusque, aliud strumas discutere
 promittens; & iocinoris lienisque aquosos affectus; mihi vero satius videtur, hæc
 medicamenta inter emplastra digerentia referre.

DE RELAXANTIBVS.

Occantur medicamēta quædam relaxantia, græcè χαλαστικά, famie
 liari omnibus prope recetioribus medicis vocabulo inde nimis
 rum sicut & nomen ipsum indicat, quod tenfas laxant particu
 las; quippe relaxari ac intendi contraria inter se dicuntur; quin
 etiam Hippocrates hunc in modum scriptum reliquit: cum du
 ra emollitio, intēsa relaxatio cōtēnit. Si igitur proprie quis di
 nj.

ctionibus uti velit, nonnulla medicamina induratorum corporum malactica id est
 emollientia esse dicet, ea nimirum quæ ipsorum solvunt duritiem, quemadmo-
 dum & relaxantia quæ tensioni medentur. Porro in phlegmonis cutem tendi con-
 tingit, interim à subiecto tumore symptoma hoc capientem, interim ipsammet in-
 flammatione laborantem, non tamen phlegmones substantia partis inflammata
 durities est, sed è conuerso plane sicut in libris de ipsa ostendimus, humiditas
 qui in his quæ scirro consistantur, non præpollens in affecta parte humiditas est,
 verum durities: attamen utriusque affectus similis quodammodo generatio est & cu-
 ratio: nascitur enim ex confluxu humorum: curantur ipsæ euacuatis, quæquam
 euacuationis modus in utrisque idem non est, sed uti in Therapeutices cōmentario
 declaratum est, in quo etiam aliorum omnium affectuum sanandi rationem expli-
 cuimus, inflāmati quidem particulis, tum repulsoria medicamentorum qualitas,
 morbi initio, tum discussoria semper ex usu est: scirtis autem sola discussoria sine
 repellēte, itaque summè indurata scirro, summè insanabilia sunt. Porro dignoscere
 ea oportet, eo nempe signo, quod nullus affectis partibus sensus superfit: at in quibus
 sensus quidem est, sed obscurus, hæc curantur pharmacis humorē in crassum vi-
 delicet digerentibus, non tamen valide, ac vniuersim hoc agentibus sicut digerētia
 medicamina faciunt, cuiusmodi vocāt Græci *ῥινομαχὰς* & *ὀφθαλμομαχὰς*. Mirari vero non
 oportet mutationem in duritiem ex inflāmati accidere, cum simul & cōstium
 humor sit crassior & liquidus, & curatio medicamētis valde exiccantibus admini-
 stretur: quemadmodū & in exterioribus permulta corpora quæ ipsum ignem con-
 tingunt, torrentur, ex aqua rursus emolliuntur: ita in inflāmati affecti loci hu-
 miditas à calefactiōibus, & exiccantibus validius pharmacis, reliquum aliquid vi-
 scosum crassumque retinet, tenui discusso. Et hæc ratione in morbis articulis
 calli proueniunt: & in renum vitio calculi. Quod si vero fluxio quæ phlegmonem
 committit substantia sit tenuis, & curatio eius succantibus & calefactiōibus phar-
 macis adhibeatur, nihil scirrosus relinquitur, imò refrigerantia vehemētē alrin-
 gentiaque scirros procreare solent: ac multos ex erysipelatis immodice refrigeratis
 scirrosos humores habere conspiciamus, medicorum qui eos sanādos susceperunt
 inscitia. Prima ergo medicaminum quæ phlegmonis & quæ scirtis medentur, dif-
 ferentia est prædicta: altera, propter dolorem inflāmati coniunctum, quæ non
 sustinet valens medicamentum affectæ particula offerri. Quippe hæc cum dolore
 actionem edunt, inflāmati ob affectum statim dolentibus, eoque mollissima re-
 media desiderantibus. At vehementiora præterquam quod dolorem non solvunt,
 vel mitigant, adhuc etiam exacuentia maiores phlegmonas concitant. Itaque pri-
 mus usus in dolentibus phlegmonis est, qui medicamētis abunde humidis simul
 & modice calidis administratur. Alter paulo crassioribus, succantioribusque con-
 stat. Tertius relaxantibus nominatis, quæ nonnulli malignitatis ascribunt. Sunt au-
 tem inter ea mollissima sanè, quæ cerati speciem consistentia referunt, cum ex bu-
 tyro, cera, adipibus, oleoque relaxantē cōponuntur. Temperantur ipsi cypsi, resine
 & picis modicum: sicut & thus, & galbanum: præterea non nihil iris illyrica. Porro
 Menecrates ut ipse ait, & alij quidam ei attestantur, medicamētum *ῥινομαχόν*, id est
 ex succis appellatum phlegmonis nondum vehementer dolentibus esse remedium.
 Inscriptus est liber, quo pharmacū tradidit, *ῥινομαχόν*, & *ὀφθαλμομαχόν*. Certe *ῥινομαχόν*
 quasi dicas, imperator, quoniam huic dicatus est *ῥινομαχόν*, quia sine notis inter-

gris syllabis expressus est, β, γ, δ & ε, alijsq; numeri singuli, vel resinae, vel picis, vel alterius cuiusdam medicaminis. Hos autem fecit Menecrates: quod saepe quibusdam non modo nolentibus errorem committere in scripturis cōtingit, sed etiam per inuidiam volentibus: dum α literam ε faciunt, per mediā rotundam lineam, alia per transversum ducta, iota vero literam, alia similiter transversim apposita: sicut etiam vna linea ex γ, & ε, derasa, literae ι characterē relinqui cōtingit. Pari modo ex multis literis, alijs appositione, alijs compositione, alijs ablatione, mutari notitas seu characteras eas indicātes, accidit. At nihilo plus Menecrates posteritati cōsuluit, quā iij qui in libris ipsorum, appellationes numerorum non integris literis scribūt, sed notis eas significantibus. Iure igitur Damocratis libri medicamentorum metris descripti in pretio habiti sunt. Et si omnia hunc in modum tradita forent, optimum nimirum esset. Quoniam vero non pauca probatorum medicaminum relicta sunt, ideo quoque alijs medicamentorijs libris indigemus: quibus variorum medicaminū compositiones nonnulli conscripserunt. At vero medicamentum ἰσχυρὸν ἁλῶδες, id est ex succis à Menecrate inuentū, trimetris hīsce versibus Damocrates cum alijs quibusdam duobus similibus ei praepositis, prodidit:

DAMOCRATES.

Ræfati igitur, quo tandem pacto vulneta
A phlegmone secura recte glutines:
Posthac agemus quomodo cum phlegmone
Obsedit ipsa, curare queas commode.
Cum mulculo læso, vel neruo quopiam
Vel & propinqua ossi membranula

Puncta, diem post quartum continuus dolor
Et phlegmone febrēsque cum symptomātis
Multa vigilia, tum delirio, siti
Assiccitate linguæ, crescāntque omnia
Et quotidie vergant magis ad deterius.
Rubeant propinqua, item patiantur corpora
Distensiones, phlegmonas, œdemata,
Iras, varijs tunc abstine cataplasmatīs
Qui mos iuuenibus est facere, quo phlegmonum
Status effugientes non dent calumnijs
Occasionem. at arti qui fidit suæ
Eum timere pariter cum ægrotantibus
Oporter, haud expectantem dum vicerit
Natura, vel fortuna quædam iuuerit.
Ergo pares, quibus consului affectibus
Quod & podagricis medicamentum conuenit
Aegris impositum, quo tu cupias tempore
Spatio quidem promptam agilitatem corpori
Progignit, ipsum nec cito permiserit
Callis, nec facile crebris angi insultibus
Morbos initio prohibet incrementum,
Cogit vigentes mox decrescere,

Nisi ad alia descendas facile medicamina.
Hunc in modum fit compositio.
Lithargyri leuissimi chrysidis
Libras duas miscens, quatuor a xungia
Valde vetusta, præterea crassissima
Et non olentis, non nigra, non aspera:
Sic nanque sumet pharmacum efficaciam.
Liquata diligenter figlina axungia,
Membranulas salēq; mox deponito
In vas aliud ipsa percolans amplius:
Adiectoque oleo, rursus cura ferueat,
Non omne pones oleum, sed partes duas,
Tertia manebit in expedito condita,
Si sit necessum iungere, ne absit longius.
Vtēis omnino per hyemem, cum inditum
Medicamini oleum crassum longo tempore
Euaferit, lithargyrum & feruentibus
Inspergito, leui igne & assiduo coquas
Spata mouens, quæ potior est ex picea
Cum coeperit mediocri coctum tempore,
Medicamen hoc emplastri spissitudinem
Necnon foetorem simili pacto pharmaci,
Ab igne cacabum confestim deponito,
Curans per æstatem pauxillo durius,
Sed hyeme molliusculum, amolyntum tamen.
Moueto, quoad modice ita refrixerit:
Deinde rursus manibus durioribus
Totum subactum aspergito, olla transferens
Cum poscet vsus, iterum valide molles,
Molliq; pelliculæ diligenter illines
Permagna supera commodamus splenia.
Si quando hoc emplastrum efficacius
Desideres ad nervos crassos, musculos,
Durasque mammæ, atq; articulos insuper
Luxatos, fieri, pondo radicū indito
Agrestis item malæ, sed recentium
Puraurūque digitalium, feruentibus.
At cum madorem totum, & vires pharmacum
Ex igne deposuerit, colo trajice
Malæ radiculam, leuem & lithargyron
Tunc incoquito, vt dixit prius, reponito &
Simili modo rursus, eodēque vtitur
Vtriusque tenere istud virtutes ait
Inuentor Menecrates medicaminis
Primus, vir equidem erga artem affectus optimi:

- Etenim recentia seruat citra phlegmonem
 Vulnere, eadem diuisa glutino
 Iungere, tum phlegmone obfessa vlcera
 Nimis, medicari & vulneratos musculos
 5 Perualit, sine quodam alio, quæ succurrere
 Possunt, cataplasmate, fomentis, & spongijs.
 At omnia, quæ facere confirmauimus prius
 Medicamen ex lithargyro, & axungia
 Facit, optimum vero possum diutinis
 10 Recentibusque vteri inflammationibus
 Implere caua dilutum rosaceo
 Velmurteo bono, & cicatricem addere.
 Summatim omne cataplasma, necnon pharmacum
 Extrinsecus quod ipsis super infunditur
 15 Superfluum esse dicit isto vtentibus.
 Est scriptum medicamen dignissimum.
 Iam & hîdem promittit inuidis.
 Hunc in modum ipsum preparari dicitur.
 Septem per astum olei pondo libram, dies
 20 Indes, aliæ eius dimidium repperi
 Pinguis, recentis pariter & axungie.
 Sed hyeme, sicut tradit, conficies nouem.
 At sex leuissimi modò lithargyri,
 Foenigræci adhibet dimidium sextarij
 25 Et seminis tantundem combusti lini
 Maluæ agrestis pondo statuebat tria
 Radicis, etiamnum cui succus sit recens
 Coquere ex aquæ sextarijs bis quatuor.
 Olla orificio amplo, recenti fictili
 30 Maluæ radix purgata, concisa itidem
 Et tenuis, & contusa, vt fuerit indita,
 Mox adde foenigræci elutum probe
 Liniq; semen, cum iam succum expresseris
 Et ipsitudinem habeant expressam, linteò
 35 Succum teneto, libras implens quatuor,
 Miscensque oleum, totum incoquito carbonibus.
 Cum vero tenuis bullulæ ex maioribus
 Crebretq; in ijs quæ cacabus tenet, emerferint,
 40 Lithargyrum leuem protinus aspergito,
 Ignisq; non acris, sed assiduo coque
 Dum succus vna cum pingui sit torridus.
 Medicamen appareat emplastrum melinum
 Boni coloris, amolyntum, sed non nimis
 45 Durum hoc vetustis temperaui pharmacis.
 Vocabat ipsum non absurde

ALIVD.

Et hoc eodem prodit genere pharmacum.
 Alijs licet misturis ipsum præparent,
 Affectibus quos rettuli, prorsus benefacit,
 Summatim omnibus, & crudis, & quæ coqui
 Mutariq; facile nequeant, ingentia
 Et musculorum, & membranarum vulnera
 Perfanat, ipsorum nam facile subuenit
 Punctibus, artheticis injectum, item omnibus
 Locis, mitigabit infestatos iam diutino
 Dolore. Sumit picis quamficcissimæ
 Libras duas, ceræq; totidem ponticæ
 Puræ, terebinthinæ liquidæ libras duas
 Mannæq; thuris veri vnam pondo libram
 At selibram, vel hac pauxillulo minus
 Albi, recentis, valde pinguis butyri.
 Reliqua liquato, acri igne, & assiduo simul:
 Vbi cernis digitos pharmacum non amplius
 Inquinare, cacabum à flamma deponito,
 Mannam liquatis inde sic aspergito
 Mouens medicamentum valde rudicula,
 Sic refrigeratum, & mollium reponito,
 Huic copiosum, tum recens rosaceum
 Contemperans, ad caua, & carnis indiga
 Adeo vlcera, vt è tendonũmq; phlegmonas
 Tum quæ non facile in pus mutantur candidum

DE ACOPIS.

Vid Acopa medicamēta promittant, etiam nomen ipsorũ ostendit. At copos, id est lassitudines Græci homines vocant affectus ex multo, vehementique motu, corporibus vel totis, vel partibus amplius exercitatis, oborientes. Porro molesti sunt potissimum ijs qui agitantur, mouenturque: vehementiores autem, iam & conquiescentibus negotium, facessunt. Cæterum: postea medicis in vsu fuit, etsi non ad lassitudines medicamē ab ipsis sit compositum, sed vel ad dolorē diuturnum in alto corporis latentem, vel motum difficilem, vel partem tuniculæ duritiæ, vel tensionem, vel tumorem citrosom, appellare acopa, & ad genus omnia, modo humidam consistentiam acopis similem habeant: quæ liquidis ceratis cuiusmodi & in luxatis, fracturisq; vtimur, est propinqua. Quippe talem consistentiam habet, humidissimum quod à iunioribus medicis ceratæ non appellatur: deinde illius acopipost hos liquidorum ceratum, crassiore substantia præditum: mox ceratum tenerorum & mollium, vti vocat: postremo amolynta hoc est non inquinantia, similia ijs quæ propriè epithemata dicuntur. His succedit emplastrorum consistentia: quæ & ipsi in maioris minorisque ratione, haud mediocrem obtinent differentiam. Quare nonnulli medicorum, quædam nomine à sola consistentia ita desumpto, ceratomalagmata nuncuparunt: medicamēta inquam inter ea

Acopis lassitudines habent, vbi qd

Acopis, motus et passio de generatione
 sunt, qd

quæ corpori imponuntur: nondū quidem humida, duritiæ vero necdū cōsequuta,
 qualem emplastra occupant. Cum igitur omnes citatæ differētiæ nō medicamen-
 torum viriū, sed consistentiæ formæ sint indices, Acoporū appellatio, quondā sanē
 medicaminum facultatē, postea consistentiam significauit: huiusq; rei causa cum
 5 distinctionibus ea nominare coacti sūt: hoc quidē Acopon relaxās, illud emolliēs,
 vel caleficiēs, vel à dolore tollēdo anodynū, vel metasyntiticiū appellātes: sicut ad
 huiusmodi quendam affectum cōferre, verbi gratia paralyfin, coxarum laterumq;
 dolorem: vel cōmuniter ad vniuersos dolores. Natiū igitur est medicamen sim-
 plex omniū lassitudinū præsidiū, oleū videlicet, quod & citra adiectionē nomi-
 10 natur: quoniā vetustis tēporibus solū quocq; erat: posteri cicinū apud nos ei ap-
 posuerunt. In Aegypto enim hoc simul vetustū erat: & rursus raphaninum, sinas-
 pinum, & sesaminū: tum alia eius generis quæadmodum etiā apud nos ^{crinum} crinum,
 mallichinum & lentiscinū: quæq; his magis varia sint vt vnguenta prope accedāt.
 Itaq; neminē latere arbitror medicamēta Acopa dicta, omnia liquidæ consistentiæ
 15 esse necessario: quippe oleū solū lassitudines externis partibus ingruētes curati in
 alto affligētis vehemētioresq; tēperatum alicui laxanti pharmaco, & mediocriter
 caleficiēti, veluti in galbano, resinæ terebinthinæ: adhæc colophoniz cuidā nominatē
 & frictæ. Quibus calidiores sunt abietina & strobilina: terebinthina vero laryx,
 paulo calore præcellit. Cæterū id genus omnia relaxātibus oleis miscētur quale est
 20 labinū, iniecta interdū & cera. Iam vero ^{acopon} vnguen est, in his qui iam in cor-
 poribus alto dolent medicamen ex femine abietis, chamæmeli, aneti, & floris pos-
 poli: quorū mox dicemus, confecturam: præ terea fusinum & glencinum, & coma-
 genum, ex acoporū vnguinum grege est, quæ tum ex medulla, tum pingui compo-
 nuntur, suilo quidē moderatissime relaxanti, gallinaceo autē his vehemētius &
 25 hoc adhuc magis auferino. Atqui pingue leoninū, & pardi validius est, vt iam ve-
 hementer calefaciat, eoq; insigniter discutiāt. In medio horū consistunt, bubulum,
 caprinū, vulpis & hyenæ. Hæc sanē in vniuerso genere sunt quæ propriæ ^{acopon} acopon di-
 citur, hoc inuicē discrimine variāta, q; alia magis, alia minus calefaciāt. Quapro-
 pter nonnulla genere toto, acoporū vnguinum excidisse videbuntur, si in molli-
 30 bus ea corporibus examines, etsi durioribus, cuiusmodi agrestium sunt vtilissima
 appareāt: nam subinde diximus dura corpora valētiora pharmaca sustinere, mol-
 lia vero & humida, veluti puerorum, mulierum, & eunuchorum eiusmodi medica-
 minū potentiā ferendo non esse. Insuper cuius notum est, & quæ vocantur mi-
 35 racopa, ex acoporū cum vnguētis temperatura fieri, nihil cæteris præstātiora nisi
 odoris suauitate, quemadmodum igitur à vetustioribus lōgo vīu explorata scri-
 bere consueuimus: ita nunc quoq; faciam, ab Asclepiadis scriptis sumpto exordio.

QVAE ASCLEPIADES IN QVARTO EXTERIORVM

Acopa & myracopa conscripserit.

40 Copon ad lassitudinū molestias: benefacit nervorū doloribus,
 hoc Themison vtebatur: medicamen est vehementer bonum.
 Sampluci sextariū vnum; rosmarini foliorū sextarium vñ, fœ-
 nigræci sextariū vñ, caidōmīmi sextarij dimidium, brathyos
 sextarij dimidiū, vini dulcis sextarios tres, olei venisani trepon-
 45 do, ceræ pōdo dua. Arida in vino triduum macerari finito. quar-
 to die oleum odijcere oportebit, & coquere diligenter in pirna: & cum continuē

Olum, simplex acopon

*Commagenis a Commagenis (Sane)
 propolis. Sicut pōdo lib. 10.*

dimoueris, liquore exprimere, cerā subactam huic adijcere: & rursus supra ignem coquere. vbi cera liquata fuerit, ab igne tolles, sinēq; refrigerari. Derata vitreo vase vel stanneo repones: ac vteris nunc solo, nunc alteri vnguento admisto.

ALIUD.

Sampfuchi sextarium vñū, rosmarini sextarium vnum, fœnigræci sextariū vnum, lauri furculorū pōdo sex, iunci floris pondo vñcias tres, vini veteris sextarios tres, olei dulcis sextarios tres, ceræ libras tres. Preparato, ac vitior, sicut prædictum est.

ALIUD.

Benefacit solutis, ac tremulis, item valet ad omnium neruorum dolorem, vsus est Menius Ruffus. succurrit arthriticis, ischiadicisque, vt toto liberet affectu. Vfus eius est in intervallis: at in accessionibus diluto medicamine vtimur.

Sampfuchi sextarios duos, fœnigræci sextariū vnum, rosmarini sextarium vnum, S; meliloti sextarium vnum, illyricæ pondo vnum, cyperi pondo vnum, brathyos pōdo vnum, cachryos pōdo vnum, cardamomi selibram, iunci floris selibram, cassiæ selibram, abrotani selibram, myrti fructus selibrā, lauri fructus selibram, Omnibus cōtufis, ac in vas duplex vnguētarium cōiectis, vini T molitis sextarios octo affundito: triduo madefieri finito, deinde olei sabini pōdo sedecim, irini pōdo vnum, lentiscini pōdo vnum, syriaci pōdo vnum, gleucini pondo vnum, myrtei pondo vnum, laurini pōdo vnum immittito. Igni superposita incoquito: deinde liquorem ex coctis expressum, in vas aliud transfundito: rursusq; sine decoctis coquito, ceræ selibra adiecta, resinæ larycis libra vna, myrrhæ stactæ libra vna. His liquatis, vitior sicut prædictum est.

ALIUD.

Sampfuchi pōdo dua, fœnigræci sextarios duos, rosmarini sextarios duos, brathyos pondo dua, sextarios duos, meliloti pōdo dua, cyperi pōdo vñū, iris macedonice pondo vnum, cachryos pondo vnum, cardamomi pondo vnum, calami aromatici selibram, iunci floris selibram, cassiæ fistule costis, eleliphaci singulorum selibram, baccarum lauri selibram, ficus agrestis radice selibrā, myrthi furculorum selibram, vini T molitis odorati sextarios octo, olei sabini pondo viginquatuor, trini pōdo vnum, cyprini pōdo vnum, lentiscini pōdo vñū, gleucini pondo vnum, myrtei pondo vnum, ammoniaci pōdo vnum, hedychoi pondo vnum, malabathrini pōdo vnum, myrrhæ stactæ pondo vnum, opobalsami pōdo vñū, ceræ pondo quindectim. Arida imbuuntur, ac madefiunt, quæa dmodum præcepimus, triduos: & his oleum, reliquaq; vnguenta adijciuntur: malabathrinum, amoracini, hedychoon, stactæ, & opobalsamum postrema referuatur, vt in medicamenti cōfectione cera iam liquefacta hæc indantur. Quomodo autem præparandum sit medicamentum, & quis eius vsus, iam ostendimus.

ACOPON *ἢ τὸ πικρὸν*, ID EST EX MELLE COMPOSITVM.

Valēt ad lassitudinē molestias: neruorum cōtractiones, benefacit opisthionici, dicitur Tetramyron. Mellis vñcias tres, irini vñcias tres, rosacei vñcias tres, cyprini vñcias tres, gleucini vñcias tres, ceræ vñcias tres, terebinthinæ vñcias tres. Mel seorsim coquitur: quæ liquari possunt, liquefiunt: & in mortarium cōiecta omnia simul contunduntur, leuiganturq; excepta vsui sunt.

ALIUD.

Cyprini, irini, rosacci, gleucini singulorū heminas sex, ceræ denarium pōdo vigin-

quatuor, terebinthinæ denarium pondo octo, mellis denarium pondo sex, præparato ac vitior sicut prædictum est.

ALIVD VOCATVR LEXOPYRETON.

Rosacei, irini, gleucini, cyprini singulorum heminas quatuor, ceræ denarium pondo duodecim, terebinthinæ denarium pondo quatuordecim, mirrhæ stactæ denarium pondo quatuor, mellis cocti denariū pondo sedecim: conficito vt docuimus.

ALIVD EX COLLECTANEIS APHRODISEI.

Rosacei, irini, cyprini singulorum heminas quatuor, ceræ denarium pondo duodecim, gleucini heminas quatuor, adipis anserini denarium pondo duodecim, terebinthinæ denarium pondo quatuor, stactæ denarium pondo quatuor, opobalsami denariū pondo duum, mellis denarium pondo octo. conficitur superiorū modo.

ALIVD ACOPON, A FOETORE *Auræ* DICTVM, AD IDEM.

Ceræ denarium pondo octo, terebinthinæ denariū pondo octo, galbani denarium pondo sex, guttæ ammoniaci denarium pondo sex, olei veteris heminas duas, medullæ ceruinæ denarium pondo octo: præparato ad modum prædictum, & vitior mero & diluto.

ALIVD AD OMNEM NERVORVM DOLOREM.

Resinæ terebinthinæ denarium pondo quinquaginta sex, ceræ denariū pondo vigintiocto, guttæ ammoniaci denarium pondo trigintaduū, galbani denarium pondo trigintaduū, medullæ ceruinæ denarium pondo vigintiquatuor, olei veteris heminas duas, ammoniacum aceto soluitur.

ALIVD.

Ceræ denarium pondo vigintiquatuor, terebinthinæ denarium pondo vigintiquatuor, galbani denarium pondo sex, guttæ ammoniaci denarium pondo sex, olei veteris heminas duas, medullæ ceruinæ denariū pondo octo, styracis denarium pondo sedecim: præparato similiter.

ALIVD.

Ceræ denarium pondo vigintiquatuor, terebinthinæ denarium pondo sedecim, galbani denarium pondo sex, styracis denariū pondo octo, olei veteris heminas duas, mellis heminam vnam S, medullæ ceruinæ denariū pondo octo, salis floris quantum satis est, ammoniacum aceto soluitur.

ALIVD.

Benefacit ischiadicis, & opisthotonicis: sanat omnē neruorum dolorē. Ceræ pondo uncias sex, terebinthinæ pondo libram vnam, guttæ ammoniaci pondo vnciam vnam, opopanacis pondo vncias duas, galbani pondo vncias duas, medullæ ceruinæ pondo vncias duas, medullæ taurinæ pondo vncias duas, æsypi pondo vncias duas, olei irini heminam, mellis pondo vncias tres: conficito ratione prædicta.

ALIVD AD VEHEMENTES LASSITVDINVM AFFE-

ctus, & neruorum contractiones.

Ceræ denarium pondo quinquaginta, terebinthinæ denarium pondo vigintiquinque, aphronitri denariū pondo sex, æsypi denarium pondo sex, mellis cocti denariū pondo sex, guttæ ammoniaci denarium pondo sex, medullæ ceruinæ denarium pondo sex, galbani denarium pondo sex, seui taurini denarium pondo sex, baccarum ficarum lauri denarium pondo sex, olei heminā, vini marinæ expertis heminam: præparatur sicuti priora.

ALIVD ACVNTIANVM INSCRIPTVM.

Ceræ pondo vncias duas, galbani pondo vncias tres, nitri pondo vncias tres, terebinthinæ liquidæ pondo vncias tres, cefypi pondo vncias duas, seui taurini pondo vncias duas, olei cyprini pondo vncias quatuor, olei melini pondo vncias quatuor, irini pondo vncias quatuor, mellis pondo vncias quatuor, olei communis pondo vncias tres, olei veteris pondo vncias quatuor, guttæ ammoniaci pondo vncia vnam, thuris pondo vnciam vnam: præparatur vt alia.

ALIVD.

Olei communis sextarium vnum, S, terebinthinæ pondo vnciam vnam, guttæ ammoniaci pondo vncias duas, ceræ pondo scilibrâ, galbani pondo vncias tres, cefypi pondo vncias duas, thuris pondo vnciam vnam, æruginis pondo vncias duas, mellis heminas duas, medullæ ceruinæ pondo vncias tres, seui anferini pondo vncias duas, xini heminas duas, aphronitri pondo vncias duas: cõficitur inftar superiorû.

ALIVD CHLORACOPON.

Succurrit opifsthotonicis, ischiadicis, solutis, & tremulis. Myrrhæ denarium pondo quatuor, guttæ ammoniaci denarium pondo quatuor, thuris denariû pondo quatuor, nitri denarium pondo quatuor, æruginis denarium pondo quatuor, opopanacis vncias decem, galbani pondo vncias quatuor, terebinthinæ pondo libras duas, ceræ pondo libras duas, malabatrini vnguinis sextarij dimidiû, cyprini sextarij dimidiû, aceti quantum sufficit. ammoniacum, myrrham, nitrum dissolutissimum solutis opopanacæ, galbanû adiungito. His leuigatis liquida superfundito, miscetotq; exceptis vtitor.

ALIVD.

Myrrhæ denariû pondo quatuor, terebinthinæ pondo libras duas, ceræ denarium pondo duum, * guttæ ammoniaci, thuris, nitri, æruginis singulorum denarium pondo quatuor *, vnguētî melini sextarij dimidiû, cyprini pondo vncias tres, irini pondo vncias tres, olei veteris sextarios tres, opopanacis pondo vncias tres, galbani pondo vncias quatuor, aceti quod sufficit: præparatur vt dictum est.

ALIVD AD DIVTÛRNOS AFFECTVS VALDE generosum.

Ceræ pondo minam vnam, olei veteris sextarios quatuor, terebinthinæ pondo libram vnâ, myrrhæ pondo vncias quatuor, * thuris pondo vncias quatuor *, opopanacis pondo vncias quatuor, * ficus agrestis, radicis, æruginis, nitri, singulorum pondo vncias quatuor, piperis albi pondo vncias duas, galbani pondo vncias quatuor, medullæ ceruinæ pondo vncias quatuor, vnguētî cyprini pondo vncias quatuor, vnguenti melini pondo vncias quatuor, rutæ viridis furculorum pondo vncias tres, aceti quod satis est *, ficus agrestis radices, & rutam cû aceto incoquito, deinde liquorẽ expressum aridis inijcito, leuigata accurate, liquidis excipiro, ac interdum pharmaco syncero, interdum diluto vtitor: hoc autem pro ratione subiectorum affectuum accidet.

ALIVD BASSI PHARMACVM. HOC IPSO VSVS, cum neruorum resolutione prius tentaretur, seruatus est.

Olei myrti pondo vncias quatuor, cyprini pondo vncias quatuor, olei veteris pondo libram S, atramenti futori pondo libram S, ceræ pondo libram, terebinthinæ pondo libram, galbani pondo vncias tres, mânæ pondo vncias quatuor, opopanacis

pondo vncias duas, bryoniæ radicis pondo vncias quatuor, æruginis podo vncias quatuor, aphronitri pondo vncias quatuor, piperis pondo vncias duas, pyrethri pondo vncias quatuor, pinguis hædini pondo vncias sex, euphorbij podo vncias quatuor, aceti quantum satis est. bryoniam, pyrethrū, cū aceto incoquitur: deinde liquor expressus, aridusq; probe leuigatis adiectū, liquidis excipito: vsus ostēsus est.

ALIVD *scilicet castoris*, ID EST EX CASTORIO. SOLV-
tis & omni diuturno malo auxiliatur.

Oesypi pondo vncias tres, medullæ ceruinæ pondo vncias quatuor, terebinthinæ podo vncias tres, guttæ ammoniaci podo vncias duas, galbani podo vncias duas, castorij pondo vncias duas, piperis albi podo vncias duas, euphorbij podo vncias duas, adarces pondo vncias duas, nitri spumę podo vncias duas, opopanacis pondo vncias duas, olei styracini pondo vnciam vnam, olei irini pondo vncias duas, olei veteris heminam vnam, ceræ pondo libram S. componitur aliorum modo.

ALIVD CVIVS VSV BASSVS LONGO TEMPORE

paralyssi infestatus, etiam ab hoc morbo conuulsi.

Olei myrtæ, melini, cyprini singulorum vncias quatuor, olei veteris selibram, ceræ pondo vnum, terebinthinę selibram, galbani vncias quinque, thuris vncias quatuor, opopanacis vncias duas, æruginis vncias duas, bryoniæ radicis vncias quatuor, aphronitri vncias quatuor, piperis vncias duas, pyrethri vncias duas, pinguis hædi vncias sex, euphorbij vnciam vnam, aceti quantum satis est. compositio huiusmodi medicaminum communis est.

ALIVD ENCHRISMA PODAGRICO, AC ARTICVLARI

morbo laborantium *scilicet terebinthine*, quod est ex sale confectum, toto affectu liberat: vsus eius est quotidie.

Salis inquinati, hoc est ipsius terræ pondo, aluminis fissi pondo, facis vini Italici sextariū, lapidis alij floris vncias quatuor. Arida studiose conterito, & facie addita accurate leuigato: quibus olei veteris sextariū affundito: rursusq; tūdito: vbi vsus poscet excipito: In alijs scripturis habetur, melle attico excipiuntur.

ALIVD ENCHRISMA PODAGRICO, AC ARTICVLARI
Sals inquinati pondo vncias tres, aluminis fissi pondo vncias tres, lapidis alij floris pondo vncias tres, thuris pondo semunciam *, myrtæ pondo semunciam *, facis vini Italici sextarij dimidium: preparato vti prædiximus.

ALIVD ENCHRISMA HOC EST LIQVIDVM, QVOD
illinitur. Patrodo Casaris liberto compositū. Leuat toto affectu, vtendū est quæcidie & matutino ante balneum, & post ipsum: adhæc vespertino. Sumentes ex pharmaco quod satis est, soluentēq; oportet pedes ungere, & citra confusionem infricare.

Thuris denarium pondo decem, piperis albi denarium pondo decem, aphronitri denarium pondo octo, myrtæ denarium podo quatuor, guttæ ammoniaci denarium pondo sex, aceti quantum sufficit, olei cyprini heminam vnam S. Sicca contunditur, cribroq; tenuissimo incernuntur: reliqua aceto dissoluntur, leuigantur, deinde omnia simul miscentur, & tritis cyprinum inditur: exceptis iam, vtimur.

ALIVD ENCHRISMA PODAGRICO, AC ARTICVLARI
Thuris denarium pondo octo, myrtæ denarium pondo octo, guttæ ammoniaci denarium pondo octo, aluminis, piperis albi singulorum denarium octo, nitri de-

* Albas v-
cias sex.
* Albas v-
cias sex.

narium pondo octo, aceti quod satis est, olei cyprini heminas duas, ceræ pōdo sēlibram: quæ liquari possunt, liquefiunt, & tritis adijciuntur.

ALIVD NEAPOLITAE MEDICAMENTVM, ISCHIA-
dicis, arthriticis & podagricis confectum. toto affectu liberat.

Thuris, pipēris albi, guttæ ammoniaci, myrrhæ, lapidis assij florīs, aluminis fissi, tri-
centaurij succi singulorum pōdo vncias duas, facis vini Italici sextariū vnam,
olei cyprini, laurini, myrte, styracini, ceræ singulorum pondo librā vnam, terebin-
thinæ pondo sēlibram, galbani pondo vnciam, opopanax pondo semunciam, li-
quida tritis miscentur.

ALIVD DOMETIVS NIGRINVS COMPOSUIT, QVOD
toto affectu liberat.

Myrrhæ fractæ pondo vncias duas, thuris pondo vncias duas, guttæ ammoniaci
pondo vnciam vnā, nitri rubri, vel salis inquinati pōdo vncias duas, aluminis fissi,
lapidis assij florīs, colocynthidis partis interioris, mādragoræ succi, mellis, euphor-
bij singulorū pōdo vncias duas, vnguētū crocini, melini, styracini, malabattrini, lau-
rini, gleucini, hedychoi, amaracini, pinguis vituli marini singulorum pōdo vncias
sex, huius penuria vtēdum est medulla cerui vetustissima: ceræ pondo libram, gal-
bani pondo vnciam, terebinthinæ pondo sēlibrā, opopanax pondo semunciam,
facis vini Italici sextariū. preparato quēadmodum supra dictū est. Hac confectu-
ra vtemur in Podarce, cui titulus est Pompei preciosa à Sabernio Valēte cōposita.

MEDICAMENTVM EX POPVLO, QVOD GRAECI
vocant. benefacit ischiadicis, arthriticis, solutis, tremulis. valet item ad
vsum quotidianum.

Populi furculorum pondo minam, ficus agrestis radicis pōdo libras quatuor, ca-
sīæ fistulæ pondo libras duas, vnguētū crocini pondo libras duas, croci pōdo vncias
tres, vini odori sextarios duodecim, olei sabini sextarios decem, sampsuchi pōdo
libras quatuor, ceræ pōdo libras quatuor. furculos populi diligētē cōtusos in va-
se duplici vnguentario contineto, ac his sampsuchū ficūsq; radices in crassiora frus-
ta cōcisās adijcito: his vinum superfundito. Omnia diebus nouē macerari sin-
to: sequenti die oleum adijciatur, & rursus accura te tunīa igne non acri incoquito,
postea liquori expresso, ceram subactam & medullam leuē factam indito, igni
imposita coquito: vbi liquata fuerint, ab igne tollens, crocinum adiungito, moue-
toq; cōtinues: crocinum vero leuefactum, terrestres hirudinis sanguine excipito, vt
olei veteris crassitudine habeat. Porro iugulatur hirudo iuxta elatūculam ariditine
vtrinq; transfixa: liquida croco iniecta, rursus tundito: exceptis vitior. medicamen-
tum toto affectu leuat, multo autem prastantius euadit si hirudinis sanguinem
copiosum recipiat.

ALIVD VALET AD MOLESTIAS EX PERERICIO-
ne & contusiones ex ictibus.

Populi furculorum pondo minam, ficus agrestis radicis pōdo minas quatuor, ca-
sīæ fistulæ pondo libras duas, medullæ ceruinæ pondo libras duas, croci pondo li-
bras tres, vini odorati sextarios duodecim, olei libras decem, sampsuchi pōdo li-
bras quatuor, sanguinis terrestres hirudinis quantumcūq; indideris medicamen-
tum nihil offendes, sed potius iuuabis: prapatur modo praedictorum.

ALIVD ACOPON ^{est rōg apocōis} ID EST EX RVBETIS RANIS, hoc vsus vir Xysticus & acopo & malagmate à toto affectu cōualuit.

confectio ita habet.

Olei veteris sabini pondo libras tres, ficus agrestis radices pondo libras tres, ceræ pondo libras tres, apochymatis pōdo libras tres, adipis suillæ veteris pōdo libras tres, ranarū rubetarū numero triū; vel si hæ non sint, paruarū quinq, medullæ ceruine pōdo vncias tres, aphronitri pōdo vncias tres, sulfuris viui pōdo vncias tres, olei iurini pōdo vncias tres, olei irini pōdo vncias tres, vnguenti malabathrini pōdo librá, sampfuchi pōdo librá, radices in crassiora frustra sectas, ac in oleum simul cum sampfuchō cōiectas, supra prunas incoquito. vbi radices inaruerint, humore exprimito, radices quidē & sampfuchū abijcito, ranas in sportulā textā imponēs, huiusq, oras consuens, & oleo expresso committēs, rursus vas coopertum igni superponito, vbi iam satis magnum tēporis spatiū intercesserit, vt ranæ illiqueſcāt sportula deposita humore expresso abijciatur. Reliquo oleo liquida indito, mox uēs sine requie postremo medullā & galbanū adiungito: postquam soluta fuerint ab igne tollito ac modicē refrigerari permittens, arida tunſa, ac tenuissimo cribro secreta inspergito, mouēs assidue, in mortariū demissis, iterūq, tunſis, malabathrini vnguenti pōdo semis adiungito, & rursus tūdito, excepta vase plumbeo, vndiq, obturato, vt nihil perſpiret seruato: vteris medicamēto interim vt malagmate, iuxta morbi inclinationem, interim vt enchyſmate. Nam pharmaci quod satis est capientes, soluētēſq, vnguento, vt cerati humidī spissitudinem habeat, vitimur.

ALIVD HALIEI PHARMACVM; QVOD IPSE HÆ-

lieus longo tēpore conseruans cum affectu adeo infestaretur vt coram ore vndiq, molestaretur, vsurpabat, & toto malo liberatus est. data est confectio Gualerio Paulino: habet autem in hunc modum.

Olei sabini libras tres, populi furculorum libram: qui cum non adsint, sampfuchō vti oportet, duas ipsius partes inijciētēs, habet autē sampfuchi, cyprini, irini, mastiches, singulorum libram, myrrhæ stactæ selibrā, ceræ quadrantem, apochymatis libras tres, adipis suillæ pinguis libras tres, sulfuris viui vncias tres, nitri spumæ vncias tres, galbani libras tres, medullæ ceruinæ vncias quatuor: hirudinum terrestrium decem sanguis immittēdus est medicamini preparato, & iam trito. porro conficiendum est, vti diximus. In vsu medicamento libram vnam auferētēs, opobalsami vncias tres, vnguenti malabathrini vnciam vnam condimētī gratia inde re continēt. in quotidianos vsus ita præparatur.

ALIVD HALIEI, A' GVALERIO PAVLINO CONFECTVM.

Ceræ pondo libras tres, ficus agrestis radices pondo libras tres, apochymatis pondo libras tres, adipis suillæ pinguis pondo libras tres, olei sabini pondo tria, cyprini pondo, susini pondo, crocini pondo, stactæ pondo selibrā, medullæ ceruinæ pondo semis, galbani pondo semis, rubetas ranas quinq, sampfuchi, vel populi furculorum pondo tria, sulfuris ignem non experti pondo vncias tres, aphronitri pondo vncias tres, hirudinū plurimum sanguinem. conficito quemadmodum prædixi.

ALIVD PHLABII CLEMENTIS PHARMACVM. HVIVS

vsu nouimus homines toto corpore diuexatos à podagra chiragraq, adeo conualuisse, vt citra noxam obambulant.

Olei sabini pondo duodecim, ficus agrestis radices pondo duodecim, ceræ pondo,

terebinthinæ pondo, medullæ ceruinæ pondo, galbani pondo, ranas numero sex. Oleum diuidimus, & seorsim in eo ranas, seorsim item radices incoquimus, deinde de liquore percolato ad pharmaci confectionem vtimur. Pharmacum autem accipi vltum præstat, quod à Gualerio Paulino cōfectum est. Hæc autē scripturæ adiunguntur. samfuchi pondo s, vnguētī crocini pōdo, malabathri pondo, opobalsami pondo vncias tres, hirudinum decem sanguinē, medullæ ceruinæ pondo dua, galbani pōdo dua, adipis suilli veteris pōdo tria, apochymatis pondo, ceræ pōdo tria s, sulfuris viui pondo vnciam, aphronitri pondo. vncias quatuor, rubetæ ranas tres, hirudinum sedecim sanguinem, & loco crocini syriaci pondo, samfuchi pondo s, ponitur superiorum modo preparatur.

ALIVD POMPEI SABINI PRECIOSVM INSCRIBITUR, Abumius Valens præparauit. vtile est ischiadicis, arthriticis, podagricis, tremulis, & ad omnem neruorum dispositionem. compositio talis est.

Samfuchi pondo dua, scenigraci pondo dua, meliloti pondo, rosmarini pondo, brathyos podo s, cachrys pōdo, cyperi pondo, abrotani pōdo, cardamomi pondo selibræ, baccarum lauri pondo selibram, vini odorati sextarios viginti quatuor, vnguenti irini pondo quindecim, cyprini pondo dua, syriaci pōdo dua, ceræ pondo dua, terebinthinæ pōdo, galbani pondo vncias duas, opopanacis pondo vncias tres, guttæ ammoniaci purgatæ pondo vncias quatuor, piperis longi, nitri rubei, lapidis asij floris, colocynthidis partis interioris, aluminis fissilis singulorū pondo vncias quatuor, thuris pondo vncias quatuor, cētaurij pōdo vncias quatuor, mandragoræ succi, myrrhæ stactæ, mellis costi singulorum pondo vncias quatuor, rubetæ ranas magnas numero sex, hirudinum terrestrium decem sanguinem. Medicamentum variè componitur, aromatica siccaque crassaque confusa, vasique dupli vnguentario iniecta, vino superfuso, triduum macerari permittimus: quarto die vino quantum satis est, ablato, guttam ammoniaci, thus, galbanum, & opopanax imbuimus, & reliquis succis, hæc dissoluta leuigamus, quibus factis leuibus, tunfa cribrataq, alumen, nitru rubrum, colocynthidē, lapidis asij florē, piper & reliqua immittimus, & cum aridis terimus. his myrrham, stacten, & mel adijcimus. sic iam præparatis, omnia liquida his quæ in vino macerātur, affundito: signi superposita coquito, mouens continue. Vbi bona vini pars cōsumpta fuerit, humorem exprimito: cui ranas imponens, sicut supradictum est incoquas, & tūc liquida adijcias. Hæc liquata igne deponens, leuigatis indēs, ac rursus tūdes: exceptis vitior.

ALIVD ACOPON ^{peruicax, vtriusq;} AVXILIATVR ISCHIADICIS, arthriticis, solutis & tremulis: vtibatur Iulius Secundus, diuturnos affectus reficit, capite dolentes adiuvat.

Adarces pondo vncias duas, myrrhæ stactæ pondo vncias duas, aphronitri pōdo vncias duas, euphorbij, opobalsami, singulorum pondo vncias duas, styracini vnguenti pondo, arida tunduntur, cribranturq; his myrrha, stactē, & opobalsamum adijciuntur, denuo tūsa styracino excipiuntur. ac interim per se, interim alteri mistum vsui est: coctionem quoq; adiuvat.

ALIVD ORPHITVS COMPOSUIT, CVIVS VSV THORACIS affectu molesto, & iam inueterato liberatus est.

Adarces pondo vncias duas, myrrhæ stactæ pōdo vncias duas, aphronitri pondo 41

vncias tres, euphorbij pondo vnciam S, * malabathrini vnguēti pondo, fuliati Ro-
manis dicti pondo selibram, ceræ pondo vncias duas, opobalsami pondo vncias
duas: præparatur in modum prædictum.

* Alias pon-
do vncias
sex.

ALIVD NEAPOLITAE, QVOD AGRIPPA
composuit.

Adarces ablatis arundinibus, pondo vncias tres, euphorbij pondo vncias tres *;
aphronitri pondo vncias tres, stactæ pondo vncias tres, opobalsami pondo vncias
tres, vnguēti malabathrini pondo, fuliati pondo selibram, hedychoi pondo seli-
bram, crocini pondo selibram, nardi asiani thyaterinē pondo selibram, ceræ pondo
vncias tres: conficito vt priora.

* Aliis sex.

ALIVD MYRACOPON REGIVM AD INVETE-
ratos affectus, item coctionem adiuuat.

Calami aromatici, carpobalsami, amomi, cardamomi, iūci floris, cassiæ rosam spi-
rantis, meliloti, sampsiuchi, brathyos, scenigraci, cyperi, nardi, piperis albi, singu-
lorum pondo vncias tres, myrrhæ troglodyticæ pondo selibram, euphorbij pon-
do selibram, vini falerni sextarios sedecim, vnguēti malabathrini, primæ confe-
ctionis pondo duo, nardi primæ compositionis pondo, fuliati primi pondo, opo-
balsami pondo, crocini pondo, styracini primi pondo, amigdalini pondo, comage-
ni pondo, gleucini pondo, irini pondo, hedychoi pondo duo, amaracini primi pon-
do duo: coquitur vnguēti modo. nimis quā bonū medicamentum est, a Celere
Primpylareo compositum. benefacit ischiadici, arthretidis, solutis, tremulis. va-
let ad conuulsa, ruptaque. item ad scirrosos viscerum affectus, & concoctiones iu-
uat ventriculi orificio & dorso illitum.

ALIVD AVTHORE ACILLA SECVNDILE.

Euphorbij, opobalsami, myrrhæ stactæ, singulorum pondo vncias duas, nitri spu-
mæ pondo vncias tres, ceræ tātundem, vnguēti malabathrini pondo, fuliati pon-
do selibram, crocini pondo selibram, nardi vnguēti pondo selibram, hedychoi
pondo selibram, amaracini pondo selibram. conficitur, quo dixi modo. Hec qui-
dem sufficiunt. Etenim Asclepiades confecturas ipsorum & vsus accurate tradi-
dit: Andromachus autem, vt solet, negligentius: neq; ad quid singula valeant, indi-
cans, sed vobis conijciendum relinquens. Nam ceu ad artifices scripturas semper
cōscripsit. Quoniam vero nonnulla Acopa inuicem sibi similia, in tēperaturis dis-
crepant, ideo hac quoq; apposui: q; lectores inde quæ Asclepiades docuit, de ijs si-
mul ratiocinari queant, cuiusmodi acopa, quibus vitij potissimū conducant. Di-
cemus autem & nos, vbi vniuersales quosdam sermones de ipsis retulerimus, vn-
de accuratiorē via ac ratione ad eorūdem vsus, qui mentem dicendis adhibebunt,
peruenient.

ACOPON VIRIDE HALIEI.

Ceræ, terebinthinæ, olei veteris, singulorū pondo S, aphronitri pondo vncias qua-
tuor, galbani pondo vncias tres, æruginis rasæ pondo vncias tres, opopanaxi pon-
do vncias sex, guttæ ammoniaci pondo vncias tres, mannæ pondo vncias tres, ace-
ti pondo vncias duas, melini pondo vncias duas, cyprini pondo vncias duas, irini
pondo vncias duas, seui caprini pondo vnciam.

ALIVD ACOPON BONVM.

Ceræ pondo sedecim, aphronitri pondo vncias octo, baccas lauri numero octo, pi-
o: je

peris albi denarij pōdo vnus, crocomagmatis quantū sufficit, medullæ ceruinæ denarium pōdo duū, myrrhæ denarij pondo vnus, ceræ denarij pōdo vnus, vini rithi diaci denarium: acetū modicum, aridis adiicitur.

ALIVD BASSI STOICIL

Ficus agrestis radici pondo * castorij pōdo vncias duas *, medullæ ceruinæ pondo vncias sex, olei veteris pondo duo, ceræ pondo vnum *, aphronitri pondo vncias tres, baccarum lauri sextarios duos, rutæ viridis fasciculum manipularē, rosmarini tantundem, olei sabini veteris pondo decem. Radices & herbæ oleo incoquantur, deinde exprimuntur, postea liquida superfunduntur.

ALIVD.

Opopanax pondo vnciam, resinæ pondo vnciam, resinæ pityinæ pondo duo, ceræ pondo, guttæ ammoniaci pondo vncias sex, æsypi pondo vncias duas, olei veteris sextarium vnum S, falis floris pondo vncias duas.

ALIVD.

Ceræ pondo, medullæ ceruinæ pōdo vncias duas, vnguētū babylonij pondo, hedychroi pōdo, stactæ pōdo, malabathri pōdo vnciā, nardi pōdo vnciam, opobalsami pōdo vncias sex. In marina vel muria medullā liquato: in vsu liquida simul cōmitito: postremo opobalsamum. at si liquidum sit acopon, plus ceræ indito.

ALIVD ACOPON QVADRATI.

Iri vnguētū vnciam, cyprini vnciam, laurini vnciam, olei veteris vncias tres, terebinthinæ vnciam, medullæ ceruinæ vnciam, æsypi vnciam, piperis vnciā, nitri denarium pondo quatuor, sulfuris ignem non experti denarium pōdo quatuor, pyrethri denarium pondo quatuor, mellis vnciam. liquida siccis miscentur.

ALIVD ACOPON, QVIA FOETÈT ^{duo dicitur} APPELLATVR.

Terebinthinæ denarium pondo quinquaginta sex, ceræ denarium pondo viginti octo, æsypi, mellis, medullæ ceruinæ, guttæ ammoniaci, galbani, aphronitri, interdum opopanax, baccarū lauri singulorum denarium pōdo sex, olei veteris sextarium, vini heminas duas, quidam castorij denarium pondo trium addunt.

ALIVD ^{ἡ σάμψυχο} ID EST EX SAMPVSCHO MEDICAMENTUM.

Ceræ pōdo, olei omphacini sextarios tres, sampsfuchi sextariū, * foenigræci sextarium *, vini veteris sextarios quatuor, maluæ fasciculū, herbæ mercurialis quam Græci ^{ἀνταρσίη} vocant, fasciculum: ficus agrestis radices.

ALIVD ANTIMACHI.

Sāpsfuchi noui, rosmarini, aspalathi, brathyos, id est herbæ sabinae, foenigræci singulorū sextarios duos, ceræ pōdo, vini veteris sextarios tres, gleucini sextarios tres.

ALIVD PHILOCLEI.

Olei decocti permultum, radicum ficus agrestis sextarios tres, ceræ minam, terebinthinæ minam, medullæ ceruinæ denarium pondo viginti quinque, adipis aslereni denarium pondo viginti quinque, galbani denarium pōdo duodecim S, sampsfuchi sextarium, rosmarini sextarium. Hæc postrema cum vino odorato tum leuigantur, tum miscentur: sit autem malagma cera copiosiore iniecta.

ALIVD ACOPON AVTHORE APHRODA.

Aphronitri denarium pondo trium, piperis grana quadraginta, & longi totidem, thuris denarium pondo sedecim. His tritis vini odori Chij, vel rhodij heminam

superfundito mellis denarios nouē, deinde in patella liquato, ceræ tyrthenicæ denarium pondo duodecim, seni taurini denarium pondo quadragintaduum.

ALIVD QVOD ERAT ASPHALARTESII.

Crocomagmatis denarium pondo quatuor, medullæ ceruinæ denarium pondo duodecim, cespiti denarium pondo sex, adipis asferini vel suilli denarium pondo duodecim, terebinthinæ denarium pondo duodecim, irini denarios octodecim, cyprini gleucini singulorum denarios octodecim. Mel liquatur, deinde siccis admisceatur ac ubi simul cum his quæ in mortario sunt, leuigaueris, in vñs condes.

ALIVD ACOPON BARBARICVM. *Si iupagbleu, hoc est*

ex euphorbia ad ischiadicis, aliâ multa.

Opopaniacis pondo vñciam, tyrthenicæ pondo vñciam, terebinthinæ pondo vñcias duas, galbani pondo vñciam, guttæ ammoniaci pondo vñcias duas, euphorbiæ pondo vñcias duas, castorei pondo vñcias duas, piperis albi pondo vñcias duas, medullæ ceruinæ pondo vñcias quatuor, cespiti pondo vñcias quatuor, limnestris diis pondo vñciam s; styracini, laurini, amaracini, singulorum vñcias tres, olei veteris sextarios duos, bedychroi vñcias sex; præparato vtitor. valet ad desperatos nervorum affectus, item proprie ad ischiadicis.

ALIVD ACOPON QVO ARVNTIVS ACILLAS CVRA-

tus est. benefacit exendicum dolori, omnique nervorum distensionis.

Opopaniacis pondo vñcias duas, cespiti pondo vñcias quatuor, casia pondo vñcias quatuor, medullæ ceruinæ pondo vñcias quatuor, ceræ pondo, styracini pondo vñcias sex, irini pondo vñcias sex, laurini pondo vñcias sex, olei veteris pondo * *vti euphorbiæ pondo vñcias duas, guttæ ammoniaci pondo vñcias duas.* Euphorbium modico mellis temperato.

ALIVD GLYTI VT PHILOXENVS GRAMMATICVS.

Ceræ pondo libras duas, guttæ ammoniaci pondo libram, galbani pondo libram s, styracis pondo libram, bdellij pondo libram, myrrhæ pondo vñcias duas, thuris pondo vñcias nouem, cespiti attici pondo libram, propolis pondo libram, resinæ terebinthinæ pondo libram, olei veteris pondo duo, ciprini, irini vnguenti, amygdalis ni singulorum pondo duo, syriaci pondo tria, opopaniacis pondo. præparatur.

ALIVD ACOPON VIRIDE VT CLEMES SERTO-

rius, quo vtor

Aeruginis rase pondo vñcias sex, resinæ frictæ pondo vñcias quatuor, olei myrtet pondo, lentiscini pondo, olei veteris pondo, laurini pondo duo, syriaci pondo, gleucini pondo tria, pinguis ouilli vñcias tres, ceræ ponticæ libras tres, galbani pondo libram, myrti tenerorum foliorum, rutæ foliorum viridum, rosmarini viridis, lauri foliorum tenerorum singulorum vñcias sex, herbæ saluæ felibram viridia tundantur, & oleo per noctem & diem macerantur, deinde cum liquidis incoquantur. cum ab igne deposueris, ærugo inditur, percolata reponitur, facit ad omnem nervorum laborem.

ALIVD ACOPON CALEFACIENS CASTI, AD DIV-

utnos affectus & convulsiones.

Pythecæ sextarium, syriaci vnguenti tantūdem, iris illyricæ parem modum, terebinthinæ pondo libram, axungie pondo libram, rasuræ naualis pondo vñciam. Incoquito, ruta viridi mouens.

ALIVD ACOPON ORIONIS CTENESTI BONVM.

Ceræ pondo libras sex, propolis pondo libras quinq; iris illyrica pōdo libras quatuor, terebinthinæ pondo libras quatuor, opōpanacis pondo libras tres, olei veteris pōdo quatuor, galbani pōdo libras duas, olei lentiscini pōdo tria, myrtæ pōdo tria, guttæ ammoniaci pondo libram, medullæ ceruinæ pōdo libras tres, cætypi pondo libras sex, baccarum lauri pondo libram, styracini pondo tria, amygdalini pondo tria, seu vitulini pōdo libras tres, & leonini pondo libram S; opobalsami pondo libram S. preparato diligenter.

ALIVD MYRACOPON BONVM.

Malabathri, hedy chroi, nardi crocini, babylonij, singulorum felibram, stactæ, opobalsami, ceræ, comageni singulorum vncias sex, aloës vncias duas, mellis vncias tres: conficito.

ALIVD MYRACOPON QVO VTOR.

Ceræ candida pondo vncias duas, adipis asferini odoramentis cōditi vnciam, seu taurini odoramentis conditi vnciam, adipis leonini odoramentis cōditi vncias duas, crocodili odoramentis conditi vnciam, medullæ ceruinæ vnciā, salis ammoniaci vncias duas, piperis albi vncias duas, thuris vnciam, cinamomi vncias tres, phronitri vnciam, iris illyricæ sextarios duos, nardi vnguenti sextarium, malabathri Alexandrini sextarios duos, stactæ libras duas, syriaci crocini libras duas, mellis libras quatuor, opobalsami sextariū, comageni libras duas, parato vti nouisti.

ALIVD MYRACOPON.

Ceræ tyrrhenicæ vncias sex, ammoniaci vncias quatuor, euphorbij libras quatuor, piperis albi vncias quatuor, lymnistridis vncias quatuor, magmatis malabathri vncias sex, opobalsami pondo, malabathri pondo, stactæ vncias sex, foliatæ vncias sex, nardi pondo tria.

GLEVCINI CONFECTIO IVXTA ANDROMACHVM.

Post prædicta acopa, Andromachus Gleucini cōfectionem descripsit, non male ipsam acopis chrisimatis adiungens: quippe ad dolorem lassitudinemq; tollendam, longe est accommodatissimum. Traditur autem ab eo in hanc sententiam.

GLEVCINI CONFECTIO QVA VTOR.

Myrtæ pondo libras duas, nardi indicæ pondo libras duas, costi pōdo libras tres, styracis pōdo libram, bdellij, sampsuchi, xylobalsami, iunci odorati, cardamomi, spathe, iris illyricæ, misyos, asari, singulorū pondo libras duas, meliloti pōdo libram, nardi gallici pondo libram, aspalathi, calami singulorum pondo felibrā, mali terræ longi pondo libram S, rosmarini seminis sextarios duos, thuris pōdo libras tres, caltæ pondo libras tres, scenigræci sextarios duos, sphagni pōdo libras duas, amomi pondo libras duas, corticis thuris pondo libram, rosarum siccarum pondo libras duas, brathyos pōdo vncias sex, marathri pondo libras duas, balsami fructus pondo libras duas, croci pondo vncias tres *, baccarum lauri pondo libram, piperis albi pondo libram, opobalsami vascula tria, malabathri foliorum pōdo libras duas, nucleos pineos virides duos, rutæ viridis pondo vncias duas, salis ammoniaci pondo vncias quatuor, nitri pondo vncias quatuor, vini veteris sextarios duos, musti boni vascula duo S, olei veteris libras quinq; preparato diebus quadraginta. Hæc præfatus Andromachus, non adhuc cōfectionis modū, sicut Crito adiecit, iussit, super quot libris italicis vasculum aut sextarium æstimet, silentio præterij.

* Aliis sex.

GLEVCINI CONFECTIO CRITONIS IN SECVNDO

Crito ad libri calcem, Gleucini confecturam his verbis tradidit, Gleucinū vim habet calefactoriam ac remittentem: vuluæ & neruis præsidium est, huius confectio-
 nes multe sunt, que vero simplex dicitur, hunc in modū habet. Musti recētis, vuz
 5 maronia, mensurā in vas stanneū coniectam, supra prunas incoquito. Ac vbi ter
 quaterve efferverit, in fistile demissam, soli exponito olei omphacini congios sex
 addito, iunci minas sex, alij minam S, nardi, calami, aspalathi, singulorum tantū
 dem, palmæ elatæ minā, cyperi minam, cardamomi octauā minę partem, amomi
 tantundem, meliloti vncias quinq; sint autē omnia leuia, deinde diebus octo com-
 10 mouens, mustūmq; repurgans, vtitor.

GLEVCINI CONFECTIO SECVNDVM DIOSCO-

ridem libro primo de materia scripsit autem ille in hanc sententiā.

Gleucinum simplex componitur ex oleo omphacino, iunco, calamis, nardo galli-
 co, spatha, aspalato, fertula cāpana, costo, & multo, vinatijs, vasi quod aromata vi-
 5 num & oleum continet, circumdatis: triginta diebus singulis bis mouetur: postea
 expressum vnguentum reponitur. Vis eius est calefacere, emollire, & remittere:
 benefacit rigoribus, neruorum vuluæ que affectibus: omni acopo efficacius est, vt
 quod emolliat.

GLEVCINI CONFECTIO HERA AVTHORE.

10 Quoniam Heras Gleucini confectiōe luculentius ipsis iuxta finem operis medi-
 camentorij edocuit, illius quoque scripturam ad verbum ita subiuncturus sum.
 Olei gleucini compositio ad perfrictiones & neruorū vitia potissimum: iuuat opi-
 sthotonicos, id est quibus ceruix reflexa est in posteriore partē, oleo irriguō, locis
 15 dolentibus injecto. Olei venephriani pondo tricenta * octo, vini salerni sextarios
 triginta, musti aminei sextarios centū octo, helenij pōdo duodecim, spathæ pon-
 do quinq; aspalathi pondo quinq; hedilari pondo duo S, artemisiz maternæ pon-
 do duo S, myrrhæ pondo tria (alij pondo) pipēris albi pondo duo S, splachni pon-
 do duo S, xyloballami pondo duo S, mali terræ longi pondo vnum, vncias tres,
 myrrhi fici foliorum vncias duodecim, * bdellij pondo duo S, iris illyricæ pondo
 20 duo S, styra cis pōdo vnum vncias tres, casiz sicca pōdo vnum vncias tres, ladani
 pondo vnum vncias tres, cardamomi pondo vnum vncias tres, croci pōdo vnum
 vncias tres S, balsami fructus pondo duo S, thuris pondo quinq; crocomagmatis
 pondo quinq; panacis pondo vnum vncias tres, calami aromatici pondo quinq;
 asari pondo duo S, casiz nigre pondo duo S, amomi vuz pōdo vnum vncias tres,
 25 iunci floris pondo quinq; costi pōdo quinq; vncias tres, nardi gallici pōdo quinq;
 fertulæ campanæ, quæ melilotos dicitur pōdo vnum vncias tres, lampfuchi pon-
 do vni vncias tres, rosarum siccarum pondo vni vncias tres, fœnigraci pōdo * S,
 opoballami vascula quinque, malabathri vnguenti pondo. Arida tunduntur &
 tenuiore cribro incernuntur, vinoq; macerantur, bdellium, etsi aridum non fuerit;
 30 & ipsum contunditur: sin pingue extiterit, vino ipsum in pila cōtundendo solu-
 tur, hæc in vas exiguum vnguentariū stanneūq; coniecta, sed ita vt nihil expiret
 opertum diebus duodecim & totidem noctibus cōfundi sintintur: mustum vero
 cum his permaneat, vuz pure expressa vt nihil roris contineat. Porro in magnum
 vas conditō vt etiam feruori ipsius locus sit, omnia in vino macerata adiiciuntur:
 35 Oleum vinūq; bis die spatha vnguentaria ad horam agitantur: spatha vero ac-

* Alia quin-
 quaginta.

* Alia decol.

* Alia duo.

curate detergat, ne id acre quod ei adheret, medicamentum offendat, dum rursus immittitur. Præparetur autem vas operculo, & desuper plusculis centonibus accurate circumdatur, vasi sublit restis, cum iam dies quindecim præterierint, ammoniacum, & ipsum ammonium inditur, crassius cōtulum. At triginta dies duplici vase supra prunas duas vel tres fouere vnguentum permittendum est, opobalsamo adempto, vase autē modice refrigeratō vnguentū defendere reliqua sportulis sunt calida exprimere oportet, primum manibus, deinde prælo molientes, aliquid vnguenti gratia, in ipsum, malabathrum conijcere, si vnguentum in calente aqua fufum immittamus item spatha permouere, vt misceantur. Postea diem vnum finentes, vitreis fischilibus gummi illitis reponemus.

QVAE SCRIPSERIT HERAS.

ACOPON AD PARALYTICOS SYMMATIM AD omnem neruorum dolorem.

Rvt viridis pondo, pulegij fici pondo, cyperi pondo, nitri denarium pondo quinquaginta, fenigraci pondo, linozostis fici pondo, prasij podo, rosmarini pondo, mali terræ podo, amigdarum amararum squamatarū modij dimidiū, iris illyrice pondo dua, terebinthinæ pondo dua, baccarum lauri pondo dua, ficus agrestis radices pondo dua, guttæ ammoniaci podo dua, ceræ pondo quatuor, vini heminas duas, alibi vini congios duodecim, olei congios quatuor, cōtulis ijs quæ tūdi debent, subtiliter aquam affundito: ac rursus tunis, vinum, oleumq; adiungito, & noctē sic esse finito. sequenti die incoquito, dum hæc copiosa decocta fuerint, & oleū a coctis qualitate acceperit, hæc omnia sunt pedetentim, dein sublatis, expressisq; recementis, ceram, resinam, & bdellium adjicito.

ALIUD CHLORACOPON AD ISCHIADICOS, ET neruorum resolutionem. Hoc vsus sum in Phorte.

Resinæ terebinthinæ podo, mānæ vncias quatuor, galbani vncias quatuor, aphroni tri vncias quatuor, guttæ ammoniaci vncias quatuor, opopanacis vncias quatuor, seui caprini vncias sex, eruginis vncias quinque, cyprini heminā, irini heminā, meli vncias quatuor, syriaci vncias tres, piperis vncias tres, quidā vero vncias quatuor, olei veteris selsquixtariū, adarce vnciam, aceti quod abundē sufficit. Acetuginē opopanacē & aphronitrū cum aceto terito, reliqua liquefacta superfundito.

ALIUD ACOPON AD COXENDICVM DOLORES diutinos, artuum ligationem & paralyfim admodum est efficax.

Olei veteris & irini pondo sex, laurini pondo sex, pyracini pondo sex, ceræ podo sex, terebinthinæ vncias duas, pipetis vncias duas, * euphorbij vncias duas, guttæ ammoniaci vncias tres, castorij vncias duas, * opopanacis vncias duas, galbani vncias duas, medullæ ceruinæ vncias duas; liquida vbi liquefeceris siccis affundito, ac vnitis vtitor.

ALIUD ACOPON AD COXARVM DOLORES, ET IN vniuersum ad omnia.

Myrrhæ partē vnam, pyretri partem dimidiam: leuigatis glucinum affunditur, vt medicamentum strigmeti spissitudinem accipiat. Vbi opportunitas accidit, rhodino admixto vtitor.

DAMOCRATIS ACOPORVM COMPOSITIONES.

Vm plurima filij medicorum dicunt

Tum de vsu acopon, tum myracopon: simul omnium.

Hæc quæ sient dicam, & quo conferant modo;

Quæve ratione facias quodq; pharmacum.

Ergo & dolores nervorum hæc omnia leuant,

Carnisque totius & musculum, quibus

Molesta lassitudo est, aut perfrictio,

Aut his dolores similes sine patentibus

Causas oborientes: quæ lassitudini

Obnoxij, & frigori facile haud accident,

Quod si prius his vsi prodeant ad munia

Vitz necessaria obeunda. corporis

Et carne partes pabulo indigas suo

Explent, perunctis statim à cibo locis:

Relaxandis, ægre quoq; senibus iuuant

Ipsis per hyemem ad vesperam linentibus.

Quæ porro acopa faciunt, alio vobis loco

Exponam: & horum scripta subiungam ordine,

In quem quoque vsu veniant, mox transigam.

Nunc quo licet in primis referam facere modo.

Ammoniacy etenim bis quinas uncias

Siue uncias mauult quis siue pondus aliud,

Idemq; thuris, galbani tum quattuor,

Ceni medullæ totidem: parem modum

Simul attici, deinde mittunt cefypi

Terebinthinæ quampuræ centum quattuor,

Mellis recentis optimi rursus decem,

Aequalem tribuunt ponticæ ceræ modum,

Pinguis recentis anseris, mollis decem.

Vini salerni quinque plurève heminas,

Aut pauciores paulo consiciunt quoque

Idem olei veteris bis viginti boni.

Id autem graue olens minime commiseris.

Sic tum fiet, gratum vt sit hoc vtentibus.

Paratur id mausculo mortario.

Simulatque thus in grumulos confregeris

Et ammoniacum vino affuso, protinus

Id auferens macerari modicum, admittito.

Tere cochleari, in mellis spissitudinem

Cogantur, addito mel vna & cefypum

Ceni medullam, quæ in pila cunies,

Deinde cera in ollula liqueficio,

Oleumque totum iuncta & adipe & galbano

Terebinthinamque colliquefacies, simul

Coëuntibus superfundens in fictili,
 Sed spatula parua vt refrigerant permoue.
 Tum subigitò tantisper hac omnia manu
 Dum bene coacta appareant, & humidi
 Mellis, boniq; crassitudinem habuerint.
 In stanneum vas condito, vel buxeum.
 Hoc sedulo vsus optimo ceu pharmaco
 Est commodissimum & mulieribus quoq;
 Quas est oborta phlegmone intus vteri
 Duritiam abigit inde, simul & scirri metum
 Vbi pessulo vsurpare pharmacum iubent
 Litum vtero, quod indere hoc solent modo.
 Benefacit hoc idem ad dolores aurium
 Expertum vlcis, sinq; fluxu graues.
 Sergetici autem mittis irini vinctuli
 Aut portionem quartam, aut trinam pharmaco,
 Calidoq; sanam intinctam ad dis foramini.

ALIVD.

Quin viridacopon hoc efficax supra modum,
 Vnde & laborum exordijs facit magis
 Arthreticis, podagricis non inefficax.
 Hoc ante balneas medicamento, litis
 Et pedibus & nervis incrassatis, simul
 Plures fuisse sanatos conspeximus.
 Habet boni thuris pondo libram vnicam,
 Ammoniaci gutta pondo libras duas,
 Aphronitri quattalibissimi solum libram.
 Idem puriusculi attici celsi
 Myrrhæq; lectæ, galbani, rursus azyli
 Opopanacisq; puri singulùm omnium
 Statuens diligenter vncias bis quattuor.
 Euphorbij recentis quattuor vncias.
 His asperi pares dato limnissi,
 Hoc nominant ad arcen vnguentarij
 In Italia institores, quive coëmunt
 Cere bonæ adeo ponticæ libras duas,
 Terebinthinæ puræ libras duas, semis.
 Laurini olei, cyprini, necnon gleuini
 Sergeticiq; singulùm pondo libram.
 Vetusli olei, recentis quoque lentiscini
 Cuiusque rursus immittes pondo dua.
 Aceti modicum, quo misturas simplices
 Siccas abunde contritas, contemperas
 Liquidis, vnguibus, & cere, terebinthinæ
 Ac galbano, liquori panacis, & alijs

Vbi calida atque adhuc feruentia in pila
Vnineris, cochleari & manibus contere
Valenter, vnita omnia sic reponito
In pixidem, qualem paulo dixi prius.
Andacter in veteratis omnibus vitior.

A L I V D.

Et hoc parabile passim acopon: item bonum
Potissimum per hyemem, si est profectio
Vsqum, malo opportunis facile subuenit.
Quod puri recipit galbani tres vncias,
Sed vnam opopanacis recentis vnciam,
Floris salis tres, & quaternas cefypi,
Ammoniacy guttæ bonæ pondo libras
Octo, atque ceræ vnam, pineæq; torridæ
Non foetida, bis pones quattuor vncias,
Olei libram, sabini quoque bis quattuor:
Plus hyeme ceu libram oportebit indere
Vini falerni nigri denis vncijs.
Sic preparato. Ammoniacum in mortario
Contundito: deinde vinum affundito,
Paulisper macera: curiose conterens
Florem salis: tunc etiam adijcias cefypum.
Postea leuigans, & mellis spissitudinem
Faciens, liquida deliquans, inde galbanum
Tum opopanacem adiunctum rursus liquefacito:
At leuibus in mortario factis antea probe
Vnitisque superfundito, sic temperans,
Feruens adhuc medicamen, vitreo vase condito.

A L I V D M Y R A C O P O N.

Et hoc myracopon optimorum inest gregi.
Nam suauitatis plenum est: iuuat insigniter
Quos nominati paulo affectus antea.
Stactæ bonæ receptat ternas vncias,
Opobalsami tres, & mellis tres attici
Ceraq; puræ ponticæ, tres crocini
Vnguenti syriaci quaternas vncias,
Ammoniacy quam candidissimi, leuis salis
Tres vncias, albæ & puræ terebinthinæ
Vnam vnciam, atque partem ipsius vnicam,
Et cinamomi pondo, malabathri quoque
Tantum adde, & partem libræ tertiam insuper.
Sin absit autem malabathrum forsan tibi,
Adiunge, nardi tantundem gangitidis.
Istud bonis mediocriter vnguentum additur:
Abunde medicamento sum, vt nullum inuenis

Aliud, vel irini tantum sergetici
 Vel cyziceni pondo, idem amaracini.
 His vteris vbi non adfit quod diximus
 Malabathrum, arbitror moderatum myracopon
 Nihil minus sane auxiliari vtentibus.
 Sic confit. Accurate mel factum leue
 Adiunge, siacten tritam modice tempera, &
 Opobalsamum, rursus puram terebinthinam
 Exacte leuiga, cera & crocino vasi
 Iniectis duplici, prædicta liquato aqua
 Alio cacabo, quibus liquefactis, malabathrum
 Et omnibus vnitis modice vt non ferueat
 Depone vas duplex ex cacabo protinus
 Exacte refrigerato, & raso medicamine
 Et addito ijs quæ iam prius recensui
 Mortario, leuigato rursus dum probe
 Totum vniatur, fiatque vnum pharmacum.
 At si voles ipsum reddere efficacius
 Ad vitia neruorum, simul ad diutina
 Affectiones longas, tenfos musculos,
 Euphorbij recentis etiamnum & boni
 Duplicatas vncias toti adde ponderi
 Salique, mellique, insuper opobalsamo
 Sic leuigata prius, quo satis erit tempore
 Ac omnia dicta in vnum cum redegeris,
 In pixidem, vel vas vitreum reponito.
 A balneis in vsum potius ducto
 Cum regi facies principis myracopon
 Para facillime, vel ignis sine commercio,
 Opobalsami collectis ternis vncijs
 Et optimi malabathri quindecim,
 Et cinamomi totidem boni cape,
 Ceraque non olentis candidissimæ
 Denarios decem sic ipsum prepara.
 Partem malabathri tertiam, & ceram quoque
 Diuisam pariter multo minutissime.
 Argentea in pixide tenui recondito.
 Aqua calente plurimum vt liquaueris
 Ipsum refrigerato, deinde radito
 Tum leuia coniungens rursus in opobalsamo
 Et cinamomo totum vnitum conteres,
 Quod restat ipsis suprafundens malabathrum
 Terens adiuncto manibus, sic condito
 Argenteum in vas aut vitreum, sed crassius
 Sic nanque tuto habebis semper pharmacum.

At si quadrantem libræ addas gangitidis
Nardi, medicamen reddes longe suauius
Præstantiusque ad vitia adhuc recentia
Synchrisma, cinamomon si non adijcis
Quod absit, minime peius, sed vere bonum
Habebis, omni & myracopo præstantius:
At si proponis ipsum facere efficacius
Ad quos retuli modo affectus, atlantici
Euphorbij iunges quaternas vncias.
Nam si cerit suauē, nec inefficax
Misturis licet exiguis sit conditum.
Cognouimus quosdam vti multis pinguibus
Item medullæ, & nonnullorum aromatum
Liquoribus, vnguentis, & oleis aliquibus,
Quibus iterum vsus deprehendi talia
Expertum boni esse, qui non probauerint
Misturas, neque naturas horum simplices.

OPERIS DE COMPOSITIONE MEDI-
CAMENTORVM KATA TENH, IOAN
NE GVINTERIO ANDER-
NACO INTERPRE-
TE:
F I N I S.